

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 21.4.2021

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z.

Sťažnosť č.: 575/SO/2021

Programová služba: Europa 2

Vysielateľ: EUROPA 2, a.s.

Číslo licencie: R/105, RD/22

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. n) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa § 14a zákona č. 308/2000 Z. z. preverila sťažnosť evidovanú pod č. 575/SO/2021 smerujúcu voči vysielaniu rozhlasovej programovej služby Europa 2, vysielateľa EUROPA 2, a.s. a uznala sťažnosť podľa ustanovenia § 14a ods. 10 zákona č. 308/2000 Z. z. za **neopodstatnenú**.

Úloha:

Kancelária Rady oznámi sťažovateľovi výsledok prešetrenia sťažnosti.

T: 3.5.2021

Z: PgO

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu
dňa 21. 4. 2021

Sťažnosť číslo:	575/SO/2021 zo dňa 8. 2. 2021
Sťažovateľ:	fyzická osoba
Predmet sťažnosti:	Sketch Bros na Europe 2
Deň a čas vysielania:	5. 2. 2021 o cca 16:02 h
Označenie podľa JSO:	bez zvukového ohlásenia nevhodnosti
Programová služba:	Europa 2
Vysielateľ:	EUROPA 2, a.s.
Číslo licencie:	R/105, RD/22

Dátum: 14. 4. 2021

OBSAH SŤAŽNOSTI

„V piatok 5.2. 2021 moderátor v podvečernom živom prúdovom vysielaní Rádia Európa 2 v čase približne 18:45 použil hrubý vulgarizmus, citujem „chlapci sa správajú ako chuji.“ Moderátor sa síce následne za použitie vulgarizmu priamo vo vysielaní ospravedlnil výrokom „s prepáčením,“ ten však už odznel a dostal sa k tisícom poslucháčov.

Odôvodnenie sťažnosti: vysielateľ sa dopustil porušenia zákona 308/2000 z. z., piatej časti, paragrafu 19 „Ochrana ľudskej dôstojnosti a ľudskosti.“ Podľa tohto zákona „Audiovizuálna mediálna služba na požiadanie, programová služba a ich zložky nesmú a) spôsobom svojho spracovania a svojím obsahom zasahovať do ľudskej dôstojnosti a základných práv a slobôd iných.“ Použitie hrubého vulgarizmu v živom vysielaní zasiahlo do ľudskej dôstojnosti dotknutých osôb.

Zároveň ide o samoučelné použitie vulgarizmu v prúdovom rozhlasovom vysielaní, teda sa nedá považovať za súčasť napr. umeleckého diela, či výstupu, kde by malo použitie vulgarizmu opodstatnenie (napr. priama citácia osôb pod zvýšeným verejným dohľadom) vo verejnom záujme...“

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA

Zákon č. 308/2000 Z.z. o vysielaní a retransmisii

§ 19 - Ochrana ľudskej dôstojnosti a ľudskosti

1) Audiovizuálna mediálna služba na požiadanie, programová služba a ich zložky nesmú
a) spôsobom svojho spracovania a svojím obsahom zasahovať do ľudskej dôstojnosti a základných práv a slobôd iných.

§ 20 Ochrana maloletých

1) Vysielateľ je povinný zabezpečiť, aby sa nevysielali programy alebo iné zložky programovej služby, ktoré môžu narušiť fyzický, psychický alebo morálny vývin maloletých, najmä také, ktoré obsahujú pornografiu alebo hrubé, neodôvodnené násilie.

4) Vysielateľ programovej služby je povinný zohľadniť vekovú vhodnosť programov a iných zložiek programovej služby pre maloletých a zabezpečiť ich časové zaradenie v súlade s podmienkami ustanovenými osobitným predpisom.28a).

6) Podrobnosti o uplatňovaní povinností podľa odsekov 4 a 5 ustanoví jednotný systém označovania.

Vyhláška 589/2007 Z. z. Ministerstva kultúry Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o jednotnom systéme označovania audiovizuálnych diel, zvukových záznamov umeleckých výkonov, multimedialných diel, programov alebo iných zložiek programovej služby a spôsobe jeho uplatňovania

§ 2

1) Zvukové záznamy umeleckého výkonu a programy alebo iné zložky rozhlasovej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné a neprístupné pre vekovú skupinu maloletých **do 18 rokov**, ak obsahujú

a) vulgárny jazyk alebo obscénne vyjadrovanie,

b) prezentáciu alebo propagáciu negatívneho správania a foriem závislostí spracované formou

zľahčovania alebo ospravedlňovania, zvlášť závislostí, akými sú alkoholizmus, fajčenie, drogové alebo hráčske závislosti, alebo

c) sexuálne prejavy, sexuálne násilie alebo sexuálne deviácie prezentované alebo spracované v texte.

2) Zvukové záznamy umeleckého výkonu a programy alebo iné zložky rozhlasovej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých **do 15 rokov**, ak obsahujú

a) prezentáciu alebo propagáciu fyzického, psychického alebo verbálneho násilia, alebo

b) prezentáciu, propagáciu alebo prejavy neznášanlivosti alebo nenávisti voči jednotlivcom aj skupinám.

3) Obsah zvukových záznamov umeleckých výkonov a programov alebo iných zložiek rozhlasovej programovej služby sa posudzuje z hľadiska kontextuálneho výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v slovesnom diele alebo hudobnom diele, programe alebo inej zložke, spôsobe a formy vyjadrenia vzhľadom na charakter a druh diela, umeleckého a morálneho posolstva diela, ako aj z hľadiska intenzity a frekvencie výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v texte slovesného alebo hudobného diela, programe alebo inej zložke rozhlasovej programovej služby.

§ 3

2) Audiovizuálne diela, zvukové záznamy umeleckého výkonu, multimediálne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie, programy alebo iné zložky programovej služby, ktoré primárne nie sú vyrobené a určené maloletým a neobsahujú kritériá nevhodnosti alebo neprístupnosti, sa klasifikujú ako vhodné pre všetky vekové skupiny maloletých.

§ 4

1) Programy alebo iné zložky programovej služby klasifikované ako nevhodné a neprístupné pre vekovú skupinu maloletých **do 18 rokov** sa zaraďujú do vysielania medzi 22.00 a 06.00 hodinou.

3) Programy alebo iné zložky programovej služby klasifikované ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých **do 15 rokov** alebo ako vhodné pre vekovú skupinu maloletých od 15 rokov sa zaraďujú do vysielania medzi 20.00 a 06.00 hodinou.

§ 6

7) Programy alebo iné zložky rozhlasovej programovej služby klasifikované ako nevhodné a neprístupné pre vekovú skupinu maloletých **do 18 rokov** sa pred začiatkom ich vysielania označujú zvukovým ohlásením: "Tento program je nevhodný a neprístupný pre maloletých do 18 rokov."

8) Programy alebo iné zložky rozhlasovej programovej služby klasifikované ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých **do 15 rokov** sa pred začiatkom ich vysielania označujú zvukovým ohlásením: "Tento program je nevhodný pre maloletých do 15 rokov."

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre vysielanie a retransmisiiu

Cieľom rádia *Europa 2* je byť novodobým trendsetterom pre mladých ľudí, t.j. je zamerané na cieľovú skupinu poslucháčov vo veku 18-34 rokov. Na svojej internetovej stránke¹ uvádza, že je: „...komerčnou trojkou v počúvanosti, 1 v rámci sociálnych sietí rádií, 1 v rámci webových rádií na slovenskom trhu...“

Počas pracovných dní týždňa vysiela od 16:00 do 19:00 program *Sketch Bros na Europe 2*, ktorý samotný vysielať charakterizuje ako: „to je Oliver Oswald a Samuel Procházka, ktorých môžeš počúvať každý pracovný deň od 16-tej do 19-tej. Okrem skvelého playlistu prinesú Samo a Oliver pikantné témy, vtipné príbehy a kopec iného.“²

V sťažnosti sťažovateľ namieta, že v programe *Sketch Bros na Europe 2* (cit.): „...moderátor v podvečernom živom prúdovom vysielaaní Rádia Európa 2 v čase približne 18:45 použil hrubý vulgarizmus, citujem „chlapci sa správajú ako chuji...“, čím podľa sťažovateľa (cit.): ...vysielať sa dopustil porušenia zákona 308/2000 z. z., piatej časti, paragrafu 19 „Ochrana ľudskej dôstojnosti a ľudskosti.“ Sťažovateľ sa domnieva, že (cit.). „...Použitie hrubého vulgarizmu v živom vysielaaní zasiahlo do ľudskej dôstojnosti dotknutých osôb...“ a nepáči sa mu, že aj keď sa moderátor za tento výrok ospravedlnil, už odznel a dostal sa k tisícom poslucháčov.

Monitorovaním programu sme zistili, že cca 3-hodinový program *Sketch Bros na Europe 2* tvoril prúd najmä zahraničnej populárnej hudby, ktorý bol občasne prerušený komunikátmi označujúcimi programovú službu rádia *Europa 2*, vlastnou propagáciou programu, sponzorovaným dopravným servisom, reklamou (označenou pred a po odvysielaaní) a vstupmi moderátorov, ktorí v prvej hodine programu pogratalovali oslávencom k meninám a vyzvali poslucháčov, aby im posielali odkazy pre svojich bývalých partnerov. V ďalších dvoch hodinách moderátori z odkazov niekoľko vybrali a prečítali, resp. pustili zvukový záznam odkazu. Niektoré z nich mali zmierlivý charakter, iné obsahovali hnev a nepriateľstvo medzi rozídenými.

O cca **17:38:38** moderátor prečítal odkaz od Joža: „Že je ľúto aj jej terajšieho.“ Moderátor na odkaz zareaguje vetou: „Takže to bola asi fakt že **mrcha**.“

V poslednej hodine vysielaania programu *Sketch Bros na Europe 2* sa v záverečnom vstupe (cca o **18:44:37** hod.) moderátori vyjadrili k téme dňa nasledovne:

Oliver hovorí: „Dnes sme mali celkom pestrú tému.“

Samuel dodáva: „Keďže sme sa bavili o vašich bývalých a odovzdávali sme takto odkazy, tak sme sa aj dosť zabavili. Aj keď neprajnosť nie je pekná, ale boli tam aj pekné komentáre.“

Oliver hovorí: „No, jedna z tých nepekných je - naša poslucháčka napísala, že: Pridávam odkaz pre môjho ex. Udeľujem mu medailu za zbabelosť, keďže mi nedokázal ani len vrátiť moje osobné veci. Báľ sa mi totiž pozrieť do očí, lebo som sa dozvedela, že sa vychrápal s desať, teda s o desať rokov staršou tetulou. Majte krásny deň a jeho pozdravujem, Domi.“

Oliver po prečítaní odkazu pokračuje: „Domi, nemala si to asi úplne jednoduché a s týmto podvádzaním, no, nie je to pekné, nie je to pekné. Hlavne keď sú väčšinou títo chalani potom takí zbabelí. Vieš, akože, sám poznám rôzne príbehy, kedy... kedy spravili nepekné veci a potom sa chovali ako úplní chuji, s prepáčením.“

Samuel dodáva: „Áno, a ja som vlastne ešte zabudol, že jeden z najčastejších komentárov, ktorý nám prichádzal na náš facebook Európy 2, bolo, že: Zabudla mi vrátiť mikinu. A to je úplne bežné, takže – dievčatá, ak nás počúvate a máte mikinu na sebe, tak sa patrí ju vrátiť.“

¹ zdroj: <https://www.europa2.sk/o-radiu>

² zdroj: <https://www.europa2.sk/relacie/sketch-bros-na-europe-2>

Z uvedeného vyplýva, že vo vysielaní boli použité dva expresívne výrazy, a to v týchto významoch:

mrcha³ - podľa Slovníka súčasného slovenského jazyka A-G, H-L, M-N z r. 2006, 2011, 2015

1. zastar. telo zdochnutého zvieraťa,

2. expr. ► kto sa vyznačuje zlými charakterovými, morálnymi vlastnosťami, potvora (často ako nadávka)

a

chuj⁴

1. ako vulgárne pomenovanie mužského pohlavného orgánu, pohlavného údu,

2. ako hanlivé označenie muža, nadávka mužovi.

Z analýzy obsahu programu je zrejmé, že moderátori použili oba výrazy – *mrcha* a aj sťažovateľom namietaný výraz *chuji* ako nadávku, a to v prvom prípade žene so zlými charakterovými vlastnosťami, v druhom prípade chalanom, ktorí podvádžajú a sú aj zbabelí. Oba odvysielané výrazy preto môžeme v týchto prípadoch chápať v negatívnom dehonestujúcom kontexte ako hanlivé označenie žien a mužov, pričom z kontextu vyplýva, že boli ponímané všeobecne.

Ustanovenie § 19 ods. 1 písm. a) ZVR hovorí, že (cit.) „*Audiovizuálna mediálna služba na požiadanie, programová služba a ich zložky nesmú spôsobom svojho spracovania a svojím obsahom zasahovať do ľudskej dôstojnosti a základných práv a slobôd iných*“.

Podľa nášho názoru použitý výraz *chuji*, ktorý vyslovil moderátor programu *Sketch Bros na Europe 2* v priamom prenose v súvislosti s označením mužov, ktorí podviedli svoje partnerky, nebol v danom kontexte takého charakteru a intenzity, aby zadával dôvod na možné porušenie § 19 ods. 1 písm. a) ZVR.

Sťažovateľom namietaný program sme analyzovali aj z pohľadu ustanovenia § 20 ods. 4 ZVR, ktoré sa týka ochrany maloletých a ktoré hovorí: „*Vysielateľ programovej služby je povinný zohľadniť vekovú vhodnosť programov a iných zložiek programovej služby pre maloletých a zabezpečiť ich časové zaradenie v súlade s podmienkami ustanovenými osobitným predpisom.28a)*.“

V súvislosti so sťažnosťou sme zmonitorovali súvislý záznam vysielania od 15:50 hod. do 19:10 hod. a zistili sme, že pred začiatkom a po skončení programu *Sketch Bros na Europe 2* nebolo odvysielané žiadne zvukové ohlásenie o nevhodnosti programu pre maloletých.

Osobitným predpisom je v tomto prípade Vyhláška 589/2007 Z. z., konkrétne ustanovenie ustanovenia § 2 ods. 3, ktoré hovorí: „*Obsah zvukových záznamov umeleckých výkonov a programov alebo iných zložiek rozhlasovej programovej služby sa posudzuje z hľadiska kontextuálneho výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v slovesnom diele alebo hudobnom diele, programe alebo inej zložke, spôsobu a formy vyjadrenia vzhľadom na charakter a druh diela, umeleckého a morálneho posolstva diela, ako aj z hľadiska intenzity a frekvencie výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v texte slovesného alebo hudobného diela, programe alebo inej zložke rozhlasovej programovej služby*.“

Ako sme už vyššie spomínali, analýza programu ukázala, že v programe, odznali dva expresívne výrazy – **mrcha** a **chuji**. Z hľadiska intenzity a frekvencie výskytu hodnotiacich

³ zdroj: <https://slovník.juls.savba.sk/?w=mrcha&s=exact&c=G968&cs=&d=kssj4&d=sssj&d=scs&d=peciar#>

⁴ zdroj: <https://slovník.juls.savba.sk/?w=chuj&s=exact&c=tb27&cs=&d=sssj#>

kritérií nevhodnosti programu pre maloletých konštatujeme, že väčšina hovoreného slova v uvedenom programe neobsahovala nevhodné a neprístupné slovné vyjadrenia, vyskytli sa v ňom len dva spomínané výrazy. Preto si myslíme, že frekvencia výskytu expresívnych vyjadrení bola v moderovanej časti minimálna a ani intenzita uvedených expresívnych slov nebola, podľa nášho názoru, vysoká. Na základe zisteného si myslíme, že odvysielaním programu *Sketch Bros na Europe 2* dňa 5. 2. 2021 cca o 16:02 hod. nedošlo k porušeniu **§ 20 ods. 4 ZVR**.

ZÁVER

Z analýzy programu *Sketch Bros na Europe 2* odvysielaného na programovej službe *Europa 2* dňa 5. 2. 2021 v čase cca od 16:02 – 19:00 hod. vyplýva, že nedošlo k porušeniu ustanovení **§§ 19 ods. 1 písm. a) a 20 ods. 4** zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii, a preto navrhujeme sťažnosť posúdiť ako **neopodstatnenú**.

K bodu č. 2

**Popis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole
dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z. (sťažnosť č.
575/SO/2021)**

Monitorované vysielanie: **Sketch Bros na Europe 2**
Vysielané dňa: **5. 2. 2021**
Čas vysielania: **16:02 hod.**
Časový rozsah: **15:50 do 19:10 hod. (cca 3 hod.)**

Monitoring sme realizovali zo záznamu Kancelárie RVR, minútáž uvádzame cca:

15:50 Zuzana ON AIR (záver programu) - zahraničná populárna hudba.

16:00 Správy Europy 2 (robot Eva)

- polícia eviduje zvýšený počet telefonických podvodov
- v košickej nemocnici odhalili britskú mutáciu koronavírusu u 90 % pacientov
- slovenskí tenisti poznajú mená súperov na Australian Open
- predpoveď počasia
- dopravný servis (sponzorovaný – oznam pred a po servise – Prima banka)

16:02:30 Sketch Bros na Europe 2 (moderátori: Oliver Oswald a Samuel Procházka)

Poobedné moderované vysielanie rádia Europa 2 zložené z bloku piesní zahraničnej a domácej proveniencie, občas prerušované:

- komunikátmi s označením programovej služby rádia Europa 2
- vlastnou propagáciou programu Europy 2
- pozvaním na účasť vo *Valentínskej tanečnej výzve*
- dopravným servisom (sponzorovaný)
- krátkou reklamou (označenou pred a po odvysielaní),
- krátkymi vstupmi moderátora (gratulácia k meninám, výzva k poslucháčom, aby prostredníctvom rádia niečo odkázali svojim bývalým partnerom, hra *Bomba*, uvádzanie piesní)

17:00:31 Dopravný servis (sponzorovaný – oznam pred a po servise – Prima banka)

17:01:16 Pokračovanie programu **Sketch Bros na Europe 2** (moderátori: Oliver a Samuel)

Vstup moderátorov o téme dňa – odkazovanie odkazov poslucháčov bývalým partnerom.

17:09:55 Rozprávanie na tému *Odkazy pre bývalých partnerov*, vyberajú z nich.

Čítanie odkazu od Dominiky: „*On to vie aj sám. Prežili sme spolu školské časy, šesť rokov. Rozišli sme sa, myslím si, že celkom aj dobre a každý zistil, že potrebuje asi niečo iné do života. Ale sme tu stále jeden pre druhého. Stýkame sa doteraz a sme tu pre seba v každej dobrej, či dokonca zlej situácii. Navzájom si pomáhame.*“ Moderátori súhlasia s týmto rozchodom.

Od Lucie: „*Každý dostane to, čo si zaslúži.*“

Od Michala: „*Chcem odkázať svojej bývalej, že jej sestra bola lepšia.*“ Moderátori odsúdia takýto prístup.

Program pokračuje blokom piesní.

17:17:25 Oliver sa baví so Samuelom o živote zvierat (koalách, hrochoch, koňoch...)

17:19:32 Vlastná propagácia – upútavky na program Europy 2, reklama (označená pred a po odvysielaní), pokračovanie hudobného bloku

17:30:14 Vstup moderátora – informácia o nasledujúcich piesňach a ich interpretoch.

17:31:07 Dopravný servis (sponzorovaný – oznam pred a po servise – Prima banka), pokračovanie hudobného bloku.

17:37:52 Ďalšie čítanie zo zaslaných správ:

Od Miroslavy: „*No ak má možnosť počúvať v on inclusive zariadení, tak: Drahý, máš syna, len zabudol si skoro 7 rokov platiť výživné, tak vieš, prečo tá dopriata dovolenka.*“ Moderátori zopakujú Mirkinu situáciu, prirovnajú zabudnutie platenia alimentov k zabudnutému synovi v škôlke.

17:38:38 Od Joža: „*Že je ľúto aj jej terajšieho.*“ Moderátor na odkaz zareaguje vetou: „*Takže to bola asi fakt že mrcha.*“

Potom odznela hlasová správa od poslucháčky: „*Chalani, takto si kaziť piatok s bývalými. Ale, no tak. Ja radšej nič nechcem odkázať, lebo to by bolo na dlhšie. To by vám nestačil ani váš vysielací čas. Ale chcela by som trochu posúriť karmu, nech už konečne príde.*“

Pokračovanie hudobného bloku.

17:44:48 Vstup moderátorov – informácia o nasledujúcich piesňach a ich interpretoch.

17:45:37 pokračovanie programu **Sketch Bros na Europe 2** - blok piesní zahraničnej a domácej proveniencie občas prerušený

- komunikátmi s označením programovej služby rádia Europa 2
- vlastnou propagáciou programu Europy 2
- krátkou reklamou (označenou pred a po odvysielaní)

18:00:01 Dopravný servis (sponzorovaný – oznam pred a po servise – Prima banka)

18:00:57 Pokračovanie programu **Sketch Bros na Europe 2**

18:01:09 Vstup moderátorov – Samuel vyzýva na posielanie tipov piesní, ktoré dokážu poslucháčov roztancovať. Pokračovanie bloku piesní zahraničnej proveniencie.

18:11:56 Moderátori sa vracajú k téme, aký odkaz majú poslucháči pre svojich bývalých partnerov. Čítanie z ďalšieho odkazu: „*Ja by som mu odkázala, že asi nikdy mu nebudem priat' to najlepšie. Lebo to už mal – mal milujúcu manželku a milujúceho syna. Vybral si milenku, no tak u nás si dvere zabuchol a nech sa páči: Ži si svoj život tak, ako si si ho spôsobil.*“ Moderátori s poslucháčkou súhlasia.

Opäť pripomenú posielanie tipov na tanečné hity.

18:13:18 Pokračovanie bloku piesní zahraničnej proveniencie.

18:18:34 Vstup moderátorov – vymenovanie tipov piesní od poslucháčov s ukážkami zahraničných i slovenských piesní. Pripomenutie témy – zasielanie odkazov bývalým.

Komunikáty s označením programovej služby rádia Europa 2.

18:22:32 krátka reklama (označenou pred a po odvysielaní). Pokračovanie bloku piesní zahraničnej proveniencie.

18:31:23 Vstup moderátorov - informácia o nasledujúcich piesňach a ich interpretoch.

18:32:06 Dopravný servis (sponzorovaný – oznam pred a po servise – Prima banka)

Komunikáty s označením programovej služby rádia Europa 2, pokračovanie bloku piesní zahraničnej proveniencie.

18:39:12 Vstup moderátorov – bavia sa o hitoch, ktoré im ako tipy na tancovanie poslali poslucháči. Pokračovanie bloku piesní zahraničnej proveniencie.

18:44:37 Vstup moderátorov k téme odkazov pre bývalých.

Oliver hovorí: „*Dnes sme mali celkom pestrú tému.*“

Samuel dodáva: „*Keďže sme sa bavili o vašich bývalých a odovzdávali sme takto odkazy, tak sme sa aj dosť zabavili. Aj keď nepravda nie je pekná, ale boli tam aj pekné komentáre.*“

Oliver hovorí: „*No, jedna z tých nepekných je - naša poslucháčka napísala, že: Pridávam odkaz pre môjho ex. Udeľujem mu medailu za zbabelosť, keďže mi nedokázal ani len vrátiť moje*

osobné veci. Bál sa mi totiž pozrieť do očí, lebo som sa dozvedela, že sa vychrápal s desať, teda s o desať rokov staršou tetulou. Majte krásny deň a jeho pozdravujem, Domi.

Oliver po prečítaní odkazu pokračuje: „Domi, nemala si to asi úplne jednoduché a s týmto podvádzaním, no, nie je to pekné, nie je to pekné. Hlavne keď sú väčšinou títo chalani potom takí zbabelí. Vieš, akože, sám poznám rôzne príbehy, kedy... kedy spravili nepekné veci a potom sa chovali ako úplní chuj, s prepáčením.“

Samuel dodáva: „Áno, a ja som vlastne ešte zabudol, že jeden z najčastejších komentárov, ktorý nám prichádzal na náš facebook Európy 2, bolo, že: Zabudla mi vrátiť mikinu. A to je úplne bežné, takže – dievčatá, ak nás počúvate a máte mikinu na sebe, tak sa patrí ju vrátiť.“

Oliver: „Inak, dobre, že hovoríš. Idem napísať Lenke.“ (smiech)

18:45:44 Rozlúčenie sa moderátorov s poslucháčmi, hudobný blok piesní zahraničnej proveniencie prerušený

- komunikátom s označením programovej služby rádia Europa 2
- vlastnou propagáciou programu Európy 2
- krátkou reklamou (označenou pred a po odvysielaní).

18:59:34 Začiatok programu Európy 2 **Hudba na maximum** – blok piesní občasne prerušený komunikátmi s označením programovej služby rádia Europa 2.

19:10:00 koniec monitoringu.

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 21.4.2021

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z.

Sťažnosť č.: 638/SO/2021

Programová služba: TV MARKÍZA

Vysielateľ: MARKÍZA-SLOVAKIA, spol. s r.o.

Číslo licencie: TD/17

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. n) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa § 14a zákona č. 308/2000 Z. z. preverila sťažnosť evidovanú pod č. 638/SO/2021 smerujúcu voči vysielaniu televíznej programovej služby TV MARKÍZA, vysielateľa MARKÍZA-SLOVAKIA, spol. s r.o. a uznala sťažnosť podľa ustanovenia § 14a ods. 10 zákona č. 308/2000 Z. z. za **neopodstatnenú**.

Úloha:

Kancelária Rady oznámi sťažovateľovi výsledok prešetrenia sťažnosti.

T: 3.5.2021

Z: PgO

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu

dňa 21. 4. 2021

Sťažnosť číslo: 638/SO/2021 zo dňa 17. 2. 2021

Sťažovateľ: fyzická osoba

Predmet sťažnosti: Prvé Televízne noviny

Deň a čas vysielania: 17. 2. 2021 o 17:00 h

Označenie podľa JSO: bez označenia

Programová služba: TV MARKÍZA

Vysielateľ: MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o.

Číslo licencie: TD/17

Dátum: 14. 4. 2021

OBSAH SŤAŽNOSTI

Dňa 17. 2. 2021 bola RVR doručená nasledovná sťažnosť:

„...Týmto chcem vyjadriť svoju sťažnosť a zhnusenie nad tým, že v mene honby za vyššiu sledovanosť sa televízia Markíza neštíti odvysielať brutálne informácie a detailnom postupe chladnokrvnej beštiálnej vraždy a to bez akéhokoľvek predošlého varovania. V čase 17:00 m^ožu byť v miestnosti, kde je zapnutý TV aj malé deti a televízia bez akéhokoľvek varovania odvysiela takýto hnus. Pre koho je detailný popis vraždy dobrý?...“

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA

Zákon č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii

§ 20 - Ochrana maloletých

1) Vysielateľ je povinný zabezpečiť, aby sa nevysielali programy alebo iné zložky programovej služby, ktoré môžu narušiť fyzický, psychický alebo morálny vývin maloletých, najmä také, ktoré obsahujú pornografiu alebo hrubé, neodôvodnené násilie.

3) Na základe klasifikácie programov podľa vekovej vhodnosti sú vysielateľ televíznej programovej služby a poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie povinní na ochranu maloletých zaviesť a uplatňovať jednotný systém označovania ustanovený podľa osobitného predpisu 28a) (ďalej len "jednotný systém označovania").

Vyhláška 589/2007 Z. z. Ministerstva kultúry Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o jednotnom systéme označovania audiovizuálnych diel, zvukových záznamov umeleckých výkonov, multimediálnych diel, programov alebo iných zložiek programovej služby a spôsobe jeho uplatňovania

§ 1

3) Audiovizuálne diela, multimediálne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých **do 12 rokov**, ak obsahujú

b) zobrazenie reálneho násillia alebo zobrazenie následkov reálneho násillia na živých bytostiach, zobrazenie následkov živelných pohrôm alebo dopravných nehôd na živých bytostiach,

c) zobrazenie krvi a telesných znetvorení, ktoré nie sú svojou povahou bežné,

d) zobrazenie násilných aktov,

e) zobrazenie následkov násilných aktov.

§ 6

6) V spravodajských programoch a publicistických programoch, ktoré sú klasifikované ako vhodné pre všetky vekové skupiny maloletých, odvysielaniu obrazového materiálu tvoriaceho súčasť týchto programov, ktorý zobrazuje osobné tragédie, reálne násilie s jeho následkami a obeťami vrátane zobrazení následkov na obetiach v dôsledku živelných pohrôm, dopravných alebo leteckých nešťastí, najmä obrazy zranení, krvi, telesných znetvorení a utrpenia, obrazy zranených alebo umierajúcich detí, alebo zobrazenie detí ako obetí alebo ako svedkov kriminálnych činov, predchádza slovné upozornenie: "Nasledujúce zábery nie sú vhodné pre maloletých divákov.“

Analýza – stanovisko Kancelárie Rady pre vysielerie a retransmisiiu

Program *Prvé Televízne noviny* je zaradený vysielateľom do programového typu spravodajstvo a v programovej službe TV MARKÍZA má pravidelný vysielací čas o 17:00 hod. Program podľa vysielateľa prináša aktuálne a dynamické informácie z politickej a spoločensko-kultúrnej sféry z domova i zo zahraničia a je univerzálny, t. j. vhodný pre všetky vekové kategórie, preto nebýva označený žiadnym piktogramom nevhodnosti. Vzhľadom na obsah a formu odvysielaného programu je možné toto zaradenie akceptovať.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namieta proti obsahu príspevku v programe *Prvé Televízne noviny* zo dňa 17. 2. 2021, ktorý bol odvysielaný ako prvý s názvom *Chceli si vyskúšať vraždu*. Poukazuje na to, že (cit.): „...v mene honby za vyššiu sledovanosť sa televízia Markíza neštíti odvysielat' brutálne informácie a detailnom postupe chladnokrvnej beštiálnej vraždy a to bez akéhokoľvek predošlého varovania. V čase 17:00 m^ožu byť v miestnosti, kde je zapnutý TV aj malé deti a televízia bez akéhokoľvek varovania odvysiela takéto hnus...“

V súvislosti s obsahom sťažnosti sme daný program posudzovali podľa ustanovenia § 6 ods. 6 vyhlášky 589/2007 Z. z., v ktorom sa uvádza: „odvysielaniu obrazového materiálu tvoriaceho súčasť týchto programov, ktorý zobrazuje osobné tragédie, reálne násilie s jeho následkami a obeťami vrátane zobrazení následkov na obetiach v dôsledku živelných pohrôm, dopravných alebo leteckých nešťastí, najmä obrazy zranení, krvi, telesných znetvorení a utrpenia, obrazy zranených alebo umierajúcich detí, alebo zobrazenie detí ako obetí alebo ako svedkov kriminálnych činov, predchádza slovné upozornenie: "Následujúce zábery nie sú vhodné pre maloletých divákov.“

Monitorovaním programu TV MARKÍZA zo dňa 17. 2. 2021 sme zistili, že vysielateľ v spravodajskom programe *Prvé Televízne noviny* odvysielal príspevok *Chceli si vyskúšať vraždu*. Závažnosť obsahu príspevku podčiarkoval fakt, že bol odvysielaný v programe ako prvý, ale aj to, že bol uvedený v prehľade správ s titulkom **Šokujúca vražda** a slovami moderátorky programu (cit.): „Ohavná vražda s ešte ohavnejším motívom. Trojica mladíkov ubila na smrť pre túžbu vyskúšať si zabíjanie.“

Samotný príspevok s názvom *Chceli si vyskúšať vraždu* bol odvysielaný cca o 17:01:08 hod. a redaktorka v ňom informovala o prípade mimoriadne surovej vraždy 43-ročného muža. Príspevok uviedla zo štúdia moderátorka *Prvých Televíznych novín* slovami: „Mimoriadna vražda. Trojica mladých mužov si vyhliadla náhodnú obeť. Potom ju zlákali do opusteného krytu civilnej ochrany, kde ju surovo umučili. Jeden z páchatel'ov má len 16 rokov. Dôvod, prečo to urobili, znie šokujúco.“

V samotnom príspevku bol okrem iného slovné detailne priblížený postup vraždy. Hovorili o ňom striedavo redaktorka príspevku a hovorca Prezídia PZ:

Redaktorka: „Obeť si vyhliadli na pumpe. Podľa našich informácií 43 ročného muža, príležitostného murára z okolia Martina, oslovil jeden z mladíkov, aby si išiel s nimi vypiť. Plány mali však iné.“

„Následne mladíci vylákali svoju náhodnú obeť do tohto CO krytu, kde spáchali svoj ohavný čin. S mužom sa chvíľu rozprávali a potom mu oznámili, že je to jeho posledný deň a v noci zomrie.“

Hovorca prezídia PZ: „Došlo k jeho fyzickému napadnutiu, padli kopance a údery do hlavy a tela, a tiež údery dreveným hranolom.“

Redaktorka: „To sa už k jednému obvinenému pridal aj ďalší muž.“

Hovorca prezídia PZ: „Následne mal zobrať sklenenú črepinu s tým, že si chce byť stopercentne istý, že je poškodený mŕtvy. Ňou mu mal zarezat' do oblasti krku a podať ju

druhému obvinenému. Ten mal povedať, že chce vidieť mozog a poškodenému mal zarezať do viacerých častí hlavy.“

Redaktorka: *„Poškodený muž utrpel mnohopočetné rany tváre, časti hlavy a rôzne poranenia po celom tele. Skončil s roztriešteným tvárovým skeletom. Polícia nemá jasno, kedy sa to presne stalo, no telo našli 6. februára.“*

Uvedené popisy činu boli povedané sčasti na kameru, ale väčšinou mimo obraz. Pod hovorené slovo boli spočiatku v obraze zábery na okolie opusteného krytu, konkrétne pohľad na rieku, most cez ňu, na potrubie pri rieke (aj detailné zábery), potom na staré zasnežené kreslo, kontajner, starú budovu a parkovisko, ako aj na policajnú pásku, ktorou bolo označené miesto činu. Neskôr kamera snímala aj samotný CO kryt, v ktorom sa stala vražda - mrežovanú bránu do betónového krytu, schody a vstup do krytu, podlahu krytu so smetami, plastovými fľašami, kúskami betónu, dvere s kľukou a so zámkom. Pohľady na vonkajšie prostredie a časti krytu vyplnili obrazovú časť príspevku až do konca podávaných informácií o zisťovaní možných dôvodov brutálneho činu.

O domnelom motíve činu povedal **hovorca prezídia PZ:** *„Mal obvinený s vopred uváženou pohnútkou usmrtenia akejkoľvek osoby s motívom získania pocitu, aké je to zabiť človeka, spolu s ďalším obvineným a jedným mladistvým nadviazať náhodný kontakt s poškodeným.“*

K surovému skutku, jeho dôvodom, ako aj k postupu trestných orgánov sa vyjadrili aj ďalšie osoby:

- **náhodný občan Martina,** kde sa skutok stal: *„To je všeobecne známe, že sa tu stretávajú mladí, že tam ide nejaký fet, alkohol a bola len otázka času, kedy sa tam stane niečo veľmi zlé.“*

- **hovorkyňa Špecializovaného trestného súdu:** *„Sudkyňa v trestnej veci obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy dňa 9. februára 2021 rozhodla o vzatí do väzby dvoch obvinených osôb.“*

- **psychiatricka vlastnými slovami:** *„Ale to odôvodnia chlapci, či im to robilo radosť, alebo ich niečo motivovalo, ja neviem, nejaká počítačová hra, kde sa ľudia bežne zabíjajú.“*

„Isto sa bude skúmať osobnosť týchto mužov, do akej miery je zrelá, do akej miery je odolná, bude sa skúmať ich emocionálnosť, pretože toto vyzerá veľmi bezcitne, až temer neľudsky.“

- **psychiatricka prostredníctvom redaktorky:** *„Psychiatricka hovorí, že motív je v tomto prípade veľmi nezrozumiteľný. Chlapci prejdú komplexným a veľmi podrobným znaleckým skúmaním.“*

V závere príspevku **redaktorka** skonštatuje: *„Trest pri úkladnej vražde a počas krízovej situácie môže byť na doživotie, no rozhodovať bude súd. Zuzana Lechanová, televízia Markíza.“*

(Trvanie príspevku: 146 sek.)

Analýzou uvedeného príspevku sme zistili, že ho možno z informačného hľadiska rozdeliť na dve časti. V prvej časti sa divák prostredníctvom hovoreného slova detailne dozvedel o priebehu činu od výberu obete, cez jej brutálne fyzické napadnutie, až po jej smrť, pričom v obraze pod hovoreným textom boli zo širšieho pohľadu ukazované priestory, kde sa skutok stal (opustené miesto pri rieke, kde viedlo nadzemné potrubie), ako aj detailnejšie zábery na starý CO kryt. Uvedené obrazy možno chápať ako ilustračné priblíženie miesta činu, pričom v nich neboli zobrazené žiadne zábery, ktoré by poukazovali na samotný násilný akt, resp. jeho následky.

V druhej časti príspevku sa slovne vyjadrila psychiatricka k možným dôvodom takéhoto činu, ako aj k osobnostným a emocionálnym vlastnostiam páchatel'ov, pričom povedala, že to (cit.): *„...vyzerá veľmi bezcitne, až temer neľudsky“*. Hovorkyňa ŠTS informovala o obvinení

páchateľov z obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy a ich vzatí do väzby a v závere slovami redaktorky bolo priblížené eventuálne potrestanie vinníkov, ktoré počas krízovej situácie *môže byť na doživotie*. Myslíme si, že týmito vyjadreniami bolo poukázané na závažnosť a nepochopiteľnosť brutálneho činu, ako aj jeho odsúdenie.

Počas vyššie uvedených slov boli v obraze opäť pohľady na vonkajšie prostredie miesta činu a zábery na časti krytu CO.

Z monitoringu daného príspevku vyplýva, že informácie o vražde boli síce sprevádzané zábermi z miesta činu, avšak podávané bez zobrazenia obete, ako aj ani iných záberov, ktoré by súviseli s brutálnym činom (napr. predmety, ktorými udierali obeť, črepiny, ktorými rezali obeť..., resp. krvavé stopy a pod.), hovorilo sa v ňom nielen o čine, ale aj o nepochopiteľných dôvodoch, ktoré boli jeho popudom, či o možnom potrestaní vinníkov. Preto sa domnievame, že zámerom príspevku ***Chceli si vyskúšať vraždu*** nebolo prvoplánovo šokovať diváka, ale informovať o čine a motíve páchatel'ov, ktoré boli šokujúce.

Keďže divák nebol v príspevku konfrontovaný s detailnými zábermi na zranenia, krv či iné telesné znetvorenia spôsobené útočníkmi, nebolo, podľa nášho názoru, bezpodmienečne nutné pred predmetným príspevkom odvysielať oznam: „*Nasledujúce zábery nie sú vhodné pre maloletých divákov.*”

ZÁVER

Na základe analýzy programu ***Prvé Televízne noviny*** zo dňa 17. 2. 2021 - konkrétne príspevku s názvom ***Chceli si vyskúšať vraždu*** odvysielanom cca 17:00:51 hod. na programovej službe TV MARKÍZA - si myslíme, že nedošlo k porušeniu ustanovenia § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii, a preto navrhujeme sťažnosť posúdiť ako **neopodstatnenú**.

K bodu č. 3

Popis/Prepis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z. (st'ážnosť č. 638/SO/2021)

Monitorované vysielanie: Prvé Televízne noviny
Odvysielané dňa: 17. 2. 2021
Čas vysielania: 17:00 hod.
Označenie podľa JSO: bez označenia JSO

Vysielanie bolo zmonitorované zo záznamu Kancelárie RVR a časové kódy sú uvádzané cca.

17:00:00 Zvučka programu *Prvé Televízne noviny* (ďalej len PTN). Úvodný prehľad správ.

17:00:21 Moderátorka uvádza v prehľade správ prvú s titulkom **Šokujúca vražda:**

„Ohavná vražda s ešte ohavnejším motívom. Trojica mladíkov ubila na smrť pre túžbu vyskúšať si zabíjanie.“

Ďalšie správy v prehľade: *Zadržali Suchobu, Otázniky okolo Sputnika.*

17:00:51 Chceli si vyskúšať vraždu

Moderátorka PTN uvádza príspevok zo štúdia: *„Mimoriadna vražda. Trojica mladých mužov si vyhládla náhodnú obeť. Potom ju zlákali do opusteného krytu civilnej ochrany, kde ju surovo umučili. Jeden z páchatel'ov má len 16 rokov. Dôvod, prečo to urobili, znie šokujúco.“*

17:01:08 Chceli si vyskúšať vraždu – samotný príspevok.

V obraze pohľad na riekku, most cez ňu a na brehu potrubie. Priblíženie na ľudí, prechádzajúcich po moste. Potom strih na detail potrubia, potom na staré zasnežené kreslo.

Redaktorka mimo obraz hovorí: *„Obeť si vyhládli na pumpe. Podľa našich informácií 43 ročného muža, príležitostného murára z okolia Martina, oslovil jeden z mladíkov, aby si išiel s nimi vypiť. Plány mali však iné.“*

V obraze pohľad na kreslo, kontajner a potrubie. Strih na potrubie a starú budovu a parkovisko. Strih na policajnú pásku.

Michal Slivka, hovorca Prezídia PZ: *„Mal obvinený s vopred uváženou pohnútkou usmrtenia akejkoľvek osoby s motívom získania pocitu, aké je to zabiť človeka, spolu s ďalším obvineným a jedným mladistvým nadviazať náhodný kontakt s poškodeným.“*

Redaktorka najprv v obraze – pred mrežovanou bránou do betónového krytu, potom mimo obraz (v obraze pohľad na kryt zvonku): *„Následne mladíci vylákali svoju náhodnú obeť do tohto CO krytu, kde spáchali svoj ohavný čin. S mužom sa chvíľu rozprávali a potom mu oznámili, že je to jeho posledný deň a v noci zomrie.“*

Michal Slivka mimo obraz: *„Došlo k jeho fyzickému napadnutiu, padli kopance a údery do hlavy a tela, a tiež údery dreveným hranolom.“*

V obraze priblíženie kamery na schody a vstup do krytu.

Redaktorka mimo obraz: *„To sa už k jednému obvinenému pridal aj ďalší muž.“*

Michal Slivka mimo obraz, v obraze prechod po schodoch do krytu, na podlahe sú smeti, plastové fľaše, kúsky betónu. Potom v obraze priestory krytu, dvere s kľukou a so zámkom. Strih na potrubie, ktoré je vedené vo výške: *„Následne mal zobrať sklenenú črepinu s tým, že si chce byť stopercentne istý, že je poškodený mŕtvy. Ňou mu mal zarezat' do oblasti krku a podať ju druhému obvinenému. Ten mal povedať, že chce vidieť mozog a poškodenému mal zarezat' do viacerých častí hlavy.“*

V obraze potrubie vo výške, švenk na vchod do vchodu krytu. Strih na policajnú pásku s nápisom **VSTUP ZAKÁZANÝ**.

Redaktorka mimo obraz: „Poškodený muž utrpel mnohopočetné rany tváre, časti hlavy a rôzne poranenia po celom tele. Skončil s roztriešteným tvárovým skeletom. Polícia nemá jasno, kedy sa to presne stalo, no telo našli 6. februára.“

Obyvateľ Martina otočený chrbtom ku kamere: „To je všeobecne známe, že sa tu stretávajú mladí, že tam ide nejaký fet, alkohol a bola len otázka času, kedy sa tam stane niečo veľmi zlé.“
V obraze mreže na vchode do krytu, potom cúvanie kamery smerom von z krytu. Strih na zámok v detaile.

Katarína Kudjáková, hovorkyňa ŠTS mimo obraz hovorí: „Sudkyňa v trestnej veci obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy dňa 9. februára 2021 rozhodla o vzatí do väzby dvoch obvinených osôb.“

Redaktorka v obraze: „Toto rozhodnutie ale ešte nie je právoplatné, nakoľko obvinení proti nemu podali sťažnosť, o ktorej bude rozhodovať Najvyšší súd.“

V obraze schody do krytu a mreže na vchode.

Danica Caisová, psychiatricka po prvých slovách hovorí v obraze: „Ale to odôvodnia chlapci, či im to robilo radosť, alebo ich niečo motivovalo, ja neviem, nejaká počítačová hra, kde sa ľudia bežne zabíjajú.“ Posledné slová mimo obraz. V obraze železné dvere so závorou, zamknutá zámkom, švenk z dverí na schody vedúce von z krytu. Potom strih na policajnú pásku s nápisom **VSTUP ZAKÁZANÝ**.

Redaktorka mimo obraz: „Psychiatricka hovorí, že motív je v tomto prípade veľmi nezrozumiteľný. Chlapci prejdú komplexným a veľmi podrobným znaleckým skúmaním.“

Danica Caisová, psychiatricka hovorí najprv v obraze, neskôr mimo obraz: „Isto sa bude skúmať osobnosť týchto mužov, do akej miery je zrelá, do akej miery je odolná, bude sa skúmať ich emocionalita, pretože toto vyzerá veľmi bezcitne, až temer neľudsky.“ V obraze zasnežené okolie krytu s prechodom na schody do krytu a postupne aj na zamrežovaný vchod.

Redaktorka mimo obraz: „Trest pri úkladnej vražde a počas krízovej situácie môže byť na doživotie, no rozhodovať bude súd. Zuzana Lechanová, televízia Markíza.“

(Trvanie príspevku: 146 sek.)

17:03:17 pokračovanie programu *Prvé Televízne noviny*, ďalšie správy:

- Koalícia prišla o poslanca (M. Kollár odchádza zo *Za ľudí*)
- Zoznam obvinených sa zúžil
- Interpol zadržal hľadaného Suchobu
- Otázniky okolo Sputnika
- Čas umierania (zhoršenie situácie s koronou na Slovensku)
- Platia za test - *O chvíľu sme späť*

17:12:06 Zvukovo-obrazový komunikát, Reklama, zvukovo-obrazové komunikáty, upútavka na program *Reflex* ¹².

17:19:00 – pokračovanie programu *Prvé Televízne noviny*, ďalšie správy:

- Sypače a poľadovica
- Zlá situácia v meste (v krematóriu v Košiciach)
- Platia za test (v Myjave)
- Čas pôstu
- ponuka programu a rozlúčenie sa s divákmi.

17:27:34 zvukovo-obrazový komunikát, oznam o programe *Oteckovia* ¹², komunikáty označujúce sponzora programu (Relax, Erdomed, Karpal Akut), začiatok programu *Reflex*.

17:30:00 Koniec záznamu.

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 21. 4. 2021

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z.

Sťažnosť č.: 471/SO/2021

Programová služba: JOJ

Vysielateľ: MAC TV s.r.o.

Číslo licencie: TD/15

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. n) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa § 14a zákona č. 308/2000 Z. z. preverila sťažnosť evidovanú pod č. 471/SO/2021 smerujúcu voči vysielaniu televíznej programovej služby JOJ, vysielateľa MAC TV s.r.o. a uznala sťažnosť podľa ustanovenia § 14a ods. 10 zákona č. 308/2000 Z. z. za **neopodstatnenú**.

Úloha:

Kancelária Rady oznámi sťažovateľovi výsledok prešetrenia sťažnosti.

T: 3. 5. 2021

Z: PgO

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu

dňa 21. 4. 2021

Sťažnosť č. 471/SO/2021 zo dňa 25. 01. 2021

Sťažovateľ: fyzická osoba

Predmet sťažnosti: *Inkognito*

Deň a čas vysielania: 25. 1. 2021 o cca 20.36 hod.

Označenie podľa JSO: 12

Programová služba: JOJ

Vysielateľ: MAC TV s.r.o.

Číslo licencie: TD/15

Dátum: 14. 4. 2021

OBSAH SŤAŽNOSTI:

„Nevhodné sexuálne vtipy od pána Tabačka, obsahujúce vulgarizmus a sexizmus. Neviem prečo sa stále opakujú tieto ich nevhodné reči a ich neinteligentné vtipy. Keď je tam čisto mužská rozstava nevedia sa vôbec správať. Ešte nie je 22 hodín. A už vôbec nechápem prečo tam dávajú pána Kramára po jeho nevhodných sexuálnych útokoch. Smutné.“

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii:

§ 19 ods. 1 - Ochrana ľudskej dôstojnosti a ľudskosti: „Audiovizuálna mediálna služba na požiadanie, programová služba a ich zložky nesmú

b) propagovať násilie a otvorenou alebo skrytou formou podnecovať nenávisť, znevažovať alebo hanobiť na základe pohlavia, rasy, farby pleti, jazyka, viery a náboženstva, politického či iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, príslušnosti k národnosti alebo k etnickej skupine.“

§ 20 ods. 3 - Ochrana maloletých: „Na základe klasifikácie programov podľa vekovej vhodnosti sú vysielateľ televíznej programovej služby a poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie povinní na ochranu maloletých zaviesť a uplatňovať jednotný systém označovania ustanovený podľa osobitného predpisu 28a) (ďalej len "jednotný systém označovania").“

Vyhláška Ministerstva kultúry Slovenskej republiky z 3. decembra 2007, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o jednotnom systéme označovania audiovizuálnych diel, zvukových záznamov umeleckých výkonov, multimedialných diel, programov alebo iných zložiek programovej služby a spôsobe jeho uplatňovania (ďalej len „vyhláška“):

§ 1 ods. 1: Audiovizuálne diela, multimedialne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné a neprístupné pre vekovú skupinu maloletých **do 18 rokov**, ak obsahujú

a) zobrazenie násilia na živých bytostiach, najmä zobrazenie krutého ubližovania alebo krutej násilnej smrti človeka bez pocitov ľútosti, zobrazenie týraných osôb alebo zobrazenie prejavov osôb a skupín s patologickými normami správania,

b) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá,

c) zobrazenie prejavov neznášanlivosti alebo nenávisť, xenofóbie, rasizmu, náboženskej diskriminácie a neznášanlivosti, násilia voči etnickým alebo iným menšinám, zobrazenie šikanovania,

d) zobrazenie alebo prezentovanie závislosti, akou je alkoholizmus, fajčenie, drogová alebo hráčska závislosť formou zábavy alebo zobrazenie používania zbrane ako účinného prostriedku formou zábavy,

e) zobrazenie erotických pomôcok alebo erotických scén, ktoré sú vyrobené výlučne na prezentáciu erotiky a erotických tém,

f) sexuálne scény alebo sexuálne správanie vrátane promiskuitného správania, ktoré sú prezentované ako forma zábavy, scény spojené s prejavmi sexuálneho násilia alebo sexuálnymi deviáciami, alebo

g) zobrazenie zámerne vyvolávajúce pocity strachu alebo úzkosti v žánri horor.

§ 1 ods. 2: „Audiovizuálne diela, multimedialne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých **do 15 rokov**, ak obsahujú

- a) detailné a naturalistické zobrazenie násilných aktov,
- b) týranie zvierat,
- c) sexuálne scény, ktoré sú súčasťou dejovej línie,
- d) zobrazenie alebo prezentovanie formy závislosti, akou je alkoholizmus, fajčenie, drogová alebo hráčska závislosť alebo používanie zbrane ako útočného prostriedku, v ktorom sa spôsobom spracovania niektorá forma závislosti alebo používanie zbrane ako útočného prostriedku schvaľuje, zľahčuje alebo sa vyzdvihuje do popredia,
- e) zobrazenie správania s vysokým rizikom ublíženia na zdraví, pričom toto riziko sa prezentuje ako atraktívne alebo zábavné a správanie je prezentované bez upozornenia na nebezpečenstvo a možné následky tohto správania,
- f) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, alebo
- g) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne poslanstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 15 rokov.“

§ 1 ods. 3: „Audiovizuálne diela, multimedialne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých **do 12 rokov**, ak obsahujú

- a) zobrazenie prezentujúce ohrozenie rodiny alebo rodičovských vzťahov, ak je vzhľadom na vek maloletých a povahu prezentovaného ohrozenia odôvodnený predpoklad neadekvátnej interpretácie zobrazeného obsahu,
- b) zobrazenie reálneho násillia alebo zobrazenie následkov reálneho násillia na živých bytostiach, zobrazenie následkov živelných pohrôm alebo dopravných nehôd na živých bytostiach,
- c) zobrazenie krvi a telesných znetvorení, ktoré nie sú svojou povahou bežné,
- d) zobrazenie násilných aktov,
- e) zobrazenie následkov násilných aktov,
- f) zobrazenie negatívnych príbehov detí, ktoré by odôvodnene mohli vyvolať u detí efekt obete reálneho sveta,
- g) zobrazenie neprirodzených, náhlych a neočakávaných zmien živých bytostí alebo zobrazenie paranormálnych alebo iných mimovnmových javov,
- h) zobrazenie nahoty, ktoré nie je bežné v rodinnom prostredí a na verejnosti a ktoré by mohlo vyprovokovať záujem o sexuálne vzťahy a predčasné prebudenie sexuálnych pudov maloletých detí,
- i) zobrazenie milostných scén bez zobrazenia nahoty, ktoré sú súčasťou dejovej línie,
- j) zobrazenie správania s rizikom ublíženia na zdraví, ak nie je riziko ublíženia na zdraví dostatočne zreteľné, zobrazenie rizikových športových disciplín alebo fantazijných predstáv o nadľudských hrdinských výkonoch človeka mimo reálneho sveta, ktorých neadekvátna interpretácia vzhľadom na vek môže vyvolať u maloletých efekt napodobňovania, alebo
- k) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne poslanstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 12 rokov.“

§ 1 ods. 5: „Obsah audiovizuálnych diel, multimediálnych diel, programov poskytovaných prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programov alebo iných zložiek televíznej programovej služby sa posudzuje z hľadiska

a) kontextuálneho výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v diele, v programe poskytovanom prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a v programe alebo inej zložke programovej služby,

b) spôsobu a formy spracovania alebo zobrazenia jednotlivých hodnotiacich kritérií vzhľadom na charakter a druh diela alebo programu, umeleckého a morálneho posolstva diela alebo programu a

c) intenzity a frekvencie výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v diele, v programe poskytovanom prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a v programe alebo inej zložke televíznej programovej služby.“

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre vysielanie a retransmisiiu:

Sťažovateľ namietal, že v programe označenom ako nevhodný pre maloletých do 12 rokov a vysielaný v čase od cca 20.36 h zazneli cit.: „Nevhodné sexuálne vtipy od pána Tabačka, obsahujúce vulgarizmus a sexizmus.“

V rámci analýzy predmetného programu sme skúmali, či obsah a spracovanie programu nenapĺňa kritériá nevhodnosti pre vyššiu vekovú kategóriu maloletých, ako je kategória maloletých do 12 rokov.

Inkognito je zábavná relácia, v ktorej štyri známe osobnosti hádajú profesie hostí v štúdiu. Na záver prichádza do štúdia „tajný host“ (mediálne známa osoba), pričom osobnosti majú nasadené na očiach masky a hádajú, o koho ide.

V monitorovanom diele programu, herci Maroš Kramár a Juraj Tabaček, hudobník Marián Čekovský a moderátor Michal Hudák hádali profesiu troch osôb (prekladateľka poľštiny, kníhkupec – predavač kníh a food blogerka). V závere programu osobnosti s maskami na očiach hádali „tajného hosta“, ktorým bol Ibrahim Maiga.

Nakoľko sťažovateľ namieta približný čas zaznenia sexuálnych vtipov J. Tabačka čase cca 21:40, v čisto mužskej zostave, vydedukovali sme jediný nevhodný výrok, J. Tabačka v závere prvej časti programu *Inkognito*, ktorá skončila o 21:38:48. Monitorovali sme preto túto časť programu. Ďalšia nasledujúca samostatná časť programu *Inkognito*, nachádzajúca sa na zázname nebola v čisto mužskej zostave. Túto sťažovateľ nenamietal, bola v nej prítomná herečka Zdena Studenková.

Pri monitorovaní predmetného programu sme skúmali:

Sexuálny obsah a nahota:

V programe sme nezaznamenali žiadny sexuálny obsah a nahotu.

V priebehu monitorovania predmetného programu sme zaznamenali nasledovné vyjadrenia so sexuálnym kontextom (diológy týkajúce sa sexu (resp. sexuálne narážky):

20:36:44 Moderátor Vlado Voštinár na začiatku relácie predstaví a privíta Michala Hudáka, Mariána Čekovského, Juraja „Šoko“ Tabačka a Maroša Kramára. Všetci štyria hostujúci umelci tleskajú a na uvítanie sa pozdravia publiku a televíznym divákom. Vlado Voštinár začne dialóg s hostujúcimi umelcami. Zapoja sa do rozhovoru rozprávaním vtipov.

20:37:30 Vlado Voštinár: „Tvoja žena je aká v posteli? Neviem, však jedni hovoria tak, druhí tak.“

20:37:34 Michal Hudák: „A na súde. Prosím vás, prečo sa vlastne rozvádzate s vašou ženou? Viete sexuálne mi nevyhovovala. A zozadu sa ozve: Hej frajer, všetkým vyhovovala, len tebe nevyhovovala?“

20:37:55 Michal Hudák: „Prečo svoju ženu voláš myšička? A tak, tomu dala, tomu dala.“

21:38:29 Juraj „Šoko“ Tabaček: „Že príde reportérka za bačom na salaš a on sa tak na ňu díva a vraví, hm moja, však ale vlasy máš pekné, tvár máš peknú, postavu máš peknú, prsia máš pekné. Bača, počívajte, ale však ved' vy ma chcete po...bať, nie? Uhm, aj múdra si.“

Vulgarizmus vypovedaný účinkujúcim Jurajom „Šoko“ Tabačkom bol prekrytý zvukovou stopou.

V priebehu monitorovania predmetného programu sme zaznamenali nasledovné nevhodné výrazy, ktoré boli vypípané (prekrytý zvukovou stopou):

21:38:29 Juraj „Šoko“ Tabaček: „Že príde reportérka za bačom na salaš a on sa tak na ňu díva a vraví, hm moja, však ale vlasy máš pekné, tvár máš peknú, postavu máš peknú, prsia máš pekné. Bača, počívajte, ale však ved' vy ma chcete po...bať, nie? Uhm, aj múdra si.“

21:02:05 Michal Hudák: „Priamo vám niekto dá úlohu, že prosím Filip, nájdite mi ju... takú alebo inú... nájdite mi takú, ako má on... aj ona?“

21:02:20 Juraj „Šoko“ Tabaček: „To sa nedá.“

21:02:22 Maroš Kramár povie potichu Jurajovi Tabačekovi: „Všetky sú rovnaké.“

21:02:29 Juraj „Šoko“ Tabaček povie mimo obraz tichým hlasom Kramárovi: „...tky hľadá.“

21:02:31 Maroš Kramár: „Čo hľadá?“

21:02:32 Juraj „Šoko“ Tabaček: „...tky, staré ...tky.“

21:02:34 Marián Čekovský: „Poľské.“

Z vyjadrenia Juraja „Šoko“ Tabačka sa nedá presne vydedukovať, čo vyslovuje. Hovorí potichu. Výraz je prekrytý zvukovou stopou. Domnievame sa, že ide o slovo štetka.

Sťažovateľ namietal nevhodné vtipy obsahujúce vulgarizmus a sexizmus. Vulgárne výrazy sa v monitorovanom vysielaní nachádzali v prekrytom tvare.

Sexizmus je podľa Slovníka cudzích slov (akademický) z r. 2005 prejav nadradenosti jedného pohlavia (obyčajne mužského) nad druhým; diskriminujúce zaobchádzanie, obyčajne voči ženám. Jeho použitie môže byť v istých prípadoch, ako pri väčšine kontroverzií, zjemnené kontextom, napr. humorom. Tak tomu bolo aj vo vyjadreniach Juraja „Šoko“ Tabačka.

Pri posudzovaní obsahu programu treba brať do úvahy:

- a) kontextuálny výskyt hodnotiacich kritérií nevhodnosti,
- b) spôsob a formu spracovania alebo zobrazenia hodnotiacich kritérií a to s ohľadom na charakter a druh diela a umelecké a morálne posolstvo diela,
- c) intenzitu a frekvenciu výskytu hodnotiacich kritérií.

Čo sa týka kontextuálneho výskytu uvedených kritérií, je potrebné zdôrazniť, že Inkognito je zábavná relácia a úlohou poroty hádajúcej profesie hostí je baviť diváka. K tomu dochádza väčšinou interakciou medzi členmi poroty navzájom (príp. medzi členmi poroty a moderátorom V. Voštinárom) prostredníctvom rôznych vtipných hlások, komentárov a vtipov. Pomerne malá časť hovoreného obsahu programu sa týkala sexu, resp. mala sexuálny podtón a bola v medziach situačného humoru. Vulgárne výrazy boli v programe prekryté zvukovou stopou.

Myslíme si, že odvysielaný program nenapĺňa kritériá nevhodnosti pre vyššiu vekovú kategóriu maloletých, ako je kategória maloletých do 12 rokov.

ZÁVER:

Domnievame sa, že vysielateľ televízie JOJ odvysielaním programu *Inkognito* zo dňa 25. 1. 2021 **neporušil ustanovenie § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z.**
Sťažnosť navrhujeme posúdiť ako neopodstatnenú.

Prepis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z. (sťažnosť č. 471/SO/2021)

Monitorované vysielanie: *Inkognito*

Deň vysielania: 25. 01. 2021

Čas vysielania: cca 20.36 hod.

Označenie podľa JSO: 12

(Vysielanie bolo zmonitorované zo záznamu RVR, časy sú uvádzané cca)

20:35:00 začiatok záznamu

Prebiehajúci program *Najlepšie počasie!* sponzorský odkaz *Mar rhinol* reklamný predel

20:36:07 začiatok a zvučka programu *Inkognito* 12

V monitorovanom diele programu sú herci Maroš Kramár a Juraj Tabaček, hudobník Marián Čekovský a moderátor Michal Hudák. Hádajú profesiu troch osôb (prekladateľka poľštiny, kníhkupec – predavač kníh a food bloggerka). V závere programu osobnosti s maskami na očiach hádajú „tajného hosta“, ktorým je Ibrahim Maiga.

20:36:44 Moderátor Vlado Voštinár na začiatku relácie predstaví a privíta Michala Hudáka, Mariána Čekovského, Juraja „Šoko“ Tabačka a Maroša Kramára. Všetci štyria hosťujúci umelci tleskajú a na uvítanie sa pozdravia publiku a televíznym divákom. Vlado Voštinár začne dialóg s hosťujúcimi umelcami. Zapoja sa do rozhovoru rozprávaním vtipov.

20:37:11 Vlado Voštinár: „Pôjde to dnes?“

Juraj „Šoko“ Tabaček: „Pôjde.“

Michal Hudák: „Nuž takto.“

Marián Čekovský: „Ako sa to vezme“

Juraj „Šoko“ Tabaček: „Jedni hovoria tak, druhí tak.“

Michal Hudák: *Tvoja žena, čo pekná je, tak čo ti ja viem, tak jedni hovoria tak, druhí tak. Mne sa osobne veľmi nepáči.*

20:37:30 Vlado Voštinár: „Tvoja žena je aká v posteli? Nevie, však jedni hovoria tak, druhí tak.“

20:37:34 Michal Hudák: „A na súde. Prosím vás prečo sa vlastne rozvádzate s vašou ženou? Viete, sexuálne mi nevyhovovala. A zozadu sa ozve: Hej frajer, všetkým vyhovovala, len tebe nevyhovovala?“

20:37:48 Vlado Voštinár: „Inflagranti, keď ju chyti, hovorí, zastrelím ho? Ďuri, zahas prosím ťa, nerob že, vystrelaš pol dediny.“

20:37:55 Michal Hudák: „Prečo svoju ženu voláš myšička? A tak, tomu dala, tomu dala.“ Na každom vtipe sa všetci zasmejú.

20:38:30 Vlado Voštinár: „A my zasa hovoríme veci, ktoré vôbec nie sú z našich životov... to kamaráti hovorili.“

Michal Hudák: „Kamaráti, takí tí zlí.“

Juraj „Šoko“ Tabaček: „Nevychovaní.“

20:40:36 Prvý hosť programu pani Gabika si vyberie za prvého hádajúceho Michala Hudáka. Hádajú jej profesiu. Výsledok hádania je prekladateľka poľského jazyka.

20:52:00 Juraj „Šoko“ Tabaček spovedá druhého hosta programu, ktorým je pán Filip.

20:52:49 prerušenie programu

zvukovo-obrazový predel, upútavka na program *Nový život* ¹², zvukovo-obrazový predel, reklamný blok (trvanie cca 04:00 min.), zvukovo-obrazový predel, upútavky na programy *Bodka* ¹², *Hora medzi nami* ¹², *Captain Marvel* ¹², zvukovo-obrazový predel/ *Nový život* ¹².

20:59:47 pokračovanie programu Inkognito

21:02:05 Michal Hudák: „Priamo vám niekto dá úlohu, že prosím Filip, nájdite mi ju... takú alebo inú... nájdite mi takú, ako má on... aj ona?“

21:02:20 Juraj „Šoko“ Tabaček: „To sa nedá.“

21:02:22 Maroš Kramár povie potichu Jurajovi Tabačkovi: „Všetky sú rovnaké.“

21:02:29 Juraj „Šoko“ Tabaček povie mimo obraz tichým hlasom Kramárovi: „...tky hľadá.“

21:02:31 Maroš Kramár: „Čo hľadá?“

21:02:32 Juraj „Šoko“ Tabaček: „...tky, staré ...tky.“

21:02:34 Marián Čekovský: „Poľské.“

Z vyjadrenia Juraja „Šoko“ Tabačka sa nedá presne vydedukovať, čo vyslovuje. Hovorí potichu. Výraz je prekrytý zvukovou stopou. Domnievame sa, že ide o slovo štetka. Hádajúci sa na výroku zasmejú.

21:02:39 Michal Hudák: „... keď vy by ste mi ju našli... ja by som s ňou potom doma... využil by som ju doma... aj vnútri v interiéri... je jedno, v ktorej miestnosti by som ju využil... je to niečo, čo ma nejakým spôsobom obohatí... je to niečo, čo dokážem prečítať... že by to mohla byť kniha... ste predajca kníh.“

21:05:58 Prichádza tretí hosť pani Patrícia. Povie im indíciu „príbor až na koniec“ a požiada o hádanie prvého Mariána Čekovského.

21:16:47 Maroš Kramár: „A nie je ona, jak sa to hovorí... keď je žena a na ňu servírujú?“

Zaznie gong znamenajúci koniec hádania a Vlado Voštinár prezradí povolanie – foodbloggerka.

21:20:56 Do štúdia príde tajný hosť programu Ibrahim Maiga. Osobnosti hádajú so zakrytými očami.

21:21:40 prerušenie programu

zvukovo-obrazový predel, upútavka na program *Hora medzi nami* ¹², zvukovo-obrazový predel, reklamný blok (trvanie cca 05:20 min.), zvukovo-obrazový predel, sponzorský odkaz *Tipos/ oznam vo verejnom záujme - MZSR (korona gov.)*, upútavky na programy *Ant man a Wasp* ¹², *Nový život* ¹², *Ranné noviny* ¹², zvukovo-obrazový predel/ *Hora medzi nami* ¹²

21:30:50 pokračovanie programu Inkognito

21:32:25 Herec Maroš Kramár uhádne meno tajného host'a. Prebieha rozhovor s ním.

21:38:05 Časť programu, keď na pozadí idú záverečné titulky a porota po hádaní tajného host'a rozpráva vtipy.

21:38:29 Juraj „Šoko“ Tabaček: „Že príde reportérka za bačom na salaš a on sa tak na ňu díva a vraví, hm moja, však ale vlasy máš pekné, tvár máš peknú, postavu máš peknú, prsia máš pekné. Bača, počívajte, ale však veď vy ma chcete po...bať, nie? Uhm, aj múdra si.“

21:38:50 koniec programu Inkognito ¹².

22:55:00 koniec záznamu.

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 21. 4. 2021

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z.

Sťažnosť č.: 497/SO/2021

Programová služba: Rádio Slovensko

Vysielateľ: Rozhlas a televízia Slovenska, vysielateľ na základe zákona

Číslo licencie: RD/1

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. n) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa § 14a zákona č. 308/2000 Z. z. preverila sťažnosť evidovanú pod č. 497/SO/2021 smerujúcu voči programovej službe Rádio Slovensko vysielateľa Rozhlas a televízia Slovenska, vysielateľ na základe zákona a uznala uvedenú sťažnosť podľa ustanovenia § 14a ods. 10 zákona č. 308/2000 Z. z. za **neopodstatnenú**.

Úloha:

Kancelária Rady oznámi sťažovateľovi výsledok prešetrenia sťažnosti.

T: 3. 5. 2021

Z: PgO

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu

dňa 21. 4. 2021

Sťažnosť č. 497/SO/2021 zo dňa 1. 2. 2021

Sťažovateľ: fyzická osoba

Predmet sťažnosti: Rádiožurnál

Deň a čas vysielania: 29. 1. 2021 o cca 12.00 hod.

Označenie podľa JSO: bez označenia

Programová služba: Rádio Slovensko

Vysielateľ: Rozhlas a televízia Slovenska

Číslo licencie: RD/1

Dátum: 14. 4. 2021

OBSAH SŤAŽNOSTI:

„V Rádiožurnále o 12.00, ktorý odvysielalo Rádio Slovensko 29.1.2021 redaktor Matej Baránek označil bývalého prezidenta Finančnej správy SR Ing. Františka Imreczeho aj ako „**šéfa daniarov**“.

V nasledujúcom príspevku redaktor Tobiáš Petra označil bývalého riaditeľa Kriminálneho úradu FS SR JUDr. Ľudovíta Makóa iba ako „**bývalého šéfa daniarov**“ (pôsobil ako bývalý šéf daniarov).

Môže riaditeľ Kriminálneho úradu FS SR riadiť daňové úrady? Patria medzi daniarov* aj colníci?

Pripomínam, že **Finančnú správu SR tvoria** Finančné riaditeľstvo SR, colné úrady, daňové úrady a Kriminálny úrad finančnej správy.

***daniar- hovor.** ► pracovník zaoberajúci sa daňovými záležitosťami; zamestnanec daňového úradu. “

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 308/2000 Z. z.

§ 15 ods. 1: „Vysielateľ vysiela programy slobodne a nezávisle. Do ich obsahu možno zasahovať iba na základe zákona a v jeho medziach. “

Zákon č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii:

§ 16 ods. 3 písm. b): „Vysielateľ je povinný zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov a politicko-publicistických programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru. “

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre vysielanie a retransmisiiu:

Sťažovateľ namietal označenie bývalého prezidenta Finančnej správy SR Ing. Františka Imreczeho ako „šéfa daniarov“ a označenie bývalého riaditeľa Kriminálneho úradu FS SR JUDr. Ľudovíta Makóa ako „bývalého šéfa daniarov“. Príspevok s témou Finančnej správy sme zaznamenali v programe Rádiožurnál.

Oba príspevky sme posudzovali na základe ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z., teda sme skúmali, či vysielateľ splnil povinnosť zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť. Medzi kritériá objektivity vo všeobecnosti zahŕňame: relevanciu, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absenciu stránenia.

Program Rádiožurnál je formátom spravodajskej relácie vysielaným v rámci programovej služby Rádio Slovensko, ktorý prináša sumár najdôležitejších udalostí daného dňa. Spravodajstvo je prednášané redaktorom, hlavné príspevky sú následne detailnejšie prezentované ďalším príslušným pracovníkom redakcie spravodajstva, ktorý ich spracovával. V závislosti od charakteru a témy príspevku, poskytujú redaktori aj priestor pre prezentáciu postojov názorovým stranám, ktorých sa predmet jednotlivých príspevkov týka, resp. redakcia necháva priestor pre komentáre i osloveným odborníkom z príslušných oblastí.

V programe Rádiožurnál vysielanom o 12.00 h sme zaznamenali príspevok o zadržení bývalého šéfa Finančnej správy Františka Imreczeho. Príspevok informoval, že Národná kriminálna agentúra zadržala Františka Imreczeho na základe výpovedí jeho bývalého podriadeného Daniela Čecha v rámci akcie Mýtnik a spolu s ním odvieďa ďalších osem ľudí.

Podľa polície ide o vyšetrovanie, ktoré súvisí s machináciami pri verejnom obstarávaní a s korupciou. V príspevku redaktor Matej Baránek opisuje, že František Imrecze viedol Finančnú správu v rokoch 2012 až 2018, v čase, keď štát viedla strana Smer-SD. „Šéf daniarov bol priamym nominantom sociálnych demokratov.“ Vo funkcii však skončil nečakane pre kauzu colných podvodov s čínskym tovarom, na ktorú upozornil OLAF, čo je Európsky úrad pre boj s podvodmi. Jeho vyšetrovatelia vtedy tvrdili, že Slovensko skrátilo clá na textile a obuvi z východu za viac ako tristo miliónov eur. Na záver bola uvedená informácia, že podľa medializovaných informácií mala polícia obviniť aj známeho veľkopodnikateľa Jozefa Brhela a jeho brata Petra. J. Brhel by sa mal v súčasnosti nachádzať v zahraničí, takže ho vyšetrovatelia nezadržali.

Nasledoval druhý príspevok informujúci o obvinení v kauzách Očistec, Božie mlyny a Babylon, pri ktorých polícia zadržala desiatky osôb, ktoré nemali ďaleko ani od špičiek bezpečnostných zložiek štátu. Polícia okrem majetkov zaistila aj milión tristotisíc eur pochádzajúcich z trestnej činnosti. Podľa dozorového prokurátora Petra Kyselu však táto suma nemusí byť konečná. Povedal, že rozširovať sa môžu aj počty obvinených, ako aj samotné skutky. Redaktor Tobiáš Petra uvádza: „... *dozoroví prokurátori informovali, že v kauzách ako Božie mlyny a Očistec je obvinených spolu 26 osôb. Osemnásť sa podľa dozorujúcich prokurátorov v oboch prípadoch už priznali. Aj v tomto prípade sa tak dialo najmä kvôli spolupracujúcim osobám, ako napríklad Ľudovít Makó, ktorý pôsobil ako bývalý šéf daniarov.*“ Nakoniec Tobiáš Petra uviedol, že pokiaľ ide o rozmiestnenie obvinených do rôznych ústavov na výkon väzby, prokurátori prihliadajú aj na ich minulosť v snahe predísť útokom spoluväzňov. Zároveň dodali, že nemôžu obvinených v jednej kauze umiestňovať do rovnakého ústavu.

Sťažovateľ namietal použitie výrazu „šéfa daniarov“ v súvislosti s funkciou F. Imreczeho, ktorý pôsobil ako prezident Finančnej správy SR a označenie bývalého riaditeľa Kriminálneho úradu FS SR JUDr. Ľudovíta Makóa ako „bývalého šéfa daniarov“.

V rámci prvého príspevku, ktorý informoval o zadržaní F. Imreczeho, odznelo v súvislosti s jeho funkciou nasledovné označenie:

- „Bývalý šéf finančnej správy František Imrecze skončil v putách.
- „Národná kriminálna agentúra zadržala počas akcie s krycím názvom Mýtnik bývalého funkcionára Finančnej správy
- „František Imrecze viedol Finančnú správu v rokoch 2012 až 2018. Teda prevažne v čase, keď štát viedla jediná strana Smer-SD. Šéf daniarov bol priamym nominantom sociálnych demokratov...“

Informáciu o Ľ. Makóvi sme zaznamenali v druhom príspevku, ten informoval o skutočnostiach v kauzách Božie mlyny a Očistec. V súvislosti s Ľ. Makóom odznela iba nasledovná informácia:

12:03:51 redaktor: „Dobrý deň, dozoroví prokurátori informovali, že v kauzách ako Božie mlyny a Očistec je obvinených spolu 26 osôb. Osemnásť sa podľa dozorujúcich prokurátorov v oboch prípadoch už priznali. Aj v tomto prípade sa tak dialo najmä kvôli spolupracujúcim osobám, ako napríklad Ľudovít Makó, ktorý pôsobil ako bývalý šéf daniarov....“

Finančná správa je orgánom štátnej správy v oblasti daní, poplatkov a colníctva. Podľa zákona o finančnej správe č. 35/2019 Z. z. finančnú správu tvoria Finančné riaditeľstvo SR, daňové úrady, colné úrady a Kriminálny úrad finančnej správy. Finančnú správu riadi prezident. Ing.

František Imrecze bol prezidentom Finančnej správy a štatutárnym orgánom Finančného riaditeľstva SR v období rokov 2012 až 2018.

Jednou zo súčastí Finančnej správy je Kriminálny úrad finančnej správy, ktorý riadi riaditeľ. Ľudovít Makó bol riaditeľom Kriminálneho úradu Finančnej správy v rokoch 2014 až 2020.

Ako z vyššie uvedených informácií vyplýva, označenie F. Imreczeho v monitorovaných príspevkoch ako „šéfa daniarov“ a Ľ. Makóa ako „bývalého šéfa daniarov“ je nepresné. Kým v prípade F. Imreczeho možno povedať, že takáto prezentácia je možná v prenesenom význame, keďže do finančnej správy spadajú daňové a colné úrady, ktoré sú jedným z jej orgánov, avšak majú svojich vlastných predstavených, v prípade Ľ. Makóa ako šéfa daniarov ide o väčšiu nepresnosť. Napriek uvedenému si však myslíme, že uvedené nepresnosti neovplyvnili celkové vyznenie oboch príspevkov. F. Imrecze bol v príspevku viackrát označený aj ako šéf finančnej správy, takže poslucháč dostal aj presnú informáciu o funkcii F. Imreczeho. Predovšetkým však hlavnou podstatou informácie bolo zadržanie F. Imreczeho a dôvody tohto zadržania a táto informácia bola podľa nášho názoru pre poslucháčov zrozumiteľná a pochopiteľná.

Aj v prípade druhého príspevku, kde bol F. Makó označený ako šéf daniarov, si myslíme, že základná informácia – skutočnosť o kauzách Božie mlyny a Očistec - bola aj napriek odvysielaniu nepresnosti v jeho označení pre poslucháčov plne zrozumiteľná a pochopiteľná. Predmetné nedostatky – nepresné označenia F. Imreczeho a Ľ. Makóa možno podľa nás v kontexte oboch príspevkov považovať z hľadiska povinnosti plynúcej z ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. za prípustné.

Rada sa na svojom zasadnutí dňa 5.12.2018 zaoberala podobným prípadom (1133/SO/2018), keď bol Rozhlasom a televíziou Slovenska odvysielaný program *Rádiožurnál*, ktorý obsahoval príspevok o Františkovi Imreczem, kde bol označený ako „prvý muž daniarov a colníkov“. Rada na zasadnutí dospela k názoru, že odvysielaním programu *Rádiožurnál* podľa ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. nedošlo k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov.

ZÁVER:

Na základe uvedených skutočností si myslíme, že vysielateľ Rozhlas a televízia Slovenska odvysielaním programu *Rádiožurnál* zo dňa 29. 1. 2021 **neporušil ustanovenie § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.**

Sťažnosť navrhujeme posúdiť ako neopodstatnenú.

Prepis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z. (sťažnosť č. 497/SO/2021)

Monitorované vysielanie: Rádiožurnál

Deň vysielania: 29. 1. 2021

Čas vysielania: 12:00:00 h.

Označenie podľa JSO: bez označenia
(časový kód cca)

Vysielací čas:

12:00:00 – začiatok programu *Rádiožurnál*, zvučka

Príspevky:

- Zadržanie bývalého šéfa Finančnej správy Františka Imreczeho koalícia považuje za dôkaz, že vyšetrovatelia majú voľné ruky. Opozícia verí, že polícia má dostatok dôkazov.
- Po obvinení v kauzách Očistec, Božie mlyny a Babylon polícia okrem majetkov zaistila aj milión tristo tisíc eur pochádzajúcich z trestnej činnosti.
- Ministerstvo pôdohospodárstva podalo trestné oznámenie pre potravinový katalóg. Projekt za viac ako dva milióny eur je údajne nefunkčný.

12:25:00 – koniec programu *Rádiožurnál*

12:00:58 Príspevok o Zadržaní bývalého šéfa Finančnej správy Františka Imreczeho:

Soňa Juriková, moderátorka: „Bývalý šéf finančnej správy František Imrecze skončil v putách. Národná kriminálna agentúra ho zadržala v rámci akcie Mýtnik a spolu s ním si odviedla ďalších osem ľudí. Podľa polície ide o vyšetrovanie, ktoré súvisí s machináciami pri verejnom obstarávaní a s korupciou. Politická scéna jednohlasne opakuje: ‚padni komu padni‘.“

12:01:19 Matej Baránek, redaktor: „František Imrecze viedol Finančnú správu v rokoch 2012 až 2018. Teda prevažne v čase, keď štát viedla jediná strana Smer-SD. Šéf daniarov bol priamym nominantom sociálnych demokratov. Vo funkcii však skončil nečakane pre kauzu colných podvodov s čínskym tovarom, na ktorú upozornil OLAF, čo je Európsky úrad pre boj s podvodmi. Jeho vyšetrovatelia vtedy tvrdili, že Slovensko skrátilo clá na textile a obuvi z východu za viac ako tristo miliónov eur. Imrecze sa bránil, že ide o absolútny nezmysel a videl v tom politický boj. Dnes ráno mu však na dvere zaklopala polícia.“

Michal Slivka, hovorca policajného zboru: „Národná kriminálna agentúra zadržala počas akcie s krycím názvom Mýtnik bývalého funkcionára Finančnej správy a ďalších osem osôb v súvislosti s korupciou a machináciami pri verejnom obstarávaní.“

Matej Baránek, redaktor: „Podľa medializovaných informácií ho NAKA zadržala na základe výpovedí jeho bývalého podriadeného Daniela Čecha. Ten bol počas Imreczeho vedenia viceprezidentom finančnej správy a po vlačnejšej akcii Judáš sedí vo väzbe. Súčasný Minister financií policajný zásah komentuje ako ďalší dôkaz, že vyšetrovatelia majú voľné ruky.“

Eduard Heger OĽaNO: „Videli sme, že táto inštitúcia konala nespravodlivo práve kvôli nespravodlivému konaniu samotného vedenia. Myslím si, že to je aj odpoveď dnešného zásahu.“

Matej Baránek, redaktor: „Meno Františka Imreczeho sa v minulosti skloňovalo v súvislosti s postom ministra financií a to po odchode Petra Kažimíra, ktorý odišiel šéfovať Národnej banke. V tom čase už viedol vládu Peter Pellegrini. Opoziční poslanci okolo bývalého premiéra teraz opakujú to známe ‚padni komu padni‘.“

Matúš Šutaj Eštok z mimoparlamentého Hlasu-SD: „Verím, že polícia má dostatok dôkazov a koná na základe dôkazov a ako už sme niekoľkokrát zopakovali „padni komu padni“. Verím, že nejde o nejaké politické procesy a spravodlivosti bude zadostučinené.“

Matej Baránek: „Podľa medializovaných informácií mala polícia obviniť aj známeho veľkopodnikateľa Jozefa Brhela a jeho brata. Brhel by sa mal v súčasnosti nachádzať v zahraničí, takže ho vyšetrovatelia nezadržali. Samotný SMER-SD zatiaľ zásadnejšie na ďalšiu vlnu zatýkania nereagoval. Vyjadrenie sociálnych demokratov sa očakáva popoludní. Matej Baránek, RTVS.“

12:03:25 Príspevok o obvinení v kauzách Očistec, Božie mlyny a Babylon:

Soňa Juriková, moderátorka: „Úrad špeciálnej prokuratúry v Pezinku informoval verejnosť o závažných skutočnostiach v kauzách Božie mlyny, Očistec, Babylon a Judáš. Vo viacerých z nich polícia zadržala desiatky osôb, ktoré nemali ďaleko ani od špičiek bezpečnostných zložiek štátu. Podľa prokurátorov, ktorí na spomínané kauzy dozerali, bol obvineným doteraz zaistený značný hmotný majetok a vyše milión eur.“

12:03:51 Tobiáš Petra, redaktor: „Dobrý deň, dozoroví prokurátori informovali, že v kauzách ako Božie mlyny a Očistec je obvinených spolu 26 osôb. Osemnásť sa podľa dozorujúcich prokurátorov v oboch prípadoch už priznali. Aj v tomto prípade sa tak dialo najmä kvôli spolupracujúcim osobám, ako napríklad Ľudovít Makó, ktorý pôsobil ako bývalý šéf daniarov. Ďalší dvaja obvinení sa prakticky v plnej miere priznali v kauze Judáš. Zatýkanie sa týkalo aj exprezidenta policajného zboru Milana Lučanského. Viacerým obvineným už prokuratúra zaistila aj majetok. Prokurátor Ondrej Repa zdôraznil, že tak urobili aj v prípade spolupracujúcich obvinených. V kauzách Babylon, Očistec a Božie mlyny zaistili viac než jeden milión eur pochádzajúcich najmä z korupčnej trestnej činnosti. Majetok obvinených sa dnes podľa nich už zaisťuje ľahšie, ako to bývalo v minulosti. Umožnila to totiž novela zákona, ktorá do platnosti vstúpila len prednedávnom. Podľa nej možno takýto majetok zaistiť už hneď po obvinení. Podľa ďalšieho dozorového prokurátora Petra Kyselu však táto suma nemusí byť konečná. Povedal, že rozširovať sa môžu aj počty obvinených, ako aj samotné skutky. Prokurátori sa vyjadrili aj ku kritike využívania svedectiev takzvaných kajúcnikov či kolúznež väzby. V oboch prípadoch podľa Petra Kyselu postupujú štandardne v rámci iných európskych krajín, kde sa tento inštitút využíva. Pokiaľ ide o rozmiestnenie do rôznych ústavov na výkon väzby, prokurátori prihliadajú aj na minulosť obvinených v snahe predísť útokom spolupväzňov. Zároveň dodali, že nemôžu obvinených v jednej kauze umiestňovať do rovnakého ústavu. Nateraz je to odo mňa všetko, odovzdávam slovo do štúdia.“

12:05:40 Ďalšie správy:

- Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka podalo trestné oznámenie pre projekt potravinový katalóg.
- Vasil' Špirko - profil na kandidáta na špeciálneho prokurátora
- Stručne z domova – denné štatistiky ohľadne ochorenia Covid-19, podmienky pre uplatnenie daňového bonusu na vyživované dieťa sa zmiernia, končí sa prvý polrok školského roka, plánované prázdniny sa neuskutočnia

12:11:47 Ďalšie správy: americká ekonomika a situácia po vypuknutí pandémie, ruský opozičný líder Alexander Navalnyj ostáva vo väzení aj po odvolaní, experti Svetovej zdravotníckej organizácie skúmajú pôvod vírusu Covid-19 v meste Wu-chan

- Stručne zo sveta: Rakúsko avizuje zmeny na hraniciach, pendleri povinnosť online testovania, britský premiér odmietol požiadavky na referendum o nezávislosti Škótska, Čína varovala Taiwan, aby sa nepokúšal vyhlásiť nezávislosť, lebo prestane uznávať britské pasy

- Stručne z regiónov: Košice – situácia v Košickom ZSS, nakazení sú klienti a zamestnanci, Žilina - otvorený nový úsek diaľnice z Hričovského Podhradia do Lietavskej Lúčky, Liptovský hrádok - krádež stránok na sociálnych sieťach
- Šport – tradičný domáci hokejový Kaufland cup 2021 bude v apríli, ďalšie športové správy z domova a zo sveta
- Záverečný prehľad správ
- Počasie

12:26:09 koniec vysielania *Rádiožurnál*

01:00:04 koniec záznamu.

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 21. 4. 2021

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z.

Sťažnosť č.: 650/SO/2021

Programová služba: WAU, JOJ PLUS

Vysielateľ: MAC TV s.r.o.

Číslo licencie: TD/16; TD/109

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. g) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa § 71 zákona č. 308/2000 Z. z. **začína správne konanie** voči vysielateľovi MAC TV s.r.o. vo veci možného porušenia **§ 20 ods. 3** zákona č. 308/2000 Z. z. v súvislosti s tým, že odvysielal dňa 18. 2. 2021 v čase o cca 06:24 hod. v rámci televíznej programovej služby WAU a dňa 19. 2. 2021 v čase o cca 03:50 hod. v rámci televíznej programovej služby JOJ PLUS program *Aféry – Prst navyše*, ktorý označil ako nevhodný pre maloletých divákov do 12 rokov, čím mohlo dôjsť k nesprávnemu uplatneniu Jednotného systému označovania.

Úloha:

Kancelária Rady v zmysle § 4 ods. 4 a § 13 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z. oznámi účastníkovi konania začiatok správneho konania a zabezpečí nevyhnutné podklady a dôkazy pre rozhodnutie vo veci.

T: 5. 5. 2021

Z: PLO

Úloha:

Kancelária Rady oznámi sťažovateľovi začatie správneho konania.

T: 3. 5. 2021

Z: PgO

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu
dňa 21. 4. 2021

Sťažnosť č. 650/SO/2021 zo dňa 22. 2. 2021

Sťažovateľ: fyzická osoba

Predmet sťažnosti: Aféry

Deň a čas vysielania: 18. 2. 2021 o cca 06:24 h a 19. 2. 2021 o cca 03:50 h

Označenie podľa JSO: 12

Programová služba: WAU, JOJ PLUS

Vysielateľ: MAC TV s.r.o.

Číslo licencie: TD/109, TD/16

Dátum: 14. 4. 2021

OBSAH SŤAŽNOSTI:

„Na programovej službe bol odvysielaný program Aféry (4.: Prst navyše, označený ako nevhodný pre maloletých divákov do 12 rokov napriek tomu, že RVR sa danou epizódou už zaoberala a rozhodla o porušení § 20 ods. 3 ZVR (ochrana maloletých – JSO, keď televízia označila program “12“.

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii

§ 20 - Ochrana maloletých

1) Vysielateľ je povinný zabezpečiť, aby sa nevysielali programy alebo iné zložky programovej služby, ktoré môžu narušiť fyzický, psychický alebo morálny vývin maloletých, najmä také, ktoré obsahujú pornografiu alebo hrubé, neodôvodnené násilie.

3) Na základe klasifikácie programov podľa vekovej vhodnosti sú vysielateľ televíznej programovej služby a poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie povinní na ochranu maloletých zaviesť a uplatňovať jednotný systém označovania ustanovený podľa osobitného predpisu 28a) (ďalej len "jednotný systém označovania").

Vyhláška č. 589/2007 Z. z. Ministerstva kultúry Slovenskej republiky z 3. decembra 2007, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o jednotnom systéme označovania audiovizuálnych diel, zvukových záznamov umeleckých výkonov, multimediálnych diel, programov alebo iných zložiek programovej služby a spôsobe jeho uplatňovania:

§ 1

1) Audiovizuálne diela, multimediálne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné a neprístupné pre vekovú skupinu maloletých do 18 rokov, ak obsahujú

a) zobrazenie násilia na živých bytostiach, najmä zobrazenie krutého ubližovania alebo krutej násilnej smrti človeka bez pocitov ľútosti, zobrazenie týraných osôb alebo zobrazenie prejavov osôb a skupín s patologickými normami správania,

b) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá,

c) zobrazenie prejavov neznášanlivosti alebo nenávisť, xenofóbie, rasizmu, náboženskej diskriminácie a neznášanlivosti, násilia voči etnickým alebo iným menšinám, zobrazenie šikanovania,

d) zobrazenie alebo prezentovanie závislosti, akou je alkoholizmus, fajčenie, drogová alebo hráčska závislosť formou zábavy alebo zobrazenie používania zbrane ako útočného prostriedku formou zábavy,

e) zobrazenie erotických pomôcok alebo erotických scén, ktoré sú vyrobené výlučne na prezentáciu erotiky a erotických tém,

f) sexuálne scény alebo sexuálne správanie vrátane promiskuitného správania, ktoré sú prezentované ako forma zábavy, scény spojené s prejavmi sexuálneho násilia alebo sexuálnymi deviáciami, alebo

g) zobrazenie zámerne vyvolávajúce pocity strachu alebo úzkosti v žánri horor.

2) Audiovizuálne diela, multimediálne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej

programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých **do 15 rokov**, ak obsahujú

- a) detailné a naturalistické zobrazenie násilných aktov,
- b) týranie zvierat,
- c) sexuálne scény, ktoré sú súčasťou dejovej línie,
- d) zobrazenie alebo prezentovanie formy závislosti, akou je alkoholizmus, fajčenie, drogová alebo hráčska závislosť alebo používanie zbrane ako útočného prostriedku, v ktorom sa spôsobom spracovania niektorá forma závislosti alebo používanie zbrane ako útočného prostriedku schvaľuje, zľahčuje alebo sa vyzdvihuje do popredia,
- e) zobrazenie správania s vysokým rizikom ublíženia na zdraví, pričom toto riziko sa prezentuje ako atraktívne alebo zábavné a správanie je prezentované bez upozornenia na nebezpečenstvo a možné následky tohto správania,
- f) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, alebo
- g) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne posolstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 15 rokov.

3) Audiovizuálne diela, multimedialne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých **do 12 rokov**, ak obsahujú

- a) zobrazenie prezentujúce ohrozenie rodiny alebo rodičovských vzťahov, ak je vzhľadom na vek maloletých a povahu prezentovaného ohrozenia odôvodnený predpoklad neadekvátnej interpretácie zobrazeného obsahu,
- b) zobrazenie reálneho násilia alebo zobrazenie následkov reálneho násilia na živých bytostiach, zobrazenie následkov živelných pohrôm alebo dopravných nehôd na živých bytostiach,
- c) zobrazenie krvi a telesných znetvorení, ktoré nie sú svojou povahou bežné,
- d) zobrazenie násilných aktov,
- e) zobrazenie následkov násilných aktov,
- f) zobrazenie negatívnych príbehov detí, ktoré by odôvodnene mohli vyvolať u detí efekt obete reálneho sveta,
- g) zobrazenie neprirodzených, náhlych a neočakávaných zmien živých bytostí alebo zobrazenie paranormálnych alebo iných mimovnmových javov,
- h) zobrazenie nahoty, ktoré nie je bežné v rodinnom prostredí a na verejnosti a ktoré by mohlo vyprovokovať záujem o sexuálne vzťahy a predčasné prebudenie sexuálnych pudov maloletých detí,
- i) zobrazenie milostných scén bez zobrazenia nahoty, ktoré sú súčasťou dejovej línie,
- j) zobrazenie správania s rizikom ublíženia na zdraví, ak nie je riziko ublíženia na zdraví dostatočne zreteľné, zobrazenie rizikových športových disciplín alebo fantazijných predstáv o nadľudských hrdinských výkonoch človeka mimo reálneho sveta, ktorých neadekvátna interpretácia vzhľadom na vek môže vyvolať u maloletých efekt napodobňovania, alebo
- k) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne posolstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 12 rokov.

5) „Obsah audiovizuálnych diel, multimediálnych diel, programov poskytovaných prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programov alebo iných zložiek televíznej programovej služby sa posudzuje z hľadiska:

- a) kontextuálneho výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v diele, v programe poskytovanom prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a v programe alebo inej zložke programovej služby,
- b) spôsobu a formy spracovania alebo zobrazenia jednotlivých hodnotiacich kritérií vzhľadom na charakter a druh diela alebo programu, umeleckého a morálneho posolstva diela alebo programu,
- c) intenzity a frekvencie výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v diele, v programe poskytovanom prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a v programe alebo inej zložke televíznej programovej služby.“

6) „Obsah každého audiovizuálneho diela, multimediálneho diela, programu poskytovaného prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie, programu alebo inej zložky televíznej programovej služby sa klasifikuje samostatne; to neplatí pre zložku televíznej programovej služby, ktorá je určená na získanie a udržanie pozornosti verejnosti na vlastné vysielanie a programy (ďalej len "upútavka"). Obsah každej časti seriálu, série alebo cyklu sa klasifikuje osobitne.“

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre vysielanie a retransmisiiu:

Dňa 22. 2. 2021 bola Rade doručená sťažnosť, v ktorej sťažovateľ namietal voči odvysielaniu programu *Aféry*, konkrétne epizódy *Prst navyše*, ktorá bola označená ako nevhodná pre maloletých do 12 rokov, napriek tomu, že RVR sa danou epizódou už zaoberala a rozhodla o porušení § 20 ods. 3 ZVR...

Predmetom monitoringu vysielania je program *Aféry*, ktorý televízia WAU odvysielala dňa 18. 2. 2021 v čase od cca 06:24:01 – 06:59:20 h. Totožnú epizódu televízia JOJ PLUS odvysielala dňa 19. 2. 2021 v čase od cca 03:50:06 – 04:25:24 h. Program bol označený ako nevhodný pre maloletých do 12 rokov.

Seriál *Aféry* v približne štyridsiatich minútach ponúkne divákovi samostatné ucelené príbehy rodín a manželských párov, ktoré sa ocitli v kríze a rozvod je jediným riešením ich problému. Ústrednou postavou *Afér* je mierne excentrický a mierne ironický rozvodový právnik JUDr. Balo, ktorého stvárňuje slovenský herec Ladislav Hrušovský.

Námetmi pre príbehy *Afér* sa stali skutočné osudy reálnych ľudí, ktorí si prešli rozvodovým konaním. Každý rozvod, ktorý sa stal predlohou pre televízny scenár *Afér*, bol niečím zaujímavý a výnimočný. Prostredníctvom svojského pohľadu JUDr. Bala na jednotlivé partnerské príbehy sa divák dozvie, čo môže s manželstvom urobiť obyčajné prdenie, veľká chuť do jedla alebo jeden maličký prst navyše.

Aféry sú hraným seriálom, každá epizóda tvorí jeden uzavretý príbeh. Nakrúca sa v reálnom prostredí a v exteriéroch. Spojovacím prvkom medzi jednotlivými obrazmi je kancelária ústrednej postavy, ktorá je taktiež reálna – pri nakrúcaní sa nevyužili žiadne kulisy, nijaké televízne štúdio.

(zdroj: www.joj.sk/afery/o-seriali)

Predmetná epizóda má názov *Prst navyše*. Manželia Pacigovci žili relatívne spokojným životom. Hoci sa museli vždy uskromniť, spájala ich láska k dvom dcéram a k Bohu. Všetko

sa zmenilo, keď Elena otehotnela po tretí raz. Tehotenstvo bolo komplikované, Elena napriek manželovmu zákazu vyhľadala pomoc špecialistov, čo Laca rozzúrilo. Zakázal jej akékoľvek ďalšie návštevy lekára, hoci vyšetrenia naznačovali, že dieťa by sa mohlo narodiť postihnuté. Elena takmer prišla o život, dcérku Táničku porodila už v šiestom mesiaci. Laco bol sklamaný, že sa mu nenarodil syn, viac ho však vytáčalo, že dieťa sa narodilo s malým defektom – šiestimi prstami na pravej ruke. Svoju rodinu začal týrať, označil ich za diablove plemeno, utápal sa v alkohole a neraz vztiahol ruku na svoju manželku. Elena napriek tomu dlho váhala, že podá žiadosť o rozvod. Nedokázala sa rozhodnúť ani po návšteve JUDr. Bala, násilníckeho manžela neudala ani na políciu. Laco je presvedčený, že Elena proti nemu v živote svedčiť nebude a tak sa vyhráža aj Balovi. Elena chce dať Lacovi ešte šancu. Ten však v opitosti unesie dcéru Danku zo školy a podreže si žily. Súd nakoniec Pacigovcov rozviedol, Laca navyše odsúdili za týranie blízkej a zverenej osoby.

(zdroj: <https://videportal.joj.sk/afery/epizoda/5128-prst-navyse>)

Program je koncipovaný ako rozprávanie právnik Balu, špecialistu na rodinné právo. Jeho rozprávanie je podložené chronologicky usporiadanými spomienkami na priebeh stretnutí s jeho klientmi. V rámci jednotlivých stretnutí s právnikom jeho klienti referujú o udalostiach, ktoré súvisia s konkrétnym prípadom.

Vzhľadom na predmet sťažnosti sme program analyzovali v súvislosti s ustanovením § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. (účinný od 1. 1. 2014), podľa ktorého je vysielateľ v súvislosti s klasifikáciou programov povinný „... zaviesť a uplatňovať jednotný systém označovania ustanovený podľa osobitného predpisu (ďalej len "jednotný systém označovania").“ Osobitným predpisom je v tomto prípade Vyhláška č. 589/2007 Z. z. (účinná od 1. 1. 2014) ustanovujúca podrobnosti o používaní JSO.

Vyhláška č. 589/2007 Z. z. uvádza v § 1 ods. 3 pri kritériách nevhodnosti programu do 12 rokov okrem iného aj kritérium písm.

k) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne poslanstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 12 rokov.

Vyhláška č. 589/2007 Z. z. uvádza v § 1 ods. 2 pri kritériách nevhodnosti programu do 15 rokov okrem iného aj kritérium písm.

f) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, alebo

g) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne poslanstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 15 rokov.

V ods. 1 pri kritériách nevhodnosti programu do 18 rokov okrem iného aj kritérium písm.

b) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá,

Počas monitoringu predmetného programu sme zaznamenali nasledovné expresívne, a vulgárne vyjadrenia:

06:25:11

Laco so zvýšeným hlasom: „Kristaboha, ved' má šesť prstov!“ Záber na ručičku dievčatka so šiestimi prstami. Elena plače, Laco odíde.

- *kristaboha*. Podľa Slovníka súčasného slovenského jazyka A – G, H – L, M – N z r. 2006, 2011, 2015 ide o hrubý výraz, ktorý označuje zahrešenie vyjadrujúce zlosť, hnev, rozhorčenie, vyhrážanie a pod.

06:31:32

Laco hovorí Elene: „*Elena, dnes som bol trikrát v jedálni, a nikto mi nevedel povedať, že kde si. Tak čo? S kým sa kurvíš, čo?*“

Elena: „*S nikým.*“

Odpovie, že bola u špecialistov na gynekológii na Kramároch v Bratislave. Hovorí, že tam bude musieť chodiť častejšie. Laco na ňu kričí, že nikam chodiť nebude.

- *kurvíš sa*. Podľa Slovníka súčasného slovenského jazyka A – G, H – L, M – N z r. 2006, 2011, 2015 ide o vulgarizmus vo význame udržiavať mimomanželský al. mimopartnerský sexuálny vzťah; (sexuálne) neviazane žiť.

06:32:00

Laco: „*Lekári sú hovädá, vyťahujú z ľudí len peniaze. Mňa matka porodila medzi uhorkami, a som tu!*“

Elena: „*Lekári povedali, že sa to môže narodiť debilné.*“

Laco: „*No tak sa to narodí debilné.*“

- *hovädá*. Podľa Krátkeho slovníka slovenského jazyka 4 z r. 2003 ide o hrubý výraz, ak označuje nadávku človeku.
- *debilné* (2x). Podľa Krátkeho slovníka slovenského jazyka 4 z r. 2003 v prenesenom význame ide o expresívny výraz označujúci hlúpy, sprostý.

06:32:54

Laco kričí na Elenu: „*Nerozumela si, kristušát!*“

- *kristušát*. Podľa Slovníka súčasného slovenského jazyka A – G, H – L, M – N z r. 2006, 2011, 2015 ide o hrubý výraz, ktorý označuje zahrešenie vyjadrujúce zlosť, hnev, rozhorčenie, vyhrážanie a pod.

06:34:40

Elena: „*Lacko, prosím ťa...*“

Laco: „*Ty drž hubu! My sme sa predsa dohodli!*“

Iveta: „*Laco, prosím ťa, nebud' somár! Ja už som to zažila, viem, aké to je... Keby mi vtedy nevyvolali umelý pôrod, narodil by sa mi liliput. Ale dobre som spravila! A narodili sa mi dve krásne deti.*“

Laco: „*Tvoji pancharti ma nezaujímajú. Toto je moja rodina a toto je môj dom, a vy dvaja sa zoberte, a vypadnite preč!*“ Lekár sa mu snaží niečo povedať, ale Laco ho schytí a vyvlečie ho z domu. Elena plače.

Laco hovorí Ivete: „*A o teba sa muž doma málo stará, však?!* Potom sa obracia na Elenu: „*Ty prestaň revať, lebo ti naložím! Prestaň!*“

- *drž hubu*. Podľa Krátkeho slovníka slovenského jazyka 4 z r. 2003 ide o pejoratívny výraz označujúci a) mlčať; b) poslúchať.

06:37:12

Elena drží Táničku na rukách. Tá plače.

Laco: „*Nech nereve! Nech už konečne prestane revať! Nech už drží hubu!*“

- *drží hubu*. Podľa Krátkeho slovníka slovenského jazyka 4 z r. 2003 ide o pejoratívny výraz označujúci a) mlčať; b) poslúchať.

06:38:35

Laco odpovedá svojej dcére: „*Pre hovno!*“ Znova si naleje a vypije pohárik.

- *pre hovno*. Podľa Slovníka súčasného slovenského jazyka A – G, H – L, M – N z r. 2006, 2011, 2015 ide o hrubý výraz, príslovku požitú vo význame nevyhovujúcom, z hľadiska kvality, úrovne, potreby, vyjadruje niečo zle, nedobre, mizerne.

06:44:04

Laco kričí na Ivetu: „*Ja nemám dcéry, tie obludy nie sú moje!*“ Načiahne sa po fľašu, ktorá je na stole.

Iveta: „*Ale prosím ťa, neblázni, veď nemôžu chodiť stále v tom istom, veď sú na hanbu.*“

Laco: „*Nerozumela si, ty kurva štrbavá, vypadni!* S plačom odíde. *A odkáž tej svini, že nech pokapú od zimy!*“ Zoberie pohárik, vypije ho a znova si ľahne.

- *kurva štrbavá*. Podľa Slovníka súčasného slovenského jazyka A – G, H – L, M – N z r. 2006, 2011, 2015 ide o vulgarizmus, ktorý označuje ženu bez mravných zásad v sexuálnej oblasti, obyč. vykonávajúca prostitúciu, pobehtica, ľahká žena: lacná, frivolná k.; ty prekliata k.! nadávka.
- *svini*. Podľa Krátkeho slovníka slovenského jazyka 4 z r. 2003 ide o hrubý výraz, ak je použitý v prenesenom význame ako nadávka.

Laco čaká na právnika a fajčí. Prichádza právnik. Laco sa ho pýta, že dostal od neho nejaký list. Chce vedieť, o čo ide. Nalieha, aby to bolo rýchlo, lebo sa ponáhl'a. Hovorí, že ak ide o ten rozvod, tak to nepovolí.

06:45:16

Laco: „*Ja nebudem platiť alimenty na zvieratá, dobre?! To si tu v zoo môžem adoptovať nejakého hrocha. O čo ide, ponáhl'am sa!*“

Advokát: „*A kam? Chcete sa uštváť a uchľastať na smrť, to by bolo riešenie.*“

Laco: „*Hmmm, doktorko, neserte ma, lebo...*“

Advokát: „*Lebo čo? Budete ma chcieť zadusiť tou smradľavou perinou ako svoju niekoľkomesačnú dcérku?*“

Laco: „*Serem na teba, doktorko, pozor!*“

Advokát: „*Pán Paciga, môj návrh znie, že ak nebudete robiť prietahy pri rozvode, zabudneme na to domáce násilie a neudáme vás.*“

Laco smejúc sa: „*Ahá, takže tú moju chuderu, to ešte neprešlo, že?*“

Advokát: „*No ju možno áno, ale mňa to teraz akosi začalo baviť.*“

Laco: „*A koľko ti platí, čo? Hm, a odkiaľ má na to vlastne peniaze?*“

Advokát: „*Prečo ste vy vlastne vyštvali svoju rodinu a ešte k tomu pred Vianocami?*“

Laco: „*Ja? Ja som ich nevyhodil. Odišli sami, išli si urobiť nejaké obľudárium alebo čo. Ale pozerám, že tebe sa darí. Koľko ti platí, čo? Drahé handry máš. Vieš čo ti poviem, právniček?! Nemám rád doktorov ani právnikov, a vieš prečo? Lebo sú to obyčajné kurvy!*“

Advokát: „*Pán Paciga, pohybujete sa na tenkom ľade...*“

Laco: „*A čo spraviš pandrláčik, čo čo...*“

Právnik mu povie, že ho môžu udať za pokus o vraždu malého dieťaťa.

Laco: „*Hovno môžeš, kamarát, tá v živote proti mne svedčiť nebude, to som si istý, dobre?! A ty si dávaj veľký pozor, ak hovoríš o tom tenkom ľade, aby si nedopadol ako ten náš drbnutý farár, ktorý ju na to nahovoril. Dobre?!*“ Laco sotil advokáta svojím telom do jeho ramena a odišiel. **Právnik** rozfúkal popol na zemi, ktorý zostal po Lacovej cigarete. Sadol si a povedal: „*Smrad.*“

- *neserte ma*. Podľa Krátkeho slovníka slovenského jazyka 4 z r. 2003 je výraz srať definovaný ako hrubý a označuje vypúšťať výkaly.

- *serem*. Podľa Krátkeho slovníka slovenského jazyka 4 z r. 2003 je výraz *srat'* definovaný ako hrubý a označuje vypúšťať výkaly.
- *kurvy*. Podľa Slovníka súčasného slovenského jazyka A – G, H – L, M – N z r. 2006, 2011, 2015 ide vulgarizmus, ktorý označuje ženu bez mravných zásad v sexuálnej oblasti, obyč. vykonávajúca prostitúciu, pobehtica, ľahká žena: lacná, frivolná k.; ty prekliata k.! nadávka.
- *hovno*. Podľa Krátkeho slovníka slovenského jazyka 4 z r. 2003 ide o hrubý výraz označujúci výkal, lajno.
- *drbnutý farár*. Podľa Slovníka súčasného slovenského jazyka A – G, H – L, M – N z r. 2006, 2011, 2015 je odvodený výraz *drbnutý* označený ako hrubý výraz, v tomto prípade ide o neosobné vyjadrenie o človeku, ktorý sa správa bláznivo, nevhodne.

06:47:13

Laco prichádza ku farárovi a hovorí mu: „*Tu si, ty špina!*“

Farár ho pozdraví.

Laco: „*Serem ti na celé pochválen.*“

Farár: „*Upokoj sa.*“

Laco sa ho pýta, ako Elenu mohol na hovoriť na rozvod. Prečo to urobil, keď on ich zosobášil. Farár ho žiada, aby sa upokojil a pýta sa ho, prečo to všetko robí.

Laco: „*A prečo Pán Boh dopustil, aby sa mi narodila obluda?! ...* Laco mu hovorí, o príbehu z Biblie medzi Filištíncami a Izraelitmi. Farár nechápe. Laco pokračuje, že keď na strane Filištíncov bojovala obluda so šiestimi prstami na každej končatine. Išlo o diablovho potomka. Rúhal sa Bohu a syn Dávida ho zabil.

Laco: „*A to isté som mal urobiť aj ja s tým svojím kripлом.*“

- *ty špina*. Podľa Krátkeho slovníka slovenského jazyka 4 z r. 2003 ide o expresívny výraz označujúci nemravnosť, nečestnosť, podlosť.
- *serem*. Podľa Krátkeho slovníka slovenského jazyka 4 z r. 2003 je výraz *srat'* definovaný ako hrubý a označuje vypúšťať výkaly.
- *s kripлом*. Podľa Krátkeho slovníka slovenského jazyka 4 z r. 2003 ide o pejoratívny výraz, ktorý označuje mrzáka.

06:55:07

Laco kričí na Elenu, aby išla von: „*Počuješ?! Pod' von, ty kurva! Vylez! Ukáž mi tú obludu! Kde jej zas čo narástlo! Tretie ucho! Ha! Druhá huba!* Elena leží v posteli a plače. *Vylez, lebo ťa pozabijam! Všetky štyri vás pozabijam!*“

- *ty kurva*. Podľa Slovníka súčasného slovenského jazyka A – G, H – L, M – N z r. 2006, 2011, 2015 ide vulgarizmus, ktorý označuje ženu bez mravných zásad v sexuálnej oblasti, obyč. vykonávajúca prostitúciu, pobehtica, ľahká žena: lacná, frivolná k.; ty prekliata k.! Nadávka.
- *huba*. Podľa Krátkeho slovníka slovenského jazyka 4 z r. 2003 ide o hovorový pejoratívny výraz, ktorý označuje ústa, papuľu.

Predmetný program sme posudzovali z hľadiska formy a spôsobu spracovania, intenzity a frekvencie výskytu hodnotiacich kritérií a charakteru programu (*scripted reality*, teda príbehy bežných ľudí) tak, ako to uvádza § 1 ods. 5 vyhlášky 589/2007 Z. z, ako i z kontextuálneho výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti.

Z hľadiska:

- kontextuálneho výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v diele: celý obsah predmetnej časti programu sa venuje téme dieťaťa, ktoré sa narodilo s anomáliou –

so šiestimi prstami na pravej ruke (Polydaktília je vrodená fyzická anomália u ľudí, alebo aj zvierat. Pomenúva jav, kedy sa na končatine objavuje viac prstov, ako je bežné. Zdroj: <https://zn.sk/polydaktilia-6-prstov-na-nohe-alebo-na-ruke-nie-su-zahadou/>), čo vedie k partnerským nezhodám medzi manželmi Lacom a Elenou, a vyústi do rozvodu. Ďalšou témou, ktorá sa rozvíja, stupňuje a rezonuje v celom príbehu, je téma otca, ktorého správanie sa po narodení dcéry veľmi zmenilo. Otec Laco je agresor a tyran, ktorý ohrozuje matku a všetky svoje tri dcéry. Má typické znaky tyrana. Chce dominovať nad ostatnými a ich aj ovládať. Po narodení dcéry s takouto anomáliou sa jeho agresia stupňuje a vyústi až do fyzického a psychického násilia páchaného na jeho manželke aj dcérach. Podľa nášho názoru jeho reakcie sú vo veľkej miere podmienené najmä tým, že ide o človeka s cholerickými prejavmi správania sa. Kvôli svojej viere zakazoval Elene navštevovať lekárov. Všetky vulgarizmy vyslovil Laco v jeho nenormálnych reakciách týkajúcich sa vzhľadu jeho dcéry. Jeho správanie odzrkadľovalo aj jeho zlý psychický stav. (Laco bol nakoniec podrobený ústavnej psychiatrickej liečbe. V závere epizódy zoberie svojvoľne svoju dcéru zo školy, aby sa očistila od diabla a sám si podreže žily. Ona v závere kľací nad ním a má zakrvavené ruky.) Primárny konflikt medzi manželmi bol jednak spôsobený narodením ich dieťaťa s vrodenou anomáliou a taktiež nesúhlasom Laca s rozvodom, čo podnecovalo jeho agresiu;

- spôsobu a formy spracovania alebo zobrazenia jednotlivých hodnotiacich kritérií vzhľadom na charakter a druh diela alebo programu, umeleckého a morálneho posolstva: ide o program, ktorého „*námetmi pre príbehy sa stali skutočné osudy reálnych ľudí*“, teda jeho námetmi sú aféry z rodinného života, ktoré často končia u rozvodového právnika Balu samotným rozvodom; Elena najprv váha udať svojho manžela a nechce sa s ním rozviesť, aj napriek tomu, že Laco ju bije. Príčinou je rodový stereotyp dediny – žije na dedine a ako by sa ľudia pozerali na takú ženu, ktorá udala svojho muža. Pokus Laca zabiť ich malú dcéru, jeho stúpajúca agresivita a svojvoľné vyzdvihnutie ich dcéry zo školy, aby sa očistila od diabla, ju však nakoniec presvedčia. Lexika, ktorú používa Laco, je podľa nášho názoru významným funkčným prvkom v stavbe celého príbehu. Prostredníctvom lexiky sa charakterizuje Lacova povaha a odzrkadľuje aj jeho agresivitu. Expresívne výrazy sa využívajú aj vo funkcii vyjadrenia Lacovho vzťahu či postoja k Elene a k jeho dcéram. Čím viac dej a konflikt gradujú, tým viac gradujú aj jeho expresívne vyjadrenia s negatívnym zafarbením. Konflikt a napätie sú stále prítomné v danej epizóde. Spolu s použitým slovníkom hlavného protagonistu, jeho abnormálnymi reakciami, násilím a tyraniou páchaných na jeho manželke a deťoch, popíjaním a opakovanými negatívnymi vyjadreniami na svoje deti (*obluda, zvieratá, mimozemšťan, diablovo semeno, panchart*), vytvárajú atmosféru, ktorá môže podľa nášho názoru vyvolávať neprijemné pocity či strach u maloletého diváka;
- intenzity a frekvencie výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v diele: v monitorovanom programe sme zaznamenali 4 vulgarizmy (*s kým sa kurvíš, pod' von, ty kurva, sú to obyčajné kurvy, ty kurva štrbavá*), ktoré vyslovil Laco; v uvedených prípadoch výraz „kurva“ bol použitý vo význame žena bez mravných zásad v sexuálnej oblasti, obych. vykonávajúca prostitúciu, pobehtica, ľahká žena – ako nadávka, intenzita predmetných výrazov je vysoká, pretože uvedený vulgarizmus (a jeho modifikácie) je považovaný za výraz, ktorý je nevhodný pre celú skupinu maloletých; v kontexte predmetného programu sme zaznamenali značný výskyt slovnej agresivity, výrazy („hovädá“, „obluda“ (3x), „somár“, „panchart“ (3x), „špina“, „smrad“, „drbnutý“, „debilné“ (2x), „diablovo semeno“ a „sviňa“ „držať hubu“ (2x), výraz „serem ti“ použitý vo význame „kašlem ti na niečo“, „vypadni“, výraz „hovno môžeš“ použitý vo význame „nemôžeš nič“, výraz „pre hovno“ použitý vo význame „pre nič“, výraz „neserte ma“ použitý vo význame „neštvíte ma“, uchľastať sa“ a výraz „serem na teba“ použitý vo

význame „kašlem na teba“) v kontexte, v akom odznali, len podčiarkli útočnosť a agresívny podtón vypovedaného; je zrejmé, že vo veľkej miere išlo o dialógy medzi Lacom a jeho manželkou, s ktorou komunikoval jej problematické tehotenstvo, a to veľmi dehonestujúci spôsobom; cholerická povaha hlavného protagonistu mala za následok nepretržitú agresívnu komunikáciu, a to najmä s jeho manželkou, ale aj inými osobami; s ohľadom na citované nevhodné scény a vzhľadom k celkovej dĺžke programu (cca 52 min. vrátane reklamných blokov) je frekvencia výskytu vulgárnych vyjadrení (4x) a slovnej agresivity v kontexte posudzovaných dialógov nad rámec označenia programu dostatočne vysoká na to, aby odôvodňovala im zodpovedajúce označenie programu s prihliadnutím na § 1 ods. 5 JSO ako nevhodného pre maloletých do 15 rokov.

Predmetnou epizódou z programu *Aféry: Prst navyše* ⁽¹²⁾ sa Rada už zaoberala, a to na zasadnutí dňa 23. 9. 2020 pri riešení sťažnosti č. 1373/SO/2020. V rámci správneho konania Rada rozhodla (rozhodnutie č. RP/10/2021 zo dňa 10. 2. 2021), že vysielateľ porušil povinnosť ustanovenú v § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. tým, že daný program označený ako nevhodný pre maloletých do 12 rokov obsahoval scény, ktoré naplnili hodnotiace kritériá „vulgárne vyjadrovanie“ a „slovná agresivita“, ktoré podmieňujú jeho klasifikáciu ako nevhodného pre maloletých divákov do 15 rokov, čím účastník konania jeho klasifikovaním ako nevhodného pre vekovú skupinu maloletých do 12 rokov nesprávne uplatnil Jednotný systém označovania, za čo mu bola uložená sankcia – pokuta vo výške 663,- €, slovom šesťstošesťdesiattri eur.

* * *

Vzhľadom na vyššie uvedený obsah i analýzu predmetného programu, ktorý obsahoval kritériá nevhodnosti nielen pre maloletých do 12 rokov, ale aj kritériá nevhodnosti pre maloletých do 15 (Vyhláška č. 589/2007 Z. z. § 1 ods. 2 „... f) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, g) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne poslanstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 15 rokov....“) a s prihliadnutím na kontext, v akom sa vyskytli kritériá nevhodnosti, na spôsob a formu, ako i intenzitu a frekvenciu zobrazenia jednotlivých kritérií sa domnievame, že namietaný program označený ako nevhodný pre maloletých do 12 rokov **nebol označený v súlade** s podmienkami Vyhlášky č. 589/2007 Z. z., ako aj s ustanovením § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z.

ZÁVER:

Na základe monitoringu sa domnievame, že označením a odvysielaním programu *Aféry* ⁽¹²⁾ dňa 18. 2. 2021 o cca 06:24:01 h na televíznej programovej službe WAU a 19. 2. 2021 o cca 03:50:06 h na JOJ PLUS mohlo dôjsť k porušeniu ustanovenia § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii.

Prepis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z. (sťažnosť č. 650/SO/2021)

Monitorované vysielanie: Aféry

Vysielané dňa: 18. 2. 2021

Čas vysielania: cca 06:24:01 – 06:59:20 h

Označenie podľa JSO: 12

Monitorovanie bolo vykonané zo záznamového zariadenia RVR.

- časový kód cca:

06:20:00 začiatok záznamu vysielania

prebiehajúci program *Nákupné maniačky* 12

06:24:00 záver programu *Nákupné maniačky* 12

06:24:01 začiatok programu *Aféry* 12

Dve dievčatká sedia za stolom, niečo si vyfarbujú. Otec Laco povie jednej z nich, aby kukala do zošita. Vojde ich mama Elena s novorodenou dcérkou Táničkou na rukách. Dievčatká kričia, aby im ju ukázala. Laco skríkne, že majú ísť ku stolu, keď sa nevedia spolu dohodnúť. Potom hovorí s úsmevom Elene, že veď dievčatko je pekné, a ona sa toľko bála. Poznamená, že je to síce iba dievčatko, ale nabudúce to bude chlapec. Elena pritaká nasilu, že áno, nabudúce to vyjde. Laco chce vidieť svoju dcérku a odhrnie perinku.

06:25:11

Laco so zvýšeným hlasom: „*Krista boha, veď má šesť prstov!*“ Záber na ručičku dievčatka so šiestimi prstami. Elena plače, Laco odíde. Dve dcéry prídu ku svojej mame a pýtajú sa, či má ich sestra šesť prstov. Elena hojdá dcérku na rukách a pobožká ju na čelo.

Elena je u rozvodového právnik JUDr. Balu. Chce sa rozviesť, pretože s manželom si vôbec nerozumejú. On jej hovorí, že to, že si nerozumejú, nie je dôvod na rozvod. Žiada ju, aby bola konkrétnejšia. Elena to upresňuje, že sa stále hádajú. Právnik jej znova hovorí, že tento dôvod na súde neobstojí.

Elena hovorí právnikovi: „*My už spolu ani nespávame!*“ Právnik argumentuje, že je to nepostačujúce a o to viac, že jej manžel s rozvodom nesúhlasí. Právnik jej navrhuje, aby sa spolu rozprávali na rovinu, pretože ináč to nemá žiadny význam.

Právnik sa Eleny pýta, či ju manžel bije. Ona odpovedá, že nie. Znova sa pýta, že v čom je teda problém. Podľa neho problémom medzi nimi môžu byť ich sociálne pomery, inak povedané núdza. Elena potvrdzuje, že žijú skromne. Ona robí kuchárku v školskej jedálni a Laco pracuje ako školník. Žili v striedmosti a nad vodou ich veľa ráz držala iba viera, ale ľúbili sa, ako Boh káže. Právnik na ňu nalieha, aby mu povedala skutočný dôvod, prečo sa chce rozviesť.

Prestriedanie do minulosti.

Záber, ako jedna z dcér plače. Mama sa pýta obidvoch dcér, čo sa stalo. Zdvihne hlavu svojej dcéry. Na čele má napísané číslo 666. Elena sa jej pýta, kto jej to urobil, či to bol otec. Ona s plačom prikývne. Objíma obe dcéry a všetky plačú.

Právnik sa jej pýta, či sa jej manžel zbláznil, alebo čo sa mu stalo. Potom sa jej pýta, kedy sa to všetko začalo a čo sa vlastne stalo. Elena rozpráva, že sa to začalo, keď sa narodila Tánička, ich najmladšia dcérka. Zrazu si uvedomí, že sa to začalo vlastne skôr. Keď zistila, že je znova tehotná, nastali prvé problémy s plodom. Nevedela, o aké problémy ide, ale cítila, že niečo nie

je v poriadku. Viera v Boha ju presvedčila, že sa narodí dieťa zdravé a že si to iba navráva. Právnik predpokladá, že bola na odbere plodovej vody. Odpovedá, že nebola. Hovorí, že každé ich dieťa bolo požehnané a nikdy sa neriešili špeciálne vyšetrenia. Právnik namieta, že podľa spisu mala ísť na vyšetrenie, pretože anomálie podobného druhu sa už v ich rodine vyskytli. Ona oponuje, že to, čo sa stalo jej sestre, nebolo genetické pôvodu. Bolo to kvôli tomu výbuchu v Černobyle. Hovorí, že v dedine bolo toho veľa a v tom čase sa tam rodili všelijaké deti. Opisuje, ako išla prvýkrát za gynekológom vo štvrtom mesiaci, keď dostala veľké bolesti. Vtedy jej povedali, že bábätku hrozí vodnatieľka a nemá dostatočne vyvinuté niektoré nervové centrá. Lekári predpokladali, že ak dieťa ten pôrod aj prežije, bude zrejme postihnuté fyzicky aj mentálne. Svojmu mužovi to nepovedala, pretože sa bála, ale neskôr sa to aj tak prevalilo.

Prestrih do minulosti.

Laco sedí za stolom. Fajčí a pýta sa Eleny, kde bola. Odpovie, že bola v robote.

06:31:32

Laco hovorí Elene: „*Elena, dnes som bol trikrát v jedálni, a nikto mi nevedel povedať, že kde si. Tak čo? S kým sa kurvíš, čo?*“

Elena: „*S nikým.*“

Odpovie, že bola u špecialistov na gynekológii na Kramároch v Bratislave. , že tam bude musieť chodiť častejšie. Laco na ňu kričí, že nikam chodiť nebude.

06:32:00

Laco: „*Lekári sú hovädá, vyťahujú z ľudí len peniaze. Mňa matka porodila medzi uhorkami, a som tu!*“

Elena: „*Lekári povedali, že sa to môže narodiť debilné.*“

Laco: „*No tak sa to narodí debilné.*“

Elena pokračuje, že by mala ísť na predčasné vyvolanie pôrodu. Laco jej povie, že ak to dieťa dá zabiť, tak potom on zabije ju.

Laco: „*To ti prisahám! Prisahám to pred Kristom!*“

Elena sa ho pýta, že čo ak sa to dieťa narodí mŕtve.

Laco: „*Keď to tak chce Boh, tak nech je to tak!*“

06:32:54

Laco kričí na Eleny: „*Nerozumela si, kristušát!*“

Prestrih do súčasnosti.

Elena vysvetľuje právnikovi, že Laco ju odvtedy strážil. Právnik sa jej pýta, či na tie vyšetrenia prestala chodiť. Pritaká, a pýta sa, že čo mala robiť. Právnik chce vedieť, či hovorila o tom s niekým z jej okolia, napríklad s príbuznými. Mame to raz povedala, a raz sa chystali na vyšetrenie, ale Laco ich zamkol. Právnik sa jej pýta, prečo vtedy neinformovala políciu. Odpovedá, že to sa nerobí volať políciu na svojho muža. Prišlo to do takého štádia, že jej sestra musela zavolať okresného gynekológa ku nim domov. Elena sa gynekológa v bolestiach pýtala, či musí ísť do nemocnice. Lekár jej vysvetlil, že je momentálne v takom stave, že v ohrození je nielen život jej dieťaťa, ale aj ona môže zomrieť. Elenina sestra Iveta chcela volať sanitku, ale vtom Laco prišiel domov a pýtal sa, že čo to má byť. Iveta mu hovorí, že s Elenkou je zle a musí ísť do nemocnice. Potom sa spýtal, že čo tam robí henten (lekár). Laco sa vyhráža lekárovi, že môže to dopadnúť ešte horšie, ak okamžite nevypadne z jeho domu.

06:34:40

Elena: „*Lacko, prosím ťa...*“

Laco: „*Ty drž hubu! My sme sa predsa dohodli!*“

Iveta: „*Laco, prosím ťa, nebud' somár! Ja už som to zažila, viem, aké to je... Keby mi vtedy nevyvolali umelý pôrod, narodil by sa mi liliput. Ale dobre som spravila! A narodili sa mi dve krásne deti.*“

Laco: „*Tvoji pancharti ma nezaujímajú. Toto je moja rodina a toto je môj dom, a vy dvaja sa zoberte, a vypadnite preč!*“ Lekár sa mu snaží niečo povedať, ale Laco ho schytí a vyvlečie ho z domu. Elena plače.

Laco hovorí Ivete: „*A o teba sa muž doma málo stará, však?! Potom sa obracia na Elenu: „Ty prestaň revať, lebo ti naložím! Prestaň!“*

Prestrih do súčasnosti. Elena pokračuje v rozprávaní. Hovorí právnikovi, že plodová voda jej odtiekla hneď na druhý deň ráno. Právnik sa jej pýta, v ktorom mesiaci tehotenstva bola. Elena odpovedá, že v siedmom. Vraj skoro prišla o život, krvácala a museli jej dať veľa konzerv. Lekári hovorili, že pri nej museli stáť naozaj všetci svätí. Dcéрку Táničku previezli do Bratislavy a dali ju do inkubátora na tri mesiace. Právnik predpokladá, že celý problém tkvie v ich dcérke Táničke. Elena odpovedá, že sa narodila drobnučká a chorľavá, ale krásna, až na tých šesť prstov na pravej ruke. A že vtedy to prišlo. Právnik sa pýta, čo prišlo. Elena zrazu povie, že už musí ísť. Pozdraví a odíde. Právnik za ňou ide a pýta sa jej viackrát, že čo prišlo. Asistentka jej prinesie formuláre, ktoré treba vyplniť. Elena vysvetľuje, že Laco sa vtedy zmenil. Najskôr znenávidel malú, potom aj ju a napokon aj Danku s Luckou. Právnik sa neveriacky pýta, či iba kvôli tomu, že dcérka sa narodila so šiestimi prstami. Elena pritaká. Právnik sa ospravedlní za výraz, ale povie, že to je primitivizmus. Elena vzlyká a hovorí, že Laco začal robiť doma scény deň čo deň.

Elena plače a sťažuje sa právnikovi: „*Napokon začal ešte aj piť, že som mu porodila obludu...*“ Právnik hovorí, že nemôže tomu uveriť a že je to ako v stredoveku.

Prestrih do minulosti.

06:37:12

Elena drží Táničku na rukách. Tá plače.

Laco: „*Nech nereve! Nech už konečne prestane revať! Nech už drží hubu!*“

Malá stále plače. Elena mu povie, že keď bude takto kričať, tak neprestane. Povie mu, aby tam nefajčil. Laco odpovie, že jej to nemôže uškodiť. Elena namieta, že veď je to bábätko.

06:37:27

Laco popíjajúc alkohol: „*Aha, to nie, to nie, je to obluda!*“

Elena: „*Laco, nezačínaj už zase!*“

Laco: „*Pardon, pardon! Beriem späť! Nie, nie, to nie je obluda, je to obyčajné zviera. Panchart. Mimoszemšťan, diablove semeno!*“

Elena: „*Laco, prečo to robíš!*“

Laco: „*A prečo ty si porodila niečo tak hnusné čosi.*“

Elena: „*Veď je to dieťa! Je to naše dieťa! Tvoje dieťa!*“

Laco: „*To určite!*“

Elena povie, že dieťa za nič nemôže.

Laco fajčí a popíja: „*Však ale čo som mohol čakať, keď tvojej sprostej sestre sa mal narodiť panchart! Ste prekliata rodina! Choré plemeno. Fuj!*“ Odplŕuje si. Elena chce odísť. Skríkne na ňu, že kam ide a že má tam byť! A že pravda sa ťažko počúva. Elena ho prosí s plačom a s Táničkou na rukách, aby prestal už kričať.

Laco: „*Načo si ho zachraňovala! Veď sa malo narodiť mŕtve! Veď aj Boh to tak chcel, načo si ho dávala do inkubátora, čo!!!*“ Elena plače. Potom príde dcérka a pýta sa ho, prečo kričí a prečo maminka plače.

06:38:35

Laco odpovedá svojej dcére: „*Pre hovno!*“ Znova si naleje a vypije pohárik.

Právnik stretne na ulici Elenu s dcérkou v Bratislave. Elena sa mu dva mesiace neozvala, aj napriek tomu, že sa ju snažil kontaktovať. Má modrinu pri ústach a na perách zrejme zaschnutú krv. Okolo oka a pod ním má takisto modrinu. Právnik jej povie, že si myslel, že ju už neuvidí a či ju zastupuje teraz niekto iný. Hovorí, že bola s dcérkou na kontrole u lekára. Elena hovorí, že odišla do azylového domu do vedľajšej dediny aj s deťmi. Právnik jej povie, že ako ju pozná, skutočný dôvod jej sťahovania mu neprezradí. Pýta sa jej, či je to tak, že jej muž ju začal týrať nielen psychicky, ale aj fyzicky. A nielen ju, ale aj jej deti. Elena sa ospravedlní, že už musí ísť. Tvrdí, že dcérkam neublízuje. Právnik jej povie, že jej sestra mu povedala, že Elenin muž ju skoro zahlušil. Ona to popiera a tvrdí, že to bola nehoda. Právnik namieta, že rany po takýchto nehodách pozná a takéto rany sa zvyknú na seba podobáť. Elena mu povie, že to, že fixkou napísal Danke na čelo diablove číslo, to sa dalo zmyť, ale čo im urobil pár dní pred Vianocami... Prestrih do minulosti.

Elena prišla domov. Laco sedí za stolom. Hlavu má opretú o lakeť. Pred sebou pohárik a v ruke horiacu cigaretu opretú o popolník. Vedľa neho stojí fľaša. Elena sa ho pýta, kde je malá. Pýta sa Danky, kde je bábätko. Dcérika jej odpovie, že bola v postieľke.

Elena chytí do rúk Lacovu hlavu: „*Čo si s ňou spravil, ty zviera?! Kričí, že kde je malá.*

Laco opitým hlasom: „*Kde je malá?! Zakúril som s ňou. Hodil som ju do pece! Vieš, jak jej horel ten šiesty prstík, že pšššš... Fu!*“ Smeje sa. Ozve sa detský plač. Elena zodvihne Táničku na ruky. Malá plače. Laco sa smeje.

Prestrih do súčasnosti.

Právnik je presvedčený, že skôr či neskôr k tomu muselo dôjsť a je to jej chyba, že to dopustila. Elena pokračuje, že ešte v ten deň zobrala všetky svoje deti a ušli do azylového domu. Farár sa za nich prihovril. Právnik hovorí, že dúfa, že svojho muža už teraz udala. Na rozvodovom konaní to bude dosť podstatné na rozhodnutí súdu. Elena ho neudala. Právnik sa jej pýta, že načo čaká. Elena hovorí, že ho udať nemôže, pretože sa vyhráza jej aj deťom. Elenina mama s rozvodom tiež nesúhlasí. Právnik sa jej pýta, či jej mame neprekáža, že opitý zat' zahluší jej dcéru. Odpovedá, že mama jej povedala, že žena musí stáť pri svojom mužom v dobrom aj zlom. On jej pripomína rok a storočie, v ktorom žijeme. Podľa neho sa toto už prieči zdravému rozumu. Elena povie, že asi by ten návrh na rozvod mala stiahnuť. Právnik ju presviedča, že či sa zbláznila, že to by určite nemala urobiť. Navrhne jej, že ide za jej mužom, aby vedeli, na čom je. Elena namieta, pretože jej muž by mu mohol ublížiť. Aj jej sestre skoro ublížil. Právnik si vzdychne a povie, že nič mu o tom nepovedala. Elena odpovie, že sa to stalo včera.

Prestrih, ako Iveta príde ku nim domov. Laco spí. Na stole je fľaša a cigarety. A ohorok na popolníku. Iveta vyberie niečo zo skrinky, ale Laco sa zrazu zobudí. Spýta sa, čo tam robí. Odpovie, že prišla pre nejaké veci pre dcéry.

Laco: „*Polož to a vypadni!*“ Ona namieta, že to sú šaty pre jeho deti.

06:44:04

Laco kričí na Ivetu: „*Ja nemám dcéry, tie obludy nie sú moje!*“ Načiahne sa po fľašu, ktorá je na stole.

Iveta: „*Ale prosím ťa, neblázni, veď nemôžu chodiť stále v tom istom, veď sú na hanbu.*“

Laco: „*Nerozumela si, ty kurva štrbavá, vypadni!* S plačom odíde. *A odkáž tej svini, že nech pokapú od zimy!*“ Zoberie pohárik, vypije ho a znova si ľahne.

Laco čaká na právnika a fajčí. Prichádza právnik. Laco sa ho pýta, že dostal od neho nejaký list. Chce vedieť, o čo ide. Nalieha, aby to bolo rýchlo, lebo sa ponáhl'a. Hovorí, že ak ide o ten rozvod, tak to nepovolí.

06:45:16

Laco: „Ja nebudem platiť alimenty na zvieratá, dobre?! To si tu v zoo môžem adoptovať nejakého hrocha. O čo ide, ponáhľam sa!“

Advokát: „A kam? Chcete sa uštváť a uchľastať na smrť, to by bolo riešenie.“

Laco: „Hmmm, doktorko, neserte ma, lebo...“

Advokát: „Lebo čo? Budete ma chcieť zadusiť tou smradľavou perinou ako svoju niekoľkomesačnú dcérku?“

Laco: „Serem na teba, doktorko, pozor!“

Advokát: „Pán Paciga, môj návrh znie, že ak nebudete robiť prietahy pri rozvode, zabudneme na to domáce násilie a neudáme vás.“

Laco smejúc sa: „Ahá, takže tú moju chuderu, to ešte neprešlo, že?“

Advokát: „No ju možno áno, ale mňa to teraz akosi začalo baviť.“

Laco: „A koľko ti platí, čo? Hm, a odkiaľ má na to vlastne peniaze?“

Advokát: „Prečo ste vy vlastne vyštvali svoju rodinu a ešte k tomu pred Vianocami?“

Laco: „Ja? Ja som ich nevyhodil. Odišli samy, išli si urobiť nejaké obľudárium alebo čo. Ale pozerám, že tebe sa darí. Koľko ti platí, čo? Drahé handry máš. Vieš čo ti poviem, právniček?! Nemám rád doktorov ani právnikov, a vieš prečo? Lebo sú to obyčajné kurvy!“

Advokát: „Pán Paciga, pohybujete sa na tenkom ľade...“

Laco: „A čo spravíš pandrláčik, čo čo...“

Právnik mu povie, že ho môžu udať za pokus o vraždu malého dieťaťa.

Laco: „Hovno môžeš, kamarát, tá v živote proti mne svedčiť nebude, to som si istý, dobre?! A ty si dávaj veľký pozor, ak hovoríš o tom tenkom ľade, aby si nedopadol ako ten náš drbnutý farár, ktorý ju na to nahovoril. Dobre?!“ Laco sotil advokáta svojím telom do jeho ramena a odišiel. **Právnik** rozfúkal popol na zemi, ktorý zostal po Lacovej cigarete. Sadol si a povedal: „Smrad.“

Farár kľmi vtáky a privoláva ich písaním.

06:47:13

Laco prichádza ku farárovi a hovorí mu: „Tu si, ty špina!“

Farár ho pozdraví.

Laco: „Serem ti na celé pochválen.“

Farár: „Upokoj sa.“

Laco sa ho pýta, ako Elenu mohol na hovoriť na rozvod. Prečo to urobil, keď on ich zosobášil. Farár ho žiada, aby sa upokojil a pýta sa ho, prečo to všetko robí.

Laco: „A prečo Pán Boh dopustil, aby sa mi narodila obluda?!“ Farár mu vysvetľuje, že Pán Boh nemá nič spoločné s postihnutím jeho dieťaťa. Pýta sa ho, ako môže tak nenávidieť svoju dcéru iba za to, že má šesť prstov. Laco mu hovorí, o príbehu z Biblie medzi Filištíncami a Izraelitmi. Farár nechápe. Laco pokračuje, že keď na strane Filištíncov bojovala obluda so šiestimi prstami na každej končatine. Išlo o diablovho potomka. Rúhal sa Bohu a syn Dávida ho zabil.

Laco: „A to isté som mal urobiť aj ja s tým mojím kripom.“

Farár hovorí Lacovi, že patril medzi dobrých farníkov. Ale pripomína mu, že vo svojich kázňach vždy prízvukoval, že nie všetky príbehy Biblie sú návodmi na skutočný život. Laco by to mal brať ako metaforu. Laco hovorí, že mu nerozumie, ani Bohu, a ani tomuto svetu už nerozumie. Farár ho upozorňuje, aby sa nerúhal.

Laco začne naňho kričať, že prečo sa mu mieša do rodiny. Farár odpovedá, že je to hriech, ale d'aleko väčší hriech by bol, keby dopustil, aby Laco zabil svoju ženu alebo dcérku.

Laco chyť za golier farára a kričí: „To nie je dieťa, to je diablovo semeno!“

Farár ho upozorňuje, aby sa spamätal. Laco kričí naňho a vyhráža sa mu, aby sa on spamätal a nemiešal sa mu do rodiny, lebo mu vypáli faru. Udrie ho a farár padne na zem.

Laco povie: „Nech sa spamätá Boh a potom možno aj ja sa spamätám.“

si pre seba hovorí, že má toho prípadu po krk. Chvíľami mal pocit, že tú stenu postavenú, jednoducho nemôže zbúrať. Farár prišiel za ním. Hovorí mu, že on je jediný, kto môže pomôcť. Právnik namieta že on by pani Pacigovej aj pomohol, avšak ona o pomoc nestojí.

Farár chce, aby ju advokát pochopil. Hovorí, že je to komplikované a ona nechce Laca udať. Právnik tvrdí, že sú iba dve možnosti. Prípad Pacigových sa podľa neho skončí buď rýchlo alebo veľmi zle. Farár s ním súhlasí. Právnik sa pýta, či stretáva Elenu. Farár odpovie, že chodí za ním na faru, avšak azylový dom nie je nedobytná pevnosť. Bud' si ju Laco nájde tam, alebo ju stlačie v kuchyni. Právnik ponúkne stoličku farárovi. Čuduje sa, že či to je len tak, že Laco príde do azylového domu, a nikomu to neprekáža. Farár hovorí, že nikto s tým nechce mať nič spoločné. Pýta sa farára, čo na to hovorí jej matka a Iveta. Farár odpovie, že matka mu minule vynadala, že ako si to dovoľil ju nahovoriť, aby sa rozviedla. A dokonca prestala chodiť do kostola. Vyhlasuje po dedine, že na fare robí orgie s miništrantmi. Iveta ju zo začiatku ochraňovala, pomáhala jej, ale potom sa Laco porozprával s jej mužom, a bolo po pomoci. Právnik sa pýta na gynekológa, ktorý vraj tiež niečo utržil. Farár hovorí, že doktor Ferenc podal na Laca trestné oznámenie, ale potom ho rýchlo stiahol. Stiahol ho preto, lebo mu prestali chodiť do ordinácie ľudia. Právnik sa pýta, že čo je to za dedina a čo sú to za ľudia. Farár obraňuje ľudí. Hovorí, že ľudia v ich dedine nie sú zlí.

Advokát: „*Len sprostí.*“ Farár mu hovorí, aby nesúdil ľudí, keď ich nepozná. Potom sa právnik pýta farára, čo je na tom pravdy, že vraj Paciga napadol aj jeho. Myslí si, že ani farárovi sa do toho moc nechce. Farár rozmýšľal, že by ho udal, ale potom to neurobil. Verí stále v jeho spásu. Obhajuje Laca, že nebol zlý človek. Pomáhal na obnove kostola každý víkend, bol pracovitý a hrávali spolu futbal. Nevie, čo sa mu stalo, keď sa narodilo to „nešťastné dieťa“. Právnik zisťuje, či sa nikto nepokúšal poslať Pacigu ku psychológovi.

Advokát: „*Ale ako vás tak počúvam, epidémia zadubenosti postihla celú dedinu.*“ Vzápätí sa ospravedlní, že by ich nemal súdiť a že nie sú to zlí ľudia. Pýta sa ho, prečo nahovoril Elenu na rozvod. Farár si uvedomuje, že je to proti Bohu, ale aj to, čo žila, bolo proti Bohu. Ďalej hovorí, že by ich mali čím skôr rozviesť, kým sa stane nešťastie. Myslí si, že tie deti v azylovom dome dlho nevydržia. Hovorí, že Laco tam vyčíňa skoro každú noc.

Prestrih, ako Laco je pred dverami azylového domu a odpil si z fľašky.

06:55:07

Laco kričí na Elenu, aby išla von: „*Počuješ?! Pod' von, ty kurva! Vylez! Ukáž mi tú obludu! Kde jej zas čo narástlo! Tretie ucho! Ha! Druhá huba!* Elena leží v posteli a plače. *Vylez, lebo ťa pozabíjam! Všetky štyri vás pozabíjam!*“ Hodí fľašu do okna. Elena otvorí okno a začne naňho kričať, že nech ich pozabíja, ale nech im dá už konečne pokoj! Laco chytí kameň do ruky a zastaví sa sním rukou vo vzduchu. Elena zostane stáť za mrežami. Laco odíde. Elena plače.

Farár hovorí Elene, že nie je načo čakať. Elena protirečí, že musí dať Lacovi ešte šancu. Farár sa jej pýta, kde sú hranice šance, či keď ju stlačie 30-krát, 50-krát alebo keď jej zlomí ruku, alebo jej doláme rebrá. Elena sa naňho spýtavo pozrie a povie, že si myslela, že aspoň on ju chápe. Farár odpovie, že už asi nie. Hovorí, že ten právnik mal asi pravdu a že žena nemôže chodiť takáto dobitá. Farár na ňu nalieha, aby myslela aspoň na svoje deti. Elena hovorí, že na ne nemyslí, a že ako budú vyrastať bez otca. Farár jej povie, že ho musí udať. Ak ho neudá, súd ich nerozvedie, a jej bude horšie, a horšie. Elena stále trvá na tom, že ho nemôže udať. Nemôže udať predsa svojho muža. Potom by z tej dediny rovno mohla ujsť kvôli toľkej hanbe. Iveta zrazu prišla a hovorí, že Laco odviezol Danku zo školy. Vtrhol do triedy počas vyučovania a odvliekol ju. Elena hovorí, že on ju zabije. Iveta tvrdí, že bol opitý. Farár sa jej pýta, kam ju zobral. Iveta povie, že si ju zobral domov kvôli očiste od diabla. Farár povie, aby volali políciu. Iveta objíma Elenu.

Záber na Danku, ako plače a má červené ruky od krvi. Farár príde za Dankou do ich domu. Pýta sa jej, čo sa stalo a z čoho je tá krv. Potom sa jej pýta, kde je jej otec. Záber na Laca, ako leží na zemi a má zakrvavené ruky. Vedľa neho je kaluža krvi. Danka sa nad ním skláňa a hovorí, že nechce, aby tatino zomrel. Plače a svoje ruky má položené na jeho nohách.

Právnikov hlas komentuje, že farár prišiel do Lacovho domu práve včas. Lekári ho zachránili na poslednú chvíľu.

Právnikov hlas: „Manželstvo Pacigových bolo rozvedené bez prítomnosti odporcu, nakoľko Laco Paciga bol v tom čase podrobený ústavnej psychiatrickej liečbe. Deti boli zverené do starostlivosti matky. A dom jej pripadol takisto. Na ďalšom pojednávaní bol Laco odsúdený za týranie blízkej osoby, ale pokus o zabitie mu nebol dokázaný.“

06:59:20 záver programu *Aféry* ⁽¹²⁾

06:59:21 začiatok ďalšej epizódy programu *Aféry* ⁽¹²⁾

06:59:59 koniec záznamu vysielania

Monitorované vysielanie: *Aféry*

Vysielané dňa: 19. 2. 2021

Čas vysielania: cca 03:50:06 – 04:25:24 h

Označenie podľa JSO: ⁽¹²⁾

Monitorovanie bolo vykonané zo záznamového zariadenia RVR.

- časový kód cca:

Monitorovaná epizóda je totožná s odvysielanou epizódou na WAU dňa 18. 2. 2021 v čase od cca 06:24:01 – 06:59:20 h.

03:45:00 začiatok záznamu vysielania

prebiehajúci program Kix šou

03:46:49 záver programu Kix šou

upútavkový blok

obrazovo-zvukový predel

03:50:06 začiatok programu *Aféry* ⁽¹²⁾

04:25:24 záver programu *Aféry* ⁽¹²⁾

04:25:25 začiatok ďalšej epizódy programu *Aféry* ⁽¹²⁾

04:29:59 koniec záznamu vysielania

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 21. 4. 2021

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z.

Sťažnosti č.: 639/SO/2021, 643/SO/2021

Programová služba: TV MARKÍZA

Vysielateľ: MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o.

Číslo licencie: TD/17

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. n) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa § 14a zákona č. 308/2000 Z. z. preverila sťažnosti evidované pod č. 639/SO/2021 a 643/SO/2021 smerujúce voči vysielaniu programovej služby TV MARKÍZA vysielateľa MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o. a uznala sťažnosti podľa ustanovenia § 14a ods. 10 zákona č. 308/2000 Z. z. za **neopodstatnené**.

Úloha:

Kancelária Rady oznámi sťažovateľom výsledok prešetrenia sťažností.

T: 3. 5. 2021

Z: PgO

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu
dňa 21. 4. 2021

Sťažnosť č. 639/SO/2021 zo dňa 17. 2. 2021 a 643/SO/2021 zo dňa 21. 2. 2021
Sťažovateľ: fyzické osoby (3)
Predmet sťažnosti: *Clavin Platinum*
Deň a čas vysielania: 17. 2. 2021 o 20:05:02 a 20:09:54 a 21. 2. 2021 o 20:38:13 a 21:01:40
Označenie podľa JSO: bez označenia

Programová služba: TV MARKÍZA
Vysielateľ: MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o.
Číslo licencie: TD/17

Dátum: 14. 4. 2021

OBSAH SŤAŽNOSTÍ:

Sťažnosť č. 639/SO/2021 (dvaja sťažovatelia):

„Dobry deň, reklama na doplnok výživy CLAVIN je pravidelne vysielaná už po 20,00 hodine (možno aj skôr). Dnes 17.2.2021 na Markíze 2x medzi 20:00-20:15.

Prosím o preskúmanie reklamy, či je vhodná aby ju zachytili malé deti, ktoré bežne v tomto čase ešte nespia. Musím svojej 8 ročnej dcére vysvetľovať, čo je erekcia a prečo má ten pán problém s erekciou...“

„Reklama na Clavine Platinum prípravok na erekciu je vysielaná v čase, keď bežne program sledujú deti. Nevhodné a vysvetľovať deťom čo je erekcia.“

Sťažnosť č. 643/SO/2021:

„Dobry den, chcela by som sa spytat, ci je v sulade s moralkou a ochranou deti, ked v case 21.00 vysielala Tv Markiza reklamu na Clavin, kde sa konkretne hovori „rychly nastup erekcie...“. mam pocit, ze je to trochu zavcasu, nakoľko v tomto case este deti a mladistivi pozeraju vecerny film. Taketo reklamy by sa mali vysielat v neskorsich hodinach...“

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii

§ 20 - Ochrana maloletých

3) Na základe klasifikácie programov podľa vekovej vhodnosti sú vysielateľ televíznej programovej služby a poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie povinní na ochranu maloletých zaviesť a uplatňovať jednotný systém označovania ustanovený podľa osobitného predpisu 28a) (ďalej len "jednotný systém označovania").

4) Vysielateľ programovej služby je povinný zohľadniť vekovú vhodnosť programov a iných zložiek programovej služby pre maloletých a zabezpečiť ich časové zaradenie v súlade s podmienkami ustanovenými osobitným predpisom.

§ 31a Mediálna komerčná komunikácia

1) Mediálna komerčná komunikácia je na účely tohto zákona zvuková, obrazová alebo zvukovo-obrazová informácia, ktorá priamo alebo nepriamo propaguje tovar, služby alebo dobrú povest' fyzickej osoby alebo právnickej osoby vykonávajúcej hospodársku činnosť a

a) je poskytovaná ako súčasť programu alebo program sprevádza za odplatu alebo za podobnú protihodnotu alebo na účely vlastnej propagácie alebo

2) Mediálna komerčná komunikácia zahŕňa najmä reklamu, telenákup, sponzorovanie, umiestňovanie produktov, programovú službu určenú výhradne na reklamu a telenákup, programovú službu určenú výhradne na vlastnú propagáciu a dlhšie reklamné oznámenie podľa § 35 ods. 8.

3) Skrytá mediálna komerčná komunikácia je zvuková, obrazová alebo zvukovo-obrazová informácia, ktorá priamo alebo nepriamo propaguje tovar, služby, ochrannú známku, obchodné meno alebo aktivity fyzickej osoby alebo právnickej osoby vykonávajúcej hospodársku činnosť, ak vysielateľ alebo poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie túto informáciu v rámci programu zámerne využíva na propagačné účely a mohla by vzhľadom na svoju povahu uviesť verejnosť do omylu o podstate tejto informácie. Táto

informácia sa považuje za zámernú najmä vtedy, ak sa uskutočňuje za odplatu alebo za inú protihodnotu.

§ 32 Reklama a telenákup

1) Reklama na účely tohto zákona je akékoľvek verejné oznámenie vysielané za odplatu alebo inú podobnú protihodnotu vrátane vlastnej propagácie, ktorého zámerom je podporiť predaj, nákup alebo nájom tovaru alebo služieb vrátane nehnuteľností, práv a záväzkov alebo dosiahnuť iný účinok sledovaný objednávatel'om reklamy alebo vysielateľom.

4) Vysielateľ je povinný zabezpečiť, aby ním vysielaná reklama a telenákup

a) boli čestné a slušné

6) Vysielateľ je povinný zabezpečiť, aby sa v čase od 6.00 h do 22.00 h nevysielali reklamy a telenákup na erotické služby, erotický tovar a erotické audiotextové služby.

§ 38 Sponzorovanie

1) Sponzorovanie na účely tohto zákona je plnenie určené na priame alebo nepriame financovanie programu, programovej služby alebo audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie s cieľom propagovať názov alebo obchodné meno, ochrannú známku, dobrú povesť, tovary alebo aktivity právnickej osoby alebo fyzickej osoby, ktorá také plnenie poskytlá. Sponzorovanie nie je plnenie podľa prvej vety, ktoré poskytlá právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá je vysielateľom alebo poskytovateľom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie alebo tento program vyrobila.

2) Ak je program alebo séria programov čiastočne alebo ako celok sponzorovaný, musí byť vysielateľom a poskytovateľom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie zreteľne označený názvom, ak ide o právnickú osobu, obchodným menom alebo menom a priezviskom, ak ide o fyzickú osobu, ktorá plnenie poskytlá, na začiatku programu a na konci programu. Vysielateľ a poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie môže na začiatku programu a na konci programu namiesto označenia podľa prvej vety označiť sponzorovaný program alebo sériu programov logom sponzora alebo odkazom na výrobok alebo službu sponzora.

4) Vysielateľ a poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie je povinný zabezpečiť, aby sponzorovaný program, sponzorovaná programová služba alebo sponzorovaná audiovizuálna mediálna služba na požiadanie priamo nepodporovala predaj, nákup ani prenájom tovarov alebo služieb sponzora alebo tretej osoby, a to najmä osobitnými propagačnými zmienkami o uvedených tovaroch či službách v týchto programoch, programovej službe alebo v audiovizuálnych mediálnych službách na požiadanie.

5) Vysielateľ a poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie musí zabezpečiť, aby bola verejnosť zreteľne informovaná o sponzоровaní programovej služby alebo audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie.

Vyhláška č. 589/2007 Z. z. Ministerstva kultúry Slovenskej republiky z 3. decembra 2007, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o jednotnom systéme označovania audiovizuálnych diel, zvukových záznamov umeleckých výkonov, multimediálnych diel, programov alebo iných zložiek programovej služby a spôsobe jeho uplatňovania:

§ 1

1) Audiovizuálne diela, multimediálne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné a neprístupné pre vekovú skupinu maloletých do 18 rokov, ak obsahujú

b) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá,

e) zobrazenie erotických pomôcok alebo erotických scén, ktoré sú vyrobené výlučne na prezentáciu erotiky a erotických tém,

f) sexuálne scény alebo sexuálne správanie vrátane promiskuitného správania, ktoré sú prezentované ako forma zábavy, scény spojené s prejavmi sexuálneho násillia alebo sexuálnymi deviáciami

2) Audiovizuálne diela, multimedialne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých do 15 rokov, ak obsahujú

c) sexuálne scény, ktoré sú súčasťou dejovej línie,

f) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, alebo

g) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne posolstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 15 rokov.

§ 4

1) Programy alebo iné zložky programovej služby klasifikované ako nevhodné a neprístupné pre vekovú skupinu maloletých do 18 rokov sa zaraďujú do vysielania medzi 22.00 a 06.00 hodinou.

3) Programy alebo iné zložky programovej služby klasifikované ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých do 15 rokov alebo ako vhodné pre vekovú skupinu maloletých od 15 rokov sa zaraďujú do vysielania medzi 20.00 a 06.00 hodinou.

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre vysielanie a retransmisiiu:

Sťažovatelia poukazujú na nevhodnosť odvysielania reklamy na výživový doplnok *Clavin*, ktorý podporuje zvýšenie sexuálnej výkonnosti v čase, keď vysielanie sledujú deti.

Počas monitorovania záznamov sme zistili, že vysielateľ na programovej službe TV MARKÍZA odvysielal komunikáty na produkt *Clavin Platinum* nasledovne:

- 17. 2. 2021 pred začiatkom programu *Počasie* o cca 20:05:02, vo verzii *U holiča* a po skončení programu *Počasie* o cca 20:09:54, vo verzii *Policajtká*,
- 21. 2. 2021 pred začiatkom programu *Wonder Woman* ⁽¹²⁾ o cca 20:38:13, vo verzii *Policajtká* a počas reklamného prerušenia vyššie uvedeného programu o cca 21:01:40, vo verzii *U holiča*.

Každý z komunikátov mal dĺžku trvania cca 10 sek.

Rada sa už v minulosti zaoberala vysielaním viacerých verzií komunikátov súvisiacich s produktom *Clavin Platinum* (chirurg, strážnik, pyrotechnik, sauna, hokejista, umývač okien, u holiča a policajtká). Sťažovatelia namietali jeho nevhodné zaradenie do vysielania vzhľadom na jeho obsah a zároveň jeho nevhodnosť pre maloletého diváka. Všetky sťažnosti boli posúdené ako neopodstatnené. V prípade verzií *Policajtká* a *U holiča* Rada začala správne konanie vo veci možného porušenia § 20 ods. 4 a § 32 ods. 4 písm. a), ktoré však neskôr zastavila a sťažnosti posúdila ako neopodstatnené.

V súvislosti s odvysielaním komunikátov je potrebné zvážiť aj ustanovenie § 32 ods. 4 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z.: „Vysielateľ je povinný zabezpečiť, aby ním vysielaná reklama a

telenákup boli čestné a slušné.“ Reklama je na účely zákona č. 308/2000 Z. z. „*akékoľvek verejné oznámenie vysielané za odplatu alebo inú podobnú protihodnotu vrátane vlastnej propagácie, ktorého zámerom je podporiť predaj, nákup alebo nájom tovaru alebo služieb vrátane nehnuteľností, práv a záväzkov alebo dosiahnuť iný účinok sledovaný objednávatelom reklamy alebo vysielateľom.*“

Komunikát - verzia *U holiča* obsahovala scénu zobrazujúcu muža, v ktorého blízkosti sa vyskytuje atraktívna žena, holička a vo verzii *Policajtku* muža za volantom zastaví atraktívna policajtku. Okrem toho bola zobrazená škatuľka produktu s uvedenými informáciami na nej (*PEVNÁ A RÝCHLA EREKCIA!*), v závere odznelo: „*Rýchly nástup erekcie kedykoľvek a kdekoľvek. Clavin. Mužom hneď.*“ (v porovnaní s v minulosti posudzovanými komunikátmi odznelo: „*Clavin Platinum – prípravok na skvalitnenie erekcie s rýchlym nástupom účinku.*“) Takúto charakteristiku je do určitej miery možné považovať za kvalitatívne hodnotenie daného produktu. Je však tiež nutné poukázať na skutočnosť, že produkt *Clavin Platinum* je tzv. prémiovým produktom (a teda drahším) tejto spoločnosti. Tzv. základným produktom (lacnejším) je produkt *Clavin Originál*. Samotný predajca týchto produktov na svojej webovej stránke www.clavin.sk (zároveň aj na obaloch týchto produktov) prezentuje *Clavin Originál* ako prípravok poskytujúci „spoľahlivú erekciu“, pričom *Clavin Platinum* prezentuje ako prostriedok pre „pevnú a rýchlu erekciu“. Je teda možné konštatovať, že „rýchly účinok“ produktu *Clavin Platinum* je skutočne jeho reálnou (min. v porovnaní s lacnejším produktom toho istého predajcu) vlastnosťou, ktorá je podložená špecifickým zložením tohto produktu (uvedené potvrdzuje aj skutočnosť, že „rýchly nástup účinku“ je súčasťou zaregistrovanej ochrannej známky predajcu tohto produktu).

Súčasne sa na internetovej stránke www.clavin.sk uvádza, že „*Clavin®* je unikátny prípravok na **skvalitnenie erekcie** s rýchlym nástupom účinku“, ako aj podloženie testov, v zmysle ktorých sa preukazuje 92% úspešnosť produktu. Slová „*kedykoľvek a kdekoľvek*“ tak majú vystihovať reálnu vlastnosť produktu.

Domnievame sa teda, že v komunikátoch prevažoval informačný charakter, nie propagačný. Účelom komunikátov tak bolo informovať verejnosť o sponzorovi programu, a nie jeho propagácia. Vzhľadom na uvedené tento i ostatné komunikáty týkajúce sa tohto produktu nenaplnili podľa nášho názoru definíciu reklamy podľa ustanovenia § 32 ods. 1. Preto nemožno posudzovať komunikáty z hľadiska ustanovenia § 32 ods. 4, a teda či bola reklama slušná.

Zákon č. 308/2000 Z. z. v ustanovení § 32 ods. 6 obmedzuje vysielanie reklamy na erotické služby, erotický tovar a erotické audiotextové služby v dennom čase (6:00 – 22:00 h). *Clavin Platinum* je výživový doplnok na skvalitnenie erekcie bežne dostupný v lekárňach. Nakoľko sme však konštatovali, že predmetné komunikáty nie sú reklamou, ani toto ustanovenie sa v danom prípade nezohľadňuje. Navyše predmetný produkt nemožno podľa nášho názoru hodnotiť ako erotický tovar v zmysle tohto ustanovenia.

Zákon č. 308/2000 o vysielaní a retransmisii samostatne neupravuje vysielanie sponzorských odkazov z hľadiska vhodnosti či nevhodnosti obsahu pre maloletých. Sponzorský odkaz spadá pod „inú zložku programovej služby“, teda z obsahového hľadiska sa naň vzťahuje ustanovenie § 20 ods. 4 zákona č. 308/2000 Z. z., ktoré upravuje povinnosť vysielateľa „*zohľadniť vekovú vhodnosť programov a iných zložiek programovej služby pre maloletých a zabezpečiť ich časové zaradenie v súlade s podmienkami ustanovenými osobitným predpisom.*“

Časovo obmedzené je iba vysielanie programov a zložiek programovej služby, ktoré napĺňajú kritériá nevhodnosti pre maloletých do 15 rokov (podľa ustanovenia § 4 ods. 3 Vyhlášky 589/2007 Z. z. možno vysielat' v čase medzi 20:00 a 06:00 h) alebo napĺňajú kritériá

nevhodnosti a neprístupnosti pre maloletých do 18 rokov (podľa ustanovenia § 4 ods. 1 Vyhlášky 589/2007 Z. z. možno vysielat' v čase medzi 22:00 a 06:00 h).

Z hľadiska kritérií JSO pre označenie programu a inej programovej zložky ako nevhodnej pre maloletých do 15 rokov, ako aj nevhodnej a neprístupnej pre maloletých do 18 rokov sa nazdávame, že v predmetnom komunikáte sa ani v obrazovej, ani zvukovej zložke nenachádza kritérium, na základe ktorého by mal byť klasifikovaný ako nevhodný pre maloletých do 15 rokov, či ako nevhodný a neprístupný pre maloletých do 18 rokov.

Informácia o prípravku ako zvuková zložka („*Rýchly nástup erekcie kedykoľvek a kdekoľvek. Clavin. Mužom hneď.*“) je podľa nášho názoru nejednoznačná, akoby nedopovedaná. Vykazuje síce skrytou formou znaky dvojzmyselnosti, avšak toto vyjadrenie nemožno považovať za hrubé či drsné, či vulgárne. Ide tu o informáciu o vlastnosti produktu. Prípravok je lekárenským produktom, voľne dostupným v sieti lekární, ktorý má stimulujúci charakter založený na farmaceutickej báze.

Nazdávame sa, že ustanovenie § 20 ods. 4 nebolo v súvislosti s odvysielaním týchto komunikátov porušené.

Na základe uvedeného a v súvislosti s predošlými rozhodnutiami Rady týkajúcimi sa vysielania sponzorských odkazov *Clavin Platinum* sa nazdávame, že odvysielaním predmetného sponzorského odkazu informujúcom o produkte *Clavin Platinum* a jeho zaradením do vysielania **nedošlo k porušeniu zákona č. 308/2000 Z. z.**

ZÁVER:

Nazdávame sa, že vysielateľ MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o. odvysielaním sponzorských odkazov *Clavin Platinum* dňa 17. 2. 2021 v čase cca o 20:05:02 a 20:09:54 a 21. 2. 2021 v čase cca o 20:38:13 a 21:01:40 na programovej službe TV MARKÍZA neporušil ustanovenie § 20 ods. 4 a § 32 ods. 4 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii. **Sťažnosti navrhujeme posúdiť ako neopodstatnené.**

Prepis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z. (sťažnosť č. 639/SO/2021 a 643/SO/2021)

Monitorované vysielanie: sponzorský odkaz *Clavin Platinum*
Deň vysielania: 17. a 21. 2. 2021
Čas vysielania: 20:05:02, 20:09:54 a 20:38:13 a 21:01:40
Označenie podľa JSO: bez označenia (t. j. vhodný pre všetky vekové kategórie)

- časový kód cca (popis je robený zo záznamov kancelárie RVR):

Sťažnosť č. 639/SO/2021, vysielanie zo dňa 17. 2. 2021

20:00:00 Začiatok záznamu

Časť programu *Televízne noviny*, zvukovo-obrazový komunikát, sponzorský odkaz (Peugeot)

20:05:02 Sponzorský odkaz *Clavin Platinum* (komunikát označujúci za sponzora programu produkt spoločnosti SWISS PHARMACEUTICAL INVESTMENT LLC – Clavin – U holiča), dĺžka trvania cca 00:00:10

Obrazová zložka:

Záber na priestory holičstva. Muž v modrej košeli sedí v kresle. Stojí za ním žena a okolo krku mu dáva zásteru. Dvojica je snímaná spredu. Následne sa žena pozrie do zrkadla a vidí v ňom seba aj muža, ktorému sa zmení tvár. Muž má celú pokožku tváre červenú a na hlave dva rožky. Žena sa prekvapí. Potom záber len na tvár ženy. Dvíha jedno obočie a potom sa usmieva.

V dolnej časti obrazovky v strede veľkými čiernymi písmenami „SPONZOR PROGRAMU“, v pravom dolnom rohu text drobnjšími bielymi písmenami „Org. zložka SWISS PHARMACEUTICAL INVESTMENT LLC vývoj lekárenských prípravkov“.

Prestrih – na bielom pozadí je statický obraz muža červenej pokožky s rožkami na hlave v pravej polovici obrazovky. Muž má na sebe modrú košeľu. Muž následne zatína päsť a usmieva sa. V ľavej polovici obrazovky je záber na krabičku s modro-šedým názvom „Clavin PLATINUM“. Na spodnom tmavom okraji krabičky je napísané bielymi písmenami: „PEVNÁ A RÝCHLA EREKCIA!“. V dolnej časti obrazovky je v ľavom rohu text so sivými, drobnými písmenami: „Clavin – výživový doplnok, Účinnosť zabezpečuje/obsahuje oi. L-Arginin, LCitrulin, selén, zinok a navyše Tribulus Terrestris a Crocus, ktoré zlepšujú erekciu a sexuálny zážitok.“ V pravom dolnom rohu obrazovky text s drobnými bielymi písmenami: „Org. zložka SWISS PHARMACEUTICAL INVESTMENT LLC vývoj lekárenských prípravkov“.

Následne prestrih na muža a ženu. Obaja stoja v priestoroch holičstva. Záber na oboch spoza sklenenej výplne dverí. Muž nemá tvár s červenou pokožkou a rožkami. Žena otáča cedulku na dverách. Vidieť nápis „ZATVORENÉ“. Následne otáča hlavu za seba a pozerá na muža v modrej košeli.

Zvuková zložka:

Mužský hlas hovorí počas zobrazenia škatuľky v strede obrazovky: „Rýchly nástup erekcie kedykoľvek a kdekoľvek. Clavin. Mužom hneď.“ V pozadí počuť ozvenu mužského smiechu.

20:05:13 Sponzorský odkaz (Ocutein Sensitive Plus, Planthé), program *Počasie*, sponzorský odkaz (Peugeot).

20:09:54 Sponzorský odkaz *Clavin Platinum* (komunikát označujúci za sponzora programu produkt spoločnosti SWISS PHARMACEUTICAL INVESTMENT LLC – Clavin – Policajtku), **dĺžka trvania cca 00:00:10**

Obrazová zložka:

Záber na krajinu vozovky, kde stoja dve autá, na zadnom aute je na boku čiastočne čitateľný nápis „POLICE“. Žena v oblečení pripomínajúcom uniformu (čiapka so šiltom, biele tričko s výložkou na ľavej strane hrude, krátka sukňa, na sukni opasok, na ktorom visia putá a z boku predmet pripomínajúci vysielaciu) pristupuje k odparkovanému autu zo strany vodiča. Následne záber na časť tváre muža sediaceho za volantom, záber je z profilu a na otvárajúce sa okno auta, do ktorého sa nakláňa žena v uniforme. V pravom dolnom rohu text: „*SPONZOR PROGRAMU, Org. zložka SWISS PHARMACEUTICAL LLC, vývoj lekárenských prípravkov*“

Žena - policajtku: „*Takže doklady.*“

Následne záber na muža v aute, ako podáva policajtku doklad. Samostatný záber na ženskú ruku s červeno namaľovanými nechťami, drží v ruke doklad, časť s identifikačnými údajmi je rozmazaná, ostrá je len časť s fotkou, pričom na fotke je totožný muž ako vodič auta, avšak s výrazne červenou pokožkou a dvomi roškami na hlave. Následne muž na fotke žmurkne.

Mužský hlas: „*Rýchly nástup erekcie kedykoľvek a kdekoľvek.*“

Prestih na ženu policajtku, stojí pred autom, pozerá smerom k mužovi v aute, ten nie je v zábere. V jednej ruke drží doklad, v druhej ruke drží slnečné okuliare a koniec rámu okuliarov si kladie k dolnej pere. Na muža pozerá zamyslene s prižmúrenými očami.

Prestih – na bielom pozadí je statický obraz muža červenej pokožky s roškami na hlave v pravej polovici obrazovky. Muž má na sebe modrú košeľu, muž si prekrízuje ruky pred telom, kladie predlaktie na predlaktie, na krátky okamih zdvihne obočie a smeje sa.

V ľavej polovici obrazovky je záber na krabičku s modro-šedým nápisom „*Clavin PLATINUM*“. Na spodnom tmavom okraji krabičky je napísané bielymi písmenami: „*PEVNÁ A RÝCHLA EREKCIA!*“. V dolnej časti obrazovky je v pravom rohu text so sivými, drobnými písmenami: „*Clavin – výživový doplnok, Účinnosť zabezpečuje/obsahuje oi. L-Arginin, LCitrulin, selén, zinok a navyše Tribulus Terrestris a Crocus, ktoré zlepšujú erekciu a sexuálny zážitok.*“. V pravom dolnom rohu obrazovky text „*SPONZOR PROGRAMU, Org. zložka SWISS PHARMACEUTICAL LLC, vývoj lekárenských prípravkov*“

Mužský hlas: „*Clavin, mužom hneď.*“ V pozadí počuť ozvenu mužského smiechu.

Následne prestih na policajtku, stojí pri aute, pridržiava zadné dvere auta pred sebou a muža, ktorý je skrčený, drží dlaňou za hlavu a tlačí ho do auta na zadné sedadlo.

20:10:05 Sponzorský odkaz (Ocutein Sensitive Plus, Planthé), zvukovo-obrazový komunikát, program *Dnes uvidíte*, program *TIPOS informácia pre tipujúcich*, zvukovo-obrazový komunikát, reklamný blok (trvanie cca 00:05:42), zvukovo-obrazový komunikát na program *Športové noviny*, sponzorský odkaz (Orange Sport, ACYLPIRIN, Capillus, Niké) program *Športové noviny*, sponzorský odkaz (Niké, Capillus, Orange Sport, ACYLPIRIN), zvukovo-obrazový komunikát, reklamný blok (trvanie cca 00:06:09), zvukovo-obrazový komunikát na program *Teleráno*, sponzorský odkaz (DOXXbet, GS Anxiolan, ENZYCOL, KIA), program *Chart show* 12

20:59:59 Koniec záznamu

Stážnosť č. 643/SO/2021, vysielanie zo dňa 21. 2. 2021

20:30:00 Začiatok záznamu

Časť programu *Športové noviny*, sponzorský odkaz (Poštová banka, Ocutein Sensitive Plus, ACYLPYRIN), zvukovo-obrazový komunikát na program *Oteckovia* ¹², reklamný blok (trvanie cca 00:05:54), zvukovo-obrazový komunikát na program *Televízne noviny*, sponzorský odkaz (Peugeot, DOXXbet, Slovenská sporiteľňa).

20:38:13 Sponzorský odkaz *Clavin Platinum* (komunikát označujúci za sponzora programu produkt spoločnosti SWISS PHARMACEUTICAL INVESTMENT LLC – Clavin – Policajtky), **dĺžka trvania cca 00:00:10**

Komunikát je totožný s komunikátom odvysielaným dňa 17. 2. 2021 o cca 20:09:54.

20:38:24 Začiatok programu *Wonder Woman* ¹²

21:01:40 Sponzorský odkaz *Clavin Platinum* (komunikát označujúci za sponzora programu produkt spoločnosti SWISS PHARMACEUTICAL INVESTMENT LLC – Clavin – U holiča), **dĺžka trvania cca 00:00:10**

Komunikát je totožný s komunikátom odvysielaným dňa 17. 2. 2021 o cca 20:05:02

21:01:51 Zvukovo-obrazový komunikát na program *Oteckovia* ¹², reklamný blok (trvanie cca 00:05:59), zvukovo-obrazový komunikát na program *Televízne noviny*, upútavka na program vysielaný na VOYO *Kameňák* ¹⁵, upútavky na programy *Susedia* ¹², *Dospeláci 2* ¹², *Oteckovia* ¹², sponzorský odkaz (Peugeot, Slovenská sporiteľňa), pokračovanie programu *Wonder Woman* ¹².

21:29:59 Koniec záznamu

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 21. 4. 2021

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z.

Sťažnosť č.: 667/SO/2021

Programová služba: Jednotka

Vysielateľ: Rozhlas a televízia Slovenska, vysielateľ na základe zákona

Číslo licencie: TD/1

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. n) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa § 14a zákona č. 308/2000 Z. z. preverila sťažnosť evidovanú pod č. 667/SO/2021 smerujúcu voči programovej službe Jednotka vysielateľa Rozhlas a televízia Slovenska, vysielateľ na základe zákona a uznala uvedenú sťažnosť podľa ustanovenia § 14a ods. 10 zákona č. 308/2000 Z. z. za **neopodstatnenú**.

Úloha:

Kancelária Rady oznámi sťažovateľovi výsledok prešetrenia sťažnosti.

T: 3. 5. 2021

Z: PgO

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu
21. 4. 2021

Sťažnosť č.: 667/SO/2021 zo dňa 1. 3. 2021

Sťažovateľ: fyzická osoba

Predmet sťažnosti: O 5 minút 12

Deň a čas vysielania: 28. 2. 2021 o 11:55 h

Označenie podľa JSO: bez označenia

Programová služba: Jednotka

Vysielateľ: RTVS

Číslo licencie: TD/1

Dátum: 14. 4. 2021

OBSAH SŤAŽNOSTI:

Deň vysielania: 28.2.2021

Čas vysielania: 05 minút 12

Názov televízie/rádia: RTVS

Predmet sťažnosti: Moderátor relácie dlhodobo účelovo nezvláda moderovanie a účelovo neobjektívne nezvláda reláciu. Tak isto už niekoľko mesiacov nie je výber hostí relácie vôbec!!!! Objektívny!!!! RTVS si neplní povinnosť objektívneho spravodajstva!!!!

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii:

§ 16 ods. 3 písm. b): „Vysielateľ je povinný zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a politickopublicistických programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru,“

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre vysielanie a retransmisii:

Sťažovateľ vo svojom podaní namietal, že v politickopublicistickej diskusnej relácii *O 5 minút 12*, ktorú vysielateľ RTVS odvysielal dňa 28. 2. 2021 o 11:55 h na programovej službe Jednotka, malo podľa jeho názoru dôjsť k účelovému zavádzaniu zo strany moderátora a zároveň sťažovateľ poukazuje na neobjektívny výber hostí v danej relácii.

§ 16 ods. 3 písm. b): „Vysielateľ je povinný zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a politickopublicistických programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru,“

Kritériá objektivity spravodajských príspevkov podľa L. Hageny (Schulz W., Hagen L., Scherer H., Reifová L., Analýza obsahu mediálnych sdelení, Praha 1998): **relevancia** (prezentácia toho, čo si zasluhuje pozornosť zo spoločenského hľadiska), **presnosť** (najdôležitejšie kritérium kvality žurnalistickej práce, ktoré znamená, že správa by mala obsahovať výlučne fakty zodpovedajúce skutočnosti), **transparentnosť** (požiadavka uvádzať pri kontroverznej problematike informačné zdroje, potvrdzujúce spoľahlivosť informácií), **vecnosť** (žurnalisti by nemali do prezentovaných informácií vkladať vlastné komentáre či hodnotenia, na vyjadrovanie vlastných stanovísk by mal byť vyčlenený osobitný žáner - komentár), **vyváženosť** (ide o rovnomerné zastúpenie nielen politických alternatív, vo vzťahu k rozsahu a úprave konkrétnej správy), **rôznorodosť** (poskytovanie čo najširšieho výberu informácií), **aktuálnosť** (rýchle informovanie o relevantných udalostiach), **zrozumiteľnosť** (logicky správne radenie udalostí).

Program *O 5 minút 12* vysielaný na programovej službe Jednotka je formát politickopublicistickej relácie, ktorá prináša pohľad na aktuálne dianie na domácej politickej scéne. V rámci monitorovaného programu s podtitulom *Rok od volieb; Opatrenia na boj s pandémiou* s moderátorom v štúdiu diskutovali **Juraj Blanár, podpredseda NR SR, podpredseda strany (Smer-SD) a Milan Krajniak, minister práce, sociálnych vecí a rodiny SR, podpredseda hnutia (Sme rodina)**. V rámci daných diskutovaných tematických okruhov boli zo záznamu odvysielané aj vyjadrenia ďalších opozičných a koaličných politikov **Richard Sulík, podpredseda vlády, minister hospodárstva SR, predseda strany (SaS), Igor Matovič, predseda vlády SR, predseda hnutia (OĽaNO), Peter Pellegrini, poslanec NR SR, predseda strany Hlas-SD, bývalý premiér (nezaradený), Marek Krajčí, minister zdravotníctva SR (OĽaNO), Juraj Šeliga, podpredseda NR SR, podpredseda strany (Za ľudí) a Robert Fico, poslanec NR SR, predseda strany, bývalý premiér (Smer-SD)**.

V úvode relácie sa moderátor pýta host'a Milana Krajniaka na jeho nedávne vyjadrenia o otváraní kostolov a verejných bohoslužieb ako formy psychologickéj pomoci pre ľudí a ako vplýva aktuálny stav vo vládnej koalícii na náladu v spoločnosti. Po Krajniakovej odpovedi Juraj Blanár komentuje tieto vyjadrenia a následne obaja hostia na základe doplňujúcich otázok moderátora diskutujú o hlavných diskusných okruhoch, ktoré sa kontinuálne počas celého trvania relácie dotýkajú tém: nejasnosť, neprehľadnosť a otázka efektivity prijatých vládnych opatrení a predlžovanie platnosti núdzového stavu, dodržiavanie opatrení zo strany občanov a cestovanie na exotické dovolenky i nedodržiavanie opatrení zo strany samotných vládnych predstaviteľov, otázka efektivity plošného testovania, aktuálny stav rezortu ministerstva zdravotníctva i v zdravotníckych zariadení a otázka efektivity riadenia tohto rezortu ministrom Marekom Krajčím v čase pandémie, efektívnosť nastaveného očkovacieho programu, materiálne zabezpečenie vakcín a problematika vakcinácie vakcínou Sputnik a dostupnosť iných experimentálnymi liečiv, aké sú možnosti pretrvávajúceho lockdownu a refundácií ľudí postihnutých pandemiou. Vo všeobecnosti v rámci celej diskusie Juraj Blanár kritizuje vládu a jej príslušných predstaviteľov jednotlivých rezortov v rámci vyššiespomenutých problematických oblastí, pričom zároveň Milan Krajniak uvádza, akým spôsobom podniknuté vládne opatrenia efektívne pomáhajú v boji s pandemiou. V závere sa diskusia venuje problematike vykonaných zmien v sociálnom sektore a reformám, ktoré za uplynulý rok vláda vykonala a aké sú prognózy ďalšieho vývoja v tejto oblasti a akým spôsobom strana Smer-SD reflektuje trestné stíhania bývalých členov strany a osôb blízkych tejto politickej strane.

Z výsledkov monitoringu vyplýva, že predmetného vydania politicko-publicistickej diskusnej relácie sa s **moderátorom** zúčastnili **Juraj Blanár**, podpredseda NR SR, podpredseda strany (Smer-SD) a **Milan Krajniak**, minister práce, sociálnych vecí a rodiny SR, podpredseda hnutia (Sme rodina) a v úvode relácie z archívnych záznamov boli odvysielané aj vyjadrenia **Richarda Sulíka**, podpredsedu vlády, ministra hospodárstva SR, predsedu strany (SaS), **Igora Matoviča**, predsedu vlády SR, predsedu hnutia (OĽaNO), **Petra Pellegriniho**, poslanca NR SR, predsedu strany Hlas-SD, bývalého premiéra (nezaradený), **Mareka Krajčího**, ministra zdravotníctva SR (OĽaNO), **Juraja Šeligu**, podpredsedu NR SR, podpredsedu strany (Za ľudí) a **Robertu Fica**, poslanca NR SR, predsedu strany, bývalého premiéra (Smer-SD).

S ohľadom na kontext predmetnej relácie, t. j. diskusia o aktuálnych politických témach na domácej scéne sme toho názoru, že výber hostí z širokého politického spektra, t. j. z koalície i opozičnej politickej strany, ktoré majú svoje zastúpenie v NR SR i archívne vyjadrenia k daným témam od ďalších politikov z politických strán, ktoré majú svoje zastúpenie v NR SR a vzájomná argumentačná konfrontácia stanovísk prezentovaných hosťami v štúdiu, ponúkol divákovi náležité rôznorodý názorový diskurz v rámci diskutovaných problematik.

S ohľadom na predmet sťažnosti na základe vykonaného monitoringu konštatujeme, že **moderátor relácie kládol obom hosťom relevantné doplňujúce otázky v rámci daných tém a konfrontoval tak vyjadrenia oboch hostí v rámci prebiehajúcej diskusie**, na základe čoho sa zároveň domnievame, že **moderátor svojim vystupovaním náležite viedol prebiehajúcu diskusiu v intenciách politickopublicistickej diskusnej relácie**.

Zároveň konštatujeme, že **nie je v kompetenciách Rady určovať vysielaťovi, akým spôsobom má vyberať a pozývať hostí do svojich diskusných relácií**. Podstatné však je, aby obsah relácie zodpovedal objektívnemu a nestrannému informovaniu.

Sme toho názoru, že odvysielanie predmetného programu nebolo v rozpore s objektívnosťou a nestrannosťou vysielenia, t. j. nedošlo k porušeniu § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielení a retransmisii.

Záver

Na základe uvedeného sme toho názoru, že vysielateľ RTVS odvysielaním programu *O 5 minút* 12 zo dňa 28. 2. 2021 **neporušil povinnosť ustanovenú v § 16 ods. 3 písm. b) ZVR.**
Sťažnosť navrhujeme posúdiť ako **neopodstatnenú.**

Prepis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z. (sťažnosť č. 667/SO/2021)

Monitorované vysielanie: O 5 minút 12

Vysielané dňa: 28. 2. 2021

Čas vysielania: cca 11:55 h

11:55:00 Obrazový predel

11:55:06 *O 5 minút 12 - Rok od volieb; Opatrenia na boj s pandémiou, začiatok programu. Kamera sníma diskusné štúdio, pred začiatkom diskusie vyjadrenia oslovených politikov zo záznamu.*

Moderátor: *„Situácia v krajine je veľmi vážna. COVIDu podľahlo už 7 189 ľudí. Len za včera ich pribudlo ďalších 114. Silnejú tlaky na odvolanie ministra zdravotníctva. Prezidentka apeluje na rýchle riešenie alarmujúceho stavu. Premiér zlyhanie odmieta. Napriek kritike adresovanej odborníkom sa ich 4 dni pýtal, ako ďalej, pričom pribúdajú ďalšie stovky obetí. Pomôže šírenie smrti na Slovensku zastaviť až totálne vypnutie krajiny? Alebo nám už pomôže iba modlitba a čakanie na zázrak? Je o päť minút dvanásť, dobrý deň.“*

Igor Matovič, predseda vlády SR, predseda hnutia (OĽaNO): *„Tým, že možno polovička ľudí tie opatrenia obchádza, tak ten lockdown nefunguje.“*

Milan Krajniak, minister práce, sociálnych vecí a rodiny SR, podpredseda hnutia (Sme rodina): *„Ešte stále nám hrozí ten juhoafrický alebo brazílsky vírus. A preto si myslím, že podobne, ako v prvej vlne, je výrazné obmedzenie pohybu cez hranice nevyhnutné.“*

Richard Sulík, podpredseda vlády, minister hospodárstva SR, predseda strany (SaS): *„Odmietam byť spoluzodpovedný ako člen vlády, lebo to je kolektívny orgán, za tento stav. Ja s týmto nesúhlasím, ako to teraz je. Ja som ochotný sa stať ministrom zdravotníctva.“*

Igor Matovič: *„Ak človek, ktorý toto peklo spôsobil, ktoré tu zažívame s tisíckami mŕtvych zrazu hovorí, že chce byť ministrom zdravotníctva, tak to by bolo naozaj, že urobiť z capa záhradníka.“*

Peter Pellegrini, poslanec NR SR, predseda strany Hlas-SD, bývalý premiér (nezaradený): *„Hocikto iný, aspoň ako-tak príčetný, by bol lepším ministrom zdravotníctva, ako je náš pán minister Krajčí.“*

Marek Krajčí, minister zdravotníctva SR (OĽaNO): *„V tejto situácii ja osobne nepovažujem za správne utekať z bojiska.“*

Juraj Šeliga, podpredseda NR SR, podpredseda strany (Za ľudí): *„Núdzový stav, to je proste leukoplast. A leukoplast na zlomeninu nestačí. Ryba smrdí od hlavy. Očakávame, že proste prijme sa zodpovednosť, že sa vyvodí zodpovednosť a že jednoducho ľudia dostanú signál, že takto to nepôjde donekonečna.“*

Robert Fico, poslanec NR SR, predseda strany, bývalý premiér (Smer-SD): *„Núdzový stav Slovensko nepotrebuje, ale potrebuje núdzový stav iba vládna koalícia, aby sa nekonali demonštrácie pred Úradom vlády, aby nechodili ľudia protestovať pred rodinný dom predsedu vlády Igora Matoviča.“*

Moderátor: *„Je presne rok od volieb, nová vláda dostala do vienka však veľmi silného protihráča - pandémiu koronavírusu. Slobodu nám obmedzuje nepretržitý núdzový stav a množstvo opatrení. Slovensko spolu s Českou republikou v súčasnosti patrí medzi najviac zasiahnuté krajiny koronavírusom na svete. Čo robíme zle? Prečo u nás ľudia zomierajú denne po stovkách? A najmä, čo treba urobiť, aby sa to všetko zastavilo? Riešenia z najväčšej krízy, v akej sa Slovensko ocitlo, budú hľadať hostia relácie O päť minút dvanásť. V štúdiu vítam ministra práce a podpredsedu hnutia Sme rodina pána Milana Krajniaka.“*

Milan Krajniak: „Dobrý deň prajem.“

Moderátor: „A spolu s ním bude diskutovať aj podpredseda parlamentu, podpredseda strany Smer-SD pán Juraj Blanár.“

Juraj Blanár, podpredseda NR SR, podpredseda strany (Smer-SD): „Pekné poludnie prajem.“

Moderátor: „Páni, situácia je v štáte naozaj veľmi vážna. Dnes 7 189 obetí celkovo. Pán minister, vy ste pred týždňom navrhli otváranie kostolov, teda znamená to, že nám pomôže už iba modlitba alebo zázrak?“

Milan Krajniak: „Nie, nie. Ja som iba popísal vo svojom statuse na Facebooku skúsenosť, ktorú máme zo zariadení sociálnych služieb, kde okrem tej materiálnej pomoci, ktorú poskytujeme každému zariadeniu bez ohľadu na to, či je súkromné, VÚC-kárske, mestské, obecné, tak nás žiadajú čoraz častejšie o psychologickú duchovnú pomoc. A máme veľmi dobré ohlasy na to, že klienti aj zamestnanci si veľmi pochvaľujú, pokiaľ tí, ktorí sú neveriaci, pokiaľ zabezpečíme to, aby psychológ išiel priamo do zariadenia alebo pokiaľ sa to nedá prostredníctvom nejakého online prenosu komunikovať s klientmi. A rovnako, pokiaľ sú ľudia v zariadeniach veriaci, tak aby duchovný podľa ich vierovyznania prišiel za nimi. Aj pán profesor Krčméry, keď sme naposledy spolu hovorili tento týždeň povedal, že to, nazvime to že duševné, duchovné nastavenie človeka minimálne 50 % robí to, že ako zvláda najmä tú dlhú izoláciu, ako zvláda najmä tie ťažšie priebehy COVIDu. Ja si myslím, že každému človeku musíme poskytnúť a aspoň o to sa ja snažím, každú pomoc, ktorú vieme. Čiže keď nás o to zariadenia žiadajú, tak sa im to vždy snažíme zabezpečiť. Spolupracujeme s evanjelickou cirkvou, spolupracujeme s katolíckou cirkvou, so všetkými registrovanými cirkvami a pokiaľ nás tí ľudia v zariadeniach požiadajú, myslíme si, že aj toto je naša povinnosť, zabezpečiť im aj psychologickú a duchovnú pomoc.“

Moderátor: „Pán minister, ale pomáha tomu duševnému rozpoloženiu ľudí aj to, že vy v koalícii sa hádate lídri a že sa neviete dohodnúť?“

Milan Krajniak: „Určite to nepomáha. A práve preto si myslím, že nielen v koalícii, ale aj naprieč celým spektrom by sme mali hľadať tie veci, ktoré všetci považujeme za správne a podporiť ich. A k tomu viedlo aj to rokovanie pána premiéra s vedcami, s expertmi, ktorí majú na rôzne veci rôzne názory, ako postupovať. Ale z toho, čo viem, keďže som sa na časti toho rokovania zúčastnil, tak bolo tam veľa vecí takých, na ktorých sa zhodli, ktoré ešte teraz môžeme urobiť. Ako jeden z príkladov by som povedal, samozrejme, musí sa tým zaoberať vláda ešte, ako jeden z príkladov by som povedal, že platia nám výnimky, veľa výnimiek, ktoré ľudia si môžu uplatniť, čo je logické, veď chceme, aby mohli ísť do prírody, aby mohli si ísť nakúpiť, aby mohli chodiť dať tomu športovať. Možno by bolo dobré obmedziť tieto výnimky na nejakú dobu, napríklad do 20. hodiny.“

Moderátor: „Pán minister, určite si tieto opatrenia, ktoré sa už aj tak dostali do médií, si ich počas dnešnej relácie, samozrejme, rozmeníme na drobné. A prejdeme si ich. Pán Blanár, kto je zodpovedný za to, že sme v takomto stave? Prečo nám tu ľudia teda v tisíckach už zomierajú? 7 189 obetí.“

Juraj Blanár: „Viete, z úcty k týmto ľuďom všetkým, ktorí v podstate trpia dopadom tejto pandémie je potrebné povedať napriamo, že zodpovednosť má táto vláda Igora Matoviča. Vy ste správne povedali, keď ste dali otázku pánovi Krajniakovi, že či pomáha to, že sa vzájomne hádajú. No, veď si len pozrite vystúpenie pána Šeligu, ktoré hovorí, že schválenie núdzového stavu je len leukoplast. Čo si o tom všetkom potom majú ľudia myslieť? Urobili z Národnej rady čisto len štatistov, ktorí majú schváliť prázdny list predĺženia núdzového stavu, ktorý vôbec nič nepriniesol. A teraz prichádza pán premiér, potom, ako je zavretý tuším 3 alebo 4 dni s odborníkmi a pritom 5 týždňov nebol vôbec vidieť, pretože to povedal pán Sulík, že vôbec nič neurobil pán Matovič. Tak prichádzajú s ďalšími opatreniami, ktoré ani len neboli schopní vyhodnotiť v tom materiáli, ktorý dali do Národnej rady o predĺženie núdzového stavu. Viete,

hovorí o tom, že pomáhamo ako najlepšie môžeme, výsledky sú také, že potom, ako sa spustilo plošné testovanie v novembri, nám narastá krivka rapídne. Všetci, rad za radom z vlády to postupne spochybňujú, že to testovanie nič neprinieslo, jeden z tých je práve podpredseda Sulík. Vakcinácia je tu absolútne v žalostnom stave, pretože to bola vec, ktorá je predvídateľná. Lebo neustále sa vyhovárali, že vývoj pandémie, že nie je predvídateľný, ale predsa príprava vakcinácie je tak predvídateľná vec, ktorá sa dá napláňovať do poslednej bodky. Namiesto toho to dopadlo tak, že je tu chaos, nedostatok vakcín a samozrejme, papalášstvo. Pretože, ak hovoríme o výnimkách, pán redaktor, treba spomenúť aj to, že napríklad tu mali výnimku ministri na to, aby mohli chodiť bez akýchkoľvek problémov z Veľkej Británie domov a naspäť. A pritom mnoho ľudí nemohli ani svojich blízkych navštíviť v nemocniciach, ktorí veľmi ťažko.“

Moderátor: „Myslíte pána Holého, nominanta Sme rodina.“

Juraj Blanár: „No áno, myslím pána Holého. Viete, tieto papalášske prejavy nevzbudzujú dôveru medzi ľuďmi, bohužiaľ. A výsledok tu máme dnes, že sme premiantmi v počte úmrtí na milión obyvateľov, čo je neprijateľné.“

Moderátor: „Pán Blanár, vy ste to pomenovali. Dáme priestor reagovať, samozrejme, pánovi ministrovi aj na to, čo tu bolo povedané. Ale aj na to, či nie je naozaj v tejto chvíli, keď už máme 7 189 obetí, práve čas na nejakú zmenu, minimálne na zmenu ministra zdravotníctva.“

Milan Krajniak: „Politicky je to takto. My nie sme vo vláde kvôli tomu, že sme kamoši s OĽaNO, so Za ľudí alebo so SaS-kou. My sme vo vláde preto, lebo chceme presadiť náš program a splniť tie sľuby, ktoré sme sľúbili. Odškodnili sme dôchodkyne ročníkov 57 až 65 za diskrimináciu pri odchode do dôchodku. Zrušili sme doplatky.“

Moderátor: „Ale pán minister, 7 189 obetí.“

Milan Krajniak: „Však vysvetlím. Zrušili sme doplatky za lieky, teraz ideme na exekučnú amnestiu, na jeseň na výstavbu nájomných bytov. Preto sme vo vládnej koalícii. Pokiaľ sa bude plniť tento náš program, ktorým pomáhamo ľuďom, budeme vo vládnej koalícii. Zodpovednosť za jednotlivé ministerské posty majú jednotlivé strany. Pokiaľ OĽaNO navrhne ktoréhokoľvek svojho ministra, my to budeme rešpektovať. Ale tak, ako každý má svoje povinnosti, ktoré si má plniť, tak si to musia vyhodnotiť jednotlivé strany. Pán Blanár správne povedal v parlamente, ja som si vypočul jeho vystúpenie, že treba urobiť akýsi odpočet a vyhodnotenie toho, čo sa stalo. A ja by som taký odpočet rád urobil. Aby sme sa zhodli na faktoch.“

Moderátor: „Ale predtým, ako začnete pán minister, ešte otázka vlastne na.“

Milan Krajniak: „No, dovolili ste mi.“

Moderátor: „Na ministra zdravotníctva. Vás to nevyrušuje, v akom.“

Milan Krajniak: „Dovolili ste mi, že môžem zareagovať na to, odpoviem vám na to koľkokrát budete chcieť.“

Juraj Blanár: „Ale primerane, poprosím. Aby som mal aj aj čas.“

Milan Krajniak: „Ale samozrejme, pán Blanár. Takže my sme vďaka tomu, že máme okrem iného vyhlásený núdzový stav, doteraz pomohli zariadeniam sociálnych služieb bez ohľadu na to, kto ich zriaďuje, lebo štát ich nemá. Sú nešťátne, VÚC-kárske, mestské, obecné, poskytli takúto materiálnu pomoc v hodnote 45 miliónov eur. Viac ako 15 miliónov eur ide na ochranné a osobné pomôcky. Z toho 11 miliónov rúšok, státisíce ochranných oblekov, státisíce respirátorov FFP3 a tisíce štítov, ktoré dostávajú naše zariadenia aj vďaka núdzovému stavu. A to, čo je podstatné nielen vďaka tomuto, ale aj vďaka takejto materiálnej pomoci, keď sa bavíme o faktoch, tak Slovensko má spomedzi relevantných krajín najnižšiu úmrtnosť v zariadeniach sociálnych služieb v prepočte na 1 milión obyvateľov. Ako vidíte, Belgičania majú 804, Česi majú.“

Moderátor: „Ale pán minister, ľudia dnes zaujímajú úplne iné čísla. A to je 7 189 obetí. A samozrejme, že skoro 4 000 ľudí v nemocniciach.“

Juraj Blanár: „Presne tak.“

Milan Krajniak: „To nemyslíte vážne, to nemyslíte vážne, pán redaktor, že keď ja mám starať sa o zdravie a ochranu životov v zariadeniach sociálnych služieb.“

Moderátor: „Nikto nepochybuje, že toto sú dobré čísla.“

Milan Krajniak: „A na číslach ukazujem, že v našom rezorte ich chránime tak, že sme lepší ako Nemci, lepší ako Francúzi, lepší ako Česi, vďaka tej obetavej starostlivosti zamestnancov klientov sociálnych služieb.“

Moderátor: „Ale na počet obyvateľov sme prví na svete, čo sa týka úmrtí na COVID.“

Milan Krajniak: „Tak snád' neočakávate, že tieto čísla nepoviem. Veď ja, aj to je fakt. To znamená, keď sa o niečo starám.“

Juraj Blanár: „Pán redaktor.“

Milan Krajniak: „Tak chcem, aby boli vidno aj výsledky. A teraz poviem ďalšiu vec. Pán Blanár správne povedal, že treba čo najviac očkovať, pokiaľ by boli vakcíny. Ale napriek tomu, v zariadeniach sociálnych služieb 47 % tých klientov a zamestnancov, opakujem ešte raz, k dnešnému dňu 47 % tých klientov a zamestnancov, ktorí požiadali o očkovanie, sú už zaočkovaní.“

Moderátor: „A nie je to stále jedna pätina, pán minister? Zo 60 000 klientov zhruba cez 12 000.“

Milan Krajniak: „Nie, pán redaktor, pretože si musíte od toho odpočítať ľudí, ktorí prekonali COVID, ktorí nemôžu byť hneď očkovaní a rovnako nemôžete do toho započívať deti, ktoré sú v zariadeniach sociálnych služieb, v takzvaných CDR-kách alebo detských domovoch, ktoré sa neočkujú. Ja uznávam, že situácia je veľmi zlá. Nijako to nezamlčujem. Ale treba povedať aj fakty, kto čo urobil, akým spôsobom sa snaží pomôcť. A chcem poďakovať, pretože to je zásluha tých ľudí, ktorí robia v zariadeniach sociálnych služieb, v CDR-kách, starajú sa o deti, o klientov, že Slovensko aspoň v tejto veci patrí medzi tie nieže lepšie krajiny, ale sme lepší v tomto v porovnaní so všetkými relevantnými krajinami.“

Moderátor: „Pán minister, ešte teda odpovedzte mi prosím vás na otázku, či bude hnutie Sme rodina žiadať vyvodenie nejakej zodpovednosti na poste ministra zdravotníctva, čiže budete žiadať odstúpenie pána Krajčího, cez takúto situáciu, aká je.“

Milan Krajniak: „Ja si myslím, my hlasujeme podľa toho, čo považujeme za správne. Myslíme si, že kľúčové hlasovanie na vláde bolo pred Vianocami, kedy sa rozhodovalo o tom, že či sa tie opatrenia sprísnia a či sa sprísnia hneď alebo až neskôr. My sme hlasovali, ministri za Sme rodina, za to sprísnenie opatrení. A musím povedať, že vtedy pán minister Krajčí hlasoval s nami a pán Sulík a pani Remišová hlasovali proti. To znamená, to je môj názor na to, nech sa každý pozrie sám do zrkadla a vyvodí zodpovednosť.“

Moderátor: „A mali by odstúpiť aj pán Sulík a pani Remišová? A nie minister zdravotníctva?“

Juraj Blanár: „Pán redaktor.“

Moderátor: „Hneď, pán Blanár.“

Milan Krajniak: „Ale nie sú to naši ministri, ako som povedal, toto je môj pohľad na vec. My sme hlasovali nejako, myslíme si, že sme hlasovali dobre a každý, nech sa vyjadrí a nech si ich voliči vyhodnotia, či ich postup bol správny, alebo nesprávny.“

Moderátor: „Pán Blanár, otázka rovnaká na vás. Môžete, samozrejme, reagovať na to, čo bolo povedané. Len teda, či je zodpovedný minister zdravotníctva Marek Krajčí a či už mal odstúpiť. Pretože napríklad v Českej republike je dlhodobá situácia zlá a padlo tam už niekoľko ministrov zdravotníctva.“

Juraj Blanár: „Viete, tu už musí odstúpiť celá vláda pod vedením Igora Matoviča. Pretože tu bolo viacero zlyhaní na rôznych úrovniach ministrov, ale dovoľte mi, aby som sa vrátil späť a dajte mi prosím vás priestor rovnaký, ako mal pán minister. Tak úvod toho, pána ministra pri hodnotení, že tu máme viac ako 7 000 úmrtí, čo je v prepočte na milión obyvateľov prvé miesto na celom svete, dokonca pán Sulík hovorí, že sme majstri sveta v tomto, tak on hovorí o tom, že sme išli do vlády preto, aby sme naplňali svoj volebný program. No načo je ľudom váš volebný

program, keď ich nedokážete zachráňovať? A potom ešte dokážete, prepáčte mi, ale mne sa to zdá byť už na hranici cynickosti, keď vy tu začnete prezentovať v domovoch sociálnych služieb, ktoré v podstate ani nie sú vaše, že vy ste to nejakým spôsobom zachránili. Chvalabohu, za všetko toto, ale vy máte predsa zodpovednosť za všetkých ľudí na Slovensku. Za všetkých ľudí na Slovensku, ktorých bezprecedentne zbytočne ženíete neustále na takzvané celoplošné testovanie, ktoré ste najskôr začali v novembri a vtedy nám začala krivka stúpať, potom ste ho premenovali na skrining a dnes ho voláte na takzvaný COVID automat. Hovoríte o znižovaní mobility, ale pritom mobilitu neustále šartujete hore. A vaša zodpovednosť, pán minister, je predovšetkým v tom, že vy ľudí ženíete do práce s takzvanými modrými papierikmi, ktoré sú 30 % chybové, vediac, že oni sú povedzme negatívni, ale pritom sú pozitívni, pretože 30 %-ná chybovosť je tam. A vy ich ženíete do práce. A potom to ešte chcete zakrývať nejakým núdzovým stavom. A k tomu sa chcem vrátiť, lebo hovorilo sa o tej vakcinácii, pán redaktor, viete, čo nám dali do Národnej rady? V podstate nevyhodnotili žiadne kritérium, žiadne opatrenie, ktoré by tu bolo v tomto materiáli o predĺžení núdzového stavu. Jedine popísali.“

Moderátor: „Podmienili predĺženie núdzového stavu očkovaním. To vás vyrušilo?“

Juraj Blanár: „Áno, no však ja vám to práve teraz chcem povedať. Pretože oni v podstate len popísali, aký je stav. Ale aj to, lebo ten stav ani nedokázali popísať, lebo žiadne dáta nemajú. Na to poukazujú aj odborníci. Pán docent Kollár a tak ďalej. Ale, čo tu dali je, že v podstate chcú dosiahnuť to, že núdzový stav tu bude vyhlásený až dovtedy, kým preočkovanosť populácie nebude 60 až 80 %. Viete čo to znamená? Dnes sa nachádzame na úrovni asi 4 % zaočkovanosti. Nemáme tu žiadne vakcíny, dokonca sa tu vytvára politický marketing o takzvannej ruskej vakcíne, o ktorej nikto nikdy nevidel, len sa snažia predstierať, že ju chcú mať. A potom napíšu do tohto materiálu, že budeme mať núdzový stav až dovtedy, kým nebudeme mať preočkovaných 60 až 80 %. Viete, čo to znamená? Obmedzovanie ľudských práv až do konca tohto volebného obdobia. Chaos, ktorý tu je.“

Moderátor: „Ale nie je jediná cesta očkovanie z tejto krízy, pám Blanár?“

Juraj Blanár: „To bezpochyby súhlasím. Ale mali to tu priamo napísať. Ale pani Kolíková, ktorá to predstavovala v parlamente povedala, že to bolo zmätočné tam napísané. Je to čierne na bielom, žiadne zmätočné. Namiesto toho, aby dokázali odborníkov dostať do verejnoprávnej televízie, čo je kritika aj voči verejnoprávnej televízii a samozrejme, ministra Krajčího, pretože tu mali sedieť a vyvracať a hovoriť o pozitívach, negatívach, o všetkom, čo sa týka práve napríklad vakcinácie. Toto všetko sa neurobilo. A pán minister, vy ste mali na tom jednom grafe, že čo všetko ste nakúpili. Viete, hovoríte tam, že ste preplácali aj vitamín D, hej. Prečo ste to nepresadili pre všetkých občanov? Prečo ste nepresadili u ministra Krajčího to, aby Ivermectin, ktorý ukázalo sa, že má pozitívne účinky, sa nedostal na trh omnoho skôr?“

Moderátor: „Sú to obvinenia ministra zdravotníctva.“

Juraj Blanár: „Bezpochyby.“

Moderátor: „Mal by teda odstúpiť? Mal by ho premiér Matovič odvolať?“

Juraj Blanár: „Pán redaktor, tu mal už byť odvolaný Sulík, tu mal byť odvolaný Krajčí, tu mal byť odvolaný aj pán Krajniak.“

Moderátor: „Lebo sa Richard Sulík ponúkol, že by bol minister zdravotníctva veľmi rád alebo teda, že by bol obeť.“

Juraj Blanár: „Čiže ja by som tu mohol menovať mnohých. Ale, čo to pomôže ľuďom, keď tu stúpa počet úmrtí. My hovoríme, že vláda zlyhala. Preto sme rozbehli petíciu o skrátenie volebného obdobia.“

Moderátor: „Ale pomáhate tejto situácii aj ako opozícia práve, že chcete dať tomu iniciujete referendum.“

Juraj Blanár: „Pán redaktor, povedzte nám, čo sme neschválili v parlamente, čo by nemohlo pomôcť. Všetko to, čo bolo dobré a sme usúdili, že je v poriadku, tam sme podporili. Nepodporili

sme špicľovací zákon kvôli tomu, že jednoducho by išli do osobných dát. Ale zoberte si, že dodnes nemajú vyriešenú napríklad eKaranténu.“

Milan Krajniak: „Pretože ste ju nepodporili.“

Juraj Blanár: „Pán Sulík sa postavil a povedal, že sa už nemôže na túto nemohúcnosť pozerieť. A že počuli ste? Nemohúcnosť. A že všetky opatrenia, ktoré sú tu chybové a vôbec sa nečudujeme ľuďom, že ich jednoducho nerešpektujú. Toto povie predseda vlády a dáva falošnú nádej, že eKaranténa tu bude niekedy na konci apríla.“

Moderátor: „Pán Blanár, dajme priestor pánovi ministrovi. A ešte.“

Juraj Blanár: „Ktorá tu mala byť už dávno.“

Moderátor: „Pán Blanár, čo sa týka očkovania, RTVS mala už viacero relácií na túto tému. Asi ste ich nepozerali, to len teda ako pripomienka k tomu, čo ste povedali, k vašej kritike.“

Juraj Blanár: „Pán redaktor, snažím sa naozaj byť objektívny.“

Moderátor: „Pán minister, poďme teda najprv postupne k tomu núdzovému stavu.“

Milan Krajniak: „Presne tak.“

Moderátor: „Pretože niektorí poslanci koalície ho nechceli podporiť. Nakoniec teda prešiel. Prečo vzniká taká revolta v rámci koalície, čo sa týka núdzového stavu. A aj k tomu očkovaniu, pretože minulý víkend tu bola naozaj veľká horúca téma Sputnik a dnes išla dostratena.“

Milan Krajniak: „Dobre, takže napočítal som asi 10 vedomých lží pána poslanca Blanára. Tak aspoň k niektorým z nich by som sa vrátil.“

Juraj Blanár: „...“

Milan Krajniak: „Existuje taká organizácia, keď sa bavíme o tom, že nie sú dáta, ktorá sa volá Dáta bez pátosu, ktorá je veľmi kritická k vláde, ako ste si iste všetci všimli a tá sa vyjadřila k takým vyjadreniam, ako mal aj pán poslanec Blanár, tak to citujem. Slovensko nemá najviac úmrtí na COVID na svete, Slovensko nemá najviac úmrtí na COVID od začiatku roka 21, Slovensko nemá najvyšší nárast úmrtí na COVID. Nevedieme v rebríčku úmrtí na COVID. Slovensko len nemá politikov, teraz dobre počúvajte pán Blanár, ktorí čítajú text s porozumením, ktorí čítajú čísla s porozumením, ktorí by boli schopní neklamať, koniec citátu. Vy ste povedali.“

Juraj Blanár: „Viete, kto to je? Dáta bez pátosu? Viete, kto to je?“

Milan Krajniak: „Ja som vám neskákal do reči, pán poslanec, budete mať možnosť sa vyjadriť.“

Moderátor: „Pán Blanár, poprosím vás.“

Juraj Blanár: „Určite.“

Milan Krajniak: „Takže, po prvé, povedali ste, že je zaočkovaných 4 % populácie. To je lož. Je zaočkovaná dvojnásobok populácie k dnešnému dňu. Po druhé, povedali ste, že v zariadeniach sociálnych služieb im nepomáhame a vedú si zle v porovnaní s tým, čo je.“

Juraj Blanár: „To som nepovedal. To som nepovedal.“

Milan Krajniak: „Len, aby ste vedeli. Vitamín D3 sme preplácali v zariadeniach sociálnych služieb skôr, o mesiac skor, ako ho vôbec začali.“

Juraj Blanár: „Mali ste ho pre všetkých občanov, áno.“

Milan Krajniak: „Ako ho vôbec začali preplácať v Británii. Po ďalšie, povedali ste, že Ivermectin sme nepovolili. Pán minister Krajčí ho povolil už vyše pred mesiacom. A teraz vám poviem niečo k tej zaujímavej téme plošného testovania.“

Moderátor: „Ale je ho nedostatok. Ivermectin sa nedá kúpiť v lekárňach, pán minister.“

Milan Krajniak: „Ale však v poriadku.“

Juraj Blanár: „To snáď nie je pravda.“

Milan Krajniak: „Povedal, že ho neschválil. Minister Krajčí ho schválil pred mesiacom.“

Moderátor: „Tak povedali sme si A, povedzme aj B. Teda ľudia by si ho radi kúpili, ale nemôžu si ho kúpiť.“

Milan Krajniak: „A teraz to podstatné, plošné testovanie. Viete, čo je zaujímavé? Že v zariadeniach sociálnych služieb testujeme každých 14 dní už od konca septembra, začiatku októbra.“

Moderátor: „Ale tretina DSS-iek je infikovaných.“

Milan Krajniak: „Počkajte, všetci vedci nám to doporučili, však práve preto, že testujeme, vieme o tom, že sú. A vieme odizolovať tých, ktorí sú pozitívni od tých, ktorí, to znamená červené a zelené oddelenia. To znamená, testujeme každých 14 dní. Keď je tam pozitívny alebo keď je podozrenie, testujeme každé 4 dni. A vďaka tomu ja si myslím, okrem tej obetavej starostlivosti, aj vďaka tomuto nemáme v zariadeniach sociálnych služieb vyšší nárast, ako by som povedal, ako v celej spoločnosti, ale práve naopak. V priebehu celého februára, počet zariadení, kde je COVID, klesá.“

Moderátor: „Máte čísla, koľko vám v DSS-kách zomrelo ľudí už?“

Milan Krajniak: „Áno. Máme čísla za minulý rok. Berte to, samozrejme, že oni sa budú upresňovať. Pozrite sa, celkový počet úmrtí v roku 2018, aby sa to dalo porovnať, bolo 8 852. Celkový počet úmrtí bolo v 2019 8 542. A v roku 2020 8 511.“

Moderátor: „Ale treba, pán minister povedať, že aj z tých 7 tisícov, 6 000 zomrelo za posledných 2 a pol mesiaca, čiže.“

Juraj Blanár: „To sú celkové úmrtia. Dovoľte mi dať priestor.“

Milan Krajniak: „Počkajte, počkajte, pán redaktor. Položili ste mi otázku, snažím sa odpovedať. Čím chcem len povedať.“

Juraj Blanár: „To sa nedá.“

Milan Krajniak: „Že na základe týchto čísel je zrejmé, že kvôli COVIDu nie je v zariadeniach sociálnych služieb výrazná nadúmrtnosť, tak, ako je to v celej spoločnosti. Posledná vec, ktorú sme by som chcel povedať, že v Poľskej republike mali minulý rok nadúmrtnosť 20 %. To znamená, že zomrelo v Poľsku minulý rok o 20 % viac ľudí, asi máme odpoveď, že prečo to tak je. Asi COVID. V Slovensku, tá nadúmrtnosť za minulý rok bola polovičná.“

Moderátor: „Ale dnes je situácia iná. To musíte uznať.“

Milan Krajniak: „Ale samozrejme, že je situácia iná.“

Moderátor: „Pán Blanár nesúhlasí. Dáme priestor pánovi Blanárovi, nech sa páči.“

Juraj Blanár: „Ja sa nestačím čudovať, čo dokážete pán minister povedať. A vyprosujem si, ak hovoríte o nejakých lžiach, aby ste to dokázali. Ja, keď som sem išiel, som si pozeral štatistiky, ktoré hovorili, že sme okolo 4%. Dobré, ak máte nejaké iné číslo, povedzte, ak je vyššie, ale určite to nebude 10-20%.“

Moderátor: „Tak prvú dávku má asi 300 000 obyvateľov.“

Juraj Blanár: „Pán redaktor, pán Krajniak, ja sa nestačím čudovať, ako vy sa tvárite a v podstate aj prezentujete, že v podstate je všetko v poriadku z hľadiska vášho rezortu.“

Milan Krajniak: „Nie.“

Juraj Blanár: „Lebo vy hovoríte, že sme premiantami, že sme najlepší z hľadiska domovov sociálnych služieb. Ale to ľudia berú od vás ako úplnú samozrejmosť. Ale iné je dôležité. Že vy všetko to, čo sa zlé deje vo vláde, tak napriek tomu zakrývate. Ved' si len spomeňme vaše výroky.“

Milan Krajniak: „Nezakrývame nič.“

Juraj Blanár: „Nie, spomeňme si vaše výroky. 21. januára, čo ste povedali po trojdňovom zasadnutí vlády? Že po 3 dňoch sa tohto cirkusu a blázninca nebudeme zúčastňovať a strana Sme rodina nebude hlasovať ani za uznesenie vlády.“

Milan Krajniak: „Tak.“

Juraj Blanár: „A rozhodovalo sa o COVID automate a ďalších opatreniach.“

Milan Krajniak: „Presne tak.“

Juraj Blanár: „A potom ste ešte dokonca povedali, že keby ste sa ma spýtali, že čo vlastne na vláde sa schvaľovalo, tak vám ani nebudem vedieť povedať. Pán Krajniak, toto sú veci, ktoré

by ste mali vysvetľovať a nie tieto veci, ktorými balamutíte ľudí, že je na Slovensku v podstate situácia dobrá. Vy podporujete všetko zlé. Sulík hovorí o tom, že sú tu chybné opatrenia, že ľudia oprávnené to kritizujú. Hovorí o tom, že Krajčí by už mal byť dávno preč a preto chce byť on ministrom, aby on zastavil túto celú vec. Vy hovoríte o cirkuse, o blázcovi a ľudia tu medzitým umierajú. A keď ste hovorili o tom D vitamíne a iných veciach a o Ivermectine, tak ja som hovoril o tom, že v iných krajinách už dávno podporujú aj prevenciu. Kde je tá prevencia, prečo ste nepresadili na vláde to, aby tie D3 vitamíny nedostávali všetci občania, ktorí sú riziková na celom Slovensku? Určite by vám zatlieskali. Paradoxom je to, že vy tu kritizujete tak ako kritizuje pán Sulík a napokon prídete na vládu, za všetko zahlasujete. Tuto, ešte raz pán redaktor, musím podotknúť, nepomôže už odvolanie zúfalého pána Krajčího. Nepomôže. Tu už je jediná možnosť, aby až ešte aspoň trošičku v tej vláde mali nejak súdnosť a dokázali to ešte nejako udržať ako-tak, aj po kritike pani prezidentky, ale tu pomôže, aby odišla celá vláda, pretože jeden minister nestačí.“

Moderátor: „Pán Blanár, nechajme reagovať pána ministra teda, že prečo po tých výrokoch napríklad hnutie Sme rodina teda netlačí viacej na presadzovanie dajme tomu.“

Juraj Blanár: „Všetko odsúhlasuje.“

Milan Krajniak: „Ale však tlačí.“

Moderátor: „Nejakých zmien a samozrejme, ešte sa vráťme aj k tomu Sputnikovi, pretože to tu zaznelo, žilo to tu, samozrejme, teraz sme počuli aj o tom, že Sebastian Kurz, kancelár Rakúska telefonoval s Vladimirom Putinom. Prezident Českej republiky, pán Zeman, teda už rovnako písal list pánovi Putinovi. A je pravdepodobné, že teda ten Sputnik nebude nielen v Rakúsku, ale aj v Českej republike, teda ako to vyzerá?“

Milan Krajniak: „No, pozrite sa, aj so Sputnikom, aj s tým, čo hovoril pán poslanec, je to presne také, že my, keď niečo povieme, že s niečím súhlasíme alebo nesúhlasíme, tak to platí. Bez ohľadu na to, či sa to niekomu páči, alebo nepáči. Tým sme známi, že keď niečo sľúbime, tak to dodržíme. Pri každom rokovaní vlády povieme náš názor, keď niečo podporíme, tak to platí bez ohľadu na to, že niektorí možno iní potom zmenia názor a rozprávajú v médiách, čo rozprávajú.“

Moderátor: „Ale pán minister, kto z vás robil bláznov, keď ste vtedy povedali, že.“

Milan Krajniak: „Ak mi nebudete skákať do reči, ja to vysvetlím. Veľmi krátko to vysvetlím. Čiže to, čo mne sa nepáči a v tom s kritikou pána Sulíka súhlasím, ktorú ste vy predniesli, že nie je asi celkom správne na vláde sa správať nejako, potom vyjsť von a povedať niečo iné. My sme rok sa nevyjadrovali, teraz, aby ľudia nemali pocit, že na to nemáme názor, tak sa budeme k tomu vyjadrovať, toto sa mi nepáči. A vždy sa mi to nepáčilo. Druhá vec, k Sputniku. Môj názor platí ten, ktorý sme povedali aj celého hnutia Sme rodina. Slovensko má zabezpečiť akékoľvek, aj experimentálne lieky, tak, ako Ivermectin a povoliť ich. A rovnako aj vakcínu. Ja považujem vakcínu Sputnik za fungujúcu. To znamená, ani dokonca ŠÚKL, to znamená Štátny úrad na kontrolu liečiv nepovedal, že je nefunkčná. Povedal, že nemajú dost informácií. V poriadku. Očkuje sa s ňou v Maďarsku, v Argentíne, v Srbsku, v Mexiku, v Rusku, výsledky sú možno lepšie, ako AstraZeneca, čím nechcem povedať, že AstraZeneca je zlá vakcína. Práve naopak, tým len chcem povedať, že aj Sputnik je dobrá vakcína a podľa mňa Ivermectin, ďalšie experimentálne lieky a rovnako aj vakcíny majú byť dané tak, že pokiaľ sa ošetrujúci lekár a pokiaľ sa pacient rozhodne, že by chcel dostať takúto vakcínu alebo liek, tak by to tak malo byť.“

Moderátor: „Pán minister, ale to ste hovorili už pred 2 týždňami, tak čo sa odvtedy zmenilo? Pretože napríklad aj výrobcovia Sputnika sa na sociálnej sieti vyjadrili, či u nás vyhrá záchrana životov, alebo farmaloby. Teda je to geopolitika alebo ako tomu máme rozumieť?“

Milan Krajniak: „Ja si myslím, že je to trošku aj geopolitika, niektorí to z toho robia, ale z takýchto vecí podľa mňa nemáme robiť geopolitiku. A myslím si, že pán minister Krajčí, keby

som bol na jeho mieste, tak by som určite ten súhlas na dovoz Sputnika dal. A verím, že sa nakoniec rozhodne takýmto spôsobom.“

Juraj Blanár: „Pán redaktor.“

Moderátor: „A dá ho alebo ho nedá?“

Milan Krajniak: „Ale nie som minister zdravotníctva, musíte si ho zavolať. Rovnako, ako keď sa chcete baviť o pánovi Sulikovi, zavolajte si pána Sulika, pán Sulik vám určite odpovie. To, čo ja vám viem povedať je, že v zariadeniach sociálnych služieb nielenže robíme prevenciu, to je ten vitamín D3, ale my dokonca robíme veci, ktoré sa nikde inde nerobia. Napríklad na vlastné náklady sme zabezpečili 100 kyslíkových koncentrátov, ktoré pomáhajú tým pacientom, ktorí sú chorí na COVID, aby nemuseli ísť do nemocníc. A týchto 100 kyslíkových koncentrátov je bezplatne zapožičiavaných po celom Slovensku.“

Juraj Blanár: „Poprosím vás. Viete.“

Moderátor: „Pán minister ... pán Blanár.“

Milan Krajniak: „Rovnako ako prví zavádzame po Nemecku špeciálny systém polohovania pacientov ako prevenciu pred ochorením na zápal pľúc, pretože po zápale pľúc tí pacienti musia chodiť do nemocníc. A je dokázaná štatistika, že pokiaľ udržíme pacienta chorého na COVID v dobrom stave v domácom prostredí, vylieči sa ľahšie, ako keď musí ísť do nemocnice.“

Moderátor: „Pán minister, nechajme reagovať pána Blanára. Pán Blanár, len jedna otázka, čo sa týka očkovania. Váš bývalý poslanec za Smer Otto Brix sa na sociálnej sieti vyjadril, že teda by mohol pre Slovensko získať až 7 miliónov vakcín. Viete to potvrdiť? Viete niečo o tejto informácii? Malo by ísť o vakcíny nie Sputnik, samozrejme, ale o vakcíny Moderna a Pfizer.“

Juraj Blanár: „Pán redaktor, ja neviem nič o pánovi Brixim. Ak niečo má, tak nech ide na ministerstvo za kompetentnými. Ale pán minister, viete, takéto.“

Moderátor: „Tak ale je z prostredia Smeru, tak preto som sa vás na to pýtal.“

Juraj Blanár: „Bývalý. Pán minister, viete, ja to neviem ani pomenovať a nech mi ľudia aj odpustia to rozhorčenie, pretože vy tu stále sa snažíte vykresľovať, že v podstate vy nie ste zodpovedný za iné rezorty, lebo vy ste išli do vlády preto, aby ste naplnili svoj vládny program. Ale na ten sa vám teraz ľudia vykašľú. Teraz ľudia zomierajú a potrebujú, aby ste sa postavili razantne k týmto veciam. Prečo ste na tej vláde, kde neexistuje žiadne právo veta sa nepostavili, ako Sme rodina a povedali, bude sa hlasovať o tom, či ten Sputnik tu bude, alebo tu nebude. Tá ruská vakcína. Dokonca v tomto týždni premiér sľuboval, že už 160 000 bude na Slovensku. A prečo ste nepovedali ministrom Krajčímu, že sa všetci za neho postavíte a môže sa posadiť hneď za ten stôl, čo tam je a mali ste mu dať ten papier, ktorý by len podpísal, lebo správne ste povedali, že dnes už tuším 30 krajín používa ruskú vakcínu. Nech to tu jednoducho je. Ale vy namiesto toho sa vyhovoríte, toto nie je v mojej kompetencii, lebo ja nakupujem D3, ja urobím to alebo ono. Vy ste súčasťou koalície a zodpovedáte kompletne za všetko, čo sa tu na Slovensku deje. A ešte sa vráťme k tomu najdôležitejšiemu.“

Moderátor: „Pán Blanár, ale nemal by byť Sputnik, samozrejme, registrovaný v rámci Európskej liekovej agentúry? Nie je to riziko pre našich občanov, ich vakcinovať neregistrovanou vakcínou?“

Juraj Blanár: „Pán redaktor, dobre. Pán redaktor, pozrime sa na to sedliackym rozumom. Pretože niekedy mám pocit, že na Slovensku sa vytráca, hlavne u tých, čo riadia Slovensko, sedliacky rozum. Myslíte si, že v Maďarsku, v Rusku, v Argentíne a inde, kde to schválili, sú tí lekári horší lekári, ako v tej Európskej liekovej agentúre?“

Moderátor: „Tak, ale sú tu nejaké pravidlá.“

Juraj Blanár: „Nehnevajte sa, no áno, ale keď umiera tu množstvo ľudí, tak tie pravidlá nám čo pomôžu? Ak to v Maďarsku jednoducho už dnes používajú, tak to používajú pre záchranu ľudí, nie, aby ich otrávil alebo aby ich nejakým spôsobom poškodili. Čiže to je jednoduchá odpoveď. Pretože, neskáčte mi do reči.“

Moderátor: „A nie je cestou napríklad doniesť vakcíny AstraZeneca z Francúzska, z Nemecka? Napríklad Nemecko má milión nepoužitých vakcín, ktoré im trčia v skladoch, len otázka.“

Juraj Blanár: „Pán redaktor, aj k tomu vám môžem odpovedať, ale nedokázal som ešte ani vyčerpáť to, čo treba na pána Krajniaka, ale dobre, odpoviem vám. Áno, a sú to pritom AstraZeneca, ktoré napríklad majú problém dávať starším ako 65 rokov a pritom bolo schválený EMOU, no vidíte, to je tiež jedna z odpovedí. Čiže ešte raz sa vrátim k tomu. Keby pán minister, ste naozaj to chceli dobre pre Slovensko a nehrajuškali ste sa iba vo svojom rezorte, čo je by som povedal vaša psia povinnosť, aby ste to takýmto spôsobom robili v súčinnosti s VÚC-kami a tak ďalej, ale aby ste sa postavili na tej vláde a povedali. Keď nebudeme hlasovať a nebude tu tých 160 000 vakcín, ktoré sľuboval pán premiér, pravdepodobne ich ani nemal, preto ich len sľuboval a o 2 miliónoch ani nehovoriac, tak by sme boli úplne kdesi inde. V tom je celý ten problém, prečo vám ľudia nedôverujú. Lebo vy si hovoríte len to svoje, nie sme zodpovední a zatiaľ zúfalý minister Krajčí tu riadi, presnejšie neriadi Slovensko. Veď si len zoberte Ivermectin. Ľudia sem a ja som zo Žiliny, kde napríklad ma mnohí bombardovali, že práve na colnej správe bolo množstvo zásielok, ktoré nechceli pustiť colníci len preto, lebo ten liek nie je povolený. Prečo už si vtedy dávno nesadol minister a nezavolať všetkých odborníkov, ktorí už dnes majú dobré výsledky s tými, ktoré si dokázali ľudia zabezpečiť po vlastnej linke.“

Milan Krajniak: „Dobre, môžem reagovať na to, čo ste povedali?“

Juraj Blanár: „Prečo ste to neurobili? Viete, mňa idete brzdiť, ale pánovi ministromi nechávate priestor.“

Moderátor: „Ale dostanete priestor rovnako.“

Juraj Blanár: „Aby tu hovoril o veciach, ktoré nesúvisia s tým. Vy hovorte o tom, ako z tejto krízy, ako z tejto krízy.“

Milan Krajniak: „To nemyslíte vážne. To nemyslíte vážne, pán poslanec. Tak teraz by som sa vyjadril k tomu.“

Moderátor: „Nech sa páči, pán minister. Reagujte na to, čo tu bolo povedané.“

Juraj Blanár: „Áno, ako z tejto krízy. ... to som povedal, že ja vaša psia povinnosť.“

Milan Krajniak: „To, že chránime ľudí v zariadeniach sociálnych služieb.“

Juraj Blanár: „Ale áno, to je vaša povinnosť.“

Milan Krajniak: „To je, sem nepatrí? To je nepodstatné?“

Juraj Blanár: „Ešte raz, som povedal, že to je vaša povinnosť.“

Milan Krajniak: „Veď to sú tie najohrozenejšie skupiny a je mojou psou povinnosťou sa o nich starať.“

Juraj Blanár: „S tým absolútne súhlasím.“

Juraj Blanár: „Áno, ale veď my hovoríme o ostatných.“

Moderátor: „Pán minister, ale ohrozená skupina je aj 65 plus a boli posunutí do 8. očkovacej fázy. Prečo napríklad?“

Milan Krajniak: „Pán redaktor, dovoľte? Zareagujem na chvíľu a hneď pôjdem ďalej. Čiže beriem zodpovednosť ako minister a člen tejto vlády za dobré veci, aj za chyby. Nevyhýbam sa zodpovednosti. Ale hovorím o tom, čo viem ovplyvniť sám, aké výsledky máme.“

Juraj Blanár: „Vo vláde ste to mohli ovplyvniť.“

Milan Krajniak: „Aké výsledky môžeme urobiť.“

Juraj Blanár: „Prepáčte, ale vo vláde ste to mohli, prečo ste nehlasovali?“

Milan Krajniak: „Prepáčte, máte aj uši? Alebo iba ústa?“

Moderátor: „Pán Blanár, poprosím vás.“

Juraj Blanár: „Ale mám. Ale vy to obchádzate, vy to nechcete.“

Milan Krajniak: „No tak chvíľočku. Ale veď nebudte, veď.“

Juraj Blanár: „Ale vy ste uznali veto, ktoré neexistuje vo vláde. Tak prečo ste sa nepostavili?“

Milan Krajniak: „Viete byť chvíľočku trpezlivý a chvíľočku počúvať?“

Moderátor: „Pán Blanár, dostanete určite odpovede na vaše otázky.“

Milan Krajniak: „To je taká základná slušnosť debaty.“

Moderátor: „Nech sa páči, pán minister.“

Juraj Blanár: „Ospravedlňujem sa.“

Milan Krajniak: „Dobre, to znamená, že berieme zodpovednosť za dobré veci, aj za zlé veci. A mojou psou povinnosťou, ako ministra práce, sociálnych vecí a rodiny, je zabezpečiť aj to, aby ľudia mali príjem a aby ľudia mali prácu. Pretože je najjednoduchšie to, čo ste urobili v marci minulého roku, že ste zavreli celú ekonomiku a za 2 mesiace nám nabehlo 70 000 nezamestnaných, pretože nešli fabriky, ľudia nemohli chodiť do práce a boli doma na 55 % hrubého príjmu. Tak to ja nikdy nedopustím, pán poslanec, pretože keby som postupoval takýmto spôsobom, mohli by sme urobiť tvrdý lockdown, zavrieť celú krajinu okamžite a tí ľudia by nemali z čoho žiť. V Rakúsku to urobili v novembri, že zavreli celú krajinu a my sa snažíme každé pracovné miesto ochrániť tak, aby ľudia mohli ísť na 100 % príjmu a nie na 55 % hrubého.“

Moderátor: „Ale totálne vypnutie krajiny je stále v hre, nie?“

Milan Krajniak: „A viete, koľko majú v Rakúsku nezamestnanosť? 11,4 %. A viete, koľko je na Slovensku nezamestnanosť? 7,81. A práve kvôli tomu, že sa snažíme zachrániť každé pracovné miesto, tak ja nebudem súhlasiť s tým, aby sme jednorazovo zakázali všetkým ľuďom chodiť do práce, radšej budem trvať na tom, nech sa pravidelne testujú, ale aby mohli mať 100 % svojho príjmu. Ved' vy si neuvedomujete, že ja zodpovedám nielen za to, aby v tých zariadeniach sociálnych služieb ľudia nezomierali, ale aj aby nám ľudia nezomierali od hladu. A preto všetko robím pre to, aby každý človek, ktorý môže chodiť do práce, aby mal príjem, aby mal 100 % príjmu, tak za to budem bojovať. To sú tie boje, ktoré sú na vláde. Lebo zavrieť celú krajinu, to je strašne jednoduché. A vy ste vlastne za čo, pán poslanec? Tak nám to povedzte. Ste za tvrdší lockdown? Alebo ste za otváranie obchodov? Ste za očkovanie? Ale potom povedzte, že ste za očkovanie. Alebo ste proti očkovaniu?“

Juraj Blanár: „Pán minister.“

Milan Krajniak: „Ste za to, aby sa otvorili školy? Alebo ste za to, aby sa zatvorili školy?“

Juraj Blanár: „Budem reagovať.“

Milan Krajniak: „Vyjadrite sa. Nemôžete byť aj za jedno, aj za druhé.“

Juraj Blanár: „Áno. Pán minister, počkajte.“

Milan Krajniak: „Povedzte svoj názor, pretože kritizovať vie každý. Povedzte svoj názor.“

Moderátor: „Tak, pán Blanár, nech sa páči, dostávate priestor.“

Juraj Blanár: „Ja som tu na to, aby som odpovedal na otázky redaktora, ale určite odpoviem aj vám, ale ešte k tomu Dáta bez páťosu som nepovedal. Viete, kto to je Dáta bez páťosu?“

Milan Krajniak: „Viem veľmi dobre.“

Juraj Blanár: „To je odbočka SaS. A vy ju dneska používate na citovanie, ako relevantný dôkaz? Vypočujte si docenta Kollára, ktorý hovorí o tom, že vaše plošné testovanie prinieslo najväčší chaos do trasovania ľudí. To, čo sme my robili a trasovali sme poctivo ľudí a mali sme dobré výsledky, tak vy ste plošným testovaním absolútne postavili naruby. Ved' vy ste plošné testovanie, proti ktorému ste sa nepostavili a pritom pán Sulík, Letanovská a ďalší poslanci aj za vašu koalíciu to jednoducho odsúdili. Nehovoriac o odborníkoch. Dodnes ho máte.“

Milan Krajniak: „Však to zachraňuje životy v zariadeniach sociálnych služieb.“

Juraj Blanár: „Áno, my sme hovorili, že cielene to robiť, fokusovo, tam, kde sú ohniská.“

Milan Krajniak: „Však to robíme.“

Juraj Blanár: „Ale vo vláde ste súhlasili s plošným testovaním. A dneska sa tvárite, že to je a teraz, teraz pod'me.“

Moderátor: „Pán Blanár, ale keď je takáto situácia, padla tu otázka teda, že či je Smer za tvrdý lockdown, za otvorenie.“

Juraj Blanár: „Počkajte.“

Milan Krajniak: „Čiže ste za zrušenie testovania zamestnancov a zatvorenie fabrik?“

Juraj Blanár: „Počkejte, to som nepovedal. Som povedal, že sme hovorili o testovaní nie plošnom.“

Milan Krajniak: „No tak, no tak, no tak.“

Juraj Blanár: „Ale o tom, kde sú nákazy. Nesnažte sa ma prekrúcať a skáčete mi do reči rovnako.“

Milan Krajniak: „Áno, áno.“

Juraj Blanár: „Takže poprosím vás, nechajte ma.“

Moderátor: „Nech sa páči.“

Juraj Blanár: „A odpoviem na všetky veci, čo ste sa ma pýtali.“

Milan Krajniak: „Povedzte.“

Juraj Blanár: „Vy ste hovorili o tom, že nezamestnanosť v Rakúsku je vyššia. Viete aká bola nezamestnanosť, keď sme my prebrali po vláde Ivety Radičovej? 14,9 % a keď sme končili, bolo pod 5 %. Dneska tá nezamestnanosť je takmer 8 %.“

Milan Krajniak: „Prišiel COVID.“

Juraj Blanár: „Pán minister, áno, ale vy sa tvárite, ako keby vy ste zachraňovali pracovné miesta. Áno, že vraj ste vytvorili 31 000 pracovných miest, ale viete, čo sa udialo medzitým? Že 20 000 pracovných miest sa nám zvýšilo o dlhodobu nezamestnaných. Pozrite sa, už sme na 83 000, to je vaša vizitka, pritom my sme to z 253 000 stlačili na nejakých 59 000. To znamená, to nie je pravda a naviac, povedzte mi prosím vás, prečo nejdete za svojim kolegom Doležalom, ktorý dnes v tejto ťažkej chvíli ide prepúšťať ľudí z pošty? 700 ľudí ide stratiť dnes zamestnanie. Je to váš nominant. Je to štátna firma, ak to tak môžem povedať, ktorú môžete ovplyvniť. Vy to tu len tak obídete, choďte za ním a prosím vás, zastavte toto šialenstvo na pošte, pretože to sa stane, stane sa to, že jednoducho nielenže ľudia prídu o prácu, krát 2 alebo 3 rodinní príslušníci, ktorí nebudú mať možno na živobytie základné potreby, ale zároveň aj dostupnosť tejto služby zničíte a tým pádom znova dostanete ľudí do mobility tak, ako ste to dostali pri plošnom testovaní, ktoré musí povedať, lebo to sa tu obchádza. Viete, čo napísali pri vyhlásení núdzového stavu? Že budú musieť mať núdzový stav práve preto, aby mohli zabezpečovať distribúciu testov na plošné testovanie verejných poskytovateľov. Viete, čo sa dnes deje? Dnes tu máme 700 súkromných firiem, ktoré robia toto plošné testovanie na základe takzvaného COVID automatu, lebo oni to len premenovali. A tieto firmy dostávajú 30 000 paušál, či sa tam niekto.“

Moderátor: „Myslíte MOM-ky?“

Juraj Blanár: „Áno, MOM-ky. Či sa tam dostane, alebo sa tam nedostane, zatiaľ čo samosprávam nepreplatili v podstate všetky náklady dodnes.“

Moderátor: „Pán Blanár, nechajme reagovať pána ministra. Určite.“

Juraj Blanár: „Mesačne takto ide na plošné testovanie, zvýšenie mobility 25 miliónov eur. A vy ste na vláde nič neurobili proti tomu, aby to tak bolo.“

Moderátor: „Ešte ste mi ani neodpovedali na to, že či je Smer za totálny lockdown v tejto situácii, keďže máme 7 189 obetí.“

Juraj Blanár: „Pán redaktor, viete, dnes už sme naozaj v krízovej situácii a my sme od začiatku hovorili, že sa majú počúvať odborníci. Ak pred Vianocami odborníci hovorili.“

Moderátor: „Znamená to, že máme mať tvrdý lockdown alebo nie?“

Juraj Blanár: „Ak hovorili odborníci už pred Vianocami 2 týždne, že má byť lockdown a neschválili ste mu to na vláde, lebo tam potom pán Krajčí plakal, tak vy ste zodpovední za to, lebo my by sme počúvali tých odborníkov a keď by bolo potrebné, by sme urobili ten lockdown, ale nie tak, ako vy.“

Moderátor: „Čo bolo, bolo. Ale čo má byť teraz?“

Juraj Blanár: „Ale urobili by sme ho viete akým spôsobom? Ak by bolo nutné a odborníci by nám to povedali tak, že by sme všetkých odškodnili. Nie, ako vy, že len čiastočne a potom ešte musia vracať tú pomoc. Ak lockdown, všetkých odškodniť.“

Moderátor: „K tomu sa ešte dostaneme, pán Blanár. Nechajme priestor pánovi ministrovi. Pán minister, len jednu otázku.“

Milan Krajniak: „Dobre, takže. Áno, nech sa páči.“

Moderátor: „Vy ste porovnávali teda Rakúsko so Slovenskom, že či je to úplne šťastné, pretože priemerný Rakúšan má vyššiu podporu v nezamestnanosti, ako Slovák, ktorý chodí mesiac do práce.“

Milan Krajniak: „Nuž, musím vám povedať, že rozdiel v platoch rakúskych a slovenských je jedna tretina. My sme zhruba na jednej tretine a výkonnosť našej ekonomiky je dve tretiny. A to sa treba opýtať pána poslanca Blanára, ako je to možné, keď sa im tak fantasticky darilo v ekonomike, že napriek tomu, že sme na dvoch tretinách produktivity práce Rakúska, tak máme iba tretinovú platy. A teraz konštatujem, pán poslanec Blanár, že ste neodpovedali ani na jedinú otázku, ktorú som vám položil. Ale oceňujem, že aj na vašom grafe ste potvrdili, že nezamestnanosť na Slovensku je 7,81%.“

Juraj Blanár: „Áno.“

Milan Krajniak: „A v Rakúsku je 11,4%. To znamená, keď sa bavíme.“

Juraj Blanár: „Aha, čiže to je dobre?“

Milan Krajniak: „Keď sa bavíme o tom, či máme robiť tie tvrdé lockdowny a vyhodit' ľudí do evidencie nezamestnaných, aby si potom museli hľadať prácu, tak vy asi preferujete tento model. Ja ho nepreferujem.“

Moderátor: „A pán minister, čo sa stane, keď tie miesta prestanete dotovať?“

Milan Krajniak: „Ja ho nepreferujem.“

Juraj Blanár: „To je neskutočné.“

Milan Krajniak: „My ich budeme dotovať dovtedy, dokiaľ to bude potrebné. Aby sme každé jedno pracovné miesto uchránili. A to podstatné.“

Moderátor: „Ste si istý, že aj po konci tej dotácie a po COVIDe tie miesta ostanú?“

Milan Krajniak: „Viete čím som si istý? Že keby sme tie pracovné miesta z nášho rezortu nepodporovali, dokopy tá suma už je dnes viac ako 1,3 miliardy eur, tak by tie pracovné miesta už neexistovali. A ja budem presadzovať ich podporovanie, takto. Teraz sme schválili trvalý kurzarbeit, ktorý má platiť od 1. 1. 22. Do konca roka 21 máme peniaze z európskeho programu SURE, aby sme to mohli podporovať do konca roka. Keď kríza skončí, potom sa budeme baviť, čo budeme robiť ďalej. Ale teraz, uprostred krízy budem bojovať za záchranu každého jedného pracovného miesta.“

Moderátor: „Ale nie sú tam živnostníci, ktorí majú malý počet zamestnancov.“

Milan Krajniak: „Živnostníci sú tam, samozrejme, tiež. A ďalšia vec, ktorú, do konca roka sú tam tiež a budú pokračovať aj po novom roku. A teraz tá podstata, čo sa týka Rakúska. Viete, čo je zaujímavé, že pán Sebastian Kurz, ktorý teda nie je môj kamarát, nikdy v živote som sa s ním nestretol, vyhlásil teraz v stredu, že lockdown nefunguje, Rakúsko preferuje masívne testovanie. To je zaujímavé. Ja som vám ukázal jasne na číslach, že v zariadeniach sociálnych služieb, tam asi mobilitu testovaním nezvyšujeme. Lebo žiaľ, tí klienti väčšinou sú v tých zariadeniach. To je zaujímavé. Všetci odborníci unisono, lebo ja som sa s nimi na rozdiel od pána Blanára asi rozprával, hovoria, že treba testovať školy. Unisono to hovoria. A viete prečo? Lebo keď dieťa chodí do školy, tak tú mobilitu už má. Všetci odborníci unisono hovoria, že treba testovať tých, čo chodia do zamestnania. To je zaujímavé, že to zvyšuje mobilitu. A ja som myslel, že keď ten človek už ide do Volkswagenu, tak keď ho pretestujú, žiadnu mobilitu to nezvýši. A viete prečo? A toto ja podporujem. A toto ja podporujem. Unisono názor všetkých odborníkov.“

Moderátor: „Pán minister, ale to, čo dnes nefunguje, je kontrola karantény. To znamená, denne je 5 000 ľudí pozitívnych, ktorí musia ísť do karantény a zhruba, dá sa povedať, že tí, ktorí boli kontrolovaní, až tretina porušila karanténu.“

Milan Krajniak: „Áno a práve preto súčasťou.“

Moderátor: „Ako to chcete teda jednoducho skontrolovať? Lebo tie opatrenia sa majú sprísniť, rovnako chcete kontrolovať karanténu. Ale dá sa vôbec odkontrolovať také množstvo ľudí? Bez eKarantény, bez aplikácie, ktorá tu nebude ešte 2 mesiace?“

Milan Krajniak: „Dá sa odkontrolovať. To je po prvé. Dá sa odkontrolovať telefonicky, fyzicky a ďalšími prostriedkami. Po ďalšie, eKaranténa tu nie je, lebo ako sa priznal pán poslanec, v lete to dali na Ústavný súd a povedali, že takto sa to nemá robiť.“

Juraj Blanár: „Ale nie, to snád' nie je pravda.“

Milan Krajniak: „Po tretie, čo chcem povedať a to, čo by som chcel povedať, čo je veľmi dôležité. My musíme pomôcť ľuďom, pretože keď sa stane, že dvaja ľudia pracujú a teraz musia zostať v karanténe, myslím rodina, dvaja manželia plus majú malé deti, tak dostávajú 55 % hrubého príjmu, ako pandemickú OČR-ku alebo pandemickú PN-ku.“

Moderátor: „Chcete ich finančne motivovať?“

Milan Krajniak: „Nie motivovať, chceme ich finančne odškodniť za to, že musia byť v karanténe.“

Moderátor: „V akej sume?“

Milan Krajniak: „Aby niektorí, o tom teraz hovoríme, ale ja dúfam, že to bude na úrovni prakticky vykrytia čistej mzdy. Tak, aby sa nestalo, že keď zostanú doma, tak im klesne príjem a budú mať problém, čo ja viem, so splátkami hypotéky.“

Moderátor: „Číže aké číslo by to mohlo byť, podľa vás?“

Milan Krajniak: „To sa počíta, ako percento.“

Moderátor: „Podľa čistej mzdy zamestnanca?“

Milan Krajniak: „Áno, podľa čistej mzdy zamestnanca. Pretože ono je to zhruba tak, že približne teraz, 80 % hrubej mzdy by malo vykryť u 95 % ľudí ten čistý príjem, ktorý majú počas zamestnania. A tým vlastne chceme tým ľuďom pomôcť. O tomto sa teraz diskutuje, v akej presnej podobe to bude asi.“

Moderátor: „Odkedy by to malo platiť?“

Milan Krajniak: „No, ak by sme sa na tom dohodli, ja verím, že od zajtra. S tým, že na marcovej schôdzi by sme to schválili, s tým, že ale platilo by to od 1. marca.“

Moderátor: „K tým opatreniam prejdeme hneď, o ktorých vláda rokuje.“

Juraj Blanár: „Prosím vás, ale dajte mi priestor, aby som odpovedal.“

Moderátor: „Pán Blanár, dám vám priestor, samozrejme, len teda pán minister to povedal, že tá eKaranténa, tá aplikácia nefunguje kvôli vám, kvôli legislatíve.“

Juraj Blanár: „Áno, veď toto je presne súčasná koalícia. Keď niečo nefunguje, tak je za to zodpovedná opozícia. A keď niečo nefunguje, tak Matovič povie, že je za to Sulík zodpovedný, Krajniak a neviem ešte kto.“

Moderátor: „Ak je núdzový stav, malo by to platiť absolútne?“

Juraj Blanár: „Nehnevajte sa, toto už mohli dávno vyriešiť bez akýchkoľvek problémov. Veď oni to vyriešili.“

Moderátor: „Mali ich kúpiť od niektorého štátu napríklad? Môžeme si dovoliť 2 mesiace čakať?“

Juraj Blanár: „No, to si nemôžeme dovoliť, už to malo dávno byť urobené. Len si spomeňte, ako dopadla takvaná eKaranténa pre pendlerov minulý rok v lete. Všetko bolo absolútne fiasko. Ľudia tam stáli 2 dni a nevedeli, že či to bude fungovať, alebo to nebude fungovať. To je toľko zlyhaní, vrátane tej vakcinácie, o ktorej som hovoril. Ale vráťme sa ešte k iným veciam, ktoré tu odzneli. Viete, hovoriť o tom, že vy ste v podstate všetko vyriešili a pritom opomenúť to najdôležitejšie, čo tu Slovensko trápí je, že ste nezvládli túto pandémiu, tak je pre mňa

nepochopiteľné. Ja viem, že ste možno sa snažili pomôcť a tak ďalej, ale hovoril ste o miliarde mesačne. Koľko ste dali vy? Pokiaľ som videl na webe, to bolo 880 alebo 830 miliónov, čo ste poskytli na záchranu miest, ale mohli ste dať viacej a pomôcť ľuďom. Kde je gastrosektor, ktorý skončil tak, že Sulík povedal, že však to má na starosti premiér Matovič. Kde je cestovný ruch? Kde máme zamestnancov v kultúre, ktorí takisto strádujú? Tu je množstvo vecí, ktoré ste vôbec nepokryli, pán Krajniak. Ale čo je najdôležitejšie, ešte raz sa vrátim.“

Moderátor: „Môžu podnikatelia žalovať štát o odškodnenie, pán Blanár? V Českej republike Ústavný súd vydal rozhodnutie.“

Juraj Blanár: „Viete čo urobili do zákona?“

Moderátor: „Že niektoré prevádzky boli zatvorené nezákonne.“

Juraj Blanár: „Práve naopak. Oni do zákona ústavného vložili ustanovenie, že za určitých okolností nebude môcť žiadať odškodné občan, keď bude obmedzený, práve preto vyhlásili aj núdzový stav. Práve pre tieto veci, aby mohli obmedzovať nielen ľudské práva, ale aj to, aby si nemohli žiadať odškodné a aby mohli pokračovať v plošnom testovaní. Ešte raz. Pán minister, zastavte konečne to plošné testovanie. Dajte kontrolu na hraniciach, aby tu nemali, že nám tu nebudú chodiť tí, ktorí sú pozitívni. Snažte sa trasovať, snažte sa urobiť prevenciu, podporte primárne ambulancie. Dajte dostatok liekov, ktoré majú byť, rozdajte ľuďom vitamíny a mnoho iných vecí. Toto je to dôležité.“

Moderátor: „Toto tvrdila aj prezidentka. Ste teda, pán Blanár, za štátnu karanténu, už mala platiť?“

Juraj Blanár: „Prirodzene, že áno, pán redaktor. Pretože to je vec, ktorá je predvídateľná a mali ju už dávno dopláňovať, ale pán Sulík sa vyjadril, že v podstate sa už nemôže na to zúfalstvo pozeráť a že jednoducho to zobral do vlastných rúk. No povedzte mi, ak toto nie je chaos vo vládnutí, tak čo to potom je?“

Moderátor: „Pán minister, ľudia cestujú do Afriky na dovolenky, na Zanzibar, do Etiópie, kdekoľvek. Nemala platiť už štátna karanténa v takomto stave?“

Milan Krajniak: „Áno, mala.“

Moderátor: „Pred 2 týždňami sa v tomto štúdiu váš predseda Boris Kollár vyjadril, že už mala platiť dávno. Prečo neplatí? Prečo s tým váhate?“

Milan Krajniak: „No, my s tým neváhame. Úplne s vami súhlasím a teraz zase, aby som ukázal, že chcem byť aj férový. Pán poslanec, s 97% toho, čo ste povedali, súhlasím. To znamená, všetky tieto posledné veci sú súčasťou tých opatrení, ktoré celý tento týždeň pán premiér a za účasti aj ďalších ministrov, ja som bola na časti toho rokovania, preberal s tými vedcami a odborníkmi.“

Moderátor: „Len či nie je neskoro.“

Milan Krajniak: „Bez ohľadu na, no samozrejme, že by som bol radšej, keby to platilo už minimálne 2 týždne. Ale aby ľudia vedeli, že aký je môj názor na to. Ja si myslím, že na hraniciach má byť taký režim, aký bol na jar minulého roku, pretože to zafungovalo. Čiže ten, kto by porušil podmienky karantény, tak by mal ísť do štátnej karantény. Pokiaľ toto nebudeme mať zriadené, kto to bude dodržiavať?“

Moderátor: „Ale pán minister, to je to, čo si myslíte. Ale čo z toho dokážete presadiť ako Sme rodina?“

Milan Krajniak: „No, ale veď tento týždeň vám vravím, že to vám môže potvrdiť každý, kto tam bol, že moja hlavná pripomienka k tomu, čo vlastne sa zhodli vedci a to je jedno, že či sú teraz to poviem opoziční, koalíční, neviem akí, či majú také, onaké názory, bolo, že tam musí byť zavedenie štátnej karantény. Čiže v tomto na 100 % súhlasím, pretože pokiaľ tento nástroj nebude.“

Moderátor: „Ale hovorí sa tam aj o tom, že až keď bude aplikácia eKaranténa, čo je až za 2 mesiace. To znamená, že 2 mesiace ešte bude takýto režim na hraniciach?“

Milan Krajniak: „Nie, ja presadzujem, aby sme to urobili hneď.“

Moderátor: „Tak od zajtra?“

Milan Krajniak: „Takto, že pán poslanec pokrčil plecami.“

Juraj Blanár: „Áno pokrčil, lebo v reláciách chcete všetko presadzovať, ale na vláde povieme, že je cirkus a blázin.“

Milan Krajniak: „Počkajte, pán poslanec.“

Juraj Blanár: „Ako si to ľudia môžu vysvetliť?“

Milan Krajniak: „Pán poslanec, máme 17 poslancov, vo vláde sme 3 ministri zo 16.“

Juraj Blanár: „Tu ide o životy ľudí.“

Milan Krajniak: „Áno, to máte pravdu, že ide o životy ľudí. A práve preto snažíme sa predkladať také návrhy a hlasovať za také, ktoré im pomôžu. A súčasne ide o živobytie ľudí, aby tí, ktorí musia chodiť do práce alebo musia zostať v karanténe mali z čoho žiť. To ja musím ako rezortný minister práce.“

Juraj Blanár: „Bezpochyby.“

Milan Krajniak: „Sociálnych vecí zohľadňovať. A nemôžem urobiť opatrenie, ktoré jednoducho spôsobí, že časť ľudí nám bude zomierať od hladu. To nemôžem urobiť.“

Moderátor: „Môžete aspoň, pán minister, povedať 5 takých najdôležitejších opatrení, na ktorých sa teda to konzílium alebo celkovo tí odborníci s vládou dohodli a čo prejde aj na vláde?“

Milan Krajniak: „Nechcem byť neférový, ale videli ste, unikli nejaké materiály, ktoré ste videli vonku. My, za Sme rodina súhlasíme s 90 % z nich. To sú tie veci.“

Moderátor: „Premiér v inej diskusii ale potvrdil ten dokument, ktorý unikol, teda, že by to malo platiť teda.“

Milan Krajniak: „Áno, áno. Ale ešte včera celý deň prebiehali diskusie s vedcami, pripomienkovanie a tak ďalej, čiže nechcem teraz povedať presnú verziu. Ale tak, ako ste ten materiál videli a tak, ako si ho hocikto mohol prečítať, my s ním na 90 % súhlasíme. A naše pripomienky boli formulačné, nie zásadné. Čiže myslím si, že to môže pomôcť.“

Moderátor: „Jedna informácia je tam, že ak teda, neviem, či teda od zajtra by to malo platiť, či bude dnes nejaké vyhlásenie, rokovanie vlády ešte, či príde nejaký výstup. To môžete potvrdiť?“

Milan Krajniak: „Mal som takú informáciu predtým, ako som išiel k vám do relácie, že popoludní by malo byť online zasadnutie vlády, ale neviem vám to teraz potvrdiť, lebo mám vypnutý mobil, takže neviem to overiť.“

Moderátor: „A je zhoda na tých opatreniach vo vláde, aspoň podľa tých informácií, čo máte?“

Milan Krajniak: „Tie informácie, ktoré mám, na 90 % je tam zhoda.“

Moderátor: „Keďže teda je tam aj taká informácia, že ak by od zajtra začali niektoré z tých opatrení platiť, ak sa tá krivka a počet úmrtí teda nezníži alebo nezastaví do 21. marca, že je v hre aj teda totálne vypnutie krajiny. To môžete potvrdiť a stane sa, teda je to predpoklad, že by sa to teda mohlo stať?“

Milan Krajniak: „Nie, to nemôžem potvrdiť. Viem, že sú také návrhy, z mojich postojov je úplne zrejmé, že ja takéto riešenie odmietam.“

Moderátor: „Lebo samozrejme, premiér tiež tento týždeň hovoril, že nie je za to, aby sa fabriky úplne zastavili. Rovnako kriticky sa vyjadrujú aj ekonómovia, ale aj Asociácia zamestnávateľov, teda boli by ste radšej, aby sa dennodenne po fabrikách testovalo, ako sa zavreli?“

Milan Krajniak: „Nie, to považujem za uletené. Ale áno.“

Moderátor: „To navrhuje Asociácia zamestnávateľov.“

Milan Krajniak: „Principiálne rozumiem to, čo povedala Asociácia zamestnávateľských zväzov pre mňa, ktorý mám chrániť príjem a pracovné miesta tých ľudí, by bolo prijateľnejšie, keby sa aj každý deň testovalo, ako keby sa zavreli fabriky a ľudia by dostali 70 % svojho príjmu. To je pre mňa neprijateľné. Druhá vec, ktorú chcem povedať, že ja dúfam, že veľmi

skoro prídu na Slovensko úplne iný typ testov, to znamená, to sú také, ktoré vám nemusia robiť niekto iný, pretože na to potrebujete nejakú špeciálnu neviem, ako by som to, zaučenie alebo ako, kvalifikáciu. Ale takzvané tie nosové, kde vlastne sa to dá iba na konček nosa, to si vie každý urobiť sám a okamžite má vyhodnotenie. Toto si myslím, že je prijateľnejšia verzia.“

Moderátor: „*Toto sa malo práve v školách využívať, tieto testy.*“

Milan Krajniak: „*Tam sa využívajú a budú využívať aj tie takzvané kloktacie testy, to sú PCR testy, ale áno, súhlasím s Asociáciou zamestnávateľských zväzov s tým, že radšej nech by sme sa aj každý deň museli testovať, ako by.*“

Moderátor: „*Ako zavrieť fabriky.*“

Milan Krajniak: „*Ako by 2 milióny ľudí muselo prestať chodiť do práce a dostávali 55 % z hrubého príjmu.*“

Moderátor: „*Pán Blanár, súhlasíte s tými teda opatreniami? Nevie, či ste ich čítali, či sa vám dostali do ruky, ktoré vláda teda navrhuje a pripravuje.*“

Juraj Blanár: „*Ak by som mal ja dneska súhlasiť s niečím, čo ani nevedia oni odsúhlasiť, tak by to bolo z mojej strany nezodpovedné.*“

Moderátor: „*Ale čítali ste ten materiál?*“

Juraj Blanár: „*Ja som to už ale vymenoval. Dokonca, pán redaktor, my sme predkladali alternatívne uznesenie do parlamentu pri predlžovaní núdzového stavu, kde sme presne toto navrhovali. Pán Sulík len zopakoval, čo sme navrhovali. Trasovanie, zlepšenie dát, pretože pán docent Kollár a určite nikto nebude spochybňovať, že je to odborník v tejto oblasti povedal, že vniesol.*“

Moderátor: „*Ale majú sa opäť zavrieť školy? Má byť zákaz vychádzania večer od 20. do 5. do rána?*“

Juraj Blanár: „*Do toho obrovský chaos. Veď dnes tu 1 až 2 % pozitívnych ľudí paralyzuje ten zvyšok, pretože sa na základe týchto dát netrasuje. Pretože sa vniesol do toho chaos. Keby sa pokračovalo v trasovaní, tak sa vychytajú tí, ktorí majú ísť do karantény. A mohli by sme, čiže.*“

Moderátor: „*Je to podľa vás možné v našich možnostiach vôbec trasovať tých 5 000 ľudí, ktorí sú denne pozitívni?*“

Juraj Blanár: „*No, ja by som určite, pán redaktor, určite by som sústredoval armádu a ostatných do tých centier, kde padajú ľudia na Úrade pre verejné zdravotníctvo v úvodzovkách na ústa, lebo to nestíhajú a tam by som to podporil. Lebo to má zmysel, to hovoria aj odborníci.*“

Moderátor: „*Len ste proti testovaniu, teda, ak by bolo v hre.*“

Juraj Blanár: „*Proti plošnému testovaniu sme jednoznačne, lebo zvýšilo mobilitu.*“

Moderátor: „*Ale čo navrhuje Asociácia zamestnávateľov, že namiesto toho, aby sa zavreli fabriky, sa testovalo každý deň?*“

Juraj Blanár: „*Pán redaktor, asociácia má nejaké skúsenosti a my sme hovorili od začiatku, že plošné testovanie je nezmysel a malo sa robiť iba v ohniskách. To znamená, ak tie ohniská sú práve tam, kde môžu ohrozovať zamestnancov, tak tam by mali byť adresované. Aj s tým rizikom, ktoré je, pretože ich zachytáva aj, lebo tam ich dokážu aj trasovať.*“

Moderátor: „*Ale tretina Slovenska je čierna. Skoro celé Slovensko je čierne, že či teda nie sme ohnisko ako celá krajina.*“

Juraj Blanár: „*Áno, lebo sme sa bohužiaľ do tej situácie týmito opatreniami, ktoré pán Sulík napísal, že boli zlé alebo presnejšie povedal, že boli nepoužiteľné a ľudia ich nedodržiavali. To znamená, dnes je potrebné dať hlavy dohromady a nie hádať sa.*“

Moderátor: „*Ale nepovedali ste mi teda alebo neodpovedali ste mi, že či ste za zákaz vychádzania večer od 20. do 5. ráno, pomôže to zastaviť šírenie vírusu? Dajme tomu za úplne teda zavretie krajiny, vypnutie všetkých fabrik, škôl?*“

Juraj Blanár: „*Pán redaktor, ja som od začiatku hovoril, aj naša strana, že my sme boli za to, aby sa dôsledne počúvali odborníci. Ak odborníci dospeli k tomu, že je potrebné.*“

Moderátor: „*Ale to je minulosť, pozerajme sa teraz, pán Blanár.*“

Juraj Blanár: „Počkajte, však dneska odborníci zasadaajú. A dneska odborníci aj niečo povedia alebo to utajuje pán Matovič a niečo povedia. Ak tí odborníci povedia, že toto je nevyhnutné urobiť, tak potom to je potrebné urobiť, ale takým spôsobom, ako to robí súčasná vláda, že neodškodní všetkých. Všetkých by mala odškodniť, keď tu dôjde k nejakému lockdownu. A to im treba dopredu povedať. Aby nemali strach, že jednoducho prídu o zamestnanie, nebudú môcť splácať pôžičky a mnoho iných vecí a to, bohužiaľ, tu nefunguje. Číže, pán redaktor, ak odborníci povedia, že je potrebné robiť tieto opatrenia, tak ich treba urobiť. Ale to mali už dať do uznesenia na predĺženie núdzového stavu. Tam nedali absolútne nič.“

Moderátor: „Pán minister, pán minister Sulík povedal už dvakrát, že mu vláda nepodporila to odškodňovanie. Navrhuje to tretíkrát, odškodnenie, teda podnikateľov alebo máme potom otvoriť obchody. V akom je to stave? Odškodníme teda podnikateľov? Akým spôsobom, v akej miere?“

Milan Krajniak: „Neviem o tom, že by mu to vláda dvakrát nepodporila. Viem o tom, že dvakrát predložil návrh, ktorý bol podľa môjho názoru zlý, že nebol dopracovaný.“

Moderátor: „V čom bol?“

Milan Krajniak: „Nemyslím vecne, ale legislatívne, čiže je zhoda, že takýto alebo nejaký iný podobný návrh zákona má byť prijatý. Čo mňa fascinuje, že pán poslanec Blanár tu rozpráva, že podľa neho hovorí pán Krajčí, čo podľa neho hovorí pani prezidentka, čo podľa neho hovorí pán Sulík, čo podľa neho hovorí pán Šeliga.“

Juraj Blanár: „Nie podľa mňa, to v skutočnosti hovoria.“

Milan Krajniak: „Čo podľa neho hovoria odborníci.“

Juraj Blanár: „To je ich priama reč.“

Milan Krajniak: „Ale ani raz nepovedal, čo si myslí on sám. Niekoľkokrát sme sa ho, ja aj vy, pýtali.“

Juraj Blanár: „To nie je pravda, ja som to povedal viackrát, len vy nepočujete.“

Milan Krajniak: „Dobre, takže ste za sprísnenie?“

Juraj Blanár: „Hovoril som o trasovaní, hovoril som o tom, že máte chaos v dátach.“

Milan Krajniak: „Pán Blanár, veď vydržte chvíľku. Veď ja vás nechám reagovať.“

Juraj Blanár: „No veď hej, ale potom neklamte prosím vás, lebo ja sa potom po päťminútovom vašom príspevku nedokážem...“

Milan Krajniak: „Vydržte, čiže. Nevyjadрили ste sa, či máme zavrieť školy. Takže, informujem vás, že odborníci nám navrhli a vedci, zavrieť školy. Ste za zavretie škôl? Hovoríte, že treba počúvať odborníkov. Navrhli nám, že máme zavrieť školy. A ja si myslím, že je správne, že sme s nimi hodiny a dni debatovali a presvedčili ich, že aspoň časť škôl má zostať otvorených. Odborníci nám.“

Moderátor: „Čiže zavrú sa opäť školy? To môžete potvrdiť?“

Milan Krajniak: „Nie, nie. Myslím si, že nie. Našli sme riešenie ako aspoň časť škôl nechať otvorených. Po ďalšie, pán Blanár povedal, že treba počúvať odborníkov. Tak vás informujem, že odborníci od nás chceli, aby sme od zajtra zavreli všetky prevádzky. Aby bol tvrdý 3-týždňový lockdown so všetkými dôsledkami, ktoré z toho súvisia na pracovné miesta.“

Moderátor: „A nebolo by to správne?“

Milan Krajniak: „A ja si myslím, že je správne, že sme po debate s nimi navrhli iné opatrenie tak, aby ľudia mohli zostať na 100 % svojho príjmu. Odborníci navrhli, že má pokračovať testovanie, plošné, pán poslanec, v školách a v zamestnaniach, ktoré ja podporujem a rovnako.“

Moderátor: „Môžete potvrdiť, že to boli aj odborníci, ktorí patria k prezidentke Zuzane Čaputovej, ak to v podstate rozdelila?“

Milan Krajniak: „Priznám sa, že to ja som nevedel rozlíšiť, že ktorí z tých odborníkov, ktorých tam bolo asi 20.“

Moderátor: „Alebo, ktorých si prizývala, aby som bol presný.“

Milan Krajniak: „Ja neviem, že ktorých si prizýva prezidentka, ktorých nie. Ale mal som pocit, že tento názor bol prijatý unisono. To znamená, že máme testovať ľudí v nemocniciach, s tým je súhlas. Máme testovať ľudí v zariadeniach sociálnych služieb, všeobecný súhlas. Máme testovať tých, ktorí chodia do školy, všeobecný súhlas. Máme testovať tých, ktorí chodia do zamestnania, všeobecný súhlas. A toto ja podporujem. Ved' ja počúvam odborníkov. Akurát pán poslanec sa nevie vyjadriť, s čím on vlastne súhlasí alebo nesúhlasí. Lebo on vie iba kritizovať.“

Moderátor: „Ale premiér zase tento týždeň v pondelok odborníkov teda istým spôsobom obvinil.“

Milan Krajniak: „Z čoho?“

Moderátor: „No z toho, že im to v podstate nevyšlo, že keď on riadil pandémiu, tak sme boli premianti a keď to nechal na odborníkov, tak sme dosiahli najhorší.“

Milan Krajniak: „Nie, nie. Nepoznám. Toto vyjadrenie neviem, ako znelo.“

Moderátor: „Aspoň tak sa parafrázovalo alebo tak ho novinári pochopili.“

Milan Krajniak: „Ale možno viem, že na čo narážate teraz. Tam išlo o to, že ten COVID automat, ktorý platí, ten sme nepripravovali my. Pripravovalo ho konzílium odborníkov, tých najšpičkovejších infektológov.“

Moderátor: „Ale schválili ste ho ako vláda.“

Milan Krajniak: „Presne tak. No to znamená, že tým ja len chcem povedať, že ja rešpektujem názory odborníkov a dokonca je to tak, že keď s niečím nesúhlasím, väčšinou je to tak, že oni niečo navrhnu.“

Moderátor: „Takže sú zodpovední oni za terajší stav? Alebo nie?“

Milan Krajniak: „Ale zodpovednosť nesie vláda. Tu sa nemôže zbaviť zodpovednosti vláda, aj ja nesiem zodpovednosť, iba sa snažím vám a ľuďom povedať, ako sa rozhodujem pri tom rozhodovaní.“

Moderátor: „A keď nesiete zodpovednosť, akú teda sebareflexiu by ste mali pri tom čísle cez 7 000 obetí prijať? Aspoň nejaké zmeny? Nesúhlasíte s tým, aby sa teda aspoň nejaké zmeny prijali v rámci obsadenosti vlády? Ja som sa vás pýtal už viackrát, na poste ministra zdravotníctva.“

Milan Krajniak: „Áno, a na to vám poviem to, čo hovorím stále. Že vláda nie je spolok kamošov z nášho pohľadu.“

Moderátor: „Lebo hovoríte o zodpovednosti, tak sa pýtam.“

Milan Krajniak: „Hovorím, hovorím. Nesieme spoluzodpovednosť aj za rezorty, ktoré nemáme. Potvrdzujem to. Nezabavujeme sa toho. Ale faktom je, že do vlády sme išli kvôli tomu, aby sme pomohli ľuďom a naplnili tie kľúčové sľuby, ktoré sme ľuďom dali. Pokiaľ ich vláda bude plniť, budeme súčasťou tejto vládnej koalície. A k pravidlám vládnej koalície patrí aj to, že za svojich ministrov, myslím, čo sa týka výmeny, o tom rozhodujú jednotliví koalíční partneri. Taká je realita a myslím si, že to férovo hovorím, bez ohľadu na to, či sa to niekomu zdá populárne, alebo nezdá, ale takto to je.“

Moderátor: „Tak aby sme to teda uzavreli, čo sa týka tých opatrení. Čo môžeme od zajtra očakávať? A či to bude teda od zajtra?“

Moderátor: „Ja si myslím, že od zajtra môžeme očakávať to, že sa budeme snažiť zaviesť nejaký limit vo večernej hodine, pretože na tej debate s odborníkmi padlo, že jedno z najväčších ohrození je, že najmä vo večerných hodinách v spojitosti s konzumáciou alkoholu a s rôznych párty, teraz to nazvime po bytoch a tak, je jedno z najväčších epidemiologických rizík. Čiže toto asi môžeme očakávať. Rovnako asi môžeme očakávať, že tí ľudia, ktorí chodia do školy, do práce, budú potrebovať nie všeobecné potvrdenie, ako príklad, že mám potvrdenie od zamestnávateľa, že môžem chodiť do práce a tým pádom nech som kdekoľvek, kedykoľvek, je to OK, ale malo by tam byť uvedené, že kde je výkon práce a v akom čase, aby sa to dalo skontrolovať.“

Moderátor: „Bude viac policajtov aj viac vojakov v uliciach?“

Milan Krajniak: „Áno, áno, to si myslím, že sa dá očakávať. A dá sa očakávať, že nebude povolené, teraz by som povedal to, čo bolo teraz, že s negatívnym testom človek môže ísť do prírody kdekoľvek na Slovensku. Myslím, že aj tam budú nejaké. No a teraz to, čo povedal pán poslanec, kde som povedal, že s ním súhlasím. Sprisnenie kontrol na hraniciach. Liečba tých, ktorí dostali COVID, ale ešte nemusia byť hospitalizovaní. Povolenie všetkých liekov, ktoré sú experimentálne, aj vakcín, ktoré môžu pomôcť, za to ja určite budem. A posledná vec, samozrejme, trasovanie. Len aby ste teda vedeli, 600 vojakov je vyčlenených neustále na pomoc ÚDZ, aby pomáhali s trasovaním. Ja si myslím, že keď treba, tak treba zaplatiť aj súkromné call centrum, akože normálne za komerčných podmienok, aby to trasovanie prebiehalo lepšie. To sú veci, s ktorými súhlasím.“

Moderátor: „Pán Blanár, ešte teda k záveru pandémie, ohľadom očkovacej stratégie. Včera v Slovenskom rozhlase šéfkla SaS, pani Anna Zemanová istým spôsobom sa možno nešťastne vyjadrila tým, že očkujú sa preto mladí ľudia alebo respektíve predavači, dajme tomu taxikári, šoféri MHD, pretože ľudia v staršom veku už nie sú nejakým spôsobom ekonomicky prospešní pre alebo aktívni pre krajinu. Ako ste vnímali toto vyjadrenie?“

Juraj Blanár: „Ja len dúfam, že toto jej ušlo z úst a nevedela, čo povedala. To je celé, čo môžem k tom povedať. Pán minister, viete, toto všetko, čo hovoríte, že chcete urobiť, už navrhovali odborníci dávno. Keď hovoríte o školách, tak zatvárali ste školy, keď bol vyhlásený stav 1. októbra. Mali sme tuším 48 úmrtí a 500 ľudí hospitalizovaných. Dnes máme 3 800 hospitalizovaných, vyše 7 000 mŕtvych a oni sa tu idú baviť, že kto im má poradiť so školami. Tie školy mohli byť otvorené až do tejto chvíle, keby neboli rozbehli to nešťastné plošné testovanie, ktorým v podstate zvýšili mobilitu. My sme od začiatku hovorili, že tie testovania majú ísť iba do ohnísk a hovoria to aj odborníci. Možno ohniská práve škôl. Možno práve ohniská, ktoré boli v tých rómskych osadách a tak ďalej. To malo svoj zmysel. Ale vtedy boli otvorené hranice.“

Moderátor: „A čo očakávate od zajtra, pán Blanár?“

Juraj Blanár: „Ja očakávam alebo presnejšie od tejto vlády už pomaly nevieme, čo máme očakávať, pretože oni neboli schopní ani jedno opatrenie dať do uznesenia, ktoré dali do parlamentu na predĺženie núdzového stavu. Ja len dúfam, že ešte aké také zdravé sedliacke rozumy ešte kdesi dokážu nejakým spôsobom nazbierať a vypočujú si tých odborníkov, ale nebudú sa spochybňovať tak, ako to robia dennodenne na dennej báze, ako som povedal o pánovi Sulíkovi, ktorý povedal, že sú chybné opatrenia a potom sa nečudujeme, že ľudia ich nedodržiavajú. Čo si o tom majú myslieť?“

Moderátor: „A nemali by sa, pán Blanár, všetci spojiť aj naprieč politickým spektrom?“

Juraj Blanár: „My sme pripravení hocikedy.“

Moderátor: „Aj opozícia by mala povzbudiť vládu a pomôcť jej?“

Juraj Blanár: „Pán redaktor, my podávame ruku stále, pri všetkých zákonoch. Pán poslanec, pán minister to môže potvrdiť, že pri tých zákonoch, ktoré sa týkajú aj zamestnanosti, okrem Zákonníka práce, ktorý bol absolútne zneužitý.“

Moderátor: „Ale často kritizujete, to musíte uznať.“

Juraj Blanár: „Kritizujeme, na to sme tu predsa. Ale v drvivej väčšine pán minister musí potvrdiť, že podporujeme novelizácie zákonov, ktoré prechádzajú aj v skrátenom legislatívnom konaní. Dokonca sa snažíme im ponúknuť aj vlastné odborné kapacity v súvislosti napríklad s plánom obnovy, ktorý dodnes nemajú spracovaný a má slúžiť práve na odškodnenie dopadov COVIDom.“

Moderátor: „Ale opozícia často spochybňovala opatrenia, nosenie rúšok možno aj vakcináciu.“

Juraj Blanár: „No počkajte, ja zastupujem opozíciu.“

Moderátor: „Nehovorím, že konkrétne vy, ale boli tam určite.“

Juraj Blanár: „Prosím vás, ja tu sedím, tak nehovorte to, prosím vás, lebo ja tu sedím. Ja som za to, aby boli dodržiavané všetky ROR opatrenia.“

Milan Krajniak: „Vy nie ste zodpovedný za opozíciu, keď ja som zodpovedný za vládu? To bol žart, prepáčte, pokračujte.“

Juraj Blanár: „Nehnevajte sa, ja som nepodpísal koaličnú zmluvu, ako vy.“

Milan Krajniak: „Pokračujte.“

Juraj Blanár: „Čiže pán minister, ja som za to, aby sa dodržiavali ROR opatrenia, ale bez výnimiek, ako má pán Holý a ďalší. Ja som za to, aby vakcinácia prebehla čím skôr a povedal som úplne jasne, že ak príde na mňa rad, sa dám zaočkovať, lebo to je jediná cesta, ako môžeme z tejto pandémie uniknúť.“

Moderátor: „Ďakujem, páni, máme ešte 10 minút. Rád by som tento priestor využil na to, aby sme sa venovali aj roku od volieb, pretože v úvode som povedal, že je to dnes teda 29. februára boli voľby, došlo k zmene. Ako zhodnotíte ten prvý rok vlády Igora Matoviča? Konkrétne vás, hnutia Sme rodina, ktorý ste súčasťou štvorkoalície?“

Milan Krajniak: „Je to nesmierne, nesmierne náročný rok nielen pre nás, ale pre všetkých ľudí, ktorí na Slovensku žijú, pretože toto je asi najhoršia situácia ekonomicky aj povedal by som z hľadiska ochrany zdravia od 2. svetovej vojny. Možno by sa k tomu pred 100 rokmi tá španielska chrípka dala prirovnať. Práve kvôli tomu, že si uvedomujeme, že to má nesmierne sociálne dopady, tak to, čo sa my sústreďujeme a mám pocit, že v našich rezortoch alebo v rezorte práce, sociálnych vecí a rodiny, za ktorý zodpovedám, sa to deje, že sme známi tým, že naše ministerstvo je najväčším platiteľom pomoci pre ľudí v týchto ťažkých časoch pandémie. Veľmi ma teší to, čo som spomenul a za čo ma paradoxne pán poslanec kritizoval, že napriek tomu, že sme mali pandémiu, sme vyčlenili 450 miliónov eur na odškodnenie.“

Juraj Blanár: „Za to som vás nekritizoval. Nevkladajte mi do úst niečo.“

Milan Krajniak: „Žien, ktoré odchádzali do dôchodku ročníkov 57 až 65. Schválili sme v parlamente zrušenie doplatkov za lieky.“

Moderátor: „Zrušené doplatky.“

Milan Krajniak: „Pre deti do 6 rokov, pre seniorov a pre ĽZP. Do začiatku leta, čiže do konca prvého polroku chcem pomôcť tým ľuďom, ktorí sú zadlžení, to je exekučná amnestia a na jeseň chceme mať už prvé nájomné byty začiatok výstavby a možno budeme kupovať aj existujúce, aby sme mohli pomôcť mladým ľuďom založiť si rodiny. A toto všetko robíme uprostred pandémie.“

Moderátor: „A to B, pán minister, ak môžem povedať, ak dovoľíte, keď poviem aj teda B, otvárali ste teda aj zákony, ktoré a sociálne zákony, ktoré prijala bývalá vláda. Zrušili ste dôchodkový strop, zrušili ste automat minimálnej mzdy, nevyplatili ste teda v plnej miere, tak, ako ho schválila bývalá vláda 13. dôchodok, zdanili ste 13. a 14. plat, zmenili ste príplatky za prácu vo sviatok, cez víkend a v noci naviazané na pevnú sumu, nie na percento z minimálnej hodinovej mzdy.“

Milan Krajniak: „Zvýšili sme ich, zvýšili.“

Juraj Blanár: „Nie, nie.“

Milan Krajniak: „Zvýšili, áno.“

Juraj Blanár: „Zamrazili ste príplatky.“

Moderátor: „Ja som povedal, že spravili ste zmeny, nepovedal som, že znížili alebo zvýšili. Len, že ste zmenili.“

Milan Krajniak: „Áno, len aby to bolo jasné, hej.“

Moderátor: „Teda ako by ste reagovali na toto, teda versus to, čo sa vám teda podarilo a versus to, čo ste zmenili?“

Milan Krajniak: „No, ja osobne som na to hrdý, že uprostred pandémie sme vyplatili na 13. dôchodky najväčšiu sumu v histórii Slovenska. V praxi to znamenalo tak, že ten, kto mal

priemerný dôchodok, dostal v roku 2019 na konci roka 80 eur, teraz dostal 205. Som hrdý na to, že sme opravili ten.“

Moderátor: „*Ale mohol dostať 400.*“

Milan Krajniak: „*Aj 800. Aj 1 500 mohol dostať, keby na to boli peniaze.*“

Moderátor: „*Ale podľa zákona mal dostať tie peniaze.*“

Milan Krajniak: „*Počkajte. Podľa zákona, ktorý vieme nastaviť ako chceme, ja som aj za 2 000 eur, ak na to máme. Druhá vec, opravili sme.*“

Moderátor: „*A za ktorý ste hlasovali.*“

Milan Krajniak: „*Opravili sme ten zákon tak, aby sirotky, ktorých máme na Slovensku 18 000, dostali ako 13. dôchodok o 170 eur viac. Opravili sme ten zákon tak, aby tí najodkázanejší, to znamená invalidi, zhruba 150 000 invalidov dostalo o 90 eur viac. Ja si myslím, že to boli zmeny, ktoré v čase pandémie bolo treba urobiť, aby sme ochránili tých najchudobnejších. A dnes, keď už niektorí hovoria, že sme znížili minimálnu mzdu, to celú jeseň som počúval v parlamente, tak dnes už chvála Bohu majú ľudia januárové výplaty už dostali vo februári, čiže vedia, že z hľadiska hrubej mzdy sa zvýšila minimálna mzda o 43 eur a takisto sa zvýšili o rovnaké percento aj príplatky tie, ktoré ste spomínali. Ako to bude v budúcom roku, ja som rád, že sociálny dialóg sa podarilo obnoviť, tento týždeň v pondelok rokovala tripartita, konsenzuálne sme všetci sociálni partneri schválili podporu na udržanie pracovných miest. A verím, že v takejto diskusii budeme v lete vedieť prijať aj ďalšie navýšenie minimálnej mzdy, prípadné ďalšie navýšenie príplatkov a ďalších sociálnych zákonov. Ja som na to pripravený.*“

Moderátor: „*Čo si o tom myslí pán Blanár, takto rok po voľbách?*“

Juraj Blanár: „*Pán redaktor, všetci ľudia na Slovensku vedia, čo sľubovala táto koalícia a v tomto prípade Sme rodina. Sľubovali ľuďom, že keď pôjdu do vlády, ani jedno sociálne opatrenie nezrušia. Hovoril to aj Matovič so svojim OĽaNOm a ďalší. Ale aká bola realita? Pán redaktor, to nie je to, čo hovorí pán Krajniak pravda. Lebo napríklad minimálna mzda mala byť na úrovni 460 eur. On hovorí síce, že bolo zvýšené, ale podľa zákona, za ktorý on hlasoval. Tak malo byť.*“

Milan Krajniak: „*Asi ste sa pomýlili.*“

Moderátor: „*Asi ... ste chceli povedať.*“

Juraj Blanár: „*Pardon, prepáčte, to som sa pomýlil v súvislosti s 13. dôchodkom, k tomu sa dostaneme. Čiže bolo schválené, že minimálna mzda bude 60 % priemernej mzdy. Vy ste ho o 30 eur znížili. Nie, nehovorte o tom, že ste ho zvýšili. To bol platný zákon. Vy ste hovorili o tom, že 13. dôchodok bude tak, ako sme ho schválili. Vy ste zaň hlasovali. Znížili ste ho tak, že dneska nedostanú ľudia bez rozdielu v dôchodkovom veku 460 eur ako 13. dôchodok, ale dostanú toho...*“

Moderátor: „*Čiže ako hodnotíte kroky vlády za celý ten rok?*“

Juraj Blanár: „*No, ešte budem pokračovať ďalej, zrušili obedy zadarmo, zaviedli zdaňovanie 13., 14. dôchodku a nehovoriac, 13. platu, pardon. A nehovoriac o tom, že Zákonníkom práce sme sa vrátili späť opäť do Dzurindovej vlády, keď to tak zoberieme. Do pravícového Zákonníka práce, kde vlastne zrušili svojím spôsobom dialóg, pretože na poslednú chvíľu pán minister s tým súhlasil, nechali vypustiť záväznosť vyšších kolektívnych zmlúv na Slovensku. To znamená, to sú všetko jasné dôkazy o tom, akým spôsobom ľudia boli podvedení, čo hovorili pred voľbami a po voľbách. A to, že nezvládajú pandémiu, to sa žiadnej vláde neporadilo za 11 mesiacov dostať do takej pozície, že sami ľudia dnes chcú.*“

Moderátor: „*Pán Blanár, ale.*“

Juraj Blanár: „*Aby tá petícia dopadla čím skôr čo najlepšie a bolo tu referendum, pretože taká nahnevanosť je ľudí, že museli núdzový stav vyhlásiť na to, aby nemohli ten hnev a tú zlobu prejavovať na ulici, pretože inak by to nedokázali zvládnuť.*“

Moderátor: „*Pán Blanár, situáciu alebo teda zemetrasenie zažil aj Smer, krátko po voľbách teda odišlo 11 poslancov na čele s Petrom Pellegrinim. Zastabilizovali ste sa zhruba okolo*

nejakých 10 %. Máte ešte potenciál oslovovať ľudí alebo oslovovať väčší počet voličov? A teda, samozrejme, došlo aj k tomu, že mnoho vašich nominantov je v súčasnosti teda vyšetrovaných alebo teda respektíve obvinených z korupcie. Ak teda je prezumpcia neviny, samozrejme. Ak súd vynesie nejaký verdikt, teda, že by samozrejme týchto ľudí odsúdil, prijme Smer nejakú sebareflexiu alebo vyvodí nejakú zodpovednosť?“

Juraj Blanár: „Číže hovoríme hypoteticky o niečom.“

Moderátor: „Je to hypotetické, samozrejme.“

Juraj Blanár: „Hypoteticky, na hypotetické otázky neodpovedám, lebo rovnako by sme sa mohli spýtať pána Krajniaka, že či vyvodí politickú zodpovednosť za zatknutého druhého najvyššieho človeka v SIS, ktorý bol ich nominant. Číže viete, toto je práve to, čo sa snažia prekryvať, svoju neschopnosť zvládnuť pandémie. Prekryvať práve týmto. Ved' pán Sulík to jasne povedal.“

Moderátor: „Číže považujete to za politické represálie?“

Juraj Blanár: „Igor to tu čistí a robí to veľmi dobre. No, ako Igor do toho môže zasahovať? Ako to on môže čistiť? Číže z tohto pohľadu rešpektujeme prezumpciu neviny, pán redaktor a nesnažme sa komentovať niečo predtým, kým nerozhodne právoplatne súd. Číže toto je jasné naše stanovisko. A nezakrývame tým túto neschopnosť, na ktorú doplácajú ľudia. Nielen tým, že prichádzajú o zamestnanie, nie sú schopní splácať, ale bohužiaľ, mnohí a to sa navzájom obviňujú a to určite mi priznáte pán minister, že zapríčinili smrť, pán Matovič hovorí, že 4 000 mŕtvych zapríčinil Sulík, pred 2 dňami Sulík povedal, že väčšinu má na svedomí Krajčí a Matovič, toto sú tie najväčšie zlyhania, lebo dnes tu ide skôr o život a nie o to, ako sa oni hádajú.“

Moderátor: „Pán Blanár, ďakujem. Máme poslednú minútu, musíme nechať ešte priestor pánovi ministrovi. Nech sa páči.“

Milan Krajniak: „Dobre, takže to, čo sme sľúbili aj platí. Ľudia si to už dnes vedia overiť. Pol roka počúvali lži opozície, takže. Minimálna mzda išla z 580 na 620.“

Juraj Blanár: „A mala byť koľko?“

Milan Krajniak: „Pán redaktor.“

Moderátor: „Pán Blanár, nechajte pána ministra prosím vás.“

Juraj Blanár: „Povedzte, ale ved' bol platný zákon, ved' to nie je pravda.“

Milan Krajniak: „Prosím vás pekne, ani jedno sme nezrušili. Všetky sme zvýšili. Z 580 na 623.“

Juraj Blanár: „Nie je to pravda.“

Milan Krajniak: „Priemerný dôchodca dostal namiesto 80 eur 205, ako 13. dôchodok. Invalidi dostali o 90 eur viac ako 13. dôchodok. A siroty dostali o 170 eur viac 13. dôchodok. Na to som hrdý, pán poslanec.“

Juraj Blanár: „Toto nie je pravda. Nie je to pravda.“

Milan Krajniak: „A budem to. To je pravda. A dá sa to dokázať.“

Juraj Blanár: „Nie je to pravda, ja vám to poviem, dajte mi priestor.“

Milan Krajniak: „Číže a som na to hrdý, že som to urobil.“

Juraj Blanár: „Nie je to pravda.“

Milan Krajniak: „Napriek najhoršej sociálnej kríze v histórii Slovenska.“

Juraj Blanár: „Ak ste hrdý na to, že ste oklamali ľudí, tak potom.“

Milan Krajniak: „Nie, že som im navýšil minimálnu mzdu a 13. dôchodky v porovnaní s tým, čo vy ste.“

Juraj Blanár: „Mala byť 60 %, vy ste ju znížili na 57. O 30 eur menej.“

Moderátor: „Páni.“

Milan Krajniak: „Ved' neklamte.“

Moderátor: „Pán Blanár, nemáme už čas. Nechajme ešte priestor posledných pár sekúnd pánovi ministrovi.“

Milan Krajniak: „Zvýšili sa dôchodky, alebo nie? Zvýšili.“

Juraj Blanár: „13. dôchodky, 650 mala byť...“

Milan Krajniak: „Číže my svoje sľuby plníme.“

Juraj Blanár: „Nie všetko, všetko, čo ste hovorili ste nesplnili.“

Milan Krajniak: „Zrušili sme doplatky za lieky, vyplatili sme 13. dôchodky.“

Juraj Blanár: „Nie je to pravda.“

Milan Krajniak: „Odškodnili sme dôchodkyne 57-65 a tento rok pôjdeme ďalej.“

Juraj Blanár: „Pán minister, sám viete, že to neni 13. dôchodok, ale že je to len sociálna dávka.“

Milan Krajniak: „...“

Moderátor: „Páni, ďakujem pekne, musíme sa už, pán Blanár, rozlúčiť. Ďakujem vám veľmi pekne. Boli tu s nami minister práce pán Milan Krajniak. Ďakujem veľmi pekne, že ste boli u nás v štúdiu.“

Milan Krajniak: „Ďakujem za pozvanie a želám peknú nedeľu.“

Moderátor: „A ďakujem rovnako podpredsedovi parlamentu pánovi Jurajovi Blanárovi.“

Juraj Blanár: „Ďakujem aj ja za pozvanie.“

13:10:43 O 5 minút 12, koniec programu / obrazový predeľ / upútavky na vlastný program / Občan za dverami

13:14:59 koniec záznamu.

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 21. 4. 2021

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z.

Sťažnosť č.: 582/SO/2021

Programová služba: JOJ

Vysielateľ: MAC TV s.r.o.

Číslo licencie: TD/15

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. n) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa § 14a zákona č. 308/2000 Z. z. preverila sťažnosť evidovanú pod č. 582/SO/2021 smerujúcu voči vysielaniu programovej služby JOJ vysielateľa MAC TV s.r.o. a uznala sťažnosť podľa ustanovenia § 14a ods. 10 zákona č. 308/2000 Z. z. za **neopodstatnenú**.

Úloha:

Kancelária Rady oznámi sťažovateľovi výsledok prešetrenia sťažnosti.

T: 3. 5. 2021

Z: PgO

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

**Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu
dňa 21. 4. 2021**

Sťažnosť č. 582/SO/2021 zo dňa 8. 2. 2021

Sťažovateľ: fyzická osoba

Predmet sťažnosti: reklama

Deň a čas vysielania: 8. 2. 2021 o cca 20:00 hod.

Označenie podľa JSO: -

Programová služba: JOJ

Vysielateľ: MAC TV s. r. o.

Číslo licencie: TD/15

Dátum: 14. 4. 2021

OBSAH SŤAŽNOSTI:

„Ako je možné že na TV JOJ beží v primetime (20:13), reklama na online casino vo Fortune? Nie je to tá istá kategória ako alkohol, ktorý je rovnako ako online casino povolený od 18r a teda reklama v Tv nemôže byť pred 22h? A keď sme pri tom. Neplatí vlastne to isté na celé stávkové kancelárie, ktoré na svk fungujú na základe licencie a taktiež síce nesmú mať zákazníkov pod 18r, ale cieľiť na mladého diváka môžu. Typos to isté.“

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii

§ 31a

Mediálna komerčná komunikácia

(1) Mediálna komerčná komunikácia je na účely tohto zákona zvuková, obrazová alebo zvukovo-obrazová informácia, ktorá priamo alebo nepriamo propaguje tovar, služby alebo dobrú povesť fyzickej osoby alebo právnickej osoby vykonávajúcej hospodársku činnosť a
a) je poskytovaná ako súčasť programu alebo program sprevádza za odplatu alebo za podobnú protihodnotu alebo na účely vlastnej propagácie alebo
b) je programovou službou určenou výhradne na reklamu a telenákup alebo programovou službou určenou výhradne na vlastnú propagáciu.

(2) Mediálna komerčná komunikácia zahŕňa najmä reklamu, telenákup, sponzorovanie, umiestňovanie produktov, programovú službu určenú výhradne na reklamu a telenákup, programovú službu určenú výhradne na vlastnú propagáciu a dlhšie reklamné oznámenie podľa § 35 ods. 8.

(3) Skrytá mediálna komerčná komunikácia je zvuková, obrazová alebo zvukovo-obrazová informácia, ktorá priamo alebo nepriamo propaguje tovar, služby, ochrannú známku, obchodné meno alebo aktivity fyzickej osoby alebo právnickej osoby vykonávajúcej hospodársku činnosť, ak vysielať alebo poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie túto informáciu v rámci programu zámerne využíva na propagačné účely a mohla by vzhľadom na svoju povahu uviesť verejnosť do omylu o podstate tejto informácie. Táto informácia sa považuje za zámernú najmä vtedy, ak sa uskutočňuje za odplatu alebo za inú protihodnotu.

(4) Skrytá mediálna komerčná komunikácia je zakázaná.

(5) Mediálna komerčná komunikácia musí byť zreteľne rozoznateľná od iných zložiek programovej služby alebo audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie.

(6) Mediálna komerčná komunikácia využívajúca podprahové vnímanie človeka sa zakazuje.

(7) Mediálna komerčná komunikácia nesmie

a) porušovať slobodu a rovnosť v dôstojnosti a právach ľudí,

b) obsahovať a podporovať diskrimináciu na základe pohlavia, rasy, farby pleti, veku, jazyka, sexuálnej orientácie, zdravotného postihnutia, náboženstva alebo viery, národného alebo sociálneho pôvodu alebo príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine,

- c) nabádať na konanie, ktorým sa poškodzuje alebo ohrozuje zdravie alebo bezpečnosť,*
- d) nabádať na konanie, ktorým sa hrubo poškodzuje životné prostredie.*

(8) Mediálna komerčná komunikácia týkajúca sa cigariet, iných tabakových výrobkov, elektronických cigariet a plniacich fľaštičiek pre elektronické cigarety sa zakazuje. Obchádzanie tohto zákazu prostredníctvom používania značkových názvov, ochranných známk, emblémov alebo iných výrazných znakov týchto výrobkov sa zakazuje.

- (9) Mediálna komerčná komunikácia týkajúca sa alkoholických nápojov*
- a) sa nesmie zameriavať na maloletých,*
 - b) nesmie nabádať na nestriedme požívanie alkoholických nápojov.*

(10) Mediálna komerčná komunikácia týkajúca sa liekov, ktoré sú dostupné len na lekárske predpis, a zdravotných výkonov uhrádzaných na základe verejného zdravotného poistenia podľa osobitných predpisov³²⁾ sa zakazuje.

- (11) Vysielať a poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie je povinný zabezpečiť, aby mediálna komerčná komunikácia nemohla spôsobiť fyzickú alebo morálnu ujmu maloletým, a preto mediálna komerčná komunikácia nesmie*
- a) priamo vyzývať maloletých na zakúpenie alebo požičanie tovaru alebo služby tak, že zneužijú ich neskúsenosť a dôverčivosť,*
 - b) priamo nabádať maloletých, aby presviedčali svojich rodičov alebo iné osoby o potrebe kúpiť im ponúkané výrobky alebo služby,*
 - c) zneužívať osobitnú dôveru maloletých voči rodičom, učiteľom alebo iným osobám alebo*
 - d) bezdôvodne zobrazovať maloletých v nebezpečných situáciách.*

§ 32

Reklama a telenákup

(1) Reklama na účely tohto zákona je akékoľvek verejné oznámenie vysielané za odplatu alebo inú podobnú protihodnotu vrátane vlastnej propagácie, ktorého zámerom je podporiť predaj, nákup alebo nájom tovaru alebo služieb vrátane nehnuteľností, práv a záväzkov alebo dosiahnuť iný účinok sledovaný objednávatelom reklamy alebo vysielaťom.

- (4) Vysielať je povinný zabezpečiť, aby ním vysielaná reklama a telenákup*
- a) boli čestné a slušné,*
 - b) nepoškodzovali záujmy spotrebiteľov a nezneužívali dôveru spotrebiteľov,*
 - c) určené maloletým alebo s účasťou maloletých neobsahovali nič, čo by mohlo poškodiť ich záujmy a čo by nezohľadňovalo ich osobitnú vnímavosť.*

(5) Vysielaná reklama a telenákup nesmú nabádať maloletých na nákup tovarov, ktorých predaj sa týmto osobám zakazuje podľa osobitných predpisov.²⁹⁾

(6) Vysielať je povinný zabezpečiť, aby sa v čase od 6.00 h do 22.00 h nevysielali reklamy a telenákup na erotické služby, erotický tovar a erotické audiotextové služby.

(7) Vysielať je povinný zabezpečiť, aby ním vysielaný telenákup neobsahoval výzvy určené maloletým na objednávku, predaj alebo nájom tovarov alebo služieb.

(8) Vysielať je povinný zabezpečiť, aby objednávatel' reklamy a telenákupu nemohol nijakým spôsobom uplatňovať vplyv na obsah programov vo vysielaní alebo na programovú skladbu vysielania.

§ 33

Obmedzenie vysielania reklamy a telenákupu na niektoré výrobky

(1) Vysielanie reklamy a telenákupu na alkoholické nápoje okrem piva a vína v čase od 6.00 h do 22.00 h sa zakazuje. Vysielanie reklamy a telenákupu na víno v čase od 6.00 h do 20.00 h sa zakazuje.

(2) Vysielaná reklama a telenákup na alkoholické nápoje nesmú

a) zobrazovať maloletých, ako tieto nápoje požívajú,

b) spájať spotrebu alkoholických nápojov so zvýšením fyzickej výkonnosti alebo s riadením motorového vozidla,

c) tvrdiť, že alkoholické nápoje majú liečebné vlastnosti, povzbudzujúci alebo utišujúci účinok alebo že pomáhajú riešiť osobné problémy,

d) vytvárať dojem, že konzumácia alkoholu prispieva k spoločenskému a sexuálnemu úspechu,

e) nabádať na nestriedme požívanie alkoholických nápojov alebo prezentovať abstinenciu alebo triezvosť ako nedostatok,

f) zdôrazňovať obsah alkoholu v nápoji ako znak jeho kvality.

(3) Vysielanie reklamy na lieky obsahujúce omamné, psychotropné a iné návykové látky³¹⁾ sa zakazuje.

(4) Vysielaná reklama na lieky okrem liekov podľa odseku 3 a [§ 31a ods. 10](#) musí byť rozoznateľná, nezaujatá, pravdivá a overiteľná a musí zodpovedať požiadavke ochrany jednotlivca pred poškodením. Reklama musí obsahovať

a) jednoznačnú a zrozumiteľnú výzvu na pozorné prečítanie poučenia o správnom použití lieku obsiahnutého v písomnej informácii pre používateľov liekov pribalenej k lieku,

b) odporúčanie poradiť sa o použití lieku s osobou oprávnenou predpisovať alebo vydávať lieky.

(5) Vysielaná reklama na lieky ďalej nesmie

a) byť určená maloletým,

b) prirovnávať liek k potravinám alebo ku kozmetickým výrobkom,

c) propagovať účinky lieku poukazovaním na výsledky dosiahnuté u konkrétnych osôb,

d) obsahovať odporúčanie vedcov, lekárov alebo známych osobností, ktorých popularita by mohla nabádať na použitie lieku.

(6) Vysielanie reklamy a telenákupu na zbrane a strelivo³³⁾ sa zakazuje.

§ 38

Sponzorovanie

(1) Sponzorovanie na účely tohto zákona je plnenie určené na priame alebo nepriame financovanie programu, programovej služby alebo audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie s cieľom propagovať názov alebo obchodné meno, ochrannú známku, dobrú povesť, tovary alebo aktivity právnickej osoby alebo fyzickej osoby, ktorá také plnenie poskytla. Sponzorovanie nie je plnenie podľa prvej vety, ktoré poskytla právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá je vysielaťom alebo poskytovateľom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie alebo tento program vyrobila.

(2) Ak je program alebo séria programov čiastočne alebo ako celok sponzorovaný, musí byť vysielateľom televíznej programovej služby a poskytovateľom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie zreteľne označený názvom, ak ide o právnickú osobu, obchodným menom alebo menom a priezviskom, ak ide o fyzickú osobu, ktorá plnenie poskytla, na začiatku programu a na konci programu. Vysielateľ televíznej programovej služby a poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie môže na začiatku programu a na konci programu namiesto označenia podľa prvej vety označiť sponzorovaný program alebo sériu programov logom sponzora alebo odkazom na výrobok alebo službu sponzora. Vysielateľ rozhlasovej programovej služby má povinnosť označiť sponzorovaný program alebo sériu programov na začiatku programu alebo na konci programu; na spôsob označenia programu sa primerane vzťahujú ustanovenia prvej vety a druhej vety.

(3) Sponzor nesmie ovplyvňovať obsah sponzorovaného programu, programovej služby a audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie, ani čas zaradenia sponzorovaných programov, spôsobom, ktorý by mal dosah na redakčnú zodpovednosť alebo redakčnú nezávislosť vysielateľa alebo poskytovateľa audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie.

(4) Vysielateľ a poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie je povinný zabezpečiť, aby sponzorovaný program, sponzorovaná programová služba alebo sponzorovaná audiovizuálna mediálna služba na požiadanie priamo nepodporovala predaj, nákup ani prenájom tovarov alebo služieb sponzora alebo tretej osoby, a to najmä osobitnými propagačnými zmienkami o uvedených tovaroch či službách v týchto programoch, programovej službe alebo v audiovizuálnych mediálnych službách na požiadanie; to sa nevzťahuje na označenie sponzora programu v rozhlasovej programovej službe.

(5) Vysielateľ a poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie musí zabezpečiť, aby bola verejnosť zreteľne informovaná o sponzovaní programovej služby alebo audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie.

§ 39

Obmedzenia sponzorovania

(1) Sponzorom programu alebo programovej služby nesmie byť právnická osoba ani fyzická osoba, ktorej hlavnou činnosťou je výroba, predaj alebo nájom tovarov, alebo poskytovanie služieb, ktorých reklama sa zakazuje podľa [§ 33 ods. 3](#) a 6. Osoba, ktorej hlavnou činnosťou je výroba, predaj alebo nájom tovarov, alebo poskytovanie služieb, ktorých reklama sa obmedzuje podľa [§ 33 ods. 1](#) a [§ 32 ods. 6](#), nesmie byť sponzorom programu alebo programovej služby vysielanej počas tohto obmedzenia.

(2) Hlavnou činnosťou na účely tohto zákona sa rozumie činnosť, z ktorej podiel príjmov je viac ako 51 % celkových príjmov právnickej osoby alebo fyzickej osoby; touto činnosťou je osoba verejnosti známa a právnická osoba má túto činnosť zapísanú v predmete podnikania v obchodnom registri.

(3) Program, programová služba alebo audiovizuálna mediálna služba na požiadanie sponzorované právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorá sa zaoberá výrobou alebo predajom liekov alebo poskytovaním zdravotných výkonov, môže podporovať názov alebo dobré meno podniku; nesmie však podporovať predaj liekov viazaný na lekársky predpis a poskytovanie zdravotných výkonov uhrádzaných na základe verejného zdravotného poistenia podľa osobitného predpisu.³²⁾

(4) Sponzorovanie spravodajských programov a programov politickej publicistiky sa zakazuje. Výnimku tvoria programy, ktoré obsahujú výhradne informácie o počasi, dopravnej situácii alebo o športe.

(7) Sponzorom programu, programovej služby alebo audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie nesmie byť právnická osoba ani fyzická osoba, ktorej hlavnou činnosťou je výroba alebo predaj cigariet, iných tabakových výrobkov, elektronických cigariet alebo plniacich fľaštičiek pre elektronické cigarety.

ANALÝZA - stanovisko Kancelárie Rady pre vysielanie a retransmisiiu:

Sťažovateľ namietal, že na TV JOJ ide v hlavnom vysielacom čase pred 22:00 hodinou reklama na online kasíno a stávkové kancelárie, ktoré cielia na mladého diváka, pričom hrať je dovolené až od 18 rokov.

Monitorovaním záznamu vysielania programovej služby JOJ bolo zistené, že dňa 8. 2. 2021 o cca 20:12 hod. bol odvysielaný komunikát *Fortuna* a o cca 20:17 hod. bol odvysielaný komunikát stávková kancelária *Niké*. Na základe formy a obsahu komunikátov sa domnievame, že naplnili definíciu reklamy podľa §32 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z. (ďalej len „ZVR“), podľa ktorého reklamou je:

... verejné oznámenie vysielané za odplatu alebo inú podobnú protihodnotu vrátane vlastnej propagácie,

Odvysielané komunikáty boli verejným oznámením. Podmienku odplatnosti z odvysielaného komunikátu nie je možné určiť, ale vzhľadom na ich obsah ju je možné prezumovať:

... ktorého zámerom je podporiť predaj, nákup alebo nájom tovaru alebo služieb vrátane nehnuteľností, práv a záväzkov alebo dosiahnuť iný účinok sledovaný objednávatel'om reklamy alebo vysielateľom.

Domnievame sa, že zámerom oznámení bolo podporiť predaj služieb kasína *Fortuna* a stávkovej kancelárie *Niké*.

Monitorovaním záznamu vysielania programovej služby JOJ bolo ďalej zistené, že dňa 8. 2. 2021 o cca 20:19 hod. a cca 20:25 hod. bol odvysielaný komunikát o stávkovej kancelárii *Tipsport* a o cca 20:34 hod. bol odvysielaný komunikát o stieracích žreboch *TIPOS KASÍNO*.

Na základe formy a obsahu komunikátov sa domnievame, že naplnili definíciu sponzorovania podľa §38 ods. 1 zákona č. 308/2000 ZVR, podľa ktorého sponzorovanie je:

... plnenie určené na priame alebo nepriame financovanie programu, programovej služby alebo audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie s cieľom propagovať názov alebo obchodné meno, ochrannú známku, dobrú povest', tovary alebo aktivity právnickej osoby alebo fyzickej osoby, ktorá také plnenie poskytna ...

Podľa § 31a ods. 2 ZVR sú reklama a sponzorovanie zahrnuté do mediálnej komerčnej komunikácie. Na internetových stránkach spoločností (*ifortune.sk, nike.sk, tipsport.sk, tipos.sk*) boli uvedené informácie o tom, že je zákaz hrania hazardných hier osobám mladším ako 18 rokov.

Rada je kompetentná posudzovať obsah vysielania v medziach zákona č. 308/2000 ZVR. Tento explicitne neupravuje vysielanie propagácie hazardných hier. Ustanovuje však istú všeobecnú reguláciu propagácie potenciálne nežiaducich obsahov:

- Ust. § 31a ods. 7 písm. c) ZVR uvádza, že *mediálna komerčná komunikácia nesmie nabádať na konanie, ktorým sa poškodzuje alebo ohrozuje zdravie alebo bezpečnosť*.

Pod termínom *konanie, ktorým sa poškodzuje alebo ohrozuje zdravie* by sa v širšom zmysle dalo chápať napríklad konzumovanie sladkostí, energetických nápojov, čaju, kávy, fastfoodu a pod., ako i požívanie alkoholu a hranie hazardných hier.

V zmysle uvedeného ustanovenia je však podľa nášho názoru nutné tento termín vnímať v užšom a čo najšpecifickejšom slova zmysle, a teda že ide o také konanie, pri ktorom sa poškodenie zdravia alebo jeho ohrozenie nedá poprieť (napr. nabádanie na zranenie sa; na požívanie životu nebezpečných látok; na odmietanie životne dôležitej liečby; na nebezpečnú manipuláciu napr. s ohňom, s kyselinou a pod.)

Hazard je všeobecne považovaný za závažný negatívny spoločenský fenomén pre nebezpečenstvo vzniku závislosti (teda ohrozenie zdravia) a s tým súvisiace ohrozenie sociálnej situácie ľudí. Hazard je zároveň v SR legálny a regulovaný. Ako sa uvádza v § 1 ods. 2 zákona č. 30/2019 Z. z. o hazardných hrách: „*Účelom tohto zákona je vo verejnom záujme vytvoriť podmienky na ochranu verejného poriadku pri prevádzkovaní hazardných hier a zabezpečenie spoločenskej kompenzácie rizík vyplývajúcich z prevádzkovania hazardných hier a účasti na nich.*“

Medzi legálne návykové látky patria napríklad tabakové výrobky a alkohol. Reklamu na tabakové výrobky ZVR explicitne zakazuje a reklamu na alkoholické nápoje obmedzuje. Vychádzajúc z uvedeného by sme mohli predpokladať, že zákonodarca nepovažoval napríklad požívanie alkoholu v istej miere za *poškodzovanie a ohrozovanie zdravia* takej závažnosti, že by jeho propagáciu úplne zakázal. Za zakázanú propagáciu požívania alkoholu ako konania poškodzujúceho a ohrozujúceho zdravie v zmysle ustanovenia § 31a ods. 7 písm. c) ZVR by sa podľa nášho názoru mohla považovať napr. propagácia, resp. nabádanie na požitie nebezpečnej dávky alkoholu, príliš častého požívania či požívanie nebezpečne silného alkoholu a pod.

S obdobným výkladom by sa pri propagácii hazardných hier za *konanie poškodzujúce a ohrozujúce zdravie* dalo považovať napr. nabádanie na nepretržité hranie hazardnej hry bez spánku či príjmu potravy. Konanie, ktoré by bezpochyby viedlo k vzniku závislosti, nie je podľa nášho názoru vzhľadom na individualitu jednotlivých ľudí v tomto smere možné špecifikovať.

Vzhľadom na vyššie uvedené sa nazdávame, že obsah a forma žiadneho zo zaznamenaných komunikátov prezentujúcich hazardné hry a stávky nedosahoval takú mieru závažnosti, že by naplnil skutkovú podstatu *nabádania na konanie, ktorým sa poškodzuje alebo ohrozuje zdravie* v zmysle ustanovenia § 31a ods. 7 písm. c) ZVR.

- Vysielanie reklamy tiež upravuje ust. § 32 ods. 4 písm. a) a b) ZVR, podľa ktorého musí vysielateľ zabezpečiť, aby reklama bola čestná a nepoškodzovala záujmy spotrebiteľov a nezneužívala dôveru spotrebiteľov. V zaznamenaných reklamných šotoch (*Fortuna, Niké*) sme nezaznamenali žiadne informácie, ktoré by sa dali označiť na nečestné, nepravdivé, či zavádzajúce, a teda spôsobilé poškodiť spotrebiteľa či zneužiť jeho dôveru.

ZÁVER:

Na základe analýzy sa domnievame, že odvysielaním reklám a sponzorských odkazov dňa 8. 2. 2021 v čase od cca 20:00 hod. do cca 21:05 hod. na TV JOJ **nedošlo k porušeniu** ustanovení § 31a, § 32 a § 33 ZVR.

Stážnosť navrhujeme posúdiť ako neopodstatnenú.

Popis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z. (sťažnosť č. 582/SO/2021)

Monitorované vysielanie: vysielanie

Deň vysielania: 8. 2. 2021

Čas vysielania: cca 20:00 hod.

Označenie podľa JSO: -

Program bol monitorovaný zo záznamu zo záznamového zariadenia Rady.

Časový kód cca:

20:00 – Program *Noviny*, v programe nasledovali správy:

- NAKA pátra po Suchobovi
- požiar na COVID oddelení v Košiciach
- otváranie škôl v európskych krajinách
- v lyžiarskych strediskách sú svahy uzavreté
- po zosuve pôdy v Indii pátrajú po nezvestných
- záhradkárstva sú konečne opäť otvorené
- prehľad správ zo športu

20:11 – Koniec programu *Noviny*.

20:11 – Upútavky.

20:12 – Zvukovo-obrazový predel.

20:12 – Reklama (5,15 min.). Reklamný blok obsahoval reklamné šoty: superpoistenie.sk.

20:12:57 – Reklamný šot *Fortuna*.

Záber zhora na tmavé budovy. V pozadí znie hudba. V spodnej časti obrazovky sa objavil text *Účasť na hazardných hrách sa zakazuje fyzickej osobe mladšej ako 18 rokov*. Záber na auto so svetelným obrysom karosérie.

Mužský hlas: *V kasíne Fortuna zábava nikdy nekončí.*

Záber na točiace sa symboly v hracom automate. Jeden zo symbolov sa zastaví a otvorí sa ako dvere do miestnosti. Záber na muža, ktorý sedí na pohovke s pokerovými hracími kartami v rukách, ktoré hodí smerom na kameru, karty sa otočia na hodnoty A (eso) a J (dolník).

Mužský hlas: *Roztoč to s legendárnymi hrami blackjack, poker či ruleta.*

Krupiér posúva balík žetónov po ruletovom stole smerom ku kamere. Záber na ruletu.

Mužský hlas: *S našou mobilnou aplikáciou si môžeš užít radosť z výhry kdekoľvek.*

Záber na točiace sa valce so symbolmi z hracích automatov. Symboly sa zastavia na číslach 7, 7, 7. Odjazd kamery z otáčajúcich sa valcov, takže vidíme, že sú v obrazovke smartfónu, ktorý držia ruky človeka. Na obrazovke smartfónu zažiarí animácia s textom *JACKPOT WINNER*.

Mužský hlas: *Zahraj si teraz svoje obľúbené hry so vstupným bonusom 60 zlatých žetónov.*

Muž zdvihne ruku a stisne päšť na znak výhry. Záber na tmavé budovy a vybuchujúce farebné ohňostroje. Obraz sa zmení a do popredia sa dostane obraz s otáčajúcou sa ruletou, žetónmi a pokerovými hracími kartami. V ľavej časti obrazovky sa objavil text *ROZTOČ TO S BONUSOM 60 ZLATÝCH ŽETÓNOV*. Obraz špirálovým pohybom prekryje žltá plocha s logom a textom *Fortuna* v strede. Text sa zmení na *ifortuna.sk*.

Mužský hlas: *Fortuna.*

20:13 – Reklamný blok obsahoval ďalšie reklamné šoty: philips, SLSP George, lekáreň Partner a Benu, pralinka Lindor, SLSP George, elektronické sčítanie

obyvateľov, Magenta 1 Telekom, Terno, Staropramen, Mazda.

20:17:22 – Reklamný šot Niké.

Záber na P. Vlhovú a L. Borbélyho. V spodnej časti obrazovky sa objavil text *PETRA vs LACO*. Potom záber na Petrinu tvár, a potom na Laca, ktorý sa drží na telocvičných kruhoch.

Borbély: *Petra absolvuje celý rok náročnú fyzickú prípravu, aby ju muskulatúra podržala v každej chvíli.*

Záber na Petru. Potom opäť záber na Laca na kruhoch.

Borbély: *Tipnite si, dokázala by na kruhoch to isté čo ja?*

Záber na ateliér s kamerami, Laco stojí na stolčeku a rukami sa pustí kruhov.

Borbély: *Ale bez pomoci filmových trikov.*

Petra ponúkne Lacovi ruku, aby mu pomohla zo stolčeka, Laco odmietne.

Borbély: *Ja sám.*

Petra sa vzoprie na kruhoch a drží sa na nich bez pomoci stolčeka. Laco sa na ňu pozerá a potom nohou pod Petrou neveriaco skúša, či tam nemá nejakú oporu.

Borbély: *To by som netipoval, čo dnes tá filmová technika dokáže.*

V spodnej časti obrazovky sa objavil text *niké je tipovanie* a pod ním text *Účasť na hazardných hrách sa zakazuje fyzickej osobe mladšej ako 18 rokov. Presné podmienky bonusu nájdete na www.nike.sk a v pobočkách Niké.*

Mužský hlas: *Niké je tipovanie.*

Text *niké je tipovanie* sa doplnil o texty *20 EUR* a *ZADARMO*.

Mužský hlas: *Teraz ti naň dáme 20 eur pri registrácii, zadarmo.*

20:17 – Zvukovo-obrazový predel.

20:18 – Informácia pre tipujúcich, vyžrebované čísla lotérie a prognózy výhier.

20:19 – Zvukovo-obrazový predel.

20:19:33 – Sponzorský odkaz Tipsport.

Záber na muža. V spodnej časti obrazovky sa objavil text *Sponzor programu TIPSPORT SK, a.s. Hrajte zodpovedne. Účasť na hazardných hrách sa zakazuje fyzickej osobe mladšej ako 18 rokov.* Muž si postaví loptu na zem, muž si kope loptu.

Mužský hlas: *Zábavu a radosť z hry ti prináša Tipsport.*

Muž kopne loptu do bránkovej siete. Ozve sa výkrik divákov Muž sa teší. Muž si zoberie loptu.

Na tričku má logo *Tipsport*. V strede obrazovky sa objaví logo *TIPSPORT*.

Mužský hlas: *Komunita tipérov.*

20:19 – Program *Šport*.

20:25:49 – Sponzorský odkaz Tipsport, totožný s tým, ktorý bol odvysielaný o 20:19:33 hod.

20:25 – Zvukovo-obrazový predel.

20:26 – Upútavky.

20:26 – Zvukovo-obrazový predel.

20:26 – Reklamný blok (2,09 min.).

20:26:35 – Reklamný šot Niké.

Záber na P. Vlhovú a L. Borbélyho. V spodnej časti obrazovky sa objavil text *PETRA vs LACO*. Potom bol záber na otáčajúce sa koleso bicykla, pedále, reťaz, ruky na riadidlách, Petru na bicykli.

Borbély: *Lyžiari trénujú na bicykli kontinuálne. Koľko kilometrov prejde Petra, ak bude takto hodinu exponovane bicyklovať?*

Záber na Petru na bicykli v štúdiu, šliape do pedálov a stojí na mieste.

Borbély: *Tipnite si.*

K Petre príde Laco, ktorý je filmovým trikom obrátený dolu hlavou a kráča po strope.

Petra: *Nikol'ko.*

Borbély: *Nikol'ko?*

Obraz sa otočí, Laco stojí normálne na zemi, Petra leží na chrbte a bicykuje na bicykli.

Borbély: *Nečakaný obrat, rečový aj fyzický.*

Obraz sa zase otočí, Laco stojí znova na strope dole hlavou, Petra pri strope bicykuje na bicykli a blíži sa k Lacovi. V spodnej časti obrazovky sa objavil text *niké je tipovanie* a pod ním text *Účasť na hazardných hrách sa zakazuje fyzickej osobe mladšej ako 18 rokov. Presné podmienky bonusu nájdete na www.nike.sk a v pobočkách Niké.*

Mužský hlas: *Niké je tipovanie.*

Text *niké je tipovanie* sa doplnil o text *20 EUR a ZADARMO*. Laco ustupuje pred Petrou, ktorá sa k nemu blíži na bicykli.

Mužský hlas: *Teraz ti naň dáme 20 eur pri registrácii, zadarmo.*

20:27 – Reklamný blok obsahoval ďalšie reklamné šoty: Lindor pralinka, Favi nábytok, Persil, Gourmet pre mačky, Toyota,

20:28 – Zvukovo-obrazový predel.

20:28 – Sponzorské odkazy.

20:29 – Program *Počasie*.

20:34 – Sponzorské odkazy.

20:34 – Zvukovo-obrazový predel.

20:34 – Sponzorské odkazy: Samsung, Lexus.

20:34:53 – Sponzorský odkaz Tipos.

Záber na stieracie žreby *TIPOS KASÍNO*, potom sa kamera priblíži na detail žrebu s textom *Hlavná výhra 500 000€*. V pozadí za žrebom padajú mince. V spodnej časti obrazovky sa objavil text *Sponzorom programu je národná lotériová spoločnosť TIPOS, a. s.* V pravej časti obrazovky sa objavilo logo *Tipos* a logo *Tipos Extraliga*. V ľavej časti obrazovky sa objavilo logo *18+ Hrajú len dospelí*.

Mužský hlas: *Zábavu do vašich obývačiek vám prináša nový prémiový stierací žreb Tipos Kasína.*

20:35 – Začiatok programu *Inkognito*.

20:52 – Prerušenie programu.

20:52 – Upútavka.

20:53 – Reklama (4,34 min.).

20:57 – Upútavky.

21:00 – Sponzorský odkaz: Samsung.

21:00 – Pokračovanie programu.

21:05 – Koniec záznamu.

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 21. 4. 2021

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z.

Sťažnosť č.: 512/SO/2021

Programová služba: Jednotka

Vysielateľ: Rozhlas a televízia Slovenska

Číslo licencie: TD/1

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. n) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa § 14a zákona č. 308/2000 Z. z. preverila sťažnosť evidovanú pod č. 512/SO/2021 smerujúcu voči vysielaniu programovej služby Jednotka vysielateľa Rozhlas a televízia Slovenska a uznala sťažnosť podľa ustanovenia § 14a ods. 10 zákona č. 308/2000 Z. z. za **neopodstatnenú**.

Úloha:

Kancelária Rady oznámi sťažovateľovi výsledok prešetrenia sťažnosti.

T: 3. 5. 2021

Z: PgO

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu
dňa 21. 4. 2021

Sťažnosť č.	512/SO/2021 zo dňa 2. 2. 2021
Sťažovateľ:	fyzická osoba
Predmet sťažnosti:	Koronavírus špeciál - očkovanie
Deň a čas vysielania:	1. 2. 2021 o 20:30 h
Označenie podľa JSO:	bez označenia
Programová služba:	Jednotka
Vysielateľ:	Rozhlas a televízia Slovenska – vysielateľ na základe zákona
Číslo licencie:	TD/1

Dátum: 14. 4. 2021

OBSAH SŤAŽNOSTI:

„Prajem pekný deň

Na RtvS v pondelok o 20:30 bola odvysielaná relácia KORONAVÍRUS špeciál - očkovanie.

<https://www.rtvS.sk/televizia/archiv/17088/260369#3307>

V 55 min. bol uverejnený graf, ktorý informoval o zvýšenom záujme ľudí o očkovanie.

Tento graf má podľa môjho názoru viac nezrovnalostí a tak pôsobí zavádzajúco.

1. pri ani jednom grafe nie je súčet čísel 100 2. pri grafe z r. 2021 je zámerne zobrazené číslo 21% farebne viac ako číslo 29%. Graf tak

pôsobí, že počet ľudí o očkovanie (21%) je väčší ako tých, ktorí sa nechcú dať zaočkovať.

Prajem pekný deň“

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii:

§ 16 ods. 3 písm. a): „Vysielateľ je povinný zabezpečiť všestrannosť informácií a názorovú pluralitu v rámci vysielanej programovej služby.“

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre vysielanie a retransmisiiu:

Sťažovateľ namietal, že v relácii *Koronavírus špeciál - očkovanie* zo dňa 1. 2. 2021 bol uverejnený graf o zvýšenom záujme ľudí o očkovanie, ktorý mal podľa sťažovateľa viacero nezrovnalostí a pôsobí zavádzajúco.

Namietaný obsah špeciálu sme analyzovali z hľadiska ustanovenia § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. Podľa tohto ustanovenia musí byť zabezpečená všestrannosť informácií a názorová pluralita v rámci vysielanej programovej služby.

Hlavnou témou uvedeného programu bola celospoločensky aktuálna téma očkovacieho procesu proti pandemickému ochoreniu Covid-19.

Program bol venovaný aj týmto témam:

- architektúra a princíp fungovania jednotlivých vakcín proti novému koronavírusu,
- imunita po očkovaní,
- úmrtnosť na Covid 19 u mužov a žien,
- porovnanie prirodzenej imunity po prekonaní infekcie a vakcinačnej imunity,
- problematika mutácií koronavírusu,
- najrizikovejšie skupiny obyvateľstva,
- úmrtnosť po očkovaní,
- antivakcinačné hnutia a dezinformácie,
- vakcinácia vo svete,
- tempo vakcinácie v SR,
- vakcinačné centrá,
- nárast záujmu o očkovanie v SR,

- zdravotníci a vakcíny, pozitívny prístup k očkovaniu,
- odmietanie očkovania,
- postup pri očkovaní,
- nežiaduce účinky vakcín,
- fungovanie vakcinačných centier,
- VOS – výjazdová očkovačská služba,
- preprava vakcín,
- čo sa deje po očkovaní,
- ochrana ľudí vo vakcinačných centrách,
- výber a kombinovanie vakcín

V prvej časti programu redaktorka v živom vstupe z Bratislavy priblížila aktuálnu epidemickú situáciu na Slovensku a návrhy nových opatrení zamedzujúcich šírenie nákazy.

Následne bola odvysielaná diskusia zo štúdia. Jej hosťami boli:

Boris Klempa, virológ

Miloš Jeseňák, imunológ

Martin Šuster, ekonóm

Na úvod diskusie B. Klempa priblížil architektúru a princíp fungovania jednotlivých vakcín proti novému koronavírusu, ich bezpečnosť, technologický a vedecký vývoj. Potvrdil urýchľovanie vývoja vakcín, pretože spoločenská potreba bola naliehavá. Klinické skúšky prebiehali pod obrovským drobnohlľadom verejnosti. Vakcíny považuje za bezpečné. Pribúdajú milióny zaočkovaných a zatiaľ nič nenaznačuje, že by mal byť s vakcínami vážny problém.

M. Jeseňák prezentoval **informácie o imunite po očkovaní.** Vakcíny sú neživé, a dokonca aj vektorové vakcíny sú zbavené aktívnej zložky nosičského vírusu. Nemali by spôsobiť žiadne problémy. Boli síce vyvíjané pomerne krátko, ale ich vývoj nadviazal na veľmi úspešné poznatky z oblasti vakcinológie v posledných dvoch desaťročiach. Imunita človeka ako taká po prekonaní covidu je individuálna a závisí od mnohých faktorov. Imunitná ochrana môže trvať tri mesiace, ďalšie štúdie hovoria o piatich mesiacoch. V prípade vakcín sú protilátky a bunková odpoveď zachované na veľmi slušnej úrovni po minimálne 3-5 mesiacoch, a môže to byť aj dlhšie. A aj keď časom klesajú, pamäťové bunky sa zachovávajú.

B. Klempa doplnil, že dve dávky vakcíny zaručujú lepšiu kvalitu protilátok aj imunitnej odpovede. To je ten moment, vďaka ktorému by imunitná odpoveď mala byť lepšia ako po prekonaní infekcie.

M. Šuster sa venoval **úmrtosti na covid 19 u mužov a žien.** Konštatoval, že s rastúcim vekom sa každých 5 rokov pravdepodobnosť úmrtia zvyšuje o cca 50%. S vyšším vekom stúpa riziko infikovania sa u žien, pričom u mužov je toto riziko vyššie v mladšom veku.

M. Jeseňák informoval **aj o porovnaní prirodzenej imunity po prekonaní infekcie a vakcinačnej imunity.** Zdôraznil, že každá infekcia nesie riziko, druhýkrát môže prebiehať oveľa ťažšie. Premorovanie populácie sa podľa neho ukazuje ako riskantný krok.

K problematike mutácií sa vyjadril B. Klempa. S novými variantmi dostala pandémia novú dynamiku. V prípade UK mutantu by obavy z nižšej účinnosti vakcín nemali byť opodstatnené. Účinnosť by mala zostať zachovaná.

Následoval graf s najrizikovejšími skupinami obyvateľstva (celá populácia SR), ktorý vysvetlil M. Šuster:

Zdravotníci, onkologickí pacienti, ľudia s Downovým syndrómom, ľudia s tri a viac diagnózami, ľudia s dvoma diagnózami, personál DSS/DDS, učitelia, vojaci a policajti.

M. Šuster považuje našu vakcinačnú stratégiu v hrubých rysoch za dobre postavenú a odstupňovanie citlivých skupín je tam také, aké by malo byť. Iniciatíva *Veda pomáha* však vytvorila podrobnejšie delenie očkovacích skupín obyvateľstva.

Ďalšou témou diskusie bola úmrtnosť po očkovaní. M. Jeseňák uviedol, že treba skúmať stav pacientov ešte pred očkovaním, lebo veľa faktorov nežiaducich účinkov, príp. úmrtí nemusí mať priamy súvis so samotným očkovaním. Nórske úrady detailne analyzovali takéto prípady (najmä u starších pacientov) a jasná príčina kauzálnej spojitosti s očkovaním nebola preukázaná. B. Klempa dodal, že snaha očkovať aj najstarších ľudí pramení zo snahy čo najviac uľaviť zdravotníckym systémom, pretože toto sú podľa neho tí najrizikovejší ľudia. Celý proces je pod drobnohľadom. Rozhodnutie o vakcinácii starých a chorých ľudí je na lekárovi. M. Šuster dodal, že na Slovensku každý deň umiera 30 ľudí nad 80 rokov bez ohľadu na to, či majú covid alebo nie. Aj keby boli všetci ľudia nad 80 rokov zaočkovaní, podľa neho by aj tak na druhý deň zomrelo 30 z nich, bez ohľadu na covid, príp. očkovanie proti nemu. Aj tak by sa podľa M. Šustera našli ľudia, ktorí by poukázali na spojitosť takýchto úmrtí s očkovaním, pričom ich úmrtia nemusia mať žiadnu súvislosť s vakcínou a možno to ani nikdy nezistíme.

Po ukončení diskusie nasledovala téma o antivakcinačných hnutiach a dezinformáciách. Pôvod majú v 18. storočí. Ako bojovať proti dezinformáciám týkajúcim sa očkovania priblížila Sandra Sviteková z iniciatívy *Dejepis inak*.

Program pokračoval témou vakcinácie vo svete. Na linke boli Štefan Hudec z Washingtonu, Martin Hílek z Bruselu a Gregor Martin Papucsek z Budapešti. Tí priblížili úroveň očkovania v USA, EÚ a Maďarsku.

Ďalším hosťom v štúdiu bol minister zdravotníctva SR Marek Krajčí. Informoval o tempe vakcinácie na Slovensku v porovnaní s ostatnými krajinami. S ohľadom na možnosti a dodávky vakcín očkujeme podľa neho dobre. Počet zaočkovaných mal byť k 1. 2. 2021 144 tisíc ľudí. K tomu treba prirátavať vyše 9 tisíc osôb, zdravotníkov, ktorí už dostali druhú dávku. Plán očkovania v SR je harmonizovaný s plánom EÚ.

Ďalšou témou rozhovoru s ministrom zdravotníctva bola situácia vo vakcinačných centrách. Minister ubezpečil, že ani v jednej nemocnici nie je nedostatok vakcín. Problémy však robí fakt, že sa na jednotlivé termíny objedná viac ľudí, ako bolo dostupných vakcín. Najprv by si mal človek vybrať vakcinačné centrum s voľnou kapacitou a až potom by mohol vyplniť formulár. Väčšina termínov bola takmer na 100% obsadená v aktuálnom týždni. V ďalšom by mali zaočkovať vyše 10 tisíc ľudí. Existujú aj mobilné jednotky, ktoré očkujú ľudí v DSS. Nie je však toľko jednotiek, ktoré by vedeli zaočkovať každého seniora v krajine.

Následne bol odvysielaný sťažovateľom namietaný graf, ktorý prezentoval rast záujmu o očkovanie na Slovensku.

Minister zdravotníctva poďakoval médiám, ktoré venujú tejto téme veľkú pozornosť a pozitívne informujú o očkovaní. Záujem o vakcínu stúpa, situácia je vážna a ľudia si to uvedomujú. Poďakoval aj ľuďom, ktorí sa rozhodli pre očkovanie.

Minister si myslí, že každý, kto bude vedieť zdokladovať, že bol zaočkovaný, bude sa na to prihliadať, aj keď Európska únia ako celok nechce diskriminovať ľudí, ktorí sa rozhodnú nedieť

sa zaočkovať. Slovenskému občanovi bude podľa M. Krajčího pri cestovaní očkovanie veľkou pomocou.

Epidemická situácia po testovaní a lockdowne nie je dobrá. Britskí vedci upozornili, že štandardné opatrenia nedokážu eliminovať šírenie mutácie B117 a reprodukčné číslo R0 sa ustáli na pomerne vysokej hodnote 1,2. Minister dodal, že máme vyšší podiel tejto mutácie a rast počtu infekcií bol exponenciálny. Uvoľnenie opatrení je nebezpečné. M. Krajčí použil príklad Írska, kde po uvoľnení opatrení začali čísla narastať raketovým tempom. Pandemická komisia bude prezentovať prevalenciu kmeňa B117, keďže každá pozitívna vzorka sa bude sekvenovať. Minister chce presadiť, aby o ďalších opatreniach, ako je napr. zmena covid automatu, rozhodovali odborníci, ktorí danej problematike rozumejú.

Vakcíny sa dostali najskôr k zdravotníkom. Viac termínov bolo voľných na východe Slovenska. Ministerstvo zdravotníctva to zdôvodnilo možným menším záujmom o očkovanie v tejto časti republiky. Redaktori sa rozprávali s košickými zdravotníkmi, ktorých sa spýtali, čo si o tomto rozdiely myslia a prečo je očkovanie dôležité. Priestor na vyjadrenie ohľadom **pozitívneho prístupu k očkovaniu dostali:**

Viliam Knap, prezident Slovenskej pediatrickej spoločnosti
Štefan Raffáč, imunológ a alergológ
Viktória Zemianská, zdravotnícka záchranárka
Adriana Dankovčíková, detská diabetologička a endokrinologička
Branislav Murín, gynekológ a pôrodník
Jozef Firment, viceprezident Slovenskej spoločnosti anesteziológie a intenzívnej medicíny
Klára Kovalčíková, zdravotná sestra reprofilizovaného Covid pracoviska
René Hako, diagnostik a rádiológ
Peter Krcho, primár Neonatologického oddelenia UNLP, Košice
Martin Novotný, chirurg

Všetci vyzdvihli dôležitosť očkovania a apelovali na občanov SR, aby sa takéhoto kroku nebáli, lebo ním chránia seba, svojich blízkych. Dôležitá je kolektívna imunita obyvateľstva, ktorá nastupuje vtedy, ak je zaočkovaných aspoň 70-80% ľudí.

Hostkami záverečnej časti programu boli:

Martina Flašková, hlavná koordinátorka očkovacieho centra z Fakultnej nemocnice v Banskej Bystrici
Ľubica Slimáková, predsedníčka sekcie nemocničných lekárníkov zo Slovenskej lekárskej komory.

K odmietaniu očkovania sa vyjadrila M. Flašková. Spočiatku ľudia váhali, no keď videli, že výsledky sú dobré, tak postupne stúpal počet záujemcov o očkovanie z radov zdravotníkov.

Ďalšou témou bol postup pri očkovaní. V súčasnosti sa môžu objednať zdravotníci a ľudia nad 75 rokov cez formulár na stránke korona.gov.sk. Prídu do vakcinačného centra, kde si musia priniesť kartičku poistenca alebo občiansky preukaz na overenie totožnosti a tiež aj SMS správu s číslom tzv. COVID PASS-u. Musia byť zdraví a bez prejavov akútneho respiračného ochorenia. Chronické ochorenia musia byť zastabilizované.

Témou diskusie boli aj **nežiaduce účinky vakcín**, resp. kto by nemal byť zaočkovaný. Sú to podľa Slimákovvej ľudia, ktorí majú závažné ochorenia, ale v princípe je to uvedené v odbornom

usmernení a najlepšie je, keď im poradí lekár. Vakcíny sú podľa nej dnes také bezpečné, že okrem detí sa môže dať zaočkovať skoro každý. Vakcínou Pfizer sa očkuje od 16, ostatnými od 18 rokov.

Následne hostky priblížili **fungovanie vakcinačných centier**. Lekárnici zabezpečujú zdravotnícke a ochranné pomôcky, ale aj celú logistiku ohľadne vakcín. Pfizer si vyžaduje uchovávanie v hlbokom mraze -60 až -90 stupňov. Pracovníci musia byť vyškolení na preberanie a skladovanie takejto vakcíny. Teplota musí byť neustále sledovaná. Pred použitím ju treba rozmraziť pri teplote 2-8 stupňov, kedy to trvá okolo troch hodín. Je možné ju rozmraziť aj za izbovej teploty, pričom toto trvá 30 minút. Takáto vakcína sa však nemôže vrátiť naspäť do chladničky, ale musí sa aplikovať. Pred použitím musí byť v nemocničnej lekárni rozriedená za zachovania sterility pomocou fyziologického roztoku, aby tam vznikol objem potrebný na 6 dávok.

Ďalšou témou bolo očkovanie v DSS. Podľa M. Flaškovej sa rozbieha projekt takzvanej **VOS – výjazdová očkovačská služba**. Sú to tímy ľudí, ktorí navštevujú zariadenia sociálnych služieb a očkujú klientov týchto služieb. Je to podľa nej pomerne náročný proces. Administratívne aj logisticky. Na tomto projekte spolupracujú ministerstvo zdravotníctva a ministerstvo práce. Zariadenia vytvoria zoznamy klientov, ktorí majú záujem o očkovanie, posunú to na ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny. Tí spolupracujú s ministerstvom zdravotníctva a až stadiaľ sa do očkovačského centra dostanú zoznamy klientov.

L. Slamková dodala, že **vakcíny musia byť prepravované tak, aby sa dodržiaval chladový reťazec**. Musia taktiež byť vo zvislej polohe a neriedené. V prípade, že je liekovka prepichnutá, hrozí potenciálna biologická kontaminácia. Práve preto je dobré, keď je v tíme farmaceutický laborant.

Recipienti sa z programu dozvedeli aj to, **čo sa deje po očkovaní**. M. Flašková vysvetlila, že po očkovaní sa vždy čaká, pretože môže dôjsť k vzniku tzv. skorých nežiaducich reakcií. Skolabovanie, sťažené dýchanie, pokles tlaku. V takom prípade treba podať adekvátnu medikamentóznú podporu na stabilizáciu pacienta.

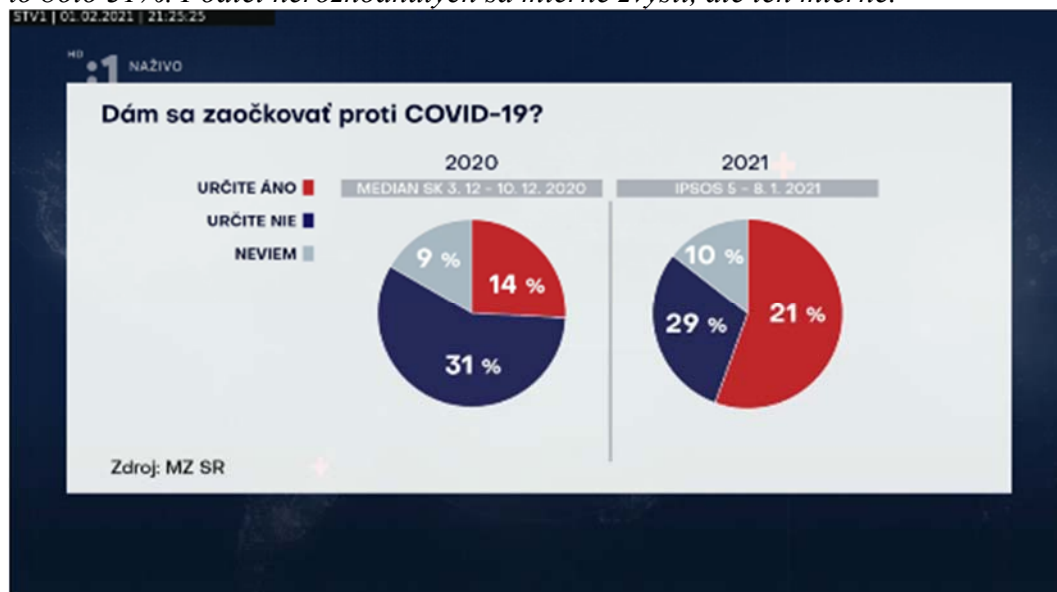
Priestor v programe bol venovaný aj **ochrane ľudí vo vakcinačných centrách**, keďže tam prichádzajú hlavne starší ľudia vo veľkých počtoch. Občas sa stane, že sa ľudia zgrupujú. Lekári spolupracujú aj s armádou, aby tá zabezpečovala rozostupy. Zamestnanci majú ochranné masky a prostriedky.

Problému **výberu a možného kombinovania vakcín** sa venovala L. Slamková. Zatiaľ striktne platí povinnosť očkovania prvou aj druhou dávkou rovnakej očkovačkej látky. M. Flašková dodala, že vakcíny na výber nie sú. Zatiaľ v Banskej Bystrici očkujú len vakcínou od Pfizeru. Moderna sa k nim nedostala, no očakávajú AstruZenecu, ktorú možno skladovať v chladničkách. Tak by aj všeobecní lekári mohli očkovať svojich pacientov.

Sťažovateľ namietal časť programu odvysielanú o cca 21:24:55 h - graf (zhoršená kvalita obrazu a zvuku na zázname RVR, avšak bolo možné spraviť prepis a zaznamenať printscreen):

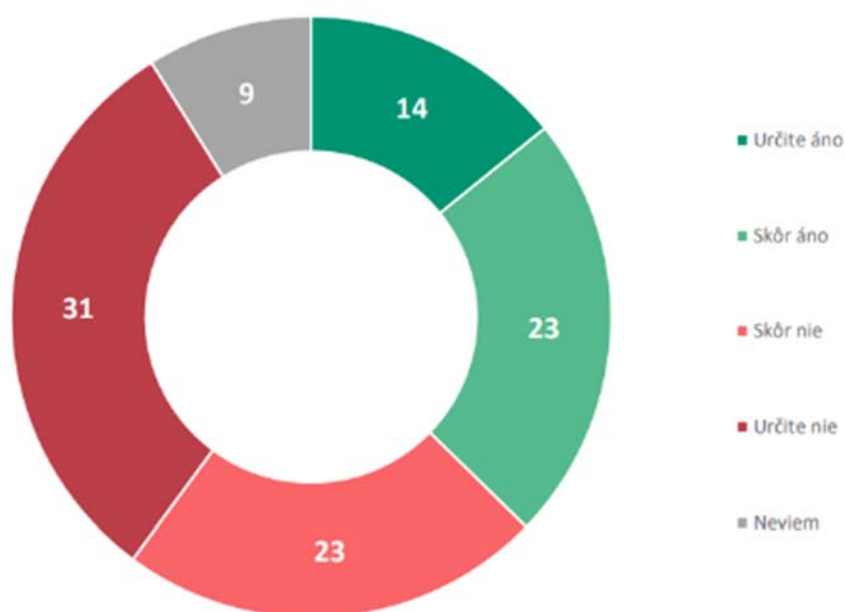
Moderátorka: „Okrem kritiky, aby som teda nehovorila len o problémoch, mám možno pre vás jednu potešujúcu správu. Podľa prieskumu verejnej mienky sa záujem Slovákov o očkovanie v januári oproti decembru zvýšil. Na otázku „Dáte sa zaočkovať?“ odpovedalo „určite áno“

29% ľudí. V decembri to bolo iba 14%. „Určite nie“ odpovedalo 21% ľudí, pričom v decembri to bolo 31%. Podiel nerozhodnutých sa mierne zvýšil, ale len mierne.“

Ako je vidno z tohto printscreenu, zdrojom grafu bolo Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky. Na internete sme našli originálne grafy, prezentované nižšie, od agentúr Median a IPSOS z predmetných prieskumov:

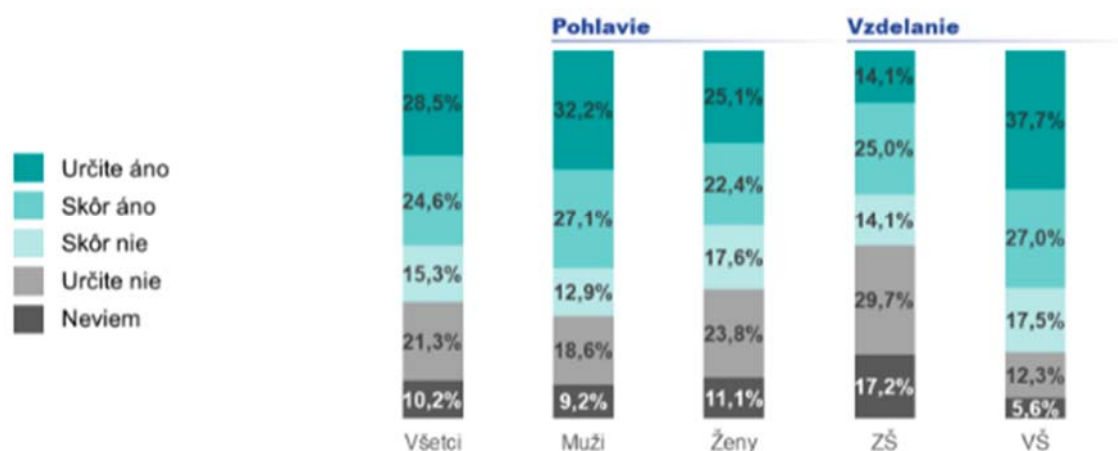
očkovanie COVID 19

O04: V prípade, že bude dostupná na Slovensku vakcína proti ochoreniu COVID 19, dali by ste sa zaočkovať?
N = 1007 respondentov, % respondentov

Zdroj: https://www.median.sk/pdf/OSTATNE/4520584_RTVS_Aktualnetemy_v27.pdf

SLOVENSKO: OCHOTA NECHAŤ SA ZAOČKOVAŤ PROTI VÍRUSU COVID-19

Ak by ste dnes mali tú možnosť, dali by ste sa zaočkovať proti COVID-19? (Vzorka = 1051/510/541/64/252 respondentov)

Zdroj: https://www.ipsos.com/sites/default/files/ct/news/documents/2021-01/ipsos_prieskum_ockovanie_proti_covid-19_tlacova_sprava_11._1._2021.pdf

Sťažovateľ namietal, že ani pri jednom grafe nie je súčet čísel 100. Ako vyplýva z oboch uvedených grafov, vo vysielaní RTVS neboli uvedené všetky hodnoty, resp. boli zobrazené iba odpovede „určite áno“, „určite nie“ a „neviem.“ V originálnych grafoch oboch prieskumov boli uvedené aj odpovede „skôr áno“ a „skôr nie“. Myslíme si, že práve toto je dôvod, prečo nie je ani pri jednom z grafov z RTVS uvedený súčet čísel 100. Nie sú totiž v nich zahrnuté neurčité odpovede, iba jednoznačné, plus odpovede typu „neviem.“ Treba dodať, že v originálnych údajoch IPSOS-u sú uvedené aj desatinné čísla, tie sú však v grafe RTVS zaokrúhlené.

Ďalšou námietkou sťažovateľa bolo, že „pri grafe z r. 2021 je zámerne zobrazené číslo 21% farebne viac ako číslo 29%. Graf tak pôsobí, že počet ľudí o očkovanie (21%) je väčší ako tých, ktorí sa nechcú dať zaočkovať.“

V druhom grafe (IPSOS, 5. - 8. 1. 2021) bolo na RTVS chybné uvedené množstvo ľudí ochotných určite sa dať a nechať zaočkovať. Podľa originálneho grafu IPSOS-u uvedného vyššie sa v januári 2021 chcelo určite dať zaočkovať 29% a určite sa nechcelo dať zaočkovať 21% obyvateľov. Moderátorka teda vo svojom vyjadrení správne uviedla, že „na otázku „Dáte sa zaočkovať?“ odpovedalo „určite áno“ 29% ľudí. V decembri to bolo iba 14%. „Určite nie“ odpovedalo 21% ľudí, pričom v decembri to bolo 31%. Podiel nerozhodnutých sa mierne zvýšil, ale len mierne.“

Vysielateľovi však nemožno dokázať zámer takéhoto omylu. Najpravdepodobnejším scenárom by mohla byť neúmyselná chyba pri grafickej tvorbe predmetného vyobrazenia, ktorá sa následne premietla do čísel v samotnom grafe. Navyše, namietaný program bol odvysielaný naživo a v ako takom nemusela prebehnúť kontrolná projekcia, ktorá by uvedené chyby mohla zachytiť.

Taktiež sa domnievame, že na farebné zobrazenie (v grafoch na RTVS červená farba ochota dať sa zaočkovať, modrá - neochota) a jeho „pôsobenie“ môže mať každý recipient svoj subjektívny názor. Nemusí sa dať z neho identifikovať žiadna tendencia ovplyvňovania verejnosti. Ako možno vidieť vyššie, aj v originálnych grafoch Medianu a IPSOS-u sú zobrazené odlišné farebné kombinácie pri rovnakých odpovediach respondentov týchto

prieskumov. Chybou v druhom grafe na RTVS bolo to, že číselné údaje 29% a 21% boli v nesprávnom farebnom poli. Dvadsaťdeväť percent (odpoveď „určite áno“) malo byť v červenom políčku, a 21% („určite nie“) v modrom.

Napriek chybám v grafe, ktoré sme uviedli vyššie a ktoré namietal aj sťažovateľ si myslíme, že tieto nemali zásadný vplyv na úroveň a vysokú informačnú hodnotu programu ako celku.

Z hľadiska dodržiavania ustanovenia § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii sme toho názoru, že program ako celok poskytol priestor mnohým respondentom, odborníkom prezentujúcim svoje stanoviská k problematike pandémie ochorenia Covid-19 a vakcinácii proti tomuto ťažkému vírusovému ochoreniu. Samotný priebeh debaty v štúdiu bol vecný a z hľadiska faktického obsahu odborný.

Domnievame sa, že predmetná špeciálna relácia RTVS splnila svoj účel, všestranne a pluralitne informovať slovenskú verejnosť o celospoločenskom význame vakcinácie proti ochoreniu Covid-19. Moderátorka usmerňovala diskusiu v pokojnom tóne, vystupovala v neutrálnej pozícii.

Na základe vyššie uvedeného sa domnievame, že odvysielaním programu nedošlo k rozporu s ust. § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z.

ZÁVER:

Na základe uvedeného v analýze sme toho názoru, že Rozhlas a televízia Slovenska, vysielateľ na základe zákona, odvysielaním programu *Koronavírus špeciál - očkovanie* dňa 1. 2. 2021 **neporušil povinnosť ustanovenú v § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii.**

Sťažnosť preto navrhujeme posúdiť ako **neopodstatnenú.**

K bodu č. 10

Popis/Prepis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z. (sťažnosť č. 512/SO/2021)

Monitorovaný program: Koronavírus špeciál - očkovanie

Vysielané dňa: 1. 2. 2021

Čas vysielania: cca 20:30 h

Označenie podľa JSO: bez označenia

Časový kód záznamu RVR cca:

20:30:00 už bežiaci reklamný šot Sčítanie obyvateľstva 2021

zvukovo-obrazový predel

20:30:26 začiatok programu *Koronavírus špeciál - očkovanie*

Popis/prepis programu:

Moderátorka na úvod relácie uviedla, že k prvému februáru 2021 dostalo vakcínu vyše 140 tisíc ľudí. Najvyššie percento zaočkovaných 1. dávkou vakcíny mal Bratislavský kraj (3,70%), najnižšie Trnavský kraj (1,46%).

Nasledoval živý vstup redaktorky. Tá uviedla, že lockdown na Slovensku nezaberá preto, lebo sa u nás výrazne šíri britská mutácia ochorenia COVID-19. Minister zdravotníctva Marek Krajčí požiadal hlavného hygienika Jána Mikasa, aby sa prítomnosť britskej mutácie skúmala v každej laboratórne spracovanej vzorke PCR testov. Hospitalizovaných pacientov v nemocniciach bolo vyše 3600, umelú pľúcnu ventiláciu potrebuje 316 osôb. Minister zdravotníctva navrhol prísnejšiu kontrolu zákazu vychádzania. Odborníci majú odporučiť vláde ďalšie opatrenia. Zvažovalo sa aj povinné nosenie respirátorov v interiéroch.

Hostami prvej časti programu v štúdiu boli:

Boris Klempa, virológ

Miloš Jeseňák, imunológ

Martin Šuster, ekonóm

Virológ B. Klempa mal na základe otázky redaktorky vysvetliť rozdiel medzi vakcínami Pfizer/BioNTech, Moderna a AstraZeneca. Na úvod povedal, že vakcíny nemôžu vyvolať samotné ochorenie. Môžu však vyvolať vedľajšie účinky pripomínajúce začiatok ochorenia (teplota, bolesť hlavy, bolesť v mieste vpichu atď.). Pfizer a Moderna sú mRNA vakcíny, AstraZeneca je rekombinantná adenovírusová vakcína. Majú spoločné to, že sú genetické. Znamená to, že neobsahujú ani len samotnú bielkovinu z vírusu, ale obsahujú genetickú informáciu, na základe ktorej naše vlastné bunky v mieste vpichu začnú produkovať jednu časť vírusu, resp. výbežkový proteín, tzv. spike protein. Umožňujú imunitnému systému, aby si začal „trénovať“ odpoveď na infekciu.

Moderátorku zaujímala aj bezpečnosť vakcín, keďže sa vyvinuli veľmi rýchlo. B. Klempa povedal, že technológie vývoja týchto vakcín poznáme dlhšie. Vývoj bol urýchl'ovaný, pretože spoločenská potreba bola naliehavá. Klinické skúšky prebiehali pod obrovským drobnohľadom verejnosti. Boli skracované racionálne, kde sa to dalo. Na základe týchto klinických skúšok podľa B. Klempu môžeme jasne povedať, že vakcíny sú bezpečné. Navyše, v dnešnej dobe

pribúdajú milióny ľudí, ktorí sú zaočkovaní a zatiaľ nič nenaznačuje, že by mal s nimi nastať nejaký problém.

Moderátorka sa následne imunológa M. Jeseňáka spýtala, ako dlho človeku vydrží imunita po aplikovaní vakcíny. Ešte ju zaujímalo aj to, či je zaočkovaný človek potenciálne infekčný, a tým aj rizikový pre svoje okolie. Ten povedal, že vakcíny sú neživé, a dokonca aj vektorové vakcíny sú zbavené aktívnej zložky nosičského vírusu, a teda by nemali žiadne takéto problémy spôsobiť. Vakcíny taktiež ani nedokážu vyvolať falošnú pozitivitu testovania, či už PCR alebo Ag, a to je podľa neho veľmi dôležité si uvedomiť. Vakcíny síce boli vyvíjané pomerne krátko, ale ich vývoj nadviazal na veľmi úspešné poznatky z oblasti vakcinológie v posledných dvoch desaťročiach. Imunita človeka ako taká po prekonaní covidu je individuálna a závisí od mnohých faktorov. Imunitná ochrana môže byť 3 mesiace, ďalšie štúdie hovorili o piatich mesiacoch. V prípade vakcín protilátky a bunková odpoveď sú zachované na veľmi slušnej úrovni po minimálne 3-5 mesiacoch, a môže to byť aj dlhšie. A aj keď časom klesajú, pamäťové bunky sa zachovávajú.

B. Klempa doplnil, že dve dávky vakcíny zaručujú lepšiu kvalitu protilátok aj imunitnej odpovede. To je ten moment, vďaka ktorému by tá odpoveď mala byť lepšia ako po prekonaní infekcie.

Ekonomka M. Šustera sa moderátorka spýtala, či vo všetkých vekových kategóriách je vyššia mužská úmrtnosť na covid ako ženská. M. Šuster povedal, že je to tak vo všetkých vekových kategóriách. S rastúcim vekom sa každých 5 rokov pravdepodobnosť zvyšuje o cca 50%. Podľa grafu však s vyšším vekom stúpa riziko infikovania sa u žien, pričom u mužov je toto riziko vyššie v mladšom veku. M. Šuster povedal, že v grafe sú uvedené absolútne čísla, a to riziko je u dospelaj populácie podľa neho takmer konštantné.

Moderátorku zaujímalo porovnanie prirodzenej imunity po prekonaní infekcie a vakcinačnej imunity. M. Jeseňák povedal, že každá infekcia nesie riziko, že druhýkrát môže prebiehať oveľa ťažšie. Premorovanie populácie sa ukazuje ako riskantný krok. Podľa štúdií z Brazílie v niektorých komunitách aj napriek 75% premorenosti stúpa počet infikovaných. Po prekonaní infekcie podľa neho imunita nemusí byť vždy optimálna a nemusí stopercentne chrániť pred reinfekciou. Imunitná odpoveď môže závisieť aj od toho, aké boli úvodné príznaky. U mnohých asymptomatických detí a dospelých nenachádzame protilátky. Sú pacienti, ktorí mohli covid prekonať aj symptomaticky a tiež nemusia mať adekvátne protilátky. Očkovanie pozostáva pri väčšine dávok z dvoch základných schém. Druhá dávka by mala zoptimalizovať primárnu imunitnú odpoveď. Vakcíny sú podľa M. Jeseňáka veľká nádej. Dáta z Izraela po dvoch dávkach sú veľmi nádejné.

Moderátorka uviedla, že veľkým výkričníkom sú mutácie. Zaujímalo ju, do akej miery dokážu vakcíny zachytiť mutácie. B. Klempa povedal, že s novými variantmi dostala pandémia novú dynamiku. Prichádzajú rôzne typy správ. V prípade UK variantu by obavy z nižšej účinnosti nemali byť opodstatnené. Účinnosť by mala zostať zachovaná. Pokles schopnosti neutralizovať anglický variant podľa neho vidíme v sérach ľudí, ktorí prekonali pôvodný covid. Nové dáta od výrobcov vakcín, ktoré ešte nie sú na trhu (NovaVax) hlásia, že vo Veľkej Británii je účinnosť 90%, čo je podľa B. Klempu skvelá správa. Tá istá vakcína po skúške v Južnej Afrike však vykazuje oveľa nižšiu účinnosť, do 60%. Aj 60% je podľa neho niečo, čo by sme pred rokom brali všetkými desiatimi.

Nasledoval graf s najrizikovejšími skupinami obyvateľstva (celá populácia SR), ktorý vysvetlil M. Šuster:

Zdravotníci, onkologickí pacienti, ľudia s Downovým syndrómom, ľudia s tri a viac diagnózami, ľudia s dvoma diagnózami, personál DSS/DDS, učitelia, vojaci a policajti.

Moderátorka sa následne M. Šustera spýtala, ako by on navrhol vakcinačnú stratégiu s ohľadom na riziká. M. Šuster odpovedal, že stratégia akú v súčasnosti máme je v hrubých rysoch dobre postavená a odstupňovanie citlivých skupín je tam také, aké by malo byť. Iniciatíva *Veda pomáha* však vytvorila podrobnejšie delenie očkovaných skupín obyvateľstva.

Nasledovala téma úmrtnosti po očkovaní. M. Jeseňák uviedol, že treba skúmať stav pacientov ešte pred očkovaním, lebo veľa faktorov nežiaducich účinkov, príp. úmrtí nemusí mať priamy súvis so samotným očkovaním. Nórske úrady detailne analyzovali takéto prípady (najmä u starších pacientov) a jasná príčina kauzálnej spojitosti s očkovaním nebola preukázaná. B. Klempa dodal, že snaha očkovať aj najstarších ľudí pramení zo snahy čo najviac uľaviť zdravotníckym systémom, pretože toto sú podľa neho tí najrizikovejší ľudia. Celý proces je pod drobnohľadom. Rozhodnutie o vakcinácii starých a chorých ľudí je na lekárovi. M. Šuster dodal, že na Slovensku každý deň umiera 30 ľudí nad 80 rokov bez ohľadu na to, či majú covid alebo nie. Aj keby boli všetci ľudia nad 80 rokov zaočkovaní, podľa neho by aj tak na druhý deň zomrelo 30 z nich, bez ohľadu na covid, príp. očkovanie proti nemu. Aj tak by sa podľa M. Šustera našli ľudia, ktorí by poukázali na spojitosť takýchto úmrtí s očkovaním, pričom ich úmrtia nemusia mať žiadnu súvislosť s vakcínou a možno to ani nikdy nezistíme.

Moderátorka poďakovala hostom za účasť v relácii a zaželala im ešte pekný večer.

Ďalšou témou programu boli antivakcinačné hnutia a dezinformácie. Pôvod majú v dávnom 18. storočí. Ako bojovať proti dezinformáciám o očkovaní priblížila Sandra Sviteková z iniciatívy *Dejepis inak*.

Antivaxerizmus má korene z čias ešte pred vynájdením prvej vakcíny proti pravým kiahňam od Edwarda Jennera. Lekári totiž v tom čase používali liečebný postup zvaný variolizácia (cieľené nakazenie pacienta slabšou formou kiahní, aby tak získal imunitu proti ťažším variantom). Oficiálne antivakcinačné hnutie však začalo vznikáť až v druhej polovici 19. storočia. Najznámejšie boli dve ligy, ktoré vznikli vo Veľkej Británii a USA. Bola to Liga proti očkovaniu a Liga proti povinnému očkovaniu. V týchto krajinách boli v tom čase veľké epidémie, a tak sa vlády rozhodli pomocou zákonov zaviesť povinné očkovanie, ktoré bolo pre batol'atá do troch mesiacov a potom to neskôr rozšírili aj pre deti do 14 rokov. Ľudia sa voči tomuto postavili na odpor. V minulosti sa antivakcinačné názory šírili najčastejšie rôznymi letákmi, karikatúrami alebo plagátmi. Hlavný rozdiel oproti súčasnosti však spočíva v rýchlosti šírenia takýchto informácií. Dnes sa dá vďaka počítačom vytvoriť hoax oveľa vierohodnejšie ako v minulosti. Ľudia podľa S. Svitekovej odmietajú očkovanie z nevedomosti, nevzdelania v tejto téme alebo im chýba kritické zmýšľanie pri preberaní obsahu na sociálnych sieťach a tiež môžu byť náchylní veriť rôznym konšpiráciám. Podľa Svitekovej je dôležité, aby si ľudia sami uvedomili, že intuícia nie je veľmi dobrým spôsobom na získavanie poznatkov. Skôr by sa mali prikláňať k faktom, overeným vedeckým dôkazom alebo k autoritám. Na začiatku 19. storočia napríklad ľudia v okolí Lučenca a Betliara neverili očkovaniu, ale gróf Andrassy ich ako miestna autorita osobne presviedčal, aby dali zaočkovať svoje deti.

Nasledovala téma vakcinácie vo svete. Na linke boli Štefan Hudec z Washingtonu, Martin Hílek z Bruselu a Gregor Martin Papucsek z Budapešti.

V Amerike sa začalo očkovať už pred Vianocami 2020, ale ešte za administratívy Donalda Trumpa bol problém so zásobovaním a logistikou. Avšak po nástupe nového prezidenta Joea Bidena v USA každý deň zaočkujú milión ľudí, s tým, že v najbližších týždňoch by sa tento proces mal zrýchliť až na jeden a pol milióna zaočkovaných denne. Do 1. februára 2021 dostalo aspoň prvú dávku vakcíny 25 miliónov Američanov. Po zdravotníkoch a senioroch sa očkujú všetci Američania starší ako 65 rokov a zamestnanci škôl. Administratíva J. Bidena si dala za cieľ zaočkovať po 100 dňoch vlády 100 miliónov Američanov.

Moderátorka sa spýtala aj na schvaľovanie vakcíny od spoločnosti Johnson & Johnson a kto ju dostane. Táto je síce menej efektívna ako Pfizer a Moderna, ale jej výhodou je, že stačí jeden vpich a finančné náklady sú teda o polovicu nižšie a aj distribúcia je ľahšia, pretože sa môže skladovať v bežných chladničkách. Do leta 2021 chce firma distribuovať miliardu vakcín do sveta. Je však menej efektívna pri mutáciách, zvlášť pri juhoafrickej.

Európska únia nakupovala vakcíny pre všetky členské krajiny. Zaznieva však mnoho kritiky, že vakcíny meškajú a je ich málo. Podľa vyjadrení predstaviteľov Európskej komisie treba počítať so zníženými dodávkami vakcín aj v marci aj v apríli 2021. Pfizer/BioNTech od 15. 2. 2021 navýši dodávky vakcín do krajín EÚ a tak by mal do konca marca anulovať výpadky z januára a v druhom štvrtroku dodá navyše ďalších 75 miliónov dávok. AstraZeneca oznámila, že v prvom štvrtroku dodá o polovicu menej vakcín ako pôvodne plánovala. Situácia v zaočkovanosti je rozdielna. Najviac zaočkovaných je na Malte a v Dánsku, v Holandsku však iba cca 1% a v Bulharsku je to niečo cez pol percenta. Členské krajiny za mesiac očkovania dostali 18 miliónov dávok. Zaočkovaných aspoň prvou dávkou je 12 miliónov Európanov. V porovnaní s USA, Izraelom a Veľkou Britániou je to však málo. Únia vakcíny schválila neskôr, ale spôsobili to aj výpadky vo výrobe, najmä AstraZenecy. Viaceré štáty budú musieť teda spomaliť tempo očkovania. Zámer zaočkovať do konca marca 2021 80% zdravotníkov mnohí považujú za nereálny.

Maďarsko si našlo vlastnú cestu. Podpísalo dohody s výrobcami ruskej a čínskej vakcíny. Argumentácia je jednoduchá. Dodávky západných vakcín meškajú a treba konať. Opozícia je proti vakcínam z Ruska a Číny, nie sú preverené na 100%. Vláda oponuje, že ľavicoví liberáli takto brzdia boj proti korone. Maďarská lekárska komora skonštatovala, že lekár s čistým svedomím zaočkuje ľudí s vakcínou, ktorú schválila Európska lieková agentúra. Vláda hovorí, že vakcína nemá ideológiu a každá pomôže. Nemecký minister zdravotníctva však povedal, že aj ruská aj čínska vakcína by mohli byť dobré. V Maďarsku sa chce zaočkovať 60% ľudí. Dokopy zazmluvnili vakcíny Sputnik V a Sinopharm pre 3,5 milióna ľudí. Vypukol tam škandál s prednostným očkovaním. Predstavitelia opozície sa dali prednostne zaočkovať a spustila sa na nich obrovská vlna kritiky. Premiér Viktor Orbán sa odmieta dať zaočkovať prednostne a uviedol, že keď sa dostane na rad, dá sa zaočkovať čínskou vakcínou. Do 1. februára zaočkovali 250 tisíc ľudí, takže to ani v Maďarsku nejde veľmi rýchlo.

Ďalším hosťom v štúdiu bol minister zdravotníctva SR Marek Krajčí. Moderátorku zaujímalo, či je spokojný s tempom vakcinácie na Slovensku v porovnaní s ostatnými krajinami. M. Krajčí povedal, že s ohľadom na možnosti a dodávky vakcín očkujeme dobre. Počet zaočkovaných mal byť k 1. 2. 2021 144 tisíc ľudí. K tomu treba prirátať vyše 9 tisíc osôb, zdravotníkov, ktorí už dostali druhú dávku. Plán očkovania v SR je harmonizovaný s plánom EÚ.

Zmluvné kontrakty nie sú dodržané. Vakcíny prichádzajú pomaly. Za mesiac január sme dostali 208 tisíc dávok od Pfizeru/BioNTech a 11 tisíc dávok od Moderny. Za február očakávame asi 250 tisíc dávok od Pfizeru. Prvá dodávka od firmy AstraZeneca by mala podľa ministra Krajčího prísť 9. februára, konkrétne 58 tisíc vakcín. Vláda sa očkovací systém snažila nastaviť

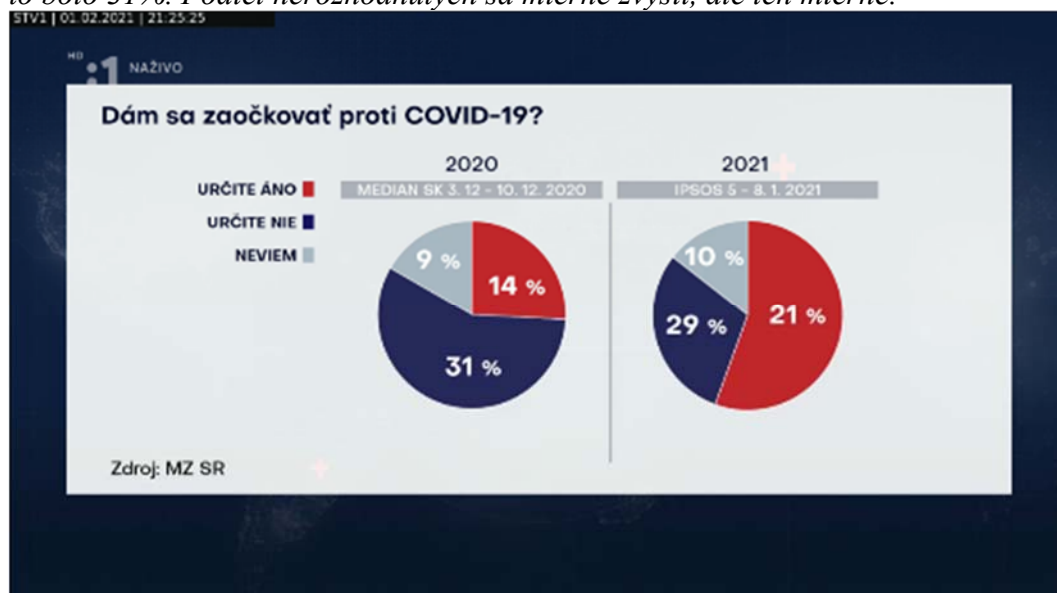
tak, aby bol plynulý a kontinuálny a aby sa nestalo to, čo v niektorých krajinách, kde majú veľkokapacitné očkovacie centrá a zápasia s akútnym nedostatkom očkovacích látok. Niektorí nemajú druhú dávku vtedy, kedy ju mali dostať. Slovensko sa snaží očkovať tak, aby mal každý zaočkovaný dostupnú aj druhú dávku. V týždni vysielania programu malo Slovensko v pláne zaočkovať 53 tisíc ľudí. Moderátorka sa spýtala ministra, či sa inšpirujeme Maďarskom, ktoré má zazmluvnené vakcíny z Ruska a Číny. M. Krajčí predpokladal, že Európska lieková agentúra schváli ruský Sputnik V v polovici marca 2021 a následne sa tento bude môcť distribuovať v celej Európe. Ministerstvo zdravotníctva urobí všetko pre to, aby sa dostala aj na slovenský trh. Čínska vakcína podľa M. Krajčího nemá „úplne ideálnu“ účinnosť a tak o nej po porade s odborníkmi vôbec neuvažuje. Slovensko má nakontrahovanú aj vakcínu od spoločnosti Johnson & Johnson. Z nej bude stačiť aplikovať iba jednu dávku. Výroba vakcín na Slovensku je zatiaľ iba vecou rokovania. Nič konkrétne minister povedať nemohol.

Ďalšou témou rozhovoru s ministrom zdravotníctva bola situácia vo vakcinačných centrách. Minister ubezpečil, že ani v jednej nemocnici nie je nedostatok vakcín. Problémy však robí fakt, že sa na jednotlivé termíny objedná viac ľudí, ako bolo dostupných vakcín. Tak sa stalo v Bardejove a Partizánskom. Objednávacia stránka na očkovanie by sa mala upraviť. Najprv by si mal človek vybrať vakcinačné centrum s voľnou kapacitou a až potom by mohol vyplniť formulár. Väčšina termínov bola takmer na 100% obsadená na aktuálny týždeň. V ďalšom by mali zaočkovať vyše 10 tisíc ľudí.

Existujú aj mobilné jednotky, ktoré očkujú ľudí v DSS. Nie je však toľko jednotiek, ktoré by vedeli zaočkovať každého seniora v krajine.

21:24:55 časť namietaná sťažovateľom - graf (poškodený obraz a zvuk)

Moderátorka: „Okrem kritiky, aby som teda nehovorila len o problémoch, mám možno pre vás jednu potešujúcu správu. Podľa prieskumu verejnej mienky sa záujem Slovákov o očkovanie v januári oproti decembru zvýšil. Na otázku „Dáte sa zaočkovať?“ odpovedalo „určite áno“ 29% ľudí. V decembri to bolo iba 14%. „Určite nie“ odpovedalo 21% ľudí, pričom v decembri to bolo 31%. Podiel nerozhodnutých sa mierne zvýšil, ale len mierne.“

Minister zdravotníctva poďakoval médiám, ktoré venujú tejto téme veľkú pozornosť a veľmi pozitívne informujú o očkovaní. Záujem o vakcínu stúpa, situácia je vážna a ľudia si to uvedomujú. Poďakoval tým ľuďom, ktorí sa rozhodli pre očkovanie.

Moderátorku následne zaujímalo, akú motiváciu majú mať ľudia na očkovanie a či budú mať nejaké výhody. Minister si myslí, že každý, kto bude vedieť zdokladovať, že bol zaočkovaný, bude sa na to prihliadať, aj keď Európska únia ako celok nechce diskriminovať ľudí, ktorí sa

rozhodnú nedať sa zaočkovať. Nechcú obmedzovať pohyb medzi krajinami. Avšak v krajinách so zlou epidemickou situáciou budú musieť ľudia predložiť negatívny test, prípadne dokázať, že sú zaočkovaní. Slovenskému občanovi bude podľa M. Krajčího pri cestovaní očkovanie veľkou pomocou.

Epidemická situácia po testovaní a lockdowne nie je dobrá. Britskí vedci upozornili, že štandardné opatrenia nedokážu eliminovať šírenie mutácie B117 a reprodukčné číslo R_0 sa ustáli na pomerne vysokej hodnote 1,2. Minister dodal, že máme vyšší podiel tejto mutácie a rast počtu infekcií bol exponenciálny. Uvoľnenie opatrení je nebezpečné. M. Krajčí použil príklad Írska, kde po uvoľnení opatrení začali čísla narastať raketovým tempom. Na druhý deň má zasadať pandemická komisia a dozvieme sa aj prevalenciu kmeňa B117, keďže každá pozitívna vzorka sa bude sekvenovať. Minister bude presadzovať, aby o ďalších opatreniach ako napr. zmena covid automatu rozhodovali odborníci, ktorí sa danej problematike rozumejú.

Vakcíny sa dostali najskôr k zdravotníkom. Viac termínov bolo voľných na východe Slovenska. Ministerstvo zdravotníctva to zdôvodnilo možným menším záujmom o očkovanie v tejto časti republiky. Redaktori sa rozprávali s košickými zdravotníkmi, ktorých sa spýtali, čo si o tomto rozdiely myslia a prečo je očkovanie dôležité.

Viliam Knap, prezident Slovenskej pediatrickej spoločnosti uviedol, že by bolo ideálne, keby sa aspoň 80% obyvateľov Slovenska zaočkovalo, aby mohla vzniknúť kolektívna imunita.

Štefan Raffáč, imunológ a alergológ dodal, že očkovanie je dôležité najmä kvôli zlepšeniu imunologickej odpovede organizmu voči danému vírusu. Vakcína je podľa neho schopná navodiť takúto odpoveď bez vyvolania ochorenia.

Viktória Zemianská, zdravotnícka záchranárka do kamery povedala, že sa dala zaočkovať kvôli tomu, aby bola „aspoň o nejaké to percento spokojnejšia“ na výjazdoch. Aj naďalej sa musí chrániť úplne stopercentne, ale človek má podľa nej aspoň vnútorný klúd.

Adriana Dankovčíková, detská diabetologička a endokrinologička uviedla, že dnes je podaných už 80 miliónov vakcín vo svete a vidíme, že závažné nežiaduce účinky má len 10 ľudí z milióna podaných vakcín. Myslí si, že podanie vakcíny je naozaj jediné svetlo nádeje, ktoré dnes máme.

Branislav Murín, gynekológ a pôrodník povedal, že má zodpovednosť aj za svoje pacientky, ktorých je niekoľko tisíc, stovky tehotných žien, čiže ak by ochorel, ohrozí chod svojej ambulancie. Ďalšia dôležitá úloha je preňho nemocnica, kde pracuje a nechce ohroziť chod kliniky, čím by mohol zaťažiť svojich kolegov, keby ochorel.

Jozef Firment, viceprezident Slovenskej spoločnosti anesteziológie a intenzívnej medicíny vysvetlil, že zdravotníci, ktorí sa nedajú zaočkovať, tak ohrozujú predovšetkým seba, svoju rodinu a oslabuje sa tým aj odolnosť ich pracoviska. Veď ak 40% lekárov a sestier na jednom pracovisku ochorie a idú na PN, tak to pracovisko je potom „mizerne fungujúce.“

Klára Kovalčíková, zdravotná sestra reprofilizovaného Covid pracoviska je svedkom mnohých úmrtí na oddelení. Ona sama síce covid prekonala, ale ubehli od toho už takmer 3 mesiace a veľmi sa na očkovanie teší.

René Hako, diagnostik a rádiológ povedal, že zdravotníci v prvej línii by mali byť zaočkovaní všetci čím skôr, aby sme ich nestrácali v pracovnom procese. Je to veľmi dôležité práve preto,

aby sme tie nemocnice mohli využívať nielen na diagnostiku a liečbu covidových pacientov, ale musíme si uvedomiť, že momentálne neliečime pacientov, ktorých by sme mimo covidu liečili. Týchto pacientov potrebujeme čím skôr dostať do nemocníc, aby nám nezomierali postupne na iné diagnózy.

Peter Krcho, primár Neonatologického oddelenia UNLP Košice, dodal, že v minulosti, akonáhle sa spustilo očkovanie proti niektorým ochoreniam, tak tieto zmizli. Už pred 15 rokmi u nich na oddelení videli obrovský význam očkovania, a tak isto to vidia aj s covidom.

Chirurg Martin Novotný by odkázal ľuďom, nech vypnú sociálne siete, prestanú čítať všetkých vedcov, pseudovedcov a nech používajú zdravý rozum. Ide podľa neho o ochranu seba samého a aj o ochranu všetkých ostatných dookola a jedinou možnosťou, ako môžeme poraziť Covid-19 je očkovanie. Inú možnosť nemáme.

Hostkami záverečnej časti programu boli Martina Flašková, hlavná koordinátorka očkovacieho centra z Fakultnej nemocnice v Banskej Bystrici a Ľubica Slimáková, predsedníčka sekcie nemocničných lekárníkov zo Slovenskej lekárskej komory.

Moderátorku na úvod zaujímalo, či mali hostky vo svojom okolí ľudí odmietajúcich očkovanie. M. Flašková povedala, že spočiatku ľudia váhali, no keď videli, že výsledky sú dobré, tak postupne stúpal počet záujemcov o očkovanie z radov zdravotníkov. Aj u Ľ. Slimákovej to bolo podobne. Zo začiatku niektorí ľudia prejavovali obavy, ale to percento potom postupne klesalo.

Moderátorku zaujímal aj postup pri očkovaní. V súčasnosti sa môžu objednať zdravotníci a ľudia nad 75 rokov cez formulár na stránke korona.gov.sk. Prídu do vakcinačného centra, kde si musia priniesť kartičku poistenca alebo občiansky preukaz na overenie totožnosti a taktiež aj SMS správu s číslom tzv. COVID PASS-u. Musia byť zdraví a bez prejavov akútneho respiračného ochorenia. Chronické ochorenia musia byť zastabilizované. Pri arteriálnej hypertenzii, cukrovke a ďalších chronických ochoreniach odporúča M. Flašková konzultáciu s ošetrovateľom. Pri závažnejších ochoreniach (napr. reumatologické alebo gastroenterologické), kde je nejaká špecifická liečba, tak treba určite konzultovať špecialistu, aby vzhľadom na ich liečbu odporučil či sa môžu očkovať a hlavne kedy sa môžu očkovať.

Ľ. Slimákovej sa moderátorka spýtala na nežiaduce účinky v príbalových letákoch vakcíny, resp. či sa tam konkrétne píše, kto by nemal byť zaočkovaný. Sú to podľa Slimákovej ľudia, ktorí majú závažné ochorenia, ale v princípe je to uvedené v odbornom usmernení a najlepšie je, keď im poradí lekár. Vakcíny sú však jej slovami dnes také bezpečné, že okrem detí sa môže dať zaočkovať skoro každý. Vakcínou Pfizer sa očkuje od 16, ostatnými od 18 rokov.

Následne priblížila fungovanie vakcinačného centra. Lekárnici zabezpečujú zdravotnícke a ochranné pomôcky plus celú logistiku ohľadne vakcín. Pfizer si vyžaduje uchovávanie v hlbokom mraze -60 až -90 stupňov. Pracovníci musia byť vyškolení na preberanie a skladovanie takejto vakcíny. Teplota musí byť neustále sledovaná. Pred použitím ju treba rozmraziť pri chlade 2-8 stupňov, kedy to trvá okolo 3 hodín. Je možné ju rozmraziť aj za izbovej teploty, pričom toto trvá 30 minút. Takáto vakcína sa však nemôže vrátiť naspäť do chladničky, ale musí sa aplikovať. Pred použitím musí byť v nemocničnej lekární rozriedená za zachovania sterility pomocou fyziologického roztoku, aby tam vznikol objem potrebný na 6 dávok. V nemocničnej lekární sa to robí preto, aby sa vo vakcinačnom centre nenachádzali nerozriedené ampulky. Takto je zabezpečené, že niekto ani omylom nemôže natiahnuť nezriedenú vakcínu a celých tých 6 dávok podať jednému pacientovi, čo by mohlo byť

nebezpečné. Niektoré nemocničné lekárne dokonca naťahujú samotné dávky jednotlivých vakcín do striekačiek a tie striekačky označené aj s časom prípravy idú v uzavretých obaloch na miesto podania.

Ďalšou témou bolo očkovanie v DSS. Moderátorku zaujímalo, či lekárnici koordinujú aj mobilné očkovacie jednotky. M. Flašková povedala, že sa rozbieha projekt takzvanej VOS – výjazdová očkovacia služba. Sú to tímy ľudí, ktorí navštevujú zariadenia sociálnych služieb a očkujú klientov týchto služieb. Je to podľa nej pomerne náročný proces. Administratívne aj logisticky. Na tomto projekte spolupracujú ministerstvo zdravotníctva a ministerstvo práce. Zariadenia vytvoria zoznamy klientov, ktorí majú záujem o očkovanie, posunú to na ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny. Tí spolupracujú s ministerstvom zdravotníctva a až stadiaľ sa do očkovacieho centra dostanú zoznamy týchto klientov. Úlohou očkovacích centier je pripraviť tím, kde bude zabezpečená doprava. V Banskej Bystrici spolupracujú s Hasičským a záchranným zborom. V tíme bude lekár, laborant z lekárne, ktorý bude priamo na mieste riediť tie vakcíny, pretože vakcína je veľmi fragilná a jemná, aby nedošlo k jej znehodnoteniu, lebo je nestabilná. V chladničke bude transportovaná na miesto podania, tam to laborant zriedi a na mieste sa bude očkovať. Klienti DSS však musia byť vopred vyšetrení svojim všeobecným lekárom. Ten spíše krátku správu, či odporúča klientovo zaočkovanie.

Ľ. Slamková dodala, že vakcíny musia byť prepravované tak, aby sa dodržiaval chladový reťazec. Musia taktiež byť vo zvislej polohe a neriedené. V prípade, že je liekovka prepichnutá, hrozí potenciálna biologická kontaminácia. Práve preto je dobré, keď je v tíme farmaceutický laborant. Operačné stredisko ministerstva zdravotníctva pre vakcináciu distribuuje jednotlivé dávky do vakcinačných centier a tie každý deň podávajú hlásenie množstva aplikovaných a aj zostatkových očkovacích látok. Operačné stredisko má všetky informácie o dodávkach a spotrebe vakcín a podľa toho ich posielajú do jednotlivých centier. Zatiaľ mali farmaceuti vždy toľko vakcín koľko potrebovali a Ľ. Slamková pevne dúfa, že to tak bude aj naďalej.

Moderátorku zaujímalo, čo sa deje po očkovaní. M. Flašková vysvetlila, že po očkovaní sa vždy čaká preto, lebo môže dôjsť k vzniku tzv. skorých nežiaducich reakcií. Vo vakcinačnom centre v Banskej Bystrici sa zatiaľ stretli len s jednou takouto reakciou, kedy pacientka po podaní vakcíny skolabovala, začalo sa jej ťažšie dýchať, klesol jej tlak. Po adekvátnej medikamentóznej podpore sa však stabilizovala.

Ďalšou otázkou moderátorky bola ochrana ľudí vo vakcinačných centrách, keďže tam prichádzajú hlavne starší ľudia vo veľkých počtoch. Snažia sa dodržiavať odstupy. Zamestnanci majú ochranné masky a prostriedky a aj seniori musia byť chránení. Občas sa stane, že sa ľudia zgrupujú v obrovskom počte. Lekári spolupracujú aj s armádou, aby zabezpečovala rozostupy.

Záverečnou otázkou pre respondentky bol možný výber vakcín, teda či sa dajú vakcíny vybrať a či sa dajú kombinovať. Ľ. Slamková povedala, že zatiaľ striktne platí povinnosť očkovania prvou aj druhou dávkou rovnakej očkovacej látky. M. Flašková povedala, že vakcíny na výber nie sú. Zatiaľ v Banskej Bystrici očkujú len vakcínou od Pfizeru. Moderna sa k nim nedostala, no očakávajú AstruZenecu. Tú možno skladovať v chladničkách. Tak by aj všeobecní lekári mohli očkovať svojich pacientov.

Moderátorka sa na záver rozlúčila s hostkami a divákmi. Apelovala na zodpovednosť ľudí a dodržiavanie pravidiel Rúško-Odstup-Ruky, pretože iba tak dokážeme zachrániť to najdôležitejšie – ľudské životy.

21:49:48 koniec programu *Koronavírus špeciál - očkowanie*

zvukovo-obrazový predel

21:49:55 Reklama: Kaufland

21:49:59 koniec záznamu vysielania

#

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 21. 4. 2021

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z.

Sťažnosť č.: 510/SO/2021

Programová služba: TV MARKÍZA, DAJTO

Vysielateľ: MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o.

Číslo licencie: TD/17, TD/47

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenia:

Návrh uznesenia č. 1:

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. n) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa § 14a zákona č. 308/2000 Z. z. preverila sťažnosť evidovanú pod č. 510/SO/2021 smerujúcu voči vysielaniu programových služieb TV MARKÍZA a DAJTO vysielateľa MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o. a uznala sťažnosť v časti možného porušenia povinnosti ustanovenej v § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. podľa ustanovenia § 14a ods. 10 zákona č. 308/2000 Z. z. za **neopodstatnenú**.

Úloha:

Kancelária Rady oznámi sťažovateľovi výsledok prešetrenia časti sťažnosti.

T: 3. 5. 2021

Z: PgO

Návrh uznesenia č. 2:

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. g) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa § 71 zákona č. 308/2000 Z. z. **začína správne konanie** voči vysielateľovi MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o. vo veci možného porušenia § 19 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z. v súvislosti s tým, že

1. dňa 25. 1. 2021 o cca 21:12 hod. v rámci programovej služby DAJTO odvysielal upútavku na program *Táto pomsta je moja*, ktorá mohla obsahovať výňatky z programu, na ktorý upútava, znázorňujúce scény násilia;
2. dňa 23. 1. 2021 o cca 23:27 hod. a 24. 1. 2021 o cca 00:28 hod. v rámci programovej služby TV MARKÍZA odvysielal upútavku na program *Jack Reacher 2: Nevracaj sa*, ktorá mohla obsahovať výňatky z programu, na ktorý upútava, znázorňujúce scény násilia.

Úloha:

Kancelária Rady v zmysle § 4 ods. 4 a § 13 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z. oznámi účastníkovi konania začiatok správneho konania a zabezpečí nevyhnutné podklady a dôkazy pre rozhodnutie vo veci.

T: 5. 5. 2021

Z: PLO

Úloha:

Kancelária Rady oznámi sťažovateľovi začatie správneho konania.

T: 3. 5. 2021

Z: PgO

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu
dňa 21. 4. 2021

Sťažnosť č. 510/SO/2021 zo dňa 1. 2. 2021
Sťažovateľ: fyzická osoba
Predmet sťažnosti: upútavka a program Táto pomsta je moja
Deň a čas vysielania: 25. 1. 2021 o 21.12 h (upútavka)
23. 1. 2021 o 22.58 h a 26. 1. 2021 a 20.15 h
Označenie podľa JSO: 15

Programová služba: TV MARKÍZA, DAJTO
Vysielateľ: MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r. o.
Číslo licencie: TD/17, TD/47

Dátum: 14. 4. 2021

OBSAH SŤAŽNOSTI:

„Dňa 25.01.2021 bola na programovej službe Dajto odvysielaná upútavka na program Táto pomsta je moja, ktorá znázorňovala scény násilia.

V dňoch 23.01.2021 a 26.01.2021 bol odvysielaný film Táto pomsta je moja, označený ako nevhodný pre maloletých divákov do 15 rokov napriek tomu, že zobrazoval násilie na živých bytostiach, vulgárne vyjadrovanie a prejavy neznášanlivosti. “

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii

§ 19 - Ochrana ľudskej dôstojnosti a ľudskosti

2) Upútavka na program v rámci televíznej programovej služby nesmie obsahovať výňatky z diel, ktoré znázorňujú scény násilia a pohlavného styku, devastácie životného prostredia a zábery, ktoré by mohli navodiť dojem skrytej formy propagácie alkoholizmu, fajčenia a používania omamných látok, jedov a prekurzorov.

§ 20 - Ochrana maloletých

1) Vysielateľ je povinný zabezpečiť, aby sa nevysielali programy alebo iné zložky programovej služby, ktoré môžu narušiť fyzický, psychický alebo morálny vývin maloletých, najmä také, ktoré obsahujú pornografiu alebo hrubé, neodôvodnené násilie.

3) Na základe klasifikácie programov podľa vekovej vhodnosti sú vysielateľ televíznej programovej služby a poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie povinní na ochranu maloletých zaviesť a uplatňovať jednotný systém označovania ustanovený podľa osobitného predpisu 28a) (ďalej len "jednotný systém označovania").

4) Vysielateľ programovej služby je povinný zohľadniť vekovú vhodnosť programov a iných zložiek programovej služby pre maloletých a zabezpečiť ich časové zaradenie v súlade s podmienkami ustanovenými osobitným predpisom. 28a)

Vyhláška č. 589/2007 Z. z. Ministerstva kultúry Slovenskej republiky z 3. decembra 2007, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o jednotnom systéme označovania audiovizuálnych diel, zvukových záznamov umeleckých výkonov, multimedialných diel, programov alebo iných zložiek programovej služby a spôsobe jeho uplatňovania:

§ 1 ods. 1

Audiovizuálne diela, multimedialné diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné a neprístupné pre vekovú skupinu maloletých do 18 rokov, ak obsahujú

a) zobrazenie násilia na živých bytostiach, najmä zobrazenie krutého ubližovania alebo krutej násilnej smrti človeka bez pocitov ľútosti, zobrazenie týraných osôb alebo zobrazenie prejavov osôb a skupín s patologickými normami správania,

b) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá,

c) zobrazenie prejavov neznášanlivosti alebo nenávisť, xenofóbie, rasizmu, náboženskej diskriminácie a neznášanlivosti, násilia voči etnickým alebo iným menšinám, zobrazenie šikanovania,

d) zobrazenie alebo prezentovanie závislosti, akou je alkoholizmus, fajčenie, drogová alebo

hráčka závislosť formou zábavy alebo zobrazenie používania zbrane ako útočného prostriedku formou zábavy,

e) zobrazenie erotických pomôcok alebo erotických scén, ktoré sú vyrobené výlučne na prezentáciu erotiky a erotických tém,

f) sexuálne scény alebo sexuálne správanie vrátane promiskuitného správania, ktoré sú prezentované ako forma zábavy, scény spojené s prejavmi sexuálneho násilia alebo sexuálnymi deviáciami, alebo

g) zobrazenie zámerne vyvolávajúce pocity strachu alebo úzkosti v žánri horor.

§ 1 ods. 2

Audiovizuálne diela, multimedialne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých **do 15 rokov**, ak obsahujú

a) detailné a naturalistické zobrazenie násilných aktov,

b) týranie zvierat,

c) sexuálne scény, ktoré sú súčasťou dejovej línie,

d) zobrazenie alebo prezentovanie formy závislosti, akou je alkoholizmus, fajčenie, drogová alebo hráčka závislosť alebo používanie zbrane ako útočného prostriedku, v ktorom sa spôsobom spracovania niektorá forma závislosti alebo používanie zbrane ako útočného prostriedku schvaľuje, zľahčuje alebo sa vyzdvihuje do popredia,

e) zobrazenie správania s vysokým rizikom ublíženia na zdraví, pričom toto riziko sa prezentuje ako atraktívne alebo zábavné a správanie je prezentované bez upozornenia na nebezpečenstvo a možné následky tohto správania,

f) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, alebo

g) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne poslanstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 15 rokov.

§ 1 ods. 3

Audiovizuálne diela, multimedialne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých **do 12 rokov**, ak obsahujú

a) zobrazenie prezentujúce ohrozenie rodiny alebo rodičovských vzťahov, ak je vzhľadom na vek maloletých a povahu prezentovaného ohrozenia odôvodnený predpoklad neadekvátnej interpretácie zobrazeného obsahu,

b) zobrazenie reálneho násilia alebo zobrazenie následkov reálneho násilia na živých bytostiach, zobrazenie následkov živelných pohrôm alebo dopravných nehôd na živých bytostiach,

c) zobrazenie krvi a telesných znetvorení, ktoré nie sú svojou povahou bežné,

d) zobrazenie násilných aktov,

e) zobrazenie následkov násilných aktov,

f) zobrazenie negatívnych príbehov detí, ktoré by odôvodnene mohli vyvolať u detí efekt obete reálneho sveta,

g) zobrazenie neprirodzených, náhlych a neočakávaných zmien živých bytostí alebo zobrazenie paranormálnych alebo iných mimovnmových javov,

- h) zobrazenie nahoty, ktoré nie je bežné v rodinnom prostredí a na verejnosti a ktoré by mohlo vyprovokovať záujem o sexuálne vzťahy a predčasné prebudenie sexuálnych pudov maloletých detí,*
- i) zobrazenie milostných scén bez zobrazenia nahoty, ktoré sú súčasťou dejovej línie,*
- j) zobrazenie správania s rizikom ublíženia na zdraví, ak nie je riziko ublíženia na zdraví dostatočne zreteľné, zobrazenie rizikových športových disciplín alebo fantazijných predstáv o nadľudských hrdinských výkonoch človeka mimo reálneho sveta, ktorých neadekvátna interpretácia vzhľadom na vek môže vyvolať u maloletých efekt napodobňovania, alebo*
- k) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne posolstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 12 rokov.*

§ 1 ods. 5

Obsah audiovizuálnych diel, multimediálnych diel, programov poskytovaných prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programov alebo iných zložiek televíznej programovej služby sa posudzuje z hľadiska

- a) kontextuálneho výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v diele, v programe poskytovanom prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a v programe alebo inej zložke programovej služby,*
- b) spôsobu a formy spracovania alebo zobrazenia jednotlivých hodnotiacich kritérií vzhľadom na charakter a druh diela alebo programu, umeleckého a morálneho posolstva diela alebo programu a*
- c) intenzity a frekvencie výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v diele, v programe poskytovanom prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a v programe alebo inej zložke televíznej programovej služby.*

§ 4 ods. 3

Programy alebo iné zložky programovej služby klasifikované ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých do 15 rokov alebo ako vhodné pre vekovú skupinu maloletých od 15 rokov sa zaraďujú do vysielania medzi 20.00 a 06.00 hodinou.

§ 6 ods. 5

Programy alebo iné zložky televíznej programovej služby klasifikované ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých do 7 rokov, do 12 rokov, do 15 rokov alebo nevhodné a neprístupné pre vekovú skupinu maloletých do 18 rokov a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby klasifikované ako vhodné pre vekovú skupinu maloletých do 7 rokov, od 7 rokov, do 12 rokov, od 12 rokov alebo od 15 rokov sa označujú grafickým symbolom jednotného systému označovania po celý čas vysielania týchto programov alebo iných zložiek televíznej programovej služby v pravom alebo ľavom hornom rohu televíznej obrazovky. Upútavka k programu sa označí totožným grafickým symbolom ako samotný program.

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre vysielanie a retransmisiiu:

Sťažovateľ poukazuje na fakt, že upútavka na program *Táto pomsta je moja* znázorňovala scény násilia. Taktiež si myslí, že program *Táto pomsta je moja* označený ako nevhodný pre maloletých do 15 rokov zobrazuje „...násilie na živých bytostiach, vulgárne vyjadrovanie a prejavy neznášanlivosti.“

Na webovej stránke www.csfd.cz je film *Táto pomsta je moja* charakterizovaný nasledovne: „*Nezamestnaný inžinier Stanley Hill (John Travolta) sa stal svedkom vraždy svojej manželky Vivian (Rebecca De Mornay), ktorú napadol gang násilníkov v podzemných garážach. Sužovaný vinou, že nedokázal zachrániť ženu, ktorú miloval, sa Stanley mu stále vracia obraz Vivian umierajúcej v jeho náručí. Keď nie sú detektív Gilmore (Sam Trammell) a ďalší skorumpovaní policajti schopní dostať vrahov pred súd, obráti sa Stanley na svojho starého priateľa Dennisa (Christopher Meloni) a rozhodne sa vziať veci do vlastných rúk. Na ceste pomsty Stanley odhalí sprisahanie, ktoré vedie do horných radov vlády. Tí si čoskoro uvedomia, že Stanley a Dennis sú oveľa nebezpečnejší, ako si mysleli ...* (TV Markíza).“¹

Na internetovej stránke Medzinárodnej filmovej databázy (www.imdb.com) je vhodnosť programu *Táto pomsta je moja* (*I Am Wrath*) v jednotlivých krajinách uvedená nasledovne: Austrália: MA15+ (2016) – nevhodné do 15 rokov, Brazília: 14 (video hodnotenie), Kanada: 14A (Britská Kolumbia) – vhodné pre starších ako 14 rokov, Dánsko: 15, Francúzsko: 12, Nemecko: 16, Taliansko: T (DVD) – pre všetky vekové kategórie, Japonsko: PG12 – do 12 rokov v sprievode rodiča, Holandsko: 16, Nórsko: 15 (Strimovacie hodnotenie), Portugalsko: M/16 – pre divákov starších ako 16 rokov, Singapur: NC16 – nevhodné do 16 rokov, Španielsko: 16, Spojené Kráľovstvo: 15, Spojené Štáty: R – do 17 rokov v sprievode rodiča alebo inej dospeléj osoby.²

Vzhľadom na predmet sťažnosti sme program *Táto pomsta je moja* analyzovali v súvislosti s ustanovením § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. (účinný od 1. 1. 2014), podľa ktorého je vysielateľ v súvislosti s klasifikáciou programov povinný „... zaviesť a uplatňovať jednotný systém označovania ustanovený podľa osobitného predpisu (ďalej len JSO).“ Osobitným predpisom je v tomto prípade Vyhláška č. 589/2007 Z. z. (účinná od 1. 1. 2014) ustanovujúca podrobnosti o používaní JSO.

Vyhláška č. 589/2007 Z. z. uvádza v § 1 ods. 1 pri kritériách nevhodnosti programu do 18 rokov okrem iného aj kritérium písm.

- a) *zobrazenie násilia na živých bytostiach, najmä zobrazenie krutého ubližovania alebo krutej násilnej smrti človeka bez pocitov ľútosti, zobrazenie týraných osôb alebo zobrazenie prejavov osôb a skupín s patologickými normami správania,*
- b) *vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá,*
- c) *zobrazenie prejavov neznášanlivosti alebo nenávisť, xenofóbie, rasizmu, náboženskej diskriminácie a neznášanlivosti, násilia voči etnickým alebo iným menšinám, zobrazenie šikanovania,*

V ods. 2 pri kritériách nevhodnosti programu do 15 rokov je okrem iného aj kritérium písm.

- a) *detailné a naturalistické zobrazenie násilných aktov,*
- f) *slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, alebo*
- g) *vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne poslanstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 15 rokov.*

Počas monitorovania sme zaznamenali nasledovné výrazy, slovné spojenia:

¹ <https://www.csfd.cz/film/53843-ja-pomsta/prehled/>

² https://www.imdb.com/title/tt3212232/parentalguide?ref_=tt_stry_pg

- **do riti** (6x). Podľa Slovníka súčasného slovenského jazyka A – G, H – L, M – N z r. 2006, 2011, 2015 je výraz definovaný ako hrubý, pričom ide o zahrešenie vyjadrujúce zlosť, hnev, rozhorčenie. Slovo *rit'* sa taktiež používa ako hrubé označenie análneho otvoru, konečníka.

23:04:44 Stanley a Vivian sa blížia k autu. Zbadajú, že má defekt. Stanley vraví: „Ó, do riti.“

23:37:26 Stanley chce vedieť, kde je Charlie – muž s tetovaním na tvári.

Nathan: „Chod' do riti!“

23:43:25 Stanley a Dennis prichádzajú do holičstva. Dennis pozdraví zamestnancov. Oznámi, že budú dole kontrolovať potrubie a vraví: „*Josh, dostal si pokutu za parkovanie.*“

Josh: „Ó, do riti.“

00:13:16 Lemi K telefonuje Charliemu. Je nahneváný, že prišli o tovar za 50 tisíc. Vraví: „...nemienim ťa obviňovať. Nájdem ťa a vrazím ti páčidlo do riti, jak sa ten matroš dnes neobjaví, rozumel si?“

00:38:49 Gilmore zapne svetlá. Všade vidí ochrankárov ležiacich na zemi. Obzerá sa a povie: „Do riti.“ Nádrž na benzín je otvorená a horí pri nej plameň. Znovu vraví: „Do riti.“

- **dočerta** (2x), **dopekla**. Podľa Slovníka súčasného slovenského jazyka A – G, H – L, M – N z r. 2006, 2011, 2015 sa uvedenými hovorovými výrazmi označuje zahrešenie vyjadrujúce zlosť, hnev, rozhorčenie:

00:13:58 Stanley píše sms Charliemu: „*Nechýba ti zásielka?*“

Charlie (sám sebe): „Čo, dopekla...?“

23:08:20 Walker sa pýta Stanleyho na manželstvo. Chce vedieť, či dobre vychádzali.

Stanley: „Čo je to, dočerta, za otázku?!“

00:40:58 Stanley využije guvernérovu chvíľkovú nepozornosť a vrazí mu do brucha nôž. Guvernér leží na zemi (košeľu má v okolí noža krvavú), vraví: „*Kto si, dočerta?*“

- **štetka**. Podľa Krátkeho slovníka slovenského jazyka 4 z r. 2003 – kodifikačná príručka ide o hrubý pojem, označujúci predajnú ženu, pobehticu:

00:12:50 Nočný klub. Lemi K leží na bruchu, masíruje ho žena v spodnej bielizni. Lemi K pozerá do telefónu: „*A to je čo? Pravé oko jej ide vyskočiť z hlavy.*“

Žena (s úsmevom): „*Hm, bohatá štetka.*“

- **mrcha** (2x). Podľa Slovníka súčasného slovenského jazyka A – G, H – L, M – N z r. 2006, 2011, 2015 sa uvedeným expresívnym slovom o.i. označuje ten, *kto sa vyznačuje zlými charakterovými, morálnymi vlastnosťami, potvora (často ako nadávka)*:

00:18:56 Stanley vystrelí tesne vedľa Charlieho, ktorý začne kričať: „*Lemi K, bol to Lemi K!*“

Stanley: „*Lemi K? Prečo, prečo by chcel zabiť moju ženu?!*“

Charlie: „*Pretože to bola zvedavá mrcha!*“

00:29:46 Stanley preberá dokumenty od Vivian. Nájde poznámku „*Vivian prejdí tie čísla, možnosť kontaminácie vody.*“ Spomenie si na rozhovor z letiska. Vivian mu vravela, že nevychádza dobre so svojim novým šéfom. Spomenie si tiež na guvernérovu tlačovku ohľadne ropovodu a environmentálnych analýz. Pred očami vidí Charlieho, ako vraví: „*Pretože do bola zvedavá mrcha!*“

- **magor** (2x). Podľa Slovníka súčasného slovenského jazyka A – G, H – L, M – N z r. 2006, 2011, 2015 sa uvedeným hovorovým expresívnym slovom sa označuje niekto, *kto sa správa, koná nerozumne, nerozvážne, hlúpo (často ako nadávka)*:

00:20:11 Stanley a Dennis sú v pivnici. Dennis tvrdí, že o Lemim K už niečo počul. Povie, že je to „*nejaký arménsky magor z Detroitu...*“!

00:35:38 Muži na seba mieria zbraňami. Gilmore vraví: „*Vždy mal priveľa rečí, zhulený magor.*“

- **hovnom**. Podľa Slovníka súčasného slovenského jazyka A – G, H – L, M – N z r. 2006, 2011, 2015 sa o.i. hrubým výrazom *hovno* označuje *bezvýznamný človek, nič*:

00:35:03 Lemi K sa prebral. Stanley nad ním kľučí, mieri na neho zbraňou a vraví: „*Nepoznám jediný dôvod, prečo by sa moja žena zaplietla s hovnom, ako si ty. Tak, kto je za tým?*“

- **zmrdi**. Pojem *zmrda* sa v slovenských slovníkoch nenachádza. V hovorovej reči však ide o vulgárnejšie označenie bezcharakterného človeka:

00:45:19 Stanleyho izbu strážia policajti. Prichádza k výmene stráží. Jeden z policajtov je detektív Walker. Vezme zbraň a vchádza do izby. Vraví Stanleyemu, že sa prišiel pomstiť. Opisuje, že keď ho zastrelí pri pokuse o útek, bude hrdina. Zaujíma ho, čo mu teraz chodí po rozume. Stanley: „*Myslel som na svoju dcéru...na to, ako ju ľúbim (v obraze je záber na Abbie, ako otcovi pri svojej návšteve tajne necháva zbraň), ako som ľúbil svoju ženu (v obraze je záber ako Stanley drží v náručí umierajúcu Vivian) a na teba a tvojho partáka...na to, že ste len zmrdi.*“

- **hajzlov** (3x), **hajzla**, **hajzli**. Podľa Slovníka súčasného slovenského jazyka A – G, H – L, M – N z r. 2006, 2011, 2015 sa o.i. pejoratívnym výrazom *hajzel* označuje *zlý, bezcharakterný, naničhodný človek, ničomník (obyč. nadávka)*.

- **svinstvo**. Podľa Krátkeho slovníka slovenského jazyka 4 z r. 2003 sa o.i. uvedeným hrubým slovom označuje *nečestný čin, podlosť*.

- **sračkách**, **sračí** (2x), **srača**, **srač**. Podľa . Podľa Krátkeho slovníka slovenského jazyka 4 z r. 2003 sa hrubým slovom *srať* označuje vypúšťanie výkalov. Odvozené slovo *sračkách* bolo použité v zmysle *neprijemnej situácie*. Odvozené slová *srač*, *sračí*, *srača* označujú zbabelcov, slabochov.

23:16:25 Gilmore: „*Najradšej by som väčšinu tých hajzlov obesil. Ale nemôžem...a ani vy nie.*“ Stanley sa náhle upokojí. Vraví, že to chápe a odchádza preč.

23:16:48 Gilmore vraví Walkerovi, že muž patrí ku gangu Lemih K a prípad je odložený.

23:17:04 Stanley oznamuje Abbie, že pre políciu nie je dôveryhodný svedok.

Abbie: „*Oni toho hajzla nechali odísť?*“

Stanley: „*Vieš, pre polišov je tvoja matka iba ďalšie telo.*“

Abbie: „*To je svinstvo!*“

23:34:49 K Nathanovi pristupuje žena: „*Neviem, v akých sračkách lietaš, ale zháňa ťa nejaký gringo.*“

23:40:42 Nočný klub. Za šéfom (Lemi K) prichádza mladý muž, vraví: „*Dvaja hajzli práve odbachli Nathana.*“ Opisuje, že nešli po drogách, ale hľadali Charlieho.

Lemi K: „*Kto sú tí sráči?*“

23:42:03 Lemi K vraví zamestnancovi: „*Zavolaj Charliemu. Nájdí týchto hajzlov....*“

23:43:52 Dennis: „*Ak naraziš na sráča, čo si to chce s tebou rozdať zblízka...voilà.*“ Otvorí kufrík plný nožov.

23:44:35 Dennis: „*Takže, povedzme, že sa ti podarí dostať tých dvoch hajzlov a nenecháš sa zabiť. Čo potom? Myslíš, že budeš žiť, ako pred tým? Kopeš tu do sršnieho hniezda...*“

00:03:50 Lars vyberá zbraň a priloží ju Stanleyemu k hlave: „*Vstaň, ty sráč.*“ Stanley sa postaví tvárou k Larsovi. Kamera sníma jeho chrbát, kde má vytetovaný nápis „*I AM WRATH.*“ (pozn.: Ja som hnev). Lars vraví: „*Ty?*“

00:04:55 Stanley telefonuje Dennisovi: „*Niečo sa deje.*“

Dennis: „*Áno, viem, traja sráči mi práve vyzdobili holičstvo. Musíme sa u Tita zbaviť odpadu.*“

- **kurva** (2x), **skurvysyn**: Podľa Slovníka súčasného slovenského jazyka A – G, H – L, M – N z r. 2006, 2011, 2015 sa o.i. vulgárny pojem používa ako *zahrešenie vyjadrujúce zlosť, hnev, rozhorčenie, vyhrážanie*. Pojem *skurvysyn* sa v slovenských slovníkoch nenachádza. V hovorovej reči sa používa ako vulgárna nadávka osobe mužského pohlavia.

23:47:40 Lemi K: „*Ale je, bol môj dealer...ste detektívi, tak kurva, niečo robte. Nájdite tých chlapov, inak pošlem guvernérovi správu!*“

00:13:16 Lemi K telefonuje Charliemu. Je nahnevaný, že prišli o tovar za 50 tisíc. Vraví: „*...nemienim ťa obviňovať. Nájdem ťa a vrazím ti páčidlo do riti, jak sa ten matroš dnes neobjaví, rozumel si?*“

Charlie: „*Áno, hlavne sa upokoj. Nechaj to na mňa, zvládnem to.*“ Charlie zloží telefón a po chvíli vraví: „*Kurva!*“

00:02:19 Dennisa zjavne bolí noha od úderu pálkou. Vraví (smerom k mužovi na kresle): „*Ty skurvysyn.*“

Vyššie uvedené výrazy (okrem *kurva*, *skurvysyn*) boli pomerne mierneho charakteru a môžeme ich zaradiť pod kritériá nevhodnosti pre maloletých do 12 alebo 15 rokov.

Výrazy *kurva*, *skurvysyn* sú intenzívne výrazy vulgárneho charakteru, ktoré zaraďujeme pod kritériá nevhodnosti pre maloletých do 18 rokov.

V priebehu monitorovania sme taktiež zaznamenali scény zobrazujúce násilie:

23:05:14 Stanley dostáva zozadu ranu tyčou od ďalšieho muža a padne na zem. Muž v čiapke schmatne Vivian a vrazí je nôž do prednej časti tela (zo záberu nie je zrejmé, na aké miesto).

Vivian padá na zem. Traja muži kopú do Stanleyho ležiaceho na zemi (priamy kop do tela bol znázornený len v jednom zábere, ostatné zábery sa sústredili len na tváre mužov). Muž v čiapke vzal ženinu kabelku, všetci utiekli k autu a odišli.

23:35:56 Nathan vezme biliardovú guľu a tágom ju po bare pošle priamo k Stanleymu. Guľa mu rozbije pohár. Muži sa na seba pozrú a Nathan sa dá na útek. Muži po sebe strieľajú. Nathan sa schoval na dvore. Stanley ho hľadá. Po chvíli priloží Nathan Stanleymu na temeno hlavy zbraň. Stanley ho však spacifikuje a priloží mu pod krk zbraň. Obviní ho zo smrti svojej ženy. Nechápe, že ju zabili pre kabelku a pár drobných. Nathan sa mu vysmeje. Tvrdí, že dôvod bol úplne iný.

23:37:26 Stanley chce vedieť, kde je Charlie – muž s tetovaním na tvári.

Nathan: „*Chod' do riti!*“

Stanley ho udrie do tváre. Nathan ho provokuje. Chce, aby ho Stanley zabil. V diaľke počúť policajné sirény. Z tmy sa vynorí Dennis a vraví: „*Tri minúty, je to na tebe.*“ Nathan využije ich nepozornosť a zohne sa po zbraň. Obaja muži po ňom vystrelia. Nathan je mŕtvy (pozn.: guľky ho zasiahli do oblasti hrudníka, muž má oblečené tmavé tričko a stopy krvi sú sotva badateľné).

23:40:42 Nočný klub. Za šéfom (Lemi K) prichádza mladý muž, vraví: „*Dvaja hajzli práve odbachli Nathana.*“ Opisuje, že nešli po drogách, ale hľadali Charlieho.

Lemi K: „*Kto sú tí sráči?*“ Muž mu ukáže fotografie z mobilu. Lemi K sa rozčúli, že Nathana neochránil a iba sa pozeral, ako ho zabíjajú. Prikáže svojej zamestnankyni, aby mu za trest odstránila prst (akt odstránenia nebol priamo znázornený, bolo vidieť ako sa žena priblížila k ruke pákovými nožnicami a ako muž kričí od bolesti).

00:00:36 Dennis prichádza do holičstva, vypne alarm. Je tam veľký neporiadok. V kresle sedí Charlie a namieri na Dennisa zbraň. Postupne sa objavja dvaja ďalší muži (jeden má v ruke nôž a druhý pátku). Charlie chce vedieť meno kamaráta, s ktorým zabil Nathana. Dennis neváha a zaútočí. Používa rýchle chvaty, údery rukami a kopy. Jednému útočníkovi pri zápase zlomí ruku (počúť zvuk prasknutia kostí v zápästí) a nožom ho dvakrát zasiahne do oblasti hrudníka (je vidieť stopy krvi po zásahu). Charliemu vykopne z ruky zbraň a kopne ho do oblasti tváre. Ďalší muž pri zápase zlomí na Dennisovej holennej kosti pátku. Denis ho vezme pod krk a nožom ho viackrát bodne do hrudníka (bez detailného zobrazenia) a kričí: „*Tá noha ma fakt dosť bolí!!*“ Muž ostane ležať na kresle, vzdychá. Charliemu sa podarí z holičstva utiecť.

00:03:50 Lars vyberá zbraň a priloží ju Stanleymu k hlave: „*Vstaň, ty sráč.*“ Stanley sa postaví tvárou k Larsovi. Kamera sníma jeho chrbát, kde má vytetovaný nápis „*I AM WRATH.*“ (pozn.: Ja som hnev). Lars vraví: „*Ty?*“

Stanley pri zápase vyrazí Dennisovi z ruky zbraň. Muži sa navzájom udierajú päťami. Dennis nájde meč a útočí, spôsobí Stanleymu reznú ranu (bez detailného zobrazenia). Stanley nájde nejaký ostrý nástroj a zozadu ho priloží Larsovi pod krk. Chce vedieť, kde je Charlie. Lars nevie. Ukáže mu však, kde je jeho zásielka. Stanley otvára tašku plnú drog a peňazí.

00:11:04 Abbie a manžel sú v aute a odchádzajú. Prechádza okolo nich Charlie, strieľa. Auto naráža do stromu.

00:17:41 Do klubu prichádza Stanley. Vojde do VIP miestnosti. Ochrankár ho chce zastaviť, Stanley mu vykrúti ruku. Aziat začne strieľať a nedopatrením zastreľí ochrankára. Rozpúta sa

strel'ba. Do miestnosti prichádza aj Stanley. Dávajú pokyn ľuďom naokolo, aby sa nehýbali a ľahli si na zem.

00:18:56 Stanley vystrelí tesne vedľa Charlieho, ktorý začne kričať: „*Lemi K, bol to Lemi K!*“

Stanley: „*Lemi K? Prečo, prečo by chcel zabiť moju ženu?!*“

Charlie: „*Pretože to bola zvedavá mrcha!*“

Dennis vraví, že je čas ísť. Stanley zastrelí Charlieho do hrude.

00:19:14 V klube je panika, ľudia utekajú a kričia. Počas odchodu Stanley a Dennis zastrelia viacerých ochrankárov, ktorý na nich útočili zbraňami.

00:31:25 Dvere na dome Abbie sa rozrazia. Prišiel za ňou Lemi K. Chce, aby zavolala otcovi. Abbie využije chvíľkovú nepozornosť ochrankára Lemiho K a vrazí mu do chrbta kuchynský nôž. Lemi K namieri na Abbie zbraň. Jenny chce zabrániť strel'be a vrhne sa na neho. Lemi K ju odstrčí a zastrelí ju (rana do hrudníka).

00:32:11 Abbie drží v náručí svojho syna. Lemi K jej ho vytrhne a udrie ju zbraňou do tváre. Mieri na ňu zbraňou a káže jej, aby kontaktovala svojho otca.

00:33:29 Stanley vchádza do domu Abbie cez pivnicu. Ochrankára zabije dvoma ranami zo zbrane (do oblasti hrudníka). Lemi K drží pri hlave Abbie zbraň. Prinúti Stanleyho, aby mu odovzdal zbraň. Stanley mu vraví: „*Tak veľmi ťa chcem zabiť.*“ Lemi K odhodí Abbie a povie: „*Poslúž si.*“ Stanley mierne odstúpi. Vonku v diaľke stojí Dennis a vystrelí. Zasiahne Lemiho K cez okno. Ochrankár strážiaci vonkajší priestor, začuje strel'bu. Zbadá Dennisa, strieľa na neho. Dennis padá a kotúľa sa po schodoch. V dome prebieha súboj medzi Stanleyom a Lemim K. Stanley mu sa podatí Lemiho K zhodiť na zem. Kope do neho. Keď sa prestane hýbať, pošle Abbie a Jimmyho na poschodie.

00:34:58 Ochrankár sa blíži k domu. Spoza auta sa vynorí Dennis a zastrelí ho.

00:35:03 Lemi K sa prebral. Stanley nad ním kľačí, mieri na neho zbraňou a vraví: „*Nepoznám jediný dôvod, prečo by sa moja žena zaplietla s hovnom, ako si ty. Tak, kto je za tým?*“ Lemi K sa mu smeje do tváre (zuby má sfarbené od krvi, trochu krvi mu vyteká z úst). Stanley chce vedieť, či si vraždu objednal guvernér. Ozve sa výstrel. Gul'ka zasiahne Lemiho K do čela (vidieť, ako vystrekla krv). Stanley sa otočí. Stojí tam detektív Gilmor.

00:35:38 Muži na seba mieria zbraňami. Gilmor vraví: „*Vždy mal priveľa rečí, zhulený magor.*“ Gilmor navrhuje Stanleyemu spoluprácu. Zlí muži sú mŕtvy, všetko môžu hodiť za hlavu. Stanley nesúhlasí. Dvere za ním sa otvoria a vyjde detektív Walker. Mieri na Stanleyho zbraňou. Vzápätí ho odzadu prepadáva Dennis, udrie ho do tváre a vezme mu zbraň.

00:38:12 Auto prichádza k sídlu guvernéra. Všade sú ochrankári. Guvernér vie, že po ňom idú. Gilmor si myslí, že Stanley nemá šancu. Stanley udrie Gilmora do hlavy, Po chvíli sa preberá z bezvedomia. Z kufra sa Walker dožaduje, aby ho pustili von.

00:39:30 Stanley vchádza do domu. Narazí na ochrankára. Chytí ho zozadu za vlasy, skopne ho do kľaku a vezme mu zbraň, ktorou zastrelí ochrankára na schodoch. Mužovi na kolenách následne pohybom rúk zlomí väzy.

00:39:55 Na schodoch sa objavuje guvernér. Vystrelí na Stanleyho a vzápätí ho udrie pažbou zbrane do tváre. Stanley ostane na chvíľu kľačať. Po chvíli vyskočí a narazí hlavou do guvernérovho brucha. Muži medzi sebou zápasia. Zbraň pri zápase strieľa do prázdna. Udierajú sa päťami do tváre. Guvernérovi sa podarí zvaliť Stanleyho na zem. Stojí nad ním a mieri na neho zbraňou.

00:40:58 Stanley využije guvernérovu chvíľkovú nepozornosť a vrazí mu do brucha nôž. Guvernér leží na zemi (košeľu má v okolí noža krvavú), vraví: „*Kto si, dočerta?*“

00:41:39 Prichádzajú policajné autá, hasiči a sanitky. V oblasti Stanleyho hrude sa objavujú červené bodky. Stanley vychádza na balkón. Všade sú ostreľovači. Policajný vyjednávač ho vyzýva, aby odhodil zbraň. Stanley dvihne zbraň smerom k nim. Stanleyho telo zasahujú guľky, padá k zemi. K Stanleymu pribiehajú zdravotníci. Zisťujú, že mal nepriestrelnú vestu.

00:45:19 Stanleyho izbu strážia policajti. Prichádza k výmene stráží. Jeden z policajtov je detektív Walker. Vezme zbraň a vchádza do izby. Vraví Stanleymu, že sa prišiel pomstiť. Opisuje, že keď ho zastrelí pri pokuse o útek, bude hrdina. Zaujíma ho, čo mu teraz chodí po rozume. Stanley: „*Myslel som na svoju dcéru...na to, ako ju ľúbim* (v obraze je záber na Abbie, ako otcovi pri svojej návšteve tajne necháva zbraň), *ako som ľúbil svoju ženu* (v obraze je záber ako Stanley drží v náručí umierajúcu Vivian) *a na teba a tvojho parťáka...na to, že ste len zmrdi..*“ Ozve sa výstrel. Walker má uprostred čela stopu po guľke (na stene za ním sa objaví krv), padá k zemi.

Myslíme si, že scény svojím charakterom spadajú pod kritéria nevhodnosti do 15 rokov – opisujú naturalistické zobrazenie násilných aktov.

Predmetný program sme posudzovali z hľadiska formy a spôsobu spracovania, intenzity a frekvencie výskytu hodnotiacich kritérií a charakteru programu tak, ako to uvádza § 1 ods. 5 vyhlášky 589/2007 Z. z., ako i z kontextuálneho výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti.

Program *Táto pomsta je moja* môžeme na základe jeho obsahu zaradiť do kategórie akčný triler. V príbehu sledujeme cestu pomsty Stanleyho Hilla. Stanley je bývalý príslušník zvláštnej jednotky, ktorý sa z lásky k svojej žene Vivian vzdal života, v ktorom zabíjal ľudí.

Jedného dňa sa stane, že manželov prepadne na parkovisku traja muži a Vivian pri prepade umiera - jeden z útočníkov ju bodol nožom. Stanley spočiatku spolupracuje s políciou, avšak keď zistí, že vrahovia jeho ženy boli po zatknutí skoro okamžite prepustení na slobodu, rozhodne sa konať na vlastnú päsť. Osloví svojho kamaráta, s ktorým v minulosti pracoval v zvláštnej jednotke a spoločne sa vydajú hľadať pravdu. Postupne odhaľujú sieť dealerov pracujúcich pre Lemiho K. Lemi K má k dispozícii nahrávku, ktorou vydiera guvernéra Meserva. Robí pre neho „špinavú prácu“ a jeho aktivity kryje samotná polícia na čele s guvernérom. Prídu na to, že vražda jeho ženy nebola náhodná. Dal ju zabiť jej nadriadený (guvernér Meserve), pretože jej environmentálna správa stála v ceste vybudovania ropovodu. Stanley sa počas hľadania pravdy vracia k životnému štýlu z minulosti, ktorého súčasťou je aj zabíjanie „zlých“ ľudí. Z vyššie popísaných skutočností je zrejmé, že Stanley je frustrovaný muž, ktorý musí vziať spravodlivosť do vlastných rúk, pretože polícia nepracuje tak, ako má. Vzhľadom na charakter programu (akčný triler) sa v priebehu deja stretávame s viacerými situáciami, v ktorých je naturalisticky zobrazované násilie v podobe fyzických súbojov. Divák tak mal možnosť sledovať zobrazenie drsnej, neštylizovanej skutočnosti. Súboje prebiehajú medzi hlavnými aktérmi (Stanley, Dennis) a členmi drogového kartelu, ochrankármí, skorumpovanými policajtmi. V závere filmu prichádza k zápasu medzi Stanleyom a guvernérom. V súbojoch sú zobrazované prevažne údery a kopy, pričom súboje prebiehajú

veľmi rýchlo, bez detailnejších zobrazení. Pri súbojoch boli v niektorých prípadoch použité zbrane ako sú nôž, baseballová pálka a strelné zbrane. Následky použitia uvedených zbraní taktiež neboli znázorňované detailne - len v podobe presakujúcej krvi cez oblečenie a v prípade zásahu guľkou mal divák možnosť vidieť stopu po zásahu (na rôznych častiach tela). V priebehu trvania programu sme zaznamenali aj expresívne vyjadrovanie, väčšinou miernejšej intenzity. Vulgárne výrazy *kurva* a *skurvysyn* boli vzhľadom na dĺžku programu zaznamenané na minimálnej časovej ploche. Boli použité v emočne vypätých situáciách a neboli bežnou súčasťou vyjadrovania protagonistov.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti poukazuje aj na fakt, že v programe boli zobrazené prejavy neznášanlivosti, pričom konkrétnu situáciu/situácie nešpecifikoval. Podľa Slovníka súčasného slovenského jazyka A – G, H – L, M – N z r. 2006, 2011, 2015 je pojem neznášanlivosť definovaný ako *neschopnosť znášať sa, dobre vychádzať s ľuďmi, rešpektovať názory, presvedčenie iných; nedostatok tolerancie; syn. netolerantnosť, intolerancia; op. znášanlivosť: etnická, rasová, kmeňová, náboženská n.; prejavy neznášanlivosti voči inému národu, etniku; šíriť, vyvolávať n. voči cudzincom, Rómom*. Z definície vyplýva že neznášanlivosť je viac menej spätá s nedostatkom tolerancie voči etniku, rase či náboženstvu.

Ako bolo spomenuté vyššie, správanie aktérov bolo ovplyvnené snahou zistiť pravdu, ľudskou chamtivosťou, pomstou, ale nie neznášanlivosťou.

Na základe obsahu i analýzy predmetného programu a s prihliadnutím na kontext, v akom sa vyskytli kritériá nevhodnosti, na spôsob a formu, ako aj intenzitu a frekvenciu zobrazenia jednotlivých kritérií sa domnievame, že namietaný program označený ako nevhodný do 15 rokov bol označený v súlade s podmienkami vyhlášky č. 589/2007 Z. z., ako aj s ustanovením § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z.

Na základe monitorovania záznamu z 25. 1. 2021 sme zistili, že upútavka na program *Táto pomsta je moja* bola odvysielaná o cca 21:12:17 v trvaní 00:00:22 a bola označená totožným grafickým symbolom ako samotný program z 23. a 26. 1. 2021 - t.j. .

Prepis predmetnej upútavky:

Obrazová zložka

Obrazovkou sa zľava doprava mihne postava, ktorá ku koncu záberu pribieha k dverám. Postava je oblečená v čiernom, hlavu má zakrytú kapucňou, kamera ju sníma zozadu. V pravej hornej časti obrazovky je znázornený symbol . V ľavej hornej časti obrazovky je znázornené logo *dajto*. V tesnej blízkosti loga je znázornená časomiera odrátavajúca po sekundách čas do nasledujúceho programu. Prestrih. Postava z predchádzajúceho záberu otvára dvere a vystrelí zo zbrane smerom na obrazovku. Po výstrele je vidieť akoby záblesk. Tvárou postavy nie je zreteľne vidieť. Prestrih. Záber na výškové budovy v nočnom meste. Vzápätí záber na dve idúce policajné autá a hasičské auto so spustenými sirénami. Prestrih. Záber na dvoch mužov (pravdepodobne v priestoroch tetovacieho štúdia). Jeden stojí chrbtom k obrazovke, má vyhrnuté tričko a na odhalenom chrbte má vytetovaný text „I AM WRATH.“ Druhý muž stojí tvárou k obrazovke a mieri zbraňou na hlavu prvého muža. Prestrih. Kamera sníma mužov z predchádzajúceho záberu v inom uhle. Tvárou ku kamere je herec John Travolta (muž s potetovaným chrbtom). Chrbtom k obrazovke je muž mieriaci zbraňou. Travolta švihom ruky odrázi mužovu ruku, ktorá na neho mieri zbraňou. Prestrih. Záber na dvoch mužov (záber je veľmi krátky, pravdepodobne v ňom figurujú muži z predchádzajúcich záberov). Obaja muži sú predklonení smerom k zemi, nie je im vidno do tváří. Podľa polohy chrbtov stoja tesne za sebou, pričom jeden muž drží druhého zozadu akoby za krk. Prestrih. Travolta stojí tvárou ku kamere. Stojí za akýmsi pultom, pričom vystiera pred seba ruky. Smerom od jeho rúk letí vzduchom cez pult druhý muž (prípadný následný pád muža nebol zobrazený). Prestrih. Na čiernom pozadí sa uprostred obrazovky zjavuje text v oranžovej farbe *JOHN TRAVOLTA*.

Prestrih. Záber na Travoltu kráčajúceho smerom k obrazovke. Kamera ho sníma od ramien vyššie, v pozadí je vidieť nejaký byt. Prestrih. Záber na vnútro auta. Sedí v ňom Travolta a na mieste vodiča sa črtá druhá osoba, ktorá nie je zreteľne vidieť. Travolta rozpráva. Prestrih. Záber na vnútro toho istého auta. Kamera sníma muža na mieste vodiča. Je otočený smerom k obrazovke, rozpráva smerom k Travoltovi. Prestrih. Krátky záber na ruky, ktoré zastrčia zásobník do zbrane. Prestrih. Záber na barový pult (v pozadí sú police s fľašami, na pulte stoja poháre na alkohol). Pred pultom stojí Travolta. Skrčí telo do podrepu, vystrie ruky a dva krát vystrelí smerom k obrazovke (počúť zvuky výstrelů). V zábere za Travoltom sú ľudia, ktorí sa počas strelby prikrčia pod barový pult. Prestrih. Záber na Travoltu sediaceho v aute. Je otočený smerom k obrazovke (pravdepodobne sa rozpráva s mužom sediacim vedľa neho – muž nie je v zábere). Prestrih. Záber na čierny automobil, ktorý vzápätí vybuchuje. Prestrih. Záber na Travoltu, kamera ho sníma zboku. Vo vystretých rukách drží zbraň. V pozadí je vidieť utekajúcich ľudí. Záber je sfarbený do červeno-čierna a vyzerá, akoby sa situácia odohrávala v nejakom klube. Prestrih. Záber na dvoch mužov stojacich oproti sebe, jeden z nich je vo výskoku (záber je tak krátky, že nie je zrejmé, čo sa medzi nimi odohráva). Prestrih. Záber na muža, ktorý v ruke drží nôž (čepeľ smeruje nadol). Proti nemu stojí druhý muž, ktorý drží v rukách pátku. Vyzerá to, že sa ňou zaháňa na muža s nožom. Muži sú v nejakej miestnosti. Prestrih. Záber na ruky držiace pátku. Pálka naráža do holennej kosti dvihnutej nohy. Podľa prostredia ide o muža z predchádzajúceho záberu. Prestrih. Nočný klub. Kamera sníma Travoltovo telo zboku. Vedľa Travoltu, tvárou ku kamere stojí muž (aziat). Travolta drží muža jednou rukou za plece. Prestrih. Záber na vnútro bytu/domu. Muž 1 rukami od seba odráža od seba telo iného muža 2. Muž 2 následne padá na nábytok stojaci na podlahe pred ním, pričom ho rozbije svojim telom. Prestrih. Nočný klub. Kamera sníma Travoltu obráteného smerom k obrazovke. V rukách drží zbraň, mieri ňou mierne nadol. Prestrih. Tmavé prostredie. Záber na hornú časť tela muža tmavej pleti, vyzerá akoby ležal, na tvári má úškrn. V ľavej časti obrazovky sa črtá postava, ktorú nie je zreteľne vidieť. Postava drží muža tmavej pleti jednou rukou pod krkom. V druhej ruke drží zbraň a tisne ju k mužovej brade. Prestrih. Tmavé prostredie. Kamera sníma Travoltu, ktorý akoby kľáči nad nejakou osobou (pravdepodobne osoba z predchádzajúceho záberu, kamera sníma telo tak, že vidieť len vrchnú časť hlavy a časť tváre). Travolta sa napriahne a udrie osobu pod sebou do oblasti tváre (dopad ruky na tvár nebol v zábere viditeľný). Tvár a telo muža sa po náraze pohne nabok. Prestrih. Tmavý záber. Prestrih. Záber na podzemnú garáž a autami. Uprostred obrazovky kľáči Travolta a v náručí drží ženské telo. Kamera sa akoby vzdáľuje od páru na zemi. V ľavej dolnej časti obrazovky sa objavuje text *UT, 20:15, TÁTO POMSTA JE MOJA.*

Zvuková zložka

Mužský hlas (zo záberov nie je zrejmé, o koho ide): „*Niektó ide po ľudoch Lemiho K.*“

Mužský hlas mimo obraz: „*John Travolta...*“

Muž 1 (herec John Travolta): „*Chcem spravodlivosť.*“

Muž 2: „*A aký bol tvoj plán bé?*“

Muž 1 (herec John Travolta): „*Bum.*“

Mužský hlas mimo obraz: „*.....v akčnom trileri...*“

Muž 1 (herec John Travolta): „*Kto nariadil zabiť moju ženu?*“

Mužský hlas mimo obraz: „*.....táto pomsta je moja. V utorok o 20.15 na dajto.*“

Počas upútavky znie výrazná hudba. V prípade použitia strelnej zbrane je počúť výstrely.

Zákon č. 308/2000 Z. z. upravuje vysielanie obsahu upútaviek v ustanovení § 19 ods. 2. Podľa neho „*upútavka na program v rámci televíznej programovej služby nesmie obsahovať výňatky z diel, ktoré znázorňujú scény násilia a pohlavného styku, devastácie životného prostredia a zábery, ktoré by mohli navodiť dojem skrytej formy propagácie alkoholizmu, fajčenia a používania omamných látok, jedov a prekursorov.*“

V rámci upútavky boli zaradené o.i. aj nasledujúce scény: (vo vyššie uvedenom popise sú zvýraznené podčiarknutím):

- Prestrih. Postava z predchádzajúceho záberu otvára dvere a vystrelí zo zbrane smerom na obrazovku. Po výstrele je vidieť akoby záblesk. Tvár postavy nie je zreteľne vidieť.
- Prestrih. Záber na dvoch mužov (pravdepodobne v priestoroch tetovacieho štúdia). Jeden stojí chrbtom k obrazovke, má vyhrnuté tričko a na odhalenom chrbte má vytetovaný text „*I AM WRATH.*“ Druhý muž stojí tvárou k obrazovke a mieri zbraňou na hlavu prvého muža. Prestrih. Kamera sníma mužov z predchádzajúceho záberu v inom uhle. Tvárou ku kamere je herec John Travolta (muž s potetovaným chrbtom). Chrbtom k obrazovke je muž mieriaci zbraňou. Travolta švihom ruky odrazí mužovu ruku, ktorá na neho mieri zbraňou.
- Prestrih. Záber na dvoch mužov (záber je veľmi krátky, pravdepodobne v ňom figurujú muži z predchádzajúcich záberov). Obaja muži sú predklonení smerom k zemi, nie je im vidno do tváří. Podľa polohy chrbtov stoja tesne za sebou, pričom jeden muž drží druhého zozadu akoby za krk.
- Prestrih. Travolta stojí tvárou ku kamere. Stojí za akýmsi pultom, pričom vystiera pred seba ruky. Smerom od jeho rúk letí vzduchom cez pult druhý muž (prípadný následný pád muža nebol zobrazovaný).
- Prestrih. Záber na barový pult (v pozadí sú police s fľašami, na pulte stoja poháre na alkohol). Pred pultom stojí Travolta. Skrčí telo do podrepu, vystrie ruky a dva krát vystrelí smerom k obrazovke (počuť zvuky výstrelov). V zábere za Travoltom sú ľudia, ktorí sa počas strelby prikrčia pod barový pult.
- Prestrih. Záber na čierny automobil, ktorý vzápätí vybuchuje.
- Prestrih. Záber na muža, ktorý v ruke drží nôž (čepeľ smeruje nadol). Proti nemu stojí druhý muž, ktorý drží v rukách pátku. Vyzerá to, že sa ňou zaháňa na muža s nožom. Muži sú v nejakej miestnosti. Prestrih. Záber na ruky držiace pátku. Pátka naráža do holennej kosti dvihnutej nohy. Podľa prostredia ide o mužov z predchádzajúceho záberu.
- Prestrih. Záver na vnútro bytu/domu. Muž 1 rukami od seba odráža od seba telo iného muža 2. Muž 2 následne padá na nábytok stojaci na podlahe pred ním, pričom ho rozbije svojim telom. Prestrih.
- Nočný klub. Kamera sníma Travoltu obráteného smerom k obrazovke. V rukách drží zbraň, mieri ňou mierne nadol.
- Prestrih. Tmavé prostredie. Záber na hornú časť tela muža tmavej pleti, vyzerá akoby ležal, na tvári má úškrn. V ľavej časti obrazovky sa črtá postava, ktorú nie je zreteľne vidieť. Postava drží muža tmavej pleti jednou rukou pod krkom. V druhej ruke drží zbraň a tisne ju k mužovej brade. Prestrih. Tmavé prostredie. Kamera sníma Travoltu, ktorý akoby kľací nad nejakou osobou (pravdepodobne osoba z predchádzajúceho záberu, kamera sníma telo tak, že vidieť len vrchnú časť hlavy a časť tváre). Travolta sa napriahne a udrie osobu pod sebou do oblasti tváre (dopad ruky na tvár nebol v zábere viditeľný). Tvár a telo muža sa po náraze pohne nabok.

Zákon č. 308/2000 Z. z. neobsahuje definíciu pojmu násilie, avšak na vymedzenie tohto pojmu za účelom určenia obsahov, ktoré spadajú pod tento pojem, možno podporne využiť odbornú

literatúru, konkrétne definíciu pojmu *násilie* obsiahnutú v príspevku Ivana Podmanického³ ktorý citoval T. M. Williamsa, M. L. Zabracka a L. A. Joya⁴, podľa ktorých je násilie „*správanie, ktoré spôsobuje škodu, či už fyzickej alebo psychickej povahy vrátane explicitných a verbálnych útokov.*“

Pod pojmom *násilie* v zmysle ustanovenia § 19 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z. môžeme teda rozumieť **akýkoľvek explicitný, verbálny či iný útok** smerujúci voči

- a) fyzickej alebo psychickej integrite inej osoby alebo
- b) veci,

ktorý má za následok vznik škody alebo je spôsobilý vyvolať nebezpečenstvo vzniku škody alebo inej ujmy. Uvedenú definíciu aplikovala Rada aj v predchádzajúcich rozhodnutiach ukladajúcich sankciu za porušenie § 19 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z. v súvislosti so zobrazením scén násilia v rámci upútavky.

V prípade posudzovania násilia je potrebné posudzovať súčasne kvalitatívne a kvantitatívne hľadisko scén násilia:

Z kvantitatívneho hľadiska je nevyhnutné posudzovať rozsah scén zobrazujúcich násilie, resp. ich počet a dĺžku a ich pomer k celkovému rozsahu upútavky, počas ktorej boli tieto scény odvysielané. Domnievame sa, že v prípade, ak sa v upútavke neúmerne dostávajú do popredia scény násilia a ich rozsah nie je zanedbateľný, takýto obsah môže byť v rozpore s § 19 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z.

Z kvalitatívneho hľadiska je nevyhnutné skúmať kontext scény zobrazujúcej násilie, mieru nebezpečnosti násilného konania, prípadné možné následky tohto konania, cieľ útoku, prostriedky použité pri násilnom konaní a pod. Sme toho názoru, že v rozpore s ustanovením § 19 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z. budú upútavky, v ktorých dochádza k zobrazovaniu scén hrubého násilia, pričom je potrebné prihliadať na kvantitu týchto záberov. Vzhľadom na vyššie uvedené scény môžeme skonštatovať, že vo viacerých prípadoch boli v upútavke zobrazené strelné zbrane a v jednej scéne i výbuch automobilu. Avšak ani v jednom prípade, divák nemal možnosť vidieť, že výstrel zo zbrane zasiahol a následne zranil či zabil nejakú osobu. Jednotlivé zábery v predmetnej upútavke nasledujú po sebe vo veľmi rýchlom slede a v niektorých prípadoch nie zrejmé, čo sa medzi aktérmi odohráva. V niektorých prípadoch boli scény zostrihané tak, že sú prestrihnuté v momente, v ktorom má prísť k násilnému aktu, takže dojem násilia len budia ale reálne ho nezobrazujú. V priebehu upútavky sme však zaznamenali aj scény, pri ktorých prišlo k narušeniu telesnej integrity človeka v dôsledku násilného aktu:

- Prestrih. Záver na vnútro bytu/domu. Muž 1 rukami od seba odráža od seba telo iného muža 2. Muž 2 následne padá na nábytok stojaci na podlahe pred ním, pričom ho rozbiť svojim telom. Prestrih.
- Prestrih. Tmavé prostredie. Záber na hornú časť tela muža tmavej pleti, vyzerá akoby ležal, na tvári má úškrn. V ľavej časti obrazovky sa črtá postava, ktorú nie je zreteľne vidieť. Postava drží muža tmavej pleti jednou rukou pod krkom. V druhej ruke drží zbraň a tisne ju k mužovej brade. Prestrih. Tmavé prostredie. Kamera sníma Travoltu, ktorý akoby kľáči nad nejakou osobou (pravdepodobne osoba z predchádzajúceho záberu, kamera sníma telo tak, že vidieť len vrchnú časť hlavy a časť tváre). Travolta sa napriahne a udrie osobu pod sebou do oblasti tváre (dopad ruky na tvár nebol v zábere viditeľný). Tvár a telo muža sa po náraze pohne nabok.

³ Ivan Podmanický - Prevencia – vnútorná sloboda a zodpovednosť. In *Stop násiliu v programoch TV*. Bratislava : Prix Danube'97, Slovenská televízia Bratislava, 1997, s. 16

⁴ Tannis MacBeth Williams, Merle L Zabrack, Lesley A. Joy - The Portrayal of Aggression on North American Television - Journal of Applied Social Psychology, 1982, 12(5), 360-380.

Aj keď uvedené scény zaberali pomerne malú časovú plochu, myslíme si, že boli pomerne intenzívne a bolo v nich zreteľne zobrazené násilie. Vzhľadom na uvedené sa domnievame, že zaradením predmetných scén v rámci upútavky prišlo k zobrazeniu scén s násilím a teda mohlo dôjsť k porušeniu § 19 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z.

Počas monitorovania sme taktiež zaznamenali zvukovo-obrazový komunikát, ktorý bol oznámením o programe. Ide o krátku obrazovú zložku bez verbálneho sprievodu, kde dominuje informácia o dni a čase vysielania programu *Táto pomsta je moja*. Komunikát mal trvanie cca 3 sek. a bol odvysielaný dňa 25. 1. 2021 (DAJTO) o cca 21:10:36.

Zvukovo-obrazový komunikát na program *Táto pomsta je moja* (15):

Záber na mužskú tvár. V pravej hornej časti obrazovky je znázornený symbol (15). V ľavej hornej časti obrazovky je znázornené logo *dajto*. V ľavej dolnej časti obrazovky je text *UT, 20:15, TÁTO POMSTA JE MOJA*. Prestrih. Kamera sníma tvár muža z predchádzajúceho záberu z profilu. Muž má zatvorené oči.

V uvedenom ozname sme nezaznamenali žiadne obsahy, ktoré by boli v rozpore s ustanoveniami zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii.

V priebehu monitorovania sme tiež zaznamenali, že počas programu *Táto pomsta je moja* zo dňa 23. 1. 2021 bola na programovej službe TV MARKÍZA v čase cca o 23:07:09 a 00:28:19 (dĺžka trvania cca 00:00:39) odvysielaná upútavka na program *Jack Reacher 2: Nevracaj sa*. Predmetnou upútavkou (sťažnosť č. 93/SO/2021, pôvodne 1254/SO/2020) sa Rada zaoberala na svojom zasadnutí dňa 27.1. 2021. Sťažnosť sa týkala odvysielania dvoch rôznych variantov upútaviek na daný program, t.j. v trvaní cca 00:00:39 a cca 00:00:17. Obsah upútaviek sa mierne líšil. V kratšej upútavke (trvanie cca 17 sek.) boli použité rovnaké zábery ako v dlhšej upútavke (trvanie cca 39 sek.) s tým rozdielom, že v nej neboli použité všetky, jednotlivé prestrihy majú rozdielnú chronológiu a ich zvuková zložka nie je identická.

V správnom konaní Rada rozhodla, že vysielateľ porušil povinnosť ustanovenú v § 19 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z. tým, že dňa 20. 5. 2020 o cca 15:42 hod., 16:21 hod. a 19:47 hod., dňa 21. 5. 2020 o cca 18:20 hod., 19:46 hod., 21:07 hod. a 22:24 hod. a dňa 22. 5. 2020 o cca 10:29 hod., 11:53 hod., 12:33 hod., 16:24 hod., 18:21 hod., 18:46 hod., 19:18 hod. a 19:44 hod. v rámci programovej služby TV MARKÍZA odvysielal upútavky na program *Jack Reacher 2: Nevracaj sa*, ktoré obsahovali výňatky z programu, na ktorý upútavajú, znázorňujúce scény násilia, za čo mu uložila sankcia vo výške 3 319 eur.

Upútavky odvysielané počas programu *Táto pomsta je moja*, boli v odvysielaní v dĺžke trvania cca 00:00:39 a boli takmer identické s upútavkami z vyššie uvedených dní (Rada 27. 1. 2021). Rozdiel spočíval len v záverečnej časti upútavky, ktorá mala mierne odlišné grafické spracovanie a informáciu o dni vysielania programu. V popise nižšie je rozdielna časť zvýraznená podčiarknutím:

Upútavka na program *Jack Reacher 2: Nevracaj sa*

Obrazová zložka

Krátky záber na nejaké miesto (v noci). Následne sa v zábere objaví prichádzajúce policajné auto. V pravej hornej časti obrazovky je znázornený symbol (15). V ľavej hornej časti obrazovky je znázornené logo TV MARKÍZA. Pod ním je v oranžovom kruhu text NE 20:30. Prestrih. Je noc, Jack Reacher odchádza smerom k hlavnej ceste. Za sebou má motel, pred ktorým stoja nejakí ľudia a policajné autá. Prestrih. V miestnosti stojí žena oproti Jackovi Reacherovi a rozpráva sa s ním. Prestrih. Oproti sebe stoja dvaja muži. Prichádza medzi nimi k súboju. Muž stojaci chrbtom k obrazovke sa rukou zaženie na muža oproti seba. Prestrih. Kamera sníma tých

istých mužov z iného uhla. Muž stojaci chrbtom k obrazovke sa vystretou rukou (v ruke drží pravdepodobne nejakú palicu) snaží zasiahnuť muža, ktorý si dvihne ruky pred tvár, aby stlmil úder. Muž ho tak zasiahne do oboch rúk, ktoré má pred tvárou (zasiahne ho rukou, nie palicou). Prestrih. Jack Reacher v miestnosti stojí tvárou k obrazovke. Kamera sníma jeho telo od pliec vyššie. V oblasti ľavého oka je viditeľné poranenie. Oproti nemu stojí žena, kamera sníma jej hlavu zozadu. Prestrih. Záber na zápasiacich mužov. Jack Reacher náhle chytí muža oproti seba tak, že ho uchopí pod jeho rameno. Prestrih. Kamera sníma mužov zboku od ramien nahor. Muž sa pod vplyvom Reacherovho úchopu zakloní dozadu a vykrikuje. Prestrih. Záber zvrchu na cestu, po ktorej idú autá. Prestrih. Záber na Jacka Reachera a ženu, ako idú v aute. Žena šoféruje, pozrie sa do spätného zrkadla. Reacher sedí vedľa nej, obzrie sa dozadu. Prestrih. Za Jackom Reacherom stojí muž oblečený v nejakej uniforme. Reacher ho laktom udrie do oblasti tváre. Mužovo telo sa posunie smerom vzad a narazí do steny. Prestrih. Kamera sníma oboch mužov z iného uhlu (pravdepodobne sú vo väzenskej cele). Reacher pri súboji odhadzuje muža v uniforme smerom od seba, pričom muž narazí svojím telom do rámu postele za ním (po náraze padá smerom na zem). Prestrih. Jack Reacher sedí v reštaurácii. Oproti nemu sedí muž (podľa uniformy pravdepodobne vo vysokej vojenskej hodnosti). Rozprávajú sa. Prestrih. Uprostred obrazovky stojí muž a mladé dievča s rukami za hlavou. Muž ju jednou rukou drží za vlasy na zátylku, v druhej ruke má zbraň, ktorá je hlavnou opretá o hlavu dievčaťa. Prestrih. Jack Reacher stojí tvárou k obrazovke (kamera ho sníma od pliec nahor, na tvári má v oblasti oka rezné poranenia), vo vystretých rukách drží zbraň a mieri pred seba. Prestrih. Záber na tvár dievčaťa. Tvári sa vystrašene, plače. Prestrih. Záber na dvoch mužov na budove. Jeden z nich sa rozbehne oproti druhému a narazí do neho. Prestrih. Záber na mužov, ako padajú zo strechy. Prestrih. Záber na obchod s oblečením. V popredí stoja oproti sebe Reacher a mladé dievča. Rozprávajú sa. Prestrih. Mužská postava snímaná zozadu vystrelí zo zbrane. Prestrih. Jack Reacher a nejaký muž zápasia o zbraň (pravdepodobne v reštauračnej kuchyni), obaja ju držia v rukách, zbraň vystrelí smerom k obrazovke, vidieť záblesk. Prestrih. Záber z diaľky zozadu na bežiaceho Reachera a ženu. Prestrih. Kamera sníma bežiaceho Reachera a ženu spredu, záber je detailnejší. Prestrih. Reacher prichádza k dvom mužom, ktorí sedia v aute, kamera ho sníma zozadu. Prestrih. Reacher sa napriahne, päťou rozbije bočné sklo auta a udrie jedného z mužov do tváre (mužovo telo sa po náraze prehne). Následne ho pravou rukou chytí pod krk, povytiahne jeho vrchnú časť tela cez rozbité okno smerom k sebe (muž má pod okom zranenie po údere, je vidieť krv) zoberie mu zbraň a namieri ju na druhého muža v aute. Prestrih. Záber na kolónu vojenských áut, prvé z nich vybuchuje. Prestrih. Záber na mužov v uniformách, ležia na zemi a strieľajú z automatických zbraní smerom k obrazovke. Prestrih. Záber na utekajúcich vojakov. Pred jedného dopadne bomba, jeho telo vyletí do vzduchu. Prestrih. Na obrazovke sa zjavuje nápis TOM CRUISE. Prestrih. Jack Reacher stojí v nejakej izbe. Prestrih. Záber na dievča (pravdepodobne Reacherova dcéra). Prestrih. Záber na dvoch policajtov. Prestrih. Záber zvrchu na zápasiaceho Reachera a troch mužov. Jeden z mužov padá vzad (záber úderu nebolo možné vidieť). Druhý muž vysoko vykopne. Reacherovi sa podarí stlmiť výkop rukami. Následne sa Reacher vrhne na ďalšieho muža. Prestrih. Telo muža sa údere prehne vzad (v tvári má naznačený výkrik). Prestrih. Reacher sotí muža smerom od seba. Prestrih. Záber zboku na bežiaceho Reachera a dve ženy. Prestrih. Záber spredu na troch utekajúcich mužov. Prestrih. Muž otočený chrbtom k obrazovke strieľa automatickou zbraňou na policajné auto stojace pred ním. Prestrih. Reacher má o kapotu auta opretú automatickú zbraň (kamera sníma zboku jeho vrchnú časť tela) a strieľa. Prestrih. Záber na strieľajúceho Reachera zozadu. V diaľke stojí postava, ktorú zahaľuje vybuchujúci plameň. Prestrih. Záber na výbuch z iného uhla, obďaleč stojí chrbtom k obrazovke postava. Prestrih. Z ľavej časti obrazovky sa objaví text JACK REACHER 2, NEVRACAJ SA. Na obrazovke sa zjavuje statický obraz znázorňujúci Reachera a ženu, stojacu chrbtom k nemu. V pravej časti obrazovky je text Nedeľa 20:30. Obraz postupne prekryje logo TV MARKÍZY.

(záverečná časť upútavky z Rady 27. 1. 2021: Prestrih. Cez obrazovku prejde text Piatok. Na obrazovke sa zjavuje statický obraz znázorňujúci Reachera a ženu, stojacu chrbtom k nemu. V pravej časti obrazovky je text Piatok 20:30, Jack Reacher 2: Nevracaj sa. MARKIZA.SK. Obraz postupne prekryje logo TV MARKÍZY.)

Zvuková zložka

Počuť zvuk policajných sirén.

Mužský hlas mimo obraz: „*Bol najlepší z najlepších*“.

Žena: „*Si ako šelma. Len niečo zavetríš a potom ťa zaujíma krv.*“

Mužský hlas mimo obraz: „*No stal sa vyvrheľom.*“

Muž (v uniforme vysokej vojenskej hodnosti): „*Nemáte rád autority, systém...*“

Jack Reacher: „*...a právnikov.*“

Mužský hlas mimo obraz: „*No keď je v ohrození život jeho dcéry...*“

Jack Reacher: „*Chceš to prežiť?*“

Dievča (pravdepodobne dcéra): „*Chcem.*“

Mužský hlas mimo obraz: „*...musí sa znovu vrátiť...*“

Jack Reacher: „*Zdravím vás.*“

Mužský hlas mimo obraz: „*...do akcie.*“

Mužský hlas mimo obraz: „*Tom Cruise...*“

Jack Reacher: „*Zväčša pracujem sám.*“

Mužský hlas mimo obraz: „*...v akčnom trileri...*“

Jack Reacher: „*Som zvyknutý byť sám.*“

Mužský hlas mimo obraz: „*Jack Reacher 2: Nevracaj sa. V nedeľu o 20:30 na Markíze.*“

Vzhľadom na vyššie uvedené sa domnievame, že vysielateľ opätovným odvysielaním vyššie uvedenej upútavky mohol porušiť § 19 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z.

ZÁVER:

Nazdávame sa, že vysielateľ MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o. odvysielaním programu *Táto pomsta je moja* dňa 23. 1. 2021 o cca 22:58:08 na programovej službe TV MARKÍZA a dňa 26. 1. 2021 o cca 20:15:26 na programovej službe DAJTO **neporušil povinnosť ustanovenú v § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii**, a preto navrhujeme uznať predmetnú sťažnosť v tejto časti za **neopodstatnenú**.

Ďalej sa tiež domnievame, že vysielateľ MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o. odvysielaním upútavky na program *Táto pomsta je moja* dňa 25. 1. 2021 o cca 21:12:17 na programovej službe DAJTO **mohol porušiť** ustanovenia § 19 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii.

Tiež si myslíme, že vysielateľ MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o. odvysielaním upútavky na program *Jack Reacher 2: Nevracaj sa* na programovej službe TV MARKÍZA dňa 23. 1. 2021 o cca 23:07:09 a 24. 1. 2021 o cca 00:28:19 **mohol porušiť** ustanovenia § 19 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii.

Prepis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z. (sťažnosť č. 510/SO/2021)

Monitorované vysielanie: upútavka na program *Táto pomsta je moja*
program *Táto pomsta je moja*
Deň vysielania: 25. 1. 2021 (upútavka) a 23., 26. 1. 2021 (program)
Čas vysielania: 21:12:17 (upútavka) a 22:58:08, 20:15:26 (program)
Označenie podľa JSO: (15)

- časové kódy cca (popis je robený zo záznamov kancelárie RVR):

Záznam č. 1 z 25. 1. 2021 (DAJTO)

21:00:00 Začiatok záznamu

Časť programu *Hulk* (12), zvukovo-obrazový komunikát, upútavka na program *Reč peňazí* (15), zvukovo-obrazový komunikát na program *30 prípadov majora Zemana* (12), zvukovo-obrazový komunikát, reklamný blok (trvanie cca 00:05:34).

21:10:36 Zvukovo-obrazový komunikát na program *Táto pomsta je moja* (15) (trvanie cca 00:00:03)

Záber na mužskú tvár. V pravej hornej časti obrazovky je znázornený symbol (15). V ľavej hornej časti obrazovky je znázornené logo *dajto*. V ľavej dolnej časti obrazovky je text *UT, 20:15, TÁTO POMSTA JE MOJA*. Prestrih. Kamera sníma tvár muža z predchádzajúceho záberu z profilu. Muž má zatvorené oči.

21:10:39 Zvukovo-obrazový komunikát, upútavky na programy *S.W.A.T.* (15), *Svetová invázia* (15), *Boston Bruins vs Pittsburgh Penguins*, komunikát označujúci sponzora programu (Fortuna) (15).

21:12:17 Upútavka na program *Táto pomsta je moja* (15) (trvanie cca 00:00:22)

Obrazová zložka

Obrazovkou sa zľava doprava mihne postava, ktorá ku koncu záberu pribieha k dverám. Postava je oblečená v čiernom, hlavu má zakrytú kapucňou, kamera ju sníma zozadu. V pravej hornej časti obrazovky je znázornený symbol (15). V ľavej hornej časti obrazovky je znázornené logo *dajto*. V tesnej blízkosti loga je znázornená časomiera odrátavajúca po sekundách čas do nasledujúceho programu. Prestrih. Postava z predchádzajúceho záberu otvára dvere a vystrelí zo zbrane smerom na obrazovku. Po výstrele je vidieť akoby záblesk. Tvár postavy nie je zreteľne vidieť. Prestrih. Záber na výškové budovy v nočnom meste. Vzápätí záber na dve idúce policajné autá a hasičské auto so spustenými sirénami. Prestrih. Záber na dvoch mužov (pravdepodobne v priestoroch tetovacieho štúdia). Jeden stojí chrbtom k obrazovke, má vyhrnuté tričko a na odhalenom chrbte má vytetovaný text „I AM WRATH.“ Druhý muž stojí tvárou k obrazovke a mieri zbraňou na hlavu prvého muža. Prestrih. Kamera sníma mužov z predchádzajúceho záberu v inom uhle. Tvárou ku kamere je herec John Travolta (muž s potetovaným chrbtom). Chrbtom k obrazovke je muž mieriaci zbraňou. Travolta švihom ruky odrazí mužovu ruku, ktorá na neho mieri zbraňou. Prestrih. Záber na dvoch mužov (záber je veľmi krátky, pravdepodobne v ňom figurujú muži z predchádzajúcich záberov). Obaja muži sú predklonení smerom k zemi, nie je im vidno do tváří. Podľa polohy chrbtov stoja tesne za

sebou, pričom jeden muž drží druhého zozadu akoby za krk. Prestrih. Travolta stojí tvárou ku kamere. Stojí za akýmsi pultom, pričom vystiera pred seba ruky. Smerom od jeho rúk letí vzduchom cez pult druhý muž (prípadný následný pád muža nebol zobrazený). Prestrih. Na čiernom pozadí sa uprostred obrazovky zjavuje text v oranžovej farbe *JOHN TRAVOLTA*. Prestrih. Záber na Travoltu kráčajúceho smerom k obrazovke. Kamera ho sníma od ramien vyššie, v pozadí je vidieť nejaký byt. Prestrih. Záber na vnútro auta. Sedí v ňom Travolta a na mieste vodiča sa črtá druhá osoba, ktorá nie je zreteľne vidieť. Travolta rozpráva. Prestrih. Záber na vnútro toho istého auta. Kamera sníma muža na mieste vodiča. Je otočený smerom k obrazovke, rozpráva smerom k Travoltovi. Prestrih. Krátky záber na ruky, ktoré zastrčia zásobník do zbrane. Prestrih. Záber na barový pult (v pozadí sú police s fľašami, na pulte stoja poháre na alkohol). Pred pultom stojí Travolta. Skrčí telo do podrepu, vystrie ruky a dva krát vystrelí smerom k obrazovke (počuť zvuky výstrelů). V zábere za Travoltom sú ľudia, ktorí sa počas strelby prikrčia pod barový pult. Prestrih. Záber na Travoltu sediaceho v aute. Je otočený smerom k obrazovke (pravdepodobne sa rozpráva s mužom sediacim vedľa neho – muž nie je v zábere). Prestrih. Záber na čierny automobil, ktorý vzápätí vybuchuje. Prestrih. Záber na Travoltu, kamera ho sníma zboku. Vo vystretých rukách drží zbraň. V pozadí je vidieť utekajúcich ľudí. Záber je sfarbený do červeno-čierna a vyzerá, akoby sa situácia odohrávala v nejakom klube. Prestrih. Záber na dvoch mužov stojacich oproti sebe, jeden z nich je vo výskoku (záber je tak krátky, že nie je zrejmé, čo sa medzi nimi odohráva). Prestrih. Záber na muža, ktorý v ruke drží nôž (čepeľ smeruje nadol). Proti nemu stojí druhý muž, ktorý drží v rukách pátku. Vyzerá to, že sa ňou zaháňa na muža s nožom. Muži sú v nejakej miestnosti. Prestrih. Záber na ruky držiace pátku. Pátka naráža do holennej kosti dvihnutej nohy. Podľa prostredia ide o mužov z predchádzajúceho záberu. Prestrih. Nočný klub. Kamera sníma Travoltovo telo zboku. Vedľa Travoltu, tvárou ku kamere stojí muž (aziat). Travolta drží muža jednou rukou za plece. Prestrih. Záber na vnútro bytu/domu. Muž 1 rukami od seba odráža od seba telo iného muža 2. Muž 2 následne padá na nábytok stojaci na podlahe pred ním, pričom ho rozbije svojim telom. Prestrih. Nočný klub. Kamera sníma Travoltu obráteného smerom k obrazovke. V rukách drží zbraň, mieri ňou mierne nadol. Prestrih. Tmavé prostredie. Záber na hornú časť tela muža tmavej pleti, vyzerá akoby ležal, na tvári má úškrn. V ľavej časti obrazovky sa črtá postava, ktorú nie je zreteľne vidieť. Postava drží muža tmavej pleti jednou rukou pod krkom. V druhej ruke drží zbraň a tisne ju k mužovej brade. Prestrih. Tmavé prostredie. Kamera sníma Travoltu, ktorý akoby kľáčí nad nejakou osobou (pravdepodobne osoba z predchádzajúceho záberu, kamera sníma telo tak, že vidieť len vrchnú časť hlavy a časť tváre). Travolta sa napriahne a udrie osobu pod sebou do oblasti tváre (dopad ruky na tvár nebol v zábere viditeľný). Tvár a telo muža sa po náraze pohne nabok. Prestrih. Tmavý záber. Prestrih. Záber na podzemnú garáž a autami. Uprostred obrazovky kľáčí Travolta a v náručí drží ženské telo. Kamera sa akoby vzdáľuje od páru na zemi. V ľavej dolnej časti obrazovky sa objavuje text *UT, 20:15, TÁTO POMSTA JE MOJA*.

Zvuková zložka

Mužský hlas (zo záberov nie je zrejmé, o koho ide): „*Niektó ide po ľudoch Lemiho K.*“

Mužský hlas mimo obraz: „*John Travolta...*“

Muž 1 (herec John Travolta): „*Chcem spravodlivosť.*“

Muž 2: „*A aký bol tvoj plán bé?*“

Muž 1 (herec John Travolta): „*Bum.*“

Mužský hlas mimo obraz: „*.....v akčnom trileri...*“

Muž 1 (herec John Travolta): „*Kto nariadil zabiť moju ženu?*“

Mužský hlas mimo obraz: „.....*táto pomsta je moja. V utorok o 20.15 na dajto.*“

21:12:39 Zvukovo-obrazový komunikát, program *Hulk* ¹²

21:14:59 Koniec záznamu

Záznam č. 2 z 23. 1. 2021 (TV MARKÍZA)

22:55:00 Začiatok záznamu

Časť programu *Aj dvaja sú rodina* ¹², komunikát označujúci sponzora programu (DOXXbet, Erdomed, seduo.sk, Poštová banka), zvukovo-obrazový komunikát na program *Oteckovia* ¹², komunikát označujúci sponzora programu (Clavin Platinum, TIPOS).

22:58:08 Začiatok programu *Táto pomsta je moja* ¹⁵

Úvodné obrazové informácie (Patriot pictures, HANNIBAL CLASSICS).

Reportéri rôznych televíznych staníc opisujú sériu prestreliek v meste Columbus (zábery na jednotlivých účastníkov prestreliek nie sú detailné, tváre sú rozastrované a nie sú zobrazené následky strelných poranení). Vrávia tiež o snahe zastaviť aktivitu gangov, náraste násilných zločinov, o smrti policajného dôstojníka pracujúceho v utajení, policajnej naháňačke spojenej s rukojemníckou drámou. Podľa slov guvernéra Meserva však kriminalita klesá a vzrastá len hystéria a panika.

23:01:45 Guvernérův príhovor pred ľuďmi. Meserve vraví o výraznom poklese vražd, krádeží. Spomenie, že vytlačili drogy a gangy z okolia a potlačili korupciu. Ľudia mu nadšene tleskajú. Zo zadných radov sa vynoria transparenty, ktoré žiadajú zastaviť výstavbu ropovodu. Guvernér oponuje. Ropovod je dôležitý pre ekonomiku štátu. Vraví, že jeho kancelária dala vypracovať environmentálny prieskum, pretože ľudia majú právo na čistú vodu.

23:02:53 Príhovor sleduje rodina. Abbie vraví svojej matke Vivian, že je slávna, pretože o jej projekte vraví samotný Meserve.

23:03:20 Pristáva lietadlo. Stanley sa vracia domov. Na letisku sa stretáva so svojou ženou Vivian. Rozprávajú si zážitky z uplynulých dní. Vivian spomenie, že si nevychádza veľmi dobre so svojim novým šéfom Meservom. Stanley mal úspech a vyzerá to, že získal novú prácu v Kalifornii. Po chvíli prídu do podzemnej garáže.

23:04:44 Stanley a Vivian sa blížia k autu. Zbadajú, že má defekt. Stanley vraví: „*Ó, do riti.*“

23:04:58 K páru pristupuje muž v čiapke s tetovaním na tvári. Vraví, že mu chýbajú tri doláre na letenku. Stanley mu ich odmietne dať. Muž začne zvyšovať hlas, hnevá sa.

23:05:14 Stanley dostáva zozadu ranu tyčou od ďalšieho muža a padne na zem. Muž v čiapke schmatne Vivian a vrazí je nôž do prednej časti tela (zo záberu nie je zrejmé, na aké miesto). Vivian padá na zem. Traja muži kopú do Stanleyho ležiaceho na zemi (priamy kop do tela bol znázornený len v jednom zábere, ostatné zábery sa sústredili len na tváre mužov). Muž v čiapke vzal ženinu kabelku, všetci utiekli k autu a odišli.

23:05:40 Záber na Stanleyho, po tvári mu tečie krv. Plazí sa po zemi smerom k Vivian. Zisťuje, že je mŕtva. Vezme je telo do náruče a pozerá sa za odchádzajúcim autom.

23:06:46 Stanley je na policajnej stanici. Detektív Gilmore sa pýta na jeho zranenie na hlave. Chce vedieť, či cez krv dobre videl na útočníkov. Stanley si zreteľne pamätá len jedného, ostatných len počul a počul aj ich auto. Je predajcom áut, pozná ich dobre. Vraví, že to bolo športové auto s veľkým objemom.

23:07:57 Výsluch preberá detektív Walker. Stanley plače. Walker sa mu ospravedľňuje a vraví, že musia prebrať všetky detaily, kým sú spomienky ešte čerstvé.

23:08:20 Walker sa pýta Stanleyho na manželstvo. Chce vedieť, či dobre vychádzali.

Stanley: „Čo je to, dočerta, za otázku?!“

Walker sa odvoláva na štandardný proces.

23:08:56 Stanley je v kostole. Stojí pre otvorenou truhlou. Nevie, čo si počne bez ženy, veľmi mu chýba, pobožká ju. Stanley sa nechce zúčastniť pohrebu, potrebuje byť sám. Kňaz mu po krátkom rozhovore daruje bibliu s ružencom. Stanley je zronený, do kostola chodil len kvôli svojej žene a nikdy sa nemodlí.

23:10:50 Guvernéra Meserva prenasledujú novinári. Chcú, aby sa vyjadril k vražde Vivian Hillovej. Meserve vyjadrí sústrasť rodine. Myslí si, že musia ostať ostražití a boj proti zločinu nikdy nekončí. Sľubuje rýchlu spravodlivosť pre Vivian a jej rodinu.

23:11:21 Rozhovor sleduje aj Stanley. Vypne televíziu. Myslí si, že všetko sú to len kecy. Napije sa a od zlosti odhodí bibliu na zem. Pristúpi k nej a prečíta si „*Naplnený som anjelom Hospodina, nevládzem ho viac zdržiavať.*“

23:12:25 Stanley telefonuje s dcérou Abbie. Uisťuje ju, že je v poriadku. Abbie ho žiada, aby sa neobviňoval zo smrti Vivian.

23:13:02 Stanley je na polícii. Detektív Gilmore vraví, že mali šťastie a chytili vraha, keď prešiel na stopku. Šoféroval športové auto.

23:13:34 Stanley má z piatich mužov za nepriehľadným sklom identifikovať páchatel'a. Vyberá muža s tetovaním muchy tvári. Policajti mu neveria. V pôvodnej výpovedi uviedol, že tetovanie bolo v tvare netopiera.

23:15:07 Stanley sedí na chodbe. Policajti okolo neho vedú muža v čiapke a s tetovaním na tvári. Muž si prevezme svoje veci a potľapká policajta po pleci. Pri odchode žmurkne na Stanleyho.

23:15:59 Stanley kričí na detektívov. Gilmore tvrdí, že nevedia nič spraviť. Odporučí Stanleymu, aby vydržal. Tieto typy podľa neho nežijú dlho a väčšinou sa predávajú.

23:16:25 Gilmore: „*Najradšej by som väčšinu tých hajzlov obesil. Ale nemôžem...a ani vy nie.*“ Stanley sa náhle upokojí. Vraví, že to chápe a odchádza preč.

23:16:48 Gilmore vraví Walkerovi, že muž patrí ku gangu Lemiho K a prípad je odložený.

23:17:04 Stanley oznamuje Abbie, že pre políciu nie je dôveryhodný svedok.

Abbie: „*Oni toho hajzla nechali odísť?*“

Stanley: „*Vieš, pre polišov je tvoja matka iba ďalšie telo.*“

Abbie: „*To je svinstvo!*“

23:18:04 Stanley je doma. Popíja, púšťa si odkazovač s hlasom Vivian. Otvorí dvere do šatníka, dotkne sa bielej steny. Počuje hlas svojej ženy. Vraví, ako je to už dávno odvtedy, čo sa kvôli nej zmenil. Zavrie oči, nadýchne sa a odchádza zo šatníka.

23:18:52 Prerušenie

Komunikát označujúci sponzora programu (TIPOS, Clavin Platinum), zvukovo-obrazový komunikát na program *Motýľ: Útek z väzenia* ⁽¹⁵⁾, reklamný blok (trvanie cca 00:05:39), zvukovo-obrazový komunikát na program *Reflex*, upútavky na programy *Chicago Med* ⁽¹²⁾, *Zámena manželiek* ⁽¹⁵⁾, *Pani Dokonalá* ⁽¹²⁾.

23:27:09 Upútavka na program Jack Reacher 2: Nevracaj sa ⁽¹⁵⁾

Obrazová zložka

Krátky záber na nejaké miesto (v noci). Následne sa v zábere objaví prichádzajúce policajné auto. V pravej hornej časti obrazovky je znázornený symbol ⁽¹⁵⁾. V ľavej hornej časti obrazovky je znázornené logo TV MARKÍZA. Pod ním je v oranžovom kruhu text NE 20:30. Prestrih. Je noc, Jack Reacher odchádza smerom k hlavnej ceste. Za sebou má motel, pred ktorým stoja nejaký ľudia a policajné autá. Prestrih. V miestnosti stojí žena oproti Jackovi Reacherovi a rozpráva sa s ním. Prestrih. Oproti sebe stoja dvaja muži. Prichádza medzi nimi k súboju. Muž stojaci chrbtom k obrazovke sa rukou zaženie na muža oproti seba. Prestrih. Kamera sníma tých

istých mužov z iného uhla. Muž stojaci chrbtom k obrazovke sa vystretou rukou (v ruke drží pravdepodobne nejakú palicu) snaží zasiahnuť muža, ktorý si dvihne ruky pred tvár, aby stlmil úder. Muž ho tak zasiahne do oboch rúk, ktoré má pred tvárou (zasiahne ho rukou, nie palicou). Prestrih. Jack Reacher v miestnosti stojí tvárou k obrazovke. Kamera sníma jeho telo od pliec vyššie. V oblasti ľavého oka je viditeľné poranenie. Oproti nemu stojí žena, kamera sníma jej hlavu zozadu. Prestrih. Záber na zápasiacich mužov. Jack Reacher náhle chytí muža oproti seba tak, že ho uchopí pod jeho rameno. Prestrih. Kamera sníma mužov zboku od ramien nahor. Muž sa pod vplyvom Reacherovho úchopu zakloní dozadu a vykrikuje. Prestrih. Záber zvrchu na cestu, po ktorej idú autá. Prestrih. Záber na Jacka Reachera a ženu, ako idú v aute. Žena šoféruje, pozrie sa do spätného zrkadla. Reacher sedí vedľa nej, obzrie sa dozadu. Prestrih. Za Jackom Reacherom stojí muž oblečený v nejakej uniforme. Reacher ho laktom udrie do oblasti tváre. Mužovo telo sa posunie smerom vzad a narazí do steny. Prestrih. Kamera sníma oboch mužov z iného uhlu (pravdepodobne sú vo väzenskej cele). Reacher pri súboji odhadzuje muža v uniforme smerom od seba, pričom muž narazí svojím telom do rámu postele za ním (po náraze padá smerom na zem). Prestrih. Jack Reacher sedí v reštaurácii. Oproti nemu sedí muž (podľa uniformy pravdepodobne vo vysokej vojenskej hodnosti). Rozprávajú sa. Prestrih. Uprostred obrazovky stojí muž a mladé dievča s rukami za hlavou. Muž ju jednou rukou drží za vlasy na zátylku, v druhej ruke má zbraň, ktorá je hlavnou opretá o hlavu dievčaťa. Prestrih. Jack Reacher stojí tvárou k obrazovke (kamera ho sníma od pliec nahor, na tvári má v oblasti oka rezné poranenia), vo vystretých rukách drží zbraň a mieri pred seba. Prestrih. Záber na tvár dievčaťa. Tvári sa vystrašene, plače. Prestrih. Záber na dvoch mužov na budove. Jeden z nich sa rozbehne oproti druhému a narazí do neho. Prestrih. Záber na mužov, ako padajú zo strechy. Prestrih. Záber na obchod s oblečením. V popredí stoja oproti sebe Reacher a mladé dievča. Rozprávajú sa. Prestrih. Mužská postava snímaná zozadu vystrelí zo zbrane. Prestrih. Jack Reacher a nejaký muž zápasia o zbraň (pravdepodobne v reštauračnej kuchyni), obaja ju držia v rukách, zbraň vystrelí smerom k obrazovke, vidieť záblesk. Prestrih. Záber z diaľky zozadu na bežiaceho Reachera a ženu. Prestrih. Kamera sníma bežiaceho Reachera a ženu spredu, záber je detailnejší. Prestrih. Reacher prichádza k dvom mužom, ktorí sedia v aute, kamera ho sníma zozadu. Prestrih. Reacher sa napriahne, päťou rozbije bočné sklo auta a udrie jedného z mužov do tváre (mužovo telo sa po náraze prehne). Následne ho pravou rukou chytí pod krk, povytiahne jeho vrchnú časť tela cez rozbité okno smerom k sebe (muž má pod okom zranenie po údere, je vidieť krv) zoberie mu zbraň a namieri ju na druhého muža v aute. Prestrih. Záber na kolónu vojenských áut, prvé z nich vybuchuje. Prestrih. Záber na mužov v uniformách, ležia na zemi a strieľajú z automatických zbraní smerom k obrazovke. Prestrih. Záber na utekajúcich vojakov. Pred jedného dopadne bomba, jeho telo vyletí do vzduchu. Prestrih. Na obrazovke sa zjavuje nápis TOM CRUISE. Prestrih. Jack Reacher stojí v nejakej izbe. Prestrih. Záber na dievča (pravdepodobne Reacherova dcéra). Prestrih. Záber na dvoch policajtov. Prestrih. Záber zvrchu na zápasiaceho Reachera a troch mužov. Jeden z mužov padá vzad (záber úderu nebolo možné vidieť). Druhý muž vysoko vykopne. Reacherovi sa podarí stlmiť výkop rukami. Následne sa Reacher vrhne na ďalšieho muža. Prestrih. Telo muža sa údere prehne vzad (v tvári má naznačený výkrik). Prestrih. Reacher sotí muža smerom od seba. Prestrih. Záber zboku na bežiaceho Reachera a dve ženy. Prestrih. Záber spredu na troch utekajúcich mužov. Prestrih. Muž otočený chrbtom k obrazovke strieľa automatickou zbraňou na policajné auto stojace pred ním. Prestrih. Reacher má o kapotu auta opretú automatickú zbraň (kamera sníma zboku jeho vrchnú časť tela) a strieľa. Prestrih. Záber na strieľajúceho Reachera zozadu. V diaľke stojí postava, ktorú zahaľuje vybuchujúci plameň. Prestrih. Záber na výbuch z iného uhla, obďaleč stojí chrbtom k obrazovke postava. Prestrih. Z ľavej časti obrazovky sa objaví text *JACK REACHER 2, NEVRACAJ SA*. Na obrazovke sa zjavuje statický obraz znázorňujúci Reachera a ženu, stojacu chrbtom k nemu. V pravej časti obrazovky je text Nedľa 20:30.

Zvuková zložka

Počuť zvuk policajných sirén.

Mužský hlas mimo obraz: „*Bol najlepszy z najlepszych*“.

Žena: „*Si ako šelma. Len niečo zavetríš a potom ťa zaujíma krv.*“

Mužský hlas mimo obraz: „*No stal sa vyvrheľom.*“

Muž (v uniforme vysokej vojenskej hodnosti): „*Nemáte rád autority, systém...*“

Jack Reacher: „*...a právníkov.*“

Mužský hlas mimo obraz: „*No keď je v ohrození život jeho dcéry...*“

Jack Reacher: „*Chceš to prežiť?*“

Dievča (pravdepodobne dcéra): „*Chcem.*“

Mužský hlas mimo obraz: „*...musí sa znovu vrátiť...*“

Jack Reacher: „*Zdravím vás.*“

Mužský hlas mimo obraz: „*...do akcie.*“

Mužský hlas mimo obraz: „*Tom Cruise...*“

Jack Reacher: „*Zväčša pracujem sám.*“

Mužský hlas mimo obraz: „*...v akčnom trileri...*“

Jack Reacher: „*Som zvyknutý byť sám.*“

Mužský hlas mimo obraz: „*Jack Reacher 2: Nevracaj sa. V nedeľu o 20:30 na Markíze.*“

23:27:49 Pokračovanie programu *Táto pomsta je moja*

Stanley ide v aute nočným mestom. Na ulici zbadá muža s tetovaním na tvári. Muži sa na seba pozerú. Stanley zrýchli jazdu a prichádza domov. Mieri rovno do šatníka. Laktom rozbije stenu a vytiahne z nej väčší balík.

23:29:25 Stanley telefonuje s nejakým mužom. Rozhovor striedajú zábery ukazujúce obsah balíku – kufrík so zbraňami, pasmi a peniazmi. Od muža potrebuje vedieť pár mien.

23:29:51 Stanley sedí v aute a sleduje pánske holičstvo obďaleč. Po chvíli do neho vstupuje. Nikto tam nie je. Sadne si do kresla, zapáli si cigaretu, hoci prestal fajčiť pred rokmi. Zrazu mu niekto priloží k tvári britvu. Je to muž, s ktorým Stanley telefonoval. Nasleduje rozhovor v priateľskej atmosfére. Dennis popri tom Stanleyho holí. Spomínajú operáciu v Sao Paulo pred 20 rokmi. Dennis ho ubezpečí, že sa na neho nehnevá. Keby mu však vtedy dôveroval, stále by boli v službe. Stanley mal však na odchod iný dôvod – Vivian. Dennis ho vyzýva, aby sa vykašlal na svoju „misiu.“ Stanley odmieta. Dennis mu dáva spis s menami, o ktoré žiadal. Ide o podradných dílerov, ktorých policajti zatknú viackrát do roka a nič sa im nestane. V spise je aj muž s tetovaním. Dennis vraví, že mu dlží pomoc, ale „toto“ už predsa nerobia. V minulosti to bola ich práca a nič im nezatemňovalo úsudok. Teraz ide o emócie.

23:33:57 Stanley šoféruje. Popri tom si prezerá spis. Je tam aj dealer čiernej pleti s menom Nathan Milligan.

23:34:21 Stanley prichádza do baru, na hlave má kapucnu. Objedná si whisky a sleduje rozhovor Nathana a zákazníka. Hovorí o kvalitnom „matroši“.

23:34:49 K Nathanovi pristupuje žena: „*Neviem, v akých sračkách lietaš, ale zháňa ťa nejaký gringo.*“ Žena ukáže smerom k baru. Nathan má pri sebe veľa peňazí. Žena chce vedieť, kde ich vzal. Nathan tvrdí, že mal fušku a niečo pre ňu má. Vytiahne kabelku, ktorá patrila Vivian.

23:35:56 Nathan vezme biliardovú guľu a tágom ju po bare pošle priamo k Stanleyemu. Guľa mu rozbije pohár. Muži sa na seba pozerú a Nathan sa dá na útek. Muži po sebe strieľajú. Nathan sa schoval na dvore. Stanley ho hľadá. Po chvíli priloží Nathan Stanleyemu na temeno hlavy zbraň. Stanley ho však spacificuje a priloží mu pod krk zbraň. Obviní ho zo smrti svojej ženy. Nechápe, že ju zabili pre kabelku a pár drobných. Nathan sa mu vysmeje. Tvrdí, že dôvod bol úplne iný.

23:37:26 Stanley chce vedieť, kde je Charlie – muž s tetovaním na tvári.

Nathan: „*Chod' do riti!*“

Stanley ho udrie do tváre. Nathan ho provokuje. Chce, aby ho Stanley zabil. V diaľke počúť policajné sirény. Z tmy sa vynorí Dennis a vraví: „*Tri minúty, je to na tebe.*“ Nathan využije ich nepozornosť a zohne sa po zbraň. Obaja muži po ňom vystrelia. Nathan je mŕtvy (pozn.: guľky ho zasiahli do oblasti hrudníka, muž má oblečené tmavé tričko a stopy krvi sú sotva badateľné). Muži prehľadávajú Nathana. Berú si všetko, čo nájdu. Jeho telo hodia do kontajnera a podpália. Nevšimli si, že spoza plota ich niekto odfotil.

23:39:10 Dennis vyčíta Stanleyemu, že na akciu nebol dostatočne pripravený. Pripomína mu, že jeho dcéra už o jedného rodiča prišla. Chce mu pomáhať, pretože aj pre neho je to osobné a po smrti Vivian čakal na to, že ho bude kontaktovať.

23:40:10 Muži prehliadajú veci, ktoré vzali Nathanovi. Stanley si vezme mobil. Sľúbi, že sa do neho pokúsi dostať. Našli aj vrečko s drogami.

23:40:42 Nočný klub. Za šéfom (Lemi K) prichádza mladý muž, vraví: „*Dvaja hajzli práve odbachli Nathana.*“ Opisuje, že nešli po drogách, ale hľadali Charlieho.

Lemi K: „*Kto sú tí sráči?*“ Muž mu ukáže fotografie z mobilu. Lemi K sa rozčúli, že Nathana neochránil a iba sa pozeral, ako ho zabíjajú. Prikáže svojej zamestnankyni, aby mu za trest odstránila prst (akt odstránenia nebol priamo znázornený, bolo vidieť ako sa žena priblížila k ruke pákovými nožnicami a ako muž kričí od bolesti).

23:42:03 Lemi K vraví zamestnancovi: „*Zavolaj Charliemu. Nájdí týchto hajzlov.....*“ Ukáže mu fotku z mobilu. „*...nájdí ich rodiny, nájdí ich psi a všetkých ich zabi.*“

23:42:21 Bistro. Stanley sa rozpráva s Abbie. Ubezpečuje ju, že sa cíti lepšie a necháva policajtov, aby robili svoju prácu. Abbie si chce požičať auto a odviezť nejaké mamine veci. Stanley jej nechá kľúče na vešiaku.

Stanleyemu prichádza sms s textom „*Čas na holenie.*“ Rozlúči sa s Abbie so slovami, že ide za „starým kamarátom.“

23:43:25 Stanley a Dennis prichádzajú do holičstva. Dennis pozdraví zamestnancov. Oznámi, že budú dole kontrolovať potrubie a vraví: „*Josh, dostal si pokutu za parkovanie.*“

Josh: „*Ó, do riti.*“

23:43:33 Dennis vraví, že holičstvo dobre vynáša, ale má aj vedľajšiu aktivitu – zbrane na zákazku. V pivničných priestoroch je zriadená strelnica, je tam veľké množstvo rôznych zbraní. Stanley si má možnosť vybrať zbrane. Dennis tvrdí, že každá práca chce svoje.

23:43:52 Dennis: „*Ak narazíš na sráča, čo si to chce s tebou rozdať zblízka...voilà.*“ Otvorí kufrík plný nožov.

23:44:19 Stanley a Dennis strieľajú na terče. Používajú rôzne typy zbraní. Stanleyemu to ide veľmi dobre. Dennis ho nazve „ostrostrelec“.

23:44:35 Dennis: „*Takže, povedzme, že sa ti podarí dostať tých dvoch hajzlov a nenecháš sa zabiť. Čo potom? Myslíš, že budeš žiť, ako pred tým? Kopeš tu do sršnieho hniezda...*“

Navrhne, že mu vybaví falošné papiere, ktoré použije po akcii. Zariadi, aby našli auto s jeho obhoreným telom a Abbie tak budú môcť vyplatiť jeho životnú poistku.

23:45:24 Dennis zistil, že v Nathanovom telefóne je uložené len jedno číslo. Volajú na neho. Ozve sa tetovacie štúdio. Stanley zisťuje, že Lars ani Charlie tam momentálne nie sú.

23:46:16 Detektívi Gilmore a Walker vychádzajú z baru. Pri ich aute stojí muž a oznamuje im, že Lemi K ich chce hneď vidieť.

23:46:51 Nočný klub. Lemi K je nahnevaný. Má pocit, že policajti ho nedostatočne chránia. Pripomína im existenciu videa, na ktorom je guvernérov syn a snaží sa vzkriesiť (pravdepodobne) predávkované dievča. Ak sa jemu alebo jeho ľuďom niečo stane, zverejní to na nete. Gilmore nechápe. Charlieho z basy predsa vytiahli. To, že sa Nathan nechal niekým zabiť, nie je ich vec.

23:47:40 Lemi K: „*Ale je, bol môj dealer...ste detektívi, tak kurva, niečo robte. Nájdite tých chlapov, inak pošlem guvernérovi správu!*“

23:47:51 Stanley si pripravuje zbrane – do topánky si zastrčí nôž, nabije zbraň. Volá mu Dennis. Stretnú sa až na mieste, pretože v holičstve sa spustil alarm.

23:48:07 Guvernér Meserve v aute. Rozpráva asistentke, ako do prejavu zaradi informáciu, že ropovod dostal „zelenú“ od nezávislých konzultantov. Meservovi telefonuje detektív Gilmor. Potrebuje s ním ihneď rozprávať.

23:48:39 Stanley prichádza do tetovacieho štúdia. Zisťuje, že Lars tam nie je.

23:49:01 Gilmor nastupuje do guvernérovho auta. Oznamuje mu, že niekto ide po ľudoch Lemiho K a on chce zverejniť „to“ video. Meserve vraví, že ak sa chce Gilmor stať kapitánom, má tento problém odstrániť. Gilmor si myslí, že ak by guvernér spolupracoval, mohli by prísť na to, kto chce dostať Lemiho K. Guvernér ho vyhodí z auta.

23:50:43 Prerušenie

Komunikát označujúci sponzora programu (TIPOS, Clavin Platinum), zvukovo-obrazový komunikát na program *Najhorší týždeň môjho života* (12), reklamný blok (trvanie cca 00:05:47), zvukovo-obrazový komunikát na program *Televízne noviny*, upútavky na programy *Motýľ: Útek z väzenia* (15), *Sestričky* (15), *Na telo*.

23:59:40 Pokračovanie programu *Táto pomsta je moja* (15)

Zamestnanec v štúdiu vyzvedá, či Stanley pozná Larsa alebo Charlieho. Stanley tvrdí, že sú to kamaráti jeho dcéry. Chcel by ich spoznať, aby ju viac dokázal pochopiť a nemuseli sa hádať. Zamestnanec potajme niekomu napíše sms: „Niekto sa na teba vypytuje. Poliš?“ Niekto mu odpíše „Zdrž ho tam.“

00:00:36 Dennis prichádza do holičstva, vypne alarm. Je tam veľký neporiadok. V kresle sedí Charlie a namieri na Dennisa zbraň. Postupne sa objavia dvaja ďalší muži (jeden má v ruke nôž a druhý pátku). Charlie chce vedieť meno kamaráta, s ktorým zabil Nathana. Dennis neváha a zaútočí. Používa rýchle chvaty, údery rukami a kopy. Jednému útočníkovi pri zápase zlomí ruku (počuť zvuk prasknutia kostí v zápästí) a nožom ho dvakrát zasiahne do oblasti hrudníka (je vidieť stopy krvi po zásahu). Charliemu vykopne z ruky zbraň a kopne ho do oblasti tváre. Další muž pri zápase zlomí na Dennisovej holennej kosti pátku. Denis ho vezme pod krk a nožom ho viackrát bodne do hrudníka (bez detailného zobrazenia) a kričí: „*Tá noha ma fakt dosť bolí!!*“ Muž ostane ležať na kresle, vzdychá. Charliemu sa podarí z holičstva utiecť.

00:02:19 Dennisa zjavne bolí noha od úderu pálkou. Vraví (smerom k mužovi na kresle): „*Ty skurvysyn.*“

00:02:25 Stanley mu tatér tetuje chrbát. Prichádza Lars, aby tetovanie dokončil. Keď zbada tetovanie (na kamere nie je vidieť), označí ho za „husté“. Lars chce vedieť, o čom sa s kolegom rozprávali. Dennis vraví, že jeho dcéra ho označila za najlepšieho tatéra v meste a jej kamarátovi Charliemu vytetoval super muchu. Lars spozornie.

00:03:50 Lars vyberá zbraň a priloží ju Stanley mu k hlave: „*Vstaň, ty sráč.*“ Stanley sa postaví tvárou k Larsovi. Kamera sníma jeho chrbát, kde má vytetovaný nápis „*I AM WRATH.*“ (pozn.: Ja som hnev). Lars vraví: „*Ty?*“

Stanley pri zápase vyrazí Dennisovi z ruky zbraň. Muži sa navzájom udierajú päťami. Dennis nájde meč a útočí, spôsobí Stanley mu reznú ranu (bez detailného zobrazenia). Stanley nájde nejaký ostrý nástroj a zozadu ho priloží Larsovi pod krk. Chce vedieť, kde je Charlie. Lars nevie. Ukáže mu však, kde je jeho zásielka. Stanley otvára tašku plnú drog a peňazí.

00:04:55 Stanley telefonuje Dennisovi: „*Niečo sa deje.*“

Dennis: „*Áno, viem, traja sráči mi práve vyzdobili holičstvo. Musíme sa u Tita zbaviť odpadu.*“ Záber na auto v tme (pravdepodobne na smetisku). Sú v ňom mŕtvi muži. Auto zvrchu naberie mechanická ruka a dvihne ho do výšky.

Stanley ukazuje Dennisovi tašku. Spravia z nej návnadu pre Charlieho.

00:05:47 Stanley si ošetruje reznú ranu. Lahne si do postele a pozerá video so svojou ženou. Popri tom pije alkohol. Pred očami sa mu premietajú spomienky.

00:07:18 Stanley je v kostole. Modlí sa. Prosí aby dostal znamenie, kedy má prestať. Prisadne si k nemu kňaz. Vraví, že žiaľ môže človeka zabiť alebo aj posilniť.

00:08:13 Do Stanleyho domu prichádza Abbie s manželom. V dome nájde fotky páchatel'ov a zbraň.

00:08:22 Stanley chce od kňaza vedieť, či je možné, že Vivian umrela kvôli hriechom, ktoré spáchal v minulosti. Kňaz vraví, že nech boli jeho hriechy akékoľvek, už mu boli odpustené. Ponúka mu sviatosť spovede a sľub mlčanlivosti. Stanley mu tečú slzy. Opisuje, ako zabil veľa ľudí.

00:11:04 Abbie a manžel sú v aute a odchádzajú. Prechádza okolo nich Charlie, strieľa. Auto naráža do stromu.

00:11:19 Prichádza Stanley. Abbie vystupuje z auta, je v poriadku. Jimmy má v pleci strelné poranenie. Stanley zisťuje, čo videli. Abbie je nahnevaná. Vie, že išli po ňom a vie, čo otec robí. Stanley chce, aby sa zbalili a odišli do hotela.

00:12:01 Detektív Gilmore telefonuje s guvernérom. Zistil, že manažér automobilky Stanley, je bývalý príslušník zvláštnej jednotky a vraždí ľudí Lemiho K. Meserve chce, aby to Gilmore vyriešil. Je mu jedno, čo to bude stáť.

00:12:50 Nočný klub. Lemi K leží na bruchu, masíruje ho žena v spodnej bielizni. Lemi K pozerá do telefónu: „*A to je čo? Pravé oko jej ide vyskočiť z hlavy.*“

Žena (s úsmevom): „*Hm, bohatá štetka.*“

Lemi K dostáva sms s textom: „*Prepadli tetovacie štúdio! Ukradli tovar.*“

00:13:16 Lemi K telefonuje Charliemu. Je nahnevaný, že prišli o tovar za 50 tisíc. Vraví: „*...nemienim ťa obviňovať. Nájdem ťa a vrazím ti páčidlo do riti, jak sa ten matroš dnes neobjaví, rozumel si?*“

Charlie: „*Áno, hlavne sa upokoj. Nechaj to na mňa, zvládnem to.*“ Charlie zloží telefón a po chvíli vraví: „*Kurva!*“

00:13:58 Stanley píše sms Charliemu: „*Nechýba ti zásielka?*“

Charlie (sám sebe): „*Čo, dopekla...?*“

Dohodnú sa, že sa stretnú v Soulskom dome (pozn.: klub). Dennis to tam dobre pozná. Vie, kde sú únikové východy.

00:15:08 Klub. Pomedzi tancujúcich ľudí sa prediera Dennis. Sadne si k baru a objedná si. Prisadne si k nemu atraktívna blondína. Jej spoločnosť odmietne, má tu prácu. Obďaleč zbadá Charlieho. Cez sms sa dohodnú, že sa stretnú vo VIP miestnosti.

00:16:45 Charlie sa usádza. Oznamuje čašníčke, že ešte niekoho čaká. Zadíva sa na aziatskeho muža sediaceho oproti. Má pri sebe tašku. Charlie zneistie. Píše sms: „*To je môj matroš?*“ Muž zjavne nevie, prečo na neho Charlie zíza a niečo povie svojej ochranke. Muži vyťahujú zbrane.

00:17:41 Do klubu prichádza Stanley. Vojde do VIP miestnosti. Ochrankár ho chce zastaviť, Stanley mu vykrúti ruku. Aziat začne strieľať a nedopatrením zastreľí ochrankára. Rozpúta sa strel'ba. Do miestnosti prichádza aj Stanley. Dávajú pokyn ľuďom naokolo, aby sa nehýbali a ľahli si na zem.

00:18:38 Stanley mieri zbraňou na Charlieho. Vie, že ich stretnutie nebola náhoda a chce vedieť viac. Charlie odmieta. Keby prehovoril, zabijú ho. Charlie vraví, že o zabití Vivian nerozhodol on.

00:18:56 Stanley vystrelí tesne vedľa Charlieho, ktorý začne kričať: „*Lemi K, bol to Lemi K!*“

Stanley: „*Lemi K? Prečo, prečo by chcel zabiť moju ženu?!*“

Charlie: „*Pretože to bola zvedavá mrcha!*“

Dennis vraví, že je čas ísť. Stanley zastreľí Charlieho do hrude.

00:19:14 V klube je panika, ľudia utekajú a kričia. Počas odchodu Stanley a Dennis zastrelia viacerých ochrankárov, ktorý na nich útočili zbraňami.

00:19:45 Stanley a Dennis utekajú von na ulicu. Ku klubu prichádzajú policajné autá.

00:20:11 Stanley a Dennis sú v pivnici. Dennis tvrdí, že o Lemim K už niečo počul. Povie, že je to „*nejaký arménsky magor z Detroitu...*“ V Columbase riadi celý obchod s drogami. Je veľmi nebezpečný. Myslí si, že Stanley by sa mohol vytratiť – tých, ktorí zabili Vivian, už zabil. Stanley nesúhlasí.

00:20:52 Prerušenie

Komunikát označujúci sponzora programu (Clavin Platinum), zvukovo-obrazový komunikát na program *Oteckovia* ⁽¹²⁾, reklamný blok (trvanie cca 00:04:48), zvukovo-obrazový komunikát na program *Športové noviny*, upútavka na program *Boston Bruins vs Pittsburgh Penguins*, komunikát označujúci sponzora programu (Fortuna), upútavky na programy *Harry Potter a Ohnivá čaša* ⁽¹²⁾, *Autoškola* ⁽¹²⁾, *Zámena manželiek* ⁽¹⁵⁾.

00:28:19 Upútavka na program *Jack Reacher 2: Nevracaj sa*

Obsah upútavky je totožný s upútavkou odvysielanou o cca 23:29:09 (pozri popis vyššie).

00:28:59 Pokračovanie programu *Táto pomsta je moja* ⁽¹⁵⁾

Abbie balí svojej rodine veci. Pomáha jej Jenny (manželova sestra). Jej syn do hotela ísť nechce, presvedčí ho až krytý bazén, ktorý tam majú.

00:29:46 Stanley preberá dokumenty od Vivian. Nájde poznámku „*Vivian prejdi tie čísla, možnosť kontaminácie vody.*“ Spomenie si na rozhovor z letiska. Vivian mu vravela, že nevychádza dobre so svojim novým šéfom. Spomenie si tiež na guvernérovu tlačovku ohľadne ropovodu a environmentálnych analýz. Pred očami vidí Charlieho, ako vraví: „*Pretože do bola zvedavá mrcha!*“

00:30:55 Stanley zapne mobil Vivian. Má tam nevypočutú správu. Kolega Glen jej vraví, že v posudku nemôžu použiť reálne čísla a má ich nahradiť tými, čo jej dal.

00:31:25 Dvere na dome Abbie sa rozrazia. Prišiel za ňou Lemi K. Chce, aby zavolala otcovi. Abbie využije chvíľkovú nepozornosť ochrankára Lemiho K a vrazí mu do chrbta kuchynský nôž. Lemi K namieri na Abbie zbraň. Jenny chce zabrániť strelbe a vrhne sa na neho. Lemi K ju odstrčí a zastrelí ju (rana do hrudníka).

00:32:11 Abbie drží v náručí svojho syna. Lemi K jej ho vytrhne a udrie ju zbraňou do tváre. Mieri na ňu zbraňou a káže jej, aby kontaktovala svojho otca.

00:32:33 Stanley mu príde sms: „*Oci. Joey ochorel. Môžeš prísť pomôcť? Hneď.*“ Stanley si vezme zbraň a odchádza. Z auta volá Dennisovi. Príde mu čudné, že Abbie nazvala syna Joey a nie Jimmy. Pošle Dennisovi adresu. Stretnú sa tam.

00:33:29 Stanley vchádza do domu Abbie cez pivnicu. Ochrankára zabije dvoma ranami zo zbrane (do oblasti hrudníka). Lemi K drží pri hlave Abbie zbraň. Prinúti Stanleyho, aby mu odovzdal zbraň. Stanley mu vraví: „*Tak veľmi ťa chcem zabiť.*“ Lemi K odhodí Abbie a povie: „*Poslúž si.*“ Stanley mierne odstúpi. Vonku v diaľke stojí Dennis a vystrelí. Zasiahne Lemiho K cez okno. Ochrankár strážiaci vonkajší priestor, začuje strelbu. Zbadá Dennisa, strieľa na neho. Dennis padá a kotúľa sa po schodoch. V dome prebieha súboj medzi Stanleyom a Lemim K. Stanley mu sa podatí Lemiho K zhodiť na zem. Kope do neho. Keď sa prestane hýbať, pošle Abbie a Jimmyho na poschodie.

00:34:58 Ochrankár sa blíži k domu. Spoza auta sa vynorí Dennis a zastrelí ho.

00:35:03 Lemi K sa prebral. Stanley nad ním kľáčí, mieri na neho zbraňou a vraví: „*Nepoznám jediný dôvod, prečo by sa moja žena zaplietla s hovnom, ako si ty. Tak, kto je za tým?*“ Lemi K sa mu smeje do tváre (zuby má sfarbené od krvi, trochu krvi mu vyteká z úst). Stanley chce

vedieť, či si vraždu objednal guvernér. Ozve sa výstrel. Gul'ka zasiahne Lemiho K do čela (vidieť, ako vystrekla krv). Stanley sa otočí. Stojí tam detektív Gilmor.

00:35:38 Muži na seba mieria zbraňami. Gilmor vraví: „*Vždy mal priveľa rečí, zhulený magor.*“ Gilmor navrhuje Stanleyemu spoluprácu. Zlí muži sú mŕtvy, všetko môžu hodiť za hlavu. Stanley nesúhlasí. Dvere za ním sa otvoria a vyjde detektív Walker. Mieri na Stanleyho zbraňou. Vzápätí ho odzadu prepadáva Dennis, udrie ho do tváre a vezme mu zbraň.

00:36:30 Gilmor šoféruje. Je pripútaný o volant. Walker je v kufri. Počut', ako kope. Stanley sedí na zadnom sedadle, mieri zbraňou na Gilmorovu hlavu. Chce vedieť, prečo sledujú jeho rodinu a prečo prepúšťajú vrahov a drogových dealerov na slobodu. Zisťuje, že Lemi K bol nedotknuteľný, pretože mal nahratú párty, kde priateľka guvernérovo syna umiera na predávkovanie pervitínom. Guvernér a Lemi K uzavreli dohodu a Lemi K robil pre neho špinavú prácu.

00:38:12 Auto prichádza k sídlu guvernéra. Všade sú ochrankári. Guvernér vie, že po ňom idú. Gilmor si myslí, že Stanley nemá šancu. Stanley udrie Gilmora do hlavy, Po chvíli sa preberá z bezvedomia. Z kufra sa Walker dožaduje, aby ho pustili von.

00:38:49 Gilmor zapne svetlá. Všade vidí ochrankárov ležiacich na zemi. Obzerá sa a povie: „*Do riti.*“ Nádrž na benzín je otvorená a horí pri nej plameň. Znovu vraví: „*Do riti.*“ Walker rozkopne kufor a vyskakuje z auta. Nastáva výbuch.

00:39:30 Stanley vchádza do domu. Narazí na ochrankára. Chytí ho zozadu za vlasy, skopne ho do kľaku a vezme mu zbraň, ktorou zastrelí ochrankára na schodoch. Mužovi na kolenách následne pohybom rúk zlomí väzy.

00:39:55 Na schodoch sa objavuje guvernér. Vystrelí na Stanleyho a vzápätí ho udrie pažbou zbrane do tváre. Stanley ostane na chvíľu kľáčať. Po chvíli vyskočí a narazí hlavou do guvernérovo brucha. Muži medzi sebou zápasia. Zbraň pri zápase strieľa do prázdna. Udierajú sa päťami do tváre. Guvernérovi sa podarí zvaliť Stanleyho na zem. Stojí nad ním a mieri na neho zbraňou. Stanley tvrdí, že je tam sám a chce spravodlivosť. Guvernér: „*To si na zlej adrese.*“ Guvernér vraví, že niekedy bol ako Stanley. Úbožiak, čo len vykonáva rozkazy. Svet však funguje inak a on pochopil, že niečo musí obetovať pre vyššie dobro.

00:40:55 Stanley vraví, že o správe, kvôli ktorej dal guvernér zabiť jeho ženu, nevie len on. Poistil sa a informácie si nenechal len pre seba.

00:40:58 Stanley využije guvernérovu chvíľkovú nepozornosť a vrazí mu do brucha nôž. Guvernér leží na zemi (košeľu má v okolí noža krvavú), vraví: „*Kto si, dočerta?*“

Stanley: „*Ja som Hnev.*“

Medzi dverami sa objavuje vystrašená žena. Stanley ju ubezpečuje, že jej neublíži.

00:41:39 Prichádzajú policajné autá, hasiči a sanitky. V oblasti Stanleyho hrude sa objavujú červené bodky. Stanley vychádza na balkón. Všade sú ostreľovači. Policajný vyjednávač ho vyzýva, aby odhodil zbraň. Stanley dvihne zbraň smerom k nim. Stanleyho telo zasahujú gul'ky, padá k zemi. K Stanleyemu pribiehajú zdravotníci. Zisťujú, že mal nepriestrelnú vestu.

00:43:42 Lekár informuje Abbie o stabilizovanom stave jej otca. Dal súhlas k jeho prevozu, o ktorý žiadal prokurátor. Právnik ich informuje, že ho prevezú do federálnej väzenskej nemocnice. Vďaka jeho minulosti, bol celý prípad klasifikovaný ako vec národnej bezpečnosti. Bude súdený špeciálnym súdom – žiadna porota, ani právnik. Abbie nechcú povoliť, aby otca navštívila. Ona však neváha, prekoná strážu a vbehne do izby. Nakloní sa k otcovi, povie mu, že ho má rada. Policajti ju rýchlo odvádzajú preč.

00:45:19 Stanleyho izbu strážia policajti. Prichádza k výmene stráží. Jeden z policajtov je detektív Walker. Vezme zbraň a vchádza do izby. Vraví Stanleyemu, že sa prišiel pomstiť. Opisuje, že keď ho zastrelí pri pokuse o útek, bude hrdina. Zaujíma ho, čo mu teraz chodí po rozume. Stanley: „*Myslel som na svoju dcéru...na to, ako ju ľúbim* (v obraze je záber na Abbie, ako otcovi pri svojej návšteve tajne necháva zbraň), *ako som ľúbil svoju ženu* (v obraze je záber ako Stanley drží v náručí umierajúcu Vivian) *a na teba a tvojho parťáka...na to, že ste len*

zmrdi.. “ Ozve sa výstrel. Walker má uprostred čela stopu po guľke (na stene za ním sa objaví krv), padá k zemi. Spoza závesu vychádza Dennis. Doťahujú sa. Stanley tvrdí, že prišiel neskoro a musel Walkera zabiť sám. Dennis sa mu vysmieva. Je zvedavý, ako by bez neho opustil nemocnicu.

00:47:41 Dennis tlačí prezlečeného Stanleyho na vozíku. Dennis má pre neho pripravené lietadlo. Doťahujú sa, kto koho zachránil.

00:48:24 Abbie preberá od poštára zásielku. Je tam aj pohľadnica. Stanley oznamuje, že je živý a zdravý vďaka nej. Kým sa znovu všetci stretnú, bude ich nosiť vo svojom srdci.

00:49:06 Koniec programu (v grafike vysielateľa).

00:49:07 Komunikát označujúci sponzora programu (TPOS. Clavin Platinum), zvukovo-obrazový komunikát na program *Najhorší týždeň môjho života* (12), program *Sully: Zázrak na rieke Hudson* (12).

00:54:59 Koniec záznamu

Záznam č. 3 z 26. 1. 2021 (DAJTO)

20:10:00 Začiatok záznamu

Časť reklamného bloku, zvukovo-obrazový komunikát na program *Svetová invázia* (15), program *TIPOS: Informácia pre tipujúcich*, zvukovo-obrazový komunikát, komunikát označujúci sponzora programu (Erdomed, Oliva, Acylpirin).

20:15:26 Začiatok programu *Táto pomsta je moja* (15)

Obsah programu je totožný s programom *Táto pomsta je moja* (15) odvysielaným na programovej službe TV MARKÍZA zo dňa 23. 1. 2021 (viď popis vyššie).

20:36:09 Prerušenie

Komunikát označujúci sponzora programu (Erdomed, Acylpirin), upútavka na program *Americký ostreľovač* (15), zvukovo-obrazový komunikát na program *Boston Bruins vs Pittsburgh Penguins*, komunikát označujúci sponzora programu (TIPOS), reklamný blok (trvanie cca 00:04:58), zvukovo-obrazový komunikát na program *30 prípadov majora Zemana* (12), upútavky na programy *NCIS: Los Angeles* (12), *Svetová invázia* (15), *Mŕtvy bod* (15).

20:44:00 Pokračovanie programu *Táto pomsta je moja* (15)

21:06:53 Prerušenie

Komunikát označujúci sponzora programu (Oliva, Acylpirin), upútavka na program *300* (15), zvukovo-obrazový komunikát na program *Reč peňazí* (15), reklamný blok (trvanie cca 00:05:55), zvukovo-obrazový komunikát na program *Mŕtvy bod*, upútavky na programy *Americký ostreľovač* (15), *Reč peňazí* (15), *Boston Bruins vs Pittsburgh Penguins*, komunikát označujúci sponzora programu (Fortuna), zvukovo-obrazový komunikát.

21:15:24 Pokračovanie programu *Táto pomsta je moja* (15)

21:36:35 Prerušenie

Upútavka na program *S.W.A.T.* (15), zvukovo-obrazový komunikát na program *Svetová invázia* (15), reklamný blok (trvanie cca 00:04:43), zvukovo-obrazový komunikát na program *300* (15), upútavka na program *Najhorší týždeň môjho života* (12), komunikát označujúci sponzora programu (O2), upútavky na programy *300* (15), *Svetová invázia* (15), *Mŕtvy bod* (15).

21:44:08 Pokračovanie programu *Táto pomsta je moja* (15)

22:04:14 Koniec programu (v grafike vysielateľa).

22:04:15 Komunikát označujúci sponzora programu (Erdomed, Oliva, Acylpirin), zvukovo-obrazový komunikát, komunikát označujúci sponzora programu (Ružový slon), program *Mŕtvy bod* (15).

22:09:59 Koniec záznamu

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 21. 4. 2021

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z.

Sťažnosť č.: 602/SO/2021

Programová služba: Jednotka

Vysielateľ: RTVS – vysielateľ na základe zákona

Číslo licencie: TD/1

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. n) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa § 14a zákona č. 308/2000 Z. z. preverila sťažnosť č. evidovanú pod č. 602/SO/2021 smerujúcu voči vysielaniu televíznej programovej služby Jednotka, vysielateľa Rozhlas a televízia Slovenska, vysielateľ na základe zákona a uznala sťažnosť podľa ustanovenia § 14a ods. 10 zákona č. 308/2000 Z. z. za **neopodstatnenú**.

Úloha:

Kancelária Rady oznámi sťažovateľovi výsledok prešetrovania sťažnosti.

T: 3. 5. 2021

Z: PgO

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu
dňa 21. 4. 2021

Sťažnosť č. 602/SO/2021 zo dňa 12. 2. 2021
Sťažovateľ: právnická osoba
Predmet sťažnosti: Slovenský panteón: Andrej Hlinka
Deň a čas vysielania: 7. 2. 2021, 20:30 h
Označenie podľa JSO: 12

Programová služba: Jednotka
Vysielateľ: RTVS
Číslo licencie: TD/1

Dátum: 14. 4. 2021

OBSAH SŤAŽNOSTI:

Vec: Protest proti relácii dehonestujúcej slovenský národ

Slovenský panteón je názov nového televízneho cyklu príbehov osobností, ktoré formovali dejiny Slovenska. Cyklus relácií uviedol na tlačovej konferencii dočasne poverený riaditeľ Programových služieb RTVS Matej Hajko v júli 2020, ktorý sa vyjadril: „Našou nespochybniteľnou úlohou je vzdelávať, pripomínať, ukazovať, zároveň reagovať na dobu, v ktorej žijeme a jazyk, ktorým chceme tieto odkazy dávať nášmu divákovi...”

Dňa 7.2.2021 o 20:30 uviedla RTVS ďalší diel z cyklu Slovenský panteón venovaný tentokrát Otcovi národa Andrejovi Hlinkovi. V dokumente boli niekoľkokrát vyslovené zrejme nepravdy, ktoré nedehtonujú len samotnú osobu Andreja Hlinku, ale aj celý slovenský národ.

Nechceme zachádzať do detailov konkrétnych udalostí, o ktorých by vedeli rozprávať seriózní historici, ktorí sa neboja verejne interpretovať výsledky svojho celoživotného vedeckého výskumu. Tí však majú dvere do RTVS zatvorené. Pomineme obvinenia Hlinku z „vlastizradnej činnosti“, ktoré v dramatickom komentári herca Dušana Jamricha zazneli, len za to, že na medzinárodnom fóre chcel žiadať práva pre národ. Za takúto formuláciu by sa nemuseli hanbiť ani prokurátori v 50. rokoch minulého storočia.

Hádám najväčšia absurdnosť sa producentovi podarila v časovom úseku od 41:25 do 43:05 minúty. Presvedčte sa sami:

<https://www.rtvsk.sk/televizia/archiv/16075/258889#2484>

Vyslovené tvrdenie v uvedenej časti: „Andrej Hlinka zomrel. A jeho smrť bola zároveň zneužitá tými, ktorí sa napriek jeho želaniu spojili s Hitlerom, pochovali Československo a vybudovali fašistickú Slovenskú republiku.“ je dôkazom vrcholnej nekompetentnosti a neznalosti slovenských dejín. Alebo je to úmysel?

V každom prípade, za takúto formuláciu by sa nemuseli hanbiť ani tvorcovia škandalózneho seriálu „Križ v osídľach moci“ z roku 1989, z Ústavu vedeckého ateizmu SAV. Voči tomuto musel v otvorenom liste protestovať aj legendárny biskup tajnej cirkvi Ján Chryzostom Korec, neskorší kardinál.

Pravdou je, že túžbu po samourčení, po autonómii, ale aj po vlastnej štátnosti – tak ako každý iný národ – prejavovali aj Slováci a už začiatkom dvadsiatych rokov 20. storočia sa v tomto zmysle neraz vyjadril aj samotný Andrej Hlinka.

Rozpad Československa predstavuje dokumentárny film iba v optike vonkajšej agresie. V skutočnosti však Československo nestroskotalo iba pod tlakom vonkajších korisťníkov, ale aj v dôsledku vnútorných zlyhaní, neschopnosti vyriešiť národnú otázku a budovať štát v súlade s túžbami a identitou jeho národov. Systematický tlak Nemecka, Maďarska a Poľska, ktorým existencia ČSR prekážala a ktorí sa chceli zmocniť časti jej územia, ako aj postoj západných tzv. demokratických a koloniálnych mocností, Veľkej Británie a Francúzska, iba urýchlil rozpad československého štátu. Posledným klincom do jeho rakvy bol nešťastný krok ústrednej pražskej vlády, ktorá tzv. Homolovým pučom obsadila autonómne Slovensko a svojvoľne zosadila jeho legitímnu vládu.

Slovenský štát vznikol v zložitej medzinárodnopolitickej konštelácii, ktorú Slováci ani nevyvolali, ani nemohli ovplyvniť, mohli v nej iba prežiť alebo neprežiť. Nech boli však vonkajšie vplyvy akékoľvek, slovenský národ v novom štáte videl uskutočnenie svojej historickej túžby po samostatnosti.

Hovoriť dnes vo verejnoprávnej STV o tom, že Andrej Hlinka slovenský štát nechcel, že tento vznikol akoby historickou náhodou či omylom a nediferencovane ho nálepkoval ako fašistický, je historicky nekompetentné, ľudsky zákerné a takýto spôsob zaobchádzania s národnými dejinami nemá obdoby od pádu komunistického režimu v roku 1989.

Z producenta Petra Núneza si buď niekto, kto ho nemá rád poriadne vystrelil, keď mu poradil prezentovať sa týmito nezmyslami. Alebo Núnez o klamstvách uvedených v dokumente veľmi dobre vie a snaží sa manipuláciou verejnej mienky podkopávať národnú identitu Slovákov a nie vzdelávať, ale ohlupovať.

V konečnom dôsledku však zodpovednosť za toto plne ostáva na Vás, p. riaditeľ Jaroslav Rezník a na manažmente, ktorý ste si vybrali.

Žiadame Vás preto o verejné ospravedlnenie a súčasne vyslovujeme ostrý nesúhlas s pokračovaním vysielania takýchto relácií, ktoré sa skrývajú za označenie „vzdelávacie“, no so vzdelávaním nemajú veľa spoločného. Veríme, že vám ešte záleží na historickej pravde, uvedomíte si, že reprezentujete verejnoprávnu televíziu Slovenskej republiky – teda štátu, ktorý je naplnením sebaurčovacieho práva slovenského národa a vďaka existencii ktorého máte svoje kreslo i funkciu.

Napokon veríme, že vo veci šírenia nepravdivých až nenávisťných protislovenských tvrdení, ktoré žiaľ zaznievajú nielen z tohto filmu, ale z viacerých programov RTVS, vykonáte nápravu.

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Ústava SR

Čl. 26 ods. 1: „Sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.“

Čl. 26 ods. 4: „Slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.“

Zákon č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii:

§ 16 ods. 3 písm. a): „Vysielateľ je povinný zabezpečiť všestrannosť informácií a názorovú pluralitu v rámci vysielanej programovej služby.“

§ 19 ods. 1 písm. b): „Audiovizuálna mediálna služba na požiadanie, programová služba a ich zložky nesmú propagovať násilie a otvorenou alebo skrytou formou podnecovať nenávisť, znevažovať alebo hanobiť na základe pohlavia, rasy, farby pleti, jazyka, viery a náboženstva, politického či iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, príslušnosti k národnosti alebo k etnickej skupine.“

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre vysielanie a retransmisiiu:

Desaťdielny cyklus *Slovenský panteón* nadväzuje na celonárodnú anketu a zároveň vlajkový projekt RTVS z roku 2019 s názvom *Najväčší Slovák*. Každý z osobností, ktorá sa umiestnila v prvej desiatke ankety podľa hlasovania ľudí, je venovaná samostatná časť cyklu.

Tvorcovia program žánrovo označujú ako dokudráma. Rozprávanie moderátora či rozprávača Štefana Chrappu, Dušana Jamricha a dvoch slovenských historikov dopĺňajú hrané inscenované vsuvky predstavujúce významné míľniky v živote A. Hlinku¹. Hlavný rozprávač Hlinkovho príbehu Štefan Chrappa divákov sprevádza po miestach reálne spätých s jeho životom, ako sú fara v Ružomberku, rodný dom a kostol v Černej, Spišská Kapitula či Hlinkovo mauzóleum.

Historik prof. Roman Holec (FiF UK a Historický ústav SAV), uznávaný odborník na slovenské dejiny prelomu 19. a 20. storočia, vo svojej knihe *Andrej Hlinka. Otec národa?* ponúka na Hlinku demýtizovaný a ideologicky nezaťažený pohľad. Hlinku pritom považuje za mimoriadne kontroverznú osobnosť:

¹ https://www.rtvs.org/aktualne-oznamy-tlacove-spravy-pr/247159_postavu-andreja-hlinku-stvarnia-v-cykle-rtvs-slovensky-panteon-traja-herci

„Ide o kontroverznú osobnosť, ktorá tak počas svojho života, ako aj desaťročia po ňom rozdeľovala spoločnosť i historikov. To v plnej miere platí až do dnešných dní. Možno v ňom vidieť Otca národa i jedného z najhorúcejších kandidátov na titul Najväčší Slovák. Rovnako však v ňom možno vidieť človeka, ktorý si pestoval svoj kult a autoritárskymi postojmi dláždil cestu k režimu, ktorý sa – už po jeho smrti – vďaka priaznivému kontextu presadil na Slovensku. Hlinka bol charizmatickou osobnosťou a tribúnom, ktorý svojím rečníckym umením a jednoduchosťou riešení a hesiel získaval toľko prívržencov, ako v jeho čase žiadna iná osobnosť spojená s politickou stranou. Vedel postihnúť mnohé akútne problémy vtedajšej doby, pomenovať ich a postaviť sa za ich riešenia váhou svojho politického vplyvu i osobnou charizmou.

Politickou agendou sa častokrát vymykal z dobových mantinelov, čo mu prinášalo veľa prívržencov, ale aj rovnako aj osobných nepriateľov. Konfrontácia s nimi, ako aj so štátnou mocou (uhorskou i československou) priniesla Hlinkovi život plný zápasov, útokov, triumfov i väznenia. To, čo bolo bežné pre mnohých iných politikov, vnímalo sa pri Hlinkovi citlivejšie, lebo od katolíckeho kňaza sa čakalo neraz viac tolerancie, jemnejší slovník a menej machiavelizmu. V tomto prípade bol politikom par excellence. Na druhej strane značná naivita, impulzivnosť a neschopnosť kompromisu z Hlinku nerobili dobrého politika. Takýchto protirečení je v Hlinkovom živote oveľa viac.“²

Problém s historickým hodnotením Hlinku je podľa Holeca ten, že dlhé roky prakticky neexistoval ideologicky nezaťažený pohľad na jeho osobu. Zo strany katolícky a národne orientovanej historiografie sa Hlinka dočkal mytologizácie, zo strany komunistickej zasa demonizácie. Podľa Holeca sú obidve príliš ideologické a jednostranné, a teda nevedecké.

„Po Hlinkovej smrti dospel režim Slovenskej republiky až k Hlinkovej sakralizácii, čo aj pre súčasných cirkevných či širšie kresťanských historikov znamená dedičstvo a bariéru, ktorú nie sú vo svojej metodologickej výbave schopní a neraz ani ochotní prekonať. Nadstranníckosť a objektivitu pri hodnotení takýchto osobností (Hlinka, Tiso, Vojtaššák) môžu nekriticky veriaci historici len ťažko dosiahnuť. Pre nich sú viera, kňazstvo a národné postoje rozhodujúce a všetky ľudské i politické zlyhania ospravedlňujúce javy.

Jednostranná demonizácia Hlinku komunistickou historiografiou bola reakciou na jeho kontraproduktívnu sakralizáciu vojnovým režimom, reakciou na jeho kňazstvo a vieru, i na jeho konzervatívne postoje. Ani tu sa nedalo čakať objektívne hodnotenie, bránila v ňom rovnaká ideologizácia ako v prvom prípade. Hlinka je jedným zo školských príkladov zideologizovaných historických dezinterpretácií.“³

Aj z týchto dôvodov podľa Holeca nemá dosiať Hlinka svoju historickú biografiiu. „To, čo existuje, je buď tendenčné a selektívne (Sidor, Vnuk) alebo povrchné a skratkovité (Bartlová).“

Podľa sťažovateľa boli v dokumente „niekoľkokrát vyslovené zrejmé nepravdy, ktoré nedeňonestujú len samotnú osobu Andreja Hlinku, ale aj celý slovenský národ.“

„Pominieme obvinenia Hlinku z „vlastizradnej činnosti“, ktoré v dramatickom komentári herca Dušana Jamricha zazneli, len za to, že na medzinárodnom fóre chcel žiadať práva pre národ. Za takúto formuláciu by sa nemuseli hanbiť ani prokurátori v 50. rokoch minulého storočia.“ Faktom je, že Hlinka bol skutočne po návrate z Paríža väznený a podľa dobových zákonov Československej republiky stíhaný za vlastizradu, keďže jeho cesta do Versailles bola vnímaná tak, že poslúžila maďarským záujmom (Jehlička bol platený maďarský agent). Podľa nášho názoru je z formulácií použitých v programe zrejmé, že táto Hlinkova „vlastizrada“ bola vo vzťahu k Československej republike, nie vo vzťahu k slovenskému národu.

² <https://www.martinus.sk/?uItem=659285>

³ HOLEC, Roman: Andrej Hlinka. Otec národa? Bratislava 2019, s. 10.

Sťažovateľ namietal najmä voči tejto konkrétnej vete, ktorá zaznela na konci dokumentu: „*Andrej Hlinka zomrel. A jeho smrť bola zároveň zneužitá tými, ktorí sa napriek jeho želaniu spojili s Hitlerom, pochovali Československo a vybudovali fašistickú Slovenskú republiku.*“ Podľa sťažovateľa „*túžbu po samourčení, po autonómii, ale aj po vlastnej štátnosti – tak ako každý iný národ – prejavovali aj Slováci a už začiatkom dvadsiatych rokov 20. storočia sa v tomto zmysle neraz vyjadril aj samotný Andrej Hlinka. ... Hovoriť dnes vo verejnoprávnej STV o tom, že Andrej Hlinka slovenský štát nechcel, že tento vznikol akoby historickou náhodou či omylom a nediferencovane ho nálepkovať ako fašistický, je historicky nekompetentné, ľudsky zákerné a takýto spôsob zaobchádzania s národnými dejinami nemá obdoby od pádu komunistického režimu v roku 1989.*“

Chcel Hlinka samostatný slovenský štát, ktorý by predpokladal rozbitie Československa? Bola vojnová Slovenská republika v r. 1939 – 1945 fašistická?

Hlinka celú svoju politickú činnosť v novej Československej republike zasvätil boju za autonómiu Slovenska v rámci ČSR. Faktom je, že napr. pri schvaľovaní československej ústavy v r. 1920 slovenskí poslanci ešte nežiadali ani autonómiu (aj keď verejne sa o autonómii hovorilo od začiatku roka 1919), a to z jednoduchého dôvodu, že si uvedomovali, že je príliš skoro a že Slovensko je príliš slabé a nepripravené. Autonomizmus ako politický program SLS sa dostal do popredia v r. 1921 a ako ústredný bod tam ostal až do faktického dosiahnutia autonómie 18. 11. 1938 (už po smrti Hlinku).

Názor, že Hlinka pevne stál na pôde ČSR je medzi historikmi pomerne rozšírený, napr:

*Hlinka pochopiteľne odmietal myšlienku jednotného československého národa a neustále poukazoval na rozdiely medzi Čechmi a Slovákmi v oblasti kultúrnej, hospodárskej i náboženskej. Napriek tomu sa nikdy nepostavil priamo proti existencii spoločného štátu a obhajoval ho aj v Prahe: „...my tento štátny útvar milujeme a chceme ho udržať...“*⁴

*Hlinka nepochybne stál vždy na pôde Československej republiky. Myšlienka samostatného Slovenska sa začína ako jedna z alternatív autonómie presadzovať vo vedení HSLŠ až po Hlinkovej smrti.*⁵

*Z boja proti pražskému centralizmu a politickému čechoslovakizmu sa stala hlavná agenda Slovenskej ľudovej strany, ktorá sa rýchlo vypracovala na najsilnejšiu politickú stranu na Slovensku. V požiadavke autonómie videla riešenie naakumulovaných problémov a navyše upevnenie štátu ako celku. Autonómia mala totiž v Hlinkových predstavách republiku vždy posilniť, nie ju oslabiť.*⁶

V takomto duchu informuje o vzťahu Hlinku k ČSR aj namietaný program.

Otázka, či Hlinka chcel samostatný štát sa nám zdá hypotetická, keďže Hlinka zomrel ešte pred vybojovaním svojho životného zápasu, teda získaním autonómie pre Slovensko.

Mimochodom, ak by aj Hlinka počas trvania ČSR uvažoval o samostatnom štáte, nemohol to on ani nikto iný vyhlásovať verejne, pretože by bol podľa zákona na ochranu republiky stíhaný za vlastizradu.

Hoci historická veda nepracuje s keby, Holec sa domnieva, že Hlinka vďaka svojmu utilitarizmu by sa s vývojom po marci 1939 stotožnil. „*Hlinka sa dokázal pomerne obratne pohybovať v politike, hľadal cesty k dosiahnutiu svojich cieľov, niekedy aj za cenu toho, že dočasne stratil tvár, čo mu mnohí vyčítali. Ale uňho vždy účel svätzil prostriedky.*“⁷

⁴ <https://historyweb.dennikn.sk/clanky/detail/bojoval-andrej-hlinka-za-samostatne-slovensko>

⁵ RYCHLÍK, Jan: Češi a Slováci ve 20. století. Bratislava 1997, s. 140.

⁶ HOLEC, Roman: Andrej Hlinka. Otec národa? Bratislava 2019, s. 12-13.

⁷ <https://zurnal.pravda.sk/rozhovory/clanok/505807-tribun-s-velmi-konfrontacnou-povahou-hovori-o-hlinkovi-profesor-holec/>

Podľa Holeca Hlinka k vytvoreniu ľudáckeho režimu prispel svojím mentálnym, autoritatívnym nastavením budúcej vládnucej strany. Hlinka mal sympatie k autoritárskym režimom s významným postavením katolíckej cirkvi, preto sympatizoval s Mussolinim, Frankom či Salazarom. *„Hitlera nevnímal komplexne, ale skôr z diaľky a povrchrne, cez jeho niektoré slová a činy. Na fašizme mu mohli byť viaceré javy sympatické, určite však nerozumel jeho podstatu a robiť z Hlinku fašistu či človeka inklinujúceho k fašizmu by bolo zjednodušené a absolútne nekorektné.“*⁸

Takisto Hlinkov antisemitizmus bol absolútne dobový jav, bežný v slovenskej spoločnosti už od 19. storočia. Od antisemitizmu k plynovým komorám však vedie veľmi dlhá cesta, preto podľa Holeca spájať Hlinku s holokaustom nemožno. Podľa Holeca je paradoxom, že ho s ním spojili nie jeho oponenti a kritici, ale v r. 1939-1944 jeho najväčší obdivovatelia a nasledovníci. *„Jeho menom kryli vlastné zločiny, vrátane rasového princípu riešenia židovskej otázky.“*⁹

Čo sa týka charakteristiky režimu vojnovkej Slovenskej republiky 1939 – 1945, hodnotenie je veľmi zložitú. Na jednej strane bol tento útvar predstavovaný takmer ako vzor demokracie, na druhej strane bol zatracovaný a radený na úroveň fašistických kolaborantských režimov vtedajšej Európy. Obidve tieto stanoviská predstavujú extrém. Treba povedať, že charakter režimu nebol statický, ale že sa vyvíjal v čase, pričom režim sa postupne nepochybne čoraz viac približoval k režimom fašistického typu.

Faktom však je, že označenie fašistická Slovenská republika sa používalo najmä v marxistickej historiografii a súčasní historici sa mu vyhýbajú. Na druhej strane, v danom kontexte išlo o skratkovité a zjednodušené označenie pre vládny režim. V dokumente nebol priestor na dôkladné zhodnotenie a charakterizovanie tohto štátneho útvaru. Tvorcom išlo najmä o to, aby Hlinku oddelili od udalostí po jeho smrti.

Treba tiež povedať, že dokument sleduje iba udalosti počas Hlinkovho života a takmer vôbec sa nezaobera ďalšou veľkou, možno až samostatnou témou, a tou je Hlinkov posmrtný „život“. Dokument iba letmo naznačuje, že Hlinkovo meno bolo po jeho smrti zneužívané režimom napr. pri pomenovaní neslávne známych Hlinkových gárd.

„Rozpad Československa predstavuje dokumentárny film iba v optike vonkajšej agresie. V skutočnosti však Československo nestroskotalo iba pod tlakom vonkajších korisťníkov, ale aj v dôsledku vnútorných zlyhaní, neschopnosti vyriešiť národnú otázku a budovať štát v súlade s túžbami a identitou jeho národov. Systematický tlak Nemecka, Maďarska a Poľska, ktorým existencia ČSR prekážala a ktorí sa chceli zmocniť časti jej územia, ako aj postoj západných tzv. demokratických a koloniálnych mocností, Veľkej Británie a Francúzska, iba urýchlil rozpad československého štátu. Posledným klincom do jeho rakvy bol nešťastný krok ústrednej pražskej vlády, ktorá tzv. Homolovým pučom obsadila autonómne Slovensko a svojvoľne zosadila jeho legitímnu vládu.“

K tejto výhrade sťažovateľa môžeme uviesť iba to, že dokument sa vôbec nezaobera okolnosťami rozpadu ČSR.

* * *

Ústava SR zaručuje každému slobodu prejavu a právo na informácie. Tieto práva a slobody možno síce obmedziť zákonom, ale len ak ide *“o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.”*

⁸ HOLEC, Roman: Andrej Hlinka. Otec národa? Bratislava 2019, s. 15.

⁹ HOLEC, Roman: Andrej Hlinka. Otec národa? Bratislava 2019, s. 14.

Sloboda prejavu je jedným zo základov demokratickej spoločnosti, je prostriedkom súťaže a konfrontácie rôznych myšlienok a názorov, je nevyhnutná na tvorbu slobodnej verejnej mienky. Sloboda prejavu sa vzťahuje aj na kontroverzné, šokujúce či nepopulárne myšlienky či výroky.

Namietaný program sme posudzovali podľa ustanovenia **§ 16 ods. 3 písm. a) ZVR**, ktorý ustanovuje: „*Vysielateľ je povinný zabezpečiť všestrannosť informácií a názorovú pluralitu v rámci vysielanej programovej služby.*“

Sme toho názoru, že dokudráma *Slovenský panteón: Andrej Hlinka* ponúka pomerne komplexný, ucelený a objektívny pohľad na osobnosť Andreja Hlinku.

Rozprávanie hlavného rozprávača je doplnené o vyjadrenia historikov prof. PhDr. Róberta Letza, PhD., autora viacerých publikácií a historických štúdií o Hlinkovi a Mateja Hanulu, PhD. z SAV. Treba povedať, že faktograficky je dokument pomerne presný (až na chybičky typu, že bitka pri Világosi nebola v roku 1848, ale o rok neskôr) a v súlade s bežne dostupnými informáciami v literatúre či na internete.

V porovnaní napr. s Holecovým hodnotením Hlinku ako osobnosti vyznieva dokument voči Hlinkovi možno až príliš zhovievavo a môžeme povedať, že sa skôr zameriava na jeho pozitívne črty než na nedostatky. Takýto prístup je však legitímny s ohľadom na formát programu (*Slovenský panteón*).

Výhrady sťažovateľa súvisia so zápasom o interpretáciu moderných slovenských dejín medzi rôznymi prúdmi slovenskej historiografie.

Do úvahy berieme, že ide o autorský dokumentárny film, ktorý je zo svojej podstaty vždy subjektívnym pohľadom autorov na zvolenú tému.

V rámci ústavou garantovanej slobody prejavu ponúka vysielateľ vo svojom vysielaní priestor rôznym názorom a názorovým prúdom, čím zabezpečuje názorovú pluralitu.

S ohľadom na uvedené sme preto toho názoru, že vysielateľ odvysielaním programu *Slovenský panteón: Andrej Hlinka* dňa 7. 2. 2021 neporušil § 16 ods. 3 písm. a) ZVR.

Sťažovateľ takisto namietal, že vo filme zazneli nenávistné protislovenské tvrdenia a zrejme nepravdy, ktoré podľa neho „*nedehonestujú len samotnú osobu Andreja Hlinku, ale aj celý slovenský národ.*“

Ako sme uviedli vyššie, dokument je faktograficky pomerne presný a žiadne zrejme nepravdy sme v ňom nezaznamenali. Interpretácia a hodnotenie niektorých dejinných udalostí sa môže líšiť od autora k autorovi. V dokumente sme však nezaznamenali žiadne také informácie alebo hodnotenia, ktoré by dehonestovali osobu A. Hlinku, prípade celý slovenský národ. Za také nepovažujeme ani označenie vojnovvej Slovenskej republiky ako fašistickej, ktoré, hoci sa od neho medzi historikmi po r. 1989 upustilo, je stále pomerne bežné v publicistike. Toto označenie malo predovšetkým poukázať na fašistický, resp. fašizoidný charakter režimu, ktorý na Slovensku 1939 – 1945 vládol. Hlavným odkazom filmu je však skutočnosť, že Andrej Hlinka s tragickými udalosťami počas tohto režimu nemal nič spoločné a nemožno ho s nimi spájať.

ZÁVER:

Na základe uvedeného sme toho názoru, že vysielateľ RTVS odvysielaním programu *Slovenský panteón: Andrej Hlinka* dňa 7. 2. 2021 o cca 20:30 hod. **neporušil žiadne z ustanovení zákona č. 308/2000 Z. z. Sťažnosť navrhujeme posúdiť ako neopodstatnenú.**

**Prepis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania
povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z. (st'ážnosť č. 602/SO/2021)**

Monitorované vysielanie: Slovenský panteón: Andrej Hlinka

Deň vysielania: 7. 2. 2021

Čas vysielania: 20:30 h

Označenie podľa JSO: 12

- časový kód cca:

20:30:55 Tento program obsahuje audiokomentár
20:30:58 začiatok programu *Slovenský panteón*

Voiceover (Dušan Jamrich): „*Rok 1864. Ameriku už tretí rok ničila občianska vojna zvaná aj vojna sever proti juhu. A Slovensko a slovenský národ devastovala situácia smerujúca k rakúsko-uhorskému urovnaniu. Rakúsky cisár František Jozef I. nevyužil drvivú porážku uhorských stavov v bitke pri Világoši v roku 1848. (v grafike nápis: Bitka pri Világoši – 1848-1949, posledná bitka Uhorskej revolúcie) Naopak, kontrolu nad Uhorskom postupne strácal, až ju úplne stratil. A vystavil tým záhube Slovákov aj ďalšie nemaďarské národy Uhorska. Pretože to sa svoju budúcnosť rozhodlo postaviť na totálnej a plošnej asimilácii všetkých národov do národa maďarského. Do tejto situácie sa v roku 1864 narodil v Černovej pri Ružomberku muž, ktorý mal situáciu zmeniť a zvrátiť. Jeho meno je Andrej Hlinka.*“

Slovenský panteón
Andrej Hlinka
(zvučka)

Štefan Chrappa: (v múzeu Andreja Hlinku) „*Nepoznaný a tajomný. Milovaný aj zatracovaný. Aj taký je Andrej Hlinka dnes. Za svojho života bol však viac milovaný. Bol považovaný za otca slovenského národa. Azda najlepšie ho vystihuje jeho vlastný citát. Mňa nepremeníte. Mňa nezlomíte. Slovákom som sa narodil, Slovákom som a Slovákom budem. Do posledného dychu budem hájiť sväté práva slovenského ľudu.*“

Voiceover (Dušan Jamrich): „*Dnes by ste s takýmto patetickým vyhlásením asi boli na smiech. Ale Hlinka vo svojej dobe bol s takýmto postojom buričom, revolucionárom, pankáčom. Hájiť zakázaný jazyk neexistujúceho národa a odmietal všetky výhody spojené s tým, ak by sa prispôbil uhorskej politike pomadžarovania.*“

Štefan Chrappa: „*Ak obdivujete romantických hrdinov, akým bol napríklad Robin Hood, hrdinov, ktorí majú odvahu postaviť sa prevahe nepriateľa, tak musíte obdivovať aj Andreja Hlinku. Skúsme si vypočúť jeho odkaz a predstavovať si, ako ho deklamuje tvárou v tvár drvivej prevahe nepriateľa.*“

Voiceover: (v obraze portrét mladého A. Hlinku v kňazskom oblečení a nápis) „*Mňa nepremeníte! Mňa nezlomíte! Slovákom som sa narodil, Slovákom som a Slovákom budem. Do posledného dychu budem hájiť sväté práva slovenského ľudu!*“

V obraze inscenované zábery pltníkov na Váhu.

Štefan Chrappa: „Andrej Hlinka vyrastal vo veľmi skromných pomeroch. Jeho otec bol pracovitý a málovravný človek, ktorý sa živil ako roľník, ale aj ako pltník na Váhu. Musel užiť deväť detí a jeho rodina to nemala vôbec ľahké. Zrejme aj preto Andrej Hlinka celý život tak súcitil s chudobnými. A práve tu na Váhu sa zrodila Hlinkova veľká láska k vode. Celý život bol vášnivým rybárom.“

Zábery na pltníkov na Váhu, na plti sú dvaja muži a malý chlapec.

Voiceover: „Nedajte sa oklamať. Takéto momenty krásy v živote pltníka Hlinku a jeho mnohopočetnej rodiny určite existovali, ale s ešte väčšou určitosťou môžeme povedať, že dominovali momenty lopoty, trápenia a hladu. Mladý Andrej Hlinka patrila k najnižšej spoločenskej vrstve. Biedu slovenskej dediny videl zblízka a takisto zblízka videl, aký devastujúci účinok má na biedny sedliacky ľud alkohol. Skôr než však mohol začať proti alkoholu a za záchranu Slovákov bojovať, musel sa zo sociálnej pasce, do ktorej sa narodil, dostať on sám. A podarilo sa. Aj vďaka rodičom, aj vďaka osvietenému vidieckemu učiteľovi sa mladému Andrejovi Hlinkovi otvorila brána k lepšiemu životu v tejto budove. (v zábere historická fotografia ľudovej školy) V katolíckej ľudovej škole v rodnej dedine Černová.“

Prof. PhDr. Róbert Letz, PhD., historik, Pedagogická fakulta UK Bratislava: „Andrej Hlinka bol veselý, životaschopný až neposedný chlapec. Jeho učiteľ, Ján Holdoš, ktorý ho učil na ľudovej škole v rodnej Černovej o ňom povedal, že za 42 rokov svojej učiteľskej práce nemal takého žiaka ako bol Andrej Hlinka. Preto ho učiteľ Holdoš odporúčal rodičom, aby mladého Andreja dali študovať na gymnázium do Ružomberka. Ružomberok totižto mal povest' druhého Debrecína, kde sa už veľmi hovorilo po maďarsky, je to obdobie maďarizácie, a Andrej Hlinka prv ako začal študovať na ružomberskom gymnáziu, išiel sa do Ružomberka učiť maďarčinu.“

Voiceover: „Ešte raz. Uvedomte si ten paradox. Chlapec z Černovej, dediny, ktorá je dnes súčasťou Ružomberka, sa išiel do Ružomberka učiť po maďarsky. Pretože mesto ležiace pár kilometrov od jeho rodnej dediny nebolo slovenské, ale maďarské, respektíve zmaďarizované.“

V obraze historická fotografia budovy gymnázia a nápis:

Gymnázium Ružomberok

Patrí medzi najstaršie gymnáziá na Slovensku, jeho zakladacia listina bola schválená cisárom Karolom VI. 16. apríla 1729

Voiceover: „Darilo sa mu výborne. Vyštudoval ružomberské gymnázium a keď chcel pokračovať vyššie, jedinou možnosťou bol preňho kňazský seminár v Spišskej kapitule. Bezplatný.“

V obraze historická fotografia Spišskej Kapituly a nápis:

Spišská Kapitula

Patrí k najvýznamnejším centráм cirkevného školstva na Slovensku

Voiceover: „Maďarizácia. To slovo neznie až tak zle. V druhej polovici 19. storočia však bola pre náš národ veľmi vážnou hrozbou. Maďari sa ako vládnucci národ na našom území rozhodli potláčať slovenský jazyk a slovenský národ.“

V obraze grafika:

Maďarizácia

alebo maďarizmus ako špecifický historický termín je súbor opatrení, postupov a snáh vlády, ale aj ostatných inštitúcií Uhorska na pomáďarčenie nemaďarského obyvateľstva v Uhorsku od konca 18. storočia.

Násilná maďarizácia

V rokoch 1874 – 1892 boli slovenské deti bez rodičov presídľované do čisto maďarských okresov.

Voiceover: „Do 100 rokov chceli dosiahnuť 70 % zastúpenie Maďarov na našom území. Postaviť sa proti maďarizácii znamenalo postaviť sa proti systému.“

Študenti seminára v menze, sedia za stolom, jedia:

Mladý Hlinka: „To je asi to najchutnejšie, čo sme tu za posledný mesiac mali.“

Spolužiak (niečo povie niečo po maďarsky), titulky: *Opäť používaš Slovenčinu. (sic!) Nebudem ťa viac napomínať.*

Mladý Hlinka: „Som Slovák srdcom aj dušou. A jeho moje sväté právo hovoriť svojou rečou kedykoľvek sa mi zachce. Nebudem používať svoj materinský jazyk len dva dni v týždni. A môžete sa mi vyhrážať koľko chcete. Je to moje právo. A právo všetkých Slovákov.“

Spolužiak po maďarsky, titulky: *Dost’.*

Mladý Hlinka: „Nie! Prečo by ste vy mali mať právo hovoriť svojou materinskou rečou a ja toto právo nemám. V božích očiach sme si predsa všetci rovní. Prečo nie aj v tých našich? Prečo tu máme maďarský krúžok a nie aj krúžok na pestovanie slovenského jazyka a literatúry? Ved’ väčšina našich budúcich farníkov sú Slováci. Tak ako my.“

Spolužiak po maďarsky, titulky: *Opusti miestnosť!*

Hlinka vstane a odchádza.

Chrappa: „Hlinka si dokonca za svoje postoje v druhom ročníku vyslúžil takúto rektorskú poznámku. Má sklony k slavizmu. A myslím, že to bolo veľmi mierne povedané. (Chrappa si prisunie nedomyslené Hlinkovo jedlo) Jó étvágyat!“

Matej Hanula, PhD., historik SAV: „Po rakúsko-uhorskom vyrovnaní v roku 1867 sa stala programom uhorských vládnych elít ideológia, ktorá hlásala, že Uhorsko je štátom jedného politického uhorského národa. Pre slovenské politické hnutie to malo za následok, že v 70. rokoch došlo vlastne k zavretiu troch slovenských gymnázií, zavretiu Matice Slovenskej, no a takým prejavom v praxi napríklad tejto ideológie oficiálnej bolo aj pri súdnom procese s Hlinkom, kde hlavný sudca Gejza Chudovský napríklad vyhlásil, že zákon pozná iba maďarský národ, že on slovenský národ nepozná.“

Voiceover: „Súdny proces s Hlinkom trochu predbiehame. Ale pre lepšiu predstavu o tom, ako maďarizačný tlak prebiehal, zájdeme teraz do Zvolena za tamojším podžupanom Belom Grünwaldom a vypočujme si, ako sa staval k Slovákom a k ich vzdelávaniu.“

V obraze portrét B. Grünwalda a nápis:

Belo Grünwald, uhorský politik, publicista a župný hodnostár

Grünwald nazval reštriktívny výklad zákonov Grünwaldizmus. Bol názoru, že najmä Slováci potrebujú nad sebou silnú ruku.

Inscenované, **B. Grünwald reční:** „My musíme Slovákov žijúcich na území maďarského štátu vytrhnúť zo slovanského tela a prikovať ich k sebe. (nápis: publikované v knihe A felvidék) Narodil som sa v Banskej Štiavnici a žijem v Banskej Bystrici. A vďaka tomu najlepšie viem, že slovenský národ nemá budúcnosť. Preto by stredné školy mali pracovať ako stroje. Na jednej strane vchádzajú Slováci a na druhej strane vychádzajú Maďari.“ (potlesk)

Voiceover: „Béla Grünwald bol zaujímavou postavou. Svoj život ukončil samovraždou na brehoch Sieny v Paríži, ale my sa teraz venujme inému osudu, inému hrdinovi. Študent Hlinka tlak slavianofilstvom ustál. Štúdiá v Spišskej Kapitule úspešne uzavrel v roku 1889, kňazskú vysviacku prijal z rúk spišského biskupa Juraja Částku, a už o 4 dni slúžil svoju prvú omšu. 25-ročný, vysoký, štíhly a charizmatický mladík týmto prijal svoju životnú rolu.“

Inscenované, mladý Hlinka slúži omšu, prijímanie, vkladá oblatku do úst chlapcovi.

Mladý Hlinka: „Corpus Christi.“

Chlapec: „Amen.“

Chrappa: „Hlinka poňal svoje kňazstvo ako boj za spásu slovenského národa a najväčším nepriateľom biedneho slovenského ľudu bol v tom čase alkohol. Hlinka sa však nezľakol ani tejto výzvy.“

Hlinka (káže): „Sme nevoľní, a to v dome otcovskom. Práva naše sú deťané. Viera otcov našich nenávidená. Naše zvyky a obyčaje nivočené. Ľud politicky sa budiaci katovaný a prenasledovaný, výtečníci naši na pranier stavaní, robotujeme, ale ovocie iný požíva, nám brká vytrhávajú alebo obstrihávajú, a cudzí sa nimi krásli. A tu hľa, pôvod utrpenia nášho. (pozrie na chlapa v lavici, ktorý spí) Milan! Tebe niet hanby. V dome pána drichmeš? Pohárikú odolať nevieš. A do krčmy namiesto do roboty ťa to každý deň ťahá. Postav sa. Teraz ti už je hanba? Ale prísť do domu pána, keď ani sám o sebe nevieš, to ti nie je hanba. Len sa pekne postav, nech ťa všetci vidia. Lebo to aj ty vlastnou rukou zaviňuješ, že ľud v biede žije. A každým hltom hlbšie do biedy upadá. Aby toho málo nebolo, deti ti doma hladom plačú. Žena ti chodí po žobrote a ty radšej peniaze do šenku nosíš. (Milan vstáva a odchádza z kostola) Pozrite sa na túto holotu. Na toto pustošenie, čo spôsobil alkohol počas svojho vladárenia na našich vidiekoch. Vo dne v noci budem pracovať, kým Slovensko od tohto plevelu neočistím.“
20:45:45

Štefan Chrappa: „Takto nekompromisne Hlinka vystupoval proti alkoholu a biede slovenského národa všade, kam ho cirkevná vrchnosť poslala. Najprv v Zakamennom, v Kline na Orave. Neskôr v Liptovských Kľačanoch, potom v Tvrdošíne, ale aj v Liptovských Troch Sliačoch. Jeho charizma, pastoračia a sociálna činnosť mu získavali čoraz väčšiu podporu u najchudobnejších vrstiev obyvateľstva. To sa ukázalo ako zlomové 25. marca 1905, keď ho zvolili za farára v Ružomberku.“

Voiceover: „Túto veľmi lukratívnu faru získal Andrej Hlinka vďaka hlasom katolíckych úradníkov a členov mestského zastupiteľstva. Svoju pozornosť obrátil najmä na najchudobnejších farníkov z okrajových častí Ružomberka. Pokračoval tak vo svojej misii nielen na obranu jazyka, ale aj na pozdvihnutie ekonomickej úrovne národa. Do jeho repertoáru patrilo zakladanie potravinových a úverových spolkov a takisto spolkov triezvosti. Po príchode do Ružomberka nespánštel. Ako ružomberský farár sa Andrej Hlinka stal automaticky členom mestskej rady a uviedol sa ako bojovník proti korupcii a úplatkárstvu. V čase jeho príchodu do Ružomberka sa v tomto meste práve odohrával hospodársky boom spôsobený tým, že Ružomberok ležal na trase novopostavenej bohumínsko-košickej železnice. Nepotizmus, korupcia a úplatkárstvo pri troch stavebných objednávkach priviedli mesto Ružomberok na pokraj krachu. Hlinka po svojom príchode tento stav razantne kritizoval a zúčastnil sa na jeho náprave. Typicky pre neho, v Ružomberku, ktorý bol považovaný za maďarskú baštu na severe Slovenska vstúpil do slovenskej politickej strany.“

Štefan Chrappa: „Hlinka nemal ešte ani tridsať rokov, keď pochopil, že ak chce meniť veci k lepšiemu a pomáhať Slovákom, musí vstúpiť do politiky. V čase pôsobenia v Ružomberku mal už za sebou členstvo v katolíckej ľudovej strane Néppárt, ktorá proklamovala boj za práva nemaďarských národností. Z ich reálnej práce však bol Hlinka sklamaný. Ale práve v tom čase sa Hlinka zoznámil s dôležitými osobnosťami slovenského politického života. Títo páni za mnou sú František Juriga, Vavro Šrobár a Milan Hodža.“

V obraze inscenované stretnutie mladého Hlinku s menovanými politikmi, sedia pri stole a diskutujú.

Prof. PhDr. Róbert Letz, PhD., historik, Pedagogická fakulta UK Bratislava: „V priebehu času sa množili spory v rámci Uhorskej ľudovej strany, ktoré sa týkali práve toho sociálneho a národnostného programu. Hlinka sa presvedčil, že Uhorská ľudová strana svoje pôvodné

sľuby neplní a preto požadoval zmenu. Keď zmena neprichádzala a keď sa stretol s podpredsedom tejto strany Štefanom Rakovským, ktorý napriek sľubu v slovenských dedinách rečnil po maďarsky, bola to taká posledná kvapka a v roku 1901 sa Hlinka s touto Uhorskou ľudovou stranou rozišiel.“

Voiceover: *„Hlinka v Ružomberku nezabúdala ani na svoju rodnú Černovú, ktorá v čom čase ešte nebola súčasťou Ružomberka. Zorganizoval stavbu nového kostola, ktorú teraz vidíte na autentických záberoch zo začiatku 20. storočia. V časoch vrcholiacej maďarizácie slovenský občania a konajúci veľmi populárny kňaz bol trňom v oku nielen pre svetskú vrchnosť, ale aj pre Maďarmi ovládanú cirkevnú hierarchiu. A tak keď pred voľbami do uhorského snemu využil svoju popularitu a verejne podporil kandidáciu Vavra Šrobára (v obraze dobový portrét Vavra Šrobára a nápis: Vavro Šrobár,), biskup Párvy (v obraze portrét biskupa a nápis: Dr. Alexander Párvy, maďarský biskup) ho suspendoval a pozastavil mu tým výkon kňazského povolania za údajné cirkevné prehršky.“*

V obraze dobový plagát s portrétmi piatich mužov a nápisom:

Ružomerskí väzňovia 1906. Peter Cheben, Juraj Greguš, Andrej Janček, Dr. V. Šrobár, Andrej Hlinka

V grafike text: Hlinka si odpykal svoj trest vo väzení v Segedíne od 30. novembra 1907 do 10. februára 1910. Počas väzby ho v ďalšom procese 4. mája 1908 v Bratislave odsúdili na rok a pol väzenia a pokutu 1700 korún. Celkový trest bol neskôr upravený na 2 roky a 9 mesiacov väzenia. Počas väzby bol vedúcim prekladateľom Starého zákona do slovenčiny, ktorého vydanie pripravoval Spolok svätého Vojtecha.

Voiceover: *„Čo však bolo ešte horšie, civilné súdy ho za poburovanie voči maďarskému národu odsúdili na 2 roky väzenia, 1500 korún pokuty, a 680 korún súdnych trov. Súd sa odohrával v Ružomberku. Avšak ešte pred Hlinkovým nástupom do väzenia sa mala odohrať vysviacka tohto už spomínaného kostola v Hlinkovej rodnej Černovej. On vysviacku vykonať nemohol, bol suspendovaný. A tak bol na pozvanie českých priateľov na prednáškovom turné v Čechách.“*

V obraze dobová fotografia davu pred kostolom v Černovej a text:

Kostol Panny Márie Ružencovej

Pri pokuse o jeho posvätenie 27. októbra 1907 došlo k tragickej udalosti známej ako černovská tragédia.

Štefan Chrappa (pred kostolom v Černovej): *„A tak spišský biskup poslal do Černovej iného duchovného. Matrína Pazúrka. Toho však farníci odmietli vpustiť. Vrchnosť reagovala povolaním žandárov. Mali dohliadnuť na to, aby sa vysviacka uskutočnila. Celá vec sa však vymkla spod kontroly.“*

Inscenované: mladé dievča kráča ku kostolu, pred ním je dav ľudí, prichádza voz s kňazom, pred vozom sú žandári so zbraňami namierenými proti davu. Detailný záber na ruku dvíhajúcu kameň.

Zábery na žandárov, namierené pušky, tváre ľudí v dave, strkanicu. Počuť hluk davu a strelbu.

Voiceover: *„Všetko údajne spustil kameň hodený z davu sklamaných veriacich. Prítomní žandári odpovedali ostrou strelbou do neozbrojeného davu a Slovensko si v tento deň prežilo svoju krvavú nedeľu.“ (v obraze mená obetí na pamätnej tabuli)*

Štefan Chrappa (pred kostolom v Černovej): *„Zahynulo 15 ľudí. Dozvuky tejto tragédie doslova otriasli celou Európou.“*

Voiceover: *„Prebehla prvá vlna sympatií k malému utláčanému národu. Ozvali sa intelektuáli ako Scotus Viator a Bjørnstjerne Bjørnson. Ten ako celosvetová rešpektovaná autorita predniesol tento pamätný prejav.“*

V obraze portréty spomenutých mužov a texty:

Robert William Seton-Watson

Bjørnstjerne Bjørnson

Pseudonym - Scotus Viator
Britský historik

Nórsky spisovateľ
Nobelova cena za literatúru

Inscenované. Bjørnstjerne Bjørnson reční za řečníckym pultom.

Bjørnstjerne Bjørnson: „*Keď ide o mierové práce, Maďari sú najčulejší. Pritom však doma utláčajú 3 milióny Slovákov. Zakazujú im rozprávať rečou ich duše, vysmieávajú sa z ich lásky k historickým pamiatkam, prenasledujú všetkých tých, ktorí svojím talentom a odvahou bránia svoj jazyk a práva svojho národa. Dovoľte, aby som vám citoval pasáže z tých vážených vládnych novín, ktorá sa týka Slováka Hlinku. Muža, ktorý svojou odvahou, svojou vernosťou k národu by bol ozdobou každého národa. Citujem: Treba ho zaživa zodrať z kože, a do obnaženého, krvou pulzujúceho mäsa mu liať horúci olej. Koniec citátu.*“

Voiceover: „*Vráťme sa však k udalostiam krvavej nedele zvanej aj Černovská tragédia.*“

Štefan Chrappa: „*V čase tragédie bol Hlinka na príkaz biskupa Párvyho v Prahe. Okamžite po tragédii zorganizoval prednášku pre študentov na Žofíne, a stal sa ich miláčikom.*“

Titulok Praha

Prof. PhDr. Róbert Letz, PhD., historik, Pedagogická fakulta UK Bratislava: „*Príchod Andreja Hlinku bol skutočne triumfálny. Víťali ho stovky ľudí a odprevadili ho na prednášku do Žofína, a po prednáške študenti pražskej univerzity vypriahli kone a ťahali kočiar s Hlinkom až do hotela kde bol ubytovaný. Bol prijatý aj mešťanostom Prahy, ktorý mu dal k dispozícii lôžvo v českom národnom divadle a k tomu aj mestský kočiar. Hlinka absolvoval na svojom turné desiatky prednášok, kde hovoril o Slovákoch a Slovensku a myslím že nebyť týchto prednášok Hlinkových, tak česká verejnosť by vedela o Slovákoch podstatne menej. Preto môžeme Hlinku právom označiť za priekopníka česko-slovenskej vzájomnosti.*“

Voiceover: „*V globálnom pohľade to mohlo vyzeráť, že sa veci pohli správnym smerom. V lokálnom a miestnom meradle však absurdita krvavej masakry pokračovala v tom, že uhorské úrady nielenže poslali na úhrnných 36 rokov do väzenia nezabítych účastníkov protestu, ale do väzenia išiel aj ich idol.*“

Štefan Chrappa: „*Tomu bol počas výkonu trestu odňatia slobody zvýšený trest z dvoch na tri roky. Jediné čo tým uhorská vláda a politicky zmanipulovaná justícia dosiahla bolo, že sa z proslovensky mysliaceho kňaza stal idol a mučeník slovenského národa.*“

Voiceover: „*Európa si užívala Fin de siècle, zlaté časy. Maďarizačný proces vyzeral ako nezvratný.*“

V obraze obraz francúzskeho maliara a text:

Fin de siècle

Je označenie pre epochu na prelome 19. a 20. storočia a to najmä pre jej umelecké štýly a duchovnú atmosféru.

Voiceover: „*Hlinka po návrate z väzenia prežíval v ústraní a všetko sa zdalo byť jasné. Až kým to nerozbil srbský anarchista Gavrilo Princip.*“

V obraze portrét Gavrila Principa a text:

Gavrilo Princip

Srbský nacionalista, atentátnik na Františka Ferdinanda d'Est

Voiceover: „*V júni 1914 spáchal v Sarajeve úspešný atentát na následníka rakúsko-uhorského trónu Františka Ferdinanda d'Este.*“

Portrét následníka trónu a text:

František Ferdinand d'Este

Rakúsky arcivojvoda a následník habsburského trónu.

Dňa 28. júna spáchal v Sarajeve Gavrilo Princip atentát na Františka Ferdinanda a jeho manželku Žofiu. Atentát sa pokladá za jednu z historických udalostí, ktoré viedli k 1. svetovej vojne.

Voiceover: „Rakúsko-Uhorsko vyhlásilo Srbsku vojnu a spustilo tým najstrašnejšiu vojnu v dovtedajších dejinách. Prvú svetovú vojnu.“

V obraze grafika, mapa Rakúsko-Uhorska a Srbska a text:

28. júla 1914 vyhlásilo Rakúsko-Uhorsko Srbsku vojnu

Fotografie z bojísk 1. sv. vojny a titulok:

Prvá svetová vojna

28. 7. 1914 – 11. 11. 1918

Voiceover: „Vojna rozbila zavedený svetový poriadok a zdanlivo stratená slovenská vec dostala novú šancu. A využila ju. Vo svete najväčší diel práce spravil druhý, po Napoleónovi najmladší generál v dejinách francúzskej armády, Milan Rastislav Štefánik.“

Milan Rastislav Štefánik

Mal najväčšiu zásluhu na formovaní Československého zahraničného odboja počas prvej svetovej vojny.

Voiceover: „Doma na Slovensku s myšlienkou rozbitia tisícročnej uhorskej ríše ako prvý vystúpil Andrej Hlinka. Je treba poznamenať, že v čase vojny takéto idei boli vlastizradou a trestali sa smrťou.“

Štefan Chrappa: „Stalo sa to práve v tejto budove 24. mája 1918, pol roka pred skončením vojny na tajnom stretnutí.“

Záber na budovu Matice slovenskej v Martine.

Dobový komentár: „Andrej Hlinka vyzdvihuje, že Habsburgovia boli odvekými nepriateľmi nášho národa a Slovanstva vôbec, tu je hodina činov, okolkovaním sa nikdy nedostaneme k želanému cieľu, tu je doba rozhodnutia.“

Inszenované stretnutie v Martine.

Mladý Hlinka: „Treba nám určite vysloviť, či pôjdeme aj naďalej s Maďarmi alebo Čechmi. Neobchádzajme túto otázku, a povedzme otvorene, sme za orientáciu česko-slovenskú. Tisícročné manželstvo s Maďarmi sa nevydarilo, musíme sa rozísť.“

Voiceover: „Podporil tiež Martinskú deklaráciu a rečnil aj na zhromaždení v Turčianskom sv. Martine. Vojna sa skončila 5 mesiacov po tomto pamätnom stretnutí a Slovensko sa k novému štátu oficiálne prihlásilo opäť v Martine, opäť v tej istej budove.“

Štefan Chrappa: „Zhromaždenie približne 200 politických a národných činiteľov z celého Slovenska sa konalo práve tu, v Turčianskom sv. Martine 30. októbra 1918, čiže dva dni potom čo pražský národný výbor vydal vyhlásenie o vzniku samostatného Česko-slovenského štátu. V tom čase však platilo informačné embargo, a tak sa Slováci nemali ako o tomto vyhlásení dozvedieť. Význam Martinskej deklarácie však spočíva v tom, že Slováci dali jasne najavo svoju vôľu odčleniť sa od Uhorska a pridružiť sa k Česku. O deň neskôr sa diskutovalo aj o možnosti úplnej autonómie Slovenska. Účastníci sa však zhodli, že je na to ešte príliš skoro.“

Matej Hanula, PhD., historik SAV: „Po októbri 1918 sa Hlinka aktívne zapojil do budovania novej republiky. Ako sa aj v spomienkach v roku 1934 vyjadril, vznik republiky bol najkrajším dňom jeho života, no a hneď teda sa postavil na čelo národnej rady v Ružomberku a zároveň sformoval a postavil sa na čelo nového orgánu veľmi významného, kňazskej rady, kde tak zapojil do aktívneho života v republike viacerých slovenských katolíckych duchovných, čo bolo veľmi dôležité z hľadiska toho, že sa jasne vyjadrili, že nový štát podporujú, samozrejme s tým, že Slovensko sa spája s českými krajinami, prichádzali na Slovensko aj nové progresívne myšlienky a trendy, ktoré sa začali prejavovať po príchode českých učiteľov, českých vojakov na územie Slovenska aj tak negatívne, niektorými proticirkevnými krokmi, čo Hlinka vnímal veľmi negatívne, zároveň aj v apríli 1919 priniesli americkí krajanovia na Slovensko kópiu Pittsburskej dohody, kde sa hovorilo o autonómii Slovenska v Československu. Hlinka pochopil, že autonómia by mohla byť nejakou takou príležitosťou a prostriedkom, ktorý by vplyv týchto negatívnych vplyvov na slovenskú spoločnosť, z jeho pohľadu negatívnych vplyvov, mohol by Slovensko od nich uchrániť. A preto teda koncom augusta 1919 sa vydáva na cestu

na parížsku mierovú konferenciu, kde teda jeho cieľom je, aby tam presadil zavedenie autonómie Slovenska v republike. “

V obraze Pittsburská dohoda a text:

30. mája 1918

Pittsburská dohoda

Schvaľovala spojenie Slovákov a Čechov v samostatnom štáte, v ktorom malo mať Slovensko vlastnú administratívu a snem

Voiceover: *„Na Parížskej mierovej konferencii prebiehali jednania o povojnovom usporiadaní a Hlinka sklamaný z forsírovania idej jednotného československého národa a zo sekulárneho a antikatólického étosu novej republiky spravil pravdepodobne najväčšiu politickú chybu svojho života. Po rozohnaní zhromaždenia katolíckeho spolku Orol v Žiline sadol na lep maďarskému agentovi Jehličkovi a na vlastnú päsť sa vybral do Paríža, kde chcel presadzovať slovenské záujmy na úkor zámerov oficiálnej Československej republiky. “*

Inscenované. Hlinka s ďalším mužom na železničnej stanici v Ľubochni.

Muž: *„A čo keď nás odmietnu? “*

Hlinka: *„Neodmietnu nás. Autonómia Slovenska je jasne zapísaná aj v Pittsburskej dohode a tú podpísal Masaryk ako prezident. “*

Voiceover: *„Fakticky sa jeho konanie rovnalo vlastizrade. Jeho výprava sa však skončila nezdarom. Delegáciu vypovedali z Paríža a Hlinku po návrate do Československa v noci zatkli. “*

Štefan Chrappa: *„Hlinka sa svojím do Paríža dopustil vlastizrady a po svojom návrate bol sedem mesiacov internovaný. Prepustili ho až koncom apríla 1920, keď ho zvolili za poslanca národného zhromaždenia v Prahe. Tento muž bol teda väznený aj v Uhorsku, aj v Československu. Hlinka bol napriek všetkému jednoznačným podporovateľom československej vlády. “*

Voiceover: *„Hlinka si postupne z Ružomberka vybudoval svoju baštu, pričom bol veľmi obratný v budovaní finančnej a ekonomickej sily nielen tohto mesta, ale aj seba a svojej strany. Ale Hlinkovi sa nevyhli ani tienisté stránky politického života tých čias. Už v roku 1920 ho na jeho vlastnej fare takmer umlátili dvaja útočníci. “*

Inscenované, dvaja muži bijú Hlinku. Prichádza žena v kroji: *„Ľudia pomoc, bijú nám farára! “* Pribehnú ďalší muži, ktorí odtiahnu útočníkov od Hlinku.

Štefan Chrappa: *„Hlinku zachránili až ľudia, ktorí išli do kostola. Útočníkov odovzdali policii a Hlinka už o pol hodiny neskôr stál na čele procesie na posvätenie ozimín. Nebolo to však jediný*

krát, kedy Hlinkovi nepriatelia skúsili siahnuť na jeho život. “

Voiceover: *„V roku 1921 sa ho pokúsili zastreliť počas zhromaždenia v Krupine a v Trnave dav jeho prívržencov napadla skupina ozbrojená palicami. Hlinkovi sa podarilo ujsť, avšak jeden z prítomných roľníkov Štefan Mikuš podľahol ťažkým zraneniam. “*

V obraze portrét Štefana Mikuša a text:

Štefan Mikuš, ochrana Andreja Hlinku sa mu stala osudnou

Neúspešný atentát v Trnave sa odohral 21. septembra 1921 na nádvorí budovy Adalbertinum, kde sa konalo celoslovenské valné zhromaždenie Kresťanského združenia roľníkov.

Štefan Chrappa: *„Keď sa v roku 1933 konalo v Nitre všeludové zhromaždenie pri príležitosti vysviacky prvého kresťanského kostola na našom území, na organizovaní tejto akcie sa podieľal aj Andrej Hlinka. Mal tam aj vystúpiť a ľudia sa na jeho reč úprimne tešili. Išlo o veľkú akciu, zúčastnilo sa na nej vyše stotisíc ľudí. Pražská vláda sa však rozhodla uchmatnúť si túto akciu pre seba a pôvodným organizátorom ani nechceli dovoliť vystúpiť. “*

Inscenované. Skupina mužov postáva okolo Hlinku. Štefan Chrappa sa na nich pozrie a povie: *„Pardon, už som ticho. “*

Predseda čs. vlády Hlinkovi: „*Jak jsem již naznačil. Jistě chápete, že v týchle době by nebylo dobré, aby se naše národy takpovediac (sic!) tříštili, jo? Chápeme taky že tyhle oslavy jsou zamýšleny spíše jako církevní oslava a proto by bylo dobré pro republiku, aby jsme neotevírali otázku slovenské autonomie.*“

Hlinka: „*A čo by na tom bolo zlé pán premiér?*“

Predseda čs. vlády: „*No mohlo by to vést k nepokojům, obzvláště v týchle době to není žádoucí, proto promluvíím já a mojí kolegové, nebojte se, bude to v pořádku.*“

Štefan Chrappa: „*Predseda vlády Jan Malypetr sa však k slovu nedostane. A k slovu sa nedostanú ani jeho kolegovia. Dav im nedá šancu. Dav si žiada svojho miláčika. Ľudia chcú Andreja Hlinku.*“

Dobové zábery, Jan Malypetr na tribúne, dav ľudí. Počúť hukot davu.

Jan Malypetr: „*Tak pane Hlinko, dosáhly jste svého.*“

Hlinka: „*Slovenskému národu slúbil som vernosť a on mi za to slúbi poriadok. Ale poriadok aký my chceme.*“

Malypetr: „*Jdeme pánové.*“

Hlinka vychádza na tribúnu. Dav skanduje. Dobové zábery, Hlinka reční na tribúne.

Prof. PhDr. Róbert Letz, PhD., historik: „*Zdravotný stav Andreja Hlinku sa od tridsiatych rokov rapídne zhoršoval. Bolo to dané tým, že Hlinka viedol spôsob života spojený so stálym cestovaním a stresmi. Preto sa rozhodol 19. júna 1933 spísať poslednú vôľu, závet, spolu s černovským farárom Andrejom Schefferom a so svojím kaplánom Jozefom Pilkom. V tejto záveti odkázal majetok svojim najbližším príbuzným, ale aj chudobným, ktorých poznal alebo o ktorých sa staral a súčasne hovoril o takých základných postulátoch svojej politiky. Andrej Hlinka hovoril o motivácii, prečo išiel do politického života, že videl ubiedený a zanedbaný ľud, preto sa ako kňaz rozhodol politicky angažovať v jeho prospech.*“

Voiceover: „*Hlinkov zdravotný stav sa stále zhoršoval. Začiatkom roku 1934 podstúpil operáciu žalúdka v trnavskej nemocnici. Následne odcestoval na liečebný pobyt na chorvátskom ostrove Krk, ale choroba sa aj naďalej zhoršovala. Oslavu svojich 70. narodenín v septembri 1934 preto využil na bilancovanie svojho života a diela.*“

Hlinka: „*Pastierom zvereného stáda. Všetky svoje povinnosti som vždy vykonával načas. Poznal som meno každého farníka a ich osudy mi nikdy neboli ľahostajné. Slúžil som omše, kázal som, spovedal, krstil, sobášil i pochovával.*“

Voiceover: „*K ďalšej skúške postoja Andreja Hlinku voči Československej republike došlo po abdikácii prezidenta Masaryka v roku 1935.*“

V obraze portrét Masaryka a text:

Tomáš Garrigue Masaryk, prvý prezident Československa
1850-1937

V dobe od roku 1914 do roku 1937 bol Masaryk celkom sedemnášťkrát navrhnutý na ocenenie Nobelovou cenou za mier.

Voiceover: „*V pražskom parlamente bola v tom čase najsilnejšou stranou fašistická Sudetonemecká strana Konrada Henleina a Edvard Beneš potreboval na svoje zvolenie hlasy Hlinkových poslancov.*“

Konrad Henlein 1898 – 1945

zakladateľ Sudetonemeckej strany

Sudetonemecká strana bola fašistická nemecká politická strana v Československu v rokoch 1933 – 1938.

Inscenované, Hlinka telefonuje s E. Benešom.

Hlinka: „*Pán Beneš, ja viem, aká je situácia v parlamente. Nedívam sa na ľud z okna pražského príbytku, ale som s ním vždy a vo všetkých okolnostiach. Viem, že Henleinovci majú tretinu v parlamente. A viem aj to, že ak budem naďalej hlasovanie blokovať, republika sa*

nikam nedostane. Viem vám pomôcť, naši poslanci dajú vám svoj hlas. Budete prezidentom. Ale pomôžte aj vy nám a robte tak, aby ste sa nám mohli pozrieť do očí.“

Voiceover: „Hlinka pomohol a opäť bol sklamaný z nedodržania dohôd medzi ním a Benešom, prudko mu však ubúdali sily a on sa opätovne razantne postavil na obranu republiky v čase Mníchovskej zrady a vyhlasovania prvej mobilizácie.“

Inscenované. Hlinka leží v posteli. Prichádza k nemu muž v klobúku.

Muž v klobúku: „Beneš vyhlásil čiastočnú mobilizáciu. Možno, že je to šanca...”“

Hlinka dvihne ruku, aby muž nepokračoval.

Hlinka: „Hitlera musíme zastaviť. Nesmie dostať pohraničie.“

Muž v klobúku: „Beneš ťa zradil a ty mu chceš poklon...”“

Hlinka opäť dvihol ruku.

Hlinka: „Hitler je kultúrna beštia. Netvor. Nezastaví sa na hraniciach. Týka sa to nás všetkých. Preto buďte jednotní a bojujte. Ja, aj keď tu nebudem, budem s vami. Ak sa má Slovensko utopiť, nech sa utopí v čistej vode a nie v močiari.“

Titulok Farnosť Ružomberok

Štefan Chrappa: „Práve z tohto balkóna Andrej Hlinka predniesol svoj posledný verejný príhovor. Bolo to 7. augusta 1938 pri rozlúčke s delegáciou amerických Slovákov. O niekoľko dní nato Andrej Hlinka zomrel.“

Voiceover: „A jeho smrť bola vzápätí zneužitá tými, ktorí sa napriek jeho želaniu spojili s Hitlerom, pochovali Česko-Slovensko a vybudovali fašistickú Slovenskú republiku.“

Dobové zábery z Hlinkovho pohrebu: davy na námestí v Ružomberku, sklenená rakva s Hlinkom

Dobový komentár: „Nikdy nebol Andrej Hlinka tak veľkým v živote, akým veľkým ho ukázala smrť jeho. Životné dielo Hlinkove ale, Slovenská ľudová strana, žije. Bratia a sestry, v duchu Hlinkom prebudenej slovenského nacionalizmu, v organizovaných radoch jeho politickej strany, s dôslednosťou a vytrvanlivosťou, v duchu jeho životného mučeníctva, svorne a jednotne napred, pod veľkým heslom Za Boha život, za národ slobodu.“

Jozef Tiso pri Hlinkovej sklenenej rakve

Voiceover: „Najväčšiu škvrnu na Hlinkovom mene vytvoril fakt, že po ňom po jeho smrti pomenovali nechválne známe fašistické polovojenské jednotky tzv. Hlinkove gardy. Je však nutné dodať, že sa tak stalo bez jeho vedomia a súhlasu.

(v obraze fotografie hajlujúcich príslušníkov HG, príslušníci HG v uniformách a so zástavami HG)

Smrťou Andreja Hlinku sa jeho príbeh nekončí. Ešte počas vojny vojaci previezli jeho telo do Bratislavy, pravdepodobne do domu sv. Martina. Telo Andreja Hlinku však neznámo kedy zo sarkofágu zmizlo.“

Štefan Chrappa: (v Hlinkovom mauzóleu) „O 22 rokov neskôr zistili, že pozostatky chýbajú. Do mauzólea v Ružomberku umiestnili iba túto prázdnu sklenenú rakvu. Ako si môžete všimnúť, nesie znaky po guľke. Údajne je to strela ruského vojaka z roku 1968. Posledné miesto odpočinku tak zostáva pod rúškom tajomstva. Podľa legendy ho umiestnili na neznámom mieste a o tomto mieste vedia iba traja ľudia. Faktom však zostáva, že Andrej Hlinka sa už počas svojho života navždy zapísal do dejín nášho národa.“

záverečné titulky

21:17:36

záver programu

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 21. 4. 2021

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z.

Sťažnosť č.: 487/SO/2021

Programová služba: Dvojka

Vysielateľ: RTVS – vysielateľ na základe zákona

Číslo licencie: TD/2

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. n) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa § 14a zákona č. 308/2000 Z. z. preverila sťažnosť č. evidovanú pod č. 487/SO/2021 smerujúcu voči vysielaniu televíznej programovej služby Dvojka, vysielateľa Rozhlas a televízia Slovenska, vysielateľ na základe zákona a uznala sťažnosť podľa ustanovenia § 14a ods. 10 zákona č. 308/2000 Z. z. za **neopodstatnenú**.

Úloha:

Kancelária Rady oznámi sťažovateľovi výsledok prešetrenia sťažnosti.

T: 3. 5. 2021

Z: PgO

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu
dňa 21. 4. 2021

Sťažnosť č. 487/SO/2021 zo dňa 27. 1. 2021
Sťažovateľ: fyzická osoba
Predmet sťažnosti: Do kríža
Deň a čas vysielania: 27. 1. 2021 o cca 22.31 hod.

Programová služba: Dvojka
Vysielateľ: Rozhlas a televízia Slovenska
Číslo licencie: TD/2

Dátum: 14. 4. 2021

OBSAH SŤAŽNOSTI:

„Podavam staznost na tendencnu relaciju Do kriza, moderatora pozvanih gosti. Slovensko nije Ruska kplonia a p. Carnogursky je davno mrtva postava. Proim o vysvetlenie, kto je moderator a ako je ze ten clovek vysielu v rtvs? Prestanem platit piplatky! To co predvadzate? Propagujete totalitny rezim? Rusko je nas napriatel@ Ziadam o odpoved. Dobru noc“

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii:

§ 3 písm. l): „Na účely tohto zákona politická publicistika je program tematicky zvyčajne spätý so spravodajstvom, ktorý obsahuje najmä komentáre k správam a udalostiam, analýzy vývoja, politické stanoviská k udalostiam a názory politikov na jednotlivé témy.“

§ 16 ods. 3 písm. b): *Vysielateľ je povinný zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov a politickopublicistických programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.*

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre vysielanie a retransmisiiu:

Sťažovateľ namietal, že program *Do kríža* bol „tendenčný“ a namietal prítomnosť Jána Čarnogurského. Výhrady vyjadril aj voči osobe moderátora. Bližšie svoje námietky nekonkretizoval.

Program sme posudzovali na základe ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z., pretože sa vzhľadom k téme diskusie domnievame, že je ho možné označiť za politickú publicistiku. Podľa § 3 písm. l) uvedeného zákona je politická publicistika program tematicky zvyčajne spätý so spravodajstvom, ktorý obsahuje najmä komentáre k správam a udalostiam, analýzy vývoja, politické stanoviská k udalostiam a názory politikov na jednotlivé témy.

Témou diskusie programu s podtitulom *Zmení Naval'nyj Rusko?* bola aktuálna vnútropolitická situácia v Rusku v súvislosti s osobou opozičného politika a protikorupčného aktivistu Alexeja Navalného a jeho investigatívneho dokumentu o tajnom Putinovom paláci, ktorý zverejnil po tom, čo bol po návrate z Nemecka zadržaný a uväznený. Dokument má dokazovať korupčnú podstatu Putinovho vládnutia. Zverejnenie dokumentu a následné protesty, ktoré to vyvolalo po celom Rusku bolo v čase vysielania programu aktuálnou udalosťou. Predmetom diskusie boli tiež analýzy vývoja vnútropolitckej situácie v Rusku.

Program *Do kríža* je diskusná relácia, ktorá si podľa vysielateľa kladie za cieľ uchopiť diskutované témy a otázky z konzervatívneho a kresťanského hľadiska. Moderátorom je Jaroslav Daniška, ktorý je zároveň šéfredaktorom katolíckeho časopisu *Impulz* a v minulosti pôsobil ako redaktor konzervatívneho denníka *Postoj*. V minulosti tiež pôsobil ako poradca ministra vnútra Vladimíra Palka, v časopise *Týždeň*, rádiu *Lumen* a v *Ústave pamäti národa*. Na Rádiu Slovensko moderuje diskusnú reláciu *K-2* a na Rádiu Devín spolu so Štefanom Chrappom a Jurajom Šústom reláciu *Reflektor*

Hostami monitorovaného diskusného programu bol Ján Čarnogurský, predseda Slovensko-ruskej spoločnosti, advokát a bývalý slovenský premiér; Alexander Duleba, profesor Prešovskej univerzity, výskumný pracovník a analytik Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú

politiku; Vasilij Lipickij, v programe prezentovaný ako bývalý poslanec ruskej štátnej dумы a spoluvorca novej ruskej ústavy v 90-tych rokoch.

Úvodnou témou diskusie boli protesty, ktoré vyvolalo video – investigatívny dokument o paláci, ktorý si údajne nechal Putin postaviť na brehu Čierneho mora, ktorý bol zverejnený po zatknutí Navalného po jeho príchode z Nemecka, kde sa liečil po otrave. Diskutujúci sa snažili zodpovedať otázku, či protesty naplnili očakávania ich organizátorov a stúpencov Navalného. Podľa J. Čarnogurského protesty neprekonali tie z roku 2012 a nemali by mať žiadny zásadný vplyv na ruský režim. Podľa A. Dulebu ide o zatiaľ najväčšie protesty odkedy je Putin prezidentom. Konali sa v 112 mestách, čo je nový fenomén a vypovedá to o tom, že v Rusku sa niečo deje. Upozornil tiež, že protesty „mladnú“, čo sa týka vekovej skladby protestujúcich a zúčastňujú sa nich ľudia, ktorí predtým nechodili protestovať. Protestný potenciál v Rusku podľa Dulebu kontinuálne stúpa. V. Lipickij uviedol, že stúpenci Navalného mali veľké očakávania a s veľkosťou protestov nie sú spokojní. Podľa neho až ďalšia séria protestov rozhodne o ich úspešnosti.

V ďalšej časti sa diskusia točila okolo samotného dokumentu z dielne Navalného, ktorý bol spúšťačom protestov. Podľa J. Čarnogurského veľká časť dokumentu bola vyrobená v zahraničí, pretože Západ chce vyvolať farebnú revolúciu a zmeniť režim v Rusku, lebo sa Putina bojí. Podľa Čarnogurského sa na palác, ktorým sa dokument zaoberá, poskladali oligarchovia a chceli ho darovať Putinovi ako prejav vďaky za to, že im nezobral majetky, ktoré podvodne nadobudli počas 90-tych rokov za Jelčinevej éry. Putin palác podľa neho odmietol. Duleba dal zverejnený dokument do kontextu so zhoršujúcou sa sociálno-ekonomickou situáciou a pretrvávajúcou koronakrízou. Podľa neho dokument na pozadí zhoršujúcich sa životných podmienok bežných Rusov pôsobí ako rozbuška. Lipickij upozornil, že informácie obsiahnuté v dokumente nie sú nové a o údajnom Putinovom paláci sa písalo už v minulosti. Upozornil tiež, že v dokumente sú nepravdivé veci ako napríklad počítačová imitácia interiéru. V skutočnosti v paláci nie je žiadny interiér. Súhlasil s Dulebom, že dokument prišiel v ekonomicky najhoršom čase pre Putina a môže byť poslednou kvapkou, čo sa týka prejavov nespokojnosti ľudí.

Moderátor Daniška uviedol, že video je profesionálnym dokumentom, ktorý nemôže spraviť sám opozičný politik. Čarnogurský na to zareagoval a zopakoval, že Navalný veľmi pravdepodobne dostal pomoc zo zahraničia a uviedol, že v dokumente sú účelové a zmanipulované scény, ktoré majú dokázať Putinovu osobnú zaangažovanosť (scény dokazujúce, že v paláci bol a plával v bazéne). Čarnogurský tiež pripustil, že v Rusku je korupcia problém, ale tá je podľa neho problémom všade. Upozornil tiež, že Navalný je provokatér, ktorý účelovo koná tak, aby sa dostal do konfliktu s vládou, na čom si buduje popularitu. Duleba označil reči o tom, že za videom a Navalným je zahraničie za špekulácie. V tomto zmysle uviedol, že špekulovať sa potom dá aj o tom, že za tým stojí samotná FSB a časť ľudí, ktorej cieľom je vymeniť Putina v systéme. Lipickij v tomto kontexte uviedol, že je široko známe, že Navalného si najímajú kremľské klany na vzájomné boje. Iné opozičné skupiny (najmä liberáli) ho považujú za ruského nacionalistu, ktorý pracuje pre Kremľ.

Duleba uviedol, že namiesto špekulácií by mali diskutovať o veciach, o ktorých sa baviť vedia – o číslach, sociálno-ekonomickom rozvoji, protestnom potenciáli. Pripomenul fenomén protestov v Chabarovsku, kde sa údajne protestovalo 148-krát v rámci minulého roka. Ide podľa neho o fenomén, ktorý vypovedá o protestnom potenciáli v Rusku. Ruský štát podľa Dulebu neponúka riešenia a Putin preto, aby sa dlhodobejšie udržal, bude musieť prísť s novým politickým programom. Lipickij reagoval a uviedol, že prípad Chabarovsku nemožno spájať s protestmi stúpencov Navalného, pretože v Chabarovsku ide o konflikt okolo majetku na pozadí kriminálnych skupín.

Záverečná časť diskusie sa týkala budúceho vývoja v Rusku. Podľa Lipického sa Putin odstrihol od domácej politiky a zaujíma sa už len o geopolitiku. Situácia v riadení krajiny je preto chaotická. Čarnogurský vyzdvihol, že v rámci zmeny ruskej ústavy, ku ktorej došlo sa zaviedol inštitút amnestie pre končiaceho prezidenta, čo umožní plynulejší prechod moci. Končiaci prezident sa tak nebude musieť báť, že „pôjde do basy“, ako to údajne hrozí Trumpovi v USA. Dulebu prekvapilo, ako Putin zareagoval v začiatkoch koronavírusovej krízy, keď situáciu zľahčoval. Pre Rusov to bola nová skúsenosť, lebo predtým sa Putin štylizoval do úlohy gazdu, čo vyrieši každý problém. Duleba uviedol, že mal vtedy z Putina dojem, že je unavený. Putin podľa neho stráca dynamiku a začína sa strácať v ruskej politike. Napriek tomu však má karty vo svojich rukách, ale potrebuje nový politický program. Lipickij uviedol, že Putin stráca autoritu v rámci vládnych kruhov. Podľa Čarnogurského sa budúci vývoj bude odvíjať od toho, či Putin bude kandidovať vo voľbách 2024.

Z hľadiska posudzovania programu podľa § 16 ods. 3 pís. b) sme sa pozreli na názorové pozície jednotlivých diskutujúcich.

Ján Čarnogurský v diskusii prezentoval postoj, ktorý vyznieval v prospech ruského prezidenta Putina a jeho režimu a zároveň bol kritický voči A. Navalnému. Čo sa týka diskutovaného dokumentu, Čarnogurský na viacerých miestach spochybňoval jeho pravosť a tvrdil, že je za ním zahraničie, ktorého cieľom je zvrhnutie Putinovho režimu. Spochybňoval tiež význam protestov a situáciu v Rusku na viacerých miestach relativizoval porovnávaním s USA a ďalšími západnými krajinami (Rakúsko – zatknutie bývalého ministra financií za korupciu). Celkovo možno podľa našej mienky konštatovať, že názorová pozícia J. Čarnogurského v rámci diskusie sa približovala oficiálnym naratívom Putinovho režimu (v západných krajinách často označovaných ako „proputinovská propaganda“).

Alexander Duleba naproti tomu zastával pozíciu, ktorá vyznievala v neprospech voči ruskému režimu. Poukazoval na zhoršujúcu sa sociálno-ekonomickú situáciu a neschopnosť ruského prezidenta situáciu riešiť. Putin podľa neho stráca dynamiku a chýba mu politický program na dlhodobú udržateľnosť jeho režimu. V kontexte zhoršujúcej sa sociálno-ekonomickej situácie vníma aj aktuálne protesty. Podľa neho ide zatiaľ o najväčšie protesty od nástupu Putina k moci. Odohrali sa po celom Rusku v 112 mestách, čo je nový fenomén. Uviedol tiež, že štruktúra protestujúcich sa mení a zúčastňujú sa ich mladší ľudia a takí, čo doteraz neprotestovali. Účasť mladých ľudí si vysvetľuje práve fenoménom A. Navalného, a jeho komunikáciou prostredníctvom sociálnych sietí, ktorých dokázal týmto spôsobom osloviť. Duleba na viacerých miestach diskusie odmietol Čarnogurského tvrdenia o zahraničnom pozadí Navalného dokumentu a celkovo o jeho pôsobení v rámci ruskej politiky a označil ich za „špekulácie“, pričom smeroval diskusiu v tejto súvislosti skôr k objektívnym a preukázateľným sociálno-ekonomickým trendom a fenoménom.

Vasilij Lipickij ako pôvodom Rus, ktorý podľa moderátora v 90-tych rokoch participoval na ruskej politike (poslanec a spolutvorca ústavy) sa v programe vyjadroval z pozície znalca miestnych pomerov a ruskej politiky zvnútra. Podľa neho protesty nenaplnili očakávania stúpencov Navalného. S A. Dulebom sa však zhodol v tom, že veková štruktúra protestov „mladne“. Voči osobe a pôsobeniu Navalného zastával skôr skeptický postoj. Uviedol, že v Rusku je všeobecne známe, že Navalného si najímajú kremľské klany na vzájomné boje. Skeptický bol aj voči Navalného dokumentu. Uviedol, že informácie o Putinovom paláci nie sú nové a písalo sa o tom už okolo roku 2010. Rovnako, viaceré v dokumente zverejnené informácie nie sú pravdivé (zobrazené interiéry paláca sú len počítačovou imitáciou a v skutočnosti palác nie je zariadený). Zhodol sa však s Dulebom, že dokument bol zverejnený pre Putina v najhoršom čase (sociálno-ekonomické súvislosti). Voči osobe Putina Lipickij vyjadroval skôr neutrálny postoj.

Čo sa týka výkonu moderátora J. Danišku, ten do diskusie výraznejšie nezasahoval v zmysle prezentovania vlastného názoru na diskutovanú tému, aj keď na niektorých miestach prezentoval svoje domnienky ohľadne pôsobenia A. Navalného a vzniku jeho dokumentu, keď uviedol, že ide o profesionálny dokument s množstvom informácií, ktorý „nemôže opozičný politik spraviť“. Pýtal sa diskutujúcich ako môže také video vzniknúť. Na inom mieste sa pýtal hostí, koho ochranu vlastne Navalňij má, lebo „ako existuje, aj s tými všetkými provokáciami, aj s tými filmami, znamená, že niekto mocný ho musí aj chrániť“. Na viacerých miestach sa moderátor odvolával na informácie z Carnegie centra. V závere diskusie uviedol, že „existuje teória v tom prostredí tej moskovskej organizácie Carnegie centrum sa hovorí, že po tom, ako Putin zmenil ústavu a urobil rekonštrukciu vlády, tak že chcel zaútočiť na tie pozície silovíkov a tých veľkých firiem a že teda vlastne Navalňij je reakcia tejto vrstvy ľudí...“.

Carnegie Center Moscow je think-tank a výskumné centrum zamerané na domácu a zahraničnú politiku, medzinárodné vzťahy, medzinárodnú bezpečnosť a ekonomiku. Je regionálnou pobočkou Carnegie Endowment for International Peace vo Washingtone, DC a neziskovou organizáciou. Podľa indexu Global Go To Think Tank University of Pennsylvania z roku 2014 je Carnegie Moscow Center think-tank číslo jeden v strednej a východnej Európe a 26. najlepší think-tank na svete.¹

Ako je teda zrejme, Carnegie Center Moscow je prestížna mimovládna organizácia a je podľa nás prijateľné, pokiaľ moderátor pri vedení diskusie čerpá informácie z prostredia rešpektovaného think-tanku, hoci ide len o domnienky a teórie („existuje teória v prostredí Carnegie centra...“), a konfrontuje nimi diskutujúcich hostí.

Sťažovateľ namietal prítomnosť J. Čarnogurského v diskusii. Bližšie svoju námietku nekonkretizoval, ale domnievame sa, že jeho výhrada smeruje k Čarnogurského pro-ruskému a pro-putinovskému názorovému zameraniu, ktoré prezentoval aj v namietanom programe.

J. Čarnogurský je dlhodobo všeobecne známy svojimi nekritickými názormi voči ruskému prezidentovi Putinovi a jeho politike. Je tiež pravidelným účastníkom tzv. Valdajského klubu, čo je medzinárodný diskusný klub, ktorého jedným z hlavných cieľov je zlepšenie imidžu Ruska v zahraničí. Pravidelným účastníkom je aj ruský prezident Putin.²

Názory J. Čarnogurského prezentované v programe boli podľa našej mienky dostatočne vyvážené najmä postojom A. Dulebu, ktorý bol v rámci diskusie hlavným názorovým oponentom J. Čarnogurského (na viacerých miestach napr. označil Čarnogurského tvrdenia o zahraničnom pozadí Navalného dokumentu za „špekulácie“). Rovnako, moderátor Daniška na viacerých miestach reagoval, keď Čarnogurský relativizoval situáciu v Rusku porovnávaním s USA (protesty, falšovanie volieb) a inými krajinami (Rakúsko - korupcia) a vrátil diskusiu k meritu veci.

V programe sme nezaznamenali také nedostatky, ktoré by zakladali podozrenie pre možné porušenie ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.

ZÁVER:

Na základe uvedených skutočností si myslíme, že vysielateľ Rozhlas a televízia Slovenska odvysielaním programu *Do kríža* zo dňa 27. 1. 2021 **neporušil ustanovenie § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.**

Sťažnosť navrhujeme posúdiť ako neopodstatnenú.

¹ https://en.wikipedia.org/wiki/Carnegie_Moscow_Center

² https://sk.wikipedia.org/wiki/Valdajsk%C3%BD_medzin%C3%A1rodn%C3%BD_diskusn%C3%BD_klub

Prepis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z. (sťažnosť č. 487/SO/2021)

Monitorované vysielanie: Do kríža

Deň vysielania: 27. 1. 2021

Čas vysielania: cca 22.31 hod.

Vysielací čas:

- cca 22:31 hod. – začiatok programu *Do kríža*

- cca 23:23 hod. – koniec programu *Do kríža*

Prepis:

Jaroslav Daniška, moderátor: „Dobrý večer. Vitajte pri ďalšom vydaní relácie *Do kríža*. Našou dnešnou témou bude veľmi dôležitá medzinárodná a zvlášť vnútoruská téma. Do Ruska sa vrátil Alexej Navalnyj, okamžite bol zadržaný, je vo väzbe, v Rusku sa konali demonštrácie, po celom Rusku sa konali demonštrácie. Na západe sa hovorí znova o sankciách voči Rusku, Západ dúfa v zmeny režimu v Rusku, v Rusku sa vedú mnohé ďalšie iné zaujímavé debaty. Preto sme k tejto téme prizvali trochu ľudí, ktorí sa jej venujú, ktorí sledujú ruské dianie a majú na to odlišné názory. Jedným z nich bude pán doktor Čarnogurský, bývalý slovenský premiér a predseda Rusko-slovenskej spoločnosti.“

Ján Čarnogurský: „Dobrý deň prajem.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Pána profesora Lipického, ktorý je... ktorý bol poslancom ruskej štátnej dumy v 90-tych rokoch a spolupracoval s prezidentom Jel'cinom na vytváraní novej ruskej ústavy a dnes žije na Slovensku. Vitajte. A pána profesora Dulebu, ktorý pôsobí na prešovskej univerzite a tiež v Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku.“

Alexander Duleba: „Dobrý deň.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Začnime od konca. Demonštrácie. Boli také, ako očakával Navalnyj a jeho podporovatelia, boli dostatočne veľké alebo naopak boli menšie a ukázali, že Navalnyj v Rusku možno nerezonuje tak, ako čaká sám a čakajú jeho podporovatelia? Pán doktor.“

Ján Čarnogurský: „Neviem, aké očakával Navalnyj a jeho priatelia, ale neboli také veľké, ako povedzme v minulosti v 2012 po voľbách, keď boli tie demonštrácie na Bolotnayskom námestí, tam bolo tuším 100 tisíc ľudí, sa vtedy hovorilo. Teraz bolo... teraz polícia povedala, že 4 tisíc, no nejaká zahraničná agentúra že 40 tisíc, v Moskve myslím, teda pravda bude asi niekde tak okolo v polovici, odhadujem. No na 15 miliónovú Moskvu je to málo a keď porovnáme, opakujem, tie demonštrácie na Bolotnayskom námestí v dvanástom roku a tie nemali žiadny zásadný vplyv na ruský režim, potom následne. Všetko to vidíme. Čiže ani tieto zatiaľ by asi nemali. Teraz otázka znie len tak, že či sa uplatní ten bieloruský model. To znamená, že či budú takéto demonštrácie sa opakovať každú sobotu. Prínajmenšom v Moskve. No tak uvidíme.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Pán profesor?“

Alexander Duleba: „No, ja poviem takto. Boli to zatiaľ najväčšie demonštrácie, protesty, odkedy je Putin prezidentom. Boli v 112 mestách. Protesty v 2011-12 boli v Moskve, Petrohrade. Potom boli protikorupčné protesty v 2017, ktoré už vyvolalo Navalného video On vam nedimon o korupčnom pozadí bývalého predsedu vlády aj prezidenta Dmitrija Medvedeva a to už bolo viac ako v 30 mestách. Čiže tu je nový fenomén. Tu nejde len o to, že koľko ľudí príde v Moskve na ten protest. Tu ide o to, čo na to hovorí celé Rusko. No, boli ďalšie protesty v 2019 vo veľkých mestách. Tie by som povedal, že boli porovnateľné možno, ale neboli tak

geograficky rozšírené ako tieto 23. januára od Kaliningrada po Chabarovsk a podľa mňa otázka nestojí, či sa bude opakovať bieloruský model, ale chabarovský model. V Chabarovsku v priebehu minulého kalendárneho roku bolo 148 protestných akcií, kde sa zúčastnilo od niekoľko desiat tisíc po niekoľko tisíc ľudí no a ide o to, či... čiže to je ruský model, chabarovský model... rok má 360 kalendárnych dní, 148 to je polovica, čiže to je intenzita protestov úplne výnimočná a mimoriadna a nebola dielom rúk Navalného. V Chabarovsku tie protesty majú svoju vlastnú logiku, ale vyjadrujú tiež nejaký proste všeobecný trend a tým chcem skončiť vlastne túto prvú otázku len s tým, že v podstate, že ak si pozrieme prieskumy centra Levada, ktorý robí pravidelný prieskum protestného potenciálu, pýtajú sa ľudí, či ste ochotní ísť protestovať za svoje ekonomické, svoje politické práva, tak vlastne keď pred rokom 2017 ten protestný potenciál bol na úrovni 10-15 %, 2017 vyrástol na 20 %, 2019 27 % a ja som presvedčený, že aj tieto protesty prispievajú k tomu, že tá miera, pripravenosť Rusov ísť protestovať a presadzovať svoje politické práva bude rásť. Minimálne tých 30 % trúfam si odhadnúť, hoci ten posledný prieskum, ktorý robil Levada centrum je ešte z minulého roka.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Pán profesor, váš názor na mítingy.“

Vasilij Lipickij: „Dobre. V Rusku počty účastníkov demonštrácií robia orgány, robia organizatori a je ešte nezávislá organizácia, ktorá sa venuje takým počtom. Sa volá Biely pult. Obyčajne ten Biely pult dáva taký objektívne čísla. Tentokrát oni ukázali, že v Moskve bola 18 do 30 tisíc, súčasne však sa v iných mestách od 1 tisíc do 3 tisíc. Otázka v tom, či to je veľa či málo, to ona trochu taká relatívna. To, čo ja viem, že zástancovia Navalného nie sú spokojní s výsledkom. Oni mali veľmi vysoké očakávania na pozadí úspechu toho filmu. A predpokladali, že budú milióny účastníkov. Kedysi som sa zúčastňoval na demonštráciách, na ktorých bolo milión, pol milión ľudí. Začiatkom 90-tych rokov. To bol pocit obrovskej sily. A to boli podujatia, na ktorých nikto nemohol tak povedať, že to je nič. Nič podobné sme nevideli v Moskve. Druhá otázka, že... bola dosť agresivity, z dvoch strán. To hovorí podľa mňa o tom, že áno, aj obe strany predpokladajú opakovať bieloruský scenár. V sobotu už vyhlásili zástancovia Navalného, že bude nová demonštrácia a ja si myslím, že to veľa rozhodne, pretože keď počet klesne, to znamená, že ďalej už nič nebude seriózne.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Reakcia.“

Alexander Duleba: „Ja len jednu poznámku. Čítal som si blogy účastníkov tých demonštrácií povedzme v Moskve. Mnohí písali, že sa ani nedostali na Puškinskú ploščaď. Čiže ide o to, že kde sa to meralo, že kde je koľko ľudí. Ak sa meralo len Puškinská ploščaď, kde sa mali vlastne stretnúť, to je jedna vec. Druhá vec, že bola celá plná Tverská a ďalšie ulice. Proste ľudia sa tam nedostali, nevedeli sa dostať, takže toto sú skutočne také hypotetické vlastne čísla, že koľko reálne tých ľudí vlastne bolo, kto ako proste rátať. Čo som si čítal ďalší výsledok je, robil sa prieskum, ale neviem presne teraz povedať, že ktorá agentúra, sa pýtali ľudí, či sú prvýkrát v Moskve. Robili prieskum medzi tými, ktorí proste šli na protesty a hlásili sa k tomu, že áno, idem protestovať, tak zistili, že zhruba asi 40 % tam bolo ľudí, ktorí išli prvýkrát protestovať. Predtým neprotestovali. Takže to sú ďalšie proste veci, ktoré môžeme len špekulovať...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Tým otvárate zaujímavú vec, lebo to napísali aj ľudia, ktorí sú... napríklad Alexander Balnov z Carnegieho centra, z nadácie, ktorá pôsobí v Rusku, že zloženie tých demonštrácií bolo iné, že to neboli liberálne demonštrácie, napísal konkrétne on, že to boli iní ľudia. Vy hovoríte o tej agresivite. Chcem sa vás spýtať aj na tú agresivitu, aj na to zloženie a tiež na to, že do akej miery tá agresivita môže slúžiť... môže vykresľovať, že tam boli proste nejaké hry rozohrávané, lebo však tajné služby vedia pracovať aj s davom, že áno. Čiže akí tam boli ľudia a čo znamenalo to správanie.“

Ján Čarnogurský: „Dve veci by som chcel povedať. Po prvé, že ešte ku hodnoteniu významu, dopadu a tak ďalej tejto demonštrácie teda, čo bola. Tam myslím, že ešte bude dôležité, že ako Levada ohodnotí rating Putina najbližšie. Lebo Levada je vcelku považovaná za objektívnu sociologickú agentúru v Rusku no a to znamená, že či rating Putina nejakým no významným

spôsobom klesne oproti tomu, čo doteraz mal, tuším okolo 60 %, tak nejak. No tak to bude o niečom hovoriť. Opakujem, popri tom, že či sa uplatní bieloruský model. A druhá vec chcem povedať, no... je taká paradox, alebo nie paradox, že viacmenej v tej istej dobe vo Washingtone prebehli demonštrácie v súvislosti s potvrdením Bidena za prezidenta, no tak tam bolo násobne viac ľudí a zásah aj polície, ale zrejme aj demonštrantov bol násobne tvrdší, však tam bolo 5 mŕtvych ľudí, čiže to, čo sa dialo v Moskve oproti tomu, čo sa dialo viacmenej v tej istej dobe vo Washingtone bola detská hračka.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Podme do Moskvy. Čo vypovedá zloženie tých mítingov? Aký je to vlastne odkaz režimu? Tí ľudia, ktorí tam boli, ako sa správali?“

Alexander Duleba: „No, v každom prípade veľa postrehov hovorí o tom, že mladnú tie protesty, že je tam stále viac a viac mladých ľudí a ja si to spájam práve s tým fenoménom Navalného a s jeho videami, s komunikáciou na sociálnych sieťach, pretože on skutočne... jeho fenomén podľa mňa, ktorý z neho urobil takého výrazného lídra, je to, že on oslovil mladých nespokojných Rusov. To je podobný fenomén, ako vidíme v Bielorusku, keď tiež mladí Bielorusi si povedali, tak nepoznáme iného lídra, máme jedného Lukašenka, jednoducho chceme zmenu, niečo podobné dozrieva v tej mladej generácii aj v samotnom Rusku. A toto je kvalitatívny posun. Vyburoval... to bolo badateľné v roku 2017, lebo takto, môžeme sa baviť osobitne o protestoch vo Washingtone, to má svoju genézu, americký príbeh, situácia, teraz sa bavíme o Rusku, to má svoju genézu, bavíme sa o tom, že áno, tie protesty boli kľúčové 2011-12, tam sa sformovala terajšia opozícia, tam vyrástol Navalnyj, ktorý odišiel z Jabloka, stal sa vlastným lídrom. Robí to, čo robí. Založil Fond boja proti korupcii. Má už tie štruktúry vlastne po celom Rusku. A tie demonštrácie 23. januára ukázali, že skutočne od Kaliningradu až po ten Chabarovsk v 112 mestách a ľudia vyšli na protesty v mestách, v ktorých doteraz nikdy neboli žiadne protesty, ako hlavne centrálné Rusko, Tver, Tula a podobne. To sú prvýkrát, keď tam ľudia vôbec išli protestovať. Čiže podľa mňa to je jasný signál, že niečo v Rusku sa deje. Nie je to nič také, čo by sme si mohli povedať, že budeme to bagatelizovať, nemá to význam. Môže to ísť do stratena. Ja súhlasím s tým scenárom, že to bude asi najpravdepodobnejší scenár, že to pôjde do stratena a nemusí. Ale samozrejme to je trochu iná téma.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Odkaz režimu.“

Vasilij Lipickij: „No, prv, že normálna kremľská reakcia na každý nátlak, že presne to nikdy neurobíme. Myslím, že to samozrejme, že to nebude nejaký krok na stretnutie s protestantami. Myslím, že to zhorší osud Navalného...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Zhorší.“

Vasilij Lipickij: „Zhorší.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „A prečo?“

Vasilij Lipickij: „Pretože je to prístup osobne prezidenta a celej jeho administrácie. Keď na nás tlačil, my to neurobíme. A urobíme naopak.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Navalnyj sa choval tiež tak, by som povedal sebavedomo agresívne. On keď burcoval tých ľudí, tak nazval, že ten dedo v bunkri sa bojí, myslia na Putina. Takýto jazyk môže byť sympatický tým mladším možno, tým nahnevaným voličom. Ako pôsobí mimo to? Dozvedia sa vôbec o tom tí Rusi? Aký bol... lebo štátne médiá mlčali o tých mítingoch. Aká bola rezonancia toho Navalného odkazu v Rusku?“

Vasilij Lipickij: „No každý to chápe podľa svojich postov. To ťažko povedať tak na celé Rusko niečo.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Ale riešia to Rusi. Že vedia o tom. Že nie je to len tak, že opozičné médiá majú dosah...“

Vasilij Lipickij: „Nie. Kvôli prvotnému otráveniu. Potom kvôli filmu. Teraz sa o tom rozprávajú ľudia samozrejme. To už veľa ľudí a to, čo pán profesor povedal, som súhlasne, že viac mladých ľudí prišli tentokrát. Tam priemerný vek bol 31 rokov, niečo podobné. To tak nebolo predtým. Častejšie tam dôchodcovia protestovali ako mládež. To je niečo nové. A okrem

toho ešte treba pamätať, že tí ľudia, ktorí je teraz menej ako 30 ani pred 10 rokmi, keď prvýkrát diskutovalo sa to paláca a korupcia okolo Putina, ani vtedy na tom nič nevideli a neboli deti. Ani pre nich to úplne nie je taká nová vec. Ani to prečítali, ani nespokojní, ani idú o tom povedať. A ako mladí ľudia nie je ich viac agresívni.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Táto generačná dynamika mala význam aj v tom Bielorusku, ktoré ste spomínali, ktoré ste porovnávali. Prejdime teraz k hodnoteniu toho filmu. V stredu ráno, keď som si pozrel počet pozretí na Youtube, tak to malo cez 94 miliónov. Nie všetko je v Rusku a ľudia si to opakovane môžu pozrieť, lebo to je dlhý dokument, ale čo znamenal ten film podľa vás?“

Ján Čarnogurský: „Keď som si ja pozrel ten film a teraz prvýkrát, lebo doteraz som o tom vôbec nevedel, no tak ten Putin bude mať problém. Ale potom, keď som sa dozvedel, a to aj z ruských médií, po prvé, že v Rusku je to známe už 10 rokov zhruba, a druhá vec je, že aký bol pôvod toho paláca, alebo ako to nazveme, no že to ruskí oligarchovia sa dohodli medzi sebou a postavili to pre Putina a Putin to potom neprijal. Pozrite sa, že to postavili, to sa vôbec nedivím, veď tí oligarchovia proste majetok, ktorí nadobudli za Jeľcina, tak na 90 % nebol kóšer. To bolo okrádanie ruského štátu no strašné. A Putin keď nastúpil v 2000 tuším, tak on im dal, oligarchom dal podmienku, dobre nebudem vám brať, ale nemiešajte sa do politiky, alebo nevášajte tie peniaze, čo ste takto získali, do politiky. Takmer všetci to dodržali. Chodorkovskij to nedodrжал a išiel do väzenia. No ale tí, ktorí to dodržali, tak samozrejme že sa museli tešiť, že no dobre, tak takto získaný majetok nám Putin ponechal. No tak sa poskladali a postavili ten palác, alebo ako to nazveme. No tak to je problém tých oligarchov, ktorí to postavili a nie až tak veľmi Putina. Neviem, že aký vôbec aký podiel Putin na tom mohol mať, ale proste to neprijal. Teraz nedávno v televízii povedal, že nielen že on to neprijal, ale ani žiadni jeho bližší príbuzní na tom nemajú žiadnu účasť. Plus, čo v ruských médiách teraz odznelo, tak to bolo, teda hodne z toho bolo vyrobené v zahraničí, v anglosaskej krajine, v Anglicku alebo Amerike, lebo ten niektoré preklad tých slov bol vyslovene zlý. Proste z angličtiny do ruštiny, že tá ruština nebola perfektná. Ale niektoré slová boli vyslovene zle preložené. Proste v angličtine to znamenalo inak a v ruštine inak. No čiže takéto veci sa udiali. To znamená, že proste zahraničie na tom veľmi participovalo. Ale však no dobre, no tak chcú zmeniť režim pretože sa Putina boja. No tak v poriadku, no tak robia, čo môžu.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Na jednej strane je pravda, že ten palác je starší, že sa o tom už v Rusku hovorilo. Na druhej strane tie obrázky sú nové. Aký to má...“

Alexander Duleba: „Ja by som to dal do kontextu, že čo to video vlastne znamená. Naval'nyj tam už má desiatky videí za posledných niekoľko rokov, kde odkrýva rôzne korupčné... Viete, čo je zaujímavé? On nesedí, ani ho nikto zatiaľ neobžaloval, že klame, alebo že tie zistenia, ktoré tam ukazuje, sú nepravdivé. On tam má faktúry, on tam má zmluvy, on tam má svedkov ako ten Kolesnikov, ktorý konkrétne pri začiatku výstavby, vtedy, keď sa to zverejnilo, on to zverejnil Kolesnikov pred tými 10 rokmi, ktorý sa zúčastnil na tých korupčných schémach, že si založil nejaké mimovládne organizácie, agrárna iniciatíva, a teraz tí oligarchovia ako prelievali peniaze na to, aby... či to prijal, neprijal Putin, to je jedno. Poviem to takto, 45 % Rusov, čo som si čítal posledné štatistiky, má mesačný príjem 15 tisíc rubľov. 40 % to je takmer polovica obyvateľstva. To je 164 eur mesačne. Keď sa... tiež Levada centrum robil prieskum, pýtali sa trojčlenných rodín, to znamená dvaja mladí rodičia, jedno dieťa, koľko peňazí potrebujú na to, aby normálne žili, odpovede boli od 60, minimálne 60 tisíc až 120 tisíc, aby sa nemuseli obmedzovať, aby si mohli kupovať oblečenie, jedlo, platiť za byt, dať to dieťa do školy, zaplatiť mu krúžky. To, čo je normálny taký normálny štandard, čiže to je polovica Rusov si tento štandard nemôže dovoliť. My sa tu bavíme o protestoch v čase koronakrízy. Rusko v roku 2019 len z príjmu z exportu ropy, zemného plynu do štátneho rozpočtu a teraz hovorím o sume v miliardách rubľov, ktorá išla priamo do štátneho rozpočtu, mala 770 miliárd, minulý rok 2020 220. Obrovský prepád. Výpadok vo verejných financiách, deficite zhruba 36 %, krajina

má problémy tak, ako majú aj iné krajiny ako veľké problémy a teraz tí ľudia, ktorí žijú v týchto pomeroch si pozrú video Navalného, kde zistia, že len držiak na toaletný papier v tom paláci stojí 700 neviem dolárov či eur. No tak oni chodili aj na to... vyšli na tie protesty s tým, že mávali s držiakmi na toaletný papier. Číže toto je kontext. Ako sa môžeme baviť, či to je pravda, či to není pravda. Sú tam faktúry, sú tam svedectvá, sú tam zmluvy, sú tam vysvetlené vzťahy, ako to vlastne celá tá schéma... to sú biele kone. To je systém bielych koní. Na Putinovi nie je nič. Je všetko na bielych koňoch. Keď tí ľudia v Rusku vidia ten rozdiel, hej, že ako si žije tá elita, ktorá vlastne v Rusku vládne, v akom luxuse, v akej rozkoši vlastne si vlastne žije a ako teda oni majú... ten počet... my sa nebavíme o abstraktnom čase. Teraz, keď je koronakríza, keď sú ťažké dopady, keď sa zhoršujú sociálne, ekonomické podmienky ako obyvateľov, tak sa nebavme... toto je odkaz videa, že jednoducho ten Rus, keď sa na to pozrie, ale nielen na to jedno video, pretože tých videí tam má Navalnyj ako desiatky, kde dokazuje, dokumentuje konkrétnych ľudí, ako žijú z korupcie. Hej? No tak potom samozrejme, že rastie tá nazlostenosť. Skončím len tým, že... čas sa nezastavil, uvidíme, bude to, nebude to, budú pokračovať, nie, ale pokiaľ budú tie protesty pokračovať, pokiaľ sa skutočne vláda nepostaví čelo k tým protestujúcim a nebude riešiť problémy, lebo Putin potrebuje politický program. On nemá žiadny momentálne. To je proste hasenie a držanie vlastne systému, aby fungoval a to je strašne málo na to, aby tú situáciu dlhodobo ustál. Krátkodobo áno.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Aká bola... ešte krátka reakcia. Či?“

Ján Čarnogurský: „No nech pán profesor.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Tak aká bola reakcia na ten dokument v Rusku, lebo jedna otázka je Putin a druhá otázka je to, čo otvára pán profesor Duleba, že preukázateľne to je na pozemkoch, ktoré sú spojené so štátom. FSB, bezletová zóna. Ten štát to chráni ako svoje.“

Vasilij Lipickij: „No, myslím si, že v tom filme sú také falošné veci. Prvá, že to nie je vyšetrenie Navalného, to je dávno urobené. Údajne to bolo postavené pred 15 rokmi a v 2000 roku 2010 to bola prvýkrát zverejnené a o tom písali ruské médiá dosť. Druhé to, čo tam je vo filme napríklad nejaké interiéry to luxus, ktoré tam vnútri, na to nedávali všetci pozor, ale sám Navalnyj tam hovorí, že to je počítačová (nezrozumiteľné) imitácia. To tam není. Tam vôbec není žiadny interiér, pretože to nebolo skončené, tá budova nebola skončená. Tretia pre mňa dôležitá, že keď za 15 rokov tam Putin nielen nežije, ale tam nikdy nebol, tak to veľká otázka, ako to s ním spojené. Môže... (nezrozumiteľné) ...kto toto chcel urobiť, ale sa to nedalo. Ale ja súhlasný s tým, že sociálna závisť to veľmi veľká sila a on môže nabudiť veľa ľudí. Preto psychologicky to bola správne urobená. V ten čas, keď sú asi najhoršie ekonomický stav v Rusku za celú dobu Putina. To tá kvapka, ktorá môže dôjsť nabudiť ľudí. To súhlasný.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Reakcia a aj otázku uložím. To, čo otvára pán profesor Lipickij, také video nemôže spraviť opozičný politik. Ako mohlo také... a to sa opakuje už aj pri tom Medvedevovi. To je profesionálny dokument s množstvom informácií. Ako môže také video vzniknúť?“

Ján Čarnogurský: „No tak na vašu otázku. No, to hovorí o tom, že Navalnyj v tomto prípade dostal, alebo je veľmi pravdepodobné, že dostal pomoc a to... najskôr zo zahraničia. A napríklad taký moment, čo teraz v ruských médiách ukazovali, že tam v tom filme je, že Putin bol v tej budove, pretože je tam vnútorný bazén a dokonca, že si tam bol zaplávať. No je tam záber nejak v tom filme myslím, ako skáče do bazénu vo vnútri budovy a si tam pláve. Ale Putin hovorí, že nikdy v tej budove nebol a to znamená, že tento záber je tam jednoducho vmontovaný. Číže to je úmyselné povedal by som vyrábanie falšovaného, klamlivého dokumentu minimálne čiastočne a samozrejme proti Putinovi. No a pokiaľ ide o to, že to v Rusku.... tie vaše čísla, pán profesor, ja nespochybňujem, ja nespochybňujem. Áno, sú také. No ale to, že ako hospodári ruský štát, tak to je povedal by som jeho vec a to by som tuná a neviem ani o tom diskutovať a nechcel by som o tom diskutovať. Ale v tomto prípade jednoducho áno, korupcia je problémom aj v Rusku. Je problémom aj v Rusku, ale je problémom všade. Ved' pred asi pred

3, 4 mesiacmi v Rakúsku odsúdili minulého ministra financií za korupciu tuším na 8 rokov alebo ako. A to je Rakúsko, to je Rakúsko.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Pán doktor, ale tá kritika, to obvinenie hovorí, že... bez ohľadu na to, či tam Putin bol alebo nebol, že to je vlastne štátny majetok, že tá FSB pozemok, bezletová zóna, keď kontaktovali tie orgány, že tí Rusi to vnímajú, že to je spojené s tým štátom.“

Ján Čarnogurský: „To nevyklúčujem, že to prípadne takéto nejaké to konotácie to mohlo mať, pretože no aké sú pomery v Rusku, ale zase na druhej strane a to opäť sa to som teraz v týchto dňoch zachytil v ruských médiách, že proste keby to bolo nejak spojené s FSB, tak ten dron by tam nemohol letieť nad to a robiť tie zábery a samozrejme a už vo vnútri tej budovy, ktoré boli vo filme tak to už vôbec nie. Už ten bazén som spomínal. Číže tam je príliš veľa proste takýchto momentov, ktoré sú zjavne falošné a proste, že áno, že ten pozemok niekedy bol nejak v rukách FSB a zostal alebo ako, no tak ruské pomery do tej miery nepoznám, že to mohlo prípadne aj tak zostať, veď je známe, že keďže to Putin neprijal, tak zostalo zhruba v stave ako pred 10 rokmi alebo dokonca viacej a títo oligarchovia, ktorí to postavili, veď oni za Jelčina museli byť v nejakom spojení, alebo proste nejaké styky s FSB museli mať. A ešte už len na záver. Naval'nyj je povedal by som divoch ruskej politiky a teraz to nemyslím negatívne. On sa vyznačoval tým, že keď boli demonštrácie povedzme v Moskve alebo aj iných mestách a úrady ich povolili buď na nejakom námestí alebo po nejakej trase presne tak ako u nás, tak on schválne odviezol minimálne časť tých demonštrantov do inej... proste na inú trasu a tým sa zrazil s políciou, došlo k bitkám a podobne a podobne a sa dostal do väzenia a o tom boli potom veľké správy v zahraničí najmä a podobne. Číže áno, toto je Naval'ného štýl, toto je Naval'ného štýl a tak sa dostal hore.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Možno by riešením bolo, keby palác poslužil Valdajskému klubu, ale máme tu reakcie.“ (smiech)

Alexander Duleba: „No, pán profesor, ste chceli.“

Vasilij Lipickij: „Prepáčte. Chcel dať pozor na takú detailu, že no približne tam už blízka 100 miliónov bola, 100 miliónov krát bol zapnutý ten film a číslo lajkov ľudom, ktorým sa to páčilo menej ako 5 miliónov. Aj to ja úplne neverím, pretože sú metódy, ktoré dajú zvýšiť ten počet. Ale to znamená, že keď to je pravda, to znamená, že iba každá 20 z tých, ktorý to videl, to podporuje.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Tak ťažko to lajkovať viete, lebo...“

Alexander Duleba: „Teda len sa k tomu vyjadrím, lebo môžeme špekulovať. Ani ja, ani vy, ani vy, ani sme ten palác nebudovali, ani sme neriešili faktúry a zmluvy okolo neho, takže môžeme len špekulovať, či tam mohol byť dron, no tak možno ho... keď budeme špekulovať, poviem, tak ho natočila FSB. Tak je pravda to, čo hovoria oficiálne médiá, že časť ľudí v systéme v elite, ktorá chce vymeniť Putina a že sa hrajú s Naval'ným a že v podstate tie informácie, ktoré dostáva pre svoje videá... ako to není americká tajná služba CIA, ktorá to tam rieši, že ja neviem, neviem ako sa volal ten generál, ktorý nakupoval fazuľu pre národnú gardu za 16 rubľov drahšie ako bola na trhu, o tom je celé video Naval'ného, išlo o tony fazule a potom ukázal vlastne ten film, že kam tie peniaze išli, kde býva, aké má majetky. Číže ako dobre, tak potom pripustíme tú... keď špekulujeme, lebo vy špekulujete, že teda zo zahraničia sa to všetko akože robí, tak potom špekulujme, že to robia sami Rusi. Robí to samotná FSB, robí to časť ľudí, ktorá chce proste vymeniť Putina v systéme.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „To nie je neodôvodnená špekulácia. Vy ste mi kedysi, pán profesor, povedali, že Naval'ného si... Naval'nyj nie je opozičný politik, že primárne si ho najímajú rôzne klany z Kremľu na vzájomné boje.“

Vasilij Lipickij: „No to je široko známa verzia, ktorá veľakrát v Rusku sa diskutovala a najmä zo strany opozície, pretože iné opozičné skupiny Naval'ného neľúbia a liberálna časť opozície ho vôbec nechce ani vidieť, pretože ho hodnotia ako ruského nacionalistu a vždy boli istý, že on pracuje pre Kremľ.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Koho má vlastne Naval'nyj ochranu? Lebo tak na jednej strane čelil otráveniu, aby to nevyznalo nevhodne, čelil otráveniu, bol presunutý, teda prevezený do Berlína, kde ho dali do poriadku. Ale to ako existuje, aj s tými všetkými provokáciami, aj s tými filmami, znamená, že niekto mocný ho musí aj chrániť. Nie? V tom Rusku. Aspoň z toho obrazu Ruska, ako ho vnímame.“

Vasilij Lipickij: „To, že ho používajú, ešte neznamená, že ho budú chrániť. To trochu rôzne veci.“

Ján Čarnogurský: „Môžem? Pán profesor, len trochu reagujem na vás. To, čo som ja povedal tie výhrady k filmu, že ten bazén a neviem dron a podobne, tak to sú reálne, to sú v tom filme a to sú dokázateľné, že to nebolo alebo maximálne nepravdepodobné, že by to mohlo byť a podobne. Ale už potom už to ďalej, že teda boj, vnútorný boj okolo Kremľa a podobne, to už sú špekulácie, to už sú špekulácie, takže to neviem, či sa s tým máme nejak veľmi zaoberať, ale môžeme sa, prosím. Ale to znamená, že... ide o to, že Kreml', konkrétne Putin stále má abolút... teda podporu obyvateľstva obrovskú v Rusku. Uvidíme, že či do akej miery tento film zníži povedzme v nasledujúcich prieskumoch jeho podporu, ale zatiaľ to tak nevyzerá a to znamená, že celé toto, áno, vždy sa najmä zo Západu išli pokúsiť o zmenu režimu, o tie takzvané farebné revolúcie. Toto je tiež jeden pokus o farebnú revolúciu v Rusku. No dobre, či vyjde alebo nevyjde uvidíme. Nechcem ako dopredu aj ja špekulovať, ale zatiaľ pravdepodobne, pravdepodobnosť je dosť malá.“

Alexander Duleba: „Ja len poviem tolko, že to sú rovnaké špekulácie ako to, že to celé organizuje Západ. V Rusku sa nič nedeje, v Rusku je všetko v poriadku a to len Západ akože robí... to sú rovnaké špekulácie, ako vy hovoríte. Ja som povedal áno, sú to špekulácie, lebo môžeme sa baviť... ale prečo sa bavíme o špekuláciách? Prečo sa nebavíme o veciach, o ktorých sa vieme baviť? Vieme sa baviť o číslach, vieme sa baviť o sociálno-ekonomickom rozvoji, vieme sa baviť o protestnom potenciáli, vieme sa baviť o protestnom Chabarovsku, o veciach, ktoré v Rusku vyvolávajú protest obyvateľstva. A ten film to je rozbuška. Môže sa s tým niekto hrať. Ja s tým nevyklúčujem, že je to politická hra. Lebo keď do tejto situácie, ktorá tam je v Rusku, príde takéto video a samozrejme ľudia sa nazlostia, čo ste povedali tá sociálna závisť, že to proste má živnú pôdu. Lenže keby nebola živná pôda, tak také videá pozrelo by si to možno milión ľudí a zabudli by sme na to.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Spájame to... bavíme sa o tom a spájame to s osobou Naval'ného, pretože je výraznou tvárou, má odvahu, má odvahu, veľkú odvahu. Myslíte si, že on je vlastne... môže sa dostať, môže raz nahradiť Putina, môže byť tvárou tej budúcej moci, je v takej pozícii v Rusku? Lebo Západ to tak často vníma.“

Alexander Duleba: „Momentálne je v base a podľa všetkého v nej bude možno 10 rokov, lebo zrejme budúci týždeň 2. februára, či kedy má rozhodovať súd a zmenia mu podmienkový trest, ktorý mal na 3 a pol roka, keď dostal predvolanie, aby sa objavil, aby sa prihlásil, lebo bol v podmienke a vidíte, Putin ho pustil do Berlína, do Nemecka, kde sa liečil, zotavoval, v rovnakom čase ho federálna služba pre dohľad nad výkonom trestu predvolá akože do Moskvy, no tak ako tiež to nemá logiku, že na jednej strane Putin ho teda pustia ho von, chod' preč, to je čistá lugašenkovská politika teraz, lebo čo robí Lukašenko v Bielorusku. Ako Rusi... bezglaviť protesty, to znamená zbaviť ich lídrov. Chod'te do zahraničia, už tam zostaňte, nechod'te alebo pôjdete do basy. To sú dve možnosti pre opozičných lídrov. No a toto presne... to, že Naval'nyj sa vrátil, on vedel, že ide do väzenia. Hej? No ale to isté v tejto situácii, po týchto protestoch, uvidíme aké to bude mať pokračovanie, či vôbec, či to bude mať nejaké pokračovanie. Ale nezabúdajme na Chabarovsk, lebo to je fenomén, ktorý podľa mňa hovorí o tom protestnom potenciáli ešte viac než samotný Naval'nyj, lebo to vzniklo ako lokálna iniciatíva, tie protesty boli, opakujem, 148-krát minulý rok, To si viete predstaviť, že by ste šli 148-krát v priebehu proste roka protestovať? Každý druhý deň v podstate? Čiže toto je dôležité. Toto o niečom svedčí, o nejakých... že sú tam mladí ľudia, že sú tam ľudia, ktorí išli prvýkrát,

ktorí jedno... čiže ten štát neponúka riešenia. Teraz bude musieť robiť, aby to eliminoval, bude robiť to, čo Lukašenko, čiže všetkých dať do basy, ktorí budú ako lídrami tých protestov, alebo ich poslať do zahraničia. Samozrejme zabezpečiť si lojalitu silových zložiek, urobiť policajný štát. Ale to je málo na to, aby dlhodobo to ustál. On musí prísť s novým politickým programom- Lebo tí ľudia si pýtajú nový politický program. Čiže je tu dopyt po nejakej inej politike v Rusku. Keby boli tam transparentné voľby a ten Naval'nyj mal 30 % a zostavoval by reálnu koaličnú vládu, tak by bol reálny hráč. No ale v Rusku takúto možnosť ako nemá, ten elektorát tam je, ktorý bude voliť nejaký proste nejaký protisystém, aj tak sa budú falšo... nerobme si zas ilúzie, pretože tie výsledky tých volieb bolo už niekoľkokrát preukázané aj v roku 2011, aj v tých lokálnych voľbách 2019, že boli sfalšované tie výsledky. Hej? Nehovorím, že proste to zmenilo zásadným spôsobom ako... ale fakt, že tam dochádza k falšovaniu tých výsledkov a že tých ľudí to už proste štie, to je tiež, to nemôžeme ignorovať. Rusi sú tiež normálni ľudia, ktorí chcú žiť normálnym dôstojným životom. A keď ten štát proste robí to, čo robí a neponúka im riešenia, no tak budú protestovať. A môže sa to proste... môže to pokračovať.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Čo na to hovorí Rus?“

Vasilij Lipickij: „Ja chcem... som slovenský občan ukrajinského pôvodu. (smiech) Prepáčte. Tak podľa mňa Chabarovsk to je úplne iný prípad, ktorý je veľmi ťažké spojiť s protestami zástancov Naval'ného. V Chabarovsku bol konflikt okolo majetku. Majetok v Chabarovsku skoro celý patrí kriminálnym štruktúram. Ich záujmy boli ohrozené. (nezrozumiteľné) ...svojich zamestnancov, svojich ľudí, financovali a organizovali, aby tí robili tie pravidelné protesty. Aj tam to teraz trvá, pretože to ohrozenie ešte nezmizlo. Preto to trochu úplne iné. To nebol vôbec protest proti systému. To bol protest tomu, že nejaké moskovské skupiny chcú zobrať majetok chabarovským skupín. To celé, čo môžem povedať pre ten konflikt.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Ten potenciál na... takto. V Rusku sa stalo za posledné obdobie, za posledné týždne viacero takých dôležitých vecí. Bola zmenená ústava, bola vymenená vláda, bol otrávený, priotrávený Naval'nyj podivným spôsobom, zároveň bol umožnený jeho odsun do Nemecka, ak by v tom bol štát zapojený. Tie veci ako keby nemali logiku. Je tam nejaká logika za tým?“

Ján Čarnogurský: „Môžem?“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Počkajte. Nevieť, či ten smiech bol odpoveď, alebo...“

Vasilij Lipickij: „Podľa mňa nie je logika a podľa dosť informovaných ľudí momentálne Putin sa odstránil od vnútornej politiky a venuje sa skôr exkluzívne geopolitike. A jeho príbuzní, jeho podriadení cítia sa úplne voľní. A každý z nich robí to, čo myslí, že to je treba. Každý z nich pracuje v svojich záujmoch. Preto situácia v riadení krajiny je absolútne chaotická.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Čiže vy hovoríte, že rozklad moci v Rusku?“

Vasilij Lipickij: „Ako?“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Rozklad moci v Kremli, v Rusku?“

Vasilij Lipickij: „Rozklad, no to...“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Silné slovo?“

Vasilij Lipickij: „(nezrozumiteľné)...aký tam môže byť rozklad, ale momentálne tam je rovnováha medzi niektorými rôznymi skupinami a každá z nich (nezrozumiteľné) ...používať Naval'ného ako svoj nástroj na... nie proti Putina, proti svojich konkurentoch.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Na oboch... ak máte reakciu, reakciu, ale aj to, čo sa deje s tou ruskou mocou a kam to smeruje.“

Ján Čarnogurský: „No, najskôr krátka reakcia. Povedali ste, že v rovnakom čase, keď bol do Nemecka prevezený Naval'nyj, tak ho volali na ten úrad nejaký alebo ako. To nebolo v rovnakom čase, lebo pokiaľ bol v nemocnici a pokiaľ bol akože PN nazvime to, tak ho nevolali, ale potom niekedy v októbri alebo v novembri bolo už oznámené, však aj v našej tlači to bolo, že už je vyliečený, tak potom ho začali volať a dokonca ruské úrady sa chceli spojiť... ho zháňali teda, kontakt na neho, hľadali aj u nemeckých úradov pomoc v tomto smere, ale nič

nedostali, proste s Naval'ným sa nemohli spojiť. Tak preto potom... odvtedy mu počítajú, že mal povinnosť sa ohlásiť 2-krát do mesiaca alebo ako na tých úradov. Opakujem, je to spôsob a metóda, ktorá sa používa aj u nás, v Európskej únii a tak ďalej. To, že boli mladí ľudia, áno. Boli tam mladí ľudia, no ved' prísne vzaté nemožno sa diviť, ved' Putin je defacto 20 rokov u moci a to znamená, že samozrejme, že 145 miliónovej či tak nejakej krajine je dosť ľudí, ktorí už nie sú spokojní, chceli by zmenu a podobne. Ved' stačí si vypočuť... počúvať rádio Echo Moskvy, ktoré je viac alebo menej opozičným rádiom a týmto demonštráciám venovalo veľkú pozornosť. Takže to znamená, že sa našlo. Falšovanie volieb, prosím vás, tu to padlo, no po tom, čo sa v Amerike hovorilo a uverejnilo o falšovaní volieb, tak o ruských by som nehovoril. “

Jaroslav Daniška, moderátor: „Pán doktor, ideme už do poslednej časti relácie. Čo sa deje s tou ruskou mocou, lebo sú tam signály, ktoré sú protichodné? Otrávenie, odsun, návrat, zmena ústavy. Existuje teória v tom prostredí tej moskovskej organizácie Carnegie centrum sa hovorí, že po tom, ako Putin zmenil ústavu a urobil rekonštrukciu vlády, tak že chcel zaútočiť na tie pozície silovíkov a tých šéfov veľkých firiem a že teda vlastne Naval'nyj je reakcia tejto vrstvy ľudí, že nedovolia, aby to tu... “

Ján Čarnogurský: „No, to posledné to už neviem, do toho by som sa nepúšťal... “

Jaroslav Daniška, moderátor: „Je to konšpirácia. “

Ján Čarnogurský: „...to opäť by išlo do špekulácie. Ale pozrite sa, tá zmena ústavy, to znamená, že exprezident má amnestiu aj s jeho úzkou rodinou a podobne. No ved' to len posilňuje povedal by som serióznosť moci alebo ako v Rusku. To znamená, že prezident, nazvime to končiaci prezident, sa nemusí obávať, že dobre skončí ako prezident a pôjde do basy. Ale bude mať amnestiu, ved', prepáčte, že ale znovu musím Ameriku použiť, však Trumpovi hrozia, že ho dajú teraz do basy. To znamená, že keď končiaci prezident nemusí mať takúto obavu, tak omnoho ľahšie a nazvime to demokratickejšie minimálne nebude klásť prekážky tomu, aby ten výber ďalšieho prezidenta bol demokratický, alebo proste aby vyhral druhý, lepší. “

Vasilij Lipickij: „Nemôžem sa udržať. “

Jaroslav Daniška, moderátor: „Reakcia a potom väčšia otázka. “

Vasilij Lipickij: „Nemôžem sa udržať. Slovensko je vo svet vzor ako jednoducho možno zrušiť amnestiu. “ (smiech)

Ján Čarnogurský: „Áno, áno, áno. (smiech) A ja ako minister spravodlivosti som k tomu prispel, takže... “

Jaroslav Daniška, moderátor: „Čo si vy myslíte o to, čo nazval pán profesor chaos a že to nemá logiku a kam to vedie? “

Alexander Duleba: „Mňa veľmi prekvapilo, ako Putin zareagoval, keď začala tá koronakríza. Pretože najsamprv ešte vo februári, keď už bolo jasné a plno Rusov lyžovalo v Taliansku, v Rakúsku, asi 700 tisíc, sa vrátilo a tam to už naplno proste bežala kríza, čiže bolo jasné, že tých 700 tisíc ľudí si musí niečo priniesť ako do Ruska, keď sa ešte len začínala tá... On to veľmi zľahčoval. On tuším až niekedy koncom marca, keď už proste boli prvé prípady dávno sa začali šíriť v samotnom Rusku, až vtedy priznal, že vlastne je to reálny problém. Ale čo bolo zaujímavé, jeho reakcia bola, že nie on, ktorý vždy vlastne symbolizoval v očiach Rusov, že ja som ten, ktorý rieši problém. To krásne ukazujú tie priame linky, alebo línie z národom, keď riešil od pokazenej kanalizácie v nejakom meste, keď sa mu ľudia dobíjali, neviem čo, takto systém nemôže fungovať že prezident bude riešiť kanalizáciu v nejakom meste. Ale vždy to bol jeho imidž, že ja som ten gazda, tak to poviem po slovensky, chad'aín, ktorý proste to rieši, hej, ja som ten dobrý. To bola prvá veľká výzva, keď on vlastne ako keby, ja som mal taký pocit z neho, že je unavený. A potom keď som si... že to presunul na subjekty federácie. Hej, že vlastne potom primátori, Moskva, tie hlavy, vy to riešte. Hej, on úplne potom už len, ako keby bral... oni mu riportovali, čo robia, ako robia a neviem čo. Čiže to bolo prvé také pre mňa zvláštny taký signál, že proste ako keby už toho reálne mal dosť. Nevie, či to súvisí s tým, čo ste povedali vy, že on

už ako keby neriešil ako už tú vnútornú, čo nie je dobré, pretože ten Rus od neho očakáva, že... on má preto tú podporu, má tú legitimitu, stále minimálne na tých zhruba 60 %, lebo ten Rus očakáva, že toto je môj gazda, ktorý proste... to je taká tá nátura, hej, psychológia. No a odrazu gazda to nerieši. Gazda proste to nerieši. Zmenená ústava. Lebo to neni len... toto, čo ste spomínali, tuto je, by som povedal ako možno najmenej významná z hľadiska fungovania politického systému zmena, že budú mať prezidenti amnestiu. Skôr keď si prečítate tú ústavu... znovu, posilňuje úlohy parlamentu, že teda parlament bude mať väčšie slovo čo hovoriť do vlády, hoci vždy je tam tá poistka, prezident môže kedykoľvek, kohokoľvek ako odvolať, posilnená úloha hornej komory parlamentu, to je Rady federácie pri vymenovaní sudcov, najvyšší súd, ústavný súd plus šéfovia silových rezortov. Čiže on ako keby vyzeral tak, že ja už nechcem byť ten jediný hromozvod, že na mňa všetko je obrátené, ja som za všetko zodpovedný, že to rozložím ako keby, ako keby chcel ako decentra... ja tak aj čítam tú zmenu ústavy, že ako keby teda dobre, ja to tu budem riešiť, ja budem tá posledná páka, že vždy keď treba Fugala odvolám, alebo gubernátora, alebo kohokoľvek. Ale ako keby už nechcel to riešiť.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Íránsky model?“

Alexander Duleba: „No, to je zmena. To je zmena aj pre samotných Rusov, lebo oni samozrejme, keď porovnávajú Putina s Jel'cinom, 90-té roky s jeho nástupom, keď prudko začala rásť cena ropy, on poriešil veci, 6-násobne dvíhol od roku 2000 do roku 2013 dôchodky aj platy vo verejnej sfére, tak to pre Rusov bolo ako že spása v porovnaní s Jel'cinom. Len teraz on proste stráca sám tú dynamiku a to je otázka vlastne toho minulého roku aj tých pripravovaných proste zmien. Čiže on sa ako keby začal strácať ako v tej ruskej politike. Tá nespokojnosť proste rastie, čiže ja opakujem, on to môže ustáť tým bieloruským spôsobom, ale on potrebuje program. Jemu chýba program na to, aby riešil problémy, ktoré tých ľudí trápia a korupcia je číslo jedna.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Pán profesor.“

Vasilij Lipickij: „Myslím, že máte pravdu celkom. To vidíte už aj zvonku, čo také odstránenie, samo seba odstránenie Putina. Aké to bude mať následky, z toho neviem. Ťažko to pochopiť. Podľa mňa možno nájsť dosť veľa prípadov, keď nie len to, čo on sám nechcel rozhodovať, ale že on mal svoj postoj, ale ho neposlúchali. Toto je horšia situácia. To je horšia situácia a sú také prípady. On verejne niečo hovorí a sa robí niečo iné úplne.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Záver dnešnej diskusie je prekvapivý. Došli sme k tomu, že Putin je slabý. Ďakujem... ešte jednu vetu, pán doktor. Bývalý premiér môže...“

Ján Čarnogurský: „Že je to demokratická premena jedného štátu.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „No, keď už ste to otvorili. Ale máme len minútu. Skúsme, lebo o demokraciu by som povedal nejde, ale...“

Ján Čarnogurský: „Súhlasím.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „...ale v Rusku dochádza výnimočne k revolúciám, občas k palácovým prevratom a občas k dohodnutej tranzícii. Vy to v tej situácii do budúcnosti vidíte ako, že... koniec Putina bude skôr revolučný, dohodnutý, alebo palácový prevrat?“

Ján Čarnogurský: „No uvidíme vo voľbách v 24'...v nasledujúcich, že či teda bude kandidovať alebo nebude.“

Vasilij Lipickij: „To súhlasné. To jediná možnosť to vidieť.“

Alexander Duleba: „Ja si myslím, že tá ústava, jedna z jej zmien bola, aby kandidoval, pretože vlastne to vynulovalo tie jeho predchádzajúce obdobia. On môže teraz znovu na dva volebné obdobia kandidovať, čiže tam tá možnosť je otvorená. To, že on sa stráca v tej ruskej politike neznamena, že v nej končí. Tak by som to čítal. Uvidíme. On má stále šancu, má všetky karty v rukách, on to proste môže rozdať, všetko má vo svojich rukách, čiže závisí, ako zareaguje.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Ale zjavne nechce zašit' to, čo Lukašenko, že tie voľby by som povedal tlačiť tak, že krajina je rozdelená pol na pol, že to, to...“

Alexander Duleba: „No ona...už viete, keď sa pozriete na tie štatistické dáta sociálno-ekonomických pomerov, tak krajina už je rozdelená, pretože tá polovica obyvateľstva má reálne ekonomické problémy. A ona potrebuje nejaké riešenie, ona potrebuje mať lídra, ona potrebuje mať vládu, politikov, ktorí ponúknu riešenia. On potrebuje Putin teraz program, ak chce... ak Rusko nemá, s tým súhlasím, sa dostať do nejakého chaosu, on potrebuje nový program.“

Jaroslav Daniška, moderátor: „Alexander Duleba, Vasilij Lipickij a Ján Čarnogurský. Ďakujem vám za dnešnú diskusiu. Divákovi za záujem. Dovidenia opäť o týždeň.“

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 21. 4. 2021

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z.

Sťažnosť č.: 641/SO/2021

Programová služba: TV MARKÍZA

Vysielateľ: MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o.

Číslo licencie: TD/17

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre vysielanie a retransmisiiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. n) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa § 14a zákona č. 308/2000 Z. z. preverila sťažnosť evidovanú pod č. 641/SO/2021 smerujúcu voči vysielaniu televíznej programovej služby TV MARKÍZA, vysielateľa MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o. a uznala sťažnosť podľa ustanovenia § 14a ods. 10 zákona č. 308/2000 Z. z. za **neopodstatnenú**.

Úloha:

Kancelária Rady oznámi sťažovateľovi výsledok prešetrovania sťažnosti.

T: 3. 5. 2021

Z: PgO

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

**Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu
dňa 21. 4. 2021**

Sťažnosť č. 641/SO/2021 zo dňa 18. 2. 2021

Sťažovateľ: fyzická osoba

Predmet sťažnosti: Prvé televízne noviny

Deň a čas vysielania: 18. 2. 2021 o 17:00:00 h

Označenie podľa JSO: univerzálny

Programová služba: TV MARKÍZA

Vysielateľ: MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o.

Číslo licencie: TD/17

Dátum: 14. 4. 2021

OBSAH SŤAŽNOSTI: „Týmto podávam sťažnosť na TV Markíza, ktorá opakovane vo svojich spravodajských reláciách, najmä Televízne noviny, resp. Prvé televízne noviny vysiela nevhodné zábery. Ako najaktuálnejší prípad konkrétne podávam sťažnosť na vysielenie dňa 18.2.2021 Televízne noviny o 17,00 hodine.

Je nepochopiteľné, že uvedená televízia sa priam vyžíva vo vysielení reportáží, ktoré sú dokumentované obrazovými záznamami kremačných pecí, ako sa rakva posúva do horiacej kremačnej pece, alebo obrazovým dokumentom napr. zacielením kamery priamo na očkovanie – detailné zábery na prenikanie ihly do ramena očkovanej osoby.

Tieto neetické obrazy sú vysielené bez akéhokoľvek varovania, že budú odvysielané zábery, ktoré nie sú vhodné pre citlivé povahy, a tak spôsobujú traumy, nočné mory, plač malých detí /vysielenie o 17-tej hodine – obyčajne deti ešte nespia/.

Správanie sa TV Markíza považujem za vrcholne neetické, negatívne ovplyvňujúce psychické zdravie diváka. Tieto zábery v kontexte slovenskej pandemickej situácie s COVID 19 tak ešte viac zhoršujú psychiku slovenskej populácie.

Je riešením nepozerať túto televíziu a tieto správy, ale nie vždy sa to podarí, pretože správy sú na to, aby občan mal informácie.

Vysielenie dňa 8.2.2021 nebolo ojedinelé a rovnako sa takéto zábery a reportáže vysielať aj na RTVS.

Žiadam o prešetrenie opodstatnenosti a potreby až takto drastického vysielenia a tým ničenia už aj tak dosť napínanej a ničenej psychiky televíznych divákov.

Ak je toto zámer a štýl súčasnej Covidovej politiky štátu, tak sa nenamáhajte s odpoveďou. Neobdržanie reakcie na moju sťažnosť budem považovať za Váš súhlas s vyššie uvedenou prvou vetou tohto odseku.“

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

§ 20 - Ochrana maloletých

1) Vysielateľ je povinný zabezpečiť, aby sa nevysielali programy alebo iné zložky programovej služby, ktoré môžu narušiť fyzický, psychický alebo morálny vývin maloletých, najmä také, ktoré obsahujú pornografiu alebo hrubé, neodôvodnené násilie.

2) Poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie je povinný zabezpečiť, aby audiovizuálna mediálna služba na požiadanie a všetky jej zložky, ktoré môžu narušiť fyzický, psychický alebo morálny vývin maloletých, najmä také, ktoré obsahujú pornografiu alebo hrubé, neodôvodnené násilie, boli sprístupnené iba takým spôsobom, aby maloletí nemohli takúto audiovizuálnu mediálnu službu na požiadanie a všetky jej zložky za bežných okolností počuť ani vidieť.

3) Na základe klasifikácie programov podľa vekovej vhodnosti sú vysielateľ televíznej programovej služby a poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie povinní na ochranu maloletých zaviesť a uplatňovať jednotný systém označovania ustanovený podľa osobitného predpisu 28a) (ďalej len "jednotný systém označovania").

4) Vysielateľ programovej služby je povinný zohľadniť vekovú vhodnosť programov a iných zložiek programovej služby pre maloletých a zabezpečiť ich časové zaradenie v súlade s podmienkami ustanovenými osobitným predpisom.

Vyhláška č. 589/2007 Z. z. Ministerstva kultúry Slovenskej republiky z 3. decembra 2007, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o jednotnom systéme označovania audiovizuálnych

diel, zvukových záznamov umeleckých výkonov, multimediálnych diel, programov alebo iných zložiek programovej služby a spôsobe jeho uplatňovania:

§ 3

2) *Audiovizuálne diela, zvukové záznamy umeleckého výkonu, multimediálne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie, programy alebo iné zložky programovej služby, ktoré primárne nie sú vyrobené a určené maloletým a neobsahujú kritériá nevhodnosti alebo neprístupnosti, sa klasifikujú ako vhodné pre všetky vekové skupiny maloletých.*

§ 6

6) *V spravodajských programoch a publicistických programoch, ktoré sú klasifikované ako vhodné pre všetky vekové skupiny maloletých, odvysielaniu obrazového materiálu tvoriaceho súčasť týchto programov, ktorý zobrazuje osobné tragédie, reálne násilie s jeho následkami a obeťami vrátane zobrazení následkov na obetiach v dôsledku živelných pohrôm, dopravných alebo leteckých nešťastí, najmä obrazy zranení, krvi, telesných znetvorení a utrpenia, obrazy zranených alebo umierajúcich detí, alebo zobrazenie detí ako obetí alebo ako svedkov kriminálnych činov, predchádza slovné upozornenie: "Nasledujúce zábery nie sú vhodné pre maloletých divákov."*

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre vysielanie a retransmisiiu:

Predmetom analýzy je obsah programu *Prvé televízne noviny* odvysielanom v TV MARKÍZA dňa 18. 2. 2021 o cca 17:00:00 h.

Sťažovateľ namietal, že „...opakované vo svojich spravodajských reláciách, najmä *Televízne noviny*, resp. *Prvé televízne noviny* vysiela nevhodné zábery. ... sa priam vyžíva vo vysielaní reportáži, ktoré sú dokumentované obrazovými záznamami kremačných pecí, ako sa rakva posúva do horiacej kremačnej pece, alebo obrazovým dokumentom napr. zacielením kamery priamo na očkovanú – detailné zábery na prenikanie ihly do ramena očkovanej osoby. ... neetické obrazy sú vysielané bez akéhokoľvek varovania, že budú odvysielané zábery, ktoré nie sú vhodné pre citlivé povahy ... vysielanie o 17-tej hodine – obyčajne deti ešte nespia ...“

Program *Prvé televízne noviny* spadá pod programový typ spravodajstvo, ktorý je bežne bez označenia piktogramom nevhodnosti, teda sa považuje za univerzálny program, t. j. vhodný pre všetky vekové kategórie. Rovnako tomu bolo aj dňa 18. 2. 2021 pri vysielaní monitorovaného programu.

Predmetné zábery, na ktoré poukazoval sťažovateľ, sme zaznamenali v dvoch príspevkoch spravodajskej relácie. Prvý príspevok s názvom **Vláda rokuje o Sputniku** bol odvysielaný v spravodajskom programe *Prvé televízne noviny* o cca 17:03:57 h v trvaní cca 2 min. 29 sek. Druhý príspevok s názvom **Kritická situácia v krematóriách** bol odvysielaný v tom istom spravodajskom bloku o cca 17:08:20 h v trvaní cca 2 min. 25 sek.

Sťažovateľovi odvysielané obrazy v predmetnej reportáži pripadali „vrcholne neetické, negatívne ovplyvňujúce psychické zdravie diváka ... drastické ...“

Ustanovenie § 6 ods. 6 vyhlášky 589/2007 Z. z. uvádza prípady odvysielania nevhodného obrazového materiálu v spravodajských a publicistických programoch, ktorým má predchádzať slovné upozornenie: „Nasledujúce zábery nie sú vhodné pre maloletých divákov.“ Ide konkrétne o zábery zobrazujúce „osobné tragédie, reálne násilie s jeho následkami a obeťami

vrátane zobrazení následkov na obetiach v dôsledku živelných pohrôm, dopravných alebo leteckých nešťastí, najmä obrazy zranení, krvi, telesných znetvorení a utrpenia, obrazy zranených alebo umierajúcich detí, alebo zobrazenie detí ako obetí alebo ako svedkov kriminálnych činov.“

V rámci odvysielaného príspevku **Vláda rokuje o Sputniku** (o cca 17:03:57) v trvaní 2 min. 29 sek. boli odvysielané zábery na ruky v ochranných rukaviciach, ktoré natáhajú do injekčnej striekačky vakcínu a následne na ruku, ktorá uchopí sval na ramene inej osoby a na ihlu, ktorá sa pomaly zasunie do ramena. Nezaznamenali sme žiadne detailné zábery priameho vpichu ihly do svalu. Zábery neboli odvysielané nadmieru informovania, neboli zbytočne opakované, zaberali minimálnu časovú plochu predmetného príspevku a boli odvysielané v kontexte príspevku, ktorý sa venoval rokovaniu vlády o dodávke očkovacej látky Sputnik V. Doplňené boli verbálnym vyjadrením o vakcíne Sputnik V a jej výrobe, distribúcii a podobne.

Domnievame sa, že predmetné zobrazenia vzhľadom na to, že v nich neboli zobrazené žiadne osobné tragédie či reálne násilie s jeho následkami, ani nešlo o obrazy zranení, krvi či utrpenia, nemožno považovať za také, pre ktoré by malo byť pred príspevkom slovné upozornenie o nevhodnosti záberov.

V druhom predmetnom príspevku **Kritická situácia v krematóriách** (o cca 17:08:20) v trvaní 2 min. 25 sek. boli odvysielané názory pracovníkov krematórií, ktorí sa v čase pandémie borili s nadmerným množstvom práce pre vysoký počet mŕtvych kvôli pandémie COVID - 19. Konfrontovaní sú so strachom z nakazenia sa infekčným vírusom, nakoľko často chodia za zosnulými do bytov, kde sa môžu, podľa ich slov, infikovať od pozostalých a preto volajú po ich skoršom očkovaní. Na druhej strane upozorňujú, že pre vysoký počet úmrtí sú kremačné pece permanentne vyťažené a potrebujú údržbu, čo je za súčasnej pandemickej situácie spojené s komplikáciami. Dovoľávajú sa pomoci zo strany vlády, ktorá však neprichádza.

Verbálna zložka je doplnená obrazovou zložkou, ktorú tvoria niekoľko sekundové zábery zvnútra krematórií, zábery na horiace kremačné pece i so zatvorenými truhlami pred ich otvormi (viď prepis/popis). Tieto zábery s truhlou pred otvorom horiacej kremačnej pece boli zobrazené trikrát na pár sekúnd, bez ich vyzdvihovania do popredia či bližšieho komentáru o zomrelých, či bez bližších informácií o spôsobe kremácie.

Okrem toho sme zaznamenali v obrazovej zložke jedenkrát odvysielaný krátky záber na vpichnutie vakcíny do ramena, bez akýchkoľvek detailov miesta vpichu. Záber na podanie vakcíny bol odvysielaný v závere predmetného príspevku, ako obrazová zložka v kontexte príspevku, v ktorom zamestnanci volajú po ich skoršom očkovaní.

Sme toho názoru, že všetky zábery boli odvysielané v kontexte obsahu príspevku, bez vyzdvihovania do popredia a bez zbytočných detailov.

Vzhľadom na uvedené sa domnievame, že takto odvysielané príspevky (nešlo o žiadne reálne násilie, ani o zobrazenie jeho následkov či obetí, ani o osobné tragédie, zranenia, zobrazenia krvi či utrpenia) nezakladá dôvod na ich uvedenie slovným upozornením podľa § 6 ods. 6) Vyhlášky: *"Nasledujúce zábery nie sú vhodné pre maloletých divákov."*

Sťažovateľ namietal, že predmetné, podľa neho *neetické, drastické zábery* boli odvysielané „... o 17-tej hodine – obyčajne deti ešte nespia ...“.

Pre univerzálne programy, akým spravodajstvo je, neexistuje zákonom stanovená časová opona pre ich zaradenie do vysielania.

Na základe analýzy sa domnievame, že odvysielaním predmetných príspevkov v programe *Prvé televízne noviny* od 17:00:00 h nedošlo k porušeniu zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii.

ZÁVER:

Na základe monitoringu sme toho názoru, že odvysielaním programu *Prvé televízne noviny* dňa 18. 2. 2021 o cca 17:00:00 h na TV MARKÍZA nedošlo k porušeniu ustanovenia § 20 ods. 4 zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii.

Sťažnosť navrhujeme posúdiť ako neopodstatnenú.

K bodu č. 14

Popis/Prepis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z. (st'ážnosť č. 641/SO/2021)

Monitorované vysielanie: *Prvé televízne noviny*

Vysielané dňa: 18. 2. 2021

Čas vysielania: cca o 17:00:00 h

JSO: univerzálny

Vysielanie TV MARKÍZA dňa 18. 2. 2021 z nášho záznamového zariadenia o cca:

Cca **17:00:00** začiatok záznamu vysielania

Ciferník a zvučka programu *Prvé televízne noviny*

17:00:20 začiatok programu

– stručný prehľad správ

Moderátorka pozdraví divákov

– Rukojemnícka dráma

17:03:57 Vláda rokuje o Sputniku

Moderátorka: „*Nakúpime ruskú vakcínu? Vláda má dnes rozhodnúť, či začne rokovania s Rusmi o nákupe ich covidovej vakcíny. Pôvodné ranné stretnutie kabinetu sa ale z ničoho nič presunulo na poobedné hodiny. Rokovanie sleduje kolegyňa Zuzka Javorová. A Zuzka, je už niečo jasné?*“

Zuzana Javorová: „*Dobrý deň prajem spred Úradu vlády. No, ono dnes nastala taká naozaj zvláštna situácia. Lebo naozaj o ôsmej ráno vláda teda zasadla, rokovanie sa začalo. No k tomu rannému pribudlo ešte jedno popoludňajšie, ktoré za začalo práve o šestnástej hodine, čiže namiesto jedného rokovania dnes vláda rokuje dokonca dvakrát.*“

V obraze ruky chránené ochrannými rukavicami do striekačky naťahujú z malej fľaštičky vakcínu. Následne je záber na zdravotníčku v ochranných pomôckach s injekčnou striekačkou, ktorou naťahuje vakcínu.

V obraze je kúsok odhaleného ramena. Ruka v ochrannej rukavici si prichytí sval na ramene a vpichne vakcínu. Ihla sa pomaly zasunie do ramena.

Zuzana Javorová: „*Také tie dôležitejšie body, či už napríklad o kloktacích testoch do škôl sa presunuli na budúci týždeň a na to poobedné rokovanie sa presunuli práve teda body alebo bod, ktorý sa venuje nákupu ruskej vakcíny Sputnik. Nevieme presne teda povedať ešte nejaký konkrétny výsledok, pretože kabinet iba zasadá. Môžeme ale pre kontext uviesť, že nákup tejto ruskej vakcíny v utorok odporúčala vláde na rokovanie práve pandemická komisia. Sporné je to v tom, že táto vakcína nie je registrovaná európskou liekovou agentúrou. Ešte o to ani nepožiadala. A voči tomu majú výhrady koalíční partneri, konkrétne Veronika Remišová. Aj dnes zopakovala, že ona teda nie je a jej strana za to, aby sa na Slovensku očkovalo neregistrovanými vakcínami. Nie je ale úplne jasné, či napríklad Slovensko by chcelo takýto nákup zrealizovať preto, aby sme mali tie vakcíny možno nejak dopredu dohodnuté alebo odložené niekde v sklade. Prípadne teda by sa naozaj pristúpilo rovno k očkovaniu. Toto sú všetky otázky, ktoré budeme určite klásť a zisťovať. Ale teda odpoveď na ne budeme poznať až po rokovaní kabinetu. A ak to bude samozrejme ešte počas dnešného dňa, tak sa určite s aktuálnymi informáciami prihlásime.*“

V obraze sú zábery zvnútra farmakofirmy, kde na pásoch rolujú malé fľaštičky s vakcínou, následne v detaile so záberom na krabičku vakcíny s ruským textom v azbuke. Opäť zábery zhora na červené vrchnáky fľaštičiek s vakcínou, ktoré rolujú na páse a opäť na rolujúce

flaštičky. Nasleduje obraz, v ktorom vidno presun vakcín vo veľkých kontajneroch z lietadla. Personál letiska upravuje plastový obal na kontajneri. Zreteľne vidno nápis Sputnik. Kamera sníma manipuláciu s kontajnermi s vakcínou. Opäť zábery z farmaceutickej firmy, kde sa flaštičky na páse naplňajú prieslačnou tekutinou. Nasleduje detailný záber textu na obale kontajneru. Ruka v ochrannnej rukavici manipuluje s dvoma vakcínami. Zábery vnútorných priestorov firmy.

Minister poľnohospodárstva Ján Mičovský sa vyjadrí, že dôležité je, aby sme mali čo najviac zaočkovaných. Minister hospodárstva Richard Sulík požaduje pred pustením do obehu schválenie európskou agentúrou alebo ŠUKLom. K téme sa vyjadrí i minister Milan Krajniak, ktorý hovorí o záujme čo najviac zaočkovať. Minister Andrej Doležal sa k vakcíne nevyjadrí, lebo je to mimo jeho obor. (17:06:26)

– Žiadame o pomoc

17:08:20 Kritická situácia v krematóriách

Moderátorka: „Obrovský počet obetí covidu spôsobil, že krematóriám hrozí kolaps. Tvrdia, že vláda doteraz ich problémy ignorovala a apelujú na ňu, aby začala situáciu riešiť a volajú po skoršom očkovaní ich pracovníkov.“

V statickom obraze dvaja muži v ochranných odevoch presúvajú jednu truhlu z hromady truhliel.

Zábery na prevoz človeka na nosidlách, zabaleného v alobale, do auta rýchlej zdravotnej pomoci. Zdravotníci majú na sebe ochranný odev.

Zdravotník v ochrannom odevu manipuluje nad telom s hadičkami. Zábery z covidového oddelenia nemocnice. Personál pracuje v ochranných odevoch.

Nasledujú zábery na presun truhly na nosidlách do automobilu.

Hlas mimo obrazu: „Štatistiky sú v týchto dňoch mimoriadne kruté. V našich nemocniciach zomiera takmer každý tretí pacient s covidom.“

Pracovník krematória (v obraze): „100, 110 zosnulých denne, to je taký počet, ktorý tu doteraz nebol.“

Hlas mimo obrazu: „Hovorí šéf Asociácie pohrebných služieb, podľa ktorého sa situácia už kriticky prejavuje vo fungovaní krematórií. Tých máme na Slovensku aktuálne v prevádzke šesť. Keďže kremáciu nie je možné urýchliť, telá obetí koronavírusu musia čakať na spopolnenie v chladiacich prívěsoch, ktoré stále pribúdajú.“

Záber na rozpálenú kremačnú pec, do ktorej sa následne pomaly zasúva truhla. Pracovník krematória kontroluje celý proces.

Záber na čierne urny na policiach označené štítkami.

Nasleduje opäť krátky záber na rozžeravenú pec a následne na pracovníka, ktorý zasúva truhlu do akéhosi tunela na kovovom posuvnom stole.

Krátky záber na zasúvacie kovové dvere pece, ktoré sa pred posúvajúcou sa truhlou pomaly otvárajú.

Záber na chladiace prívěsy pred budovou krematória. Nasleduje detailnejší záber na prívěs.

Pracovník krematória (v obraze): „Ja som vôbec nepočítal s tým, že budem musieť kúpiť nejaký kontajner a nieto ešte štyri.“

Zábery na chladiace kontajnery.

Moderátor na prístupovom chodníku krematória: „Väčšina krematórií na Slovensku funguje v nonstop prevádzke. Pohrebné služby ale upozorňujú, že každá pec potrebuje pravidelnú údržbu. A tu nastáva problém. Napríklad krematórium v Nových Zámkoch bude musieť na niekoľko dní odstaviť pece a rovnako to čaká aj Nitru. Navyše technici sú väčšinou zo zahraničia a môžu tak uviaznuť v povinnej karanténe.“

Zábery na kovové kremačné pece, chladiace prívěsy. Opäť záber na nečinnú pec, .

Predseda asociácie (v obraze): „Ten stav sa nám kopí. To znamená, že musíme, musíme nájsť nejaké riešenia, aby sa nám tie krematóriá nerozpadli, aby fungovali. Dneska bežne sa čaká v niektorých častiach Slovenska na urnu, sa čaká aj tri týždne, štyri.“

Záber na skrinku s čiernymi urnami.

Hlas mimo obrazu: „Asociácia tvrdí, že má plán, ako postupovať, len potrebuje pomocnú ruku štátu. No vláda si ich nevšíma a varovania dlhodobo ignoruje. Téma sa mala pôvodne riešiť už na utorkovej pandemickej komisii, no nič z toho nebolo.“

Záber na diskutujúcich mužov vystrieda záber na pracovníkov pohrebnej služby, ktorí vytahujú truhlu z vozidla a odnášajú do budovy. Opäť zábery na urny bez označenia.

Minister zdravotníctva (v obraze): „My sme mali zástupcu ministerstva vnútra na pandemickej komisii, ale nevzniesol túto otázku.“

Predseda asociácie (v obraze): „Musím úprimne povedať, boli sme posúvaní sprava doľava, zľava doprava. To není ich problém.“

Hlas mimo obrazu: „Z krízového štábu sa zástupcom pohrebných služieb ozvali až dnes, tesne pred ich avizovanou tlačovkou. Pozvali ich na rokovanie.“

V obraze vládni predstavitelia schádzajúci po schodoch a následne predseda asociácie s iným mužom.

Minister vnútra (v obraze): „Určite budeme hľadať spôsob, či navýšením kapacít alebo tých mobilných chladiacich zariadení.“

V záberoch muž zatvára zadné dvere na vozidle pohrebnej služby. Vo vozidle vidno truhlu.

Hlas mimo obrazu: „Pracovníci v pohrebných službách vyzývajú aj na prehodnotenie poradníka očkovania. Pre zosnulých musia čoraz častejšie chodiť aj do bytov, kde hrozí nakazenie od príbuzných. Rezort zdravotníctva však v tomto smere nateraz očkovací plán meniť neplánuje. René Medzihradský, televízia Markíza.“

Záber na zamestnanca cintorína, ktorý kope vnútri hrobového miesta.

Záber na čierne pohrebné vozidlo.

Presun pacienta zabaleného v alobale na nosidlách zdravotníkmi v ochranných odevoch. Ruky v ochranných rukaviciach natáhajú do striekačky materiál. Ruka pichá injekciu do ramena osoby. Detail vpichu, prenikania ihly do kože, nie je v obraze. (do 17:10:45)

– krátky odkaz na ďalšie správy

obrazovo-zvukový predel

17:11:14 – 17:16:59 reklamný blok

– upútavka

obrazovo-zvukový predel

pokračovanie programu *Televízne noviny*

– Pobyt na chalupe

– Dohodári na magistráte

– Testovali čo vydrží

– Násilné protesty pokračujú

– Vražedná výzva na internete

– Výbuch zničil dom

– Blízky východ pod náporom snehu

– Trumpova pýcha išla k zemi

– Smer červená planéta

Moderátorka sa rozlúči s divákmi.

17:27:49 záver programu s copyrightom

obrazovo-zvukový predel

sponzorské odkazy Capillus, Neospan forte, Acylpyrin

17:28:23 začiatok programu *Reflex* 15

17:29:59 koniec záznamu vysielania

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 21.4.2021

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z.

Sťažnosť č.: 649/SO/2021

Programová služba: JOJ PLUS

Vysielateľ: MAC TV s.r.o.

Číslo licencie: TD/16

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre vysielanie a retransmisiiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. g) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa § 71 zákona č. 308/2000 Z. z. **začína správne konanie** voči vysielateľovi MAC TV s.r.o. vo veci možného porušenia **§ 20 ods. 3** zákona č. 308/2000 Z. z. v súvislosti s tým, že v rámci televíznej programovej služby JOJ PLUS odvysielal dňa 28.1.2021 v čase o cca 05:23 hod. program *Súdna sieň – Znásilnená pacientka*, ktorý označil ako nevhodný pre maloletých divákov do 12 rokov, čím mohlo dôjsť k nesprávnemu uplatneniu Jednotného systému označovania.

Úloha:

Kancelária Rady v zmysle § 4 ods. 4 a § 13 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z. oznámi účastníkovi konania začiatok správneho konania a zabezpečí nevyhnutné podklady a dôkazy pre rozhodnutie vo veci.

T: 5.5.2021

Z: PLO

Kancelária Rady oznámi sťažovateľovi začatie správneho konania.

T: 3.5.2021

Z: PgO

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu
dňa 21. 4. 2021

Sťažnosť č. 649/SO/2021 zo dňa 22. 2. 2021
Sťažovateľ: fyzická osoba
Predmet sťažnosti: Súdna sieň - Znásilnená pacientka
Deň a čas vysielania: 28. 1. 2021 o cca 05.23 h
JSO:

Programová služba: JOJ PLUS
Vysielateľ: MAC TV s. r. o.
Číslo licencie: TD/16

Dátum: 14. 4. 2021

OBSAH SŤAŽNOSTI:

„Programová služba odvysielala program *Súdna sieň*: Znásilnená pacientka, označený ako nevhodný pre maloletých divákov do 12 rokov napriek tomu, že obsahoval obscénne a expresívne vyjadrovanie. Taktiež podáva nevhodným spôsobom maloletým tému sexuálneho násilia. Tak ako v programe *Súdna sieň*: Môže panik znásilniť?, kde RVR rozhodla o nesprávnom uplatnení JSO.“

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii:

§ 20 Ochrana maloletých

(1) Vysielateľ je povinný zabezpečiť, aby sa nevysielali programy, alebo iné zložky programovej služby, ktoré môžu narušiť fyzický, psychický alebo morálny vývin maloletých, najmä také, ktoré obsahujú pornografiu alebo hrubé, neodôvodnené násilie.

(3) Na základe klasifikácie programov podľa vekovej vhodnosti sú vysielateľ televíznej programovej služby a poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie povinní na ochranu maloletých zaviesť a uplatňovať jednotný systém označovania ustanovený podľa osobitného predpisu 28a)(ďalej len "jednotný systém označovania").

(4) Vysielateľ programovej služby je povinný zohľadniť vekovú vhodnosť programov a iných zložiek programovej služby pre maloletých a zabezpečiť ich časové zaradenie v súlade s podmienkami ustanovenými osobitným predpisom. 28a).

Vyhláška č. 589/2007 Z. z. Ministerstva kultúry Slovenskej republiky z 3. decembra 2007, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o jednotnom systéme označovania audiovizuálnych diel, zvukových záznamov, umeleckých výkonov, multimediálnych diel, programov alebo iných zložiek programovej služby a spôsobe jeho uplatňovania:

§ 1

(1) Audiovizuálne diela, multimediálne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné a neprístupné pre vekovú skupinu maloletých **do 18 rokov**, ak obsahujú

a) zobrazenie násilia na živých bytostiach, najmä zobrazenie krutého ubližovania alebo krutej násilnej smrti človeka bez pocitov ľútosti, zobrazenie týraných osôb alebo zobrazenie prejavov osôb a skupín s patologickými normami správania,

b) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá,

c) zobrazenie prejavov neznášanlivosti alebo nenávisť, xenofóbie, rasizmu, náboženskej diskriminácie a neznášanlivosti, násilia voči etnickým alebo iným menšinám, zobrazenie šikanovania,

d) zobrazenie alebo prezentovanie závislosti, akou je alkoholizmus, fajčenie, drogová alebo hráčska závislosť formou zábavy alebo zobrazenie používania zbrane ako útočného prostriedku formou zábavy,

e) zobrazenie erotických pomôcok alebo erotických scén, ktoré sú vyrobené výlučne na prezentáciu erotiky a erotických tém,

f) sexuálne scény alebo sexuálne správanie vrátane promiskuitného správania, ktoré sú prezentované ako forma zábavy, scény spojené s prejavmi sexuálneho násilia alebo sexuálnymi deviáciami, alebo

g) zobrazenie zámerne vyvolávajúce pocity strachu alebo úzkosti v žánri horor.

(2) Audiovizuálne diela, multimedialne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých **do 15 rokov**, ak obsahujú

a) detailné a naturalistické zobrazenie násilných aktov,

b) týranie zvierat,

c) sexuálne scény, ktoré sú súčasťou dejovej línie,

d) zobrazenie alebo prezentovanie formy závislosti, akou je alkoholizmus, fajčenie, drogová alebo hráčska závislosť alebo používanie zbrane ako útočného prostriedku, v ktorom sa spôsobom spracovania niektorá forma závislosti alebo používanie zbrane ako útočného prostriedku schvaľuje, zľahčuje alebo sa vyzdvihuje do popredia,

e) zobrazenie správania s vysokým rizikom ublíženia na zdraví, pričom toto riziko sa prezentuje ako atraktívne alebo zábavné a správanie je prezentované bez upozornenia na nebezpečenstvo a možné následky tohto správania,

f) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, alebo

g) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne posolstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 15 rokov.

(3) Audiovizuálne diela, multimedialne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých **do 12 rokov**, ak obsahujú

a) zobrazenie prezentujúce ohrozenie rodiny alebo rodičovských vzťahov, ak je vzhľadom na vek maloletých a povahu prezentovaného ohrozenia odôvodnený predpoklad neadekvátnej interpretácie zobrazeného obsahu,

b) zobrazenie reálneho násilia alebo zobrazenie následkov reálneho násilia na živých bytostiach, zobrazenie následkov živelných pohrôm alebo dopravných nehôd na živých bytostiach,

c) zobrazenie krvi a telesných znetvorení, ktoré nie sú svojou povahou bežné,

d) zobrazenie násilných aktov,

e) zobrazenie následkov násilných aktov,

f) zobrazenie negatívnych príbehov detí, ktoré by odôvodnene mohli vyvolať u detí efekt obete reálneho sveta,

g) zobrazenie neprirodzených, náhlych a neočakávaných zmien živých bytostí alebo zobrazenie paranormálnych alebo iných mimovnmových javov,

h) zobrazenie nahoty, ktoré nie je bežné v rodinnom prostredí a na verejnosti a ktoré by mohlo vyprovokovať záujem o sexuálne vzťahy a predčasné prebudenie sexuálnych pudov maloletých detí,

i) zobrazenie milostných scén bez zobrazenia nahoty, ktoré sú súčasťou dejovej línie,

j) zobrazenie správania s rizikom ublíženia na zdraví, ak nie je riziko ublíženia na zdraví dostatočne zreteľné, zobrazenie rizikových športových disciplín alebo fantazijných predstáv o nadľudských hrdinských výkonoch človeka mimo reálneho sveta, ktorých neadekvátna interpretácia vzhľadom na vek môže vyvolať u maloletých efekt napodobňovania, alebo

k) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne posolstvo diela alebo programu možno považovať za

primerané vekovej skupine maloletých od 12 rokov.

(5) Obsah audiovizuálnych diel, multimedialných diel, programov poskytovaných prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programov alebo iných zložiek televíznej programovej služby sa posudzuje z hľadiska

a) kontextuálneho výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v diele, v programe poskytovanom prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a v programe alebo inej zložke programovej služby,

b) spôsobu a formy spracovania alebo zobrazenia jednotlivých hodnotiacich kritérií vzhľadom na charakter a druh diela alebo programu, umeleckého a morálneho posolstva diela alebo programu a

c) intenzity a frekvencie výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v diele, v programe poskytovanom prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a v programe alebo inej zložke televíznej programovej služby.

(6) Obsah každého audiovizuálneho diela, multimedialného diela, programu poskytovaného prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie, programu alebo inej zložky televíznej programovej služby sa klasifikuje samostatne; to neplatí pre zložku televíznej programovej služby, ktorá je určená na získanie a udržanie pozornosti verejnosti na vlastné vysielanie a programy (ďalej len "upútavka"). Obsah každej časti seriálu, série alebo cyklu sa klasifikuje osobitne.

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre vysielanie a retransmisiiu:

Predmetom monitoringu vysielania je program Súdna sieň, epizóda *Znásilnená pacientka*, ktorý JOJ PLUS odvysielala dňa 28. 1. 2021 v čase od cca 05:23:48 do 06:12:43 h. Program bol označený ako nevhodný pre maloletých divákov do 12 rokov.

Sťažovateľ namietal, že program Súdna sieň - *Znásilnená pacientka*, cit.: „označený ako nevhodný pre maloletých divákov do 12 rokov napriek tomu, že obsahoval obscénne a expresívne vyjadrovanie. Taktiež podáva nevhodným spôsobom maloletým tému sexuálneho násillia.

O programe: Podľa textu, uvedeného na internetovej stránke vysielateľa o relácii je predmetná séria charakterizovaná nasledovne:

„Najzaujímavejšie príbehy zo súdnych spisov si našli cestu na televíznu obrazovku. Susedské spory, dopravné nehody, rozvody, boje o deti, pracovno-právne spory, trestné činy - to všetko a ešte mnoho viac ponúkne relácia Súdna sieň. Spoznajte príbeh, vypočujte si argumenty oboch strán aj rozsudok a uvidíte, či by ste rozhodli podobne. TV JOJ pripravila inscenovanie procesov, vychádzajúcich zo skutočných prípadov, ktoré sa preberali v slovenských súdnych sieňach. Produkcia relácie sa rozhodla ísť odvážnou cestou - na nakrúcanie používa nehercov, prípadne ochotníkov. V úlohe sudcov, právnych zástupcov či žalobcov sa objavujú aj profesionáli z právnickej brandže.“ (zdroj: <https://www.joj.sk/sudna-sien/o-relácii>).

Hlavnou témou monitorovanej časti Súdna sieň - *Znásilnená pacientka* bolo zobrazené súdne pojednávanie vo veci znásilnenia pacientky Eriky Holubovej na zubnom ošetrení doktorom Ernestom Hordíkom. Ide o dokazovanie obvinenia z trestného činu znásilnenia. Zubný lekár Ernest Hordík mal prijať Eriku Holubovú ako svoju novú pacientku. Následne ona prišla k nemu potom niekoľkokrát na zubné vyšetrenie vyzývavo oblečená. Napriek dobrému

stavu chrupu mala vyžadovať zubné úkony, ktoré neboli potrebné, aby mohla do zubnej ordinácie prísť čo najčastejšie. V osudný deň bol zubár v ambulancii sám, pacientka mu zatelefonovala s tým, že má bolestivý zub. Prišla o päť minút po telefonáte a nevykazovala známky bolesti. Pri tomto vyšetrení zvierla zubára svojim vyzývavým správaním. Došlo k pohlavnému styku za použitia prezervatívu. Poškodená uvádza, že odmietala sexuálny styk a obžalovaný ju zablokoval zubárskym náčiním, aby sa nemohla hýbať. Obžalovaný zamietla svoju vinu, podľa neho nešlo o znásilnenie, ale o dobrovoľný sexuálny akt, ku ktorému ho ona povzbudzovala. Po tomto ich stretnutí došlo k niekoľkým telefonátom, kde poškodená mala za znásilnenie pýtať od obžalovaného finančné odškodnenie. Po vypočutí svedectiev bola Erika Holubová uznaná vinnou z vydierania a krivej výpovede. Zubár Ernest Hordík bol zbavený viny. Program pozostával z dialógov zúčastnených strán.

Program sme posudzovali na základe ustanovenia **§ 20 ods. 3** zákona č. 308/2000 Z. z., podľa ktorého je vysielateľ v súvislosti s klasifikáciou programov povinný „... zaviesť a uplatňovať jednotný systém označovania ustanovený podľa osobitného predpisu (ďalej len „jednotný systém označovania“).

Osobitným predpisom je v tomto prípade vyhláška č. 589/2007 Z. z. (účinná od 1.1.2014) ustanovujúca podrobnosti o používaní JSO.

Vyhláška č. 589/2007 Z. z. (ďalej len „vyhláška“) ustanovujúca podrobnosti o používaní JSO uvádza v **§ 1 ods. 3** pri kritériách nevhodnosti programu **do 12 rokov** je aj kritérium písm.

k) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne poslanstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 12 rokov.

V **§ 1 ods. 2** vyhlášky je pri kritériách nevhodnosti programu **do 15 rokov** okrem iného uvedené aj kritérium písm.

c) sexuálne scény, ktoré sú súčasťou dejovej línie,

f) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, alebo

g) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne poslanstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 15 rokov.

V **§ 1 ods. 1** vyhlášky je pri kritériách nevhodnosti programu **do 18 rokov** okrem iného uvedené aj kritérium písm.

b) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá,

f) sexuálne scény alebo sexuálne správanie vrátane promiskuitného správania, ktoré sú prezentované ako forma zábavy, scény spojené s prejavmi sexuálneho násillia alebo sexuálnymi deviáciami.

V priebehu monitorovania predmetného programu sme zaznamenali nasledovné nevhodné výrazy:

cucflek (1x) - podľa **Slovníka súčasného slovenského jazyka A-G, H-L, M-N** z r. 2009, 2011, 2015 (**ďalej SSSJ**) ide o subštandardný výraz pre podliatinu po bozkávaní.

05:37:45 Ernest: „*Tie modriny, nie sú modriny, ale skôr cucfleky, ktoré chcela po mne nielen na krku, ale aj na iných miestach a vo víre vášne došlo aj k tomu, že tým, že ma pritiahla k sebe, poškrabala ma na chrbte, na ramenách, proste hovorím tornádo.*“

skapať (1x) – podľa SSSJ ide o expresívny výraz pre prestávať žiť, jestvovať; chradnúť; zomierať

Poškodená preto navštívila zubára Hordíka s tým, že potrebuje opraviť zuby.

05:47:17 Erika: „*Myslela som že skapem od bolesti, už som chcela mať to za sebou,*“ opisuje situáciu pred prvou návštevou zubára.

chmátať (1x) - podľa KSSJ 4 ide o expresívny výraz pre (prudko) siahať za niečím, chytať

05:48:46 Erika: „*No a potom, po takú chvíľu začal ma chmátať po nohách a prsiach a bolo mi to dosť nepríjemné.*“

úchylák (3x) - podľa Krátkeho slovníka slovenského jazyka 4 (ďalej len KSSJ 4) z r. 2003 ide o subštandardné vyjadrenie na úchylného človeka.

Obhajkyňa chce vedieť, či poškodená pracovala aj u zubára Jariabku, na ktorého chcela poškodená pred časom podať takisto trestné oznámenie za znásilnenie.

05:54:46 Erika súhlasne odpovedá: „*Viete čo, oni sú všetci úchyláci.*“

05:57:56 Miriam: „*Nie, osobne ho nepoznám, ja som tu kvôli sestre, ale viem že to je ten úchylný zubár, čo ju znásilnil.*“

05:59:22 Miriam: „*Ale rozhodne si nemyslíte, že by išla s hocikým, to teda nie a už vôbec nie s takýmto úchylným zubárom.*“

rozdať si (1x) - podľa KSSJ 4 ide o expresívny výraz na stretnúť sa, vyrovnáť sa s niekým, v tomto kontexte má význam mať pohlavný styk.

05:59:47 Miriam: „*Erika? V živote nikdy, veď tá by s ním musela najskôr aspoň mesiac chodiť. To ona vôbec nie je ten typ, čo by si to rozdala s niekým, na každom rohu, len kvôli tomu, že sa mu páči, už vôbec nie s takýmto.*“

Na základe vyššie uvedeného sme toho názoru, že uvedené nevhodné výrazy cucflek (1x), skapať (1x), chmátať (1x), úchylák (3x) a rozdať si (1x) sú expresívnymi výrazmi a spadajú pod kritérium § 1 ods. 2, písm. k) Vyhlášky č. 589/2007 Z. z., pre označenie programu ako nevhodného pre maloletých divákov do 12 rokov.

V priebehu monitorovania predmetného programu sme zaznamenali nasledovné vyjadrenia so sexuálnym kontextom:

05:25:00 Prokurátor číta obžalobu proti obvinenému doktorovi Ernestovi Hordíkovi. „*Obvinený... poškodenú Eriku Holubovú... pod zámenkou lekárskeho odborného zubného ošetrovania donútil násilím k súloži tým spôsobom, že ju na zubárskom kresle najprv ohmatával na intímnych miestach, a keď sa začala brániť, tak ju pritlačil nástavcom na zubné vŕtačky. Potom jej obkročmo sadol na nohy a vykonal na nej súlož.*“

05:31:12 Ernest: „*Slečna Holubová koľko razy keď som jej sa díval do úst, tak si mimovoľne naprávala prsia alebo si vyťa... vyhrnula, raz si vyhrnula tú minisukňu, ak to tak môžem nazvať až tak, že som videl nohavičky.*“

05:33:35 Ernest: „*Hneď dvojzmyselnú poznámku, že proste skôr by potrebovala na inom mieste odvlhčiť, než v ústach.*“ Pousmial sa a nejako to nebral vážne.

05:34:15 Ernest: „*No pokračovalo to tak, že mi chytila ruku, vložila si ju na prirodzenie a začala sa stimulovať... proste ma to zaskočilo... Na to si ona tú odsávačku proste dala do úst a naznačovala orálne uspokojovanie.*“

05:34:56 Prokurátor: „Takže vás provokovala k tomu, aby ste ju orálne uspokojili alebo ona vás?“ **Ernest:** „Ako mala takú poznámku, že skôr by potrebovala uspokojiť.“ **Prokurátor:** „A vyhovelí ste tejto jej žiadosti?“

05:35:13 Ernest: „Vyhovel, samozrejme, však som normálny chlap a jednalo sa o dobrovoľnú záležitosť, vôbec neprotestovala, ba naopak ma k tomu vyzývala, priťahovala.“

05:35:24 Prokurátor: „Takže ona sa vôbec nebránila tejto akcii?“ **Ernest:** „Nie absolútne, naopak ma posmeľovala, hej, rukou ohmatávala zase moje prirodzenie, na čo mi povedala, že si mám dať dolu nohavice, a že v kabelke má prezervatív, teda kondóm, aby som si ho nasadil. Nohou posunula celý vrtačkový most tak, aby som v podstate ani sa nemohol hýbať nad ňou.“

05:36:29 Ernest: „Pán prokurátor, také tornádo pri sexe ste asi ešte nevideli, čo sa rozpútalo... v ordinácii. Proste s hlasitým povzbudzovaním ma povzbudzovala: ‚pod‘, ‚pod‘, rozhadzovala tam nohami všetky, všetko náradie zubárske, ktoré bolo sterilné...“

05:39:52 Ernest: „Poškodená v ten deň prišla totižto naostro, a hneď jak začala s týmito sexuálnymi výzvami, tak si rozopla blúzku, pod ktorou samozrejme podprsenku nemala a to, že je naostro som zistil až vtedy, keď si vyhrnula tú spomínanú minisukňu.“

05:41:04 Ernest: „Nemyslím si, pretože po výzve ‚daj si dolu gate a nasad‘ si prezervatív‘ asi ťažko pri dávaní dolu inkriminovaných nohavíc a nasadzovaní prezervatívu ešte môžem aj držať pacientku v nevýhodnej polohe. Vtedy mala dosť času odísť.“

05:42:26 Ernest: „Chytila moju ruku a dala si ju do vagíny a začala sa vzrušovať, stimulovať.“ **Obhajkyňa:** „A čo robila druhou rukou?“ **Ernest:** „Druhou rukou zase začala stimulovať mňa cez oblečenie najprv.“

05:43:02 Obhajkyňa: „Keď ste boli pripravený vniknúť do poškodenej, bránila sa nejakým spôsobom?“ **Ernest:** „Naopak, vehementne povzbudzovala výkrikmi ‚pod‘, ‚pod‘.“

05:48:46 Erika: „No a potom, po takú chvíľu začal ma chmátať po nohách a prsiach a bolo mi to dosť nepríjemné.“

05:49:25 Erika: „No potom ma zvalil na to kreslo, hore nohami, stiahol mi nohavičky...“ **Ernest:** „Aké nohavičky?“ **Erika:** „... a začal mi to robiť dole.“

05:51:35 Erika: „No ako som hovorila, smial sa, no a prestal, ale potom po chvíli, zdvihol mi tie nohy, dal mi dole blúzku, hrýzol ma do prs.“ Ďalej sa jej prokurátor pýta, či ju obžalovaný nejako teritoriálne obmedzoval v pohybe? **Erika:** „Áno, pritlačil ma s tými svojou vrtačkou a nadstavcom... dal mi dole tie nohavičky, strhol mi aj blúzku, a potom s tou svojou hlavou strčil medzi moje nohy a robil mi to jazykom.“

05:53:15 Erika: „On mi proste nohy dal na svoje ramená, zdvihol mi sukňu a hrýzol ma, hrýzol ma.“ **Prokurátor:** „Dobre, stále hovoríte o orálnom styku, došlo aj viete, čo myslím.“ **Erika:** „Áno, došlo k tomu tiež, takisto.“

05:56:20 Erika: „Nepo... nepoužil, proste sa spravil na mne, na mojich stehnách a sukni.“

05:59:34 Prokurátor: „Podľa vášho názoru je možné že vaša sestra by mala nejaké pletky, nejaké orgie na zubárskom kresle s tu prítomným obžalovaným, teoreticky, teoreticky?“

05:59:47 Miriam: „Erika? V živote nikdy, veď tá by s ním musela najskôr aspoň mesiac chodiť. To ona vôbec nie je ten typ, čo by si to rozdala s niekým, na každom rohu, len kvôli tomu, že sa mu páči, už vôbec nie s takýmto.“

06:04:35 Stanislav: „V ten bola veľmi teda nahodená, ja som jej povedal, toto nie je diskotéka, hej, tak som bol veľmi, som bol prekvapený z toho, ako sa správala... no ona reagovala asi tak, že sa tak nejak zatvárala veľmi, sa zdvoje, akoby som povedal. Ukázala mi, vlastne nadvihla si sukňu. Ona pod tým nič nemala, tak nič, no tak ukázala mi prirodzenie, teda aby som bol úplne konkrétny a tak prstom mi ukázala, tak akože, aby som išiel k nej...no ja som, ja som rozhodne bol akože prekvapený a som jej povedal, že to si ja vyprosím v mojej ordinácii, aby sa takto niekto správal.“

06:07:10 Stanislav: „Bola blízko pri mne... vošla mi proste do gati a snažila sa, jednoznačne sa snažila o orálny sex... nie, tak nejak som sa z toho dostal... našťastie k ničomu nedošlo.“

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti poukazoval na cit. „obscénne vyjadrenia“. Rada sa v minulosti venovala téme obscénnosť a v rozhodnutí (RP/35/2015) uviedla: „Pojem obscénne vyjadrovanie však nie je pojem s legálnou alebo s inou ustálenou, všeobecne akceptovanou definíciou. Pre neurčité pojmy platí zásada, že je vo výlučnej kompetencii správneho orgánu v procese aplikácie práva, aby vymedzil ich obsah. Z povahy týchto pojmov je však zrejmé, že tieto pojmy nie je možné explicitne definovať pre otvorený okruh situácií, nakoľko jednotlivé vyjadrenia je nutné vnímať v kontexte ich použitia. Niektoré vyjadrenia môžu mať v určitom kontexte neutrálny charakter, pričom tie isté vyjadrenia môžu mať v kontexte inom obscénny charakter.“

V zmysle rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky c. **6SŽ/14/2011 obscénnosť** ako taká vo všeobecnosti predstavuje, cit.: „vlastnosť niečoho necudného, oplzlého, urážajúceho stud, nemravného a pod.“

Podľa **KSSJ 4** z r. 2003 je pojem obscénny definovaný ako porušujúci zásady mravnosti, slušnosti, necudný, neslušný, oplzlý.

Niektoré z vyššie citovaných vyjadrení, najmä tie, ktoré odzneli z úst obžalovaného a poškodenej, mali mierne obscénny charakter, napr.:

„... pod zámkou lekárskeho odborného zubného ošetrenia donútil násilím k súložiu tým spôsobom, že ju na zubárskom kresle najprv ohmatával na intímnych miestach, a keď sa začala brániť, tak ju pritlačil nástavcom na zubné vrtačky. Potom jej obkročmo sadol na nohy a vykonal na nej súlož.“

„Hneď dvojmyselnú poznámku, že proste skôr by potrebovala na inom mieste odvlhčiť, než v ústach.“

„No pokračovalo to tak, že mi chytila ruku, vložila si ju na prirodzenie a začala sa stimulovať... proste ma to zaskočilo... na to si ona tú odsávačku proste dala do úst a naznačovala orálne uspokojovanie.“

„... naopak ma posmeľovala, hej, rukou ohmatávala zase moje prirodzenie.“

„Chytila moju ruku a dala si ju do vagíny a začala sa vzrušovať, stimulovať.“

„Druhou rukou zase začala stimulovať mňa cez oblečenie najprv.“

„... začal ma chmátať po nohách a prsiach a bolo mi to dosť nepríjemné.“

„No potom ma zvalil na to kreslo, hore nohami, stiahol mi nohavičky... a začal mi to robiť dole.“

„... zdvihol mi tie nohy, dal mi dole blúzku, hrýzol ma do prs... pritlačil ma s tými svojou vrtáčkou a nadstavcom... dal mi dole tie nohavičky, strhol mi aj blúzku, a potom s tou svojou hlavou strčil medzi moje nohy a robil mi to jazykom.“
„... proste sa spravil na mne, na mojich stehnách a sukni.“

Taktiež sme v programe zaznamenali aj lekárske a fyziologické výrazy ako *vnikol, súlož, stimulovať, prirodzenie, uspokojiť, znásilnil, orálny sex*, ktoré sú pri bežnom používaní neutrálne, tu sa však vyskytovali pri popise sexuálneho násilia.

Hlavnou témou programu *Súdna sieň - Znásilnená pacientka* bolo dokazovanie obvinenia Ernesta Hordíka zo skutku znásilnenia Eriky Holubovej. V súdnej sieni sa teda verbálne prejednával tento trestný čin. V predmetnom programe sa nevyskytli žiadne sexuálne scény formou zobrazenia, len ich slovný, avšak pomerne podrobný opis, potrebný na opísanie skutkového stavu.

Podľa ust. § 1 ods. 5 JSO sa obsah programov posudzuje z hľadiska kontextuálneho výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti/neprístupnosti, spôsobu a formy ich spracovania alebo zobrazenia vzhľadom na charakter a druh programu, ako aj intenzity a frekvencie výskytu týchto kritérií. Ako sme už uviedli, pokiaľ ide o expresívne či obscénne vyjadrovanie, takéto sme zaznamenali v rámci programu v menšej miere, pričom išlo o výrazy nižšej intenzity.

Program *Súdna sieň* je vlastnou reláciou vysielateľa, pričom ide o inscenovanie skutočných súdnych procesov. Pre zinscenovanie súdneho procesu s tematikou znásilnenia je nevyhnutné, aby bol skutok vecne popísaný, čo sa v tomto prípade udialo. Avšak nazdávame sa, že samotná téma znásilnenia, teda sexuálneho násilia nie je vhodná pre maloletých divákov. Navyše spôsob a forma spracovania programu, teda priame sugestívne výpovede účastníkov konania, navodzujú dojem autenticity, pričom miera reálnosti sa stupňuje aj tým, že ide o inscenovanie skutočných prípadov, ktoré sa na Slovensku udiali. Aj keď na záver tohto súdneho procesu bola dokázaná nevina obžalovaného a zistilo sa, že išlo o dobrovoľný sexuálny akt, celým príbehom sa niesla téma sexuálneho znásilnenia a hoci nebolo opisovanie scény znásilnenia vyslovene vulgárne alebo výrazne obscénne, nazdávame sa, že vzhľadom na samotnú tému a jej spracovanie mal byť program podľa nášho názoru označený prísnejšou klasifikáciou. Podľa nášho názoru teda v programe mohlo dôjsť k nesprávnemu uplatneniu JSO, a tým k možnému porušeniu § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z.

ZÁVER:

Na základe monitoringu programu sme toho názoru, že odvysielaním programu *Súdna sieň* dňa 28. 1. 2021 o cca 05:23 hod. na televíznej programovej službe JOJ PLUS **mohlo dôjsť k porušeniu ust. § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. v súvislosti s nesprávnym uplatnením JSO.**

Prepis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z. (sťažnosť č. 649/SO/2021)

Monitorované vysielanie: Súdna sieň - Znásilnená pacientka

Deň vysielania: 28. 01. 2021

Čas vysielania: cca 05:23 hod.

Označenie podľa JSO: 12

(Vysielanie bolo zmonitorované zo záznamu RVR, časy sú uvádzané cca)

05:20:00 začiatok záznamu

prebiehajúca epizóda *Súdna sieň* 12 a záverečné titulky

05:23:48 začiatok a zvučka programu *Súdna sieň* 12

05:24:05 na obrazovke sa objaví text *Súdna sieň* s názvom *Znásilnená pacientka* 12

Mužský sprievodný hlas: „*Návšteva zubára nie je vždy taká nepríjemná, ako si mnohí myslia. Dnes budeme svedkami prípadu z prostredia zubnej ambulancie. V dnešnej kauze nepôjde však o normálne ošetrenie, ale o znásilnenie pacientky. Na koho strane stojí spravodlivosť, pravda a zákon sa dozvieme v dnešnej súdnej sieni.*“

05:24:48 Sudca otvára pojednávanie v trestnej veci znásilnenia poškodenej Eriky Holubovej proti obvinenému doktorovi Ernestovi Hordíkovi.

05:25:00 Prokurátor číta obžalobu proti obvinenému doktorovi Ernestovi Hordíkovi. „*Obvinený... poškodenú Eriku Holubovú... pod zámenkou lekárskeho odborného zubného ošetrenia donútil násilím k súloži tým spôsobom, že ju na zubárskom kresle najprv ohmatával na intímnych miestach, a keď sa začala brániť, tak ju pritlačil nástavcom na zubné vŕtačky. Potom jej obkročmo sadol na nohy a vykonal na nej súlož.*“ Je obvinený z trestného činu znásilnenia.

05:26:06 Poškodená Erika Holubová sa na vyzvanie vyjadrí, že si uplatňuje náhradu škody stoštyritisícristo slovenských korún.

05:26:54 Obžalovaný Ernest Hordík sa postaví a povie, že skutok nevykonal tak, ako to opísala poškodená. Nešlo o znásilnenie, ale o neustále provokovanie z jej strany k skutku a následné vydieranie.

05:27:15 Obhajkyňa tvrdí, že k znásilneniu nedošlo a navrhuje oslobodiť obžalovaného spod obžaloby znásilnenia.

05:27:37 Obžalovaný zubný lekár Ernest Hordík začína vysvetľovať, že poškodená Erika Holubová prišla k nemu do ambulancie pred mesiacom ako nová pacientka na vyšetrenie s tým, že nebola spokojná s predošlým zubárom. Zubár Horník ju prijal a urobil jej prvotné vyšetrenie, chrup mala v poriadku. Mala veľa požiadaviek na vyšetrenie, aj keď to nebolo potrebné. Vyžadovala röntgen a bielenie zubov. Keď prišla na dohodnutú zubnú hygienu, tak jeho zubná asistentka bola veľmi prekvapená, lebo pani Holubová prišla v minisukni a s veľkým výstrihom. Prišla takto oblečená zakaždým. Celkovo asi trikrát. Ďalej Ernest rozpráva, že sa k nej snažil správať tak, ako ku každému inému pacientovi.

05:31:12 Ernest: „*Slečna Holubová koľko razy keď som jej sa díval do úst, tak si mimovoľne naprávala prsia alebo si vyťa... vyhrnula, raz si vyhrnula tú minisukňu, ak to tak môžem nazvať až tak, že som videl nohavičky.*“

Obžalovaný opisuje situáciu v inkriminovaný deň. Do ordinácie musel prísť o dosť skôr, lebo jeho zdravotná sestra nemohla prísť pre chorobu dieťaťa, tak musel pripraviť všetko náčinie sám. Okolo deviatej mu pacientka Erika Holubová zavolala, že ju rozbolel zub a či môže prísť na vyšetrenie. Za päť minút bola v ambulancii. Nejavila známky bolesti, ale zub jej skontroloval. Nasadil jej do úst odsávaciu trubicu, ktorú si vzápätí vybrala.

05:33:35 Ernest: „*Hneď dvojzmyselnú poznámku, že proste skôr by potrebovala na inom mieste odvlhčiť, než v ústach.*“ Pousmial sa a nejako to nebral vážne.

05:34:15 Ernest: „*No pokračovalo to tak, že mi chytila ruku, vložila si ju na prirodzenie a začala sa stimulovať... proste ma to zaskočilo... Na to si ona tú odsávačku proste dala do úst a naznačovala orálne uspokojovanie.*“

05:34:56 Prokurátor: „*Takže vás provokovala k tomu, aby ste ju orálne uspokojili alebo ona vás?*“ **Ernest:** „*Ako mala takú poznámku, že skôr by potrebovala uspokojiť.*“ **Prokurátor:** „*A vyhovelí ste tejto jej žiadosti?*“

05:35:13 Ernest: „*Vyhovel, samozrejme, však som normálny chlap a jednalo sa o dobrovoľnú záležitosť, vôbec neprotestovala, ba naopak ma k tomu vyzývala, priťahovala.*“

05:35:24 Prokurátor: „*Takže ona sa vôbec nebránila tejto akcii?*“ **Ernest:** „*Nie absolútne, naopak ma posmeľovala, hej, rukou ohmatávala zase moje prirodzenie, na čo mi povedala, že si mám dať dolu nohavice, a že v kabelke má prezervatív, teda kondóm, aby som si ho nasadil. Nohou posunula celý vrtačkový most tak, aby som v podstate ani sa nemohol hýbať nad ňou.*“ Prokurátor podotkne, že zubárov sused počul v ten deň lomož a buchot v ordinácii, nech to zubár vysvetlí.

05:36:29 Ernest: „*Pán prokurátor, také tornádo pri sexe ste asi ešte nevideli, čo sa rozpútalo... v ordinácii. Proste s hlasitým povzbudzovaním ma povzbudzovala: ‚pod, pod‘, rozhadzovala tam nohami všetky, všetko náradie zubárske, ktoré bolo sterilné...*“ Podľa Ernesta aj keď výkriky a buchot mohol vyznieť ako bránenie. Nebolo to odmietanie sexu, ale povzbudzovanie. Prokurátor sa pýta, prečo mala teda pacientka modriny na krku, či ju nechcel znehybniť rukami.

05:37:45 Ernest: „*Tie modriny, nie sú modriny, ale skôr cucfleky, ktoré chcela po mne nielen na krku, ale aj na iných miestach a vo vĺre vášne došlo aj k tomu, že tým, že ma priťahla k sebe, poškrabala ma na chrbte, na ramenách, proste hovorím tornádo.*“

05:38:38 Prokurátor sa pýta, prečo doktor prijal pacientku pred ordinačnými hodinami, na čo on odpovie, že pacientka mu telefonovala, že má bolesti a on ako lekár ju nemôže odmietnuť. Keď pacientka prišla, nemala príznaky bolestivého zuba.

05:39:11 Prokurátor: „*V akej polohe ošetrujete svojich pacientov?*“ Obžalovaný odpovedá, že má problémy s chrbticou, ukladá si pacientov do horizontálnej polohy, aby jeho chrbát nebol príliš namáhaný. Prokurátor tvrdí, že poškodená vypovedala, že jej roztrhal nohavičky a blúzku. Zároveň preveruje, či to náhodou nebolo tým, že si ju chcel priblížiť a vidieť, či má alebo nemá nohavičky.

05:39:52 Ernest: „*Poškodená v ten deň prišla totižto naostro, a hneď jak začala s týmito sexuálnymi výzvami, tak si rozopla blúzku, pod ktorou samozrejme podprsenku nemala a to, že je naostro som zistil až vtedy, keď si vyhrnula tú spomínanú minisukňu.*“ Prokurátor chce vedieť, či je ľahké pre pacienta dostať sa z horizontálnej polohy, keď z jednej strany je lekár a z druhej strany nadstavec. A z ktorej strany pristupuje lekár k pacientovi. Na to obžalovaný odpovedá, že z pravej strany. Prokurátor sa pýta obžalovaného, či nemá pocit, že táto poloha je pre poškodenú nevýhodná, keby chcel na ňu zaútočiť.

05:41:04 Ernest: „*Nemyslím si, pretože po výzve ‚daj si dolu gate a nasad si prezervatív‘ asi ťažko pri dávaní dolu inkriminovaných nohavíc a nasadzovaní prezervatívu ešte môžem aj držať pacientku v nevýhodnej polohe. Vtedy mala dosť času odísť.*“

05:41:30 Následne sa obhajoba pýta, či k zubárovi často chodia pacientky oblečené takto bez nohavičiek. On tvrdí, že sa mu to stalo prvýkrát. Nevedel, že pacientka nemá nohavičky, všimol

si to až vtedy, keď si vyhrnula minisukňu. Obžalovaný tvrdí, že to bola zo strany poškodenej sexuálna výzva pre neho. Takisto rozopnutá blúzka bez podprsenky.

05:42:26 Ernest: „*Chytila moju ruku a dala si ju do vagíny a začala sa vzrušovať, stimulovať.*“

Obhajkyňa: „*A čo robila druhou rukou?*“ **Ernest:** „*Druhou rukou zase začala stimulovať mňa cez oblečenie najprv.*“ Obhajkyňa sa ho opýta, že keďže poškodená mu sama ponúkla kondóm, či podľa neho bola dopredu na to pripravená, a ponuku na sex mu dala ona? Obžalovaný tvrdí, že evidentne to tak vyzeralo a prišla s tým úmyslom.

05:43:02 Obhajkyňa: „*Keď ste boli pripravený vniknúť do poškodenej, bránila sa nejakým spôsobom?*“ **Ernest:** „*Naopak, vehementne povzbudzovala výkrikmi ,pod', pod'.*“ Obhajkyňa sa pýta, ako sa poškodená správala po samotnom styku. Obžalovaný tvrdí, že vyzerala spokojná, obliekla sa, odišla z ordinácie s tým, že sa teší na ďalšie stretnutie. Stretnutie sa už neuskutočnilo, ale mal od nej telefonáty a v nich ho vydierala za finančné odškodnenie tristotisíc slovenských korún. Obhajkyňa potvrdí, že obžalovaný ju hneď kontaktoval, aby začali právne kroky k obvineniu za vydieranie.

05:45:40 Obžalovaný ešte chce dodať, že telefonické vydieranie sa neuskutočnilo len jedenkrát. Prvýkrát poškodená od neho žiadala tristotisíc slovenských korún, následne sumu dvestotisíc slovenských korún a posledná požiadavka bola stotisíc. Vtedy jej povedal, že on podá na ňu žalobu.

05:46:14 Je predvolaná poškodená Erika Holubová. Sudca sa jej pýta, za akých okolností sa zoznámili s obžalovaným a nech opíše udalosti pred inkriminovaným dňom. Poškodená vraví, že mávala problém so zubármi, tak jej jedna známa poradila dobrého zubára, ktorý je bezbolestný a to doktora Horníka. Poškodená preto navštívila zubára Hordíka s tým, že potrebuje opraviť zuby.

05:47:17 Erika: „*Myslela som že skapem od bolesti, už som chcela mať to za sebou,*“ opisuje situáciu pred prvou návštevou zubára. Zaplomboval jej zub a za úkony mu zaplatila. Sudca vyzve poškodenú, aby porozprávala, čo sa stalo pri poslednej návšteve zubára. Ona uvádza, že mu zatelefonovala, či by mohla prísť, lebo ju bolí zub. Nebola objednaná, ale v čakárni nikto nebol. Zaklopala a vošla dovnútra. Sadla si do kresla, Zubár jej pozrel do úst.

05:48:46 Erika: „*No a potom, po takú chvíľu začal ma chmátať po nohách a prsiach a bolo mi to dosť nepríjemné.*“ Sudca sa pýta, či mu dala jasne najavo, že s tým nesúhlasí. Áno, odstrčila ho. On sa údajne smial, ale prestal s tým. Potom prišiel k dverám, zamkol ich a kľúč si schoval do vrecku na nohaviciach.

05:49:25 Erika: „*No potom ma zvalil na to kreslo, hore nohami, stiahol mi nohavičky...*“

Ernest: „*Aké nohavičky?*“ **Erika:** „*... a začal mi to robiť dole.*“

Sudca sa opýta, či sa bránila. Ona odpovie, že chcela, ale nemohla, lebo ju pritlačil zubnými prístrojmi a nedalo sa odísť. Sudca si overí jej tvrdenie, že obžalovaný vykonal na nej pohlavný akt bez jej súhlasu, proti jej vôli, teda ju znásilnil, na čo ona súhlasne odpovie, áno.

05:50:12 Erika: „*Viete čo, keď sa spravil, to si sadol do druhého kresla no a ja som sedela vedľa neho, vystrašená a on mi pozeral na mňa. No a ja som nevedela, čo robiť, tak som všetky veci pozbierala, dala som si, obliekla som si ich no a utiekla som preč...*“ Poškodená ďalej hovorí, že nešla na políciu, ani k lekárke, lebo sa hanbila a bola vystrašená. Išla spať ku kamarátke. Nakoniec na políciu išla po mesiaci.

05:51:20 Prokurátor má otázky na poškodenú. Opýta sa, ako zareagoval obžalovaný, keď mu povedala, aby nepokračoval v tomto konaní?

05:51:35 Erika: „*No ako som hovorila, smial sa, no a prestal, ale potom po chvíli, zdvihol mi tie nohy, dal mi dole blúzku, hrýzol ma do prs.*“ Ďalej sa jej prokurátor pýta, či ju obžalovaný nejako teritoriálne obmedzoval v pohybe? **Erika:** „*Áno, pritlačil ma s tými svojou vrtačkou a nadstavcom... dal mi dole tie nohavičky, strhol mi aj blúzku, a potom s tou svojou hlavou strčil medzi moje nohy a robil mi to jazykom.*“ Prokurátor chce vedieť, či kričala o pomoc a fyzicky sa bránila? Nekričala, lebo v čakárni nikto nebol, len mu vravela, aby to nerobil.

Prokurátor pokračuje vo vypočúvaní, chce vedieť, či sa poškodená bránila aj fyzicky alebo len verbálne. Ona uvedie, že aj fyzicky.

05:53:15 Erika: „*On mi proste nohy dal na svoje ramená, zdvihol mi sukňu a hrýzol ma, hrýzol ma.*“ **Prokurátor:** „*Dobre, stále hovoríte o orálnom styku, došlo aj viete, čo myslím.*“ **Erika:** „*Áno, došlo k tomu tiež, takisto.*“ Podľa poškodenej to trvalo asi 20 minút.

05:53:56 Obhajkyňa sa pýta poškodenej, kde je zamestnaná, lebo chce dokázať úmysel poškodenej. Poškodená vraví, že si hľadá prácu a predtým chodievala na rôzne brigády. Obhajkyňa chce vedieť, či poškodená pracovala aj u zubára Jariabku, na ktorého chcela poškodená pred časom podať takisto trestné oznámenie za znásilnenie.

05:54:46 Erika súhlasne odpovedá: „*Viete čo, oni sú všetci úchyláci.*“ Nasleduje rozhovor medzi obhajkyňou a poškodenu o farbe nohavičiek, ktoré mala mať poškodená na sebe v osudný deň. Obhajkyňa vraví, že pred chvíľou poškodená tvrdila, že jej mandant roztrhol nohavičky, pýta sa jej akej farby boli. Poškodená hovorí, že ich vyhodila do koša, ale boli biele. Obhajkyňa oponuje že poškodená v prípravnom konaní uviedla, že nohavičky mala červené. Poškodená uvedie, že sa asi pomýlila, boli teda červené. Za tým obhajkyňa číta spis, v ktorom je uvedené, že doktor roztrhol poškodenej nohavičky ružovej farby.

05:56:05 Obhajkyňa: „*Pravda je taká, že vy ste v ten inkriminovaný deň na sebe žiadne nohavičky nemali... a mohli by ste mi ešte povedať, pri tom pohlavnom styku, či použil môj mandant nejakú ochranu? Mám na mysli prezervatív.*“

05:56:20 Erika: „*Nepo... nepoužil, proste sa spravil na mne, na mojich stehnách a sukni.*“ Obhajkyňa jej oponuje, že sestrička našla krabičku od prezervatívu s odtlačkami jej prstov, čo poukazuje, že ju poškodená sama doniesla do ambulancie a ponúkla obžalovanému prezervatív. Poškodená tvrdí, že si nepamätá, čo jej zubár dával do ruky. Obhajkyňa to zhrnie, že všetko, čo práve odznelo je dôkazom toho, že v žiadnom prípade nemohlo ísť o násilný pohlavný styk, ale o dobrovoľný pohlavný akt.

05:57:14 Obhajkyňa: „*A dôkazom toho je to, že vy sama ste do zubnej ambulancie priniesli krabičku s prezervatívami, prišli ste bez spodného prádla, zvedli ste môjho mandanta, aby ste ho následne mohli vydierať, je to tak?*“ **Erika** po dlhej odmlke odpovie: „*Nie.*“

05:57:40 Je predvolaná svedkyňa Miriam Holubová, sestra poškodenej Eriky Holubovej. Na otázku, obžalovaného nepozná.

05:57:56 Miriam: „*Nie, osobne ho nepoznám, ja som tu kvôli sestre, ale viem že to je ten úchylný zubár, čo ju znásilnil.*“

V osudný deň jej sestra prišla s kamarátkou k nej domov a obe vyzerali utrápene. Povedali, že ju zubár znásilnil. Sudca chce vedieť, či svedkyňa sestru poslala, aby išla na políciu, a potom na gynekológiu. Poslala ju, ale tá to odmietla. Prokurátor sa svedkyne opýta, či má jej sestra milenca? Ona odpovie, že sestra je vyberavá a je romantička.

05:59:22 Miriam: „*Ale rozhodne si nemyslíte, že by išla s hocikým, to teda nie a už vôbec nie s takýmto úchylným zubárom.*“

05:59:34 Prokurátor: „*Podľa vášho názoru je možné že vaša sestra by mala nejaké pletky, nejaké orgie na zubárskom kresle s tu prítomným obžalovaným, teoreticky, teoreticky?*“

05:59:47 Miriam: „*Erika? V živote nikdy, veď tá by s ním musela najskôr aspoň mesiac chodiť. To ona vôbec nie je ten typ, čo by si to rozdala s niekým, na každom rohu, len kvôli tomu, že sa mu páči, už vôbec nie s takýmto.*“ Ďalej Miriam rozpráva, že sestra momentálne nemá priateľa, rozišla sa s ním pred polrokom, odišiel do Austrálie a je stále do neho zaľúbená. Postaví sa obhajkyňa a chce vedieť, v akej finančnej situácii je jej sestra. Miriam povie, že sestra prácu nemá a hľadá si ju a býva zatiaľ u nej. Obhajkyňa sa pýta na Erikinho priateľa a zistí, že Erika by chcela za ním odísť do Austrálie a šetrí si na letenku. Obhajkyňa tvrdí, že poškodená po incidente každý týždeň volala jej mandantovi a opakovane žiadala vysokú sumu peňazí za to, že ho neudá. Dokonca to bolo zo sestrinho telefónu. O tom Miriam netušila.

06:03:04 Súd predvoláva svedka Stanislava Jariabku, zubného lekára. Pán Jariabka pozná lekára Hordíka len krátko. Stretli sa na sympóziu zubných lekárov a tam sa dozvedel o obžalobe na neho. Tento incident ho inšpiroval k tomu, že išiel na políciu, pretože má k tomu čo povedať. Poškodenú pozná, pracovala u neho v ordinácii. Lekár Jariabka ďalej hovorí, že má s ňou také isté osobné skúsenosti, ako jeho kolega. Takisto ho vydierala, ale on nepodľahol. Prokurátor mu pokladá otázky, akým spôsobom ho chcela poškodená vydierať.

06:04:35 Stanislav: „*V ten bola veľmi teda nahodená, ja som jej povedal, toto nie je diskotéka, hej, tak som bol veľmi, som bol prekvapený z toho, ako sa správala... no ona reagovala asi tak, že sa tak nejak zatvárala veľmi, sa zvodne, akoby som povedal. Ukázala mi, vlastne nadvihla si sukňu. Ona pod tým nič nemala, tak nič, no tak ukázala mi prirodzenie, teda aby som bol úplne konkrétny a tak prstom mi ukázala, tak akože, aby som išiel k nej...no ja som, ja som rozhodne bol akože prekvapený a som jej povedal, že to si ja vyprosím v mojej ordinácii, aby sa takto niekto správal.*“

Prokurátor sa ho opýta, prečo išiel na políciu a prihlásil sa ako svedok. Odpovie, že preto, že sa dozvedel o tomto prípade a došlo mu, že sa opakuje taká istá situácia, ako u neho v ordinácii a musí kolegovi pomôcť. Ďalej spomína, že keď si poškodená prišla pre výplatu, povedala mu, že ak nechce mať starosti so súdmi, má zaplatiť štyridsaťtisíc korún slovenských. Nezaplatil jej a slušne ju vyprevadil z ordinácie.

Aj sudca sa opýta svedka, ako konala poškodená vtedy, keď bola u neho v ordinácii. Či okrem naznačovania robila niečo aj aktívne.

06:07:10 Stanislav: „*Bola blízko pri mne... vošla mi proste do gatí a snažila sa, jednoznačne sa snažila o orálny sex... nie, tak nejak som sa z toho dostal... našťastie k ničomu nedošlo.*“

Postaví sa obhajkyňa a chce vedieť od lekára Jariabku, či sa podľa neho táto situácia opakuje. On tvrdí, že jednoznačne áno, poškodená nemá morálne zábrany a ide jej len o peniaze. Ešte sa ho obhajkyňa opýta, prečo nepodal trestné oznámenie, on odpovedá, že nemá čas ťahať sa po súdoch.

06:09:17 Prokurátor prednáša záverečnú reč. Zhrnie obvinenie z trestného činu znásilnenia. Odôvodňuje, že: „*máme stále za to, že obžalovaný naplnil svojím konaním všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu znásilnenia...*“ Prokurátor navrhuje uznanie obžalovaného vinným zo znásilnenia a odporúča nepodmienečný trest odňatia slobody v dolnej hranici trestnej sadzby.

06:09:55 Obhajkyňa poukáže na nespáchanie skutku tak, ako ho opisuje obžaloba. Sú presvedčení na základe svedeckých výpovedí, že nedošlo k násilnostiam, ale o dobrovoľný pohlavný styk. Naopak, podľa nich je poškodená vypočítavá. Navrhuje oslobodiť obžalovaného z obvinenia.

06:10:57 Sudca prednesie rozsudok v mene Slovenskej republiky – obžalovaného Horníka v plnom rozsahu zbavuje obžaloby prokurátora. Je vinný zo spáchania skutku. Poškodená opakovane dávala najavo svoj postoj u obžalovaného. Sama bola pripravená na styk s obžalovaným, tento plánovala, zadovážila si prezervatívy a takto sa správala aj na predchádzajúcom pracovisku. Jej úmysel je zrejmý, najskôr vydierať, o čo sa opakovane pokúsila a keď nebola úspešná, po mesiaci sa prihlásila na políciu, keď už všetky dôkazy boli zmarené. Súd dáva do pozornosti prokurátorovi, že poškodená opakovane po riadnom poučení vypovedala lživo, a lživo obvinila obžalovaného, a týmto spáchala trestný čin.

06:12:10 Mužský sprievodný hlas mimo obraz hovorí: „*Erika Holubová sa jednoznačne prerátala, ani na druhý pokus sa jej nepodarilo takýmto spôsobom našetriť peniaze na letenku do Austrálie za jej bývalým, naopak musí teraz čeliť sama obvineniam.*“

06:12:24 Záverečné titulky programu *Súdna sieň - Znásilnená pacientka* 12 zároveň v pozadí upútavka na nasledujúcu epizódu *Súdna sieň*.

06:12:47 koniec programu.

06:12:49 začiatok programu *Súdna sieň - Sponzor* 12.

06:14:59 koniec záznamu.

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

**Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu
dňa 21.4.2021**

Správne konanie: 225/SKO/2021 (pôvodne ako SK č. 1781/SKO/2021) zo dňa 21.10.2020
Predmet: § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.
Účastník konania: C.E.N. s.r.o.
Správny orgán: Rada pre vysielanie a retransmisiu

Dátum: 17.3.2021

Návrh uznesenia:

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. g) a h) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa ustanovenia § 71 zákona č. 308/2000 Z. z. rozhodla, že účastník správneho konania č. 225/SKO/2021 (pôvodne ako SK č.. 1781/SKO/2020) C.E.N. s.r.o.

p o r u š i l

povinnosť ustanovenú v § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z.

tým,

že dňa 28.8.2020 v čase o cca 8:00 hod. odvysielal na programovej službe TA3 program *Ranné správy*, a v rámci neho príspevok s názvom *Rúška a ich nosenie*, v ktorom odzneli negatívne tvrdenia na tému nosenia rúšok, pričom tieto boli v rozpore s dosiahnutým vedeckým a odporúčaným poznaním v tom čase, a zároveň neboli vyvážené informáciami o výrazne pozitívnom efekte nosenia rúšok v čase pandémie vírusu COVID-19, čím porušil povinnosť zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajského programu

za čo mu ukladá

podľa ustanovenia § 64 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. **sankciu - upozornenie na porušenie zákona.**

Podľa § 64 ods. 5 zákona č. 308/2000 Z. z.: „Uložením sankcie nezaniká povinnosť, za ktorej porušenie sa sankcia uložila.“

Úloha:

Kancelária Rady podľa § 4 ods. 4 a § 13 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z. vydá písomné vyhotovenie rozhodnutia o zastavení správneho konania a doručí ho účastníkovi konania.

T: 21.5.2021

Z:PLO

Úloha:

Kancelária Rady upovedomí sťažovateľa o výsledku prešetrenia sťažnosti.

T: 3.5.2021

Z: PgO

* * *

Rada na svojom zasadnutí dňa 21.10.2020 prijala uznesenie o začatí správneho konania voči vysielateľovi C.E.N. s.r.o. (ďalej len „účastník konania“) vo veci možného porušenia **§ 16 ods. 3 písm. b)** zákona č. 308/2000 Z. z. v súvislosti s tým, že dňa 28.8.2020 v čase o cca 8:00 hod. odvysielal na programovej službe TA3 program *Ranné správy* a v ňom príspevok *Rúška a ich nosenie*, v ktorom mohlo dôjsť k nezabezpečeniu objektivnosti a nestrannosti spravodajského programu.

Oznámenie o začatí správneho konania bolo účastníkovi konania doručené listom dňa 4.11.2020, na základe čoho sa dňom doručenia začalo správne konanie č. 225/SKO/2021 (pôvodne ako SK č. 1781/SKO/2021). Účastník konania bol súčasne vyzvaný, aby v lehote najneskôr do 10 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“) zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy a vyjadril sa k podkladom pre rozhodnutie v predmetnom správnom konaní. Súčasne bol účastník konania upozornený, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v správnom konaní sú dostačujúce

podľa § 46 správneho poriadku. Prílohou oznámenia o začatí správneho konania bol aj prepis/popis skutkového stavu.

Vyjadrenie účastníka konania bolo Rade doručené dňa 18.11.2020, listom zaevidovaným pod č. 1781/SKO/2020-2.

Subjektívna 6-mesačná lehota podľa § 64 ods. 4 zákona č. 308/2000 Z. z. na prijatie rozhodnutia o uložení sankcie začala plynúť dňa 21.10.2020 a uplynie dňa 21.4.2021. Ročná objektívna lehota začala plynúť 28.8.2020 (odvysielaním posudzovaného programu) a uplynie dňa 28.8.2021.

* * *

Prepis/popis skutkového stavu

Monitorované vysielanie: *Ranné správy*

Deň vysielania: 28. 8. 2020

Čas vysielania: 8:00 hod.

Označenie podľa JSO: -

8:00:21 Ranné správy

Prehľad udalostí

1. Japonský premiér Abe odstupuje
2. D. Trump prijal kandidatúru
3. Hurikán Laura si vyžiadal obeť
4. Situácia v Európe sa nezlepšuje
5. Od septembra sa sprísňujú opatrenia
6. Rúška a ich nosenie
7. Štát si posvieti na daňové raje
8. Býk zabil chovateľa a ohrozoval ľudí

Šport

Počasie

08:26:13 Týždeň vo filme
 Bez komentára

08:08:18 *Rúška a ich nosenie*

Moderátor: „*Mať prekryté dýchacie cesty počas letných dní nie je príjemné väčšine ľudí, odborníci ale poukazujú na účinok, najmä ak má rúško nasadené osoba, ktorá môže byť infikovaná. Viac informácií nám už povie kolega Patrik Jager so svojim hosťom.*“

Patrik Jager, redaktor: „*Nosenie rúšok sa stalo našou neoddeliteľnou súčasťou životov. Máme ich napríklad pri cestovaní verejnou dopravou, návšteve obchodu alebo lekárov. Presne o tom, ako lekári vnímajú nosenie rúšok sa budem rozprávať so všeobecnou lekárkou pani Zuzanou Pitoňákovou. Prajem dobrý deň.*“

Zuzana Pitoňáková: „*Dobrý deň.*“

Redaktor: „*Ako teda vnímate nosenie samotných rúšok možno ako lekárka, keď pacienti prídu k vám do ordinácie.*“

Zuzana Pitoňáková: „*Áno, rúška sa stali našou neoddeliteľnou súčasťou, je to taký symbol korony. Ako to vnímam? Myslím si, že sú tam dve stránky. O ktorej by som teraz rada hovorila, je tá, že, možno tá negatívnejšia, mnoho zdravotných problémov súvisí priamo s tým, že sa tie rúška nosia príliš často. Či už sú to infekcie v dutine ústnej, herpesy alebo infekcie v nosohltane. Rúška je v podstate, alebo je tak pertraktovaná, že je to symbol toho, že sa chránime, chránime pred infekciou. Z môjho pohľadu je to nie úplne správne videnie, pretože my pred infekciami sa chránime úplne inak ako nosením rúšok a to hlavne zvýšenou hygienou, zvýšenou hygienou rúk, tým že možno meníme návyky a že si rukami toľko nesiahame na vlastnú tvár, a hlavne, tými úplne najzákladnejšími vecami, ktorými*

sa buduje imunita, a to je kvalitný spánok, dobrá strava, radosť zo života. Toto sú veci, ktoré nám omnoho omnoho viac pomáhajú chrániť nás pred infekciami ako samotná rúška.“

Redaktor: „Ako vnímajú nosenie rúšok pacienti, ktorí prichádzajú k vám do ordinácie? Sú zodpovední a naozaj si dajú tie rúška, že keď už pri samotnom príchode vidíte že tí pacienti skutočne tie rúška majú?“

Zuzana Pitoňáková: „Myslím si, že celkovo slovenská populácia sa zachovala ako jedna z najzodpovednejších z pohľadu nariadení nosenia rúšok, takže určite áno. Opäť by som možno rada povedala vec tú, že tie rúška z môjho pohľadu nemajú význam chránenia nás zdravých. Rúško má význam, pokiaľ som chorý. Vtedy má význam, pretože neohrozujem tým okolie. Ale rúška ako taká mňa pred infekciou nechráni. Čiže možno je na mieste naozaj si položiť otázku, či naozaj tie rúška sú potrebné, aby ich zdravá populácia nosila.“

Redaktor: „Myslíte si, že ľudia sú dostatočne zodpovední na to, v prípade, keď majú nejakú infekciu, teraz nemusí ísť o samotný koronavírus, že tie rúška skutočne nosia?“

Zuzana Pitoňáková: „Ja si myslím, že médiá v tomto zohrávajú úžasnú a kľúčovú rolu a tak ako dokázali v podstate zmobilizovať celý národ na to, že sme fakt nosili tie rúška poctivo, kde sme mali aj nemali, že sme menili svoje správanie, myslím si, že sme dostatočne inteligentná populácia na to, aby sme boli zodpovední. Len treba o týchto veciach hovoriť.“

Redaktor: „Mňa by ešte zaujímalo, čo môže spôsobiť nosenie rúšok. My sme to na začiatku teda spomenuli, keď si to trochu rozmeníme na drobné, čo spôsobuje to nosenie rúšok? Mnoho ľudí má napríklad nejaké vyrážky v miestach, kde to rúško nosia, čiže aký je váš názor na toto?“

Zuzana Pitoňáková: „Jasné. V súvislosti s nosením rúšok sú povedala by som viacero rovín nežiaducich účinkov, jednak sú to tie lokálne, ktoré sa prejavujú práve v dutine ústnej alebo na perách, rôzne defekty kožné, v nosovej sliznici veľmi často, potom sú to ale aj mnohé iné príznaky, ktoré si myslím že tiež s tým súvisia. Napríklad mnoho ľudí je nedostatočne počujúcich a tá, pomáhajú si často tým, že odčítajú z pier. Tým, že toto možné nie je, sú omnoho unavenejší, uhm, povedala by som, že tá kvalita života sa im mení. Takisto môžete si to aj sám na sebe vyskúšať, keď idete po čerstvom vzduchu, dajte si rúšku na seba, dýchajte chvíľku a potom si ju dajte dolu, aký ohromný rozdiel to je, čiže naozaj, pre naše telá nie je prirodzené rúška nosiť a nemyslím si, že z dlhodobého hľadiska je to zdravé. Práve naopak.“

Redaktor: „Aké je z vášho pohľadu nosenie rúšok pre seniorov samotných, ktorí môžu mať aj iné zdravotné problémy, ale sú zároveň aj rizikovou skupinou? Je pre nich náročné nosenie takýchto rúšok?“

Zuzana Pitoňáková: „Jednoznačne áno, veľmi pekne ste to povedali, staršia populácia je omnoho krehkejšia, a má veľmi pravdepodobne už aj iné ochorenia, častokrát respiračné, nosenie rúšok naozaj znižuje výmenu plynov, znižuje príjem kyslíka, spôsobuje, že naozaj tí ľudia sa im subjektívne ťažšie dýcha, a opäť zdôrazňujem, je bezpredmetné, aby človek, ktorý nemá respiračnú infekciu, nosil rúško, pretože to ho nijako nechráni. Napríklad aj prenos iných respiračných infekcií, ktoré si myslím že sprevádzajú naše životy rok čo rok, minimálne dvakrát, na jar a na jeseň, bude podstatne nižšie. Mohla som to vidieť aj v našej ambulancii a aj od kolegov mám informácie, že respiračné infekcie krásne klesli a je to práve preto, že sme sa začali správať zodpovednejšie, že nechodíme do kolektívu, keď sme chorí, hej? Že sa držíme späť, že máme to rúško, keď sme chorí.“

Redaktor: „Keď už aj nosíme tie rúška, mnoho ľudí nosí tie rúška zle. Majú ich nasadené takpovediac pod nosom. Ako správne by tí ľudia, keď už aj chcú to okolie chrániť, mali to rúško nosiť?“

Zuzana Pitoňáková: „Áno správne, pokiaľ človek nosí to rúško pod nosom, tak ten význam vlastne nie je, stráca sa úplne. Možno tak opticky, že áno, mám rúško na sebe, ale nemá význam prakticky žiadny. Čiže ak má niekto rúško pod nosom, tak ako keby ju ani nemal.“

Redaktor: „Povedala všeobecná lekárka pani Zuzana Pitoňáková, ďakujem veľmi pekne.“

Zuzana Pitoňáková: „Dovidenia, ďakujem aj ja.“

Redaktor: „Vám v tejto chvíli ďakujem za pozornosť, verím že tieto informácie v predošlých minútach boli pre vás užitočné, no a na záver už len dodám, že celý rozhovor nájdete aj na našej stránke ta3.com.“

* * *

Podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.: „Vysielateľ je povinný zabezpečiť objektivitu a nestrannosť spravodajských programov a politickopublicistických programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru“.

Pojmy objektivita, nestrannosť, názory a hodnotiace komentáre nie sú v zákone č. 308/2000 Z. z., ani v súvisiacich normatívnych právnych aktoch bližšie špecifikované alebo definované, a teda spadajú do kategórie neurčitých pojmov. Pre neurčité pojmy platí zásada, že je vo výlučnej kompetencii správneho orgánu v procese aplikácie práva, aby vymedzil ich obsah.

Za hlavné kritériá objektivity sa vo všeobecnosti považujú: relevancia, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absencia stránenia.

* * *

Dňa 28.8.2020 v čase o cca 8:00 hod. v rámci televíznej programovej služby TA3 odvysielal účastník konania program *Ranné správy* a v ňom príspevok s názvom *Rúška a ich nosenie*. V predmetnom príspevku boli prezentované tvrdenia a informácie zo strany všeobecnej lekárky, MUDr. Zuzany Pitoňákovej, týkajúce sa nosenia rúšok v súvislosti s ochorením COVID-19, podľa ktorých rúško zdravého človeka nijako nechráni, je bezpredmetné, aby ho zdravý človek nosil; pred infekciami sa chránime úplne inak ako nosením rúška a pričasté nosenie rúška okrem iného znižuje výmenu plynov, znižuje príjem kyslíka.

Správne konanie bolo začaté z dôvodu, že účastník konania v posudzovanom programe **mohol odvysielat' nepresné a neúplné informácie súvisiace s nosením rúšok a v závere takto prezentovaných informácií mohol odvysielaný príspevok pôsobiť značne nevyvážené**. Z pohľadu celkového vyznenia prezentovaných informácií mohol divák nadobudnúť dojem, že nosenie rúšok zdravých ľudí pred infekciou ochorením COVID-19 neochráni a naopak pričasté nosenie rúška okrem iného znižuje výmenu plynov, znižuje príjem kyslíka. Tieto tvrdenia môžu byť v rozpore v tom čase s dosiahnutým vedeckým a odporúčaným poznaním, čím mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektivitu a nestrannosť spravodajského programu. Vzhľadom na obsah príspevku a rozsah negatívnych tvrdení k opatreniu, akým je nosenie rúšok mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti ustanovenej v § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.

Nakoľko bol posudzovaný príspevok odvysielaný v rámci spravodajskej relácie, ktorej účelom je informovať širokú verejnosť o aktuálnych udalostiach dôležitého významu vecne, stručne a najmä presne, bol účastník konania povinný rešpektovať zákonnú požiadavku vyplývajúcu z § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z., t. j. aby spravodajské programy boli objektívne a nestranné.

V nadväznosti na charakter programu je v prvom rade na mieste skúmať, či sa predmetný príspevok dotýkal aktuálnych problémov. Účelom odvysielaného príspevku bolo nepochybne informovať širokú verejnosť o aktuálnej téme akou je nosenie rúšok počas pandémie s prizvaným kvalifikovaným hosťom. V posudzovanom príspevku boli okrem iného vo veľkej miere prezentované možné negatívne dopady súvisiace s každodenným nosením rúšok, a to prostredníctvom konkrétnych výpočtov všeobecnej lekárky. Spomenutý bol možný výskyt defektov kože a lokálne ochorenia v oblasti dutiny ústnej. Od priblíženia možných všeobecných nežiadúcich dopadov nosenia rúšok, redaktor a jeho hosť upriamili pozornosť aj na problematiku nežiadúcich účinkov, resp. možných pridružených zdravotných komplikácií spôsobených nosením rúšok práve u seniorov. Zaradenie informácií týkajúcich sa ochranných prostriedkov nesporne zapadalo do informačného rámca aktuálneho diania v spoločnosti v súvislosti so šírením vírusu COVID-19.

Ustanovenie § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. ukladá vysielateľom povinnosť zabezpečiť, aby spravodajské programy boli objektívne a nestranné, a aby názory a hodnotiace komentáre boli oddelené od informácií spravodajského charakteru. Predmetné ustanovenie predstavuje zákonnú

limitáciu práva na slobodu prejavu vysielateľa. Sloboda prejavu je podľa článku 26 Ústavy SR garantovaná len do tej miery, pokiaľ v neprimeranom rozsahu nezasahuje do základných práv a slobôd a právom chránených záujmov iných, alebo neohrozuje bezpečnosť štátu, verejného poriadku alebo ochranu verejného zdravia a mravnosti. Ani v demokratickej spoločnosti tak nemá sloboda prejavu absolútny charakter. Rada v zásade pri posudzovaní objektívnosti postupuje v zmysle kritérií objektivity definovaných podľa Lutz Hagen: relevancia, transparentnosť, **presnosť**, vecnosť, **vyváženosť**, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, **úplnosť**, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absencia stránenia. Pojmy objektívnosť a nestrannosť nie sú v zákone č. 308/2000 Z. z. ani v súvisiacich predpisoch bližšie špecifikované alebo definované, a teda spadajú do definície neurčitých pojmov. Pre tieto neurčité pojmy platí zásada, že je vo výlučnej pôsobnosti správneho orgánu v procese aplikácie práva, aby vymedzil ich obsah.

Presnosť je jedným z najdôležitejších kritérií žurnalistickej práce a je chápaná tak, že prinášaná správa by mala obsahovať výlučne fakty zodpovedajúce skutočnosti. V predmetnom príspevku v nadväznosti na tento atribút objektívnosti, podľa nášho názoru mohlo dôjsť k nepresnej, resp. zavádzajúcej interpretácii možných nepriaznivých dopadov nosenia rúšok, a to vzhľadom k tomu, že uvádzané informácie nekorešpondovali s odporúčaniami a dosiahnutými vedeckými poznatkami v tom čase.

Vyváženosť a **úplnosť** ako ďalšie atribúty objektívnosti mohli byť podľa nášho názoru v predmetnom príspevku taktiež nenaplnené, a to z dôvodu, že odvysielané tvrdenia len reflektovali osobný postoj a názor MUDr. Zuzany Pitoňákovej na opatrenie, akým je nosenie rúšok bez ďalšieho vyvažovania prostredníctvom doplňujúcich informácií v podobe vedecky dosiahnutých faktov, štúdií, či poznatkov z lekárskej praxe. Na základe týchto doplňujúcich skutočností by informácie vypovedané všeobecnou lekárkou získali širší rozmer, z ktorého by si recipient vedel utvoriť plnohodnotný záver. Nazdávame sa, že **uvedenie skutočností**, ktoré by recipientom priblížili napríklad za akých okolností sa môže konkrétny negatívny následok dostať, v akých najčastejších prípadoch bol takýto nepriaznivý následok zaznamenaný a prečo, **mohlo mať na vypovedané tvrdenia podstatný dosah**. Aj napriek tomu, že hosť v úvode príspevku avizoval, že tému nosenia rúšok rozoberie z negatívnejšieho hľadiska, sme toho názoru, že takto prezentované informácie mohli v závere pôsobiť nevyvážené a neúplne, vzhľadom k tomu, že recipientom neboli poskytnuté fakty a poznatky, z ktorých všeobecná lekárka vychádza, a ktoré by širšie objasňovali jej tvrdenia. Domnievame sa, že zaujatie stanoviska výlučne iba z negatívneho pohľadu na akékoľvek opatrenie prijímané za účelom zastavenia, resp. spomalenia šírenia vírusu môže v zložitej a napätej spoločenskej situácii vyvolať u recipientov presne opačnú reakciu, ako tú, ktorá by bola vzhľadom na situáciu želaná.

Poukazujúc na charakter médií (osobitne spravodajských programov v nich vysielaných) ako subjektov schopných ovplyvňovať verejnú mienku obyvateľstva, jednoznačne vyvstáva požiadavka, aby boli informácie podávané divákovi (recipientovi) objektívne, nestranným spôsobom, a najmä tak, aby si mohli utvoriť vlastný názor na prezentovanú tému.

Z ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. vyplýva, že sloboda prejavu vysielateľa je pri spravodajských programoch limitovanejšia ako pri iných typoch programov, keďže citovaným ustanovením sú kladené nároky na kvalitatívnu stránku spravodajského programu (objektívnosť a nestrannosť) a stanovené obmedzenia spôsobu spracovania spravodajských programov (povinnosť oddeliť názory a hodnotiace komentáre od informácií spravodajského charakteru). V súlade s ustanovením § 5 ods. 1 písm. g) v spojení s ustanovením § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. je Rada povinná preskúmať, či odvysielaný program splňal požiadavku objektívnosti a nestrannosti.

Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) v čl. 10 ako aj Ústava Slovenskej republiky zakotvuje pre každého právo na slobodu prejavu. Rovnako však Dohovor ako aj Ústava SR ustanovujú možnosť obmedzenia slobody prejavu a práva na vyhľadávanie a šírenie informácií. Sloboda prejavu je garantovaná len do tej miery, pokiaľ nezasahuje do práv a slobôd a právom chránených záujmov iných. V takých prípadoch už je nutné hovoriť o jej obmedzení a

výnimkách, kedy môže byť vzhľadom na okolnosti potrebné zasiahnuť do slobody prejavu. Sloboda prejavu teda nemá absolútny charakter.

Z citovaných noriem vyplýva, že slobodu prejavu je možné obmedziť na základe kumulatívneho splnenia troch podmienok. Obmedzenie musí

- vyplývať zo zákona,
- byť nevyhnutné v demokratickej spoločnosti,
- sledovať legitímny cieľ.

Adjektívum „nevyhnutný“ v zmysle čl. 10 ods. 2 Dohovoru zahŕňa naliehavú sociálnu potrebu, pričom vnútroštátne orgány zmluvných štátov Dohovoru majú určitý rozsah voľnej úvahy na posúdenie jej existencie, a to samozrejme s európskou kontrolou (Rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva, ďalej „ESLP“ vo veci *Lingens v. Rakúsko*, 8. júl 1986, séria A, č. 103, str. 25, ods. 39). Nevyhnutnosť zároveň znamená nemožnosť dosiahnuť cieľ obmedzenia iným spôsobom. Cieľ obmedzenia predstavuje napr. ochrana práv a slobôd iných, ochrana zdravia, súkromného života a pod. Z toho vyplýva, že pojem „nevyhnutnosť“ v demokratickej spoločnosti sa musí vždy posudzovať ad hoc spolu s legitímnym cieľom.

Ústava zakotvuje legitímny cieľ obmedzenia slobody prejavu taxatívne, ako ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku a ochranu verejného zdravia, mravnosti. Z uvedeného vyplýva, že obmedzenie slobody prejavu je možné z dôvodu ochrany verejného záujmu, ako aj ochrany individuálnych záujmov. Účelom ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) je práve ochrana práv a slobôd iných. Podmienka legality a legitimacy je teda nepochybne naplnená. Proporcionalitu obmedzenia slobody prejavu je možné vnímať v dvoch rovinách. Prvou je obmedzenie slobody prejavu zakotvením určitých konkrétnych povinností všeobecne záväzným právnym predpisom, v tomto prípade zakotvením ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. Keďže zákonodarcu využil ústavné splnomocnenie (čl. 26 ods. 4 Ústavy SR) na zakotvenie tohto obmedzenia formou zákona, je potrebné považovať tento princíp za zachovaný. Rade neprináleží zachovanie proporcionality v tejto rovine skúmať. V tejto súvislosti tiež Kancelária Rady uvádza, že ustanovenie § 16 ods. 3 písm. b) bolo do zákona č. 308/2000 Z. z. vložené v rámci implementácie Európskeho dohovoru o cezhraničnej televízii. Požiadavka, aby názory odvysielané v spravodajských programoch boli objektívne a nestranné, vyplýva konkrétne z článku 7 ods. 3 predmetného Dohovoru, cit.: „*Prevádzkovateľ vysielať je povinný zabezpečiť, aby spravodajské relácie objektívne uvádzali fakty a udalosti a podporovali slobodné utváranie názorov.*“

Druhou, je rovina obmedzenia slobody prejavu uplatnením konkrétnych zákonných ustanovení v konkrétnom prípade. Táto rovina sa skúma prostredníctvom zákonom dovolenej správnej úvahy, pričom sa analyzuje intenzita porušenia zásad objektivity a nestrannosti na jednej strane a intenzita prípadného obmedzenia slobody prejavu účastníka konania na strane druhej.

* * *

V rámci predmetného programu *Ranné správy* odvysielanom dňa 28. 8. 2020 a v ňom odprezentovanom príspevku *Rúška a ich nosenie*, odznelo, okrem iného i nasledovné, cit.:

Zuzana Pitoňáková: „*Áno, rúška sa stali našou neoddeliteľnou súčasťou, je to taký symbol korony. Ako to vnímam? Myslím si, že sú tam dve stránky. O ktorej by som teraz rada hovorila, je tá, že, možno tá negatívnejšia, mnoho zdravotných problémov súvisí priamo s tým, že sa tie rúška nosia príliš často. Či už sú to infekcie v dutine ústnej, herpesy alebo infekcie v nosohltane. Rúška je v podstate, alebo je tak pertraktovaná, že je to symbol toho, že sa chránime, chránime pred infekciou. Z môjho pohľadu je to nie úplne správne videnie, pretože my pred infekciami sa chránime úplne inak ako nosením rúšok a to hlavne zvýšenou hygienou, zvýšenou hygienou rúk, tým že možno meníme návyky a že si rukami toľko nesiahame na vlastnú tvár, a hlavne, tými úplne najzákladnejšími vecami, ktorými sa buduje imunita, a to je kvalitný spánok, dobrá strava, radosť zo života. Toto sú veci, ktoré nám omnoho omnoho viac pomáhajú chrániť nás pred infekciami ako samotná rúška.*“

...

Zuzana Pitoňáková: „Myslím si, že celkovo slovenská populácia sa zachovala ako jedna z najzodpovednejších z pohľadu nariadení nosenia rúšok, takže určite áno. Opäť by som možno rada povedala vec tú, že tie rúška z môjho pohľadu nemajú význam chránenia nás zdravých. Rúško má význam, pokiaľ som chorý. Vtedy má význam, pretože neohrozujem tým okolie. Ale rúška ako taká mňa pred infekciou nechráni. Čiže možno je na mieste naozaj si položiť otázku, či naozaj tie rúška sú potrebné, aby ich zdravá populácia nosila.“

...

Zuzana Pitoňáková: „Jasné. V súvislosti s nosením rúšok sú povedala by som viacero rovín nežiaducich účinkov, jednak sú to tie lokálne, ktoré sa prejavujú práve v dutine ústnej alebo na perách, rôzne defekty kožné, v nosovej sliznici veľmi často, potom sú to ale aj mnohé iné príznaky, ktoré si myslím že tiež s tým súvisia. Napríklad mnoho ľudí je nedostatočne počujúcich a tá, pomáhajú si často tým, že odčítajú z pier. Tým, že toto možné nie je, sú omnoho unavenější, uhm, povedala by som, že tá kvalita života sa im mení. Takisto môžete si to aj sám na sebe vyskúšať, keď idete po čerstvom vzduchu, dajte si rúšku na seba, dýchajte chvíľku a potom si ju dajte dolu, aký ohromný rozdiel to je, čiže naozaj, pre naše telá nie je prirodzené rúška nosiť a nemyslím si, že z dlhodobého hľadiska je to zdravé. Práve naopak.“

Redaktor: „Aké je z vášho pohľadu nosenie rúšok pre seniorov samotných, ktorí môžu mať aj iné zdravotné problémy, ale sú zároveň aj rizikovou skupinou? Je pre nich náročné nosenie takýchto rúšok?“

Zuzana Pitoňáková: „Jednoznačne áno, veľmi pekne ste to povedali, staršia populácia je omnoho krehkejšia, a má veľmi pravdepodobne už aj iné ochorenia, častokrát respiračné, nosenie rúšok naozaj znižuje výmenu plynov, znižuje príjem kyslíka, spôsobuje, že naozaj tí ľudia sa im subjektívne ťažšie dýcha, a opäť zdôrazňujem, je bezpredmetné, aby človek, ktorý nemá respiračnú infekciu, nosil rúško, pretože to ho nijako nechráni. Napríklad aj prenos iných respiračných infekcií, ktoré si myslím že sprevádzajú naše životy rok čo rok, minimálne dvakrát, na jar a na jeseň, bude podstatne nižšie. Mohla som to vidieť aj v našej ambulancii a aj od kolegov mám informácie, že respiračné infekcie krásne klesli a je to práve preto, že sme sa začali správať zodpovednejšie, že nechodíme do kolektívu, keď sme chorí, hej? Že sa držíme späť, že máme to rúško, keď sme chorí.“

V úplnom úvode odvysielaného príspevku informuje divákov moderátor o účinku rúška, ktoré má nasadené infikovaná osoba. V predmetnom príspevku ďalej dostáva priestor redaktor aj so svojim hosťom. Hneď ako redaktor odovzdal slovo svojmu hosťovi, MUDr. Pitoňáková uviedla, že rúška sa stali akýmsi symbolom korony, a že toto opatrenie vníma z pohľadu dvoch stránok, kde zároveň dodala, že by sa rada venovala možno tej negatívnejšej stránke.

V ďalších častiach odvysielaného príspevku sa oslovená všeobecná lekárka venuje priblíženiu problematiky akou sú nežiadúce účinky, spôsobené častým nosením rúška, ako napríklad rôzne defekty kože a lokálne ochorenia v oblasti dutiny ústnej. Od priblíženia možných všeobecných nežiadúcich účinkov nosenia rúšok, redaktor a jeho hosť upriamili pozornosť aj na problematiku nežiadúcich účinkov, resp. možných pridružených zdravotných komplikácií spôsobenými nosením rúšok u seniorov.

Vzhľadom k tomu, že v predmetnom príspevku sa vyskytlo mnoho negatívnych tvrdení, Kancelária Rady tieto sporné vyjadrenia posúdila aj z hľadiska kontextu a celkového vyznenia príspevku.

Sporný moment, na základe ktorého došlo k začatiu správneho konania č. 225/SKO/2021 súvisel s tým, že MUDr. Pitoňáková uviedla nasledovné:

„...že tie rúška z môjho pohľadu nemajú význam chránenia nás zdravých. Rúško má význam, pokiaľ som chorý. Vtedy má význam, pretože neohrozujem tým okolie. Ale rúška ako taká mňa pred infekciou nechráni. Čiže možno je na mieste naozaj si položiť otázku, či naozaj tie rúška sú potrebné, aby ich zdravá populácia nosila.“

„Jednoznačne áno, veľmi pekne ste to povedali, staršia populácia je omnoho krehkejšia, a má veľmi pravdepodobne už aj iné ochorenia, častokrát respiračné, nosenie rúšok naozaj znižuje výmenu plynov, znižuje príjem kyslíka, spôsobuje, že naozaj tí ľudia sa im subjektívne ťažšie

dýcha, a opäť zdôrazňujem, je bezpredmetné, aby človek, ktorý nemá respiračnú infekciu, nosil rúško, pretože to ho nijako nechráni.“

Účastník konania vo svojom vyjadrení k predmetu správneho konania v súvislosti s možným nezabezpečením požiadavky na presnosť a úplnosť odvysielaných informácií uvádza okrem iného aj nasledovné, cit.: „Vysielateľ má zato, že k porušeniu jeho zákonnej povinnosti v zmysle § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. odvysielaním príspevku Rúška a ich nosenie dňa 28.8.2020 v čase o cca 8:00 hod. nedošlo. V príspevku dostala priestor na vyjadrenie odborne spôsobilá osoba, všeobecná lekárka MUDr. Pitoňáková, ktorá má medicínske vzdelanie a jej názor na tému nosenia rúšok z pohľadu ich dopadu na zdravie človeka je nutné považovať za profesionálny a založený na odborných skúsenostiach. Ako sama uviedla hneď v úvode svojho vyjadrenia, pre ňu má nosenie rúšok dve stránky a v príspevku sa vyjadrovala k tej možno negatívnejšej, a to sprievodným zdravotným komplikáciám, ako lokálnym, tak aj dýchacím a prípadne aj komunikačným u nepočujúcich ľudí. Práve na uvedenie si rizika vzniku iných zdravotných problémov v súvislosti s nosením rúšok bol zameraný predmetný príspevok. Skutočnosť, že nosenie rúšok takéto dopady má, je známa a prevencia aj z pohľadu dostatočnej informovanosti môže určite prispieť k ich eliminácii. MUDr. Pitoňáková v žiadnom prípade nosenie rúšok neodmietala, ani nevyzývala na ich nenosenie, význam ich nosenia výslovne vyzdvihla u chorých ľudí. Upriamila však pozornosť viac na zvýšenie hygieny, hygienu rúk, budovanie imunity, nechodenie do kolektívu v prípade choroby. To korešponduje aj s odporúčaním úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky, kde je hneď na hlavnej stránke uvedené: „Nosenie rúšok parí k jedným z kľúčových preventívnych opatrení. Ďalšími dôležitými krokmi v proti ochoreniu COVID-19 sú dôkladné umývanie rúk a dodržiavanie dostatočného sociálneho odstupu.“ Používanie rúšok sa od začiatku pandémie skloňuje najviac (pričom však odborné názory na ich nosenie tiež prešli istým vývojom, nakoľko aj WHO ich pre zdravých ľudí najskôr neodporúčala), ich nosenie je najľahšie a najčastejšie kontrolovateľné. Na margo toho MUDr. Pitoňáková vo svojom vyjadrení upozornila na potrebu dodržiavania aj iných opatrení predchádzajúcich vzniku infekcií vo všeobecnosti. Jej odborný názor si vysielateľ nedovolil hodnotiť, pričom ako najmarkantnejší z neho podľa vysielateľa vyplynul pre diváka význam dôslednej hygieny, a nie nenosenia rúšok. Vysielateľ od začiatku výskytu ochorenia COVID-19 prináša čo najviac s tým súvisiacich aktuálnych a všestranných informácií. V záujme zabezpečenia názorovej plurality oslovuje široký okruh subjektov, ktoré sa k otázkam súvisiacim s korona vírusom môžu vyjadriť z určitého pohľadu svojej profesionálnej spôsobilosti a prispieť tak k predchádzaniu a eliminácii jeho nežiaducich negatívnych dopadov. Z uvedeného dôvodu bol poskytnutý aj priestor na vyjadrenie MUDr. Pitoňákovvej, ktorá v rámci slobody prejavu a šírenia informácií sprostredkovala divákovi svoj odborný názor. V krátkej časovej následnosti v rovnaký deň boli divákovi poskytnuté aj ďalšie informácie súvisiace s ochorením COVID-19, o 10:38 hod. Štúdio TA3: Profesor P. Pružinec o tom, ako si posilniť imunitu (rozhovor s profesorom Petrom Pružincom, hlavným odborníkom ministerstva zdravotníctva pre klinickú imunológiu a alergológiu), o 12:32 hod. príspevok Rúška idú kontrolovať prísnejšie. Kto vás môže pokutovať, v ktorom minister zdravotníctva SR p. Marek Krajčí označil nosenie rúšok za prioritu v boji proti korona vírusu.“

Účastník konania svoje vyjadrenie uzatvára nasledovným: „Od začiatku výskytu ochorenia COVID-19 zohral vysielateľ významnú rolu pri šírení informácií, ktoré môžu akýmkoľvek spôsobom pomôcť v boji s korona vírusom a súvisiacimi negatívnymi dopadmi na zdravie človeka a spoločnosť. Prinášaniu aktuálnych a všestranných informácií prispôsobil celú svoju programovú štruktúru. Vzhľadom na vyššie uvedené vysielateľ navrhuje, aby Rada v súlade s ustanovením 5 30 ods. 1 písm. h) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov konanie o uložení pokuty voči vysielateľovi zastavila.“

Kancelária Rady k vyjadreniu účastníka uvedie, že nesporné, že v posudzovanom príspevku odznali aj relevantné vyjadrenia, avšak zastáva názor, že odvysielanie doplňujúcich informácií k vyhraneným postojom všeobecnej lekárky, ktoré môžu výrazne ovplyvniť konečný úsudok recipienta vidí ako nevyhnutné. **Domnievame sa, že takto odvysielané informácie mohli skresľovať okolnosti nosenia rúšok, vzhľadom k tomu, že recipientom boli adresované výlučne iba nepriaznivé následky tohto opatrenia, ktoré jednak ani nekorešpondovali s vedeckými štúdiami a taktiež neboli rozobrané**

v širšom kontexte, ktorý by recipientom priblížil za akých okolností sa môže konkrétny negatívny následok dostaviť, v akých najčastejších prípadoch bol takýto nepriaznivý následok zaznamenaný a prečo. Navyše tieto boli prezentované ako nevyhnutný dôsledok nosenia rúšok, čo nie je možné považovať za presné, ani pravdivé. Ak účastník konania uvádza, že ide o vyjadrenie odborne spôsobilej osoby k danej téme, je potrebné ďalej uviesť, že práve tvrdenia od takto kvalifikovanej osoby budú recipienti považovať za správne, a teda je o to dôležitejšie, aby sa divákovi dostali čo najpresnejšie informácie, a to v kontexte, ktorý im objasní širšie súvislosti pri uvádzaných nepriaznivých dopadoch nosenia rúšok. Sme toho názoru, že upovedomenie o rizikách vzniku rôznych iných zdravotných problémov v súvislosti s nosením rúšok môže byť prínosné, avšak v tomto prípade nemožno pokladať takto odvysielané informácie za úplné, vzhľadom na absenciu širšieho kontextu. Na základe takto odprezentovaných tvrdení mohli recipienti usúdiť, že ide o nepriaznivé dôsledky, ktoré pri dlhodobom nosení rúšok postihnú všetkých, najmä seniorov. Kancelária Rady navyše nemôže súhlasiť s časťou vyjadrenia účastníka konania, v ktorej tvrdí, cit.: ***Práve na uvedomenie si rizika vzniku iných zdravotných problémov v súvislosti s nosením rúšok bol zameraný predmetný príspevok.***“, a to vzhľadom k tomu, že niektoré sporné časti, v ktorých všeobecná lekárka zdôrazňuje bezpredmetnosť nosenia rúšok u zdravých jedincov nijako nesúvisia so vznikom iných zdravotných problémov, ide len o vyjadrenie subjektívneho postoja, opäť bez širšieho kontextu a ďalšieho doplňujúceho vysvetlenia. Kancelária Rady ešte k predmetnej časti vyjadrenia účastníka dodá, že intenzita prezentácie negatívnych dopadov nosenia rúšok, prostredníctvom ktorej si mohli podľa vyjadrenia účastníka konania recipienti uvedomiť riziká vzniku iných zdravotných problémov, bola vo veľkom nepomere k prezentácii informácií, na základe ktorých môže recipient nadobudnúť poznatky o pozitívach, ktoré so sebou nosenie rúšok určite prináša. Túto situáciu nemôže ošetriť ani fakt, že oslovená všeobecná lekárka na začiatku príspevku avizovala, že sa bude venovať najmä negatívnejšej stránke tohto opatrenia. Ako sme už uviedli, zaujatie stanoviska z veľkej časti iba k negatívnym dopadom akéhokoľvek opatrenia, prijímaného za účelom zastavenia, resp. spomalenia šírenia vírusu môže v súčasnej napätej spoločenskej situácii vyvolať u recipientov nevhodnú a neželanú reakciu. Navyše časť posudzovaného príspevku, v ktorej sa uvádza, cit.: ***„nosenie rúšok znižuje výmenu plynov, znižuje príjem kyslíka, spôsobuje, že naozaj tí ľudia sa im subjektívne ťažšie dýcha“*** síce pojednáva o vzniku iných zdravotných problémov, avšak ide o tvrdenie, ktoré je v rozpore s dosiahnutými vedeckými poznatkami v tom čase. Ako sme už uviedli nesporené skutočnosť, že informovanie verejnosti k téme nosenia rúšok aj z tohto pohľadu môže byť prínosné, avšak musí spĺňať atribúty presnosti. Vzhľadom k tomu, že ide o prezentovanie subjektívneho postoja je o to viac dôležité si tieto tvrdenia odôvodniť už existujúcimi relevantnými faktami.

Kancelária Rady dáva do pozornosti, že **opatrenie, akým je nosenie rúšok**, ktoré je celosvetovo prijímané za účelom spomalenia resp. zastavenia šírenia vírusu SARS-CoV-2 bolo a naďalej aj je spájané s viacerými odbornými polemikami, na základe ktorých sa práve téma nosenia rúšok stáva kontroverzejšou. Ako je z dostupných informácií známe, samotná Svetová zdravotnícka organizácia (WHO) v počiatoch prepuknutia pandémie vo svete, taktiež formovala svoj postoj k tomuto druhu opatrenia. WHO od začiatku pandémie zastávala názor, že rúška samy o sebe bez sprievodných hygienických a karanténnych opatrení nie sú jedinou ochranou, a teda že rúško je len jedným z viacerých nástrojov prevencie, jeho nosenie by nemalo ľuďom dávať falošný pocit ochrany pred vírusom.¹ Jej prvotné odporúčania boli, aby rúška a respirátory ako ochranu pred koronavírusom nosili predovšetkým zdravotníci a nakazení, a že verejnosť musí rúška chápať iba ako doplnok celého súboru preventívnych opatrení. Vývojom pandémie sa vyvíjali aj nové stanoviská WHO, ktorá na konci mesiaca marec 2020 opäť uskutočnila zmeny vo vyhláseniach, kto musí nosiť rúška. Napokon v júni 2020 WHO zverejnila vyhlásenie, aby rúško nosili na verejnosti všetci a pomohli tak zastaviť šírenie ochorenia COVID-19.² Vláda Slovenskej republiky, ako aj hygienici odporúčajú ako najúčinnější opatrenia umývanie rúk, sociálny odstup a nosenie rúšok (hovori sa o pravidle R-O-R, teda ruky - odstup - rúška). Ako najzákladnejšie opatrenia ich odporúča aj Úrad verejného zdravotníctva

¹ <https://www.bbc.com/news/health-52945210>

² <https://svet.sme.sk/c/22420426/who-odporuca-nosit-ruska-na-verejnosti.html>

Slovenskej republiky³, ako i WHO a ECDC (Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb). Tieto odporúčania boli známe aj v čase odvysielania predmetného programu. Zároveň podľa WHO dlhodobé používanie lekárskeho masiek (rúšok), ak sú správne nasadené, nespôsobuje intoxikáciu CO₂, ani nedostatok kyslíka.⁴

Ako je zrejmé z uvedených tvrdení WHO, rúško má byť len jedným z viacerých nástrojov prevencie ľudí a zároveň, ako WHO dodáva, nemalo by ľudom dávať falošný pocit ochrany pred vírusom. WHO rovnako ako aj všeobecná lekárnica z posudzovaného príspevku hovorí o celom súbore preventívnych opatrení, ktoré je potrebné dodržiavať pri ochrane pred vírusom COVID-19. MUDr. Pitoňáková taktiež dodáva, že je nepochybné, že slovenská populácia sa zachovala ako jedna z najzodpovednejších z pohľadu nariadenia nosenia rúšok.

Z dostupných vedeckých štúdií je zrejmé, že pri opatrení akým je nosenie rúšok prevyšujú pozitíva nad negatívami, a teda, že nosenie rúška vôbec nespôsobuje niektoré vážne komplikácie, ktoré MUDr. Pitoňáková menuje v príspevku a prezentuje ich na úrovni faktov. Zastávame názor, že aj keď sa daný príspevok mal venovať najmä možným negatívnym vplyvom nosenia rúšok, v konečnom dôsledku, keďže je adresovaný širokej verejnosti by nemal opomínať najmä pozitíva, ktoré toto opatrenie zo sebou z celoplošného hľadiska prináša, a teda sme toho názoru, že príspevok mal obsahovať aj tieto informácie k dodržaniu úplnosti a vyváženosti spravodajského programu.

Kancelária Rady je toho názoru, že detailne poskytnuté informácie k predmetnej téme, a to závery štúdií, odporúčania svetových organizácií a poskytnutie adekvátneho objemu informácií o pozitívach by recipientom poskytli výrazne lepší prehľad o opatrení, akým je nosenie rúšok. Vzhľadom na uvedené, Kancelária Rady považuje tvrdenia a vyjadrenia všeobecnej lekárnice iba za prezentáciu jedného názorového spektra, ktoré v konečnom dôsledku vyzneli značne negatívne, na základe čoho si mohol recipient spraviť podstatne skreslený názor k opatreniu, akým je nosenie rúšok.

K samotným sporným vyjadreniam cit.: *„Opäť by som možno rada povedala vec tú, že tie rúška z môjho pohľadu nemajú význam chránenia nás zdravých. Rúško má význam, pokiaľ som chorý. Vtedy má význam, pretože neohrozujem tým okolie. Ale rúška ako taká mňa pred infekciou nechráni. Čiže možno je na mieste naozaj si položiť otázku, či naozaj tie rúška sú potrebné, aby ich zdravá populácia nosila“* a *„...opäť zdôrazňujem, je bezpredmetné, aby človek, ktorý nemá respiračnú infekciu, nosil rúško, pretože to ho nijako nechráni.“* Kancelária Rady dodá, že nespochybňuje fakt, že nosenie rúška je dôležité najmä pri infikovaných ľuďoch, avšak zastávame názor že takto striktné a stručne odprezentované informácie, navyše v jednom prípade aj s položenou rečníckou otázkou, mohli u recipienta navodiť pochybnosť o podstate nosenia rúšok. Sme toho názoru, že takto odvysielané tvrdenia neboli dodatočne vyvážené žiadnymi informáciami, ktoré by ozrejmovali recipientom ozajstný význam rúšok a s nimi spojené aj pozitívne dopady vo väčšej miere. Išlo o zaujatie stanoviska osoby s predpokladom odbornej kvalifikácie, ktoré však nebolo rozvinuté v širšom kontexte. Na základe takto odprezentovaných tvrdení mohli recipienti usúdiť, že ide o nevyhnutné nepriaznivé dôsledky. O takto prezentovaných informáciách nemôže Kancelária Rady hovoriť ako o relevantných vyjadreniach. Prihliadajúc na celosvetovo nepriaznivú situáciu spojenú so šírením vírusu COVID-19 je nevyhnutné, aby informácie týkajúce sa tém spojených s nosením rúšok boli presné a vyvážené, resp. aby naplňali všetky kritéria objektívnosti a nestrannosti. Je neprípustné v už aj tak značne polarizovanej spoločnosti prezentovať vyjadrenia o bezvýznamnosti rúšok a o ich škodlivých následkoch na organizmus jednotlivca. Sme toho názoru, že v rámci odvysielaného príspevku síce nedošlo k priamemu nabádaniu spoločnosti na konanie, ktoré by spočívalo v nenosení rúšok, ale nazdávame sa, že takto formulované informácie mohli nepriamo k tomuto efektu viesť. V predmetných sporných vyjadreniach bol výrazný hodnotiaci prvok host'a, teda názor všeobecnej lekárnice, avšak bez bližších doplňujúcich informácií, týkajúcich sa prenosu kvapôčok na zdravých jedincov a s tým súvisiaci význam rúška v situáciách, keď práve takéto osoby majú prekryté dýchacie

³ https://www.uvzsr.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=4132:uvz-sr-vetky-platne-opatrenia-v-suvvislosti-s-ochorenim-covid-19&catid=250:koronavirus-2019-ncov&Itemid=153

⁴ <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/advice-for-public/myth-busters#oxygen>

cesty. Prizvaný hosť, MUDr. Zuzana Pitoňáková, svoj negatívny pohľad na tému nevyvážila a nepodoprela žiadnymi existujúcimi relevantnými faktami a ani závermi zo štúdií zaoberajúcimi sa vplyvom nosenia rúšok na jednotlivca. Preto atribúty objektívnosti, akým sú úplnosť a vyváženosť v tomto prípade Kancelária Rady nepokladá za naplnené.

Kancelária Rady **značnú mieru nepresnosti** v odvysielanom príspevku vidí v tom, že odvysielané vyjadrenia dňa 28.8.2020 nie sú v súlade vtedy už s aktuálnym stanoviskom Svetovej zdravotníckej organizácie. Aj napriek faktu, že aj samotná WHO prešla viditeľným vývojom pri zaujatí stanoviska k opatreniu, akým je nosenie rúška, máme za to, že poskytnutie čo najpresnejších a najaktuálnejších informácií v čase celosvetovej pandémie nesmie byť opomenuté. V tomto prípade máme konkrétne na mysli vyjadrenia MUDr. Pitoňákovovej, v ktorých tvrdí, že „...staršia populácia je omnoho krehkejšia, a má veľmi pravdepodobne už aj iné ochorenia, častokrát respiračné, **nosenie rúšok naozaj znižuje výmenu plynov, znižuje príjem kyslíka, spôsobuje, že naozaj tí ľudia sa im subjektívne ťažšie dýcha, a opäť zdôrazňujem, je bezpredmetné, aby človek, ktorý nemá respiračnú infekciu, nosil rúško, pretože to ho nijako nechráni.**“. Informácia, že seniori môžu byť náchylnejší na výskyt subjektívnych ťažkostí súvisiacich s faktom, že kvalita vdychovania a vydychovania pri prekrytí dýchacích ciest sa líši od kvality vdychovania a vydychovania, kedy dýchacie cesty nie sú prekryté môže byť relevantná. Informáciu, že: „...nosenie rúšok **naozaj** znižuje výmenu plynov, znižuje príjem kyslíka...“ však nemôžeme hodnotiť ako presnú vzhľadom k tomu, že Svetová zdravotnícka organizácia uvádza, že dlhodobé používanie lekárskeho masiek (rúšok), ak sú správne nasadené, nespôsobujú intoxikáciu CO₂, ani nedostatok kyslíka.⁵ Nesporujeme fakt, že pri dlhodobom nosení rúška môžu nastať subjektívne ťažkosti či už u mladších alebo starších ľudí, máme však za to, že na základe takýchto tvrdení si naozaj recipient môže vyvodiť záver, o tom, že nosenie rúška má naozaj nepriaznivé vplyvy na jeho organizmus. Recipientovi tieto informácie sprostredkovala osoba, ktorá je formálne kvalifikovaná a pre divákov bude zrejme dostatočne hodnoverný zdroj na získanie relevantných informácií. Na základe uvedeného preto nepokladáme atribút akým je presnosť za naplnený.

Ako vyplýva z vyjadrenia zákonodarcu v dôvodovej správe k zákonu č. 308/2000 Z.z., vysielanie je jednou z foriem realizácie slobody prejavu a práva na informácie, teda základných ľudských práv a slobôd, ktorých obmedzenia môžu byť stanovené len zákonom. Zákon č. 308/2000 Z.z. preto stanovuje základne povinnosti vysielateľov a súčasne deklaruje slobodu pri tvorbe programov, do obsahu ktorých nemôže štát ľubovoľne zasahovať. Keďže však elektronické médiá hrajú v živote spoločnosti a v procese vytvárania a formovania verejnej mienky významnú úlohu, nie je možné ponechať požiadavky objektívnosti a nestrannosti len vo sfére novinárskej etiky, ale je ju potrebné deklarovať priamo v zákone a uplatňovať prostredníctvom činnosti na to zriadeného orgánu štátnej správy. Obdobne už zo samotnej podstaty skutočnosti, že zákonodarcu stanovil povinnosť vysielateľov zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských a politicko-publicistických programov, *ipso iure* vyplýva, že „verejný záujem“ na odvysielaní určitých informácií nemôže byť všeobecným argumentom, automaticky odôvodňujúcim akékoľvek porušenie zákona č. 308/2000 Z.z. Z týchto dôvodov je nepochybné, že zohľadnenie verejného záujmu na odvysielaní určitých informácií a vyvažovanie tohto verejného záujmu na dodržiavaní ustanovení zákona č. 30/2000 Z.z., týkajúcich sa obsahovej regulácie vysielania audiovizuálnych médií, je v každom prípade imanentnou súčasťou každého obdobného rozhodnutia Rady.

Kancelária Rady tomto mieste nesporuje skutočnosť, že s ohľadom na právo verejnosti na informácie a právo médií informovať o otázkach verejného záujmu sa všeobecne akceptuje skutočnosť, že nie je možné požadovať od novinárov a médií absolútnu presnosť za každých okolností. Požiadavka presnosti informácií však môže ustúpiť iba v prípade, že trvanie na jej absolútnom naplnení by práve ohrozovalo verejný záujem. Miera tolerancie nepresnosti musí tak byť závislá na reálnej dostupnosti zverejňovaných informácií, možnosti verifikácie ich pravdivosti či existencie verejného záujmu na ich zverejnení v čo najkratšom čase, keď požiadavka presnosti môže kolidovať s požiadavkou na aktuálnosť.

⁵ <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/advice-for-public/myth-busters#oxygen>

S prihliadnutím na vyššie uvedené, boli podľa názoru Kancelárie Rady prezentované informácie v celkovom kontexte spôsobilé svojou povahou ohroziť práva a slobody iných, v danom prípade právo verejnosti na objektívne a nestranné informovanie a možnosť utvorenia si vlastného názoru na pertraktovanú tému.

V tejto súvislosti možno tvrdiť, že široká verejnosť si je vedomá faktu, akým je nevyhnutnosť nosenia rúšok a s ňou súvisiace pozitívne dopady pre spoločnosť. Nepopierame ani fakt, že vhodnosť informovať verejnosť aj o negatívnych vplyvoch tohto opatrenia je na mieste, avšak vyššie uvádzané negatívne vyjadrenia, týkajúce sa dopadov nosenia rúšok boli vzhľadom na ich obsah a rozsah v konečnom dôsledku natoľko závažné, že si podľa nášho názoru vyžadovali ďalšie doplnkové informácie, v ktorých by boli obsiahnuté hodnoverné závery vedeckých štúdií, stanoviská a odporúčania popredných svetových organizácií a v neposlednom rade aj informácie, ktoré by prezentovali práve pozitíva, ktoré so sebou nosenie rúšok prináša.

Z vykonanej analýzy vyplynulo, že účastník konania odvysielal príspevok s názvom *Rúška a ich nosenie* v rámci spravodajskej relácie *Ranné správy*, ktorý bol zameraný na prezentáciu negatívnych vplyvov nosenia rúšok. Ako už bolo uvedené v rámci celého príspevku bolo možné zaznamenať rad negatívne vyznievajúcich vyjadrení a tvrdení, ktoré neboli dostatočne presné vzhľadom k tomu, že nekorešpondovali so závermi vedeckých štúdií a odporúčaní svetových organizácií, taktiež neboli dostatočne vyvážené informáciami, v ktorých by boli prezentované pozitíva tohto opatrenia, v dôsledku čoho si divák nemal možnosť vytvoriť na tému nosenia rúšok relevantný názor. Kancelária Rady nepovažuje za dostatočné v súvislosti so zabezpečením objektívnosti a nestrannosti, odprezentovať subjektívne tvrdenia osloveného host'a a následne nesprostredkovať recipientom existujúce závery vedeckých štúdií, k opatreniu, akým je nosenie rúšok. Z takto prezentovaných informácií mohol recipient v konečnom dôsledku nadobudnúť dojem, že nosenie rúšok má naozaj nepriaznivý vplyv na organizmus jedinca. **Domnievame sa, že takto odvysielané informácie mohli skresľovať okolnosti ohľadom nosenia rúšok.**

Máme za to, že vysielateľ odvysielaním predmetného príspevku **porušil povinnosti vyplývajúce mu z § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z.** Predmetný spravodajský príspevok považujeme síce za faktický, **avšak pre absenciu podporných dopĺňajúcich faktov, ktoré by vysvetľovali odprezentované tvrdenia ho považujeme za neúplný a nepresný.**

Zastávame názor, že predmetný príspevok svojím spracovaním vybočuje z rámcov zákona. **Z tohto dôvodu je obmedzenie slobody prejavu v podobe vyvodenia deliktuálnej zodpovednosti voči účastníkovi konania podľa názoru Kancelárie Rady adekvátne, nakoľko odôvodňuje naliehavú potrebu a nesleduje legitímny cieľ.**

* * *

U právnických osôb sa zodpovednosť za správne delikty zakladá zásadne bez ohľadu na zavinenie (objektívna zodpovednosť za správny delikt). Táto zásada platí aj v prípade zákona č. 308/2000 Z. z., ako aj v prípade správneho poriadku, ktoré nevyžadujú pri preukázaní, či došlo k správne deliktu, dokazovať zavinenie alebo dokonca úmyselné konanie. Podstatné je iba to, či k porušeniu zákona objektívne došlo, alebo nie. Tomu, že sa v tomto prípade nielenže nedokazuje zavinenie, ale ani sa nerozlišuje medzi zavinením úmyselným alebo nedbanlivostným, svedčí aj skutočnosť, že ani jeden z cit. zákonov neobsahuje tzv. liberačné dôvody, ktoré by umožnili zbaviť sa zodpovednosti za správny delikt. Okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu zákona, môžu byť zohľadnené pri ukladaní druhu sankcie, ale nie sú dôvodom na zastavenie správneho konania.

* * *

Z á v e r

Vzhľadom na vyššie uvedené navrhujeme Rade, aby rozhodla tak, ako je to uvedené v návrhu uznesenia.

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu

dňa 21. 4. 2021

Správne konania: 233/SKO/2021 (pôvodne 1816/SKO/2020)
Predmet: § 34 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z.
Účastník konania: MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o.
Správny orgán: Rada pre vysielanie a retransmisiu

Dátum: 7. 4. 2021

Návrh uznesenia:

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. g) a h) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa ustanovenia § 71 zákona č. 308/2000 Z. z. rozhodla, že účastník správneho konania č. 233/SKO/2021 (pôvodne správne konanie č. 1816/SKO/2020) MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o.

p o r u š i l

povinnosť ustanovenú v § 34 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z.

tým,

že vo vysielaní reklamného šotu propagujúceho spoločnosť *Swiss Life Select* odvysielaného na programovej službe TV MARKÍZA dňa 28. 9. 2020 v čase o cca 19:15:24 hod. účinkoval redaktor spravodajských programov *Správy RTVS* a *Krátke správy* vysielaných na programovej službe Rádio Slovensko,

za čo mu ukladá

podľa ustanovenia § 64 ods. 1 písm. d) zákona č. 308/2000 Z. z. sankciu – **pokutu**, určenú podľa § 67 ods. 5 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. vo výške (od 3 319 € do 165 969 €), slovom eur.

Podľa § 64 ods. 5 zákona č. 308/2000 Z. z.: „*Uložením sankcie nezaniká povinnosť, za ktorej porušenie sa sankcia uložila.*“

V zmysle § 67 ods. 16 zákona č. 308/2000 Z. z. je pokuta splatná do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia a je potrebné ju uhradiť na účet: SK09 8180 0000 0070 0008 8921, BIC/SWIFT: SPSRSKBAXXX, VS***21, KS6548.

Úloha č. 1:

Kancelária Rady v zmysle § 4 ods. 4 a § 13 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z. vydá písomné vyhotovenie rozhodnutia a doručí ho účastníkovi konania.

T: 21. 5. 2021

Z: PLO

Úloha č. 2:

Kancelária Rady oznámi sťažovateľovi výsledok prešetrenia sťažnosti.

T: 3. 5. 2021

Z: PgO

* * *

Rada na svojom zasadnutí dňa 4. 11. 2020 prijala uznesenie o začatí správneho konania voči vysielateľovi MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o. vo veci možného porušenia § 34 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. v súvislosti s tým, že na programovej službe TV MARKÍZA bol dňa 28. 9. 2020 v čase o cca 19:15:24 hod. odvysielaný reklamný šot propagujúci spoločnosť *Swiss Life Select*, v ktorom mohol účinkovať redaktor spravodajských programov.

Oznámenie o začatí správneho konania bolo účastníkovi konania doručené dňa 20. 11. 2020, na základe čoho sa začalo správne konanie č. 1816/SKO/2020 (teraz správne konanie č. 233/SKO/2021). Účastník konania bol súčasne vyzvaný, aby v lehote najneskôr do 10 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“) zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy a vyjadril sa k podkladom pre rozhodnutie v predmetnom správnom konaní. Súčasne bol účastník konania upozornený, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote

nevyužije, Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v správnom konaní sú dostačujúce podľa § 46 správneho poriadku. Prílohou oznámenia o začatí správneho konania boli aj kópia záznamu vysielania programovej služby TV MARKÍZA zo dňa 28. 9. 2020 v čase od 19:00 hod. do 19:20 hod., kópia záznamu vysielania programovej služby Rádio Slovensko zo dňa 13. 10. 2020 v čase od 13:00 hod. do 14:00 hod. a prepis/popis skutkového stavu.

Dňa 25. 11. 2020 bola Rade listom zaevidovaným pod č. 1816/SKO/2020-2 doručená žiadosť účastníka konania o zaslanie podkladov zhromaždených v správnom konaní (záznam programu a monitorovacia správa/správa o šetrení sťažnosti) a o adekvátne predĺženie lehoty na vyjadrenie sa.

Pracovný materiál Kancelárie Rady – Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z. z. (sťažnosť č. 1640/SO/2020) bol účastníkovi konania zaslaný ako príloha listu č. 1816/SKO/2020-3, ktorý mu bol doručený dňa 26. 11. 2020. V liste bol zároveň požiadaný, aby sa vyjadril do 5 dní odo dňa doručenia predmetného listu, a poučený, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v správnom konaní sú dostačujúce podľa § 46 správneho poriadku.

Vyjadrenie účastníka konania bolo Rade doručené dňa 12. 2. 2021 listom zaevidovaným pod č. 233/SKO/2021-4.

Rada listom č. 233/SKO/2021-5 požiadala o poskytnutie informácií spoločnosť Swiss Life Select Slovensko, a. s., konkrétne o uvedenie, či monológ, ktorý znie v danom reklamnom šote, skutočne nahovoril Peter Kollárik. V prípade, ak daný monológ nenahovoril Peter Kollárik, požiadala Rada túto spoločnosť o uvedenie, ktorá osoba tento monológ nahovorila. Odpoveď spoločnosti Swiss Life Select Slovensko, a. s. bola Rade doručená dňa 6. 4. 2021.

Subjektívna 6-mesačná lehota podľa § 64 ods. 4 zákona č. 308/2000 Z. z. na prijatie rozhodnutia o uložení sankcie začala plynúť dňa 4. 11. 2020 dňom prerokovania správy o kontrole dodržiavania povinností na zasadnutí Rady a uplynie dňa 4. 5. 2021. Ročná objektívna lehota začala plynúť dňa 28. 9. 2020 a uplynie dňa 28. 9. 2021.

* * *

Prepis/popis skutkového stavu

Monitorované vysielanie: reklamný šot - *Swiss Life Select*

Deň a čas vysielania: 28. 9. 2020 o cca 19.00 hod.

Označenie podľa JSO: bez označenia

- časový kód cca:

19:00:00 – začínajúce *Televízne noviny*

19:13:15 – prerušenie programu – zvukovo-obrazový predel

19:13:18 – 19:17:49 - reklamné šoty: Prima banka; Lidl; Maybelline; Fio banka; HELL; **Swiss Life Select (19:15:24 – 19:15:53):**

Mužský hlas: „Viete, aký je pól. Tam nikdy nemáte istotu. (na pozadí zasneženej krajiny. ktorou kráča osoba je v rohu obrazovky: „Peter Valušiak“, „polárnik“) Ciel' dosiahnu len tí naozaj pripravení. Profesionáli. Aj pokiaľ ide o moje peniaze, chcem mať istotu. Preto starostlivosť o ne nechávam na profesionálov zo Swiss Life Select. A ja si žijem život, ktorý som si vysníval.“ (v záberoch Peter Valušiak v zasneženej krajine a v závere v Bratislave)

Iný mužský hlas: „Švajčiarske finančné služby pre život podľa vlastných predstáv. Swiss Life Select.“

- reklamné šoty: Samsung; Union; Lidl; J&T banka

– zvukovo-obrazový predel

19:17:53 – pokračovanie programu *Televízne noviny*

19:19:59 – koniec záznamu

Monitorované vysielanie: Správy RTVS a Krátke správy
Deň a čas vysielania: 13. 10. 2020 o cca 13.00 h a 13.30 h
Označenie podľa JSO: bez označenia

13:00:00 – hudobno-verbálny komunikát: „Bolo trinásť hodín. Správy RTVS.“

Peter Kollárik: „Parlament pravdepodobne odmietne povinné očkovanie proti koronavírusu v prípade ohrozenia verejného zdravia. Rezort vnútra zriadil v Richnave prvú štátnu základnú školu. Zajtra bude prevažne zamračené a dážď, 3 až 10 stupňov. dobrý deň želá Peter Kollárik.“ Peter Kollárik následne číta a uvádza správy (i o športe a počasi)

- Zelená vlna

- Host' Andrey Poláčkovej

13:30:00 – upútavka na – Kontakty

- hudobno-verbálny komunikát: „Rádio Slovensko, Krátke správy“

Ženský hlas: „Aktuálne a čerstvé prináša Peter Kollárik.“

Peter Kollárik: „Poslanci národnej rady nebudú rokovať o uznesení, na základe ktorého by do pléna prišli členovia vlády vysvetliť, ako sa prijímajú opatrenia na zamedzenie šírenia koronavírusu. Za návrh nezaradených poslancov okolo Petra Pellegríniho hlasovalo 45 zákonodarcov.“ Peter Kollárik následne číta správy (i o počasi a čase)

- Zelená vlna

- Host' Andrey Poláčkovej

- hudobné skladby

- jingel „Rádio Slovensko“

- upútavky – Kontakty; Nočná pyramída

- neukončený hudobný komunikát – koniec záznamu

* * *

Podľa § 34 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z.: „Vo vysielaní programovej služby nesmú v reklame ani v telenákupe účinkovať hlásatelia, moderátori a redaktori spravodajských a politickopublicistických programov, a to ani v obraze, ani vo zvuku.“

* * *

Vysielateľ MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o. odvysielal na programovej službe TV MARKÍZA reklamný šot propagujúci spoločnosť *Swiss Life Select*. Reklamný šot bol odvysielaný v rámci reklamného bloku zaradeného do programu *Televízne noviny*.

V predmetnej reklame vystupuje slovenský polárnik Peter Valušiak, pričom na pozadí jeho podobizní v zasneženej krajine a v Bratislave odznieva akoby jeho monológ. Pri porovnaní hlasu Petra Valušiaa z videí dostupných na internete sa tento nepodobná hlasu v reklame¹.

Hlas v reklame, ktorý predstavuje monológ Petra Valušiaa, sa vysokou mierou podobá hlasu Petra Kollárika².

Rada disponuje záznamom vysielania programovej služby *Rádio Slovensko* z 13. 10. 2020 v časovom rozmedzí cca od 13.00 – 14.00 h, na ktorom sú zaznamenané i spravodajské programy *Správy RTVS* (o cca 13.00 h) a *Krátko správy* (o cca 13.30 h). V nich explicitne odznie, že Peter Kollárik číta správy daných programov. Preto niet pochyb o tom, že Peter Kollárik je redaktorom spravodajských programov.

¹ <https://www.pavolbarabas.sk/filmy/polarnik>

² <https://www.facebook.com/medansk/videos/aktualiz%C3%A1cia-utorok-542016-1730-rtvs-poslala-stanovisko-predmetn%C3%A1-situ%C3%A1cia-vznik/748061031990513/>

Vzhľadom na uvedené vzniklo dôvodné podozrenie, že vysielateľ mohol odvysielaním daného reklamného šotu, v ktorom mohol vo zvuku účinkovať redaktor spravodajských programov, porušiť povinnosť ustanovenú v § 34 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z.

Účastník konania vo svojom vyjadrení uviedol, cit.: „Vysielateľ disponuje informáciou, že pán Peter Kollárik v minulosti moderoval publicistický program „Spektrum“ na Rádiu Slovensko. Tento však nemožno zahrnúť pod spravodajské alebo publicistické programy. O aktuálnom pôsobení pána Kollárika Vysielateľ nemá vedomosť. V tejto súvislosti Vysielateľ disponuje informáciou od zadávateľa Reklamy, že sa jedná o obsadzovaného dabingového herca, ktorý prepožičal svoj hlas rôznym postavám v cca 36 filmoch a seriáloch (viď napr. <https://www.dabingforum.sk/viewtopic.php?f=173&t=1896>). Z tejto informácie vychádzal Vysielateľ aj pri nasadzovaní Reklamy do vysielania.

Zmyslom § 34 ods. 3 ZoVR je, aby hlásateľ, moderátor alebo redaktor, ktorý je spájaný so spravodajstvom alebo politickou publicistikou, ktoré sú vo všeobecnosti chápané a aj vysielateľmi garantované aby boli pravdivé, nestranné a objektívne, neprímerane nezvyšoval dôveru v reklamu s ohľadom na vnímanie dôvery v jeho osobu, poprípade vo všeobecnosti s inštitútom spravodajstva alebo politickej publicistiky. V tejto súvislosti je preto nutné posudzovať, či v prípade, ak by pán Peter Kollárik bol hlásateľom, moderátorom alebo redaktorom spravodajského programu alebo politickopublicistického programu, či je tým známy vo verejnosti natoľko, že by bol spôsobilý poškodzovať záujmy spotrebiteľov alebo zneužívať dôveru spotrebiteľov.

Bez ohľadu na pôsobenie pána Kollárika na pozícii redaktora/moderátora je potrebné uvedené pravidlo posudzovať individuálne a v kontexte toho, do akej miery je jeho osoba s danou funkciou spájaná a známa samotnému spotrebiteľovi. V tejto súvislosti má Vysielateľ za to, že účinkovaním pána Kollárika v Reklame, formou dabingu, nedochádza k ovplyvňovaniu spotrebiteľov z pozície, že sa k divákovi prihovára moderátor, či redaktor televízie, spravodajského programu alebo politickopublicistického programu, na ktorej bola Reklama odvysielaná. Pán Kollárik nie je spájaný a vo všeobecnosti pre priemerného spotrebiteľa známy ako hlásateľ, moderátor alebo redaktor spravodajského programu alebo politickopublicistického programu. Taktiež z Reklamy nevyplýva, že by v danom prípade priamo pán Kollárik zo svojho postavenia produkt, či službu odporúčal. Obrazová časť Reklamy totiž prezentuje reklamný príbeh, ktorého hlavným hrdinom je polárnik, pán Peter Valušiak a zo spôsobu akým je Reklama spracovaná vyplýva, že k divákovi sa prihovára práve pán Valušiak, t.j. pán Kollárik je v danej Reklame len v postavení dabingového herca. Reklamou preto nedochádza k ovplyvneniu spotrebiteľa z pozície zvukovej časti reklamy v kontexte toho, že jej hlasom je pán Kollárik a Reklama v toto smere nepoškodzuje záujmy spotrebiteľov, ani nezneužíva ich dôveru.

Ustanovenie § 34 ods. 2 ZoVR, v zmysle ktorého nesmú v reklame účinkovať hlásatelia, moderátori a redaktori spravodajských a politickopublicistických programov, a to ani v obraze, ani vo zvuku, je potrebné posudzovať a vyhodnocovať vždy v čase vysielania konkrétnej reklamy. Z citovaného znenia nevyplýva, že sa moderátor spravodajského programu nemôže už nikdy v budúcnosti, v čase keď už nebude moderátorom spravodajského programu objaviť v žiadnej reklame. ZoVR upravuje súčasný súbeh týchto dvoch činností. V prípade, ak pán Kollárik v minulosti pôsobil v oblasti spravodajstva a publicistiky, uvedené nemôže mať vplyv na čas vysielania Reklamy, teda v danom čase už v tejto oblasti nepôsobil. V danom prípade je rozhodujúce, či v tejto pôsobí aktuálne, v čase vysielania Reklamy.

Zároveň si Vysielateľ poukazuje, že nie je možné od neho spravodlivo očakávať, aby v tomto prípade preveroval pracovno-právne a iné vzťahy, a účinkovanie každého účinkujúceho v reklame, obzvlášť ak reklamný šot nebol vyrábaný Vysielateľom. O to viac, ak účinkovanie pána Kollárika v Reklame z nej nie je úplne zrejmé a má povahu len zvukovej časti Reklamy. V tomto kontexte nemožno opomenúť ani vyššie uvedené skutočnosť, že pán Kollárik sa dlhodobo venuje dabingu a nahovoril cca 36 postáv. Z uvedeného možno skonštatovať, že Vysielateľ v tomto prípade odvysielal Reklamu v dobrej viere a je dobromyseľný, že je v súlade s pravidlami vysielanej reklamy, ktoré ustanovuje ZoVR.

Záverom Vysielateľ uvádza, že zadávateľ Reklamy sa rozhodol na vlastné náklady predabovať Reklamu a nasadiť ju do vysielania s novým znením.

Vysielateľ si dovoľuje poukázať na skutočnosť, že pred Radou pre reklamu (ďalej len „RpR“) bola Arbitrážnou komisiou RpR prerokovaná sťažnosť fyzickej osoby, ktorej predmet sa zhodoval s predmetom tohto správneho konania. RpR v danom konaní posudzovala súlad Reklamy s § 12 Opčného protokolu k Etickému kódexu reklamnej praxe o reklamnej praxi pri šírení mediálnej komerčnej komunikácie, ktorého znenie ods. 31 sa zhoduje so znením § 34 ods. 3 ZoVR. Konanie pred RpR bolo

ukončené vydaním Arbitrážneho nálezu k sťažnosti č. 41 (08-07) zo dňa 13.11.2020 (dostupné na [http://www.rpr.sk/sk/nalezysirenietelevizneho-reklamneho-sotu-\(reklamneho-oznamenia\)-](http://www.rpr.sk/sk/nalezysirenietelevizneho-reklamneho-sotu-(reklamneho-oznamenia)-)), v ktorom RpR skonštatovala, že šírenie **televízneho reklamného šotu (reklamného oznámenia) „Polárnik“ v televíznom vysielaní TV Markíza Vysielateľa, neporušuje pravidlá Protokolu**. RpR v uvedenom náleze dospela k totožným záverom, na aké poukazuje Vysielateľ v tomto vyjadrení vyššie.

Vysielateľ zastáva názor, že s prihliadnutím na všetky vyššie uvedené skutočnosti, pána Petra Kollárika, nie je možné považovať medzi verejnosťou za tak známu osobu v spojitosti so spravodajstvom, žeby si ho verejnosť automaticky asociovala s osobou hlásateľa, moderátora či redaktora spravodajského programu, a žeby bol z tohto dôvodu spôsobilý poškodzovať záujmy spotrebiteľov alebo zneužívať ich dôveru.

Vzhľadom na uvedené podľa názoru Vysielateľa tým, že na programovej službe TV MARKÍZA odvysielal dňa 28.09.2020 v čase o cca 19:15:24 hod. reklamný šot propagujúci spoločnosť Swiss Life Select, v ktorom hlas polárnika Petra Valušiake nadaboval pán Peter Kollárik, ustanovenie § 34 ods. 3 ZoVR neporušil. “

Rada požiadala spoločnosť Swiss Life Select Slovensko, a. s. o poskytnutie informácie, či monológ, ktorý znie v danom reklamnom šote, skutočne nahovoril Peter Kollárik. V prípade, ak daný monológ nenahovoril Peter Kollárik, požiadala Rada o uvedenie, ktorá osoba tento monológ nahovorila. Spoločnosť vo svojej odpovedi uviedla, že „uvedený šot bol súčasťou marketingovej kampane, ktorú pre spoločnosť dodala „na kľúč“ reklamná agentúra Istropolitana Advertising, s.r.o.“ Z toho dôvodu spoločnosť odporučila Rade, aby sa s otázkami ohľadom reklamnej kampane obrátila na túto agentúru.

Spoločnosť Swiss Life Select Slovensko, a. s. síce neposkytla Rade požadované informácie, avšak z vyjadrenia účastníka konania vyplýva, že zvukovú zložku predmetného reklamného šotu nahovoril práve Peter Kollárik. Sporným je jeho pôsobenie ako hlásateľa, redaktora alebo moderátora spravodajského alebo politickopublicistického programu. Účastník konania uvádza, že nemá vedomosť o aktuálnom pôsobení pána Petra Kollárika, avšak disponuje informáciou, že ide o obsadzovaného dabingového herca.

Je možné súhlasiť, že skutočnosť, že určitá osoba pôsobila na niektorej z vyššie uvedených pozícií v minulosti, neznamena to, že v súčasnosti nemôže vystupovať v reklame. Ako však vyplýva z prepisu/popisu skutkového stavu, Peter Kollárik dňa 13. 10. 2020, čiže v relevantnej časovej nadväznosti na odvysielanie predmetného šotu, uvádzal na programovej službe Rádio Slovensko programy *Správy RTVS* a *Krátke správy*, pričom v oboch prípadoch ide bez akýchkoľvek pochybností o spravodajské programy. Okrem toho, samotný Peter Kollárik vystupuje na verejnosti ako redaktor, túto skutočnosť má uvedenú aj v rámci svojho profilu na sieti LinkedIn (<https://sk.linkedin.com/in/peter-koll%C3%A1rik-a7065649>) a ako redaktor sa podpísal aj pod otvorený list z roku 2018 (<https://dennikn.sk/minuta/1095187/>). Niet teda žiadnych pochybností o tom, že Peter Kollárik je redaktorom spravodajských programov, pričom tak pôsobil aj v čase odvysielania predmetného reklamného šotu.

Hoci Peter Kollárik je aj dabingovým hercom, aj na odkaze na databázu dabingforum.sk, ktorý uviedol účastník konania vo svojom vyjadrení, sú uvedené jeho povolania v prvom rade ako moderátor a až následne ako dabér a herec. Zároveň sme toho názoru, že hoci má pán Kollárik za sebou viacero dabingových úloh, ich počet nie je taký výrazný, aby bolo možné tvrdiť, že práve týmto pôsobením je verejnosti známy. Podľa dostupných informácií pôsobil Peter Kollárik ako redaktor spravodajských programov minimálne od roku 2016 (<https://www.omeiach.com/radio/8788-redaktor-rtvs-sa-trapil-vo-vysielani>), pričom číta správy na Rádiu Slovensko, ktoré je druhým najpočúvanejším rádiom na Slovensku (<https://www.radia.sk/pocuvanost/mml-tgi-vlny/2020-4>). Vzhľadom na uvedené je možné konštatovať, že Peter Kollárik je verejnosti známy ako redaktor spravodajských programov.

Hlásateľov, moderátorov a redaktorov spravodajských a politickopublicistických programov si divák vo všeobecnosti spája s poskytovaním objektívnych informácií. Preto je účelom tejto povinnosti zamedziť tomu, aby došlo k zneužitiu ich postavenia na reklamné účely. Divák by nemusel vedieť rozoznať

rozdiel medzi reklamou a redakčným obsahom a zároveň by mohol propagačným tvrdeniam pripisovať väčšiu váhu, nakoľko mu ich prezentuje osoba, ktorú má späť s poskytovaním objektívnych informácií.

Tento zákaz sa vzťahuje na všetky programové služby, nie len na tú, pre ktorú príslušná osoba pravidelne uvádza takéto programy.³ Zakázaný je akýkoľvek výskyt takejto osoby v reklame alebo telenákupe, či už obrazový alebo zvukový.

Účastník konania uvádza, že divák môže nadobudnúť pocit, že počuje hlas Petra Valušia, keďže reklamný šot je o ňom a zvuková zložka má navodiť dojem, že divák počuje práve tohto polárnika. Hlas Petra Kollárika je však vzhľadom na jeho dlhoročné pôsobenie na pozícii redaktora spravodajských programov natoľko známy, že divák, ktorý jeho hlas pozná z rozhlasového vysielania, vie identifikovať, o koho hlas ide. Nie je nevyhnutné, aby každý jeden divák vedel určiť, že nejde o hlas Petra Valušia, pretože povinnosť ustanovená v § 34 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. je stanovená jednoznačne a vylučuje akékoľvek účinkovanie hlásateľov, moderátorov alebo redaktorov spravodajských alebo politickopublicistických programov v reklame.

Podľa § 34 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. vo vysielaní programovej služby nesmú v reklame účinkovať redaktori spravodajských programov, a to ani v obraze, ani vo zvuku. V predmetnom reklamnom šote účinkoval vo zvuku redaktor spravodajských programov.

Účastník konania uvádza, že nie je možné od neho očakávať preverovanie pracovno-právnych a iných vzťahov a účinkovanie každého účinkujúceho v reklame. K tejto skutočnosti uvádzame, že zákon č. 308/2000 Z. z. vychádza z objektívnej zodpovednosti vysielateľa za správny delikt, čiže vysielateľ je zodpovedný bez ohľadu na zavinenie. Podstatné je iba to, či k správne deliktu došlo. Okrem toho, vysielateľ rozhoduje o tom, ktoré reklamné šoty zaradí do svojho vysielania, preto má možnosť zabezpečiť, príp. požadovať, aby boli v súlade so zákonom. Hoci podľa vyjadrenia účastníka konania došlo k predabovaniu daného reklamného šotu, táto skutočnosť nič nemení na to, že k spáchaniu správneho deliktu už došlo.

Čo sa týka konania pred Radou pre reklamu, uvádzame, že Rada pre reklamu je samoregulačný orgán, ktorého názorom Rada nie je viazaná. Skutočnosť, že Rada pre reklamu nezistila porušenie Opčného protokolu k Etickému kódexu reklamnej praxe o reklamnej praxi pri šírení mediálnej komerčnej komunikácie, neznamena, že je vylúčená pôsobnosť Rady posúdiť súlad predmetného reklamného šotu so zákonom č. 308/2000 Z. z. Podľa zistení Rady Peter Kollárik je redaktorom spravodajských programov, pričom účinkoval vo zvukovej zložke reklamy.

Na základe uvedeného sme toho názoru, že účastník konania porušil povinnosť ustanovenú v § 34 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. tým, že vo vysielaní reklamného šotu propagujúceho spoločnosť *Swiss Life Select* odvysielaného na programovej službe TV MARKÍZA dňa 28. 9. 2020 v čase o cca 19:15:24 hod. účinkoval redaktor spravodajských programov *Správy RTVS* a *Krátko správy* vysielaných na programovej službe Rádio Slovensko.

* * *

U právnických osôb sa zodpovednosť za správne delikty zakladá zásadne bez ohľadu na zavinenie (objektívna zodpovednosť za správny delikt). Táto zásada platí aj v prípade zákona č. 308/2000 Z. z., ako aj v prípade správneho poriadku, ktoré nevyžadujú pri preukázaní, či došlo k správne deliktu, dokazovať zavinenie alebo dokonca úmyselné konanie. Podstatné je iba to, či k porušeniu zákona objektívne došlo, alebo nie. Tomu, že sa v tomto prípade nielenže nedokazuje zavinenie, ale ani sa nerozlišuje medzi zavinením úmyselným alebo nebanlivostným, svedčí aj skutočnosť, že ani jeden z cit. zákonov neobsahuje tzv. liberačné dôvody, ktoré by umožnili zbaviť sa zodpovednosti za správny delikt. Okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu zákona, môžu byť zohľadnené pri ukladaní druhu sankcie, ale nie sú dôvodom na zastavenie správneho konania.

³ Výkladová správa Rady Európy k Európskemu dohovoru o cezhraničnej televízii v znení pozmeňujúceho protokolu, ods. 241.

Podľa ustanovenia § 64 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z.: „Sankciu podľa odseku 1 písm. d) rada uloží, ak vysielateľ, prevádzkovateľ retransmisie, poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie alebo právnická osoba alebo fyzická osoba podľa § 2 ods. 3 a 4 aj napriek písomnému upozorneniu rady opakovane porušila povinnosť. Rada uloží pokutu bez predchádzajúceho upozornenia, ak bola porušená povinnosť uložená v § 19. Rada môže uložiť pokutu aj bez predchádzajúceho upozornenia, ak bola porušená povinnosť uložená v § 16 ods. 2 písm. a) a c), ods. 3 písm. k), § 20 ods. 1 a 4, § 30, ako aj v prípade vysielania bez oprávnenia [§ 2 ods. 1 písm. b)] alebo prevádzkovania retransmisie bez oprávnenia [§ 2 ods. 1 písm. e)].“

Podľa ustanovenia § 64 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z.: „Pokutu rada určí podľa závažnosti veci, spôsobu, trvania a následkov porušenia povinnosti, miery zavinenia a s prihliadnutím na rozsah a dosah vysielania, poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie a retransmisie, získané bezdôvodné obohatenie a sankciu, ktorú už prípadne uložil samoregulačný orgán pre oblasť upravenú týmto zákonom v rámci vlastného samoregulačného systému.“

Z § 64 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z. vyplýva, že Rada pri opakovanom porušení povinnosti ustanovenej v § 34 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. uloží pokutu. Ide o kogentné ustanovenie zákona, ktoré nepripúšťa voľnosť uváženia pri rozhodovaní o druhu sankcie za porušenie tejto povinnosti.

Účastník konania bol za porušenie predmetnej povinnosti podľa § 34 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. sankcionovaný už v minulosti:

- Rozhodnutím č. RL/27/2008 bola účastníkovi konania uložená sankcia – upozornenie na porušenie zákona za porušenie povinnosti ustanovenej v § 34 ods. 3 (v tom čase § 34 ods. 4), ktorého sa dopustil tým, že dňa 28.01.2008 o cca 22.47 hod. odvysielal v rámci reklamného bloku reklamu na Československý bál v Prahe, v ktorej účinkovala moderátorka spravodajského programu. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 7. 7. 2008.
- Rozhodnutím č. RP/9/2017 bola účastníkovi konania uložená sankcia – pokuta vo výške 3 319 € za porušenie povinnosti ustanovenej v § 34 ods. 3, ktorého sa dopustil tým, že vo vysielaní v komunikátoch *Dnes večer uvidíte*, ktoré boli odvysielané na programovej službe TV MARKÍZA dňa 23. 5. 2016 o cca 20:09 hod., dňa 24. 5. 2016 o cca 20:13 hod., dňa 25. 5. 2016 o cca 20:10 hod., dňa 26. 5. 2016 o cca 20:13 hod., dňa 27. 5. 2016 o cca 20:12 hod., dňa 28. 5. 2016 o cca 20:10 hod., dňa 29. 5. 2016 o cca 20:12 hod., dňa 30. 5. 2016 o cca 20:10 hod., dňa 31. 5. 2016 o cca 20:13 hod., dňa 1. 6. 2016 o cca 20:10 hod., dňa 2. 6. 2016 o cca 20:14 hod., dňa 3. 6. 2016 o cca 20:13 hod., dňa 4. 6. 2016 o cca 20:10 hod., dňa 5. 6. 2016 o cca 20:11 hod. a dňa 6. 6. 2016 o cca 20:12 hod., a ktoré naplnili definíciu vlastnej propagácie podľa § 37a ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z. a tým reklamy podľa § 32 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z., účinkovali moderátori spravodajských programov *Televízne noviny* a *Športové noviny* vysielaných na programovej službe TV MARKÍZA. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 8. 3. 2017.

Nakoľko ide v tomto prípade o opakované porušenie povinnosti ustanovenej v § 34 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z., navrhujeme Rade uložiť za toto porušenie sankciu podľa ustanovenia § 64 ods. 1 písm. d) zákona č. 308/2000 Z. z. – pokutu určenú podľa § 67 ods. 5 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z.

* * *

Z á v e r

Na základe vyššie uvedeného máme za to, že bol zhromaždený dostatok dôkazov na preukázanie porušenia povinnosti ustanovenej v § 34 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. Z toho dôvodu navrhujeme Rade prijať uvedený návrh uznesenia.

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu

dňa 21. 4. 2021

Správne konanie: 530/SKL/2021 zo dňa 29. 1. 2021
Predmet: Oznámenie o zmene registrácie retransmisie č. TKR/257
Subjekt: Orange Slovensko, a.s.
Správny orgán: Rada pre vysielanie a retransmisiu

Dátum: 8. 4. 2021

Návrh uznesenia:

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 a § 5 zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“), postupom podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „zákon č. 71/1967 Zb.“) v správnom konaní č. 530/SKL/2021 zo dňa 29. 1. 2021 posúdila oznámenie o zmene registrácie retransmisie č. TKR/257 z dôvodu zmeny ponuky programových služieb účastníka konania

Orange Slovensko, a.s.

Metodova 8

821 08 Bratislava

a po zistení potrebných podkladov pre rozhodnutie podľa § 46 a nasl. zákona č. 71/1967 Zb. vydáva toto

rozhodnutie:

Rada podľa ustanovenia § 60 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z.

mení

registráciu retransmisie č. TKR/257 nasledovne:

Bod 4 sa mení a znie:

„4. Ponuka programových služieb:

4.1 Základný balík (v rámci služby TV na optike):

4.1.1 Základný balík:

televízne programové služby: Jednotka HD, Dvojka HD, Trojka HD, TV MARKÍZA HD, TV DOMA HD, DAJTO HD, JOJ HD, JOJ PLUS HD, WAU HD, TA3 HD, Prima Plus HD, Nova International HD, Discovery Channel, Disney Channel, IDX, TLC, UP Network HD, Senzi TV HD, LaLa TV HD, Seznam TV HD, Šlágr TV, TV LUX HD, AMC HD, FilmBox, Eurosport HD, Eurosport 2 HD, Arena Sport 2, Sport 1 HD, Fishing & Hunting, Orange Infokanáľ HD, Minimax, KI.KA (Kinderkanal), Óčko, M1 HD, M2 HD, M4 HD, M5 HD, Duna TV HD, Duna World, 3sat, ZDF, Das Erste HD, Deutsche Welle, ARTE HD, ORF 1, ORF 2, RTL, RTL 2, VOX, n-tv, Super RTL, BBC World, CNN, Bloomberg, France 24 AJ HD, France 24 FR HD, TV Polonia, RAI UNO, TVE Espana, TV Noe, TV8 HD, TV RAJ HD, TV Ružinov HD, TV Nitrička, TV KOŠICE:DNES, TV Hronka, MTT, TV Severka, TV Vega, TV Senior, TV Liptov, RTV Krea, Stredoslovenská televízia, Východoslovenská televízia, Dúbravská televízia, TV Zemplín HD, Levická TV, TV Považie, TV 7, TV Central, TV9, Leo TV/Extasy, Dorcel TV HD, TV Romana

rozhlasové programové služby: Rádio Slovensko, Rádio Devín, Rádio_FM, Rádio Regina, FUN RADIO, Rádio Lumen

4.1.2 Balík Cinemax: Cinemax HD, Cinemax 2 HD

4.1.3 Balík HBO: HBO HD, HBO 2HD, HBO 3 HD

4.1.4 Balík zahraničné: France 2 HD, France 3, France 5, PRO7, Kabel 1, SAT 1, Welt

4.1.5 Balík šport A: Sport 1 HD, Sport 2 HD, Extreme Sports Channel, Golf Channel HD, Fishing & Hunting,

4.1.6 Balík šport Z: Arena Sport 1 HD, Arena Sport 2, Nova Sport 1 HD, Nova Sport 2 HD

4.1.7 Balík deti A: Cartoon Network, JimJam, Baby TV, Boomerang

4.1.8 Balík deti Z: Jojko, Duck TV, Nickelodeon, Nick Jr.

4.1.9 Balík mládež a hudba: Óčko HD, Óčko Star HD, Óčko Black HD, Óčko Expres HD, MTV, VH1, Šlágr Premium HD;

4.1.10 Balík dokumenty A: Russian Travel Guide (RTG), Nat Geo Wild, Travel Channel, History Channel HD, Love Nature HD

4.1.11 Balík Dokumenty Z: Spektrum HD, Viasat History HD, Viasat Nature HD, Viasat Explore HD, CBS Reality, Wild TV HD

4.1.12 Balík mix: Crime and Investigation, Film Europe HD, CS Film, iConcerts, Luxe TV

4.1.13 Balík zábava: Auto Motor Sport, AXN, AXN Black, AXN White, Fashion TV HD SK, Travelxp HD

4.1.14 Balík filmy: JOJ Cinema, Film+ HD, Epic Drama HD

4.1.15 Balík hobby: E! HD, UP Network HD, TV Paprika HD, Spektrum Home, Mňau TV HD, Fashion TV HD EN

4.1.16 Balík maďarské A: Cool TV, TV 4, RTL II HU, Film+ Hungary

4.1.17 Balík Maďarské Z: RTL+, RTL Klub, Sorozat+, Sláger TV HU

4.1.18 Balík Filmbox Premium: FilmBox Extra HD, FilmBox Premium HD, FilmBox Plus, FightBox HD, 360 TuneBox HD, Eroxxx HD, EROX HD, FilmBox Family, FashionBox HD, DocuBox HD, Fast&Fun Box HD

4.1.19 Balík Exkluziv: Dorcel XXX HD, Brazzers TV Europe, Leo TV Gold HD, PASSION XXX HD

4.1.20 Balík Discovery+: Animal Planet HD, Discovery Science HD, IDX HD, Discovery Turbo Xtra

4.1.21 Balík Cinemax + Balík HBO: Cinemax HD, Cinemax 2 HD, HBO HD, HBO 2 HD, HBO 3 HD

4.1.22 Balík Orange Šport: Orange Sport, Orange Sport 2, Orange Sport 3, Orange Sport 4

4.1.23 Balík Premier Šport: Premier Sport HD

4.1.24 Balík Super Šport: Orange Sport, Orange Sport 2, Orange Sport 3, Orange Sport 4, Fishing & Hunting, Sport 1 HD, Sport 2 HD, Golf Channel HD, Extreme Sports Channel, Eurosport HD, Eurosport 2 HD, Arena Sport 1 HD, Arena Sport 2, Nova Sport 1 HD, Nova Sport 2 HD

4.1.25 Balík Super Šport+: Orange Sport, Orange Sport 2, Orange Sport 3, Orange Sport 4, Premier Sport HD, Fishing & Hunting, Sport 1 HD, Sport 2 HD, Golf Channel HD, Extreme Sports Channel, Eurosport HD, Eurosport 2 HD, Arena Sport 1 HD, Arena Sport 2, Nova Sport 1 HD, Nova Sport 2 HD

4.2 Balíky v rámci služby Orange TV cez satelit:

4.2.1 Základný balík:

Jednotka HD, Dvojka HD, Trojka, TV MARKÍZA HD, TV DOMA HD, DAJTO HD, JOJ HD, JOJ PLUS HD, WAU HD, TA3 HD, Prima Plus HD, Nova International HD, Discovery Channel, IDX, TLC, Senzi TV, Šlágr TV, TV LUX HD, AMC HD, FilmBox, Eurosport HD, Eurosport 2 HD, Arena

Sport 2, Sport 1 HD, Fishing & Hunting, Orange Infokanál, Minimax, Óčko, TV Noe, Leo TV/Extasy, LaLa TV, Disney Channel, M1 HD, M2 HD, M4 HD, Duna TV HD

4.2.2 Balík Cinemax: Cinemax HD, Cinemax 2 HD

4.2.3 Balík HBO: HBO HD, HBO 2HD, HBO 3 HD

4.2.4 Balík šport A: Sport 1 HD, Sport 2 HD, Extreme Sports Channel, Golf Channel, Fishing & Hunting,

4.2.5 Balík šport Z: Arena Sport 1 HD, Arena Sport 2, Nova Sport 1 HD, Nova Sport 2

4.2.6 Balík deti A: JimJam, Baby TV

4.2.7 Balík deti Z: Jojko, Duck TV, Nickelodeon, Nick Jr.

4.2.8 Balík mládež a hudba: Óčko, VH1

4.2.9 Balík dokumenty A: Nat Geo Wild, Travel Channel HD, History Channel

4.2.10 Balík Dokumenty Z: Spektrum, Viasat History HD, Viasat Nature HD, Viasat Explore HD, CBS Reality

4.2.11 Balík mix: Film Europe, CS Film

4.2.12 Balík zábava: Auto Motor Sport HD, Travelxp HD

4.2.13 Balík filmy: JOJ Cinema HD, Film+, Epic Drama HD

4.2.14 Balík hobby: TV Paprika, Spektrum Home, Fashion TV HD EN

4.2.15 Balík Filmbox Premium: FilmBox Extra HD, FilmBox Premium, FilmBox Plus, FightBox HD, 360 TuneBox, Eroxxx HD, EROX, FilmBox Family, FashionBox, DocuBox HD, Fast&Fun Box HD

4.2.16 Balík Discovery+: Animal Planet HD, Discovery Science HD

4.2.17 Balík Cinemax + Balík HBO: Cinemax HD, Cinemax 2 HD, HBO HD, HBO 2 HD, HBO 3 HD

4.2.18 Balík Orange Šport: Orange Sport, Orange Sport 2, Orange Sport 3, Orange Sport 4

4.2.19 Balík Premier Šport: Premier Sport HD

4.2.20 Balík Super Šport: Orange Sport, Orange Sport 2, Orange Sport 3, Orange Sport 4, Fishing & Hunting, Sport 1 HD, Sport 2 HD, Golf Channel, Extreme Sports Channel, Eurosport HD, Eurosport 2 HD, Arena Sport 1 HD, Arena Sport 2, Nova Sport 1 HD, Nova Sport 2

4.2.21 Balík Super Šport+: Orange Sport, Orange Sport 2, Orange Sport 3, Orange Sport 4, Premier Sport HD, Fishing & Hunting, Sport 1 HD, Sport 2 HD, Golf Channel, Extreme Sports Channel, Eurosport HD, Eurosport 2 HD, Arena Sport 1 HD, Arena Sport 2, Nova Sport 1 HD, Nova Sport 2

4.2.22 Balík maďarské A: Cool TV, TV 4, RTL II HU, Film+ Hungary

4.2.23 Balík Maďarské Z: RTL+, RTL Klub, Sorozat+, Sláger TV HU

4.3 Balíky v rámci služby Orange TV cez internet:

4.3.1 Základný balík:

Jednotka HD, Dvojka HD, Trojka, TV MARKÍZA HD, TV DOMA HD, DAJTO HD, JOJ HD, JOJ PLUS HD, WAU HD, TA3 HD, Prima Plus HD, Nova International HD, Discovery Channel, IDX, TLC, Senzi TV HD, Šlágr TV, TV LUX HD, AMC HD, FilmBox, Eurosport HD, Eurosport 2 HD, Arena Sport 2, Sport 1 HD, Fishing & Hunting, Orange Infokanál HD, Minimax, Óčko, ZDF, France 24 FR HD, Leo TV/Extasy, Disney Channel

4.3.2 Balík Cinemax: Cinemax HD, Cinemax 2 HD

4.3.3 Balík HBO: HBO HD, HBO 2HD, HBO 3 HD

4.3.4 Balík šport A: Sport 1 HD, Sport 2 HD, Extreme Sports Channel, Golf Channel, Fishing & Hunting,

4.3.5 Balík šport Z: Arena Sport 1 HD, Arena Sport 2, Nova Sport 1 HD, Nova Sport 2 HD

4.3.6 Balík deti A: JimJam, Baby TV, Boomerang

4.3.7 Balík deti Z: Jojko, Duck TV, Nickelodeon, Nick Jr.

4.3.8 Balík mládež a hudba: Óčko, Óčko Star

4.3.9 Balík dokumenty A: Discovery Channel, Nat Geo Wild, Love Nature HD

4.3.10 Balík Dokumenty Z: Viasat Nature HD

4.3.11 Balík Premier Šport: Premier Sport HD

4.3.12 Balík zábava: Travelxp HD

4.3.13 Balík filmy: Film+, Epic Drama HD

4.3.14 Balík Discovery+: Animal Planet HD, Discovery Science HD, IDX HD, Discovery Turbo Xtra

4.3.15 Balík Cinemax + Balík HBO: Cinemax HD, Cinemax 2 HD, HBO HD, HBO 2 HD, HBO 3 HD

4.3.16 Balík Orange Šport: Orange Sport, Orange Sport 2, Orange Sport 3, Orange Sport 4

4.3.17 Balík Super Šport: Orange Sport, Orange Sport 2, Orange Sport 3, Orange Sport 4, Fishing & Hunting, Sport 1 HD, Sport 2 HD, Golf Channel, Extreme Sports Channel, Eurosport HD, Eurosport 2 HD, Arena Sport 1 HD, Arena Sport 2, Nova Sport 1 HD, Nova Sport 2 HD

4.3.18 Balík Super Šport+: Orange Sport, Orange Sport 2, Orange Sport 3, Orange Sport 4, Premier Sport HD, Fishing & Hunting, Sport 1 HD, Sport 2 HD, Golf Channel, Extreme Sports Channel, Eurosport HD, Eurosport 2 HD, Arena Sport 1 HD, Arena Sport 2, Nova Sport 1 HD, Nova Sport 2 HD

4.4 TV v mobile s Archívom:

Jednotka HD, Dvojka HD, TV MARKÍZA HD, TV DOMA HD, DAJTO HD, JOJ HD, JOJ PLUS HD, WAU HD, TA3 HD, M1 HD, M2 HD, ORF 1, ORF 2, Arena Sport 1, Arena Sport 2, RTL Klub

Úloha:

V súlade s § 4 ods. 4 a § 13 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z. Kancelária Rady vydá písomné vyhotovenie rozhodnutia o zmene registrácie retransmisie, zašle ho účastníkovi konania a vyzve ho na úhradu správneho poplatku.

T: 21. 5. 2021

Z: PLO

* * *

Dňa 29. 1. 2021 účastník konania doručil Rade oznámenie o zmene registrácie retransmisie č. TKR/257. Z toho dôvodu sa dňa 29. 1. 2021 začalo správne konanie č. 530/SKL/2021 vo veci oznámenia o zmene registrácie retransmisie.

* * *

Podľa ustanovenia § 60 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. „Rada na základe oznámenia podľa odseku 1 rozhodne do 60 dní odo dňa doručenia oznámenia o zmene registrácie retransmisie, alebo ak sú dôvody na zrušenie registrácie retransmisie podľa § 63, registráciu retransmisie zruší; ak rada v určenej lehote nerozhodne, považuje sa to za súhlas so zmenou, ktorú prevádzkovateľ retransmisie oznámil rade.“

Podľa ustanovenia § 60 ods. 8 zákona č. 308/2000 Z. z. „Prevádzkovateľ retransmisie je povinný oznámiť rade zmenu údajov uvedených v § 57 ods. 1 písm. g) súhrnne za celý územný rozsah raz ročne do 31. januára podľa stavu k 1. januáru daného kalendárneho roku. Prevádzkovateľ retransmisie je tiež povinný vyhovieť žiadosti rady o nahlásenie aktuálneho stavu údajov uvedených v § 57 ods. 1 písm. g) osobitne podľa jednotlivých častí svojho územného rozsahu, najmä v súvislosti s preverovaním splnenia povinností podľa § 17 ods. 1 písm. a) a b).“

Podľa ustanovenia § 30 ods. 1 písm. d) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní: „Správny orgán konanie zastaví, ak účastník konania na výzvu správneho orgánu v určenej lehote neodstránil nedostatky svojho podania a bol o možnosti zastavenia konania poučený.“

* * *

Predmetom oznámenia účastníka konania je zmena programovej ponuky účastníka konania. Účastník konania uviedol, že do svojej programovej ponuky zaradil programové služby Leo TV Gold HD, PASSION XXX HD, TV Romana, Love Nature HD, Šlágr Premium HD a v priebehu roka 2020 vyradil programové služby Megamax, Fineliving HD, Discovery Showcase HD, Rebel 2-Slušnej kanál, National Geographic Channel SD, STARS XXX HD.

K programovým službám TV Romana, Love Nature HD a Šlágr Premium HD účastník konania priložil súhlasy ich pôvodných vysielateľov s retransmisiou účastníkom konania.

K programovým službám Leo TV Gold HD, PASSION XXX HD účastník konania nedoručil súhlasy ich pôvodných vysielateľov s retransmisiou účastníkom konania. S poukazom na tieto skutočnosti Rada dospela k záveru, že sú dané podmienky na prerušenie správneho konania podľa ustanovenia § 19 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, a preto rozhodla o prerušení správneho konania rozhodnutím č. TKR/257/RPK/11/2021, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 24. 2. 2021.

Dňa 30. 3. 2021 účastník konania doplnil svoje podanie o súhlasy pôvodných vysielateľov programových služieb Leo TV Gold HD, PASSION XXX HD v zákonom požadovanej forme.

Predložené oznámenie spĺňa všetky náležitosti podľa ustanovenia § 60 ods. 1 a § 60 ods. 8 zákona č. 308/2000 Z. z. na zmenu registrácie retransmisie.

* * *

Z á v e r

Na základe uvedených skutočností Kancelária Rady pripravila vyššie uvedený návrh uznesenia.

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

**Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu
dňa 21. 4. 2021**

Správne konanie: 551/SKL/2020 zo dňa 27. 1. 2021
Predmet: Oznámenie o zmene registrácie retransmisie č. TKR/9 a TKR/121
Subjekt: SATRO s.r.o.
Správny orgán: Rada pre vysielanie a retransmisiu

Dátum: 7. 4. 2021

Návrh uznesenia č. 1:

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 a § 5 zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“), postupom podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „zákon č. 71/1967 Zb.“), v správnom konaní č. 551/SKL/2021 zo dňa 27. 1. 2021, posúdila oznámenie o zmene registrácie retransmisie č. TKR/9 z dôvodu zmeny ponuky programových služieb a počtu prípojok účastníka konania

SATRO s.r.o.
Hodonínska 25
841 03 Bratislava

a po zistení potrebných podkladov pre rozhodnutie podľa § 46 a nasl. zákona č. 71/1967 Zb. vydáva toto

rozhodnutie:

Rada podľa ustanovenia § 60 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z.

mení

registráciu retransmisie č. TKR/9 nasledovne:

Body 3 a 4 sa menia a znejú:

„3. Počet prípojok: 6 020

4. Ponuka programových služieb:

4.1 KDS Nitra:

Televízne programové služby:

Základný súbor (MINI/MINI SK, MINI CZ, MINI Komplet): Jednotka, Jednotka HD, Dvojka, Dvojka HD, Trojka, TV MARKÍZA, TV MARKÍZA HD, DAJTO, DAJTO HD, JOJ, JOJ HD, TA 3/RING TV, Central TV/CETV, Promo, ČT 1, ČT 1 HD, ČT 2, ČT 24, TV NOE, RTV KREA, TV LUX, TV DOMA, Jojko, JOJ PLUS, JOJ PLUS HD, WAU, TV DOMA HD, Prima Plus, Prima Plus HD, Nova International, Nova International HD

Ostatné súbory: Nova Sport 1 HD, Eurosport 1 HD, Eurosport 2 HD, SPORT 1 HD, SPORT 2 HD, Reality Kings, LaLa, Disney Channel, FilmBox HD, AMC HD, FILM+, Animal Planet HD, Discovery Channel HD, National Geographic Channel HD, TLC, Viasat Explore HD, Viasat History HD, Viasat Nature HD, Óčko, VH1, Minimax, SENZI, KiKa, GINX, Nat Geo Wild HD, CS History, Epic Drama HD, CS Mystery, Brazzers HD, JOJ Cinema HD, Discovery Science HD, Discovery DTX HD, ID Discovery HD, Travel Channel HD, MTV Live HD, C Music TV, iConcerts, Óčko Star, Classica Stingray, Jim Jam, DUCK TV, Disney Junior, CS Film, CS Horror, Fishing and Hunting, Sport 5 HD, Fashion TV, FilmBox Stars, FilmBox Extra HD, FilmBox Premium HD, Film Europe Channel HD, Film Europe +, Spektrum Home, TV Paprika, Auto Motor und Sport channel, Nova Sport 2, EXTREME SPORTS, NICKELODEON, NICK Jr., Baby TV, E! Entertainment, Fast&Fun Box HD, DocuBox HD, Food Network HD

M1, M2, Duna TV, Cool TV, RTL Klub, Film+ (HU)

ORF1, ORF 2, Euronews, Al Jazeera, TV5 Monde, TVE, C1R, France 24, CNN

HBO HD, HBO2 HD, HBO3 HD, CINEMAX HD, CINEMAX 2 HD

Rozhlasové programové služby: Slovenský rozhlas: Rádio Slovensko, Rádio Regina Bratislava, Rádio Regina Banská Bystrica, Rádio Regina Košice, Rádio Devín, Rádio FM, Rádio Patria M, Rádio Slovakia International, Rádio Klasika, Rádio Litera; Europa 2, Rádio Best FM, Rádio Jemné, Anténa Rock, EXPRES, Rádio Lumen, Rádio 7, Rádio MAX, ČRo - rádiožurnál, ČRo Dvojka

4.2 KDS Topoľčany:

Televízne programové služby:

Základný súbor (MINI/MINI SK, MINI CZ, MINI Komplet): Jednotka, Jednotka HD, Dvojka, Dvojka HD, Trojka, TV MARKÍZA, TV MARKÍZA HD, DAJTO, DAJTO HD, JOJ, JOJ HD, TA 3/RING TV, Central TV/CETV, Promo, ČT 1, ČT 1 HD, ČT 2, ČT 24, TV NOE, RTV KREA, TV LUX, TV DOMA, Jojko, JOJ PLUS, JOJ PLUS HD, WAU, TV DOMA HD, Prima Plus, Prima Plus HD, Nova International, Nova International HD

Ostatné súbory: Nova Sport 1 HD, Eurosport 1 HD, Eurosport 2 HD, SPORT 1 HD, SPORT 2 HD, Reality Kings, LaLa, Disney Channel, FilmBox HD, AMC HD, FILM+, Animal Planet HD, Discovery Channel HD, National Geographic Channel HD, TLC, Viasat Explore HD, Viasat History HD, Viasat Nature HD, Óčko, VH1, Minimax, SENZI, KiKa, GINX, Nat Geo Wild HD, CS History, Epic Drama HD, CS Mystery, Brazzers HD, JOJ Cinema HD,

Discovery Science HD, Discovery DTX HD, ID Discovery HD, Travel Channel HD, MTV Live HD, C Music TV, iConcerts, Óčko Star, Classica Stingray, Jim Jam, DUCK TV, Disney Junior, CS Film, CS Horror, Fishing and Hunting, Sport 5 HD, Fashion TV, FilmBox Stars, FilmBox Extra HD, FilmBox Premium HD, Film Europe Channel HD, Film Europe +, Spektrum Home, TV Paprika, Auto Motor und Sport channel, Nova Sport 2, EXTREME SPORTS, NICKELODEON, NICK Jr., Baby TV, E! Entertainment, Fast&Fun Box HD, DocuBox HD, Food Network HD

M1, M2, Duna TV, Cool TV, RTL Klub, Film+ (HU)
ORF1, ORF 2, Euronews, Al Jazeera, TV5 Monde, TVE, C1R, France 24, CNN
HBO HD, HBO2 HD, HBO3 HD, CINEMAX HD, CINEMAX 2 HD

Rozhlasové programové služby: Slovenský rozhlas: Rádio Slovensko, Rádio Regina Bratislava, Rádio Regina Banská Bystrica, Rádio Regina Košice, Rádio Devín, Rádio FM, Rádio Patria M, Rádio Slovakia International, Rádio Klasika, Rádio Litera; Europa 2, Rádio Best FM, Rádio Jemné, Anténa Rock, EXPRES, Rádio Lumen, Rádio 7, Rádio MAX, ČRo - Radiožurnál, ČRo Dvojka

4.3 KDS Myjava:

Televízne programové služby:

Základný súbor (MINI/MINI SK, MINI CZ, MINI Komplet): Jednotka, Jednotka HD, Dvojka, Dvojka HD, Trojka, TV MARKÍZA, TV MARKÍZA HD, DAJTO, DAJTO HD, JOJ, JOJ HD, TA 3/RING TV, Central TV/CETV, Promo, ČT 1, ČT 1 HD, ČT 2, ČT 24, TV NOE, RTV KREA, TV LUX, TV DOMA, Jojko, JOJ PLUS, JOJ PLUS HD, WAU, TV DOMA HD, Prima Plus, Prima Plus HD, Nova International, Nova International HD

Ostatné súbory: Nova Sport 1 HD, Eurosport 1 HD, Eurosport 2 HD, SPORT 1 HD, SPORT 2 HD, Reality Kings, LaLa, Disney Channel, FilmBox HD, AMC HD, FILM+, Animal Planet HD, Discovery Channel HD, National Geographic Channel HD, TLC, Viasat Explore HD, Viasat History HD, Viasat Nature HD, Óčko, VH1, Minimax, SENZI, KiKa, GINX, Nat Geo Wild HD, CS History, Epic Drama HD, CS Mystery, Brazzers HD, JOJ Cinema HD,

Discovery Science HD, Discovery DTX HD, ID Discovery HD, Travel Channel HD, MTV Live HD, C Music TV, iConcerts, Óčko Star, Classica Stingray, Jim Jam, DUCK TV, Disney Junior, CS Film, CS Horror, Fishing and Hunting, Sport 5 HD, Fashion TV, FilmBox Stars, FilmBox Extra HD, FilmBox Premium HD, Film Europe Channel HD, Film Europe +, Spektrum Home, TV Paprika, Auto Motor und Sport channel, Nova Sport 2, EXTREME SPORTS, NICKELODEON, NICK Jr., Baby TV, E! Entertainment, Fast&Fun Box HD, DocuBox HD, Food Network HD

M1, M2, Duna TV, Cool TV, RTL Klub, Film+ (HU)
ORF1, ORF 2, Euronews, Al Jazeera, TV5 Monde, TVE, C1R, France 24, CNN
HBO HD, HBO2 HD, HBO3 HD, CINEMAX HD, CINEMAX 2 HD

Rozhlasové programové služby: Slovenský rozhlas: Rádio Slovensko, Rádio Regina Bratislava, Rádio Regina Banská Bystrica, Rádio Regina Košice, Rádio Devín, Rádio FM, Rádio Patria M, Rádio Slovakia International, Rádio Klasika, Rádio Litera; Europa 2, Rádio Best FM, Rádio Jemné, Anténa Rock, EXPRES, Rádio Lumen, Rádio 7, Rádio MAX, ČRo - Radiožurnál, ČRo Dvojka

4.4 KDS Brezová pod Bradlom:

Televízne programové služby:

Základný súbor (MINI/MINI SK, MINI CZ, MINI Komplet): Jednotka, Jednotka HD, Dvojka, Dvojka HD, Trojka, TV MARKÍZA, TV MARKÍZA HD, DAJTO, DAJTO HD, JOJ, JOJ HD, TA 3/RING TV, Central TV/CETV, Promo, ČT 1, ČT 1 HD, ČT 2, ČT 24, TV NOE, RTV KREA, TV LUX, TV DOMA, Jojko, JOJ PLUS, JOJ PLUS HD, WAU, TV DOMA HD, Prima Plus, Prima Plus HD, Nova International, Nova International HD

Ostatné súbory: Nova Sport 1 HD, Eurosport 1 HD, Eurosport 2 HD, SPORT 1 HD, SPORT 2 HD, Reality Kings, LaLa, Disney Channel, FilmBox HD, AMC HD, FILM+, Animal Planet HD, Discovery Channel HD, National Geographic Channel HD, TLC, Viasat Explore HD, Viasat History HD, Viasat Nature HD, Óčko, VH1, Minimax, SENZI, KiKa, GINX, Nat Geo Wild HD, CS History, Epic Drama HD, CS Mystery, Brazzers HD, JOJ Cinema HD,

Discovery Science HD, Discovery DTX HD, ID Discovery HD, Travel Channel HD, MTV Live HD, C Music TV, iConcerts, Óčko Star, Classica Stingray, Jim Jam, DUCK TV, Disney Junior, CS Film, CS Horror, Fishing and Hunting, Sport 5 HD, Fashion TV, FilmBox Stars, FilmBox Extra HD, FilmBox Premium HD, Film Europe Channel HD, Film Europe +, Spektrum Home, TV Paprika, Auto Motor und Sport channel, Nova Sport 2, EXTREME SPORTS, NICKELODEON, NICK Jr., Baby TV, E! Entertainment, Fast&Fun Box HD, DocuBox HD, Food Network HD

M1, M2, Duna TV, Cool TV, RTL Klub, Film+ (HU)

ORF1, ORF 2, Euronews, Al Jazeera, TV5 Monde, TVE, C1R, France 24, CNN

HBO HD, HBO2 HD, HBO3 HD, CINEMAX HD, CINEMAX 2 HD

Rozhlasové programové služby: Slovenský rozhlas: Rádio Slovensko, Rádio Regina Bratislava, Rádio Regina Banská Bystrica, Rádio Regina Košice, Rádio Devín, Rádio FM, Rádio Patria M, Rádio Slovakia International, Rádio Klasika, Rádio Litera; Europa 2, Rádio Best FM, Rádio Jemné, Anténa Rock, EXPRES, Rádio Lumen, Rádio 7, Rádio MAX, ČRo - Radiožurnál, ČRo Dvojka

4.5 KDS Galanta

Televízne programové služby:

Základný súbor (MINI/MINI SK, MINI CZ, MINI Komplet): Jednotka, Jednotka HD, Dvojka, Dvojka HD, Trojka, TV MARKÍZA, TV MARKÍZA HD, DAJTO, DAJTO HD, JOJ, JOJ HD, TA 3/RING TV, Central TV/CETV, Promo, ČT 1, ČT 1 HD, ČT 2, ČT 24, TV NOE, RTV KREA, TV LUX, TV DOMA, Jojko, JOJ PLUS, JOJ PLUS HD, WAU, TV DOMA HD, Prima Plus, Prima Plus HD, Nova International, Nova International HD

Ostatné súbory: Nova Sport 1 HD, Eurosport 1 HD, Eurosport 2 HD, SPORT 1 HD, SPORT 2 HD, Reality Kings, LaLa, Disney Channel, FilmBox HD, AMC HD, FILM+, Animal Planet HD, Discovery Channel HD, National Geographic Channel HD, TLC, Viasat Explore HD, Viasat History HD, Viasat Nature HD, Óčko, VH1, Minimax, SENZI, KiKa, GINX, Nat Geo Wild HD, CS History, Epic Drama HD, CS Mystery, Brazzers HD, JOJ Cinema HD,

Discovery Science HD, Discovery DTX HD, ID Discovery HD, Travel Channel HD, MTV Live HD, C Music TV, iConcerts, Óčko Star, Classica Stingray, Jim Jam, DUCK TV, Disney Junior, CS Film, CS Horror, Fishing and Hunting, Sport 5 HD, Fashion TV, FilmBox Stars, FilmBox Extra HD, FilmBox Premium HD, Film Europe Channel HD, Film Europe +, Spektrum Home, TV Paprika, Auto

Motor und Sport channel, Nova Sport 2, EXTREME SPORTS, NICKELODEON, NICK Jr., Baby TV, E! Entertainment, Fast&Fun Box HD, DocuBox HD, Food Network HD

M1, M2, Duna TV, Cool TV, RTL Klub, Film+ (HU)

ORF1, ORF 2, Euronews, Al Jazeera, TV5 Monde, TVE, C1R, France 24, CNN

HBO HD, HBO2 HD, HBO3 HD, CINEMAX HD, CINEMAX 2 HD

Rozhlasové programové služby: Slovenský rozhlas: Rádio Slovensko, Rádio Regina Bratislava, Rádio Regina Banská Bystrica, Rádio Regina Košice, Rádio Devín, Rádio FM, Rádio Patria M, Rádio Slovakia International, Rádio Klasika, Rádio Litera; Europa 2, Rádio Best FM, Rádio Jemné, Anténa Rock, EXPRES, Rádio Lumen, Rádio 7, Rádio MAX, ČRo - Radiožurnál, ČRo Dvojka

4.6 KDS Šurany

Televízne programové služby:

Základný súbor (MINI/MINI SK, MINI CZ, MINI Komplet): Jednotka, Jednotka HD, Dvojka, Dvojka HD, Trojka, TV MARKÍZA, TV MARKÍZA HD, DAJTO, DAJTO HD, JOJ, JOJ HD, TA 3/RING TV, Central TV/CETV, Promo, ČT 1, ČT 1 HD, ČT 2, ČT 24, TV NOE, RTV KREA, TV LUX, TV DOMA, Jojko, JOJ PLUS, JOJ PLUS HD, WAU, TV DOMA HD, Prima Plus, Prima Plus HD, Nova International, Nova International HD

Ostatné súbory: Nova Sport 1 HD, Eurosport 1 HD, Eurosport 2 HD, SPORT 1 HD, SPORT 2 HD, Reality Kings, LaLa, Disney Channel, FilmBox HD, AMC HD, FILM+, Animal Planet HD, Discovery Channel HD, National Geographic Channel HD, TLC, Viasat Explore HD, Viasat History HD, Viasat Nature HD, Óčko, VH1, Minimax, SENZI, KiKa, GINX, Nat Geo Wild HD, CS History, Epic Drama HD, CS Mystery, Brazzers HD, JOJ Cinema HD,

Discovery Science HD, Discovery DTX HD, ID Discovery HD, Travel Channel HD, MTV Live HD, C Music TV, iConcerts, Óčko Star, Classica Stingray, Jim Jam, DUCK TV, Disney Junior, CS Film, CS Horror, Fishing and Hunting, Sport 5 HD, Fashion TV, FilmBox Stars, FilmBox Extra HD, FilmBox Premium HD, Film Europe Channel HD, Film Europe +, Spektrum Home, TV Paprika, Auto Motor und Sport channel, Nova Sport 2, EXTREME SPORTS, NICKELODEON, NICK Jr., Baby TV, E! Entertainment, Fast&Fun Box HD, DocuBox HD, Food Network HD

M1, M2, Duna TV, Cool TV, RTL Klub, Film+ (HU)

ORF1, ORF 2, Euronews, Al Jazeera, TV5 Monde, TVE, C1R, France 24, CNN

HBO HD, HBO2 HD, HBO3 HD, CINEMAX HD, CINEMAX 2 HD

Rozhlasové programové služby: Slovenský rozhlas: Rádio Slovensko, Rádio Regina Bratislava, Rádio Regina Banská Bystrica, Rádio Regina Košice, Rádio Devín, Rádio FM, Rádio Patria M, Rádio Slovakia International, Rádio Klasika, Rádio Litera; Europa 2, Rádio Best FM, Rádio Jemné, Anténa Rock, EXPRES, Rádio Lumen, Rádio 7, Rádio MAX, ČRo - Radiožurnál, ČRo Dvojka

Úloha:

V súlade s § 4 ods. 4 a § 13 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z. Kancelária Rady vydá písomné vyhotovenie rozhodnutia o zmene registrácie retransmisie, zašle ho účastníkovi konania a vyzve ho na úhradu správneho poplatku.

T: 21. 5. 2021

Z: PLO

Návrh uznesenia č. 2:

Rada pre vysielanie a retransmisii (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 a § 5 zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“), postupom podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „zákon č. 71/1967 Zb.“), v správnom konaní č. 551/SKL/2021 zo dňa 27. 1. 2021, posúdila

oznámenie o zmene registrácie retransmisie č. TKR/121 z dôvodu zmeny ponuky programových služieb a počtu prípojok účastníka konania

SATRO s.r.o.
Hodonínska 25
841 03 Bratislava

a po zistení potrebných podkladov pre rozhodnutie podľa § 46 a nasl. zákona č. 71/1967 Zb. vydáva toto

rozhodnutie:

Rada podľa ustanovenia § 60 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z.

mení

registráciu retransmisie č. TKR/121 nasledovne:

Body 3 a 4 sa menia a znejú:

„3. Počet prípojok: 1 535

4. Ponuka programových služieb:

4.1 MVDS Nitra:

Televízne programové služby:

Základný súbor (MINI/MINI SK, MINI CZ, MINI Komplet): Jednotka, Jednotka HD, Dvojka, Dvojka HD, Trojka, TV MARKÍZA, TV MARKÍZA HD, DAJTO, DAJTO HD, JOJ, JOJ HD, TA 3/RING TV, Central TV/CETV, Promo, ČT 1, ČT 1 HD, ČT 2, ČT 24, TV NOE, RTV KREA, TV LUX, TV DOMA, Jojko, JOJ PLUS, JOJ PLUS HD, WAU, TV DOMA HD, Prima Plus, Prima Plus HD, Nova International, Nova International HD

Ostatné súbory: Nova Sport 1 HD, Eurosport 1 HD, Eurosport 2 HD, SPORT 1 HD, SPORT 2 HD, Reality Kings, LaLa, Disney Channel, FilmBox HD, AMC HD, FILM+, Animal Planet HD, Discovery Channel HD, National Geographic Channel HD, TLC, Viasat Explore HD, Viasat History HD, Viasat Nature HD, Óčko, VH1, Minimax, SENZI, KiKa, GINX, Nat Geo Wild HD, CS History, Epic Drama HD, CS Mystery, Brazzers HD, JOJ Cinema HD,

Discovery Science HD, Discovery DTX HD, ID Discovery HD, Travel Channel HD, MTV Live HD, C Music TV, iConcerts, Óčko Star, Classica Stingray, Jim Jam, DUCK TV, Disney Junior, CS Film, CS Horror, Fishing and Hunting, Sport 5 HD, Fashion TV, FilmBox Stars, FilmBox Extra HD, FilmBox Premium HD, Film Europe Channel HD, Film Europe +, Spektrum Home, TV Paprika, Auto Motor und Sport channel, Nova Sport 2, EXTREME SPORTS, NICKELODEON, NICK Jr., Baby TV, E! Entertainment, Fast&Fun Box HD, DocuBox HD, Food Network HD

M1, M2, Duna TV, Cool TV, RTL Klub, Film+ (HU)

ORF1, ORF 2, Euronews, Al Jazeera, TV5 Monde, TVE, C1R, France 24, CNN

HBO HD, HBO 2 HD, HBO3 HD, CINEMAX HD, CINEMAX 2 HD

Rozhlasové programové služby: Slovenský rozhlas: Rádio Slovensko, Rádio Regina Bratislava, Rádio Regina Banská Bystrica, Rádio Regina Košice, Rádio Devín, Rádio FM, Rádio Patria M, Rádio Slovakia International, Rádio Klasika, Rádio Litera; Europa 2, Rádio Best FM, Rádio Jemné, Anténa Rock, EXPRES, Rádio Lumen, Rádio 7, Rádio MAX, ČRo- Rádiožurnál, ČRo Dvojka

4.2 MVDS Bratislava:

Televízne programové služby:

Základný súbor(MINI/MINI SK, MINI CZ, MINI Komplet): Jednotka, Jednotka HD, Dvojka, Dvojka HD, Trojka, TV MARKÍZA, TV MARKÍZA HD, DAJTO, DAJTO HD, JOJ, JOJ HD, TA

3/RING TV, Central TV/CETV, Promo, TV Bratislava, ČT 1, ČT 1 HD, ČT 2, ČT 24, TV NOE, RTV KREA, TV LUX, TV DOMA, Jojko, JOJ PLUS, JOJ PLUS HD, WAU, TV DOMA HD, Prima Plus, Prima Plus HD, Nova International, Nova International HD

Ostatné súbory: Nova Sport 1 HD, Eurosport 1 HD, Eurosport 2 HD, SPORT 1 HD, SPORT 2 HD, Reality Kings, LaLa, Disney Channel, FilmBox HD, AMC HD, FILM+, Animal Planet HD, Discovery Channel HD, National Geographic Channel HD, TLC, Viasat Explore HD, Viasat History HD, Viasat Nature HD, Óčko, VH1, Minimax, SENZI, KiKa, GINX, Nat Geo Wild HD, CS History, Epic Drama HD, CS Mystery, Brazzers HD, JOJ Cinema HD,

Discovery Science HD, Discovery DTX HD, ID Discovery HD, Travel Channel HD, MTV Live HD, C Music TV, iConcerts, Óčko Star, Classica Stingray, Jim Jam, DUCK TV, Disney Junior, CS Film, CS Horror, Fishing and Hunting, Sport 5 HD, Fashion TV, FilmBox Stars, FilmBox Extra HD, FilmBox Premium HD, Film Europe Channel HD, Film Europe +, Spektrum Home, TV Paprika, Auto Motor und Sport channel, Nova Sport 2, EXTREME SPORTS, NICKELODEON, NICK Jr., Baby TV, E! Entertainment, Fast&Fun Box HD, DocuBox HD, Food Network HD

M1, M2, Duna TV, Cool TV, RTL Klub, Film+ (HU)
ORF1, ORF 2, Euronews, Al Jazeera, TV5 Monde, TVE, C1R, France 24, CNN
HBO HD, HBO 2 HD, HBO3 HD, CINEMAX HD, CINEMAX 2 HD

Rozhlasové programové služby: Slovenský rozhlas: Rádio Slovensko, Rádio Regina Bratislava, Rádio Regina Banská Bystrica, Rádio Regina Košice, Rádio Devín, Rádio FM, Rádio Patria M, Rádio Slovakia International, Rádio Klasika, Rádio Litera; Europa 2, Rádio Best FM, Rádio Jemné, Anténa Rock, EXPRES, Rádio Lumen, Rádio 7, Rádio MAX, ČRo- Rádiožurnál, ČRo Dvojka“

Úloha:

V súlade s § 4 ods. 4 a § 13 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z. Kancelária Rady vydá písomné vyhotovenie rozhodnutia o zmene registrácie retransmisie, zašle ho účastníkovi konania a vyzve ho na úhradu správneho poplatku.

T: 21. 5. 2021

Z: PLO

* * *

Dňa 27. 1. 2021 účastník konania oznámil Rade zmenu údajov uvedených v žiadosti o registráciu retransmisie č. TKR/9 a TKR/121 podľa ustanovenia § 60 ods. 8 zákona č. 308/2000 Z. z.

Z tohto dôvodu sa dňa 27. 1. 2021 začalo správne konanie č. 551/SKL/2021 vo veci oznámenia o zmene údajov uvedených v žiadosti o registráciu retransmisie č. TKR/9 a TKR/121.

* * *

Podľa ustanovenia § 60 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. „Rada na základe oznámenia podľa odseku 1 rozhodne do 60 dní odo dňa doručenia oznámenia o zmene registrácie retransmisie, alebo ak sú dôvody na zrušenie registrácie retransmisie podľa § 63, registráciu retransmisie zruší; ak rada v určenej lehote nerozhodne, považuje sa to za súhlas so zmenou, ktorú prevádzkovateľ retransmisie oznámil rade.“

Podľa ustanovenia § 60 ods. 8 zákona č. 308/2000 Z. z. „Prevádzkovateľ retransmisie je povinný oznámiť rade zmenu údajov uvedených v § 57 ods. 1 písm. g) súhrnne za celý územný rozsah raz ročne do 31. januára podľa stavu k 1. januáru daného kalendárneho roku. Prevádzkovateľ retransmisie je tiež povinný vyhovieť žiadosti rady o nahlásenie aktuálneho stavu údajov uvedených v § 57 ods. 1 písm. g) osobitne podľa jednotlivých častí svojho územného rozsahu, najmä v súvislosti s preverovaním splnenia povinností podľa § 17 ods. 1 písm. a) a b).“

* * *

Predmetom oznámenia je zmena počtu abonentov k 1. 1. 2021. Ten bol v prípade registrácie retransmisie č. TKR/9 spolu 6 020 a v prípade registrácie retransmisie č. TKR/121 spolu 1 535. Účastník konania taktiež oznámil zmenu obsahu programovej ponuky, pričom uviedol, že došlo k vyradeniu programových služieb Hustler HD, Private TV, History, History 2 HD, RiK, Sicovery Showcase HD a tiež k premenovaniu programových služieb FilmBox Plus na FilmBox Stars Českoslovenko/Be2Can na Film Europe +. Zároveň došlo k zaradeniu programových služieb TV Bratislava, Jojko, Viasat Nature HD, LaLa, CNN, DocuBox HD, CS History, Fast&Fun Box HD, Reality Kings, Food Network.

Účastník konania k svojmu oznámeniu priložil originály súhlasov pôvodných vysielateľov programových služieb Viasat Nature HD, LaLa, CNN, DocuBox HD, Fast&Fun Box HD, TV Bratislava s retransmisiou účastníkom konania. Súhlasy s retransmisiou programov Reality Kings, CS History, Jojko, Food Network doručil len vo forme skenov s odvolaním sa na súčasnú pandemickú situáciu v Európe.

Nakoľko podľa § 57 ods. 4 zákona č. 308/2000 Z. z. musia byť súhlasy pôvodných vysielateľov s retransmisiou predložené v origináli alebo v osvedčenej fotokópii, rozhodla Rada rozhodnutím č. RPK/5/2021 zo dňa 15. 2. 2021, ktoré bolo účastníkovi konania doručené dňa 26. 2. 2021, o prerušení správneho konania a vyzvala účastníka konania na doloženie súhlasov pôvodných vysielateľov programových služieb. Účastník konania bol vyzvaný aby doplnil svoje podanie v lehote 60 dní odo dňa doručenia tohto rozhodnutia o súhlasy pôvodných vysielateľov programových služieb Reality Kings, CS History, Jojko, Food Network s ich retransmisiou účastníkom konania, a to v súlade s § 57 ods. 4 zákona č. 308/2000 Z. z. v origináli alebo v osvedčenej fotokópii. K dokladom vystaveným v zahraničí sa musí priložiť ich úradný preklad. Zároveň Rada účastníka konania poučila podľa § 19 ods. 3 správneho poriadku o dôsledkoch nedoplnenia podania v stanovenej lehote spočívajúcich v zastavení predmetného správneho konania.

Účastník konania dňa 1. 4. 2021 listom zaevidovaným pod č. 551/SKL/2021-3 doplnil svoju žiadosť o originály vyhlásení pôvodných vysielateľov programovej služby Reality Kings, CS History, Jojko, Food Network.

Predložené oznámenie programových služieb tak spĺňa všetky náležitosti podľa ustanovenia § 60 ods. 1 a § 60 ods. 8 zákona č. 308/2000 Z. z. na zmenu registrácií retransmisie.

* * *

Z á v e r

Na základe uvedených skutočností Kancelária Rady pripravila vyššie uvedené návrhy uznesení.

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 21. 4. 2021

Oznámenie o poskytovaní audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie č. 761/AMS/2021

Poskytovateľ služby: TACHLES, občianske združenie, Bratislava

Služba: <https://tachles.tv/>

Na základe záverov uvedených v správe navrhujeme, aby Rada prijala nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada berie na vedomie oznámenie občianskeho združenia TACHLES, doručené dňa 11. 3. 2021 o poskytovaní služby *TACHLES TV* na internetovej stránke <https://tachles.tv/> a prijíma ho ako oznámenie podľa § 63a zákona č. 308/2000 Z. z., nakoľko predmetná služba vzhľadom na podmienky, za ktorých je poskytovaná, spĺňa všetky kritériá audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a spadá tak pod pôsobnosť zákona č. 308/2000 Z. z.

Úloha:

Kancelária Rady upovedomí občianske združenie TACHLES o vybavení jeho oznámenia, doručeného Rade dňa 11. 3. 2021 a zaevidovaného pod. č. 761/AMS/2021.

T: 3. 5. 2021

Z: PgO

Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiu

**Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre vysielanie a retransmisiu
dňa 21. 4. 2021**

Podanie č.: 761/AMS/2021 zo dňa 11. 3. 2021
Poskytovateľ: TACHLES, občianske združenie, Bratislava
Služba: <https://tachles.tv/>

Dátum: 14. 4. 2021

Dňa 11. 3. 2021 bolo Rade pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) doručené oznámenie o poskytovaní služby na internetovej stránke <https://tachles.tv/>, ktorej poskytovateľom je TACHLES, občianske združenie, Kozia 609/18, 811 03 Bratislava (ďalej len „poskytovateľ“). Predmetné oznámenie bolo zaevidované pod č. 761/AMS/2021-1. Oznámenie spĺňa všetky náležitosti podľa §63a zákona č. 308/2000 Z. z.

Po zadaní adresy <https://tachles.tv/> do internetového prehliadača sa načítala sa internetová stránka služby TACHLES TV. V hornej časti stránky sa nachádzalo logo a odkazy na podstránky (*Kategórie, Relácie*). Pod nimi bolo umiestnený odkaz na vybraný videozáznam. Pod ním boli umiestnené bloky s odkazmi na videozáznamy (*Relácie, Odporúčané*). Pod nimi bol umiestnený blok s textovými informáciami o službe a pod ním odkaz na internetovú stránku s izraelskými filmami (www.streamisrael.tv), ktorá je spoplatnenou službou na sledovanie rôznych programov. Pod ňou bol umiestnený blok s odkazmi na najnovšie videozáznamy (*Najnovšie*). V spodnej časti stránky bol umiestnený blok s logami partnerov, odkazy na podstránky (*Kategórie, Relácie, O nás, Redakčná rada, Kontakt*), odkaz na sociálnu sieť a copyright.

Po odkliku na odkaz na videozáznam alebo podstránku (*Kategórie, Relácie, Odporúčané*) sa otvorila podstránka s videozáznamom alebo s výberom videozáznamov. Na podstránke *Relácie* boli uvedené aj odkazy na programy z archívu RTVS a Českej televízie. Pod videozáznamom (<https://tachles.tv/relacia/live/uz-tam-budem-mojzisi-trochu-jina-pesachova-hagada-nejen-pro-deti>) bola uvedená adresa na objednanie knihy.

Podľa nášho názoru služba nie je vysielaním prostredníctvom internetu, pretože nespĺňa podmienky vysielania programovej služby podľa § 3 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z., pretože neobsahuje zámerné časové usporiadanie programov a ďalších zložiek tejto služby, ktoré vytvárajú uzavretý, simultánne prijímateľný celok, ktorý má lineárny charakter. Programy sú umiestnené v rámci katalógu, a nie v rámci programovej služby. Programy a ďalšie zložky služby nevytvárajú uzavretý celok, ktorý je možné po spustení sledovať kontinuálne ako jeden celok.

Službu sme tiež posudzovali podľa § 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z., podľa ktorého sa audiovizuálnou mediálnou službou na požiadanie rozumie: *služba primárne hospodárskej povahy, určená na sledovanie programov v momente, ktorý si užívateľ zvolil, poskytovaná prostredníctvom elektronických komunikácií na jeho osobitnú žiadosť na základe katalógu programov zostaveného poskytovateľom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie, ktorej hlavným účelom je informovať, zabávať alebo vzdelávať širokú verejnosť; za audiovizuálnu mediálnu službu na požiadanie sa nepovažuje poskytovanie zvukových záznamov.*“

1. Primárne hospodárska povaha

Pri posudzovaní skutočnosti, či audiovizuálna mediálna služba na požiadanie je primárne hospodárskej povahy, nie je možné obmedziť sa len na posudzovanie toho, či sa prístup k obsahu takejto služby spoplatňuje. Smernica o audiovizuálnych mediálnych službách (ďalej len „smernica“) definuje audiovizuálnu mediálnu službu (televízne vysielanie alebo audiovizuálna mediálna služba na požiadanie, ktorá je predmetom regulácie podľa smernice) ako službu v zmysle článkov 49 a 50 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva (články 56 a 57 Zmluvy o fungovaní Európskej únie). Tieto články definujú služby okrem iného ako „služby, ktoré sú bežne poskytované za odplatu“. Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie vyplýva, že odplata nemusí mať nutne peňažnú formu. Odplata za poskytovanie danej služby nemusí nutne pochádzať od príjemcu danej služby, ale môže pochádzať aj z iných

zdrojov alebo subjektov, avšak medzi poskytovaním danej služby a prijímanou odplatom musí existovať prepojenie (napr. „klasické“ televízne vysielať, ktoré je bez priameho poplatku pre diváka, pričom vysielať má z tejto služby iné príjmy najmä z reklamy). Z judikatúry tiež vyplýva, že na to, aby mala služba hospodársku povahu, by aktivity, ktoré sú súčasťou služby a ktoré prinášajú ekonomický efekt, nemali byť marginálne k hlavnému účelu poskytovania služby. Všetky tieto znaky je však nutné posudzovať pri každom prípade individuálne. Výskyt reklamných audiovizuálnych videí na stránke služby teda môže byť jedným z indikátorov charakteru danej služby a teda, či je daná služba primárne hospodárskej povahy.

Internetová stránka obsahovala odkaz na platenú službu (www.streamisrael.tv) a adresu na kúpu produktu (kniha) a odkazy na internetové stránky firiem v sekcii *Partneri*.

Podľa nášho názoru služba je poskytovaná primárne za hospodárskym účelom.

2. Pojem program

Podľa ďalšieho definičného znaku audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie má byť táto služba určená na sledovanie programov. **Podľa § 3 písm. i) zákona č. 308/2000 Z. z.:** „program je

1. zvukový komunikát, tvoriaci svojím obsahom, formou a funkciou uzavretý celok v rámci programovej služby vysielať, alebo

2. zvukovo-obrazový, zložený z pohybujúcich sa obrazov so zvukom alebo bez zvuku, tvoriaci svojím obsahom, formou a funkciou uzavretý celok v rámci programovej služby vysielať alebo v rámci katalógu zostaveného poskytovateľom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie,“

Jednotlivé videozáznamy poskytované v rámci služby *TACHLES TV* umiestnenej na stránke <https://tachles.tv/> **splňali definíciu programu** podľa § 3 písm. i) bod 2 zákona č. 308/2000 Z. z., keďže išlo o zvukovo-obrazové komunikáty, zložené z pohybujúcich sa obrazov so zvukom, ktoré tvorili svojím obsahom, formou a funkciou uzavretý celok v rámci katalógu poskytovateľa.

3. Časový moment a spôsob, akým recipient sleduje program

Jednotlivé programy je možné sledovať v momente, ktorý si užívateľ zvolí prostredníctvom siete internet a príslušného zariadenia pripojeného do tejto siete (teda prostredníctvom elektronických komunikácií). **Užívateľ môže tieto programy sledovať na základe jeho osobitnej žiadosti.**

4. Redakčná zodpovednosť

Programy boli zoradené podľa dátumu pridania. Domnievame sa, že pri takomto usporiadaní audiovizuálnych obsahov možno hovoriť o ich usporiadaní do katalógu programov. V prípade tohto katalógu je zrejmé, že jeho obsah nie je zostavovaný užívateľmi, ale poskytovateľom. Stránka neumožňuje užívateľom pridávať programy. Podľa nášho názoru **poskytovateľ služby redakčne zodpovedá za výber programov a ich usporiadanie do katalógu programov.**

5. Účel informovať, zabávať alebo vzdelávať

Kritérium účelu služby zabávať, informovať alebo vzdelávať je podľa nás tiež naplnené, nakoľko táto služba prináša informácie z rôznych oblastí života židovskej komunity.

6. Široká verejnosť. Kritérium sa má uplatňovať vo vzťahu k širokej verejnosti. Keďže predmetná služba je všeobecne dostupná prostredníctvom internetovej siete a jej obsah nie je z hľadiska prístupnosti pre širokú verejnosť nijakým spôsobom obmedzovaný, **myslíme si, že toto kritérium bolo v prípade tejto služby splnené.**

7. Poskytovanie programov ako hlavný účel služby. Domnievame sa, že služba *TACHLES TV* poskytovaná na internetovej stránke <https://tachles.tv/> poskytuje najmä programy. Vzhľadom na charakter a obsah danej služby je podľa nášho názoru možné skonštatovať, že **hlavným účelom tejto služby je poskytovanie programov.**

Vzhľadom na skutočnosť, že služba *TACHLES TV* poskytovaná na internetovej stránke <https://tachles.tv/> spĺňa všetky uvedené kritériá audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie, navrhujeme Rade, aby predmetné oznámenie zo dňa 11. 3. 2021 (č. z. 761/AMS/2021-1) prijala ako oznámenie podľa § 63a zákona č. 308/2000 Z. z.